

Луи Ноар

СЮРКУФ

ВЛАДЕТЕЛЯТ
НА ОКЕАНА

**ЛУИ НОАР
СЮРКУФ
ВЛАДЕТЕЛЯТ НА ОКЕАНА**

Превод: Мария Масларова, Пламен Атанасов

chitanka.info

ГЛАВА ПЪРВА

ТИГЪРЪТ НА КАЛИ — БОГИНЯТА НА СМЪРТТА

На 11 май лето 1791-во бляскаво слънце огряваше Барода, великолепната престолнина на гиковара, един от най-могъщите раджи на независима Индия. Под водопадите светлина храмовете, палатите и позлатените статуи в прекрасната столица сияеха, заслепявайки очите с безброй отражения. Бе три часа подиробед. Жителите на града още не се бяха отърсили от тежката следобедна дрямка, та улиците бяха тихи и безлюдни. Всичко живо спеше дори в затвора, който се намирал насред града. Там бяха заключени триста несретника, натъпкани по петима в килия, с място колкото да се излегнат. За улеснение на надзирателите килиите нямаха врати и до една гледаха към широкия тъмничен двор.

Затворниците бяха измежду отрепките на Индия: крадци, разбойници, убийци — до един отблъскващо мръсни, въшлясали, гурелясали, парцаливи и вонящи. Всички бяха уродливи на вид — сякаш нарочно подбрани екземпляри на бандити, същински чудовищно-грозни зверове.

Обаче измежду тези злодеи се открояваха неколцина политически, повечето мохамедани. Те получаваха дрехи и храна отвън, обитаваха чисти и просторни килии, с две думи — имаха нещо като свое собствено отделение.

Знайно е, че в Индия част от населението изповядва Исляма, ала голямото мнозинство принадлежи на браминската вяра. Между фанатиците от двете религии винаги е царяла жестока ненавист. Ето защо повечето затворници — дали от завист или от расов инстинкт, ненавиждаха малката група мюсюлмани.

Наближаваше часът, когато всеки затворник щеше да получи мизерната си паничка ориз, отпускана от правителството. Затворниците започнаха да се будят от глад и с къркореши черва се

запротягаха сред вонящите парцали. Но някакъв мъж със странно озарено лице бе вече станал и се движеше напред-назад. Това бе един стар факир.

Висок, неестествено тънък, мършав до безплътност, скелет някакъв, покрит с опъната като пергамент кожа, този факир ядеше по веднъж на три дни в изпълнение на един обет, разпространен между индийците. Ликът му на обладан от видения мъж бе като на мумия. Безстрастната му маска запазваше някаква твърда непроницаемост, която придаваше безмилостен израз на физиономията му. Блуждаещите му, изцъклени очи, бяха винаги устремени към безбрежието на небесата и никога не се отместваха от избраната от него точка на съзерцание. Прешлените на врата му се бяха сраснали така, че този безумен фанатик не можеше дори да наведе или обърне главата си. Словата му се устремяваха към небето, за да се спуснат над тълпата. Впечатлението от него бе поразяващо.

Онова, което най-вече отличаваше силуета на факира беше дясната му ръка, вдигната вертикално, със стиснат юмрук, протестираща срещу единния Бог на мюсюлманите, които пък потвърждават съществуването на своя Бог с вдигнат палец.

В Индия фанатиците са без брой и чет — можем да ги срещнем поели по пътищата и отричащи Аллаха с това съдбовно вдигане на ръката. А ръка, която никога не се сваля, изсъхва, тъй като ставите ѝ се вкостеняват и едва тогава заплашителният юмрук на отрицанието не се уморява да стои вдигнат. Но ноктите растат, изкривяват се като куки и се забиват в дланта на ръката. Подобни човешки същества имат огромна власт над тълпите. Та те са светци, недосегаеми! Трябва да си от властимеющите, да ги докоснеш!

Арестуването на този светия бе предизвикало бунт в Барода. За да го потуши, гиковарът се видя принуден да оповести чрез своите глашатаи, че факирът ще се радва на добро отношение в затвора. Задържали го бяха, защото факирът непрестанно проповядваше поголовното унищожение на мюсюлманите и на арабската гвардия на гиковара — най-сигурната му опора.

Откакто бе задържан преди десетина дни, факирът насъскваше затворниците да избият мюсюлманите. Клането им бе подготвено до най-тънките му подробности. Факирът обикаляше от килия в килия със своята страховито вдигната нагоре ръка, с безумните си

синкавозелени очи, разливащи някакви смущаващи задгробни пламъчета, с изсушените си устни, изхвърлящи нагоре, високо към небето, призивни заклинания, спускащи се към земята като огнен полъх.

— Скоро ще удари часът! — провикна се факирът. — Часът на наказанието или на подчинението! Ако и тази вечер мюсюлманите дръзнат да твърдят, че няма друг бог, освен Аллах, и то пред моята вдигната, отричаща го ръка, стиснатият ми юмрук ще ги порази с внезапна, мълниеносна смърт! Аз ще бъда гръмовержецът, а вие — мълниите! Те носят бели одежди, живеят в охолство! Заради тях вие сте обречени на глад, упадък и мизерия, затова стоите на най-високото стъпало на обществото. Трябва да сложим край на това възмутително положение! Или те няма повече да си продават фасоните пред нас, или вие ще ги смачкате с краката си, а каймата им ще хвърлите на псетата. Чак тогава нашите добри богове ще отворят очите на гиковара и той ще ви изкаже своята признателност, загдето сте му дали такъв велик пример, и ще ме провъзгласи за ваш предводител в борбата срещу мюсюлманите. Да, аз ще ви поведем към унищожението им и към богатата плячка!...

Подстрекателствата на факира, досущ пламтящи въглени на омразата, се сипеха върху тия хора на грабежа и кървавите разправи. Всеки затворник, чувайки тези страстни призови, се изправяше на крака и скърцаше със зъби, като да бе пробуден от изгаряне с огън. А факирът, протягайки лявата си ръка — единствената, която можеше да движи, продължаваше:

— Изчакайте до следобедната им молитва! Тогава се нахвърлете връз тях като тигри върху плячката си!

Затворниците взеха да клякат един подир друг, като запазиха привидно спокойствие, подобно на почиващи си пантери, но през притворените им клепачи проблясваха пламъчета на полусдържана ярост. Бяха повече от триста на брой, в очакване на плячката. Насреща им двайсетина мюсюлмани се готвеха за молитвата си в пет часа следобед.

Най-уважаваният измежду тях беше един беловлас старец, когото наричаха Хаджията. Той бе арабин по произход, с орловия профил и с правилните, аристократични и изтънчени черти, присъщи на тази раса. Бялата брада подсилваше благородството на лицето му. Близо до него

седеше една облечена като момче девойка, която и най-добрите ѝ приятели не можеха да различат и даже не подозираха, че това „момче“ е единствената наследница на един от най-великите мюсюлмански принцове в Индия, когото гиковарът бе свалил от престола. Девойката бе прелестна, кръшна, неподправено, но вълнуващо хубава. Никой не устояваше на нежния, проникновен поглед на черните ѝ очи.

Беловласият старец се държеше към девойката като към свой син и я представяше така. След като бе наблюдавал коварните ходове на факира пред затворниците, Хаджията предвиди бурята, която той подготвяше и дръпна настрана своя така наречен син:

— Мариам — му каза той, — струва ми се, че факирът ще насъска срещу нас проклетите си псета-неверници. Не бива да позволите да се заличи името на ония благородници, от чието потекло сте самата вие. Затова, щом ви дам знак, ще се подслоните при сахиб французина, сиреч при капитан Сюркуф, така несправедливо тикнат в този затвор заедно с другарите си и то след корабокрушение. Този сахиб, макар и чужденец, е великодушен лъв, който ще ви защити. Ако аз умра, той единствен ще може да ви върне съкровищата на вашия баща, дълбоко скрити в пещерата Синпуриан, пътя за която познаваме само вие и аз. Ще му предложите половината от богатството. Той е честен човек и ще ви предостави другата половина. Ако ви обикне, омъжете се за него... Той ще детронира гиковара, за да се възцари заедно с вас на престола на вашите прадеди, но след като отстрани узурпатора.

Сълзи като бисери се изтърколиха по дългите клепки на принцесата.

— Аз оставам при вас — му каза тя. — Така повелява моят дълг.

— Вашият дълг — възрази Хаджията — е да продължите един славен княжески род и да отмъстите за баща си, като се омъжите за човек, способен да вдигне цяла армия със среброто, скрито в Синпуриан и да превземе Барода със същата тази армия.

Сетне, като видя, че факирът се запътва към него, добави:

— Вървете при сахиб Сюркуф, но не му казвайте, че сте девойка, до деня, когато станете господарка на съкровището. Вслушайте се в съвета на един мъдър и благоразумен старец! Не забравяйте този съвет!

И съвсем лекичко, но с непреклонна твърдост, той се отдалечи от принцеса Мариам. Мюсюлманите се бяха вече събрали за молитва; счуваха се яростни викове:

— Никаква молитва! Никаква молитва!

А факирът, който пристъпваше напред, повтаряше този вик. Хаджията вдигна аристократичната си ръка, изправи палец току пред изсъхналата ръка на своя противник и оповести бавно и тържествено:

— Няма друг Бог освен Аллах и Мохамед е неговият пророк!

Понесе се вик ужасен, предан, жесток, раздиращ въздуха, същинска буря от резове на диви зверове, която разтресе из основи стените на затвора: „На смърт! На смърт!“.

И тази глутница от зверове в дивашки, неудържим порив се втурна вкупом срещу мюсюлманите. Под този страховит натиск мюсюлманите бяха повалени като тръстики от порой. За няколко мига те бяха удушени, разкъсани, изпомачкани в собствената си кръв. Без никакво оръжие! Нокти деряха като куки, зъби отхапваха човешка плът, ръце удушаваша, колена и крака изтърбушваха. Истинска оргия на убийството! Ужасни хрипове се понесоха към небето и тръпчив мирис на човеци-зверове, похотливо-жадни за кървава плячка, изпълни затвора.

Ненадейно от килията си изхвъркна група френски моряци начело със Сюркуф, техния капитан, попаднал в затвора след корабкрушение, породило някакви дипломатически усложнения. Мариам се втурна и коленичи пред Сюркуф.

Той я отстрани с ръка.

Едър като гигант, с лъвска сила, с дълги, падащи на раменете рижи коси, с чело, разделено от застрашителна бръчка колкото конска подкова, която му придаваше страшен израз, със сиво-зеленикави искрящи от вътрешен плам очи, Сюркуф се провикна с гръмовен глас към своите моряци:

— Напред!

И той устремно изхвърча навън, следван от моряците, които бяха въоръжени с отломки от изпотрошени походни легла. С един само скок, капитанът се озова сред бушуващата тълпа на убийците; разтрошавайки черепи с юмрука си, той покри земята с тела, по които газеше, докато накрая се насочи право към факира. Стигна до него и с рязък замах строши тази стърчаща властна ръка, която падна като

отсечена; после, с чудовищен напън, грабна фанатика с двете си ръце и го метна над тълпата, тялото описа голяма дъга, падна с главата надолу върху паветата и мозъкът бликна от черепа.

След тази екзекуция, Сюркуф размаха страховития си юмрук, изби двайсетина разбойника и разпръсна всичко живо пред себе си. Човек би рекъл, че някакъв гигант прегазва джуджета. А пък моряците от своя страна се биеха с такъв устрем, че за няколко минути мюсюлманите бяха спасени от нападението. Но от тях бяха оцелели само десетима, между които и Хаджията, изпаднал в несвяст.

В този миг пазачите на затвора — взвод от редовни войници и офицер — проникнаха в двора; затворниците бяха се изпокрили в килиите. Скръстил ръце, с високомерен поглед, Сюркуф очакваше да бъде разпитан. От четиринайсетгодишна възраст той бе започнал да пътува до Индия и говореше на индустанско наречие като местен жител.

Ужасен от смъртта на факира, тази свята личност, офицерът попита:

— Кой го уби?

— Аз! — гордо заяви Сюркуф.

Офицерът поклати глава и каза с убеждението на човек интеллигентен, когото трудно могат да излъжат:

— Сахиб Сюркуф, вие сте славен моряк, но ми позволете да ви дам един добър съвет. Намерете си отрова час по-скоро!

— Защо? — попита Сюркуф.

— Защото всеки, който убие факир, бива хвърлен на тигъра пред целия народ, струпан в арената на Барода. При такива случаи, застрашеният от подобна участ предпочита да глътне смъртоносна отрова.

— Аз обаче — отвърна Сюркуф — предпочитам да се преборя с тигъра.

— Сахиб — обясни офицерът, — срещу тигъра вие ще разполагате само с едно копие. Няма случай досега осъден на смърт да е убил тигъра с копието.

— Нищо! Тогава ще бъда изяден! — каза Сюркуф.

Офицерът се поклонил с възхищение и продължи разпита с ориенталското спокойствие на индус-фаталист.

След като чу думите на корсаря, принцеса Мариам му целуна ръка и непринудено се провикна:

— О, сахиб! Защо да се мъчите от зъбите на тигъра! По-добре глътнете отрова!

— Млади момко — отвърна ѝ с усмивка Сюркуф, — подлец е оня, който се самоубива, за да избегне някаква опасност или болка!

Изричайки тази великолепа мисъл, Сюркуф влезе в своята килия, където пренесоха и полуживия Хаджия. Старецът агонизираше. Оставаха му няколко минути живот. Беше се посъвзел, но толкова незабележимо, че приличаше на смъртник, съживен за миг от задгробен полъх. Той бе привършил земните си дни, но някаква свръхестествена воля все още го изтръгваше от лапите на смъртта. Когато Сюркуф се приближи до него, старецът избистри мисълта си с нечувана сила и прошепна тихо, но заповеднически на обкръжаващите го:

— Да остане само сахиб Сюркуф!

Всички излязоха, освен капитана, който се наведе над поклонника.

Без да губи нито миг, старецът впи безжизнен поглед във френския корсар и каза:

— Сахиб, вие сте почтен, честен, великодушен, храбър и силен. Аз имам вяра във вас. Чуйте ме внимателно! Аз съм на прага на смъртта, затуй хем съзирам нещата на живота, хем прониквам в отвъдното. Върху челото ви чета благородство, а в сърцето ви — искреност. Аз съм пазител на една голяма тайна, а това ще рече, че съм неин господар. Желая да поверя тази тайна на вас, защото съм уверен, че не ще злоупотребите с нея.

Умиращият се вгълби в себе си, а след малко пак подхвана:

— Гиковарът свали от престола моя раджа, султана на Гачар. Но за тази история ще ви разкажат моят син и други мюсюлмани. Минутите ми са преброени и затова бързам. Гиковарът победи моя султан, сиреч моя раджа благодарение на предателството на двама негодници, които вече са се продали на англичаните. Днес единият е министър на гиковара, а другия — негов генерал. Те именно наредиха да ви хвърлят в затвора. Може би някой ден очите на гиковара ще се отворят за козните на тия престъпници. Още преди битката, която реши съдбата му, моят ражда скри на сигурно място съкровището си.

Вие знаете, че в Индия единствената монета в обръщение е сребърникът. Моят господар закопа сребро на стойност сто милиона рупии и то в пълна тайна. Тази тайна знаем само аз и моят син. Богатствата се спотайват в пещерата Санпуриан, до която ще ви заведе синът ми. Пренасянето се затруднява от това, че среброто е много тежко. Трийсет килограма, колкото може да вдигне един носач, възлизат само на осемнайсет рупии.

— Това представлява приблизително четири хиляди френски франка — каза Сюркуф.

— Тук именно се крие трудността — продължи старецът. — При няколкото си пътувания дотам съм успял да пренеса само стотина хиляди рупии, нищо повече. Тази сума е внесена във френската банка в Пондишери на името на сина ми. Вие ще я изтеглите, за да си помогнете за откриване на съкровището. Ако сполучите да го пренесете, дайте половината на дъщерята на Гачарския раджа, единствената оцеляла душа от семейството му.

— Къде се намира тя? — попита Сюркуф.

— Ако не откриете съкровището, безполезно е принцесата да знае за моята заръка. Но ако успеете да го намерите, тогава синът ми ще ви заведе при нея.

След като се бе съвзел за кратко време, старецът бързо започна да агонизира. Той с усилие хвана ръката на Сюркуф и го помоли:

— Закълнете се, че няма да тормозите сина ми, за да разберете преждевременно къде е принцесата! Закълнете ми се в името на Аиса^[1], вашия пророк, когото ние тачим като велик пророк, предшественик на Мохамед! Закълнете ми се, че ще дадете на щерката на моя господар половината от съкровището!

— Заклевам се в Христа и в честта си! — каза Сюркуф.

— В честта... — прошепна умиращият.

— Да, в честта, защото свещеникът може да ни освободи от клетвата в Бога, но никой не може да ни отърве от клетвата в честта.

— Да... знам... спомням си... френските моряци са такива. Отивам си в мир... Ако... ако... обикнете принцесата, вземете я за жена. Свалете от престола гиковара и...

Старецът издъхна. Сюркуф промърмори:

— Съкровище... Принцеса... Престол... А пък ме хвърлят в лапите на тигъра... Явно, че поклонникът не знаеше тази малка

подробност. Инак не би ми поверил своята тайна.

Накрай си каза:

— Тъй или инак, нямам друг избор освен копието!

В този момент се появи отново офицерът, придружен от длъжностно лице; след тях нахълтаха и войници.

— Сахиб — каза длъжностното лице, — идваме да ви оковем и да ви отведем към арената. Утре в лапите на тигъра вие ще изкупите престъплението, което извършихте, като убихте един факир!

— Ами ако убия тигъра? — попита Сюркуф.

— Тогава, сахиб, ще бъдете помилван и ще спечелите благоволенieto на гиковара. Но това би означавало, че сте покровителствуван от боговете, а пък...

— Това исках да знам! — се провикна Сюркуф, като протегна ръцете си, за да му сложат белезниците.

Тъмничарите си свършиха работата. Принцеса Мариам се хвърли разплакана в нозете на корсаря.

— Не плачи, малкия! — й каза с усмивка Сюркуф. — Още не съм умрял!

Длъжностното лице повдигна рамене.

— Ами кралският тигър! — обади се момчето.

— Ще му дам да се разбере какво значи републиканец! — отвърна му Сюркуф. — Аз може да умра, ама и той ще пукне!

Всички ахнаха от учудване.

— Приятелю — обърна се Сюркуф към принцесата, — ако не се върна жив, ще попиташ моя лейтенант какво ми е доверил баща ти... Разбра ли?

— Сахиб — обяви длъжностното лице, — гиковарът нареди да бъдете пренесен с кола, за да избегнете хулите на простолюдието.

— Много мило от негова страна... По-късно ще му се отплатя със същото... — каза Сюркуф.

Той не можа да се сбогува с другарите си, държани под око.

Качи се в една покрита кола, теглена от бързоноги волове. Ескортираше го взвод гвардейци. Сюркуф бе откаран в арената.

През нощта, която последва деня на убийството на факира, глашатаите на гиковара, възседнали коне и придружени от факлоносци, съобщиха, че на другия ден на арената Хагур ще се

състоят битки със слонове и битка на тигър с един престъпник. Гласовете на кралските вестоносци дълго отекваха над огромния град.

Околоръст обширни предградия образуват търговския град с двеста хиляди жители, многобройни пазари и приятни павилиони в изящен стил, ала едноетажни. Това бе така нареченият дървен град.

Опасан с крепостни стени, заобиколеният от предградията каменен град, наброяващ сто и петдесет хиляди жители и то без армията, е подслонил благородниците, богатата буржоазия и двора на раджата. Две огромни улици, пресичащи се в прав ъгъл, образуват четири квартала, в единия от които е резиденцията на Раджата. Там ще видите безброй палати, чиито позлатени фасади, боядисани в ярки багри, са особено живописни в своята поредица додето поглед стига. Долният етаж, яко иззидан с камъни, има само една желязна врата. От нея тясна стълбичка над рова извежда в помещението на стражата.

Там винаги има войници на пост. Онези, които не носят караул, заемат останалата част от етажа. Всеки благородник, всеки богаташ си има въоръжена охрана, отговаряща на имотното му състояние и на положението му в обществото. Когато излиза, го ескортират конници. Избухне ли война, той застава под знамето на гиковара начело на собствения си въоръжен контингент. Тази феодална организация може да спере в защита на раджата повече от сто хиляди души.

Всички жилища, даже дворецът на раджата, са построени по един и същи образец. За да стигнеш до тях, трябва да се изкачиш по тясна стълба, винаги охранявана от стража. Бахратската аристокрация, която узурпирала мюсюлманите от Барода и цялото кралство, е толкова войнствена, толкова размирна, че всеки дворец е превърнат в крепост.

Горните етажи са обитавани от прислугата, като най-скъпо платената живее най-нависоко; върху терасата са построени на открито, за прохлада, няколко етажа леки беседки. В тях живеят господарите и като птици гледат отвисоко на света.

Такъв е прославеният град Барода, едно от чудесата на света, такъв беше той през лето 1791-о.

Градът се пробуди, за да се изпълни с радостни възгласи. Всички говореха за предстоящото празненство. След битката със слонове, в лапите на тигъра щял да бъде хвърлен някакъв „сахиб фаранги“^[2], корсарят Сюркуф, известен вече из цяла Индия. Той бил много

доблестен морски вълк, същински рицар, ала убил факира и трябвало да си получи наказанието!

Махратите произхождат от едно войнствено до свирепост пастирско племе. Макар да живеят в общество на най-изтънчена цивилизованост, те са съхранили своя вкус към безчовечните, кървави борби на арените. Ето защо двубоят между човека и тигъра представляваше зрелище, от което никой не можеше да се лиши.

Пък и щеше да има „совари“, което означаваше, че гиковарът ще измине пътя до арените в пълна тържественост, ескортиран от армията.

Градът бе празнично украсен със знамена, улиците — с гирлянди от цветя, стените — покрити с коприна и килими. Простолюдието беше се пременило като за празник. Барода набързо бе придобила фееричен вид. Не след дълго кортежът на благородниците тръгна към двореца, за да заеме полагаемото му се място в шествието. Вестоносци крачеха пред всяка една от групите на благородните фамилии, тържествено надуваха фанфарите, украсени с драперии, а след това на всеослушание огласяваха имената и заслугите на своя господар.

А той, господарят, възседнал буен жребец, беше с чалма на главата, украсена със сирфег, сиреч златна плочка, доказваща най-знатен произход. Следваха го конниците му, а зад тях — впрягове от по четири бели, гърбави волове, с позлатени рога. Воловете теглеха колесниците, наречени рати, които имат леки, изящно изработени сенници като кубета със завески, зад които седят на закрито благородничките. Красиви робини, в облаци от розов муселин, седяха или стояха на стъпалата на колесниците и раздаваха усмивки на всеки, който им подметнеше ласкава дума за хубавите им очи. Пеши стражи охраняваха колесниците, докато се движеха сред прекомерно възбудените тълпи.

Ненадейно се разнесе топовен гръм. Шествието започваше. Начело вървеше авангардът, съставен от шест слона — огромна, тежка, неудържима маса, която непременно би смазала тълпата, ако тя не се отдръпваше, за да й стори път. Сетне следваше редовната войска, съставена от две дивизии, въоръжени като европейските войници. Тези части бяха обучени и командувани от авантюристи, предимно французи, между които имаше и няколко много доблестни офицери.

После се зададоха прекрасните арабски ескадрони на спахиите на гиковара. Тяхната вярност към династията се предаваше от баща на

син, а това ги правеше много опасни за противниците им. Те бяха чудесни ездачи, въоръжени със саби и дългоцевни пушки, носеха бурнуси, а на главите си — кърпи с навит върху темето вълнен кордон. Офицерите им напомняха принцовете от Хиляда и една нощ.

Следваше полската артилерия, охранявана от мускетари и войници с алебарди, а подире ѝ — планинските оръдия, теглени от камили.

Сетне се появи бляскавата махратска кавалерия, по феодални групи, а най-накрая — хиляда и двеста войници-пешаци, нещо като опълчение за потушаване на бунтове и охрана на крепостните стени.

Най-подир шествието се изниза и се развя кралското знаме, носено от благородник, покачен на един слон с богато извезано покривало. Ескортираха го рицарите гвардейци с ризници, брони и щитовете, въоръжени с позлатени копия и ятагани, чиито дръжки бяха богато инкрустирани с драгоценни камъни.

Шумна музика възвести появата на гиковара. Огромни цимбали и чудовищно-големи тъпани, носени от слонове, загърмяха ритмично, с нечувана сила. Оркестърът, който вървеше пеша, свиреше кралския марш — примитивна песен на пастирите махрати.

Големите феодали, принцовете, висшите сановници на кралския двор, интендантите на конюшните, до един покрити с перли и брилянти, ситнеха на конете си пред слоновете, натоварени с гиковара, дъщерите му, фаворитката, министрите, принцовете по рождение и първосвещениците. Вълшебна феерия, ослепителен дъжд от припламващи светлинки през дима на тамяна, изгарящ бавно в кадилниците за благовония.

Арената, представляваща грамаден квадрат, бе вече пълна. На едната ѝ страна кралският двор, висшите сановници и благородници образуваха от горната до долната част на седалките истински водопад от искрящи скъпоценности. На останалите страни на арената живописно и безредно се бе настанила другата част от населението, главно тази от по-висшите касти. А навън, върху могили пръст, се бяха стълпили зрителите от по-нисш ранг. На едно възвишение бяха докарали стадо слоници, за да възбужда мъжкарите в борбата.

Щом чу шума на фанфарите, множеството затихна.

Звуците на ловджийските рогове и тромпетите отстъпиха на благородните инструменти от храмовете. Всички висши духовници

станаха и развяха знамето на своята секта. Върховният първосвещеник се изправи и прочете присъдата. Отвори се две срещуположни врати. От едната излезе тигърът... На прага на другата се появи Сюркуф. Настъпи дълбоко мълчание. То сякаш позволи да се долови продължителната тръпка, която разтърси безбройните зрители.

Да, тигърът беше наистина кралски! Глава като на чудовище, туловище — огромно, вълнообразно, чудно гъвкаво, протягащо се върху четири огромни, могъщи лапи, въоръжени с нокти, досущ остри ханджари. Жълтите му очи сияеха като разтопено злато, а магнетичният им поглед пронизваше като с нажежени до бяло игли тръпнещите зрители.

Преди да стане палач, този тигър е бил човекоядец. Така се наричат ония тигри, които, лакоми за човешко месо, си го издирват и не се спират пред нищо, за да си го доставят.

Заслепен само за миг от слънчевата светлина, тигърът застана неподвижно в своето великолепие, за да подуши миризмите, които се носеха от тълпата на зрителите. После постепенно се поразмърда и силно плесна с опашка по хълбоците; ноздрите му изпуснаха мощна струя въздух по посока на Сюркуф. Бляскавите му очи се втренчиха в него. Той изпръхтя с голяма сила, после ужасяващо изръмжа три пъти и пристъпи напред с горда походка.

Дотогава безучастен, Сюркуф пое с решителна стъпка към дивия звяр, като кръстоса магнетичния си поглед с неговия. Долята продължителен шепот на удивление, който се засили, когато тигърът, изненадан от това неочаквано поведение, спря отведнъж и се просна на земята.

Сюркуф все повече се приближаваше към своя противник, без да откъсва поглед от него, хипнотизирайки го досущ като звероукротител; от памтивека е знайно, че окото на човека има голямо въздействие върху дивите зверове, но едва в наши дни това се доказва и научно. Тигърът бе закован на място. Сюркуф забави крачка. Тигърът не се помръдна.

Гробна тишина завладя арената, когато дръзкият моряк стигна на разкрач от тигъра.

Разколебан, дивият звяр се надигна бавно-бавно, като да се отърсваше от някаква тежка вцепененост. Да, явно се готвеше за скок... Ала Сюркуф, връхлитайки с дивашки викове и бесен порив,

изненада раздвижилия се тигър и с двете си ръце заби копието между ребрата под лявото му рамо, като прободеше сърцето и дробовете на дивия звяр. Тигърът, с копие в туловището си, направи невероятен скок нагоре, а после тежко се строполи на земята, започна да се гърчи, да хърка, да повръща кръв и накрая издъхна.

Дълбок потрес задуши гласовете на зрителите. Кралският тигър бе загинал! Човекоядецът бе убит!

А корсарят фаранги, изтръгнал копието от безжизнения му труп, си поемаше дъх — горд и спокоен, с окървавена ръка, подпряна на дръжката на копието! Така изправен и неподвижен, той изпъкваше с цялата хубост на телосложението си на антична статуя.

Гиковарът вдигна десница и даде сигнал за възторжени овации, като произнесе високо своето „браво“ на местния език.

Всички придворни станаха от местата си. Понесоха се френетични възгласи, които бързо се сляха с грохота на гласовете вън и вътре в арената — грохот, който не спираше и се повтаряше като гръм от мълнии при страховита буря. Това бе поздравът, който народът и войската изпращаха на победителя.

Сюркуф стоеше в очакване! Един паж, пратеник на гиковара, дойде да го вземе и да го отведе при владетеля. Всички погледи бяха впити в корсаря, всеки искаше да го чуе. Морякът поздрави раждата, като наклони копието си към него.

— Сахиб фаранги! — обърна се към него гиковарът. — Вие явно сте под покровителството на боговете.

— И на копието ми! — допълни Сюркуф, като се усмихна.

— Вашата победа ви осигури свободата, ала храбростта ви заслужава награда в знак на моето възхищение към вас. Какво бихте си пожелали?

— Желая моите моряци и задържаните мюсюлмани да бъдат освободени още днес от затвора!

Гиковарът даде заповед и един офицер, придружен от кралския вестносец, тръгна начаса да пусне на свобода пленниците.

— Какво желаете да ви подаря? — попита гиковарът.

— Това копие и кожата на тигъра!

— Такива хубави трофеи са нещо много, но то не стига!

Гиковарът свали от врата си една огърлица с едри перли, която сама по себе си представляваше цяло състояние, и я поднесе на героя.

После го покани да седне от дясната му страна и нареди в чест на Сюркуф да се устрои борба между два носорога. Тълпата радостно заръкопляска; кралят заповяда да проснат кожата на тигъра като килим под краката на победителя. Фанфарите отново загърмяха и двата носорога бяха насъскани един срещу друг. Битката им бе кръвнишка и жестока. Двата противника се нападаха с такова настървение, че единият умря прободен от рога на другия, който пък издъхна от изтощение.

След носорозите дойде редът на двата слона, които първо се бият един с друг, а после с хора, наречени слонари.

Фанфарите засвириха гръмко. Появиха се два грамадни слона откъм двата срещуположни входа. Преди още да се огледат, те, разтрепервайки земята под тежестта си, се втурнаха един към друг, удрайки се с чела и бивни. Посъвзеха се от ударите и се биха докато по-слабият, победен, се измъкна и побягна. Тълпата възнагради победителя с одобрителни викове. Слонът вдигна хобот и поздравя с дрезгав, но победоносен рев слониците на хълма.

Тогава от едни тесни дупки, пробити в стените на арената под трибуните, влязоха слонарите. В дясната си ръка едните носеха нещо като камшик, другите — копие, а в лявата развяваха парче червен плат. В някои от дълбоките ниши, през които не може да мине слон, стояха войниците фойерверкаджии, със запалени фитили в ръка, готови да ги пъхнат под хобота на слона и да го прогонят, ако някой слонар изпадне в беда.

Ловджийски рогове и олифанти^[3] дадоха знак на слонарите да започнат със слона оная игра, с която тореадорите подхващат борбата с биковете: същата пъргавост и смелост, удари, нанесени със същата ловкост, но криеци още по-голяма опасност, побягване и изчезване на слонар, преследван чак до нишите и тесните дупки, неописуема ярост на гигантско животно, подгонено от джуджета. При тези жестоки игри понякога се случва човекът да бъде грабнат от хобота на слона, а после да бъде изхвърлен на трийсет метра височина и стъпкан под краката му.

Но ето че фанфарите отекнаха гръмко, фойерверкаджиите подплашиха слоновете и те хукнаха да бягат. Прибраха ранените и убитите и засипаха с пясък връвта на арената. Всеобща радост

настъпи, когато гиковарът даде съгласието си да се проведе играта Накика-кусти, което ще рече бой с железни шипове.

Ето какво представляваше този бой: борци-професионалисти, въоръжени с железни ръкавици със стоманени шипове, се разкъсват един друг, докато единият от двамата бъде повален. Махратите обожават това кърваво зрелище.

На арената излязоха петнайсет двойки борци, които по даден от ловджийските рогове знак, ловко и храбро започнаха да се нападат един друг. Тази страховита игра съдържа елементи от изкуството на фехтовката. Под умелите удари на ръкавиците със стоманени шипове във въздуха полетяха парчета човешко месо. Кръв обагреше голи рамене и гърди. Гиковарът наблюдаваше с огромно удоволствие тази сцена.

— Как намирате моите борци? — попита той Сюркуф.

— Смятам — отговори корсарят, — че те се бият по женски.

Гиковарът се удиви.

— Защото ноктите са оръжието на жените — допълни Сюркуф.

— Да, но това са стоманени, а не женски нокти.

— Така е, но и стоманените нокти не са особено полезни. Голият юмрук нанася много по-голямо зло. Аз например, не се боя от подобни измишльотини.

— Та нима бихте могли да победите без железни ръкавици някой от моите борци?

— Разбира се! Ще го поваля за по-малко от десет минути! — каза Сюркуф.

Гиковарът се замисли дълбоко.

Борбата свърши, превързаха ранените, натовариха някои от тях на носилки и фанфарите дадоха знак за края на игрите. Тълпата се втурна навън, за да не изпусне завръщането на шествието. Армията очакваше в боен ред да потегли отново. Гиковарът пожела да му бъдат представени френските моряци и ги покани да се качат заедно със Сюркуф на един от слоновете, за да вземат и те участие в кортежа.

Преминаването на корсаря по улиците на Барода напомняше истински апотеоз: всички му хвърляха цветя, обявяваха го за свръхчовек, най-силен между хората, божествен любимец на Брама. Безучастен към подобна раболепна популярност, Сюркуф промълви на своя лейтенант:

— Предпочитам да командвам шепа храбри моряци, нежели тази робска сган. Сега чак разбирам защо ордите на Тамерлан са поробили триста милиона индуси!

— Но нали махратите освободиха от мюсюлманите столицата Барода? — вметна лейтенантът.

— Да, защото мюсюлманите се бяха изнежили, а махратите бяха недодялани планинци, които не се бояха от смъртта.

— Сигурно е така — отвърна лейтенантът. — Макар че, тук лично, аз се чувствавам по-добре, отколкото в затвора.

Хубаво момче бе това деветнайсетгодишно лейтенантче. Започна като юнга на един военен кораб, където се пообразова и изучи корабоплаването. Благодарение на достъпа си до корабната библиотека получи няколко отличия и много млад си извоюва офицерско звание.

Поизтънчил се покрай офицерите, духовит, весел, безгрижен, истински моряк, този тъмнокос младеж имаше хитрия поглед и нежните черти, които се харесват на жените. Много дързък, но с мек характер, той излъчваше някаква жизнерадостна храброст. Сюркуф бе казал веднъж за него:

— Мисля, че той повече от мен презира смъртта!

Те двамата живееха като братя, обичаха се тъкмо заради разликата в характерите си и се уважаваха заради безстрашието си. Малко преди да пристигнат в двореца, младият лейтенант разкри какво вълнува душата му:

— Каж ми, капитане — попита той, — не мислиш ли и ти като мен, че днешният ден няма да приключи, преди да бъдем покорени от някоя и друга хубавица?

— Ех, скъпи... — каза му Сюркуф — на мен сега ми предстои такова невероятно покоряване, че никаква принцеса не може да ме съблазни. Ще ти разкажа по-късно за какво става дума!

— Жалко! — каза Бренвил.

И остана замислен в продължение на пет минути, което за него беше необичайно много.

Пред вратите на двореца се появиха двама конника — паж и вестоносец, и отведоха Сюркуф и моряците му в една къща, напусната от господарите си, но още пълна с прислуга. Явно беше дворец на благородник, заминал да заеме поста си на губернатор в някоя от провинциите и оставил слугите си да пазят дома му.

— Сахиб — каза пажът, като настаняваше Сюркуф в стаята му, — чувствувайте се тук като у дома си! Гиковарът нареди да се отнасяме към вас като към принц.

Веднага поднесоха закуска — една за двамата офицери, а друга — за моряците. Сюркуф и лейтенантът му се изкъпаха с вода с дъх на розово масло, а после седнаха на масата; хапнаха от индийските ястия, пийнаха персийски вина и най-вече от прословутото ширазко вино.

— Ей богу — възкликна Сюркуф — тук нищо не липсва!

— Липсват само жени! — установи Бренвил.

Тъкмо в този момент на терасата се яви един прислужник, който поздравя любезно и каза:

— Господа, една стара вдовица, която при това не е от най-бедните, желае да говори с вас.

— Не може ли да дойде утре? — попита Сюркуф.

— Моля те — каза Бренвил, — пусни я да се качи горе! Убеден съм, че старицата има да ни съобщи нещо важно.

— Добре! — каза Сюркуф.

И позволи на индуския слуга да доведе жената.

Старата вдовица беше мюсюлманка и следователно не подлежеше на браминските правила на вдовството. Тя се поклони на двамата офицери, увери се, че няма кой да подслушва и като се приближи до тях, каза съвсем тихичко:

— Господа, утре на връщане от аудиенцията при гиковара ще срещнете една колесница с позлатен купол, зад чиито завески ще съзрете две от най-високопоставените принцеси на кралския двор.

— Млади ли са? — попита Бренвил.

— Млади и много красиви! — отговори вдовицата.

— Започвам да ставам любопитен! — промърмори младото лейтенантче.

— Утре, щом падне мрак, ще дойда пак. Ако двете принцеси са ви харесали, ще ви отведа при тях. Те ще бъдат щастливи да вечерят с вас, за да им разкажете за своите приключения.

— Чудесно! — каза Бренвил.

Без да прибави нито дума, старицата се поклони и се оттегли най-достоплепно, както го изискваше нейното положение.

— Започва се! — провикна се радостно Бренвил. — Отвличат ни!

— Ами ако принцесите са грозни?... — запита, смеейки се, Сюркуф.

— Тогава ще им кажем, че сме дали обет за целомъдрие — отвърна Бренвил.

И той отпуши бутилка шампанско, защото изпитваше нужда да се позамае.

* * *

Призори на другата утрин по улиците на Барода мина вестносец, който вървеше на коня си пред един слон, и се провикваше:

— Сторете място на кралския слон!

В тези слънчеви страни, където се почива от десет часа сутринта до пет подиробед, всички стават преди изгрев-слънце.

Времето призори е вълшебно. Хората, наизлезли вече навън, се скупчваха почтително край вестносеца и се питаха кои ли са тези честити смъртни, които слонът щеше да заведе в двореца на интимен сутрешен прием. Никой не се съмняваше, че гиковарът е изпратил слугите си, за да доведат негови приятели. Нали пажът, седящ на гърба на слона, се използваше от владетеля винаги за такива цели?

Междувременно вестносецът, щом стигна до двореца, обитаван от двамата французи, даде знак на водача на слона да спре; пажът слезе бавно по стълбичката от гърба на слона и влезе в двореца. Осведоми се дали двамата френски господа са станали и след утвърдителния отговор изпрати човек да попита дали са готови да го приемат. Двамата моряци го посрещнаха на терасата.

— Господа — каза младият мъж на име Джернадор, след като спази изискванията на учтивостта, — моят господар, гиковарът, ви моли след закуска да заповядате при него, за да присъствате на едно състезание по борба. Подобна чест той оказва само на най-добрите си приятели.

— Чест, за която ние сме му особено признателни! — каза Бренвил.

Този паж му се нравеше.

— Колко време ни давате да закусим?

- Приблизително един час — каза пажът.
- А вие какво ще правите през това време?
- Ще се поразходя... Ще ида до пазара...
- Че защо не закусите с нас?

Пажът се зарадва искрено на поканата.

Десет минути по-късно те гаврътнаха по чаша шампанско и разговорът се оживи. Пажът се убеди, че двамата моряци са искрени и почтени люде и им се довери напълно.

— Капитане — каза той на Сюркуф, — вие може би не знаете, че махратите, завладели Барода, били най-обикновени планински пастири. Ето защо тукашният раджа гордо носи титлата гиковар. Преведено това означава пазач на говеда. Ако речете да почешете някой изтънчен махратски благородник, та дори самия гиковар, ще усетите, как изпод кадифето, коприната и златото ще ви лъхне на груба селска кожа. Заради туй не се чудете, че раджите на Барода са така пристрастени към борбите. Всяка заран, борците премерват сили пред гиковара, който пък след това се преборва с победителя.

— Естествено, накрая гиковарът излиза победител — допълни Бренвил.

Пажът се усмихна и без да отговори на това умозаключение, подхвана отново.

— Не вярвам този път да ви е поканил, само за да видите, как ще победи. Сигурно има и нещо друго предвид.

— Че какво ли ще е то? — попита Сюркуф.

— Сахиб, нали вие казахте, че железните ръкавици, с които се биха ония състезатели, наместо да подсилват, отслабват ударите ми.

— Разбира се! — потвърди Сюркуф.

— Тъкмо затова гиковарът е страшно озадачен. Решил е да се състезава лично с един от атлетите, за да ви докаже, че тези телесни упражнения не могат да бъдат отречени. Изглежда, че той тайно желае да ви види как ще се преборите с гол юмрук срещу стоманена ръкавица!

— Горко на оня с ръкавицата! — каза Сюркуф, усмихвайки се самоуверено.

— Вие действително ли смятате, че може да излезете победител? — попита с удивление пажът.

— Все едно да се съмнявате, че тази бутилка е вече празна! — намеси се Бренвил.

— В такъв случай гиковарът ще бъде наистина поразен.

— Нима в Барода никога не са чували за английските боксьори? — попита Сюркуф. — Те не само се бият, ами се пребиват — потвърди Сюркуф. — А пък вашите състезатели са принудели да вдигат нависоко ръцете си и да намаляват силата на удара, докато разкъсат кожата на противника. Измислено математически, те губят повече време да нанесат своя удар, отколкото да избегнат този на противника. От друга страна, те не знаят как да избягват правите удари на бокса. Сигурен съм, че няма да бъда засегнат от състезателите, а напротив, аз ще ги засегна. Мой учител беше един ирландски матрос, дезертър от английската флота, който преди шест години дойде да плава на моя кораб, и който и досега е с мен. Оттогава насам съм се усъвършенствувал напълно, и то с истински професионални боксьори по време на един мой престой в Америка. Мога да ви уверя, че не изпитвам никакъв страх.

Когато слязоха на улицата, гвардията им отдаде почести, докато се качваха на носилката. При пристигането им в двореца двамата корсари бяха посрещнати с радостни възгласи. Джернадор преведе новите си приятели през лабиринт от дворчета, коридори, сводести проходи с яка зидария, огромни блокове от пясъчник, стоварени един връз друг, за да устояват на всякакъв оръдеен залп.

Из целия път се натъкваха на подвижни крепостни мостове, решетки, капани, покрити с подвижни дъски. Сводовете бяха пробити от дупки, през които галериите можеха да се обсипват с гранати, да се излива вряла вода, гореща пепел и разтопена смола върху обсаждащите крепостта.

— Възхищавам се на толкоз предпазни мерки — каза Сюркуф. — Достатъчно е обаче министър-председателят, главнокомандуваният и зетят на гиковара да са привърженици на англичаните, и с гиковара е свършено. Тогава цялата тази отбранителна система ще се окаже непотребна.

— Сахиб капитане, вам се полага да изтъкнете това свое съображение пред гиковара.

Стигнаха до терасите. Раджата бе вече сред своите борци — най-добрите в цяла Индия. Облечен беше семпло — с бял панталон, бяла

риза и късо бяло сетре — всичко от памук. Беше по чехли, обути на бос крак.

Край гиковара стоеше млечният му брат Калиро — махратски селянин, син на селянин, но аристократ като всеки чистокръвен махрат. Облечен бе също като брат си. Гиковарът пристъпи с благосклонна усмивка към двамата французи, стисна им ръка по европейски и им каза:

— Добре дошли! Считайте се за гости не на един раджа, а на обикновен махратски благородник, равен вам и ваш приятел.

Гиковарът даде знак с ръка. Борците застанаха в две редици и всеки избра своя противник. Победените бяха отстранени от състезанието и борбата продължи, докато остана последният победител.

Гиковарът бе следил етапите на състезанието, отбелязвайки грешките, защото тактиката е особено важна в борбата с разперена ръка. Той несъмнено бе добър познавач на играта — когато влезе в схватка с победителя, за двамата корсари стана ясно, че атлетът се брани тъй енергично заради стоте рупии награда, която щеше да получи, ако повали своя съперник, раджата. Ала гиковарът притежаваше опасна издръжливост и дълбоки познания за играта, тъй че не след дълго атлетът бе повален и раменете му докоснаха земята.

Сюркуф и Бренвил поздравиха раджата за победата, докато робите попиваха потта му и го разтриваха.

И тогава Сюркуф, изпреварвайки тайното желание на раджата, му каза:

— Вчера ви подхвърлих, че се наемам да победея един от вашите „тигри“ в човешки образ, и то с голи юмруци. Искате ли да видите как ще стане това?

— Ами ако „тигърът“ ви разкъса? — възрази гиковарът. — Той няма да ви пощади, а раните от стоманените му шипове са много тежки.

— Бихте ли го повикали — попита Сюркуф. — Ще ми позволите, нали, да го предизвикам на двубой?

— Добре! — съгласи се раджата.

И покани бореца да дойде. Той дотърча, нагласяйки железните си ръкавици. Сюркуф мигом се разсъблече, оставайки само по панталон.

Прекрасният му торс на Херкулес Фарнезки се откри с цялата си красота, от която гиковарът остана възхитен.

Въртейки се около Сюркуф, борецът с железните ръкавици се опита да го изненада. Но корсарят, спазвайки правилата на играта, се въртеше на пети, за да се предпази. Противникът му направи няколко опита да го удари, но те бяха предотвратени с изключителна точност, от което „тигърът“ на раджата побесня и удвои атаките си. Но ненадейно се строполи на земята — юмрукът на Сюркуф се бе стоварил между двете му очи.

— Ако го бях ударил в черния дроб или в корема, човечецът щеше да умре! — каза Сюркуф.

Раджата — възхитен и убеден напълно — обяви, че боксът превъзхожда „грифадото“. Той помоли да му се обяснят надълго и нашироко принципите на играта, следейки с висша наслада нагледните уроци на Сюркуф.

— Сахиб капитане — каза най-накрая раджата, — вие би трябвало да останете в моя двор. Аз ще направя от вас богат и могъщ владетел. В замяна на това вие ще ме научите да се боксирам!

— Бих бил много щастлив да приема вашето предложение — каза Сюркуф, — ала не забравям нито за миг, че Франция е в борба с Англия и че аз трябва да взема участие в тази борба. Но мога да ви оставя наместо мен оня ирландски моряк, който бе мой учител по бокс.

— Чудесно! — зарадва се гиковарът.

— Обаче — поясни Сюркуф, — той е заклет враг на англичаните, а вашият зет, вашият пръв министър и вашият главнокомандуващ ще го предадат на тях, така както се опитаха да предадат и мен.

— Заклевам се в Тримурти и в Пара-Брама, баща на всички богове, че вашият матрос ще бъде тачен и уважаван!

— До деня, когато и вие самият бъдете предаден на англичаните.

— Калиро, какво говори капитанът?

— Истината! — каза Калиро.

— Защо казвате, че англичаните са мои врагове, след като те са врагове на моите врагове и се бият против тях? — провикна се гиковарът.

— За да се обявят най-накрая и против вас. И то след като подкупят маса предатели наоколо ви! Планът на англичаните е от прост по-прост: те сеят вражди и разцепление между раджите, за да

подчинят ту един, ту другото. Те ще ви изядат като портокал, резенче по резенче. А онези от вашите съветници, които подпомагат англичаните, са платени от тях. Такъв е великият подход на дипломатите на английския крал. Ако вашите съветници не са подкупни, всички ще ги сметнат за глупци, а това за държавните мъже е по-лошо, отколкото да ги нарекат безделници.

Гиковарът си мърмореше: „Резенче по резенче“. Този израз го беше поразил. Ала Бренвил, комуто се искаше да разпръсне мрачните мисли на гиковара, като блесне пред него, му каза с усмивка:

— Моят приятел Сюркуф ви показва какво значи бокс, но има и друго едно изкуство, твърде ценено в нашата марина. То се нарича френска ловкост. Един само човек и то невъоръжен, може да срази десетима противника!

— Десетима ли? — попита учуден гиковарът.

— И повече! Хайде! Сложете ме в центъра на игрището и подредете около мен всички ваши борци. Заповядайте им да ме хванат на всяка цена, като ми нанасят удари, без да се замислят! Ще видите какво ще стане?

Раджата наблюдаваше с дълбоко удивление този младок, който, поне външно, не приличаше на атлет.

— Опитайте, раджа, опитайте! — подканяше го Бренвил.

Гиковарът най-сетне се реши. Всеки един от борците, същински колоси, можеше на бърза ръка да се справи с младеж като лейтенанта. Те го обкръжиха, но той, след като хвърли горната си дреха, се провикна весело към тях:

— Внимавайте!

В мига, когато се втурнаха към Бренвил, гиковарът се провикна:

— Давам хиляда рупии, ако го хванете!

Но като се преметна през глава с невероятна бързина, понесен неудържимо от устрема на цялото си тяло, Бренвил проби обръча, поваляйки с ритници трима души. После връхлетя като хала върху други трима борци и ги просна на земята, нахвърли се с наведена глава върху останалите противници, като едновременно ги дърпаше за краката и им нанасяше удари с глава в долната част на корема. Накрая се изправи и се поклони на раджата, като каза:

— Готово!

Гиковарът не можа да скрие удивлението, което напираше в гърдите му, и засипа Бренвил с възторжени похвали.

— Да можехте поне вие да останете при мен! — продума с тъга раджата.

— За ваше щастие мога да ви оставя наместо себе си едно моряче-провансалче, което е още по-чевръсто от мен! — успокои го Бренвил.

— И кога ще мога да разполагам с двамата младежи?

— Още днес! — обеща Сюркуф.

Гиковарът нареди да повикат пажа Джернадор и му заръча:

— Върви да проводиш господата до дома им. Те обещаха да ми изпратят двама моряци. Ще ми ги доведеш и ще ми ги представиш след подиробедната почивка!

— Ваше величество — каза Бренвил, — нали се разбрахме, че ще закриляте нашите моряци от всемогъщата английска клика във вашия двор.

— Ще ги закрилям... като себе си... — каза раджата, като си повтаряше приглушено: „Резенче по резенче“. Да, тази мисъл го беше поразила.

Двамата корсари на свой ред бяха измити и разтрити и се сбогуваха с гиковара, радвайки се на неговото благоволение и уважение. Докато слизаха по стъпалата на двореца, Сюркуф сподели с Бренвил:

— Мисля, че пооправихме малко работите на Франция!

— А сега да оправим нашите! — рече Бренвил.

Сюркуф не разбра смисъла на думите му и го изгледа въпросително.

— Забравихте ли за принцесите! Нали ще има сгледа!

Сюркуф си спомни за посещението на старата вдовица.

Пажът Джернадор се усмихна.

Много хубаво момче беше този млад паж — с лице изящно, одухотворено и усмихнато, излъчващо несъмнена аристократичност. Беше много дипломатичен и дискретен, когато се налагаше, и бърлив, когато желаше да заплени някой по-изтъкнат царедворец. Притежаваше такт и усърдие, винаги знаеше кому и за какво да говори. Беше принц, но беден принц. Ала не се терзаше — уверен бе, че пътят му ще го изведе нагоре по обществената стълбица!

Красиво бе името, което носеше. Това име баща му обезсмърти, борейки се против англичаните в защита на своето княжество, като загина героично, с оръжие в ръка. Сирачето му бе приютено от гиковара, който веднага го обикна.

Той бе последният потомък на Джернадорите и се наричаше Джернадор-халиф. Вярно, не беше махрат, но по майчина линия се родеше с гиковара, при когото бе избягал след разорението на фамилията си. Такова бе житие-битието на пажа, който изпращаше до дома им двамата корсари.

Гиковарът бе подготвил изненада за двамата французи: когато се качиха на кралския слон, за да ги отведе вкъщи, те откриха в паланкина две кожени торби с разкошни подаръци и двайсет хиляди рупии. Джернадор-халиф, малкият паж, попита:

— Какво е мнението ви за гиковара?

— Великодушен и щедър! — каза Сюркуф.

— Ох, господа! — каза младежът. — Колко жалко, че нямате възможност да останете в двореца.

И Джернадор-халиф обясни на двамата моряци политическата ситуация в страната.

— Мразя англичаните — каза той. — Но виждам, че и вие ги ненавиждате. Затуй ще си позволя да разкрия пред вас някои поверителни неща, като разчитам на вашата лоялност.

— Ние сме лоялни докрай! — рече Сюркуф.

— Как да си обясним — попита Бренвил, — че зетят на гиковара, неговият министър и главнокомандуващият образуват триумвират, подкрепящ англичаните? Нима са подкупени от тях?

— Господа, моето положение, бъдещето и дори животът ми зависят от това раджата да не бъде свален от трона си. Обаче подозирам, че тия тримата искат да свалят гиковара, за да възкачат на престола генерала, след като приемат онова, което англичаните наричат протекторат.

— Какво ли ще спечелят от всичко това? — попита Сюркуф. — Те вече заемат най-висши постове и с изключение на генерала, не биха могли да направят по-голяма от сегашната им кариера.

— Дворцови интриги! — поясни Джернадор. — Женски истории.

— Ах, ах! — каза Бренвил с най-жив интерес. — Жени, значи! Виж ти колко привлекателна била политиката на Барода! А хубави ли са тези дамички?

— Едната от тях, принцеса Джелина, дъщеря на гиковара, е висока, кръшна, прелестна и стройна като палма. Никой мъж не издържа милувката на нейния поглед! Когато се разхожда, коприната на тоалетите ѝ се нагъва на вълни, на вълни, а когато се излегне на дивана си, формите ѝ се очертават така съблазнително, че мъжете стават неудържими.

— Черноока ли е? — попита Сюркуф.

— Да! — отвърна пажът. — Вие по мургавичките ли сте?

— Много ми допадат!

Пажът се усмихна и попита Бренвил:

— И на вас ли?

— И на мен!

— Две чернооки ви трябват, значи!

— Нима принцесите са две на брой! — попита зарадвано Бренвил.

— Да, другата е принцеса Сурвана, братовчедка на дъщерята на гиковара, сиреч племенница на раджата. Тя е дребничка, възхитително стройна и пъргава, духовита и красива. Само дето е рязка и дори остра като бръснач към онези, които не обича. С една дума — не цепи басма никому, даже на гиковара, който ѝ прощава всичко, защото му е забавна.

— Значи принцесите са в дъното на заговора на тримата висши сановници срещу гиковара? — попита Сюркуф.

— Да — отвърна пажът. — Заради туй принцеса Джелина бе омъжена за принц Барташи, голям велможа, но винаги мрачен, намусен и ревнив. Той притежава остър усет и за най-малката обида, преглъща я, но после подмолно и жестоко си отмъщава. Затуй може би жена му е невярна.

— И с право! — вметна Бренвил.

— Но принцът е на друго мнение. Той не смее да се оплаче на гиковара, а още по-малко — да накаже съпругата си, но си отмъщава на изоставените ѝ любовници, понеже принцесата ги сменя доста често.

— Значи убива бившите ѝ любовници, така ли? — попита Сюркуф.

— Да... убива ги... несъмнено... — рече пажът. — А някои просто изчезват. Такава съдба сполетя гвардейския капитан и младия поет.

След това Джернадор продължи с тайнствени нотки в гласа си:

— Знаете ли, аз мисля, че принцът наема убийци сред тугите, тъй като те са служители на бога на смъртта, един от троицата на Тримурти. Ние признаваме само един бог — Пара-Брама, сиреч безкрая, източника на нещата, неуловимата същност на човека, началото на всичко, проявило се в Тримурти или в божествената троица е Брама, или миналото, вторият — Вишну или настоящето и третият — Шива, бога на смъртта или на бъдещето. Култът на Шива е породил сектата на тугите. Те убиват жертвите си, като ги удушват, премятайки през врата им свещената кърпа. Умиращият не се мъчи дълго. Тия туги избиват маса народ, особено сред чужденците и пътниците. Трупите изчезват безследно, без никой да се сети за пътника. Минал-заминал, както се казва. Сектата има силна организация, с всемогъщи и страшно коварни ръководители. Ако тугите осъдят на смърт някой керван, от него ни знак, ни следа. За отбелязване е, че тугите са фанатици — убедени са, че вършат благочестиво дело, като принасят жертви на бога на смъртта. Въобразяват си, че убийствата увеличават заслугите им и вярват, че след смъртта ще преминат в по-висша каста.

— Чувал съм май за тия туги — каза Сюркуф, — но не съм допускал, че са тъй многобройни и опасни.

— Сахиб, ако случайно тугите решат да ви осъдят на смърт, и в миша дупка да се скриете, пак ще ви намерят и убият. Та те имат съгледвачи на всяка крачка!

— Нима и в Барода има такива разбойници? — попита Бренвил.

— Намират се, и то доста!

— Но щом съпрузите на принцесите се обръщат за помощ към тугите, значи имат връзка с тия убийци.

— Не! Те прибягват до услугите на друга една секта, която им служи за посредник. Това е сектата на поклонниците на Кали, богинята на кървавата смърт. Членовете на тази секта се сбират ежегодно на голяма религиозна церемония, при която ги закачат за мускулите на

гърба, бедрата и ръцете по железните куки на едно огромно колело. Завъртат с все сила колелото и телата увисват надолу, докато мускулите се скъсат и нещастниците падат встрани, където умират начаса.

— В подобна секта никога не ме търсете! — заяви убедително Бренвил.

— Тъй като никого не убиват, а изтезават само себе си, тия хора се радват на известно снизхождение, та открито проповядват своето учение и даже минават за светии. Но никой не се съмнява, че между техните водачи и водачите на тугите съществуват тайни връзки. Твърде възможно е поклонниците на Кали да посредничат между съпрузите на принцесите и удушвачите!

В заключение пажът каза със сериозна загриженост:

— Ако случайно получите любовни писъмца от принцесите, което не е изключено при тяхното поведение, отваряйте си очите на четири, особено ако писъмцето е от принцеса Сурвана! На ваше място бих си тръгнал веднага, преди още на принцесите да им е хрумнало да изпроводят някоя проскубана дърта сводница, носителка на парфюмирани писъмца.

— Ами ако тази дъртуша е идвала вече при нас?

— Тогава ще ви посъветвам да офейкате веднага!

Сюркуф обмисляше, как да постъпят, когато вниманието му бе привлечено от някакви викове; една от дворцовите каляски, теглена от бързоноги волове с позлатени рога и боядисана в синьо гърбица, върху която бе поставено кубенце със завески, притулващи високопоставените госпожи, тръгнали на гости или на баня, се беше сблъскала с друга каляска, съвсем близо до кралския слон, който носеше френските офицери. Колелата се бяха преплели, а каляските — спрели на място.

Водачите си разменяха ругатни. Скочили от стъпалата на дворцовата каляска, хубавиците робини помагаха на две госпожи да слязат. В суматохата високопоставените дами забравиха да се забулят, а Джернадор каза на двамата корсари:

— Ето ги двете принцеси — дъщерята и племенницата на гиковара! Благодарение на тази щастлива злополука можете да ги огледате отвсякъде.

Бренвил подскочаше от радост. Сюркуф си оставаше сериозен и оглеждаше двете млади жени с привидно спокойствие, на което би завидял даже един ориенталец. Принцесите хвърляха скорострелни погледи и многозначителни усмивки към двамата корсари и едва накрая решиха да се забулят. Каляските бяха оправени и поеха в обратна посока.

— Виж ти каква чудновата злополука! — каза пажът, като се засмя.

Но веднага след това благоразумно смени темата на разговора.

* * *

Принц Барташи пушеше на терасата си. Зловеща бе тази личност — особено днес, когато едва сдържаше гнева си. Досуц като граблива птица, с мъничка глава, синкавозелени очи, мършав врат и дебнещ израз на лицето, той беше в очакване. Не след дълго се появи министър-председателят, който пък наподобяваше чакал — много хитър, явно жесток към дребната плячка и лаком за едрата. Той се поклони, седна до принца и попита тихо:

— Викали сте ме!

— Току-що получих един доклад — каза принцът. — Нашите две хубостници май са си нагласили тайна срещичка за тази вечер!

И принцът разказа за посещението на старицата, за злополуката и срещата от тая заран, тресейки се от ярост, от която трепереше и гласа му.

— Добре! — изрече спокойно министър-председателят. — Много добре! Това най-сетне ще ви принуди да издадете заповед за убийство на двамата фаранги, които тази сутрин ни разобличиха пред гиковара като предатели. Добре че с нас е Калиро, млечният брат на раджата, иначе тия двама негови любимци като нищо ще ни хвърлят в краката на слона убиец, който ексукутира заговорниците.

— Гиковарът току-виж се досетил кой е в дъното на нещата!

— Няма да се досети, ако двамата моряци бъдат убити от метежниците отмъстителите за смъртта на факира.

— Виж, това е чудесно хрумване! Ала населението се отнася твърде възторжено към двамата корсари и надали ще ги нападне и

убие!

— Достатъчни са няколкостотин смели мъже, а ние знаем къде да ги открием — каза министърът и добави многозначително: — Доведох ви Крипулан, водачът на поклонниците на Кали. Ще си поприказвате ли с него?

— Да влезе! — рече принцът.

Въведоха първосвещеника на калистите. Той поздрави смирено двамата високопоставени благородници.

— Крипулане — попита го принцът, — досещаш ли се за какво си тук?

— Да, сахиб... Заради двамата фаранги... Можем да се вдигнем на бунт тази вечер... Точно когато отиват на тайната срещичка.

— Колко ще искаш за бунта?

— Колко ще искате! — поправи го Крипулан. — Има и други хора, на които ще трябва да се плати!

— Да... Да... Разбирам... Сумата ще стигне за... твоите познати, нали?

— Вярвам, че ще стигне. Впрочем, както ви е известно, те не работят само за пари. Имат и други подбуди, за да ви... служат...

— Добре! Имаш моята честна дума и тази на министър-председателя... Предай за нашия разговор на твоите познати!

— Разбира се! С ваше разрешение веднага ще предам!

— Върви, Крипулане, а после ми съобщи, дали са се съгласили.

Останали насаме, съпрузите на принцесите си размениха по един мрачен поглед.

— Никога ли няма да свършат тия наши истории? — попита принцът. — Ако заговорът успее, ще мога най-сетне да накълцам с ятагана си тази моя жена, дето така ме разиграва!

— Очаквам всеки момент — утре може би — решението на заговорниците. Метеж на север! Метеж на юг! Метеж на изток и на запад! Метеж навред! Ако Барода също се разбунтува, гиковарът ще се види принуден да остане в града, а нашият съюзник, главнокомандуваният, ще остави бунтът да се разрасне, като го контролира през пръсти. Ние ще останем тук и ще предадем на въстаниците една от портите на двореца. Чак след като убием гиковара, дъщеря му, племенницата му и цялото му котило, ще повикаме англичаните. Едва тогава, под британски протекторат, ще бъдем

спокойни, могъщи, ще си отдъхнем и ще се радваме... на верността на жените ни.

Двамата се разделиха, напълно убедени, че още същата вечер ще се отърват от съперничеството на двамата корсари.

Не след дълго Крипулан се върна в двореца на принц Барташи, който го прие начаса. Поклонникът на богинята Кали сияеше.

— Като те гледам, се досещам, че идеш с добра вест — каза принцът.

— Да... Съгласиха се!... Още тази вечер двамата фаранги ще идат на оня свят.

— Този път — възкликна принцът — ще бъда отмъстен! На добър час!

И в радостта си той украси врата на Крипулан със скъпа огърлица, след което го изпроводи.

[1] Арабското название на Исус. — Б.пр. ↑

[2] Френски господин. — Б.пр. ↑

[3] Старинен рог от слонова кост. — Б.пр. ↑

ГЛАВА ВТОРА

САЛДАНАЗАР, ГОСПОДАР НА ТУГИТЕ

Една от най-вълнуващите страници в историята на Британска Индия е откритието, което направил един от резидентите на Нейно Величество кралица Виктория в двора на гиковара. А резидентът просто открил съществуването на тугите.

Някой си Ферингеа бил хванат на местопрестъплението, след като удушил с копринена кърпа богатия търговец, с когото пътували заедно. На индийските пазари състоянието на този Ферингеа се изчислявало на два милиона рупии. Той бил щедър, обичал разкоша, вървяло му в живота. Грабежът не можел да бъде подбуда за престъплението му. След разпита отхвърлили идеята, че Ферингеа бил подтикнат от омраза или завист.

Ала британският резидент въпреки всичко останал озадачен. Обладани от някакъв изконен страх, индусите не смеели да споменат за ужасното братство на удушвачите. Накрая един полицейски чиновник, мюсюлманин по вероизповедание, пръв дръзнал да каже на резидента:

— Ферингеа е тук! Обещайте му, че няма да го убие и той ще направи признания, от които ще ви настръхнат косите!

Резидентът последвал съвета, заклел се в Библията, че ако Ферингеа направи пълни признания, ще го накажат само със заточение на някой остров в английските колонии, гдето да се радва на богатството си и на относителна свобода. След клетвата обвиняемият завел резидента в парка на резиденцията и като тропнал с крак по земята, рекъл: „Копайте тук!“. Разровили пръстта и открили стотиците трупове на последните жертви на удушвачите.

Ферингеа обяснил йерархията на посветените от това братство и техните функции: едни били предизвестители, определящи какви престъпления трябва да се извършат, други подготвяли самите престъпления — приспивали с разни напитки и еликсири нещастниците и ги предавали на фансангара (удушвача). На най-

горното стъпало на тази стълбица стояли свещениците, преподаващи на фансангарите изкуството да удушават безболезнено, тъй като Шива, богът на смъртта освободителка, не повелявал жертвата да бъде измъчвана. Единствена Кали, богинята на кървавата смърт, била жестока.

Всеки божи ден почнали да откриват подземни скални храмове, за които никой и не подозирал преди разкритията на Ферингеа.

След неговите показания във всички индийски градове били организирани комитети със специални пълномощия за извършване на разкопките, както и военни съдилища. Хиляди туги били арестувани и екзекутирани, без оглед на общественото им положение и благосъстояние.

Тугите са навред — великолепно организирани, изпълняващи заповедите, без да му мислят — с нечувана подчиненост и фанатична преданост, особено сред по-нисшите класи. Досега са имали само един предател — Ферингеа.

Над свещениците стоят жреците, които са светски високопоставени лица, занимаващи се обикновено с търговия. Наричам ги светски за по-голяма яснота, тъй като те не живеят в храмовете, а са в тесни контакти с деловите среди, което не им пречи да са първосвещеници на смъртта.

И тъй, водач на тугите в Барода бе един търговец, чиито кервани обхождаха всички пътища, докато корабите му браздяха всички морета. Веднъж при някакво бедствие, когато хазната била опразнена, а хората в Барода и цялото кралство измирили от глад, когато се надигал бунт, а на останалата без заплата арабска гвардия не можело да се разчита, един чутовно богат търговец на име Салданазар се явил в двореца, за да предложи на раджата огромна сума, с която да плати на войските си. Малко подир това, пак с негова помощ, пристигнали конвои с ориз и гладът престанал. От този тъй дълго чакан ориз Салданазар натрупал огромни печалби.

Той никога не поискал от гиковара да му върне заема. Но пък спечелил и получил доходи от монополните си права! Ето защо, макар и от търговската каста, Салданазар минаваше за един от най-влиятелните велможи.

Впрочем той обитаваше един усамотен дворец, където не приемаше високопоставени лица, за да не забележат в какъв

неподозиран разкош живее. Обикаляше на гърба на своето муле многобройните си кантори и там посрещаше видни клиенти, защото играеше на едро. Проявяваше великодушие в сделките, беше прозорлив и съобразителен, та умееше да подпомогне и даже да спаси човек от разорение и по този начин печелеше пламенни привърженици.

Външно изглеждаше още млад, беше висок и строен, с изящни черти на лицето. Престорената, винаги предразполагаща усмивка, прикриваше постоянния блясък в очите с прекомерно разширени зеници като при дивите зверове.

Салданазар познаваше силата на своя поглед и умееше да го притули с дългите си свилени клепки. Навън той бе голям чаровник, но щом се затвореше в двореца си, цялото му същество се променяше. Неизменната усмивка изчезваше, приветливата маска на лицето му ставаше двулична и жестока, погледът заблестяваше с гневен пламък, а думите му зазвучаваха високомерно и властно. Жестовите ставаха резки, налагаха непрекословно подчинение като при абсолютните монарси.

Салданазар седеше на терасата си. Погледът му, зареян подир някаква неосъществена мечта, изведнъж просветна.

— Най-последно! — прошепна той.

Салданазар удари китайския гонг. Появи се мъж, облечен в бяло. По мастилницата, която висеше на хълбока му, по калъфката с индуски пера, хартия и пергамент, по печата и кутийката за восък, която висеше на врата му, не беше трудно да се отгатне, че той е писар от кастата на брамините.

Известно е, че в Индия обществото е разделено от памтивека на наследствени касты; синът не може да упражнява друг занаят, освен този на баща си, а който се отлъчи от кастата си бива анатемосан и верски, и граждански.

След брамините и писарите идват войните, а след тях — търговците. Това е средната каста. Слизате надолу по стълбицата, минавате през занаятчиите и стигате до кастата на слугите с безкрайните им подразделения. В Индия готвачът не може да работи като метач, перачът не би склонил за нищо на света да стане носач на паланки. На туй се дължи безчетният брой слуги на един само господар. Но платата им е толкова нищожна, че те не го разоряват.

Петнайсет франка на месец, без храна и квартира, е прилично заплащане, защото индиецът живее с по четири су на ден.

И все пак в кастово отношение писарят стоеше по-високо от господаря си. Ала при тугите кастата няма такова огромно значение, когато рангът е спечелен с полезни услуги. Затуй Салданазар беше първосвещеник, и писарят, сиреч секретарят му, пристъпи към него с най-смирнен поклон, като да го боготвореше.

— Сиаво — каза му Салданазар, — измислих най-сигурния начин да се справим с фарангите. За да отидат на среща с принцесите, те неизбежно ще минат по уличката на Слоновата кост. Нали там живееше един от нашите братя?

— Да, господарю!

— Трябва да изрежем с трион едно голямо парче от някоя стена, която да бутнем щом французите минат под нея. Ако натиснем с лост горната ѝ част, стената ще се срути и ще смаже двамата фаранги.

Тази операция не изглеждаше толкова сложна, тъй като в малките улички, постройките бяха паянтови. Стените на тамошните къщи имат дървен скелет, на отделни плоскости. Между гредите се слагат тухли или кирпич. Ако гредите се отрежат с трион и ако ги разклатиш откъм горния им край, отвътре навън, плоскостта може да падне мигновено и да затрупа някой минувач. Писарят размишляваше.

— Сахиб — промълви той, — вашият гений ви е вдъхновил прекрасно, ала обмислихте ли всичко докрай? По този начин фарангите няма да умрат от свещената кърпа.

— Нима за нашата кауза не е достатъчно покровителството на министър-председателя?

— Вярно, вярно...

— Трябва да знаеш, че работейки в полза на министър-председателя, ние служим и на нашия бог.

— Вие винаги имате право, господарю!

— Ако стената не се срути и французите се измъкнат — продължи Салданазар, — нашият брат Калагар, дърводелецът, дето ръководи работата, ще бъде удушен начаса, а пък ти ще прекараш три години в подземията на храма в Анкигир.

Секретарят изтръпна.

— Тъй или инак — подхвана пак Салданазар, — ти ще можеш да изкупиш липсата си на разум и бдителност, като предизвикаш суматоха

сред тълпите в случай, че фарангите не бъдат затрупани. Ако всички се разкрещят: „Смърт на убийците на светия факир!“, корсарите пак ще бъдат удушени.

— Разбрано! — каза секретарят, като направи поклон.

— Тръгвай и нека Шива те закриля!

През целия ден майсторът дърводелец Калагар работи старателно и неуморно заедно с група работници, членове на сектата. Те подготвиха рухването на стената, която щеше да смаже двамата французи. Накрая групата се вмъкна тихичко при търговеца на слонова кост. Сиаво, секретарят на Салданазар, напусна споменатата къща, след като подготовката привърши. Междувременно друга група емисари предадоха заповедта за акцията на близо триста туги, които щяха да изиграят важна роля в покушението. Малко преди здрач всичко бе готово и Сиаво уведоми за това своя господар. Салданазар се качи на терасата и впери поглед към улицата на Слоновата кост.

С падането на нощта градът се забули в мрак. Ала разширените зеници на Салданазар досущ като гледци на тигър имаха свойството да пробиват пелената на мрака. Той зачака неподвижно — като звяр, дебнещ плячката си. Към десет часа през нощта дочу някакво пропукване, а след миг — глух шум от удар на грамада о друга грамада. Малко по-късно долови яростни възгласи, ужасени викове, кълтящи удари при ръкопашен бой — изобщо някакъв невероятен ропот се понесе във въздуха... Нестихващо вълнение бе разтърсило цял един квартал на Барода. То бавно затихна и лека-полека след суматохата се възцари мълчание.

— Фарангите са мъртви! — прошепна Салданазар с жестока усмивка и силно въздъхна.

Стената се бе срутила точно връз капитан Сюркуф и неговия лейтенант и то в момента, когато, водени от старата пратеница на принцесите, двамата моряци се бяха запътили за среща и минаваха по улицата на Слоновата кост.

Само че се случи нещо съвсем неочаквано. Знайно е, че понякога при рушене на къщи, изпод кирките и лостовете на майсторите падат цели стени, без да се разбият. По същия начин въпросната стена, широка четири метра, при падането си се удари о съседната къща. Но по-голямата част от мазилката и тухлите, стегнати между дебелите и по-тънките греди, не се разби. Ето защо двамата моряци и старицата се

отърваха само с няколко драскотини, защото се бяха озовали под нещо като свод. Ако стената се беше раздробила върху им, те щяха да бъдат затрупани и размазани на пихтия. Но те веднага побягнаха и излязоха изпод свода.

Сюркуф разбра, че са спасени. Макар да нямаше време за размисъл или за оглед, корсарят усети безпогрешно, че върху него и приятеля му е извършено покушение. Но когато видя, че неколцина мъжаги се задават от съседната улица и преграждат пътя им, той разбра, че ще има и бой. Откъм друга уличка се появи нова група. Понесоха се викове, призоваващи към смърт.

Моряците носеха на пояса си по два пистолета и по една сабя — страшната абордажна сабя на нявгашните корсари. Сюркуф предаде своите пистолети на лейтенанта си и му поръча:

— Върви след мен и прикривай отстъплението! Хвърли моите пистолети, след като изстреляш двата патрона, после стреляй с твоите и накрая размахай сабята.

Сетне, като същински Херкулес — буен и разгневен — той дръпна една греда, стърчаща наполовина от падналата стена. Превръщайки тази греда в стеноломна машина, той изпревари удара на тугите и връхлетя пръв връз тях, но те бяха триста на брой, настървени, решителни, въоръжени с ханджари, само срещу двама противника!

И все пак, още с първия удар Сюркуф повали десетина-дванайсет души. Той напираше ли напираше, унищожавайки тълпата, възправена срещу него. С четирите изстрела на пистолетите си лейтенантът повали четирима туги, след което започна да сече със сабята купчината тела. С присъщия си жесток фанатизъм и надменност, тугите се нахвърляха върху моряците, ту лазейки, за да ги хванат за краката, ту опитвайки се да ги заловят изотзад.

Дългата греда натежа на Сюркуф, и той с неимоверно усилие я метна срещу противника, поваляйки пред себе си пет-шестима туги и отблъсквайки дващестина. После извади сабята и викна на лейтенанта:

— Атакуваме, без да се обръщаме назад!

И взе да вдига преграда от човешки трупове. Но явно започваше да се уморява. Унищожил петдесетина от нападателите, ала оставаха не по-малко от двеста, които отново закрепяха: „Смърт!“. Внезапно битката утихна. Тугите се разбягаха с невиджана скорост и като птици

полетяха по съседните улички. Взвод войници ги бе нападнал в тил. Да, най-ненадейно гарнизонът на един от съседните дворци бе долетял на помощ на двамата французи.

Ние вече обяснихме, че всеки махратски благородник поддържа своя лична гвардия, която командува по време на война. А ето че някой от големите крепители на короната бе чул от терасата си грохота на битката, и веднага бе хукнал с гвардията си да спре метежа. Защото в Индия за големците няма нищо по-опасно от това да позволят нарастването на народните бунтове. Виждайки, че със Сюркуф се пердашат и хора от народа, гвардейците не се поколебаха да нападат, без да се замислят. Последва паника и бягство. Големецът бе пристигнал своевременно, тъкмо когато двамата моряци вече трудно си поемаха дъх.

— Сахиб — промълви Сюркуф, като по френски маниер протегна ръка на махратския благородник, — аз съм ви безкрайно благодарен! Оставаме ваши приятели на живот и смърт.

— Капитане — отвърна големецът, — аз нямах представа кому се притичвам на помощ, но се считам за особено щастлив, че съм помогнал именно на вас. Защото утре заран гиковарът ще бъде предоволен, че съм ви спасил и ще ме похвали пред целия двор. Струва ми се, че сте станали жертва на заговор!

— Първо стовариха върху нас цяла стена.

— Разбирам... — каза големецът.

Като благоразумен човек обаче, той не отправи конкретно обвинение към никого.

— Сахиб — каза той, — ще пратя половината от моя взвод да ви придружава... Началникът на полицията е предупреден. Започва незабавно разследване на случая.

В този момент старата сводница, цялата побеляла от прах и вар, се приближи до Сюркуф и му каза поверително:

— Те ви чакат!...

— Ами охраната, дето ще върви с нас? — попита Сюркуф.

— Те ще ви придружат до моята къща! Нима на моята възраст нямам правото да приема двамина приятели? Никой не ще се досети кой ви чака под моя покрив...

— Да вървим! — каза Сюркуф.

Махратският благородник нареди убитите да бъдат струпани на куп и да бъдат доубити ония, дето не бяха успели да избягат. Да! Махратите никога не прощават.

— Щом се събуди утре — каза благородният махрат, — гиковарът ще види седемдесет и пет човешки глави, окачени на шиповете на позлатената му ограда. Той ще попита кой и защо е убил толкова хора. Ще му бъде отговорено, че капитан Сюркуф и неговият лейтенант са дали отпор на повече от триста нападатели! Гиковарът непременно ще поиска да ви види още същия ден!

И тъй като бе не само военачалник, но и хитър дипломат, махратският големец пошушна на Сюркуф:

— Ще чуете най-различни предположения за това кои са били нападателите ви. И да откриете точната следа, не показвайте, че я знаете. Особено в двореца на гиковара никого не обвинявайте. Проляхте достатъчно кръв, тъй че сте отмъстени!

— Благодаря, сахиб! — каза Сюркуф. — Ще запомня съвета ви дума по дума! Още веднъж благодаря и довиждане!

Благородникът заповяда на един от офицерите си да предвожда ескорта на двамата моряци.

— Смятам — рече Сюркуф, — че занапред ще си отварят очите на четири, преди да ни нападнат.

— Ако нашите неприятели не осъзнаят, че имат греда в окото, значи изобщо имат слабо зрение — каза, смеейки се лейтенантът. — Бог ми е свидетел, добре ги подредихме!

— Да... но без този махратски благородник, щяхме да идем по дяволите!

— Стига вече! Нали всичко завърши благополучно!

Пристигнаха в дома на старицата.

Сюркуф благодари на офицера, подари му кесията си, за да раздаде пари на войниците, и двамата приятели влязоха в къщата на старата... дама.

Щом се озоваха в салона, видяха двете чакащи ги принцеси, които, зървайки опръсканите им с кръв лица, се провикнаха:

— Божичко, те са ранени!

— Не са! — увери ги старицата. — Бяхме нападнати, след като върху ни се стовари една стена, блъсната от невидима ръка; после връз нас връхлетя шайка от близо хиляда платени разбойници. Двамата

фаранги се справиха с тях. Преброихме седемдесет и седем убити, чиито глави утре ще бъдат набучени на оградата на двореца. Най-накрая Бархи Шаал, водачът на линтигурите, връхлетя с гвардейците си и прогони убийците. А сега ще ви оставя.

Двете принцеси едва я изчакаха да си тръгне, за да се хвърлят на врата на двамата офицери. Сюркуф прегърна Джелина, отнесе я като дете на една софа и ѝ каза с усмивка:

— Приличаме на разбойници с тия петна от кръв и мазилка! Моля ви, скъпа принцесо, да ни позволите да се поизмием.

— Недей! — забрани му Джелина. — Така си много красив! Приличаш на огромен тигър, победил всичките си съперници, за да обладае тигрицата си, и се е втурнал към нея — горд, разкъсан, окървавен, но победител. Ела! Ела!... — промълви тя, като стана.

Сурвана вече бе изчезнала с Бренвил.

Три часа по-късно двете любовни двойки си бърбеха оживено, пиейки шампанско, изтегнати по ориенталски пред мънички маси за ядене, обслужвани от глухонеми черни робини... Тия робини не знаеха ни да четат, ни да пишат, ни да говорят, та не можеха нищичко да издадат. Това бе едно от условията за дискретност, които старата господарка на къщата осигуряваше на своите капризни богати клиенти.

Искряща от жизнерадост, Сурвана подхвърляше истински фойерверки от духовити слова, които се разпръскваха и заслепяваха двамата моряци, очаровани от нейния заразителен плам. Но лека-полека някаква сладостна нега обзе сътрапезниците. Джелина бавно запя за прекрасните сънища на любовните ноци. Последните звуци на нежната, приспивна мелодия замряха на устните ѝ. След миг хубавицата вече спеше в обятията на Сюркуф.

На разсъмване, събудени съвсем безшумно от робините, двете хубавици бяха отведени до банята, и след като бяха изкъпани, масажирани, облечени и забулени, една скромна каляска, теглена от бързи, яки волове, ги понесе към двореца. Изтощени от битките през деня, отмалели от любовните наслади, двамата моряци се отърсиха много късно от своята умора.

— Наближава пладне — каза им старицата. — Но вие не се безпокойте. Никой няма да посмее да ви нападне. Тук хората ви обичат, а и полицията бди над вас.

Двамата моряци похапнаха нещичко, благодариха на старата дама за грижите ѝ и поеха по тесните улички. Усещаха главите си празни и се питаха дали всичко е било насън, или наяве.

Салданазар не бе помръднал от терасата на двореца си в очакване на последните известия. Когато никой не се появи, в душата му се прокрадна съмнение. Дали пък фарангите не са се спасили?

Мудно и мъчително изтече още един час... Сиаво пристигна най-сетне — ранен, безсилен, окървавен, подкрепян от двама туги, и заразказва с отмалял глас какво се беше случило.

Салданазар изслуша вестителя, като се задъхваше от ярост и разкъсваше гърдите си с нокти. Сиаво занемя и припадна. Салданазар нареди да отнесат ранения и да доведат втория секретар. Той пристигна, поздравявайки господаря си с всички обичайни поклони.

— Малгари — каза му господарят с необичайно вълнение, — щом изгрее слънцето, главите на нашите ще бъдат набучени на шиповете на дворцовата ограда... От днес нататък двамата французи са осъдени на смърт. Нека най-добрите ни доносници се заемат с тия мръсни моряци! Да вървят по петите им! А двама от най-добрите ни фансангари^[1] да бъдат в постоянна готовност! Налага се един-двама от нашите да постъпят на служба при тия проклети корсари, дето ще умрат удушени от свещената кърпа, ако ще би вдън земя да се скрият! Ще видят те, как се набират индийски моряци, за да се попълват корсарски екипажи. Нашите братя трябва да се явят при тях и да се зачислят към екипажите им!

И като заповяда на секретаря си да седне, Салданазар му продиктува инструкциите си. Когато свърши, погледът му на граблива птица засия от светлика на надеждата:

— Ние ще си отмъстим! — провикна се той. — Смъртта е разпростряла черните си крила над тия двама мъже! Съзирам вече на вратовете им смъртоносната синина от свещената кърпа!

След като отпрати секретаря си, Салданазар почна да се разхожда по терасата — досущ тигър в клетка, хвърлящ от време на време огнени погледи в пространството пред себе си. Разяждаше го неугасимият пламък на страстното желание за отмъщение.

На другия ден подир следобедната почивка двамата корсари, отспали си от зори до три часа след пладне, се изкъпаха и, вече отпочинали, се качиха на терасата, за да похапнат. Там те продължиха

да си приказват за събитията от предишната вечер с интенданта на принц Нахарот. Всъщност те бяха настанени в двореца на този принц от интенданта, който ги прие гостоприемно. По някое време пристигна един от гвардейците на принц Нахарот. Вече обяснихме, че в тази феодална страна, всеки аристократ поддържа в дома си по-голяма или по-малка гвардия от собствени войници. Тъкмо такива бяха войниците, които в отсъствие на господаря си бяха поставени в служба на корсарите по изрична заповед на гиковара.

— Сахиб — каза гвардеецът, — един млад арабин, син на сиди Ел-Хадж, когото разбунтуваните разбойници убиха, моли за среща с вас.

— Чудесно! — каза зарадван Сюркуф. — Нека влезе!

И наистина, появи се така нареченият син на Хаджията (всъщност отгледаната от него принцеса), сиреч онова хубаво момче, познато на Сюркуф под името Мекрани. Беше дошло да навести своите приятели, фарангите, понеже бе потресено от събитията през миналата нощ. Занапред ние ще запазим мъжкото му име, без да се занимаваме с прелестната женска красота, която се спотайваше под мъжкото облекло.

И тъй, то поздрави по най-мил начин присъстващите и рече да целуне ръка на френските сахиби, както повелява индуският обичай. Но Сюркуф любезно го възпря:

— Виж какво, скъпи — каза му той, — ти се намираш при французи. Затуй се отнасяй към нас като към французи и приятели. Стисни ни ръка, считай ни за свои по-възрастни братя и запомни, че ние не обичаме ориенталските превземки!

Мекрани се смути.

— Сега седни при нас — покани го Сюркуф.

И с един само жест отпрати всички слуги, намиращи се на терасата. Щом останаха само тримата — той, Бренвил и Мекрани, Сюркуф попита момъка:

— Защо идваш чак сега? Нали уж последното желание на баща ти беше да останеш при нас?

— Ами аз ще остана с вас, стига да ми позволите — каза момъкът. — Но вчера не посмях да дойда току-тъй изведнъж... Някакво свято чувство на уважение ми попречи да долетя при героите французи. Чувствувах се толкова нищожен пред вас...

Сюркуф се разсмя.

— Скъпи приятелю — каза той, — зарежи тия навици да подсилваш нещата! Човекът е човек и нищо повече. Сам ще се убедиш, че ако дружиш със смели хора, и ти ставаш смел.

А сетне попита тихичко:

— Забрави ли вече за пещерата в Санпуриан и за принцеса Мариам?

— За какви принцеси и пещери говорите? — попита учудено Бренвил.

Приглушавайки още повече глас, Сюркуф каза на приятеля си:

— Искаш ли да чуеш една приказка от Хиляда и една нощ?

И му разказа за разговора си с Хаджията в предсмъртния час на старика.

— Бога ми! — възкликна Бренвил. — Каква смайваща история! Сякаш съм сънувам!

— Само че този сън съществува в действителност! — обясни Мекрани. — Аз съм виждал и пещерата, и съкровището!

— А ще ни заведеш ли да ги видим и ние?

— В най-скоро време, стига да е възможно! — отвърна Мекрани.

— Съкровище... Съблазнителна история!... — рече Бренвил. — Но приключението би било още по-приятно, ако знаехме коя е принцесата...

— Тя би трябвало да ме обикне! — обясни Сюркуф, като се смееше. — Ами ако се окаже по-лесно да завладее съкровището, нежели сърцето на принцесата...

— Сахиб капитане — каза Мекрани, като се изчерви, — за всяко женско сърце признателността и възхищението са двете врати, през които влиза любовта.

— Приемам предсказанието ти, че ще спечеля любовта ѝ — каза Сюркуф, добавяйки съвсем сериозно. — Но дай да поговорим за пещерата, Мекрани. Нали каза, че си ходил вече там.

— Да, сахиб! Моят баща седи Ел-Хадж ме е водил там неведнъж и всеки път сме натоварвали с рупии кораба, който акостираше до сами входа на пещерата. За една нощ пренасяхме на гръб толкова пари, колкото бе по силите на един мъж и едно дете. Така че, мога да ви заведа в Санпуриан, щом пожелаете.

— Колкото по-рано, толкова по-добре! — каза Сюркуф.

— Как смяташ, Бренвил?

— Съгласен съм, но смятам, че най-разумно е да отплаваме към най-близкото пристанище.

— То се казва Сурат! — каза Мекрани.

— На какво разстояние от това пристанище се намира Санпуриан? — попита Сюркуф.

— На два дни плаване при попътен вятър — каза младежът.

— Ами имаш ли поне малко понятие, как се управлява кораб?

— Не съм много як, но мога да въртя кормилото?

— Кога заминаваме за Сурат? — попита Бренвил, който обичаше бързите решения. — Ще наемем там една проа^[2].

— Само че трябва да се предрешите, сахиби! — препоръча Мекрани. — Току-виж ви взели за индуси, ако ви чуят да говорите на индустани!

— Ще се предрешим още тук — рече Сюркуф — и ще се измъкнем без никой да ни усети.

— Ще ни помислят за... изчезнали. Като оня гвардейски капитан, дето изчезнал заедно с нещастния поет — каза Бренвил, смеейки се.

— Още по-добре! — рече Сюркуф и попита Мекрани: — Къде бихме могли да се преоблечем като индуси, без да привлечем вниманието.

— При един мой братовчед — отговори Мекрани. — Той е от ония, които дължат на вас живота и свободата си. Утре по здрач той ще ви чака в усамотената си къща в края на града... Ваше задължение ще бъде само да вземете на заем от дворцовите гвардейци две униформи.

— Четири! — уточни Сюркуф.

— Още двама души ли ще вземете? — учуди се Мекрани.

— Двама, и то от най-верните! — каза Сюркуф. — Те са нашите матроси, сиреч братята ни по оръжие. Такъв е обичаят във френската marina — всеки матрос да си има за приятел друг матрос. Тия двама приятели се заклеват във вярност за цял живот. И братството им остава нерушимо даже ако единият се издигне в чин адмирал, а другият си остане обикновен моряк.

— Вашият опит е пребогат, за да не повярвам на словата ви — каза Мекрани, а сетне продължи. — Но понеже, ако тръгна с вас, биха могли да ме познаят, аз ще се преоблека като жена.

— Ех, че си хитър, моето момче! — каза Бренвил. — Каква прекрасна идея ни даваш! А на гвардейците ще кажем, че вземам назаем униформите им, за да не станем жертва на някое нападение като вчерашното! — допълни той.

— Те ще ви повярват — увери ги пребледнелият Мекрани. — Цяла Барода разправя, че... на срещата, на която сте отивали, вие сте се харесали... на две най-високопоставени дами.

— Нарочно се пускат такива слухове, за да може при повторна среща тугите да ни нападнат отново, както им е обичаят, и да станем жертва на тия проклети удушвачи — рече Бренвил.

— Ама... — каза разколебано Мекрани. — Нали вие обичате тия дами...

— Ние обичаме всички хубави жени.

— Но може би ще съжалявате за тези?

— Ако дотогава не намерим други.

— О, сахиби! Колко са прави ония, които сравняват французите с пеперудите. Тук у нас вашите сънародници се ползват със славата, че не могат дълго време да обичат една и съща жена. Много се опасявам, че малката принцеса ще бъде нещастна, ако обикне капитан Сюркуф.

— Виж какво, малкия — отвърна ѝ сериозно Сюркуф. — Аз съм французин, но французин от Бретан, а бретонците са верни на всички свои клетви.

Мекрани погледна крадешком към Сюркуф и със задоволство прие тази принципна декларация.

На прага застана един гвардеец, който предупреди за появата си, като тропна с копие по едно от стъпалата на терасата.

— Сахиби, гиковарът ви изпраща своя паж Джернадор, който ви носи важно съобщение.

— Нека влезе! — каза Сюркуф.

— А пък аз ще изтичам до братовчеда, който ще ви приеме тази вечер — каза Мекрани, като побягна. — Ще дойда да ви взема привечер. Много ви моля да бъдете готови, сахиби!

И напусна терасата.

Джернадор се показва щастлив, че двамата му приятели са се спасили от явна гибел.

— Ах, сахиби! — възкликна той. — Каква неприятност! Но нали поне вие се измъкнахте от нея, а не последвахте съдбата на оня

злощастен гвардейски капитан! Идвам от името на раджата да ви поднеса по един златен пръстен с брилянт! Вижте!

И постави две кадифени кутийки пред двамата моряци, след което ги отвори. Всеки един от брилянтите струваше поне двайсет хиляди рупии.

— Не забравяйте да ги сложите на пръста си утре, по случай тържествения прием, на който сте поканени от раджата.

— О, прием ли има утре... — каза Сюркуф.

— Да! Във ваша чест! Раджата ви моли да не напускате двореца тази нощ! Иска да ви повери на двама души, които ще ви придружават навред.

— Та тъкмо това... ще ни попречи... — не се стърпя да каже Бренвил.

И тримата се разсмяха.

— Ами двамата моряка, дето ги дадохме на гиковара? — попита Сюркуф.

— Раджата е много доволен от тях! — каза Джернадор. — Тази сутрин те започнаха да му дават уроци на терасата. Той е просто очарован.

— Чудесно! — каза Сюркуф.

— Обаче — пак подхвана Джернадор, — за да си спомня винаги за вас, гиковарът нареди на млечния си брат да му поднася всяка сутрин по един портокал, да го разделя на резенчета и да му повтаря: „Спомни си за сахиб Сюркуф и за неговите думи «резенче по резенче»!“. Никой в двореца не знае, какво означават тези думи.

— Достатъчно е гиковарът да ги знае и да не ги забравя! — каза весело Сюркуф.

— Сахиб — попита пажът, — дали пък портокалът не наподобява Индия?

— Ти отгатна, ей богу!

— А пък англичаните са тия, дето я излапват резенче по резенче.

— Именно!

— Но знаете ли, капитане? Не е достатъчно само гиковарът да знае това и да не го забравя...

— Какво друго е необходимо? — попита Сюркуф.

— Необходимо е не само дворът да разбере тази прекрасна алегория, но и народът да я научи — каза Джернадор и допълни с

усмивка. — Аз се наемам да сторя това! А сега ви напускам — каза младият паж. — Обещайте ми да не излизате тази нощ и да последвате добрия съвет, който ви дава гиковарът. — Накрая добави многозначително: — Впрочем, мисля, че вие едва ли ще заварите гургулиците в гнездото им.

— Защо? — попита Бренвил.

— Защото принц Барташи и министър-председателят тръгнаха на пътешествие и отведоха двете принцеси.

Бренвил се наведе към Сюркуф:

— Значи... и ние се измъкваме... Пет пари не давам за отмъщението на двамата рогоносци!

И започна да си свирка, без да го е еня за бъдещето.

* * *

Салданазар стоеше на терасата, подлагайки трескавото си лице на милувката на ветреца вечерник. Прекарал бе деня в дълбоки размишления, излегнат на софа, покрита със свежа рогозка — плетеница от тънка оризова слама. Погледът му бе прикован в двореца, обитаван от двамата моряка, и опасан от цяла мрежа съгледвачи, които дебнеха всеки влизащ и излизащ посетител. Чак привечер на доклад се яви секретарят му Сиаво, който му донесе:

— Господарю, оня млад арабин, синът на Хаджията, отиде на посещение при двамата французи.

— Той им е приятел! — каза с омраза водачът на тугите.

— Осъждам и него на удушване със священата кърпа!

Сиаво направи поклон.

— Малко по-късно — продължи той — довтаса пажът Джернадор и донесе на двамата французи два пръстена с брилянти, подарък от гиковара, който ги кани на утрешния прием.

— Раджата! — подвикна яростно Салданазар. — Той също е поел по гибелния път. Нали знам, че му се готви метеж, който ще започне по-рано от уречения час. На какво прилича тази прекомерна благосклонност към двамата французи? Искане да разсърди привържениците на Англия, така ли? Метежът избухва след по-малко от месец!

— Смя ли да ви запитам, господарю, каква полза ще имате вие от този метеж?

— Обединението на Индия под скиптъра на един-единствен господар — английския крал! По този начин индусите ще свикнат да ги управлява един-единствен монарх.

— Ами после, господарю?

— После ние ще организираме всеобщ бунт на триста хиляди индуски бойци, които ще смажат петдесетте хиляди английски войници и водачът на индусите ще стане махараджа на цяла Индия.

— И този махараджа ще бъдете вие!

Горд блясък озари погледа на великия първожрец на тугите, който обаче не даде точен отговор. Някакво звънче предупреди Сиаво за пристигането на поредния съгледвач. Той слезе долу и след миг се върна.

— Господарю — съобщи Сиаво, — някаква девойка е влязла в двореца на корсарите.

— Да не би да се измъкнат тази вечер? — промърмори Салданазар. — Виж ги ти храбреците!

И той потъна в размисъл, докато Сиаво отиде да изслуша новия съгледвач. Четирима мъже, облечени като махратски войници, били напуснали двореца. Водела ги някаква девойка. Това явно били корсарите и двама от техните моряци. Салданазар побесня от яд.

— Тази нощ... Много е рано още... Не сме готови! — гневно изсъска той. — Че някъде ли са тръгнали? Може би на любовна среща.

Агентите съгледвачи пристигаха един подир друг. Съобщиха, че французите са минали през една от градските порти малко преди затварянето ѝ и са поели по кривите улички на предградията. Понеже тугите имаха шпиони навред, нощем всички тайни входове се отваряха за тях. В скоро време новините секнаха. Моряците били влезли в къщата на някакъв арабин, а сетне излезли оттам преоблечени като индуси от кастата на търговците, заедно с един млад мюсюлманин, който се оказал синът на Хаджията, след близо едночасов преход те наели волска кола и поели по пътя за Сурат.

— В Сурат ли отиват? — провикна се Салданазар. — Значи са подплашени и бягат!... Нека Малгари яхне чистокръвния си жребец, нека му отворят южната порта, за да изпревари французите, преди да са стигнали в Сурат. Да каже на нашите братя да тръгнат веднага по

петите на моряците! Щом съмне, тръгвам и аз. Ах! Няма да ми се изплъзнат този път тия проклети корсари!

И като отпрати всички, Салданазар най-сетне заспа, окрилен от жестока надежда.

Сурат е много оживено търговско пристанище в Индия. Посещават го кораби от всички страни по света, но най-вече прои, малки гемии с половин палуба, които пристигат от бреговете на Арабия и на Персийския залив, да търгуват с Индия. Тези гемии обикновено са бързоходни и добре приспособени към вида корабоплаване, който упражняват. Оборудването им е много опростено. Каютите са тесни и се намират под полупалубата. В тях моряците влизат само когато вали, а докато трае хубавото време, всички живеят и спят на открито.

След благополучното си пристигане в Сурат, Сюркуф тръгна да купи проа, но изгуби няколко дни, докато я намери. Най-сетне, веднъж привечер, се появи един арабин, с когото беше влязъл в преговори за покупката. Арабинът заяви, че е съгласен да продаде своята проа, ако Сюркуф отпусне още сто рупии. Речено-сторено. Пазарлъкът стана.

Докато корсарят губеше от ценното си време, Салданазар вече бе пристигнал в Сурат и развиваше трескава дейност. Само че след влизането му в пристанището, го свързаха с един капитан от индуската търговска флота, който се числеше към сектата на тугите. Салданазар му обясни положението.

— Искан ми се — приключи той — да пленя капитан Сюркуф и неговите хора заедно с проата, която той ще купи. Те са осъдени на удушаване със свещената кърпа. Как да ги настигна? Трябва ми кораб по-бързоходен от тяхната проа.

— Те трудно ще намерят проа, защото цените са хвъркнали много нагоре. Ние бихме могли да следим техните преговори и да им пробутаме най-калпавата проа в пристанището. Ето че все пак измислихме нещо!

— Правилно! — съгласи се Салданазар.

— Всъщност — подхвана пак индусът, — можем още днес да приложим опита на китайците, които при насрещен вятър пускат в ход всички весла на своите джонки. За няколко дни бихме могли да прибавим към бордовете на всяка проа по две редици весла, поставени едно над друго и задвижени от подсилен екипаж.

— Много добре! — съгласи се Салданазар. — Какво се печели от тези весла?

— По пет-шест взела в час.

— Можем ли да бъдем сигурни, че ще настигнем проата, ако тръгнем един час по-късно?

— Да, разбира се!

— На работа тогава, капитане, на работа!

Всички капитани на пристанищните прои бяха ловко подработени и надлежно подкупени. Ето защо, първоначално нито един от тях не се съгласяваше да приеме предложенията на Сюркуф и чак в последния момент споменатият по-горе капитан склони да му продаде своята проа. Сюркуф беше наясно с недостатъците на проата, но си мислеше, че няма да му е нужна голяма скорост. След като стана собственик на проата, той направи няколко подобрения, нареди да я почистят и да я натоварят с храна и вода.

И понеже, според думите на Мекрани, входът на пещерата бил преграден от някаква скала, за чието изместване бил предостатъчен един лост, Сюркуф реши да струпа там цяла грамада камъни, за да запуши напълно входа. За тази цел той натовари и едно буре с барут, предназначен за взривяването на две-три мини. Убеден, че съкровището съществува в действителност, той възнамеряваше да го брани с огромни прегради от камъни и пръст.

— Ами ако решим да се върнем обратно в пещерата, как ще влезем отново? — попита съвсем сериозно Мекрани.

— Разполагам с екипажа на една военна корвета — отвърна Сюркуф. — Нейните оръдия лесно ще освободят входа на пещерата от всякакви препятствия.

След като свършиха с приготовленията, корсарите поеха на път, въоръжени с великолепни пушки и с чифт пищови.

Половин час по-късно голямата проа на Салданазар напусна Сурат, но нейният господар не се качи на борда ѝ. Тя се командуваше от индуски капитан, който разполагаше със стотина туги, до един решени да си отмъстят.

До пладне капитанът на проата се задоволяваше да държи под око проата на Сюркуф, но постепенно намали разстоянието. Срещу богато заплащане Сюркуф бе успял да закупи в Сурат от някакъв португалски капитан един прекрасен далекоглед. Корсарят насочи

далекогледа към преследващата го проа и забеляза, че на борда ѝ има много хора.

— Подозрителна работа! — помисли си Сюркуф. — Тоя кораб явно не ни мисли доброто. Я да видим какво ще стане!

Сюркуф опъна всички платна. Преследващата ги проа също разпери повече платна и Сюркуф разбра как стоят нещата. Заповяда на моряците си да сменят курса. Проата направи същата маневра. Сюркуф повика Бренвил, който сладко допиваше мех ширазко вино в компанията на един моряк. Бренвил гаврътна от кокосовия орех, който му служеше за чаша, и отиде при Сюркуф. Капитанът му показа проата.

— Забеляза ли вече този кораб? — попита той.

— Зърнах го май!

— Как ти се струва тая работа?...

— Ами... мисля като теб. Мирише ми на английска намеса.

— Да, но там има стотина души!

— Най-обикновени индийски моряци! — установи Бренвил, след като взе далекогледа и се взря в проата.

— Мисля, че този път здравата ще го загазим! — рече Сюркуф.

— Нима се кахъриш? — попита изненадано Бренвил.

— Да, много. Преди да умра, много ми се щеше да видя съкровището в Синпуриан. Ако щещ, наречи го прищявка!

— Значи този път няма измъкване от смъртта, тъй ли? — попита Бренвил.

— Кой знае!...

След тези свои обезсърчителни думи Сюркуф рече на Бренвил:

— Поеми ти командуването! Нека се опитаме да пристигнем привечер, преди да ни нападнат! Може пък да се измъкнем!

И Сюркуф влезе в помещението под палубата. Беше намусен, неспокоен, угрижен. Бренвил никога не го бе виждал така разстроен пред приближаваща опасност.

Веселият лейтенант засука мустак и запали лулата си с неподправена безгрижност. Да! Той бе типичен френски моряк. Както си пушеше най-спокойно, Мекрани се приближи до него с унило изражение на лицето:

— Сахиб — попита той, — не виждате ли, че тази проа е натоварена с туги, които може да ни нападнат?

— Прав си, скъпи приятелю!

— Ние сме само петима! Каква съпротива можем да им окажем?

— Никаква, както изглежда. Но Сюркуф не губи надежда.

— Тъкмо него търся. Какво прави той?

— Готви се да ни спасява.

— Нима може да ни спаси?

— По всяка вероятност.

Безкрайно учуден, Мекрани се отдалечи, шепнейки:

— Ако не бях мюсюлманка (знаете вече защо той говореше за себе си в женски род), бих повярвала като индусите, че Сюркуф е бог.

И се отдаде на съкровени мечти.

Изтече цял час. Проата на тугите поддържаше предишното разстояние. Съвсем очевидно тя можеше да настигне проата на Сюркуф, но засега я държеше под наблюдение — нещо, което удивляваше Бренвил.

Сюркуф пак се качи на палубата, под която се бе оттеглил за малко. Отново бе спокоен — както винаги, когато го грозеше опасност. Тревогата му сякаш бе отлетяла. Той огледа проата през зрителната си тръба и каза:

— Тия там могат да връхлетят мигновено срещу нас, ако си послужат с веслата. Но не го правят. Май чакат да се стъмни. Следователно, това не са английски корсари. Те не биха купили такава черупка с индийски екипаж, разчитайки на по-големия си брой. Истинският корсарски капитан, с редовно разрешително за пътуване, напада и посред бял ден. А тия разбойници разчитат на тъмнината, също като пиратите, за да нападнат, без да ги съзре някой случайно минаващ кораб.

— Но тогава тия там са туги, така ли?

— Спомни си какво ни каза младият паж Джернадор. Тугите са обrekli живота ни на бог Шива и ще ни преследват чак вдън земя.

— Явно ги е хванал кучешки бяс!

— Представи си: те си въобразяват, че ако не ни удушат, ще се преродят в долни пари. На това именно разчитам аз!

— Разчиташ да бъдеш удушен, така ли?

— Не, разбира се! Разчитам, че те няма да стрелят по нас. Не е по вкуса им да ни убият с куршуми или саби, а предпочитат да ни удушат според ритуалите си — сиреч, докато спим. Нима не помниш,

какво ни разказа пажът? За да има стойност за техния бог Шива, жертвата трябва да мине в отвъдното с помощта на свещената кърпа и то докато спи, следователно — без болка и без кръвопролитие. Тъй като и ние сме обречени на техния бог на смъртта, ще видиш, че ще ни нападнат, без да стрелят по нас.

— Ами ако ни пленят, пак ли ще ни чакат да заспим, та да ни пратят на оня свят?

— Те самите ще ни приспят.

— Нима ще чакаме господата тугите да благоволят да ни нападнат?

— Не! — рече Сюркуф. — Ние ще нападнем първи, щом матросът ми довърши работата си.

Миг по-късно матросът качи на палубата бурето с барут и фитила, заедно с няколко празни бъчвички от ром, порто и други напитки.

— Ето! Разпределил съм барута в тия бурета, но преди това съм ги натъпкал с разтрошени керемиди. Ще направим маневра и ще се доближим до проата, дето си търси белята. Аз ще запаля фитила и ще метна буретата връз противниците — каза Сюркуф.

И даде заповед за сменяне на курса — маневра, която другата проа бе длъжна също да направи. В случая вятърът биеше странично от проите, така че нищо не им пречеше да минат в атака. Голяма бе изненадата на индуския екипаж, виждайки, че неприятелят прави завой и се насочва право срещу тях. Капитанът туг каза на своя помощник:

— Я вижте, май ще нападнат!

— Искат да ни сплашат! — каза помощникът. — А може би се мъчат да разберат, какви са намеренията ни.

Индийският капитан даде разпорежданията си: да се направи всичко възможно голямата мачта на проата да се допре до мачтата на проата на Сюркуф. Помощник-капитанът щеше да скочи върху неприятелската палуба с осемдесет туги, които трескаво се готвеха за абордаж. На борда цареше пълно мълчание. Тези решени на всичко фанатици и пушачи на хашиш изглеждаха винаги вгълбени в своя религиозен транс.

Двете прои летяха една към друга явно с една и съща цел и щом се доближиха, намалиха скоростта, за да не си направят пробойна при

допира, а само да се докоснат. При все това сблъскването бе тъй силно, че тугите се запремятаха, обзети от паника.

Съвсем ненадейно едно буре със запален фитил се търкулна на палубата им — с херкулесова сила Сюркуф бе метнал своя опасен снаряд. Убийствената експлозия бе последвана от втора, трета... Разрушенията бяха тъй страховити, че всички оцелели туги наскачаха във водата. Ала корсарите почнаха да обстрелват тия нещастници, които напразно се мъчеха да се спасят, като заплуваха към сушата. А брегът не беше толкова далеко, че да загубят всяка надежда...

Колцина от тях стигнаха до сушата? Само няколко души. След своята лесно спечелена победа, Сюркуф превзе противниковата проа, върза я на буксир и продължи пътя си.

— Още няколко такива удара и тугите ще мирясат! — каза Бренвил.

Гаврътна чаша ширачко вино, натъпка лулата си и запуфка, сякаш нищо не беше се случило. После си спомни за своята принцеса и се запита дали някога ще я види отново.

* * *

Сюркуф се постара да стигне още същата нощ до скалистия полуостров в подножието на канарата, гдето се намираше пещерата. В стари времена тази канара бе увенчана с яка крепост, от която бяха останали само руини. Гледката бе живописна и величествена.

Високата, стръмна и неприветлива канара се издигаше на такава височина, че на другата сутрин една антилопа, която си пасеше на върха ѝ, се привидя на Сюркуф голяма колкото заек. Те се бяха добрали до малко заливче, обградено с високи планини, където двете прои бяха в пълна безопасност.

Сюркуф нареди да пуснат котвите и всички да слязат от корабите. В този самотен кът никога не бе спирал кораб. Полуостровът бе необитаем заради своето неплодородие. В миналото го съживяваше само крепостта, построена от някогашните султани на полуострова, които укриваха тук своите съкровища или диреха убежище за себе си. Хаджията бе обяснил, как гиковарите свалили от престола последния

султан и разрушили крепостта, без да подозират, че под руините се спотайва огромно съкровище.

Заведоха Сюркуф до входа на пещерата, преграден с огромен каменен блок. Тъй като знаеше за тази особеност, корсарят се бе снабдил с железен прът, който му послужи за лост, и отмести каменния блок. Влажна струя застоял въздух лъхна от пещерата, в която можеше да влезеш само превит на две. Сюркуф рече да проникне вътре, но Мекрани го спря.

— Чакайте! — заповяда му младежът. — Нека първо се проветри, че после ще повикам змиите!

— Значи тук има и змии!

— Да, сахиб. Не може да няма.

— И ти ще ги повикаш, така ли?

— Да, моят баща, Хаджията правеше същото всеки път, когато влизахме в пещерата. Нали същото правят и змиеловците, когато ги повикат да избият кобрите капели в някоя градина!

Мекрани подразбираше от изкуството на змиеукротителите, които в едната си ръка държат флейта и свирят с нея, а с другата — дълга гъвкава пръчка от бамбук. Щом чуят звуците на флейтата, змиите изпълзят и бавно се нареждат пред музиканта, който ги избива с един само удар на бамбуковата си пръчка. Това не пречи на останалите змии да се явят пред него, за да ги последва същата участ.

Най-опасните змии са кобрите капели, дълги повече от два метра. Те са много дръзки, не бягат от човека, но отровата им действа така смъртоносно бързо, че в Индия от нея загиват повече от сто хиляди души годишно.

Мекрани извади от джоба си малка флейта, погрижи се да въоръжи двамата моряци с бамбукови пръчки и каза:

— Ще удряте лекичко! Няма нужда от голяма сила!

И засвири. След миг се разнесе зловецото съскане на кобрите, раздвижени от призивните звуци на флейтата. Първо се появи едно прекрасно влечуго, дълго повече от шест стъпки. То запълзя бавно, после спря, вирна глава и я заклати в равномерен такт, с втречени в музиканта черни очи, а после пак се плъзна и застана пред него. Изведнъж пръчката на един от моряците изсвистя и се стовари върху кобрата, откъсвайки главата ѝ. Под ударите, на пръчките паднаха

главите и на останалите кобри и влечуги, които изобщо не се плашеха от гледката на змийските трупове.

Странно зрелище представляваха тия влечуги, обезглавени под нежните звуци на флейтата, които препратени от ехото на канарата меланхолично полетяваха към звездите. В продължение на пет минути не се появи нито едно влечуго, но ето че съвсем ненадейно изникна една чудовищна глава на питон. Когато по-късно го измериха, установиха, че огромната змия е дълга седем метра.

Питонът бе застанал неподвижно, вирнал глава точно на входа на пещерата. Сюркуф и Бренвил се прицелиха в него и гръмнаха с пушките си. Главата му се пръсна. Но туловището му още мърдаше и още дълго щеше да навива и развива прешлените си, ако Сюркуф не го бе съсякъл с ятагана си.

Подир този вълнуващ епизод, Мекрани пак взе флейтата си и продължи да свири. Излязоха само три кобри. Вперил поглед в окървавената земя, покрита с влечуги, Сюркуф каза на лейтенанта си:

— Нищо чудно, че в приказките се споменава за омагьосани пещери, пълни със змии! Виждаш ли що змия излезе оттук!

— Може би заради пълните с влечуги пещери, древните са измислили дракона за пазач на съкровищата! — допълни Бренвил.

Междувременно Мекрани свиреше ли свиреше, но вече нито една змия не се появяваше от дупката. Накрая той прибра флейтата си и каза:

— Мисля, че вече можем да влезем в пещерата. Само че трябва да запалим факлите, та ако ни ухапе някое влечуго, да нажежим до червено острието на нож и да обгорим добре мястото на ухапването.

— Благодаря за съвета! — каза Бренвил.

И пръв се втурна към дупката, докато другите моряци още цъкаха с огнивото, за да запалят факлите. Подадоха му първата факла и го оставиха да ги води, след като бе тръгнал преди тях. Заизкачваха се бавно по стъпалата на някаква стръмна стълба, явно издялана от човешка ръка. Стъпалата бяха толкова високи и изморителни, че се налагаха чести почивки. Не след дълго пътят на Бренвил бе преграден от една каменна стена.

— Отместете се да мина — каза Мекрани. — Това е каменната врата!

Нямаше и помен от врата. Младежът опипа стената, откри някаква точка, позната само нему и я натисна с пръст. Счу се силно скърцане на желязо.

— Натискайте! — провикна се Мекрани.

Всички напънаха гърбини и тежката врата се отвори, за да даде път на корсарите.

Тайнствената пещера се разкри само след миг. Съкровището на раждата беше там. То бе струпано в сандъци, поставени един над друг в успоредни редици, между които можеше да се мине по дълги прави пътеки с дървени парапети. Всеки сандък съдържаше еднакъв брой рупии, сиреч сребърни пръчици. Сандъците образуваха нещо като стени, високи колкото човешки бой. Тия стени се проточваха чак до дълбините на пещерата, в чийто сумрак се губеше червеникавата светлина на факлите. Мекрани посочи пълните със сребро сандъци и каза гордо на Сюркуф:

— Това е съкровището! То съдържа цели езера разтопено сребро! Във всеки сандък има по няколко езера!

Като делови човек, Сюркуф даже не ахна от възхищение пред огромното съкровище.

— Ще пренесем в лодките толкова сребро, колкото могат да поберат — каза той. — След туй ще купим един хубав корсарски кораб и ще се върнем пак, за да го натоварим със среброто. Така с няколко пътувания ще можем да пренесем съкровището на сигурно място.

И той вдигна наслуки един от сандъците и го отвори, за да може всички с очите си да видят, че и останалите сандъци са натъпкани догоре с торби сребро. А самите торби тежаха толкоз, колкото можеше да пренесе на гърба си един що-годе силен индус. Цяла нощ сновяха от пещерата до малките кораби и обратно. На разсъмване проите бяха напълнени догоре и Сюркуф взе благоразумното решение да не ги претоварва, като заповяда да се прегради отново входът на пещерата.

С гигантските си мишци и с помощта на лоста, капитанът изтърколи в подножието на канарата големи скални блокове и ги подреди един върху друг. Мекрани наблюдаваше с възхита как този колос повдигаше грамади, каквито двама мъжаги не биха могли да помръднат, а камо ли да подредят.

След като привърши тази непосилна работа, Сюркуф избърса потта от челото си и рече на своите другари:

— А сега на път!

— В коя посока? — попита лейтенантът.

— Към Ил дьо Франс! — каза Сюркуф. — Само там ще можем да купим и съоръжим хубав корсарски кораб.

Той скочи в първата проа заедно със своите хора, и двете малки корабчета, едното от които влачеше на буксир другото, напуснаха заливчето, оставяйки съкровището на раджата да си кротува в пещерата Санпуриан.

Лоцманът предполага, морето разполага. Двете малки арабски корабчета плаваха с пълна скорост, защото Сюркуф бе пратил лейтенанта си на второто корабче, за да опъне докрай платната. Цареше пълно спокойствие. По морската повърхност не личеше нито една вълничка, сякаш нажеженото от слънцето небе изглаждаше с тежестта си водите. Никакъв полъх — само оня непрекъснат, неизменен бриз, от който не се надигаше нито една вълничка.

— Морето е като олово! — отбеляза Сюркуф.

Но той изглеждаше неспокоен. Тежкият вятър, наместо да накъдри повърхността на океана, угнетяваше човека, а полъхът, който идеше от запад, носеше огнена жегата като от пещ. Всички моряци на борда се задъхваха. Небето на запад се покри с дълга ивица от червеникави изпарения, които бързо се сгъстиха. Тази ивица нарасна и придоби зловеща, застрашителна окраска, преливайки от тъмно жълто в мастилено черно.

Сюркуф не сваляше поглед от задаващия се буреносен облак и изучаваше внимателно багрите му. Огромна светкавица озари облака, който засия застрашително и се назъби по краищата си с чудновата мрежа от златисти, мълниеносни къдрици. Природното явление вземаше застрашителни размери. Сюркуф извика от борда лейтенанта си и му каза сред настъпилото затишие, предвестник на големи урагани:

— Видя ли какво става там, на югозапад?

— Наближава циклон! — каза с усмивка лейтенантът. — Ще си потанцуваме хубавичко!

— Ако не потънем! — рече Сюркуф.

— Мисля, че си прав — потвърди Бренвил. — Тия корита май няма да издържат на страшната буря, дето се е задала! Ще ги помете

като орехови черупки и цялото сребро ще иде по дяволите! Ами ние къде ще идем?

Сюркуф посочи отдалечаващата се вече суша и заповяда:

— Назад към брега! Трябва да се върнем на най-близката пясъчна ивица. Дръж проата близо до моята! Спасявай колкото можеш провизии, вода, оръжие, платна, та след циклона да вдигнем палатка. Аз прерязвам буксира!

И с един замах на брадвата той съсече кабела, който влачеше на буксир втората проа. А тя имаше по-малко платна от първата. С помощта на друг един моряк, Бренвил разхлаби веднага клупа на рифа, като по този начин разпъна до край голямото платно. Двата кораба заплаваха редом. Ураганът връхлиташе с невиджана бързина, сякаш самите небеса предприемаха някаква фантастична атака с артилерия и кавалерия.

Страховити са индийските циклони! Днес вече познаваме законите на въртящата се като свредел буря, наречена циклон. Неговото въртеливо движение е чудовищно могъщо, макар че в центъра на вихъра се намира нещо като ядро спокоен въздух. Стигнал в центъра на циклона, корабът е неподвластен на поривите на вятъра. Ето защо, ако е попаднал във вихъра, той трябва да се стреми да се добере до ядрото му. Ала това е много трудно за ветроходите.

Сюркуф не се лъжеше! Циклонът щеше да връхлети направо върху двете крехки корабчета, бягащи презглава от него. За щастие пред погледа на корсаря се мярна равна ивица пясък, примесен с чакъл. Огромни талази преливаха по пясъка. За да омекотят удара, Сюркуф и лейтенантът му смъкнаха платната и двете прои, пометени от една гигантска вълна, заседнаха в пясъка на повече от двеста метра от брега.

— Слизайте! — викна Сюркуф и пръв рипна на брега. Грабна на ръце Мекрани и побягна запъхтяно, преди да е плиснала нова вълна, за да залее пясъчната ивица. Другарите на Сюркуф постъпиха като него, изоставяйки проите и техния товар сребро.

Циклонът налиташе, ужасяващ и величествен, наситен с електрическа сила, която изпълваше пространството със задушаваща миризма и разкъсваше все по-сгъстяващия се мрак с огромните си нажежени отблясъци; гръмотевиците ехтяха с безспирен трясък, от който бягащите моряци се олюляваха по разтрепераната земя. Всички

тичаха подир Сюркуф. Той стигна до едни отвесни канари покрай брега, по които всички се закатериха с невиджана смелост. Спасението ги чакаше горе, отвъд канарите. И наистина — от билото нататък започваше полегат склон, по който се спуснаха към равнината. Склоновете бяха гористи. Сюркуф посочи една леко стърчаща скала и заповяда на своите приятели:

— Насам!

Всички побягнаха към посоченото място.

— Сгушете се там! — добави той. — Заклевам ви никой да не мърда, каквото и да става!

И сам се приюти под скалата. А беше време, крайно време да открият това убежище, защото само след миг бурята щеше да се разрази с пълния си грохот.

Гръмотевиците кънтяха с такава последователност по целия небосвод, че не можеха да се различат една от друга. Ужасен, заглушаващ тътен, пронизан от жалните стонове на вятъра и покъртителния вой на хаотичната природа. По черната пелена на небето, раздирана от огромни, бълващи огън пукнатини се разтваряха цели бездни; дърветата — усукани, изкоренени — летяха във въздуха сред градушки от камънак, изтръгнат от пясъка и от крайбрежните скали; подети парчета канари от бурята се премятаха през билото и падаха на отвъдния скат; стадо антилопи, което търчеше да дири подслон, бе избито от каменна лавина. По-късно видяха, че от цялото стадо е останал само един още дишащ мъжкар.

Бренвил запали лулата си с прахан и се отдаде на размишления.

— Сигурен съм — каза той, — че проите са вече засипани на шест метра под пясъка.

— Толкова по-добре! — допълни го Сюркуф. — Там среброто ще бъде на сигурно място и все някак ще го изровим. След туй ще отпътуваме, за да пуснем котва на някое морско пристанище. Аз запазих скъпоценностите, дето ми ги подари гиковарът. Ако ги продадем, ще можем да си купим кораб и да стигнем до Ил дьо франс. Там лесно ще намерим добър екипаж. На този остров винаги има френски моряци, дето са петимни да дирят късмета си по моретата. А можем да попълним екипажа си и с неколцина наемници-корсари, които при добро командване се бият чудесно!

— Ще ги подберем от различни раси — препоръча Бренвил, — та да не им мине и през ум да се разбунтуват! Но това се случва предимно с малайците.

— Малайци ли каза! — разсмя се Сюркуф. — Без тях не може! Те са прекрасни моряци! Но не бива да преобладават, защото от корсари лесно се превръщат в пирати, мятайки през борда своя капитан.

Ето как Сюркуф и Бренвил си бърбеха за близкото бъдеще, докато дъждът смазан под тежестта на циклона, плющеше косо над равнината.

Мекрани слушаше с удивление какво си говореха французите. На тяхно място неговите събратя — индуси щяха да наклеят и да изчакат примирено отминаването на циклона, обзети от мистичния ужас пред развихрилата се стихия. А ето че тия корсари разговаряха преспокойно за своите си работи и то под пламтящото небе, върху треперещата земя, във вихъра на циклона!

Междувременно ураганът се поукроти и скоро настъпи затишие.

— Отивам да видя какво е станало с корабите! — каза Сюркуф. — Мекрани ще дойде с мен, а вие стответе вечеря от ония антилопи!

Всички се захванаха за работа. Първо наляха дъждовна вода, насъбрана в дупките по скалите. После накладоха огън със смолисти съчки, треви и листа, поизсушени вече от грейналото пак слънце. Скоро късовете антилопско месо зацвърчаха на огъня. Вечерята завърши с плодове, набрани от клоните на изпотрошените от бурята дървета.

Когато се върна, Сюркуф съобщи, че проите били погребани под пясъка и щели да си кротуват там, докато той дойде да ги изрови. От предишната пясъчна ивица нямало и помен — толкова я разпердушинили бесните вълни. А пък Бренвил, след като си похапна предоволно, рече с въздишка:

— Ех, защо нямаше шампанско и... жени! Но карай да върви! И този наш малък излет си има своята прелест. Особено ако към него прибавя една лулица и едно отпиване, че утре пак ни чака път. Дано все пак обедът ни бъде по-хубав от вечерята!

Разпалиха още по-силно огъня, за да не привлекат някой див звяр и се разположиха на лагер, като разпределиха дежурствата помежду си. Небето на Индия бе станало прозирно, след като го озари звездният

светлик. Корабокрушенците се унесоха в сън — воят на гладните диви зверове ги приспа като люлчина песен и никой даже не долови дебнешката ги смъртна опасност.

От убийствените взривове на борда на проата бяха оцелели неколцина туги — хвърлили се бяха във водата и бяха доплували до индийския бряг, който за тяхно щастие не беше много отдалечен.

Тугите бяха успели да спасят и доста ранени, извличайки ги на брега. Но по, някаква нелепа случайност те стъпиха на сушата недалеч от мястото, където бяха пострадали двете прои на Сюркуф.

Тугите подслониха ранените под едни скални козирки и направиха прикритие с бамбукови пръчки и листа. Когато циклонът връхлетя, те примъкнаха другарите си още по на завет, под крайбрежните канари. Но щом бурята отмина и падна нощта, един от тях се стъписа, забелязвайки някакъв червеникав пламък от запален огън. А всеки туг е длъжен да знае кой е в близост до него, защото всяко човешко същество може да бъде принесено в жертва на Шива, особено ако бъде удушено със свещената кърпа!

Тугът се отправи към огъня. Вървеше приведен, на разстояние от него. Наподобяваше по-скоро хиена, нежели човек. Стигна благополучно до билото на канарите, към което се беше запътил. Легна по корем, запълзя към светлината и се приближи безшумно на няколко педи над заспалите корабокрушенци. Щом подаде напред глава, той съзря Мекрани, който дежуреше край бивака.

Тугът го позна. Различи и Сюркуф по колосалното му телосложение. Убеден, че не се е излъгал, тугът се върна при своите и им разправи какво е видял. Взе се решение двамата им най-добри бързоходци да се отправят към Сураг, за да предупредят жреца им, а пък един съгледвач да тръгне по петите на корабокрушенците и да изпраща всеки ден вести за тях, тъй че жрецьт им да вземе своевременни мерки срещу корсарите.

На другата заран корабокрушенците се събудиха на разсъмване и хапнаха по парче антилопско месо, изпечено от последния нощен дежурен. Най-важното бе да се доберат до някое село гдето да попитат за най-близкото пристанище. Сюркуф обясни на хората си как да действуват по-нататък.

Всички говореха прилично на индустански език, тъй че спокойно можеха да минат за индуси.

— Ако някой ви попита какви сме — посъветва ги Сюркуф — кажете, че сме търговци от Салипар — град на границата с Бирма. Нали поназнайвате и бирмански? Вмъквайте и по няколко думи от него! Кажете им, че сме претърпели корабокрушение по време на циклона, и търсим пристан, за да отплуваме към родината си.

След като добави още ред практически подробности, Сюркуф поведе хората си на път. След два часа приближиха някакво село.

Още на влизане Мекрани усети, че там се е случило нещо нередно и попита какво става. Казаха му, че областта се е разбунтувала срещу гиковара. След това разяснение, Сюркуф се яви при чиновника, който изпълняваше длъжност, подобна на тази на нашите кметове, и го поразпита.

Първоначално индусът се показва твърде предпазлив и отговаряше с недомлъвки, но когато Сюркуф спомена за англичаните и не скри омразата си към тях, кметът се поотпусна и заговори съвсем открито. Каза, че бил на страната на гиковара заедно с мнозинството от населението, което обаче било тероризирано от едно добре известно нему малцинство.

— Пристигнаха някакви лица — разказа му индусът — които носеха рупии, белязани с английския герб. С тях подкупили продажниците от селото и ги въоръжиха, за да свалят чрез метеж гиковара и да възкачат на престола друг раджа, привърженик на англичаните.

След като се убеди, че индусът говори истината, Сюркуф събра приятелите си, за да обсъдят вкупом положението.

— Ах! — възкликна радостно Мекрани. — Най-сетне на капитан Сюркуф се представя случай да помогне за възкачване на престола на Мариам, единствена потомка на истинските раджи от Ханджар — полуостровът, който гиковарът отне от нейния баща.

— Млади човече, ако храниш надежда принцесата да се върне на трона на своите деди, не пожелавай на сегашния гиковар да бъде свален! — каза Сюркуф.

— Защо? — попита учудено Мекрани.

— Защото този метеж е подбуден от англичаните и техните привърженици! — отговори Сюркуф.

— Така и предполагам! — провикна се Бренвил. — Кавалерията на Сен-Жорж^[3] минава в атака!

Последната фраза не се нуждаеше от обяснение. Тя значеше, че англичаните са платили на предатели и подстрекатели, за да сеят смутове. Сюркуф продължи:

— Един индийски щат може да се отбранява, когато англичаните му обявят война, за да го завладеят. Но ако англичаните са покорили някое кралство, те се установяват там веќе веќе, като окупират стратегически пунктове и прокарват военни пътища, след което трудно може да ги изтласкаш. Не забравяйте, че мюсюлманите в Барода са малцинство. Как биха могли да изтръгнат властта от англичаните, след като им е така трудно да си я възвърнат от гиковара?

— Ясно — промълви с тъга Мекрани. — Принцеса Мариам напразно се надява!

— Всичко зависи от обстоятелствата. Ако гиковарът умре, синовете му биха могли да подновят борбата. Тогава, щом се появи изневиделица принцеса Мариам, мюсюлманите ще я приветствуват, а многобройните ѝ привърженици ще я подкрепят, за да срази махратите. При победа народа ще посрещне с одобрение промяната на режима, която би им осигурила свобода на вероизповеданията, вътрешен мир и държавна независимост, стига този щат да бъде добре въоръжен, за да отстоява независимостта си от англичаните. С две думи — ако се действа смело и гъвкаво при едно мъдро и ловко правителство, принцеса Мариам би могла да се възкачи за дълго на престола на своите деди.

Очите на Мекрани заискриха от радостна надежда.

— О, сахиб! — каза той. — Ако вземе мъж като вас, принцесата ще си царува славно!

— Току-виж сме натикали англичаните в морето! — подметна Бренвил, след което добави. — Ама ти май познаваш принцесата, мой малки Мекрани!

— Познавам я — отвърна той.

— Ами хубава ли е?

— Ще ви кажа нещо много странно... И тя като мен по майчина линия е арабка, та затова може би така поразително си приличаме, че всеки би я взел за моя сестра... само че по-хубава от мен...

— Значи е красавица, щом и ти, Мекрани, си толкова хубаво момче!

Момъкът се изчерви.

— Най-важното за мен е принцесата да ме обикне! — каза Сюркуф.

— О, разбира се, че ще ви обикне! — възкликна Мекрани. — Как няма да се влюби в герой като вас! Та вие в нейните очи ще бъдете истински бог... Особено ако нямате друга жена.

— Но аз не мога да имам две жени! Френският закон не разрешава многоженството.

— Прекрасен закон!

— Виждам, че браниш едноженството, Мекрани — намеси се Бренвил. — Искаш мъжете да имат само по една жена, макар че твоят Коран ти позволява да имаш колкото си щеш жени. Мога ли да те попитам, скъпи приятелю, защо се отказваш от най-прекрасната привилегия на мюсюлманите?

— Съгласен съм с вас, но съм на мнение, че мъжът трябва да обича само една жена.

— А пък аз съм на друго мнение — обясни Бренвил, като се прозина. — И поради това никога не ще се оженя.

— А вие, сахиб Сюркуф, ще се ожените ли някой ден?

— Да. Само че аз ще бъда сериозен съпруг! Впрочем, поради омразата ми към англичаните, любовта заема само полагаемото й място в сърцето ми. И тъй — приключи той, — след малко тръгваме за Барода. Ще предложим на гиковара нашата помощ за потушаване на бунта.

— Напред към Барода! — извика Бренвил. — Нямам нищо против да видя отново небезизвестната моя принцеса.

— Мекрани! — разпореди се Сюркуф. — Вземете със себе си двамата моряка и вървете при селския кмет! Кажете му да ви продаде пет коня, които ще му бъдат заплатени в брой.

Мекрани се втурна да изпълни заръката, а пък Сюркуф, който винаги носеше в колана си драгоценни камъни, предложи на един персийски търговец да си подбере от тях, тъй като даваше най-високата цена в цялата област. Персът купи един прекрасен брилянт и една голяма перла, а после всички се метнаха на конете начело с водача, когото бяха наели, и поеха по пътя към Барода.

Салданазар се намираще в Сурат. Той чакаше ли чакаше, убеден, че корсарите са хванати и удушени, когато видя да пристигат първите туги, спасили се от крушението; от тях разбра как бяха протекли

нещата. Тигърският му лик придоби страховито изражение, а погледът му заблестя с фосфорни отблясъци. В гърдите му бушуваше буря, но той я потисна.

Успя да овладее мислите си и потъна в дълбок размисъл, от който се отърси само за да повика секретаря си.

Първожрецът на тугите мигновено му продиктува паролата до цялата секта. Тази парола щеше да бъде разпространена във всички щати на Индия. Ала тази всеобща мярка имаше всъщност единаединствена цел: да подготви убийството на френските корсари.

Когато посрещна двамата вестители, и разбра от тях, че циклонът е изхвърлил на брега корсарите, че по петите им върви съгледвач, и че те всеки момент могат да бъдат заловени и удушени, Салданазар изръмжа от радост и гордост. Сияещ от жестокост, той каза на секретаря Сиаво:

— Тия слуги на Исус Кристина са вече в ръцете ни! Ще хванем тия нечестивци! Шива сам ни помага да ги заловим!

— Слава на великия Шива! — промърмори Сиаво, като направи дълбок поклон.

— Има и още нещо! — каза Салданазар. — Срещу гиковара е избухнало въстание. Получихме вече съобщение от нашия шпионин! Корсарите са тръгнали за Барода, за да подкрепят гиковара.

— И рекат ли да влязат в Барода...

— Виждам, че си ме разбрал, Сиаво.

Самодоволно пламъче затрептя в погледа на секретаря, който продължи мисълта на господаря си:

— Тогава градът ще се надигне. Корсарите ще бъдат изненадани, обградени и... удушени.

— Да... най-сетне удушени...

И Салданазар с присъщата си прозорливост начерта плана на въстанието в столицата, продиктува инструкциите си до тугите и техните братя, поклонниците на богиня Кали, и най-накрая се провикна, като протегна ръцете си към небето:

— Най-сетне ги пипнахме в ръчичките си...

Заговорът, подкопаващ престола на гиковара, обгръщаше в своите безбройни нишки френските корсари и принцеса Мариам, която така доверчиво се прикриваше под мъжкото име Мекрани.

[1] Фансангар — удушвач. — Б.пр. ↑

[2] Проа — арабска лека гемия. — Б.пр. ↑

[3] Сен Жорж (1704–1763 г.) — френски мореплавател и военачалник, прославил се в борбата срещу англичаните през войната за австрийското наследство и Седемгодишната война. — Б.пр. ↑

ГЛАВА ТРЕТА

ПЕЩЕРАТА И ЗМИИТЕ СПАСИТЕЛКИ

Тугите са измислили хода на коня в шахмата. Този ход им помага великолепно да хванат всеки, който караули край някой бивак.

Ала се случи така, че съгледвачът, който следеше френските корсари си беше наумил да убива по един французин през всяка от петте нощи, прекарани от тях на бивак насред равнината, преди пристигането им в Барода.

Сюркуф бе решил да не нощуват по селата. Воден от чувството си за предпазливост, той избягваше да попада в населени места, където въстанието или бе вече избухнало, или още се подготвяше. Опасяваше се да не бъде принуден да вземе страна, като събуди подозрение, след което да бъде ограбен и хвърлен в затвора.

Съгледвачът на тугите много ловко бе разпитал водача на групата, който благосклонно го осведоми, че пътниците ще прекарат няколко нощи на бивак. По този начин съгледвачът бе съставил своя план. Вдъхновяваше го надеждата да принесе в жертва първо Сюркуф, а сетне и другарите му.

След като принесеше в жертва на Шива петима души, този нещастник, тугът, вярваше, че ще застане в осемнайсетата редица от йерархията на индуските култове, а в отвъдния живот ще стигне до първите редици и ще се прероди в някой кралски син или поне син на генерал или министър.

Той се въодушеви до умопомрачение от тази мисъл и реши да рискува живота си, като се спогоди да действа заедно с още трима туги, които при победа вдигаха и погребваха труповете, а при опасност помагаха на другарите си.

Четиримата туги имаха бързи жребци. Цели две нощи, преди да предприеме своите действия, съгледвачът бе наблюдавал Сюркуф и тъй като установи, че корсарят поемаше винаги последното дежурство, сиреч малко преди зазоряване, си изработи следния план: подготви едно тънко, но много здраво въже от коприна, на чийто край направи

примка от изящно преплетени панделки, изрязани от свещената кърпа и добре напоени с мазнина, за да се плъзгат по-добре. Въжето бе завързано за предния край на седлото на жребеца му.

В уреченото време, следван на разстояние от своите съучастници, за да не бъдат забелязани, тугът увисна с единия си крак на дясното стреме на коня, който повлече тялото му по земята. Тази малка хитрина бе извършена на двестатина стъпки от бивака, накъдето тугът насочи бавно коня си с помощта на въженце вместо юзда.

Сюркуф, който караулеше, съзря първо някакъв кон без ездач. Огледа добре животното и забеляза, че то влачи човек. Но можеше ли да се опасява от конник, свален от седлото си?

Конят спря при подръпването на връвта. Щом видя, че животното е спокойно, Сюркуф се втурна да помогне на ездача, но тугът — съвсем ненадейно и с изумителна ловкост, метна примката на врата му, затегна я рязко и безмилостно, метна се на коня си и го подкара в галоп. Но преди още да се отдалечи и на стотина метра, проехтя пистолетен изстрел, последван от още един. Двата куршума изсвистяха покрай ушите на туга, който незабавно си даде сметка, че коприненото въже не влачи тялото на врага.

С невероятното си хладнокръвие Сюркуф бе извадил, ножа, който носеше винаги в пояса си, подобно на всеки истински моряк. Отвори го набързо и мигновено преряза ласото. Макар и позамаян, той се бе изправил и гръмна с двуцевния си пистолет, ала тугът вече се отдалечаваше и Сюркуф стреляше наслуки в дрезгавината. Не можа да улучи негодника, но успя да прибере единия край на ласото, прерязано от самия него. При вдигналия се шум всички станаха от сън и хукнаха да посрещнат Сюркуф, който се връщаше при лагерния огън, за да покаже на приятелите си коприненото въже. Когато им обясни, че примката е изплетена от ивици свещена кърпа, Мекрани се провикна:

— Ясно! Това е работа на тугите!

— Нима те вече са пуснали подире ни съгледвачи, които са доложили за нашата поява? — попита Бренвил.

— Този път се натъкнахме на един-единствен туг. Ако той не беше действувал самичък, можехме да бъдем нападнати от цяла орда!

— Имаш право, малкия! — каза Бренвил.

— Няма значение — отбеляза Сюркуф. — Важното е да сме нащрек и да бъдем готови за всякакви изненади.

Всички осъзнаха какви опасни врагове са тугите. Вдигнаха лагера и потеглиха с неясното предчувствие, че ги очакват нови беди преди още да са стигнали в Барода.

И понеже приближаваха някакво село, през което трябваше да минат, за да купят храна за себе си и овес за конете, решиха да напазарят на бърза ръка, без оглед на цените. Но щом поеха по един от селските сокаци, пътниците бяха извикани да се явят при кмета по обвинение, че конете им били крадени.

Сюркуф, заедно с Мекрани и водача, който бяха наели в първото село, отидоха в кметството. Но щом влязоха вътре, веднага усетиха, че от тавана на кабинета върху главите им се стоварват някакви рибарски мрежи с оловни топки. Заплетени в мрежите, тримата посетители в миг бяха вързани с въжета като денкове и хвърлени в зимника без възможност за съпротива.

Бренвил и моряците чакаха да се върне Сюркуф. Бяха сигурни, че корсарят ще се оправи с помощта на водача, който пък бе племенник на кмета на селото, отдето купиха конете. Бренвил, както винаги спокоен, наблюдаваше с крайчеца на окото си, ала твърде настойчиво, една доста красива женица, която се оказа съпруга на тъмничаря на селския затвор, сиреч на зимника, гдето заключваха арестуваните лица. Някакъв непознат дойде да потърси Бренвил и му съобщи с подозрително весела нотка в гласа:

— И водачът, и другарят ви казаха едно и също. Ще излезе май че сте невинни. Но е необходимо да разпитат и вас. Ако в отсъствието на вашите другари потвърдите същото, ще ви пуснат на свобода!

— Виж ти! — помисли си Бренвил. — Тия селянци не били толкоз прости!

И тръгна подир пратеника на кмета. Влезе, подобно на другарите си, в кабината, гдето мрежите отново бяха опънати по тавана, ала за беда не ги забеляза. Настани се под една от тях, а пък тя ненадейно се стовари върху него. Пипнаха и него.

— Бога ми! — помисли си той. — Може да си прочут корсар, да не минаваш за идиот и пак да се хванеш на въдицата като нищо и никакъв шаран!

Да, Бренвил бе дълбоко засегнат!

Двамата помощник-матроси не чакаха дълго, защото същото непознато лице, което бе отвело Бренвил пак дойде, за да им каже:

— Трябва да разпитат и вас, както другарите ви, само че поотделно. Внимавайте какво ще говорите! Ясно е, че не сте откраднали конете, но не бива да лъжете!

Този прост селяк бе надарен с хитростта на дипломат. Моряците се подлъгаха по чистосърдечния му вид, по искрената му добронамереност. Ала и те, подобно на останалите, бяха оплетени в мрежите, вързани и отнесени в зимника, който служеше за тъмница, гдето откриха своите офицери и Мекрани. За какво ли ги бяха арестували!?

* * *

Малко след арестуването им, съгледвачът отиде при изпълняващия длъжността тъмничар и го попита:

— Сами ли сме?

— Да! — отвърна тъмничарят.

— Сигурен ли си, че никой не подслушва?

— Напълно съм сигурен. Но все пак, говори по-тихо!

Съгледвачът направи един особен знак, на който тъмничарят отговори веднага.

— Един от братята на Шива — заговори съгледвачът — ми посочи твоя дом, като ме предупреди, че си от нашите. Не заравяй, тъй или инак, че ти между нас минаваш за човек от дребен ранг и долна каста. Ала пред теб се открива чудесната възможност да бъдеш повишен.

Тъмничарят слушаше почтително и съсредоточено, защото разбираше, че пред него стои началник. Шпионинът разказа някои сцени от битката между тугите и корсарите. Тъмничарят промърмори:

— Те са ни в ръчичките!

— Да, разбира се! Тази нощ ще си отмъстим за нашите братя! Знаем, че в тукашното село кметът е с бунтовниците против гиковара. Знаем също, че е получил пари от англичаните. Нашите братя от съседното село ме предупредиха и аз веднага съобразих, че за да бъдат под наша власт трябва веднага да ги арестуваме и да ги хвърлим в зимника.

— Много правилно!

— Храна ще им носиш ти!

— Добре.

— Пригответи им вкусно овнешко с ориз, за да ги предразположиш! Не се прави на циция! Поръчай да им сготвят богат обяд, да им поднесат и хубави плодове, а тази вечер нареди да им опекаат пилета с чушки и кърри.

— Жена ми е майсторка в готвенето!

— А пък аз ще ти дам едно стъкълце с опиум. Ще отлееш от него в пилешкия сос. Чушките и къррито ще заличат вкуса на опиума. Французите ще заспят... Аз ще се върна към единайсет часа вечерта и заедно с теб ще слезем в зимника да удушим затворниците. Аз ще се заема с двамата началника и малкото мюсюлманче. На теб ти предоставям двамата моряка... Така ще можеш за една само нощ да принесеш в жертва на Шива двама души и да те обявят за фансангар!

Фансангар означава заслужил майстор-удушвач. Тъмничарят засия от радост, но все пак попита:

— Ами какво ще каже първожрецът, ако види, че затворниците са удушени със свещената кърпа?

— Той няма да види. Нашите братя от съседните села ще прокопаят дупка в стената на зимника, през която ще измъкнем труповете, за да ги погребем. Ще кажем, че затворниците са избягали през дупката!

— Брате, заслужаваш да станеш жрец!

— Стига да успеем, непременно ще стана.

След като даде още ред препоръки на тъмничаря, съгледвачът си тръгна. Когато жена му се върна, тъмничарят ѝ каза да пригответи обилен обяд.

— Чудна работа! — възкликна жената. — Ти, дете си такъв скъперник, изведнъж стана щедър!

И наистина, тъмничарят раздаваше на питомците си само варен ориз без мазнина.

— Така ми заповядаха! — каза тъмничарят.

Жена му не изглеждаше зле настроена към затворниците, напротив, тайничко ги харесваше.

— Струва ми се — рече тя — че тия мъже са фаранги, владетели на морета, страшилища за англичаните! Дано не ги продадат на враговете им!

Мъжът ѝ загадъчно се ухили, но жената се направи, че нищо не вижда и пак подхвана:

— Търси те някакъв мъж. Кой е той? Не го познавам.

— Ти си гледай женската работа! — смъмри я мъжът ѝ.

И сбърка. Жена му се замисли кой ли ще е тоя непознат, дето го държат в тайна. Как ли му е името? — блъскаше си главата тя, докато готвеше ориза.

— Ама че работа? — чудеше се женицата. — Къщата ми се навестява от хора незнайни, дето идат отдалече и отиват надалече. Правят някакви скришни знаци на мъжа ми, а пък той щедро ги гощава. Още не съм разбрала кои са тези непознати. Ама нали не обича да го подпитвам!

Докато жената задаваше мислено своите въпроси, тъмничарят направи втора грешка.

— Чужденецът ще дойде пак! — каза той. — Ако си още тук, веднага се махай!

— Добре! — каза покорно тя.

— И да не си казала гък за този човек! Солено ще ни излезе и на двамата, ако се разбъбриш из махалата!

— Знаеш, че не съм бъбрица!

— Знам и затуй разчитам на теб!

Ето как тъмничарят разпали любопитството на жена си. А когато жената рече да разбере нещо, пазете се от нея!... В това време обедът вреше на силен огън. След малко тъмничарят занесе храна на затворниците, без да сложи в нея опиум. Когато се върна горе при жена си, тя му каза:

— Ако искаш, ще прескоча до село да видя нашите, та да ме няма, когато дойде оня човек...

— Хубаво — рече тъмничарят. Жената се подхили на свой ред. Малко подир това тя излезе уж да види близките си на село...

Тъмничарят не беше нито хубав, нито добър. Нито остроумен, нито обичлив. Сиреч не притежаваше нищо от онова, което може да заплени една жена. Пък и нямаше тежест пред съеляните си, главно заради унизителната си професия. Честолюбието на жена му страдаше от това. Твърде хубавка, тя направо потръпваше, когато някой красавец като Бренвил ѝ хвърлеше поглед. На няколко пъти, докато готвеше обеди, в главата ѝ се въртяха какви ли не мисли:

— Ех, де да беше сам в зимника! Щях да слизам да го видя, щом излезе моят проклетник! Току-виж съм избягала с него, ако ме поиска!

Това не беше отчетлива мисъл, вписана с ясни букви в черната кутия на мозъка. Беше само някакво смътно чувство, бликащо от сърцето, неопределено, но неумолимо силно желание, което постоянно нарастваше. Но освен нежната благосклонност, която изпитваше към милия фаранги, който ѝ се бе усмихнал, Хемра, жената на тъмничаря се бореше и с демона на любопитството, който я беше обладал.

Тя искаше да разбере истината. Предугаждаше, че съпругът ѝ членува в някакво тайнствено сдружение. Дали не беше се присъединил към тугите? Ами ако е така?... Тогава пък друго подозрения я обземаше.

Едничкият ѝ брат бе изчезнал най-загадъчно, може би заради омразата, която хранеше към него тъмничарят. Малко преди момъкът да изчезне така безследно, някакви непознати пак бяха се срещали тайно с тъмничаря... В този час на свръхвъзбуда, зловещи светлинки припламнаха в мозъка на младата жена и тя за първи път се запита дали тия непознати мъже не бяха туги и дали в съучастничество с тъмничаря не бяха удушили, а сетне погребали брат ѝ.

Да, тя реши на всяка цена да разбере истината за тази смърт... И потърси начин да постигне това...

В Индия, в домовете на бедните люде почти или въобще няма мебели. Скринът, долапът и сандъкът са нещо непознато. Всички мебели се заместват от бамбукови или тръстикови кошове — малки, средни или огромни. В тях пазят бельо, храни, дрехи — с една дума всичко, което трябва да бъде скътано. В тези кошове спокойно може да се побере и човек.

Хемра се поддаде на неудържимия напор на чувствата, които често пъти карат жените да вършат безброй глупости, особено ако са подвластни на някаква страст като любов, омраза, любопитство или религиозен екстаз. Но понеже си даваше сметка, че мъжът ѝ ще я убие, ако разбере намеренията ѝ, тя се въоръжи с два пистолета и една дълга кама. Сетне, докато дебнеше суетенето на мъжа си, тя се възползува от едно негово отсъствие, за да се върне къщи. Наместо да прескочи до роднините си на село, тя се сви в един голям празен кош, гдето зачака с разтуптяно сърце...

Тя не дебнеше мъжа си, който се върна скоро, а непознатия. След близо час закъснение той пристигна и тихичко попита:

— Сигурен ли си, че можем да разговаряме свободно? Къде е жена ти?

— Пратих я в селото й.

— Добре си се сетил.

Тугът извади от джоба си малка стъкленичка с опиум и заръча на тъмничаря:

— Преди да занесеш храната на затворниците, ще излееш мъничко от тая течност в соса и ще го разбъркаш хубаво. Сложил съм колкото да приспим фарангите. Само така ще спазим нашия свещен закон: жертвите ни да идат в отвъдното, без да се мъчат, защото ще бъдат заспали, когато ги удушим... Нали досега не си душил човек?

— Не съм, но преди време накарах неколцина братя-туги и фансангари да удушат зет ми. Те можах да го принесат в жертва на Шива, но моите заслуги не бяха големи.

— Защо?

— Защото аз и без това мразех зет си.

— Нищо, нали си допринесъл за смъртта му. Като награда, Шива ме изпрати при теб, за да ти дам възможност да спечелиш титлата фансангар, като удушиш тази нощ двама от пленниците.

Слушайки тоя разговор, младичката индуска възмутено се питаше дали да не скокне от скривалището си и да убие с няколко изстрела тия удушвачи. „Ами ако не успея“ — каза си тя. И се разколеба.

Съгледвачът продължи да разпалва страстите на тъмничаря. Накрая двамата се уговориха да се срещнат отново през нощта. Тъмничарят изпроводи госта си вън от къщи, както изискваха правилата на доброто възпитание. Хемра се възползува, за да изхвъркне от коша и да побегне към съседното село. Целуна набързо родителите си и набра малко плодове за доказателство, че се е видяла с тях. Докато се прибираше вкъщи, тя се чудеше какво да измисли, за да спаси клетите пленници.

... През цялата вечер тъмничарят не забеляза нищо подозрително в поведението на жена си. Наблюдаваше я как спокойно готви на затворниците, макар че тя едва прикриваше тревогата си. Когато

яденето бе готово, съпругът ѝ заповяда да набере от градината плодове и докато я нямаше сипа опиума в соса.

Щом излезе навън, Хемра погледна през една цепнатина на вратата и видя как мъжът ѝ налива отровата.

— Значи съм се омъжила за туг! За убиец! — прошепна тя, като сви пестници.

Мъжът занесе вечерята на затворниците, които си хапнаха без нищо да усетят. Докато се хранеха, тъмничарят им светеше с фенер, а сетне ехидно им пожела лека нощ и пак се качи в жилището си, убеден, че опиумът ще окаже своето въздействие. После спокойно пуши лула до девет часа и прати жена си да спи. Тя се съгласи без никакви пререкания.

Към десет часа до ушите ѝ долетя шум откъм улицата.

Погледна през прозореца да види какво става. Трима души копаеха яма близо до къщата. След малко разбра, че мъжете копаят проход за зимника. Съгледвачът не беше споменал за тази тъй важна и неочаквана подробност.

— Това е вече прекалено! — прошепна отчаяно Хемра.

И се разрида.

Към десет часа вечерта тъмничарят слезе в зимника. Заслуша се — никакъв шум. Блъсна силно вратата... Пълна тишина при затворниците... Надникна в килията и се провикна. Никакъв отговор.

Затворниците спяха дълбоко.

Тогава той хлопна вратата и се върна ухилен като хиена. После нетърпеливо зачака. В уречения час шпионинът отново се появи, размени няколко думи с тъмничаря и след като изпълни някакъв странен ритуал, му предаде свещената кърпа. Тъмничарят почтително целуна кърпата.

— Наистина ли спят? — попита шпионинът.

— Да, проверих преди малко — отвърна тъмничарят.

— Ами жена ти?

— Тя също яде от пилето с кърви.

— Тогава да действваме! Дупката пробита ли е?

— Да. Има да се избутат още няколко камъка.

— Идвай тогава!...

И двамината заслизаха към зимника. Този път тъмничарят влезе вътре съвсем предпазливо. Затворниците спяха дълбоко върху

оризовата слама, застлана по пода. Изправен в тъмното, едва-едва осветен от слабото отражение на една лампа отвън, шпионинът съзря едрото, проснато на земята туловище на Сюркуф, както и спящия помощник-моряк. Посочвайки го с пръст, той прошепна на ухото на съучастника си, който бе настръхнал като котка, преди да скочи върху жертвата си.

— Този тук е за тебе! — заповяда той. — Само не избързвай!

Двамата се надвесиха над жертвите си... Но изневиделица бяха хванати за гушите, съборени на земята със страховит удар с коляно в корема, обърнати, убити и удушени, със смазани вратове от невероятно силни ръце. За повече сигурност, Сюркуф завърза с двете свещени кърпи вратовете на двамата туги. В този миг един млад индус влезе и задъхано попита:

— Мъртви са, нали?

— Разбира се! — увери го Сюркуф.

— Да вървим тогава!

Всички до един излязоха. За беда обаче бяха им обрали оръжието и скъпоценностите, които носеха. Като човек с непоклатимо хладнокръвие Сюркуф попита младия индус:

— Ще ни заведеш ли до къщата на селския кмет?

— Да, сахиб — отвърна индусът. — За какво ще ходите там?

— Ще видиш! Можеш ли да ни снабдиш с малко оръжие?

— Да, сахиб.

— Чудесно. Я ми кажи, какво те накара да ни помогнеш?

— Помогнах ви, за да не попаднете в ръцете на англичаните.

— Добре де, ами как ще се справиш, след като заминем?

— Ще ми се да тръгна с вас, сахиб!

— Виждам, че си смело момче. Давай сега оръжието!

Момъкът заведе Сюркуф и приятелите му в някакво помещение, откъдето се въоръжиха с една пушка, два пистолета, един ятаган и няколко кинжала.

— Сахиб — попита младият индус, — бихте ли ми казали, защо отивате при кмета?

— Та той ни взе конете, скъпоценностите и парите! Редно е да си ги върнем обратно!

— Само че, сахиб, би било по-благоразумно да избягате.

— Знаеш ли, моето момче? Ние нямаме навик да бягаме. Щом си се хванал с французи, ще трябва да се научиш на смелост... Има да видиш още чудеса. Как ти е името?

— Химради.

— Ясно. Искаш ли да вървиш с нас, очаквай всякакви изненади! И никога не прави забележки.

И те тръгнаха решително, след като се снабдиха с въжета и обикновени, сиреч не свещени кърпи. По едно време Химради се откъсна от тях и спря пред някаква къща с що-годе приличен вид.

— Тук е мястото! — каза той.

— Ще скачаш подир мен! — заповяда му Сюркуф.

И разпредели ролите. Само след миг врати и кепенци бяха изтърбушени от могъщи юмруци. Корсарите внезапно нахълтаха вътре и шумът скоро утихна. Кметът, жените и децата му начаса бяха хванати, а устите им завързани. Както винаги спокоен, Сюркуф каза на кмета:

— Ще ти махна кърпата от устата, но а креснеш, ще си мъртъв! Ако си траеш, ще те помилвам.

И той свали кърпата от устата му.

— Бих те оставил жив, но ти ме обра. Трябва да ми върнеш скъпоценностите. Къде са те?

Полуиздъхнал от страх и изненада, кметът посочи с пръст една кошница.

— Там! — каза той.

— Иди провери! — заповяда Сюркуф на Бренвил. — Ами оръжието?

Кметът посочи друга кошница.

— Проверявайте! — каза Сюркуф на двамата помощник-моряци. — Ами конете?

— Под сайванта зад къщата, сахиб.

Моряците донесоха оръжието. Сюркуф го разпредели и заръча:

— Вървете с Хамради и Мекрани да оседлаете конете!

Побързайте! Ние след малко ще ви настигнем. Вземете един от конете на кмета и го дайте на Хамради!

Моряците и двамата индуси побързаха да изпълнят заповедта, докато Сюркуф отново запушваше устата на кмета. После попита Бренвил:

— Прибра ли скъпоценностите? Всичките ли са на лице?

— Липсват част от перлите.

— Свали огърлиците на жените наместо обезщетение! — каза Сюркуф.

Бренвил изпълни на бърза ръка и тая заповед. Пред къщата чакаха конете, вече оседлани и риещи с предни копита.

— Всички на конете! — заповяда Сюркуф.

И цялата дружина пое в тръс. Корсарите и този път излязоха сухи от водата.

Продължиха в галоп около две левги, но по някое време Мекрани им даде знак да спрат край един извор. Конете трябваше да си отдъхнат. Избърсаха ги от потта и отново поеха на път, изпреварвайки всякакви възможни преследвачи. Химради им обясни, че в следващото градче, кметът бил дворянин от обеднялата махратска аристокрация, но все пак заемал някакво дребно местенце в служебната йерархия.

И действително, той владееше няколко селища. Беше се уединил в малка крепост, снабдена с четири оръдия. В смутно време всички членове на многобройната му фамилия образуваха нещо като гарнизон на крепостта! Корсарите с радост разбраха, че сахиб Ватамарти може да издържи на обсада в очакване на подкрепления отвън. Неотдавна например не му мигнало окото да обеси някакъв пратеник на англичаните.

— Бога ми — провикна се радостно Бренвил, чувайки тези важни подробности, — ако сахибът има в избата си персийско и най-вече ширакко вино, ще си направим прекрасна закуска.

До този момент корсарите не бяха успели да получат от Химради нужното обяснение за тъй навременната му поява. Но тъй като вече язدهа в бавен ход, Сюркуф поразпита момъка. Но още при първия му въпрос момъкът отговори:

— Ама вие не разбрахте ли?... Аз съм жената на тъмничаря.

И тя разказа как точно се беше случило всичко.

— Бях решила да накажа мъжа ми за смъртта на брат ми и да ви спася. Добре, че успях да ви предупредя и че ме послушахте!

— Ами опиума? — попита Сюркуф.

— Изсипах скришом стъкленичката в пепелта на огнището и заместих опиума със сусамов зехтин, боядисан със сажди и шафран.

— Какво ще кажеш, Бренвил? Изобретателна жена, нали? — рече Сюркуф.

— Нали аз забелязах нейната прелест, още преди да ни тикнат в оная тъмница? — отвърна му Бренвил.

Хемра остана очарована от комплимента, но Сюркуф продължи да я разпитва:

— Добре де, ами защо вървиш подире ни? — попита я той.

— Можеше да си останеш у дома и да си траеш, или пък да вдигнеш тревога след нашето тръгване. Щеше пак да излезеш суха от водата.

— Да, но щях да остана вдовица! А тук, в Индия, това означава или да бъда изгорена жива заедно с трупа на мъжа ми, или да водя жалкия живот на вдовица, отказала да се качи на кладата.

Сюркуф бе забравил за този страшен индийски закон. Само така можеше да се обясни защо младата жена бе тръгнала подир корсарите фаранги.

— За да не ме открият, аз си облякох мъжки дрехи! — добави тя.

— Добре! — каза Сюркуф. — Щом пристигнем в Барода, ще ти дам парици да си купиш малко дюкянче, гдето преоблечена като момък-мюсюлманин, ще въртиш търговийка и ще си живееш честито!

— Само че, сахиб, аз предпочитам да си остана при вас като прислужница.

— Бога ми, имаш право! — каза Бренвил. — Ще ни готвиш от време на време по някое пиленце с къри. Въпреки саждите, снощното пиле беше чудесно!

Многообещаващият поглед на Хемра подсказа на Бренвил, че тя ще се старее да му угажда всячески.

— Значи, продължавам пътя си с вас! — провикна се радостно тя. — Да знаете как се уплаших за вас, когато зърнах тримата мъжаги да копаят дупката в стената.

— Всъщност — попита Бренвил, — за какъв дявол им беше тази дупка?

— Както ми се чини — обясни Хемра, — те са искали да пренесат през нея труповете ви, а после да излъжат, че сте избягали.

— Сигурно кметът щеше да пребие тъмничаря, загдето ни е удушил — каза Сюркуф. — За нас е определена висока цена!

Дълго разговаряха за среднощните си неприятности. След арестуването на корсарите, водачът на групата се беше върнал в селото си, та сега Хемра пое ролята му. Тя им каза да не се отбиват в първото село, а да продължат направо към второто, по-голямо селище, чиято крепост се виждаше отдалеч.

Силен патрул махратски конници, който обикаляше около площада, долетя в галоп при пътниците, за да провери кои са. Офицер от аристократичното съсловие, братовчед на градоначалника командваше тая войнствена дружина.

— Кой сте вие? — попита високомерно офицерът.

— Аз съм капитан Сюркуф! — гордо отговори корсарят. — Приятел съм на гиковара.

— Че защо сте се облекли в индуски дрехи?

Сюркуф му описа своето корабкрушение, но без ненужни подробности; каза, че тъкмо поемал към Ил дьо Франс, когато го застигнал циклон и го върнал отново на брега. Както се връщал отново при гиковара, из пътя неочаквано го арестували, но той се спасил, като избягал през дупка, която прокопали в стената. Офицерът го гледаше с недоверие. Тогава Сюркуф му показва една прекрасна, безценна огърлица, от която махратът се възхити.

— Тази огърлица ми подари гиковарът, когато в негово присъствие убих тигъра на Кали, богинята на смъртта — обясни Сюркуф.

Офицерът викна „ура“, повторено от целия патрул. Конниците изпразниха пистолетите си, а градоначалникът, предупреден от куриера, заповяда на своите хора да се въоръжат. С искрена радост всички посрещнаха Сюркуф пред портите на градчето.

Населението също посрещна с овации французите. Пътниците завариха трапезата сложена и я почетоха. За радост на Бренвил, имаше и ширазко вино, от което всички се почерпиха славно.

Градоначалникът покани всеки свой гост в малка стаичка за почивка.

Бренвил благодари за поканата, но остана да си пуши лулата и да си допие последната бутилка кехлибарено вино. И наистина, вълшебно е ширазкото вино — благоуханно и леко. По едно време влезе Хемра.

— Сахиб — рече младата жена, — дошла съм да те попитам имаш ли нужда от нещо.

— Много мило от твоя страна! Ама ти няма ли да си починеш малко?

— Не, сахиб.

— Тогава остани... да си поприказваме.

Той ѝ направи знак да седне до него.

— Ето че остана вдовица, пък си съвсем младичка — каза ѝ той.

— Защо ми се струва, че не обичаше мъжа си, а?

— Хич не го обичах...

— Значи ще залюбиш някой друг, а?

— Иска ми се да си имам съпруг, но този, дето го харесвам, е господин и няма да ме вземе.

— Но нали според вашата религия вдовиците не могат да се омъжват повторно.

— Да, ама този, дето го обичам, не е индус, ами християнин.

— Да не би пък да съм аз?

— Да...

— Тогава, малка моя Хемра, аз ще се оженя веднага за теб... с лявата ръка.

И той протегна лявата си ръка на младата жена, която я прие, свеждайки надолу очи. Ала Бренвил не си поплюваше, особено когато бе пил ширазко вино. Венчалната церемония бе отпразнувана начаса...

* * *

В това време Сюркуф се занимаваше с политическото положение и разпитваше Ватимари.

— Докъде стигна въстанието?

— Избухва повсеместно.

— Опасно ли е то?

— И да, и не. Но ако махратите останат верни на гиковара, той ще победи. Ще може да събере армия, която да смаже един по един разбунтувалите се райони.

— Ами махратите няма ли да го предадат?

— Не вярвам, въпреки че не съм съвсем сигурен. Съобщават ми за изненадващи предателства, начело с васалите на министър-председателя, на главнокомандувачия и на зетя на гиковара.

— Ясно! — възкликна Сюркуф. — Нещата придобиват очертания.

— Какво искате да кажете?

— Та няма министър-председателят, главнокомандуващият и зетят на гиковара не са проповядвали винаги съюзяването с англичаните против индийските принцове, сиреч против своите събратя?

— Разбира се!

— А пък Англия, която победи и покори толкова много, князе, сега изсипва купища злато, за да вдигне на бунт цялото кралство против неговия гиковар. Такива са плодовете от прекрасната политика на министър-председателя и на неговите съзаклятници.

— Ще се осмелите ли да кажете всички тия неща на гиковара?

— Аз не само ги казах, но му ги и предсказах.

— Разправят, че зет му бил в немилост, а министър-председателят и генералът били свалени.

— Толкоз по-добре! Но какво е положението в Барода? Градът бунтува ли се?

— Не! Барода си кротува. Бои се от оръдията на двореца!

Сюркуф поклати глава.

— В Барода — каза той — бедните са повече от богатите. Те няма какво толкоз да загубят, а само ще спечелят от смутовете. Тази огромна армия на нищетата мечтае само за кражби и грабежи. Боя се, че въпреки оръдията на двореца, Барода все пак ще въстане.

— Би било много страшно, ала няма как да атакуваме двореца на гиковара.

— И аз така мисля! И да бъде обсаден, гиковарът пак ще остане пленник в собствения си дворец. Вън от двореца бунтът може и да нарасне, защото само гиковарът има достатъчно власт и престиж, за да поеме командването на цялата махратска армия.

— Значи той ще трябва да напусне Барода?

— Да, като остави в двореца си многоброен гарнизон, командван от човек верен, храбър и умен. С остатъка от редовната си войска гиковарът ще образува голяма армия с войските на останалите му верни васали, и ще започне бойните действия.

— Вървете бързо в Барода и съобщете тия неща на гиковара.

— Тръгвам още утре призори? — каза Сюркуф.

— Ще ви дам и ескорт, защото бунтовническите банди върлуват навред.

Сюркуф се съгласи, тъй или инак, тревожеше се за последиците от въстанието. На другата заран, заедно с другарите си и ескорта, той се запъти към Барода.

* * *

Салданазар току-що бе изслушал разказа на един от тримата туги, прокопали прохода, предназначен да създаде фалшивата представа, че Сюркуф и другарите му са избягали. Бе потънал в безмълвна ярост, но като силен дух умееше да се въздържа. Когато почувства, че се е овладял, той викна секретаря си и му каза:

— В тази работа има нещо смътно. Та може ли опиумът да не подействува? Искам разследване на случая!

— Добре.

— Ами какво става със засадата в дефилето Триктар! Нали щяхме да ги хванем, преди да са стигнали в Барода?

— Господарю, скалите вече са минирани. Всичко е готово. Двете мини ще избухнат едновременно и фарангите ще попаднат в засадата. Тогава ще почне такава битка, че корсарите ще бъдат пленени завчас, а после удушени.

— С колко души разполагате?

— С три хиляди бунтовници, които да предотвратят пристигането на всякакви подкрепления и шестстотин туги, които да довършат тия ученици на Кристина.

— Ох, само да минат оттам!... Само да минат!... Този път ще им светим маслото! А сега върви да надзираваш последните приготовления... Как ми се иска и аз да бъда там! Но няма да се бавя! Искам със собствената си ръка да се допра до още топлите им трупове!...

Напомнящото тигър лице на Салданазар доби изражение на нечувана свирепост — първожрецът наистина въплъщаваше в себе си гения на жестокостта.

Недалеч от Барода, в клисурите, прорязващи високия скалист бряг, който се спуска стръмно към морето, се намира Долината на

смъртта, споменавана в разказите на всички пътешественици.

На две мили от долината стануваше някакъв керван. Това бяха мирни на вид търговци, които поради смутното време бяха наели за охрана двайсетина въоръжени конници.

Керванът си отдъхваше вече цяло денонощие под сянката на големите смоковници, близо до едно изворче. Търговците и особено техният предводител явно бяха много богати, след като даже тук излагаха на показ своя разкош. Затуй неколцината местни пастири престанаха да се питат що за птици са тия пътници, дето се хранят в сребърни съдове, щом разбраха, че предводителят им е Салданазар, наречен княз на търговците.

И наистина, това бе самият Салданазар.

Изтегнал се на сянка върху скъп килим, покриващ няколко други по-тънки килимчета, той очакваше нещо, а погледът му се рееше в небето. Пристигна някакъв ездач. Пот струеше по тялото на коня му. Отведоха ездача при Салданазар.

— Господарю — съобщи му той, — тая заран фарангите тръгнаха насам. След час ще прекосят долината.

— Сигурен ли си?

— Да, един от нашите подпитал някакъв войник от техните и разбрал, че разузнавачите им първо ще претърсят височините наоколо, и ако не открият нищо подозрително, фарангите ще минат през долината.

Очите на Салданазар се изпъстриха с огнени точки, подобни на ситни капки разтопено злато. Той се обърна към секретаря си и го попита:

— Чу ли какво рече?

— Да, господарю!

— Ами ако разузнавачите видят нещо, дето ще ги подсети за клопката?

— Господарю, бомбаджиите са се сгушили под скалите. И най-опитният разузнавач не би се усъмнил, че под тия камънаци има хора.

— Ами какво става с нашите отряди?

— Спотаили са се в джунглата още от среднощ. Далечко са от долината и е трудно да бъдат открити. Най-добрите ездачи ще преградят проходите за по-малко от десет минути и ще обградят каменните барикади, образувани от избухването на мините.

— Нека не избиват фарангите с камъни или пушки! Трябва да ги удушим!

Лениво излегнат, Салданазар напомняше богат търговец, отдаден на насладата от следобедната дрямка.

* * *

Долината на смъртта бе наистина достойна да стане театър на драматични бойни действия. Навярно при някакъв земетръс огромният скален масив в началото ѝ се беше разцепил от горе до долу, та образувалата се стръмна пропаст беше дълбока сто и петдесет метра.

Освен на едно място нейде по средата, цялата долина беше гола, безводна и навяваше печал. Тук-там по малко мъх, сух треволяк, криви дръвчета — такава бе цялата растителност. Но сред тая пустош едно бистро изворче разливаше своите свежи струи. То бликаше от една дълбока пещера и се губеше наблизко, защото му липсваше вода, за да образува поток. Няколко дървета засенчваха с листата си входа на пещерата. Корсарите, слезли от конете си с ескорт от дванайсет ездача, бяха спрели при входа на долината, според законите на предвидливостта. Вече бяха пратили разузнавачи горе по канарите, но там те бяха срещнали само един козар, който им каза, че наоколо няма разбойници. Преди три дни видял някакъв въоръжен патрул, пристигнал от Барода, но оттогава никой не се мяркал насам. След като разузнавачите се върнаха с тъй успокоителни вести, фарангите се решиха да навлязат в долината.

Стигнаха бяха близо до пещерата, когато чуха страхотен взрив, последван от шумно срутване. Камъни се затърколиха като лавина и преградиха входа на долината. Почти едновременно се разнесе втори взрив и оповести, че и изходът на пещерата се е затворил.

Сюркуф веднага разбра, че са попаднали в клопка. С обичайното си хладнокръвие, той си даде сметка, че е невъзможно да минат през струпаните прегради. Превъзхождащият ги по брой противник непременно щеше да заеме позиция в горната част на барикадите и да ги унищожи със залпове от куршуми.

— Напред към пещерата! — викна той. — Иначе ще ни убият тия отгоре!

Сетне, грабвайки една от онези брадви, които за махратските конници са едновременно бойно оръжие и сечиво, той заповяда:

— Правете, каквото аз правя!

И той повали едно дърво. Другите последваха примера му. За десетина минути огромен куп клони и дървета задръстиха входа на пещерата, в дъното на която корсарите бяха вече укрили конете.

Противникът почна да се мярка по върховете на отвесните скали над долината, но още не бе употребил оръжие. Явно искаше да удуши живи обречените на Шива корсари. Без да губи минутка, Сюркуф се зае да осигури отбраната; със своята херкулесова сила той направи барикада от изсечените дървета, а после напълни с пръст войнишките торби на махратските конници и ги постави като бойници върху барикадата, нещо, което позволяваше да се стреля много по-удобно.

Там имаше място за десетина стрелци; патрондашите на махратите и на моряците бяха пълни. Сюркуф разполагаше с осемнайсет пушки и трийсет и два пистолета. Той нареди оръжията да бъдат подредени близо до стрелците и забрани да се стреля без негова заповед. Който беше по-долу, под бойниците, трябваше да пълни патроните. Можеше, значи, да се разчита на бърза стрелба.

Тугите нахълтаха в долината. Шестстотин души — мрачни и решителни, мълчаливо напредваха по шестима в редица, по цялата широчина на долината. На двеста крачки от пещерата те се втурнаха напред. Тогава Сюркуф заповяда:

— Цели се добре и стреляй!

Започна добре подхранвана стрелба, тъй като пушките на моряците се зареждаха предварително. За съвсем кратко време стотина куршуми направиха голям пробив в масираната колона. Тугите се разбягаха със страшен вой, но на трийсетина крачки ги застигна огънят на пистолетите. Стотина трупа покриха земята.

— Бързо навън! — провикна се Сюркуф. — Да приберем оръжията и патрондашите им!

И пръв се втурна да стори това. За негова голяма изненада, никой не стреляше откъм скалите, макар че там се мяркаха въоръжени противници. Пушките и мунициите на тугите подсилиха неимоверно много защитниците на пещерата.

— Защо, по дяволите, тия разбойници не стреляха по нас? Имаха прекрасна възможност да ни направят на решето, докато бяхме под

тях! — чудеше се Сюркуф.

— Защото — поясни Хемра — си имаме работа с туги, а те искат да ни принесат живи в жертва на Шива. Така повелява тяхната религия.

— А-ха, ясно! — каза Сюркуф.

Минаваше време, но тугите кротуваха. Сюркуф заповяда да заредят пак оръжието. Оказа се, че разполагат със стотина пушки, с повече пистолети и с достатъчно количество барут. Той направи малки размествания и увеличи броя на стрелците на петнайсет души, разчитайки на посяваща стрелба.

Понеже не очакваше нова атака преди настъпването на нощта, Сюркуф нареди да се накладе огън с парчета смола от изсечените дървета и да се убие един от конете, а месото му — опечено на жаравата. Никой не посегна към пълните с ширазко вино мехове. Тази вечер дружината пи само вода.

— Можем да издържим дълго време — каза Сюркуф. — Но при обрат на нещата, трябва да сме готови да си теглим куршума, за да не попаднем живи в ръцете на тугите и да ги лишим от удоволствието да ни удушат.

— Няма що! Хубав номер ще им изиграем, ако си разбием черепите! — подметна Бренвил и се разсмя.

Предвиждайки нощна атака, Сюркуф заповяда да подготвят смолисти клони за огън близо до каменната грамада. Нощта настъпи. На върха на грамадата дежуреше часовой. Всички останали легнаха да поспят.

Към три часа заранта един от моряците ненадейно се провикна: „На оръжие!“. Всеки хукна към определената му бойница. Един от дежурните махратски конници вече бе пъхнал съчки в огъня, за да го разпали. Огънят освети цяла колона туги, промъкнали се пълзешком на стотина метри от моряците.

Щом чу вика „На оръжие!“ колоната се втурна напред.

Но огънят я огряваше. Разнесе се бърз пукот от стрелба — унищожителен, убийствен... И този път тугите отстъпиха... И този път корсарите събраха много оръжие, барут и патрони. Когато се завърна в пещерата, Сюркуф промълви само някак вяло:

— Има всички изгледи тугите да ни надвият най-накрая. Но освен че няма да изпитат удоволствието да ни удушат, те скъпо ще

платят за нашата смърт.

След тези думи той издаде още няколко заповеди. Никой не биваше да си прави илюзии, щом и Сюркуф бе загубил надежда за спасение. Ето защо, всички решиха да се бият на живот и смърт.

Салданазар научи за двете поражения на тугите и както винаги изпадна в глуха ярост. Той изпитваше такъв ужасен пристъп на гняв, че запуши опиум, за да забрави двойния неуспех.

Когато се разбуди от опиума, Сиаво, секретарят му, го уведоми:

— Господарю; някакъв мъж моли да го приемеш.

— Какво иска от мен?

— Иска да те посъветва, как да заловиш корсарите без никакви загуби, тъй да се каже.

— Нека влезе!

Непознатият се представи. Беше някакъв невзрачен туг, най-обикновен доносник, но доста буден на вид.

— С какво се занимаваш? — запита го Салданазар, след като непознатият падна на колене.

— Карам волски коли! — каза скромно мъжът. — Господарят ми е ваш човек! Той дори е фансангар-удушвач и се казва Карижан.

— Познавам го. Казвай какво предлагаш!

— Да впрегна воловете в яки коли, но със задниците напред. Движейки се по този начин, те пак ще карат колите, които пък ще обковем с дебели дъски, за да ги предпазим от куршумите.

— Ясно! Разбирам!

— В дъските ще пробием нещо като амбразури. През тях ще стрелят нашите хора, качени в колите. А воловете, скрити под този дървен редут на колела, ще бъдат недосегаеми за куршумите.

— Чудесно! — каза Салданазар. — Само че от амбразури няма нужда! Искам да ги пипна живи тия разбойници!

— С двајсетина коли ще можем да пренесем много туги пред пещерата и ще се нахвърлим вкупом срещу фарангите без опасност за нас. Колите ще проточим в дълга редица.

— Добре си го намислил!

И след като горещо поздрави за хитроумието му водача на волски коли, Салданазар издаде нареждане колите да бъдат подготвени в най-кратък срок. Макар всички да напрегнаха мишци, работата продължи цели три дни. Когато най-сетне я привършиха, Салданазар се настани

на билото над дефилето, точно срещу отвесната скала, в чието подножие се намираше пещерата. Под закрилата на малка каменна преграда, той можеше да наблюдава през нещо като бойница всичко каквото ставаше долу. На четвъртия ден сутринта той пак дебнеше с надежда идването на колите. А те бяха потеглили още призори. Щом влязоха в долината, караулът на корсарите ги забеляза. Сюркуф веднага разбра какво са му погодили.

— Колите — каза той на Бренвил — са волски. Ще им трябва поне половин час, додето стигнат до тук.

— Струва ми се — рече Бренвил, — че тия бандити — тугите, са ни скроили мръсен номер!

— Няма как — ще падне бой! — отвърна Сюркуф и бързо даде заповедите си.

Поради трудния терен воловете напредваха съвсем бавно. С искрящ поглед и трептящи ноздри, Салданазар следеше процесията на двайсетте коли, всяка една от които возеше по двайсет души. Това бе цветът на тугите, елитът на бандата му — най-ожесточените фанатици. Тия от първата кола бяха до един фансангари, те носеха свещената кърпа. На тях се падаше честта да удушат корсарите!

Колите бяха вече съвсем наближили. Салданазар се озадачи, защо обсадените не стрелят по тях. Наближаваше опасният миг, но мудността на воловете бе просто отчайваща. Салданазар задъхано следеше с поглед първата кола. Тя най-сетне стигна на десетина стъпки от пещерата.

Изведнъж стотина чудновати вързопа се стовариха като гранати върху първите коли и техните впрягове. Само че тия вързопи бяха подпалени и изгаряха хора и коне. От тази огнена градушка пламнаха и колите. С ужасяващо мучене воловете скъсаха въжетата на впряговете и побягнаха слепешката. Тугите, чиито голи тела почнаха да се пържат на огнения пламък, наскочаха от колите, превърнати в клади, и побягнаха с вой. Долината се покри с дебел слой пушек. Застанал горе на скалите, Салданазар не можа да види нищо повече. И този път той беше победен.

А ето какво бе измайсторил Сюркуф: в тогавашната морска флота имаше обичай, когато доближеха някой неприятелски кораб да го подпалват, като го обстрелват със саморъчни гранати. По време на една от корсарските си войни, поради липса на такива гранати, той

изобрети един много опасен снаряд, с който подпали палубата на някакъв неприятелски кораб. Потопи в течно масло малко чувалче, в което за тежест пъкна една стара пушка и шепя барут. После върза с въженце чувалчето, подпали го и го метна като прашка срещу вражеския кораб. Течното масло и барутът подпалваха чувалчетата, превръщаха ги във факла и никой не можеше да улови тия горящи снаряди и да ги изхвърли през борда.

Този път Сюркуф не разполагаше с чувалчета. Но между храните, които бяха взели за из път, имаше течно масло, което в Индия замества маслото, подобно на свинската мас, която в Европа се употребява наместо масло. Слава богу, плат не му липсваше. Разкъсаха дрехи и покривки и обвиха едри камъни с вълнени и памучни парцали, натопени в маслото и натрити с барут, като вързаха всеки снаряд с тънки ремъци. Преценете сами какви щети нанесоха на колите четиридесетина от тия така наречени гранати.

И този път разгромът бе пълен. Французите успяха да излязат за малко от пещерата и да пренесат два вола, които се бяха пребили, когато, по време на паниката, се бяха мъчили да пробият с рога скалите. Месото бе много вкусно и щеше да стигне за дълго време. Салданазар прокле френския Кристина (Христос) и от немай-къде реши да премине от обсадата към блокада. И за да се успокои, пак запусти опиум.

... Изтекоха два дни. Салданазар не можеше да си намери място. Блокадата, на която го принудиха, можеше да се проточи дълго. Ами ако обсадените получат подкрепления? Как да излезе от това положение?

Довтаса нов посетител. Той не беше туг, а помощник на главатаря на една от шайките, въстанали срещу гиковара. Представи се на Салданазар и го поздрави по английски маниер. Този търговец беше водач на керван, ала за Салданазар той не представляваше нещо повече от шайкаджия, при това от нисшите касти.

— Дошъл си да ми кажеш нещо, така ли? — попита Салданазар, почуден от скованото държане на новодошлия.

— Бях на среща с моя предводител — отвърна мъжът. — Обясних му, че фарангите могат да бъдат пленени само ако обсадим пещерата както се форсира редут. Затуй ме препрати към теб.

— Колко време ще трае тази обсада?

— Колкото да прокопаеш една галерия.
— Значи смятате да сложите мина и да ги вдигнете във въздуха?
— Да.
— Дума да не става! Искам ги живи!
А после ненадейно запита:

— Но кой си ти?

— Името ми е Лабардор, от кастата на воините. Служих в индийската армия под командването на англичаните, след което ми дадоха пенсия. Там бях, сержант, а днес съм офицер във войската на Саридан.

Салданазар рече да отпрати посетителя, но Лабардор подхвана пак с пресметлива упоритост:

— Има мини и мини. Аз бях началник на пионерна част под командването на английски офицери. Мога да поставя мина, която да не бъде толкова опасна за обсадените, а само да вдигне във въздуха преградата пред пещерата и да улесни вашата атака.

— Това е вече по-друго — каза Салданазар. — Ще мога да постигна целта си!

— Ще привършим на бърза ръка изкопните работи към входа на пещерата, сиреч зигзагообразните траншеи, където няма да ни засегне неприятелският огън.

— Но оня пак ще почне да мята запалени торби, за да прогони моите хора.

— Само че ние ще покрием траншеите със зелени клони и тия парцалаци нищо няма да подпалят!

— Ами за това ще е нужно много време.

— Няма, ако командувам аз и всички са на мое подчинение.

— Добре! Ще командуваш ти.

— Ще вземем на ангария работници. Едните ще изсекат клонци за покритията, а другите ще напълнят габионите^[1]. Ще почнем изкопа на около триста метра, което е крайният обseg на стрелбата. Аз ще очертая трасето на зигзагите и нощес за не повече от час ще се придвижим на сто метра от входа на пещерата. После вече ще влязат в работа габионите с плънка. Наричаме ги така, защото ги пълним с всичко, което може да ни предпази от куршумите. Изправяме ги един до друг, като продължаваме да копаем траншеята към неприятеля. Зад тия габиони изкопчиите си работят, несмуцавани от нищо.

Лабардор тъй дълго говори за своите съоръжения, че Салданазар накрая се съгласи да изпробват тази операция. Но Лабардор постави и своите изисквания:

— Като началник и командир, аз ще изложа на риск живота си. Какво възнаграждение ще ми дадеш?

— Казвай колко искаш?

— Искам предплата от шест хиляди рупии в брой и още толкоз след операцията.

— Аз ще ти дам десет хиляди рупии, а пък ако успеем, ще получиш още двайсет хиляди.

— В такъв случай — захили се Лабардор — хем ще заловим фарангите, хем богатството ми ще бъде в кърпа вързано!

— Хайде, върви със секретаря ми Сиаво, да ти наброи десетте хиляди рупии!

Лабардор изкозирува и последва секретаря на Салданазар.

Бившият сержант от пионерните войски владееше занаята си. Развивайки трескава дейност, той посвети цели пет дни, за да подготви нещата. Когато сечивата, празните габиони и габионите с плънка бяха струпани в склада край траншеите, когато клонакът за покритие бе стоварен на куп и всеки работник свикна да поставя и пълни своя габион, с една дума, когато всичко бе готово, в една безлунна нощ, Лабардор се захвана със своето пъклено дело. Призори, въпреки силната стрелба на обсадените, предната част на траншеята стигна на четиридесет метра от входа на пещерата. Лабардор нареди да се спрат изкопните работи, като посвети деня си за подобряване качеството на работата и за подготвяне на покрития плацдарм, който щеше да подслони многобройните нападатели на пещерата.

През целия ден обсадените не гръмнаха нито веднъж... Подозрително бе това мълчание за ония, които познаваха предприемчивия дух на Сюркуф и храбростта на обсадените. Салданазар се обезпокои и повика Лабардор.

— Докъде стигнахте? — попита гой.

— На четиридесет метра от пещерата! — отговори бившият сержант.

— Но защо замлъкнаха?

— Може би са разбрали, че защитата ни е много добра и не могат да ни улучат!

Салданазар поклати глава.

— Това вещае зло за нас! — каза той. — Капитан Сюркуф ни готви нещо...

— Може би обмисля как да се измъкне. Само че върху плацдарма има двеста души, въоръжени с криваци и мрежи, готови да хванат живи всички тия проклети фаранги и махрати!

— Бъди нащрек! Осигури силна охрана за тази нощ!

— Добре познавам обсадната война и нейните изненади. Знам какви хитрини се прилагат при обсада, и мога да осуемя всяка вражеска атака.

— Какво ще предприемеш тази нощ?

— Ще продължим изкопите на траншеята и ще стигнем на десет метра от пещерата. Там ще изградя един непревземаем плацдарм и ще го превърна в истински ад за обсадените. Наред с това ще заровя една мина под самата преграда на входа на пещерата и ще заредя мината, но по такъв начин, че тя да не избухне, а само да повдигне леко преградата и да я срути, без да я вдигне във въздуха. Така моите смелчаци ще минат в атака още на другата нощ.

Салданазар заповяда да броят пет хиляди рупии възнаграждение на Лабардор, който каза с усмивка:

— Сахиб, ти си по-щедър от Индийската компания, която след толкоз добри и лоялни услуги от моя страна ми отпусна тия нищожни сто рупии пенсия. Но пък и моя милост не щади сили, за да ти служи вярно.

Щом настъпи нощта, Лабардор нареди работата да продължи. Осемдесет габиона бяха подредени така, че стигнаха на десетина метра от пещерата. Защитниците стреляха постоянно. Паднаха много убити. Но смъртоносният огън успокои нападателите, стреснати от доскорошното мълчание на обсадените. Под закрилата на габионите тугите изкопаха прекрасен плацдарм, и го покриха с цепеници и клони. До заранта всичко бе завършено.

Ала обсадените спряха стрелбата, щом разбраха, че противниците им са твърде добре защитени, за да ги застигнат куршумите. В долината настъпи гробно мълчание. Не след дълго тишината бе нарушена от някакъв приглушен шум. Лабардор бе наредил на работниците да почнат изкопа за мината. Към полунощ тя бе вече заредена. Лабардор изпрати човек, който да предупреди

Салданазар, че всичко е готово. „Кажете му, че след един час мината ще избухне“ — поръча той.

След малко на плацдарма при Лабардор довтасаха Салданазар и Сиаво с цяла свита високопоставени туги. Хората, които щяха да се втурнат към пещерата, им направиха дълбок поклон. Лабардор изкозирува, след което, с лаконизма на истински воин, доложи на Салданазар:

— Всичко е готово.

— Пали мината тогава!

— Дръжте се здраво, че земята ще затрепери! — каза бившият сержант.

После се наведе над изкопа и даде заповед. След миг един мъж изхвърча с факла в ръка от изкопа. Лабардор дръпна факлата от ръцете му и изкрещя:

— Залягайте!...

Експлозията последва мигновено. Цялата долина се разтърси от експлозията. Скалите разнесоха отначало кънтящото, а после приглушеното ехо; гъст дим бавно се издигна към небето, забулвайки в мрак жестоката атака. Виейки на умряло, тугите нахълтаха в пещерата през отломките на сринатата преграда. Не се чуваха изстрели.

Впрочем счу се един-единствен изстрел, но той мигом бе заглушен от втора, още по-силна експлозия. Само че този път страшният шум дойде откъм пещерата. Глух трясък от изхвърляни по сводовете на пещерата скални късове, чудовищно силно разтърсване, от което отвесните канари от двете страни на долината затрепериха от горе до долу, протяжни стонове на камък, безмилостно раздрусан до последната молекула, и накрая — гробно мълчание.

Заварени на плацдарма, Салданазар и Сиаво бяха повалени на земята, ведно с целия си антураж. Те се надигнаха и хукнаха да бягат. Спряха чак когато се озоваха в безопасност към изхода от долината. И в пещерата, и в дефилето — пълно затишие. Тогава Сиаво промълви:

— Господарю, фарангите явно са загинали...

— Да, техният Кристина възтържествува! — каза Салданазар. — След като не можа да ги спаси от Свещената кърпа, без да ги убие, той им вдъхна мисълта да се самовзривят.

— Това е най-доброто, което можаха да направят!

Салданазар погледна към оня, който изрече тия думи.

Беше Лабардор.

— Храбри бойци! — добави той.

— Няма значение!... Вече са мъртви!... — промърмори Салданазар.

Но ето че откъм върха на скалите долетяха викове „На оръжие!“ и горе на билото се вдигна суматоха, сякаш се бе случило нещо неочаквано.

— Горко ни! — промълви Салданазар. — Може би гиковарът е напуснал столицата, за да се притече на помощ на своите християнски псета. Но и да е тръгнал, няма да завари жива душа.

И той се метна на седлото. Мислейки, че бунтовниците — негови съюзници, са влезли в бой с арабската кавалерия на гиковара, Салданазар ги изостави, като заповяда на тугите да се разпръснат. В миг всички туги се изпариха. Не след дълго долетя и отдалечаващият се шум от копитата на галопиращия кон на Салданазар и на конете от неговата височайша свита.

* * *

В навечерието преди атаката Бренвил бе легнал уж да спи, пък току се прозяваше от скука. По едно време се обърна към Мекрани и го помоли:

— Бъди любезен да ни посвириш на флейта, моето момче. Нямах нищо против, нали? Още ли си пазиш оная, вълшебната флейтичка?

— Защо пък вълшебна?

— Защото подканва змиите да танцуват.

— Нищо чудно. Всеки знае, че змиите обичат музиката и най-вече флейтата.

— Тъй или иначе, изсвири ни нещо. Каквото ти решиш!

Вярвам, че читателят не е забравил Хемра, жената на тъмничаря, която тръгна с корсарите, след като ги бе спасила и накрая встъпи в свободен брак с Бренвил...

— Посвири ни! — каза тя — за богинята, дето залюбила пастира.

Тази песен е позната в цяла Индия — свирят я всички музиканти, пеят я всички девойки. Мекрани започна прелюдията с

нейната поредица от трели и рулади и доказа своята виртуозност, след което подхвана нежната и страстна мелодия на „Влюбената богиня“. Не бяха изминали и две минути, откакто се носеше тази запленила своите слушатели песен, когато се чу някакъв странен шум покрай стените на пещерата. Огромните обръчи на дълго, дебело тяло пълзяха от скала на скала.

— Питонът великан! — провикна се Хемра.

И наистина, пълзеше една от ония змии с фантастично едро тяло, каквито се, срещат само в Индия. А дължината ѝ бе трийсет стъпки... Питонът спря недалеч от музиканта, нави се на спирала с глава напред обръчите. После вирна тази глава на височина един метър и я заклати. Мекрани продължи да свири с нечувано хладнокръвие. Бренвил прошепна:

— Никой да не мърда!

Послушаха го. Даже Сюркуф остана неподвижен, с ръка върху един от pistolетите си. После грабна сабята си и съсече огромното тяло на змията. По едно време Бренвил се строполи на земята, защото питонът го повали в предсмъртните си гърчове, ала махратите и моряците продължиха да съсичат гигантското влечуго, което накрая замря безжизнено. Всичко се размина благополучно.

Проснаха влечугото... Ей богу, дължината му бе повече от трийсет стъпки!...

Но за общо учудване Мекрани пак засвири на флейтата.

— Грабвайте pistolетите!... Идат нови змии!... — прошепна той.

И що да видят — начело с питонката цяло питонско семейство слизаше от скалите. Значи бяха убили мъжкаря. Този път откриха огън по влечугите. Куршумите раздробиха телата им.

В пещерата се разигра сцена на невероятна суматоха: змиите се гърчеха, подскачала внезапно и помитаха пръстта със страшните удари на опашките си, обсадените се спотаиха зад каменните блокове, или още по-нависоко и се укрива кой как може. Ужасяващата агония на питоните завърши със смъртта на последния от тях. Хората можаха да си въздъхнат, но без облекчение, защото въздухът бе наситен с гадна миризма на мускус и кръв. Сюркуф нареди да нарежат змийските трупове на парчета и да ги хвърлят в неприятелската траншея. Тугите бая се озадачиха, когато ги засипа дъжд от кървящо месо.

— Това са някакви мръсни християнски магии! — помислиха си те.

Но в пещерата Мекрани не преставаше да свири с флейтата си. И дълго време средно големи и по-малки змии продължаваха да изпълзват от стените на пещерата. Прибра флейтата чак когато влечугите престанаха да се появяват. Страшно изморен, той накваси с водица устните си и каза:

— Трябва да видим къде е дупката, от която излизат тия питони. Тя е някъде горе! Както често се случва, току-виж открием някой проход, дето води нагоре, към билото. Понякога самата вода издълбава улеи при изцеждането си между скалите.

— Мекрани, ти винаги си бил умник, моето момче! — възкликна весело Бренвил.

И запалвайки факлата, която му измайсториха, той се покатери по скалистата стена на пещерата, от която бяха слезли змиите.

— Тука има цяла галерия! — провикна се подир малко той и пое навътре. Неговият помощник-матрос и двама махрати го последваха... Лесно е да си представим колко обнадеждени бяха обсадените, докато чакаха завръщането на „пещерняците“. А те се върнаха след по-малко от час.

— Спасени сме! — вдъхна им смелост Бренвил.

— Нима галерията води нагоре? — попита Сюркуф.

— Да! По нея може да мине и такъв мъжага като теб!

— Че как не са я видели? Нали по билото има техни хора!

— Излазът е закрит от лиани, под които можеш да се измъкнеш по нещо като пътечка, отгпкана от постоянната шетня на змиите.

— Ще избягаме оттам нощес.

— До самия излаз зърнах вражески караул от трийсетина души. Толкова успях да преброя, защото бяха легнали край огъня.

— Разгеле! Или ще ги заколим, или да побегнем, без да ги будим.

— Аз смятам, че трябва да ги убием до един, за да им вземем конете.

— В такъв случай нямаме избор! — съгласи се Сюркуф.

И вдигна многозначително рамене.

Събудиха се призори. Сюркуф тъкмо се канеше да посети лично подземната галерия, когато някакъв глух шум привлече вниманието му. Корсарят се излегна и залепи ухо о земята, като заръча и на Бренвил да

стори същото. След малко и двамата рипнаха, напълно убедени в едно и също нещо:

— Искат да ни взривят! — каза Бренвил. — Значи няма да ни душат.

Сюркуф размишляваше.

— Скъпи Бренвил — каза той, — на тях им пречи защитната преграда пред пещерата. Затова искат да я разрушат с глуха мина, която ще срути преградата, но няма да ни убие. Трябва да им измайсторим контра мина.

— Че защо? Нали ще бягаме! — учуди се Бренвил.

— Трябва да си отмъстим. Ще разкопаем мъничко дъното на пещерата, колкото да направим огнище за мината. Ще струпаме отгоре камъни, като оставим пролука, която да свържем чрез посипан барут с края на галерията. После ще минем по нея и ще избягаме. Щом избухне вражеската мина, ще преброим до двайсет, за да нахълтат всички туги в пещерата. Чак тогава ще подпалим посипания барут и ще ги взривим.

— Ще се радвам да чуя шума от експлозията на нашата мина! — каза Бренвил. — Какво припляскване ще бъде, ей богу!

И той потри ръце. Всички се заловиха за работа. А то не беше обикновена работа, ами истински шедьовър. Взривяването на скалните блокове бе така изчислено, че да предизвика онова, което Бренвил нарече припляскване, а помощник-матросът му — размазване. До вечерта всичко бе готово.

Сюркуф нареди всички да се нахранят, след което отпрати в галерията целия отряд под командването на Бренвил, като раздаде на всеки по пет пушки и заповяда да бъдат готови да нападнат караула веднага щом избухне първата мина. Остана сам в дъното на пещерата с барутен пистолет в ръка... Дълго време стоя в очакване... Най-накрая мината избухна и тугите нахлуха в пещерата.

Сюркуф пролази двайсетина стъпки в галерията и гръмна с пистолета към посипаната преди това барутна ивица. Змиевиден пламък пропълзя надолу към пещерата и подпали втората мина. Експлозията бе чудовищно силна, тъй като Сюркуф бе натъпкал огнището под мината с всичкия барут, задигнат от избитите пред пещерата туги. Нещо повече — бе изсипал в огнището и всичките

плячкосани куршуми. Ето защо припляскването, както го наричаше Бренвил, беше пълно. Крясъци, стонове и... край.

[1] Висок цилиндричен кош без дъно и напълнен с пръст, който служи за прикритие от куршуми през време на бой — Б.пр. ↑

ГЛАВА ЧЕТВЪРТА

СЮРКУФ И ПРИНЦЕСА МАРИАМ

Бренвил блестеше с несъмнени достойнства, най-голямото от които бе мъжеството му. Не можеше да се отмине нито неговата находчивост, нито пъргавината и дързостта му, без да говорим за изключителния му интелект. Никой като него не схващаше нещата от пръв поглед.

Щом стигнаха в края на галерията, той каза:

— Аз се наемам с караула, а вие — с останалите! Никой да не стреля! Ще им предложим бой със саби и копия.

Дочакаха да се стъмни съвсем. Когато падна мрак, Бренвил заповяда на хората си да излязат и да легнат на пътеката, очертана от змиите.

Чакането се проточи дълго. Виждаха се скупчените на едно място коне — оседлани, но с букаи на краката. Виждаше се и заспалият караул, и клекналият задрямал часовой, който даже бе забравил да се изправи — такава тежка дрямка го беше налегнала.

Когато първата мина най-сетне избухна, спящите се разбудиха, но не се размърдаха. Явно ги бяха предупредили за този взрив.

Никой не стана от мястото си, а потъна отново в прегръдките на съня. Корсарите връхлетяха като ураган върху конниците — размахаха саби и копия, и грабнаха оръжието им. Скоро виковете на тугите се сляха с шума на втората експлозия.

И все пак от съседните постове ги чува и пратиха войници да видят какво се е случило. Но разузнавачите откриха закланите и съсечени войници от караула... От конете им нямаше и помен. Разузнавачите препуснаха в галоп с намерение да застигнат бегълците, които им се бяха изплъзнали.

На първо време една шайка от петдесетина конника застана начело на преследвачите, но бегълците изчезнаха зад един завой по пътя. По заповед на Сюркуф ездачите му се наредиха зад малка височинка встрани от пътя. Тъй като заредените им пушки бяха

поставени напъряко на седлата те ги преместиха в права линия, та огънят на стрелбата им да бъде по-бърз и убийствен.

Без да подозират какво ги чака, на излизане от завоя, преследвачите продължиха по пътя, но върху им се стовари залп от куршуми, последван от втори, трети... Трийсетина души се строполиха на земята, а останалите се уплашиха и офейкаха. Сюркуф заповяда да заредят пак пушките, а Бренвил му каза с усмивка:

— Пак смляхме пастет от човешко и конско месо!

— Да тръгваме! — заповяда Сюркуф.

Потеглиха в лек тръс. До тях долиташе галопът на бандите, яздещи зад тях. Щом усетеше, че неприятелят ги настига, Сюркуф ускоряваше хода на конете, за да запази преднината. Стигнаха до място, където пътят пресичаше някаква горичка.

— Пригответе въжетата! — каза Сюркуф на своите хора.

Повечето от махратите носеха въжета, защото по пътя попаднаха на кладенци без геранило, та един от отрядите бе длъжен да носи както кофи от непромокаемо кече, така и въжета. Сюркуф тръгна с ония, дето разполагаха с въжета, а на останалите заповяда да го изчакат на сто крачки по-нататък. Сетне метна над пътя въжетата, като ги върза от едно дърво за друго — на различно разстояние и на различна височина. Накрая се присъедини към своите другари и им каза да се скрият под дърветата от двете страни на пътя. Противникът пристигна в галоп и се заплете във въжетата. Последва премятане със смехотворен ефект.

Гръмна страховит залп. Куршуми потъваха в телата на премятащите се, и докато последните бегълци изчезнат се разнасяха викове на умиращи и ранени, болезнено цвилене на коне. Едва тогава Сюркуф извика останалите войници, които прибраха оръжията и плячката, натовариха я на оцелелите коне, строиха се пак и поеха по пътя към Барода.

— Ако гиковарът не те назначи за главен готвач, значи не признава твоите заслуги — подхвърли Бренвил на Сюркуф. — Последният ти пастет от човешко и конско месо, на равни части е наистина шедьовър.

— Гиковарът ще има да гледа още шедьоври! — отвърна му спокойно Сюркуф.

— Я ми кажи — попита Бренвил — готов ли си за среща с принцесите?

— Да спечелим първо войната — каза Сюркуф, като повдигна рамене. — Пък после ще се любим. За тия неща трябва и повече време, и късмет.

Наближаваше разсъмване, когато някакви далечни гласове и глухо подземно боботене предизвестиха, че многобройна кавалерия ще пресрещне малката войска на Сюркуф. Той веднага нареди на отряда да спре и прати двама от най-добрите си разузнавачи-махрати да видят кой се задава. Когато се върнаха, те съобщиха, че пристига част от арабската гвардия на гиковара, изпратена в помощ на Сюркуф.

След няколко минути двете войскове части се сляха и потеглиха към столицата. По пътя офицерът — командир на гвардията запозна Сюркуф с положението: гиковарът събирал армията си под стените на Барода, като смятал да я изпрати начело с главнокомандващия, да се бие с бунтовниците.

— Защо не застане самият той начело на войските си? — попита Сюркуф.

— Защото трябва да пази двореца и столицата! — отговори офицерът.

— Нима има опасност от размирици в града?

— Просящите и нисшите касти търсят само повод, за да се нахвърлят срещу богатите, които обаче са въоръжени и създават собствено опълчение.

— Колко души ще наброява това опълчение?

— Шест хиляди души, но съвсем сигурни хора, очакващи и най-страшното от простолудието.

— Чудесно! — каза Сюркуф.

Пристигнаха в града. Наглед там всичко бе спокойно. Ала докато прекосяваха предградията, Сюркуф забеляза скупчване на мълчаливи, враждебни хора, които гледаха арабите на кръв.

— Виждате ли как се държат тия псета? — попита офицерът. — Ако утре се надигнат?...

— Те непременно ще се разбунтуват в някой от близките дни! — рече Сюркуф.

В центъра на града положението бе съвсем различно: благородници и търговци, слуги в богаташки къщи, заможни занаятчии

приветствуваха възторжено сахибите фаранги. В двореца гиковарът се отнесе особено сърдечно към новодошлите. Махратите, които бяха воювали под командването на Сюркуф, разказаха за случилото се и слухът за подвизите на Сюркуф се понесе из целия дворец. Не мина час и гиковарът оповести, че ще приеме французите на тържествена аудиенция.

* * *

В уречения час един вестonosец, придружен от пажа Джернадор дойдоха, за да отведат моряците и техния ескорт от махрати в залата за тържествени аудиенции. Гвардейците образуваха шпалир, а придворните се подредиха на групи съобразно изискванията на етикета. Бляскавите одежди на махратските велможи искряха от драгоценни камъни и богати бродерии. Строгата и семпла униформа на френските матроси контрастираха с това великолепиe. Министър-председателят и раджата бяха добили мрачен вид. Главнокомандуваният се извини със служебните си задължения, за да не присъствува на тържеството. Сюркуф поздрави по военному гиковара, който му каза на висок глас:

— Вие сте добре дошъл както винаги! Но днес удоволствието ми да ви видя, е двойно по-голямо, тъй като много се безпокоях за вас. Ала настоящето събитие доказва, че тревогата ми е била напразна.

После той помоли Сюркуф да му разкаже за всичко преживяно.

— Сахиб — помоли го Сюркуф, — позволете да бъде удостоен с тази чест офицерът, който командуваше нашия махратски ескорт! При това неговият индустански език е много по-чист и изящен от моя!

— Така да бъде! — каза раджата.

А на офицера, когото познаваше, защото беше син на един негов сановник, той нареди:

— Пристъпи напред, Фаликани, и говори! Спомни си за всичко, което си видял.

Като истински войник, без да преувеличава нищо, съвсем ясно и стегнато, офицерът описа военната драма, в която бе участвувал. Шепот на възхита непрестанно долиташе от групата на царедворците. Когато се стигна до случката със змията, раджата прекъсна разказвача

и помоли да му представят младия музикант. Гиковарът похвали майсторството на изпълнителя, без даже да подозира, че под мъжките одежди се крие прелестна девойка, и нещо повече — принцесата, чийто баща той бе свалил от трона. Офицерът подхвана отново своя разказ.

Последната случка впечатли извънредно много гиковара:

— Наистина, капитане — възкликна той като се обърна към Сюркуф. — Вие сте изключително надеждна личност! Страшен сте като лъв и хитър като лисица!

А после, показвайки благосклонност и към Бренвил, гиковарът добави:

— Вие сте пламенен в битките досущ като красив гепард. Във ваше лице капитан Сюркуф има добър лейтенант. Вие сте храбър и весел, а което означава двойна доблест.

— Това е комплимент, който ми доставя истинско удоволствие, сахиб раджа! — отговори Бренвил. — Та вие по-добре от всеки друг знаете какво значи храброст, тъй като сте достоен наследник на най-дръзките крале-воини на Индия.

Гиковарът лекичко се изчерви, а после направи знак с ръка на пажовете си. След миг те донесоха пълни кошници с драгоценности и ги раздадоха на французите. Най-скъпи бяха подаръците на Сюркуф и Бренвил, но и целият отряд остана доволен. Ала гиковарът имаше желанието да задоволи и една своя доста странна прищявка:

— Млади момко — обърна се той към Мекрани, — изсвири ни песента, с която тъй добре си успял да омаеш змиите. Искам и аз да я чуя.

— Сахиб раджа — отвърна Мекрани, — не мисля, че около теб няма змии! Ако засвирия и ги омагьосам, те ще пролазят и ти ще бъдеш принуден да ги накажеш.

— Дано да казваш истината — промълви мрачно раджата. — Де да можех да разкрия предателите!

— Добре, сахиб раджа! След като става дума за хора, а не за змии, само човешкият глас ще може да обърка плановете на вероломните ви служители. Затуй аз ще ви попея, вместо да ви свирия на флейта.

— Пей тогава! — каза раджата, като стисна зъби.

— Какво ли пък ще изпее пустият му Мекрани? — питаше се Сюркуф.

— Ама че е нахакан тоя песнопоец! — мислеше си Бренвил в очакване на изненадата.

Настъпи пълно, тържествено мълчание. Мекрани помоли да му донесат една индийска арфа и веднага засвири прелюдията, като несравним виртуоз. Войнствени и триумфални маршове се сменяха със скръбни вопли, любовни и бойни песни, химни и жалби на отчаяние. Слушателите, занемели от вълнение, забравиха да изръкопляскат. Тогава Мекрани запя.

И заразказва с песента си старата индийска легенда за раджата, който бил предаден от вероломните си велможи, след като ги издигнал до най-високите постове в кралството си.

Мекрани загатна за славата и блясъка на двореца на раджата, за коварството на сановниците му и то на такъв ясен, искрен и затрогващ език, че всички погледи се впериха в министър-председателя и зетя на гиковара. Мекрани пееше за някакъв минал бунт, но всеки неволно свързваше неговата песен със сегашните размирици. Той спомена за чуждоземно злато, открито върху трупове на бунтовници, и ненадейно прекъсна акомпанимента си на арфа, за да хвърли една английска монета в нозете на гиковара.

Раджата направи знак на един от пажовете да му донесе монетата, видя, че на нея е изобразен ликът на английския крал, и доби яростен вид. Мекрани изпя, как легендарният раджа бил пленен и коварно убит в тъмницата и завърши песента си, която зазвуча накрая с пълна сила:

„За гнусни убийци не пея пред вас — ликът им презрян е ясен без мен. Раджата си славен пази ноц и ден, жреци и министри жадуват за власт!

Военни велможи далеч да държи! Предателство черно над него витай... На свойто упорство да сложи той край, че инак с дедите си в гроб ще лежи!“

След песента си Мекрани отправи нещо като злокобно предупреждение, изразено в протяжен напевен стон, придружен с вик

на ужас: „Пазачи, бдете!“. Впечатлението бе тъй потресаващо, че телохранителите размахаха оръжие, провиквайки се:

— Смърт на предателите!

И всички впериха погледи в зетя и първия министър на гиковара, който отново бе останал безучастен. Когато шумотевицата се поуталожи, раджата попита Мекрани.

— Защо ми подхвърли тая сребърна монета!

— Защото — отговори младежът — всеки, който изпее тази песен трябва да хвърли на земята по една пара. Така ме посъветва да правя моята учителка по пеене, от която знам тази стара легенда.

— Стара ли е тази песен?

— Много стара.

— Значи не си я измислил ти.

— Не се измисля онова, което съществува! Сахиб Бренвил, който също обича музиката, често е слушал как изпълнявам песента на предателите.

— Вярно! — потвърди дръзко Бренвил, който лъжеше с приятна лекота.

Гиковарът убеден, въпреки учудването си, показвайки монетата, каза ненадейно:

— Да, но тази монета е английска...

— Сахиб — вметна Бренвил, — ние открихме английски пари у всички бунтовници, които убихме. Кесиите, джобовете и сандъчетата ни са пълни с английски пари, взети от онези, които са се обявили против вас. Всъщност ето ви и доказателствата.

Бренвил извади от кесията си английските монети, разпери длани, за да ги покаже, а после се обърна към моряците и махратите:

— Хайде, покажете на раджата английските пари.

И всички отидоха да изпразнят кесиите си пред трона му. Тогава гиковарът стана и каза:

— Виждам, че бунтовете се подстрекават от англичаните. Те искат да изядат Индия, както се изядда портокал — резен по резен!

И обръщайки се към Сюркуф, добави:

— Сахиб, вие и вашите хора ще бъдете настанени в този дворец. Ще продължим разговора си подир следобедната почивка.

С тези думи гиковарът прекрати аудиенцията и се оттегли заедно с велможите си. Царедворците наобиколиха Сюркуф и неговите хора,

надпреварвайки се да ги обсипват било с най-ласкателни думи, било с искрени похвали.

Песента на Мекрани пожъна голям успех. Поздравленията към него бяха най-възторжени. Нему се падна славата да каже истината на гиковара и честта да посочи предателите! Но Мекрани беше на друго мнение:

— Аз изпях песента за предателите, без дори да ги зная! — призна си той. — Тази песен се нарича още „Проверка на преданите сърца“. Когато хвърлиш пара на земята, изменниците преbledняват и изпадат в смут. Ала аз пеех и не забелязах нищо.

Тия думи бяха казани тъй естествено, че всички останаха с убеждението, че Мекрани не е вложил в тях никакво лукавство. И пак му поднесоха поздравленията си. Накрая пажът Джернадор дойде да вземе фарангите, за да ги отведе в жилищата, отредени за тях от гиковара. Останал насаме с тях, Джернадор сподели със Сюркуф:

— Предстои ви да се справите с трима смъртни врагове! Ако обаче не проявите решителност спрямо гиковара, ако не го убедите да накаже най-сурово онези, които е заподозрял, той ще ви вземе главите!

— Не се съмнявам! — каза Сюркуф.

— Ако дъщерята на гиковара пожелае, тя би могла да осигури вашата победа! — каза пажът. — Нека тя се срещне с раджата! Да се престори на разтревожена за мъжа си, да го защитава, но както е на негова страна, така и би могла да го злепостави...

— Какво ли може да направи тя? — учуди се Сюркуф.

Бренвил се разсмя.

— Ей богу, капитане — възрази му той. — Струва ми се, че подценяваш женското лукавство. Ако нещата стоят така, както твърди Джернадор, хич не се безпокой! Принцесата не се нуждае от уроци. Достатъчно е само да ѝ обясним задачата.

— И кой ще ѝ я разясни?

— Аз! — отвърна пажът.

— Тогава можем да бъдем спокойни — каза Бренвил. — Но бихме могли да подирим помощта и на жената на първия министър. Та тя е тъй остроумна!

— Не се безпокойте! — каза пажът. — След като едната принцеса е вече предупредена, те и двете ще се разберат и ще си предадат взаимно урока!

— Джернадор, скъпи приятелю — възхити се Бренвил. — Вие сте най-тънкият дипломат, който съм виждал.

— По-добре кажете, че нашето разбирателство е скрепено от моята преданост към вас и вашата омраза към Англия.

— Кажете ми, добри ми Джернадор, какво мислите за чудната песен на Мекрани? — попита го Сюркуф. — Боя се, че ще се излее връз това бедно момче гневът на първия министър и на зетя на раджата. Да не говорим за яростта на главнокомандувачия!

— Ще ви кажа, че — първо — Мекрани съумя да убеди всички в двора на раджата, че не е имал предвид никого, а е изпял песента против предателите само защото гиковарът е искал да чуе нещо от този род. Второ — ако ние действуваме умело, нашите противници скоро ще бъдат обезвредени. Гиковарът ще им изтръгне жилото!

— Тогава нека си отваряме очите на четири и да играем без никакви рискове! — каза Бренвил.

— Ако желаете — рече пажът — аз мога да се срещна с принцесата и да ѝ разясня положението.

— Би било много добре!

— Ще ви помоля само да ми дадете не някакво си хвърчащо листче, а скъп предмет за спомен от вас, който да ѝ покажа като доказателство, че сте ме упълномощили за този разговор.

— Ето ви един пръстен! — каза Бренвил.

— Ето ви и един талисман! — присъедини се и Сюркуф.

Двете скъпоценности бяха украсени с перли, диаманти и изумруди.

— Нека останат при теб! — каза дружески Сюркуф. — Поне ако надживееш тези премеждия, ще останеш с два спомена, които ще ти бъдат двойно по-скъпи, тъй като са дар и от нас и от две тъй красиви жени.

— Ах, сахиб — възкликна пажът. — Колко са прави тия, които казват, че французите са щедри хора!

— Значи... тръгваш, нали?

— Начаса. Искам да видя принцесата преди следобедната ѝ дрямка.

— Вървете, прелестни паже — изпроводи го Бренвил. — И ако някога почувствате нужда от двама приятели, спомнете си единствено за нас. В противен случай ще ни наскърбите!

И те стиснаха ръката на момъка, който с готовност побърза да изпълни своята задача.

* * *

В пет часа подиробед гиковарът изпрати Джернадор да доведе Сюркуф. Пажът, както би се изразил Бренвил, бе усетил накъде духа вятърът, сиреч в какво душевно състояние се намираше гиковарът.

— Принцесите — съобщава той на Сюркуф, обобщавайки впечатленията си — вече са разговаряли с раджата. Те не са злепоставили съпрузите си, но са ги защитили тъй несръчно, че гиковарът вече е много по-разколебан, отколкото тази сутрин. Явно е раздразнен и тревожен. Сега вече вие трябва да нанесете последния удар и да принудите раджата да арестува виновниците.

— Ако нямаме сигурни доказателства, ще бъде много опасно! — каза Сюркуф. — Ще ни обвинят в черна клевета.

— Ако, разбира се, им оставите пълна свобода на действие...

— Приятелю — каза Сюркуф, — ние се готвим за решителна битка. Забелязал съм, всеки план за бойни действия се нарушава от някакви неведоми обстоятелства. Батареите трябва да бъдат размествани на самия терен. Ще видим как ще се развият нещата и ще маневрираме както те налагат. А сега, да тръгваме!

Пажът ги отведе на горния кат на високата къща, където гиковарът приемаше дошлите на поверителен разговор.

Ние вече описахме двореца на раджата — огромен цокъл от зидария, над който са изградени етажи от камък и дърво, а над всичко това — пет етажа павилиони, въздигащи се над терасата. Обитателите на тия подобия на леки, златни кафези, досущ като волни птички се радват по цял ден на чистия въздух и на ласките на нежния зефир. Гиковарът прие Сюркуф и Бренвил в най-горния павилион.

Раджата бе облечен в бели памучни дрехи — както винаги, когато нямаше официална церемония. Край него седеше един-единствен човек — млечният му брат Калиро, от кастата на селските благородници. Гиковарът стисна делово и по европейски ръка на двамата корсари, като ги предупреди:

— Ще разговаряте с мен честно и без заобикалки. Очевидно е, че капитанът има право: англичаните настройват поданиците ми срещу мен. Те се стремят, както се изрази сахиб Сюркуф, да излапат Индия резен по резен, и вече точат зъбите си. Дотук всичко е ясно. Въпросът е дали срещу мен заговорничат и зет ми, и първият министър и главнокомандващият.

— Какво говорите! — учуди се Сюркуф. — Всъщност, може би сте прав. Тия ваши трима съветника тъй или иначе не ви помагат, след като винаги са ратували за съюз с англичаните.

— Съгласен съм! Но дали те са изменници, продажници или просто заблудени овце?

— Това е лесно доказуемо.

— Как?

— Гузен негонен бяга — каза Сюркуф. — Направете следния опит, например: споделете пред вашия министър на полицията, който може би също е един от предателите, че възнамерявате да арестувате и обезглавите своите врагове. Заповядайте му да заведе тайно съдебно дело срещу тях. Ако те си оберат крушите и намерят приют при бунтовниците, значи са гузни...

— Но в такъв случай няма да постигна целта си — възмездието!

— Сигурността стои над отмъщението! — додаде Сюркуф. — Разкритият враг е по-малко опасен от спотаения. По-късно ще решаваме как ще изловим и ще осъдим съгласенците.

— Ще се вслушам във вашия съвет, капитане. Утре заран сигурно ще разберем дали зет ми, първият ми министър и генералът са офейкали.

— Тогава, сахиб раджа — каза Сюркуф, — трябва да действате, като оглавите вашата армия.

— Да напусна Барода, средището на моето могъщество! — учуди се раджата.

— Ако назначите за свой наместник някой мъж — действен, проникателен, верен вам и убеден в силите си, той ще опази и палата, и града ви.

— Защо този мъж да не бъдете вие? — попита раджата.

— Бих го сторил, стига хората ви да ми се подчинят. Но аз съм чужденец, при това друговедец. Ще трябва да назначите някой индус, а пък аз да стана негов заместник. Така няма да събудя верска завист.

— Вие предвиждате всичко! Кажете, Калиро, с кого да оглавим властта в Барода?

— Уважаемият началник на опълчението, Шатинга! Той е тачен от всички, защото е неустрашим. Той ще разбере, че макар да му е подчинен, капитанът ще бъде истинският властелин управник. Щом всички ние, индусите, знаем, че европейците са по-добри стрелци от нас, капитан Сюркуф ще командва артилерията. А това значи, че той ще командува всичко и всички.

— Напълно си прав!

— Само че сахиб, не е ли по-добре да ме назначите, преди да са ни се изплъзнали виновните? — попита Сюркуф.

— Нека изчакаме събитията — каза гиковарът.

— А войската ви готова ли е за поход? — попита го пак Сюркуф.

— Кой да знае? Моят главнокомандуващ всеки ден отлага похода.

— Сахиб — каза корсарят, — на ваше място бих действал с мълниеносна бързина. Щях да тръгна на поход, и то срещу най-многобройната бунтовническа сган. Първо щях да смажа нея, и едва по-после щях да разгромя ред по ред всички части на непокорниците. Ако ли обаче една само част получи подкрепата на английските сили, тогава няма да поемам голям риск, а ще водя откъслечни сражения, за да пресека продоволствието и ежедневно да я обезкървявам.

— А защо не се решите да нападнете самите англичани?

— Европейците са люти в бран, сахиб. Когато вие се решите на последната битка срещу англичаните, изпратете в Барода свой доверен генерал, който да ме замести, а пък аз на свой ред ще дойда при вас да ви подкрепя. Тогава, надявам се, ще смажем окончателно силите на Албион.

— Тогава, в този тъй славен ден — каза гиковарът, — ще можете да си пожелаете каквото ви душа иска от мен, с изключение на престола ми. Ще ви обсипя с цялата си щедрост, капитан Сюркуф!

— О сахиб, аз ще ви поискам само едно благоволение, и ако ме удостоите с него, вашето царство не само няма да пропадне, но даже ще процъфти!

— Считайте, че съм ви дал думата си.

— Тогава, сахиб раджа — каза Сюркуф, — позволявам си да ви дам един съвет. От днес нататък теглете топовете си с конски, а не с

волски впрягове.

— Давали са ми вече този съвет.

— Ескортирана от въоръжена с пушки конница, една артилерия с яки впрягове може да достигне в галоп до най-уязвимите точки на противника и да възстанови бойното равновесие с картечен огън. Ще ви дам всичките си моряци, с изключение на двамина, за да обучат вашите артилеристи на тази нова за вас тактика. На всеки двеста метра пред крепостните стени трябва да се построят редути, така че всеки от тях, съоръжен с четири оръдия, да кръстосва огъня си със съседния редут. Така за враговете ви ще бъде невъзможно преминаването под огъня на картеча и куршумите.

— Да, но за изграждането на тези редути ми е необходимо време!

— За десет дни ще ги вдигнем, стига всички да се включат в строежа! Работата може да бъде отхвърлена много бързо. Трябва да се изкопаят траншеи пред крепостната стена, да се вдигнат редути пред траншеите, а над редутите да се поставят торби с пръст. Ние ще начертаем плана и ще надзираваме строителните работи. Ако заплатите добре на копачите, те ще работят като волове. С неколцина артилеристи само и стотина пехотинци в редут, ще отблъснете всяка атака срещу крепостния град. Но ако неприятелят дръзне да нападне престолнината ви, опълчението ще има време да се събере под бойните знамена.

— Виждам, че столицата ми ще бъде в сигурни ръце — добави със задоволство гиковарът. — Още тази вечер ще ви устроя среща с Шатинга — ръководителя на моята полиция. Тогава ще видим дали гузните отцепници ще избягат още тази нощ.

В този миг от укрепения лагер пристигна вестonosец с писмо от предводителя на арабските воители. Гиковарът бързо го прочете.

— Ах! — възкликна той — моят главнокомандуващ вероломно се е измъкнал със своята стотна гвардейци, но шейсет от тях са се върнали обратно, защото не са пожелали да преминат на страната на противника. Към шайката на главнокомандувания са се присъединили зет ми и първият ми министър! Ето ни спасени от предателите. Трябва да възнаградя по-щедро вашия малък певец, капитане.

И гиковарът начаса назначи трима свои верни люде на трите освободени от предателите постове. Още същата вечер

новоназначеният губернатор и Сюркуф встъпиха в длъжност. Пак същата вечер, но в потайна доба капитанът и Бренвил бяха отведени при двете принцеси, които ги очакваха с нетърпение...

* * *

Салданазар се беше прибрал в Барода, но преоблечен като дервиш и преобразен до неузнаваемост. Отседнал заедно с писарите си у един от своите предани съучастници, той обмисляше плана за своето отмъщение. Главният му писар току-що се бе явил, за да му доложи за последните превратности на деня.

— Какво ново-вехто, писарю! — попита го Салданазар.

— Тези дни гиковарът ще потегли начело на войнството си. Наглед ще е Шатинга, но главното действащо лице ще бъде капитан Сюркуф.

— Ами какви са тези укрепления, които издигат?

— Строят редути — отвърна писарят. — Мисля, че превземането на Барода ще се окаже костелив орех.

На лицето на Салданазар се изписа онази жестока гримаса, която разкриваше истинската му същност.

— Ами, ако решим да превземем двореца на гиковара? — попита той.

И му показа от високата тераса голяма, хубава къща в подножието ѝ.

— На какво разстояние от двореца се намира според теб тази къща? — попита го Салданазар.

— На хвърлей място, сиреч на самия край на улицата, опасваща палатите на раджата.

— Този дом е собственост на един от нашите съзаклятници — каза Салданазар. — Ако прокопаем подземен проход откъм един от зимниците му в посока към двореца, можем да взривим през нощта стените му и да предизвикаме смут сред многобройните му пазачи. Ако хиляда смелчаци проникнат през пробойните, образувани от взрива, ужасените защитници на двореца ще бъдат изклани, а пък ние най-сетне ще удушим корсарите със свещената кърпа.

— Та ние можем да съберем повече от хиляда воини и като нищо да взривим целия дворец. Велик е нашият бог Шива, а ти, Салданазар, си с боговете!

И писарят падна ничком. Но докато му се кланяше доземи, мисълта му трескаво работеше и щом се попривдигна, попита:

— Ами къде ще денем изкопаната пръст?

— Зимниците на къщата са огромни — отвърна Салданазар. — Ако се окажат недостатъчно просторни, ще струпаме пръстта на долните етажи на дома. В края на краищата на нас ни е нужен проход висок колкото човешки бой, сиреч пет стъпки висок и две стъпки широк. Смятам, че зимниците ще ни стигнат. А колко време ще ни трябва за прокопаването на този проход?

— Най-много двайсетина дни — отвърна писарят — ако копаем денонощно и напредваме с един разкрач на час.

— Ами барутът?

— Ако докараме двайсет бурета от него, ще предизвикаме огромна експлозия!

— Да не убием фарангите, ей! — рече Салданазар.

— Ако великият Шива повели...

— И кога започваме?

— Още тази нощ.

— Кой архитект ще наемем?

— Трапидон. Да бъде волята ти, първожрецо! Салданазар даде онези свои нареждания, които винаги се изпълняваха точно и безотказно.

* * *

Както вече отбелязах, царство Барода бе, а и до ден-днешен си остава в плен на феодалните порядки. Някога завоевателят махрат провъзгласил бойните си другари за феодални владетели на всички провинции на индийската земя. Тези воини на свой ред раздали завладяната земя между знатните свои военачалници при строгото условие, че ще им станат верни васали. Днес обаче този поостарял порядък вече криеше опасност за поотхлабената царска власт, тъй като, ако един само от принцовете надигнеше глава всички останали

феодали го подкрепяха. Именно такъв бе случаят с принц Барташи, зет на гиковара.

Щом пристигна в замъка си в Палигар, той заяви пред мало и голямо, че бил отхвърлил тиранията на гиковара, който в пристъп на бяс и лудост, поискал да му вземе главата. Барташи беше от стара, знатна фамилия, притежаващ много роби и васали, които веднага се стекоха под знамената на своя принц.

Първият министър на гиковара на име Дертум, съсед по имение на Барташи, бе също едър земевладелец. Той събра силно войнство, което се вля в бунтовните отряди на Барташи.

А пък главнокомандващият на гиковара застана начело на двете войски.

След като стегнаха редиците си, тримата главатари на метежа се събраха на съвет. Докладът на техния вожд и бивш главнокомандващ на гиковара, не им вдъхна особени надежди. В него той изреждаше списъка на въстаналите подразделения като каза, че е по-добре да се водят частични схватки, отколкото запланувания голям поход. Генералът се опасяваше най-вече от редовната, обучена по европейски образец войнишка маса, оглавявана от европейски и по-специално френски наемници. Налагаше се да се изчака помощта на редовната английска войска.

— Англичаните — каза Дортум, бивш първи министър и изпечен дипломат — ще се намесят на наша страна само ако въстанието ни служи на целите им, като им даде възможност за продължително владичество и хегемония над Индия.

— Но нали бяха обещали да ни помогнат незабавно — възрази принц Барташи. — Нали за това развързаха тлъстите си кесии!

— Развързват ги днес, за да спечелят утре... Всъщност тях бълха ги ухапа, но успяха да купят сума ти хора, верни на вълчия си принцип „Разделяй и владей“. Ако надушат, че работата им е опечена, те ще ни подкрепят открито и ще ни пратят на помощ сипаите, сикската конница и своята стоманена артилерия. Но не им ли докажем, че не сме покорни роби на гиковара, те няма да си помръднат пръста. Нашият главнокомандващ правилно отхвърля мисълта за решителна схватка. Аз приветствувам тези негови думи. Трябва да проточим войната и да унищожим противниците си поединично.

Тримата метежника приеха присърце плана на генерала и той се сбогува със своите съучастници. Останали насаме, те размениха мисли по ония въпроси, които още пареха сърцата им.

— Въстанието избухна преждевременно — каза бившият пръв министър. — Този проклет французин осуети всичките ни планове. И ето го вече господар на Барода!

— И на царския дворец! — допълни мрачно принцът. — Сега тържествува и ни се присмива!

— Ами какво ще кажете за нашите неверни съпруги?

— Къси са ни ръцете! — рече Барташи, блед като платно.

— Има начин да ги вразумим, като ги изгорим на клада, както повеляват нашите стародавни закони...

— Заклевам се в Шива, бога на смъртта и на адския пламък, че на драго сърце ще подпаля кладата на възмездието.

— Тази клада е самата справедливост. Няма само кой да подпали огъня.

— Какви са тези приказки? — каза другият. — Нима приветливите беседки, които подобно корона, красят покрива на двореца, не са най-добрата клада за нашата справедлива мъст? Какъв огромен великолепен огън ще лумне! Трябва само в потайна доба, верни нам люде да посипят ситни ивички барут в павилионите на двете наши вероломни съпруги. Нима техните ухажори, а и самите те, няма да изгорят живи в огнената стихия?

— Да, но как ще посипем незабелязано барута. Кой ще пренесе тежките чували?

— Имам трима смелчаги, които, добре заплатени, са готови на всичко.

— Аз пък имам петима!

— И моите са ми под ръка.

— А пък моите са в личната ми охрана.

— Повикайте ги тогава. Аз отивам да доведа моите.

— След този разговор първият министър се оттегли.

* * *

След час той отново се върна, придружен от трима свои стари, изпитани бойци — хора от кол и от въже, дръзки мародери, пладнешки разбойници. Единият от тях беше армейски офицер, който, макар да не бе отрепка като другите двама, също имаше неприятен вид. Четирима други нехранимайковци се бяха настанили вече в стаята на принца. Щом видяха, че влизат техни себеподобни, те ги заоглеждаха с дивашко любопитство, което се оказа взаимно и благосклонно. Двете бандитски групи си размениха одобрителни усмивки: Надушили се бяха две глутници. Първият министър представи влезлия офицер:

— Сахиб — обърна се той към принца, — пред вас стои един благородник, готов да ви служи.

— Само срещу добро заплащане ли? — попита принц Барташи.

Офицерът раболепно се поклони. Министърът изложи накратко бъдещите задачи и заяви, че всички тук събрали се ще получат по хиляда рупии в звонк и още по пет хиляди след успешния завършек на общото дело. А на офицера обеща тройно повече.

— А как ще проникнем в двореца? — попита той.

— Предполагам — отговори първият министър, — че посрещате смело куршумите. Става дума за нещо още по-просто: да се престорите, че стреляте един срещу друг, без да се нараните, за което ще ви се заплати съответно. Ще пуснете лъжата, че сте дезертирали от войската на принца, а пък той на свой ред е пуснал по следите ви потеря, която е стреляла по вас, но сте се отървали само с няколко драскотини.

— Ясно! — каза офицерът.

— Така — обясни първият министър. — Вие ще се поставите в служба на гиковара като верни и предани нему воини. Наранете се едни други по гърба, уж че куршумите са ви застигнали по време на бягството.

— Разбрано!

И тъй като съмнителни наемници от този род поначало обичат парите, принцът нареди да им се плати и им заповяда да се приготвят за път. На другата заран офицерът на име Фарабанда съобщи, че всичко е наред и че заминава с войсковата си част. Наброиха му и обещаната предплата и щом падна нощта той офейка.

Призори войсковият глашатай обиколи становеите, като съобщи от името на принца и на първия министър, че Фарабанда е изменил на

своя господар, след като го е обрал, и е дезертирал с шайка от шестима души. Тази вест не учуди никого. Обещаваше се награда от сто рупии на оня, който го доведе жив или мъртъв. Хората зашушукаха, но никой не се втурна по дирите им, защото дезертьорите бяха набрали голяма преднина. При все това шпионите в лагера на противника, на добра заплата при гиковара, разгласиха по цяла Барода, че някой си Фарабанда е дезертирал и че за главата му е обещана награда.

Благодарение на хитрия ход на първия министър изменникът Фарабанда успя да влезе безпрепятствено в града. Когато стигна край портите на Барода, той си каза името и бе приет с голяма благосклонност. Един висшестоящ благородник предложи служба на Фарабанда и шайката му. Предложението му бе прието. Вълкът влезе в кошарата.

* * *

През това време Сюркуф с помощта на Бренвил разви онази трескава, мълниеносна дейност, която направо объркваше ленивите ориенталци. Той препускаше по петнайсет часа дневно на кон, бе навред, бе сърцето на всяко начинание. Нощем, тъкмо когато най-малко го очакваха, той изникваше изневиделица край строителите на редута, където се работеше денонощно. Ту окриляше, ту даваше строги заповеди, стряскаше разпалваше свещения огън на творчеството у хората си, а след час се появяваше отново, за да провери дали не трябва да се накаже с бой ленивец или да се обеси кръшкач.

От Бренвил се плашеха почти толкова, колкото и от Сюркуф, ала с тази разлика, че Сюркуф произнасяше смъртните присъди с гняв, докато Бренвил застрелваше непокорниците с усмивка. Веднъж един от местните офицерите обиди Бренвил, като му каза, че е нечестивец. А се знае, че за всеки индус европейецът е „долен нечестивец“, след чието докосване индусът трябва да се очисти чрез умиване. Офицерът се смяташе за недосегаем, защото бе далечен роднина на гиковара.

— Значи отказвате да се подчините? — попита го Бренвил с най-любезна усмивка.

— Не желая да ме командва човек, който яде свинско! — каза офицерът.

А това е най-голямата обида, която един индус може да нанесе на европейца. С мълниеносна бързина Бренвил изтегли сабята си и с един удар разсече главата на офицера чак до раменете. После спокойно обърса окървавеното острие с кърпата си, захвърли я настрана и върна сабята в ножницата ѝ, като обърна гръб и продължи огледа си.

— О, сахиб — провикна се друг един офицер. — Какво ще кажем на гиковара, когато разбере за смъртта на своя родственик?

— Ще му кажете, че е умрял от кръвоизлив в носа! — каза невъзмутимо Бренвил.

След тези думи той запали пура и като се метна пак на коня, си тръгна оставяйки офицерите и войниците онемели от ужас и почуда.

Сред целия този шум и трясък, капризните принцеси взеха да мърморят, че двамата корсари са ги пренебрегнали. Ала в редките мигове, които им отделяха техните кавалери, те отново и отново вкусваха от неутолимата любовна жажда на сърцата им. Макар и покрити с прахта от бойните полета, те си оставаха рицари и само рицари. Тогава се случваше онова, което правели мъжете на Спарта, завръщащи се от бойното поле като победители. А жените им, надошли да ги посрещнат край градските порти им се отдавали под открито небе — тъй възнаграждаваха тяхната храброст и мъжество... Обаче в интерес на истината трябва да отбележим, че те не нарушаваха дотам благоприличието. Но когато, между едно дежурство и друго във воинските части, Сюркуф и Бренвил все пак намираха време за любовната игра с тях, тя протичаше без много заобикалки. Веднъж при огледа на бойните укрепления, двамата корсари бяха тъй огладнели, че се самопоканиха в дома на един индийски полковник. На масата, те подеха с него темата за историческата роля на французите в Индия.

— Ах, сахиб, сахиб — обърна се той към Сюркуф. — Какви славни французи са идвали по индийските земи! За зла участ обаче, по времето на Луи XV вашият знатен държавник и пълководец генерал Дюплекс се скарал с адмирал Бурдоне, от когото треперели англичаните. По-късно вашият крал Луи XV оттеглил благоволенieto си от тях и не пожелал да ги подкрепи по време на индийската им мисия. Инак днес вие щяхте да бъдете пълновластни господари, и то

какви, милостиви и добри господари, на мястото на тия високомерни и бездушни англичани, дето сега смучат кръвчицата на индийския народ.

— Да, така е! — потвърди с нотка на съжаление Сюркуф. — Франция можеше да задържи завоюваното от Дюплекс, ако Луи XV не бе такъв долен егоист, който мислеше само за удоволствията си, ако се бе показал готов на най-малката жертва, на най-дребното усилие, в името на честта и величието на Франция. Но нали неговата любовница, мадам дьо Помпадур, водеше дипломацията, като насърчаваше сключването на унижителни договорчета с англичаните и пет пари не даваше за френското присъствие във велика Индия, стига суетата ѝ да бе задоволена от една нищо и никаква кореспонденция с великата Мария-Тереза Австрийска. Разбирате ли сега, защо не сме станали справедливите господари на Индия.

— По-късно, по време на последния ви крал, Луи XVI — изтъкна полковникът, — в Индия пристигна още един велик французин, адмиралът Сюфрен, който направи на пух и прах английската армада, докато нашият Типу-Сахиб разгроми силите на англичаните. Но тъй като Франция трябваше да подпише мирен договор с англичаните, пропадна и последната надежда за френско отвоюване на Индия.

— Добре — попита Бренвил, — но защо предпочитате френското владичество пред английското?

— Защото — обясни полковникът — французите не гледат какъв е цветът на кожата ти, на коя раса принадлежиш. Те не презират всичко, което не е френско. Във френските сипайски полкове, където и баща ми се прояви като офицер, на него гледаха като на равен с френските офицери. Винаги ми е казвал, че когато станал заместник-командир на полка си, еднакво му се подчинявали и френските и индийските капитани и лейтенанти. При вас човекът има стойност сам по себе си. Освен това вие сте весели, усмихнати, добряци и разбирате отлично всеки, който мисли и живее различно от вас. Вярно, че англичаните не се бъркат във верските въпроси и в нравите, но винаги ни дават да разберем, че се мислят за по-висши същества от нас.

— Ще дойде ден — промълви Сюркуф, — когато Индия ще се освободи от англичаните.

— Значи смятате, че французите ще завладеят Индия?

— Не, вече е много късно! След като направихме такава велика революция, ще трябва да се преборим с цяла Европа. Сега увеличаваме

броя на сухопътните си сили, защото битката на континента ще бъде дълга и трудна. Засега можем да оказваме само съпротива по море на англичаните чрез нашите корсари. Даже да си вземем Индия, пак няма да смогнем да поддържаме връзка по море с вас, индийците.

— Я ми кажете — попита Бренвил, — защо не подемете сами борбата за своята независимост?

— Ох! — въздъхна полковникът. — Не слагайте пръст в раната!... Ние сме били и ще бъдем винаги разединени. Защото Северът и Югът на Индия са противници и защото нашият Изток и Запад никога не ще се спогодят. Защото мюсюлманите, завладели и загубили в миналото Индия, ще бъдат вечните врагове на моята страна. Защото бедните, но горди индийски планинци непрекъснато нападат изнежените мюсюлмани в равнините. Само когато полковете ни попаднат под командването на едно твърдо, сплотено и дисциплинирано армейско ръководство те непременно излизат победители.

— Но докато дойде този час — каза Бренвил — ние ще се опитаме да причиним възможно най-големи загуби на англичаните!

И, единни в своята ненавист, тримата вдигнаха бокали за победата над врага.

* * *

Понеже се числеше към охраната на първия министър, сахиб Дертум, Фарабанда, макар и дребно офицерче, знаеше много. Той добре надушваше метежните настроения в Барода и разбираше, че населението от предградията жадува за грабежи. Но и простолудието си имаше своите главатари. Просяците, както и всяка индийска каста, си имаха пък свои царе.

Фарабанда отиде при просяците, за да го осведомят накъде духа вятърът. Преоблечен в дрипи, бившият разбойник познаваше изтънко съмнителните връзки между това своеобразно масонско братство и градската беднота, поради което лесно можа да мине за техен събрат. Той успя да скрои някаква интрига с главатарите на нисшите съсловия, а после се спогоди с тях за следното: просяците, останалите без хляб поради войната парии и селяните, изпълнени с омраза и завист към

гражданите, да изпратят в деня на пожара стотици недоволни и когато дворецът пламне да го завладеят в суматохата. Станеха ли господари на крепостта, градът щеше да бъде тяхна лесна плячка.

Фарабанда подреди тъй добре работите, че близо десет хиляди метежници бяха укрити при техни съучастници — по мазета, подземия и търговски дюкяни, готови да наизлязат и да оплячкосат двореца. Те бяха снабдени с огромни тарани за изкъртване на дебели врати. От своя страна Фарабанда разбирайки, че след заминаването на гиковара е с развързани ръце, предупреди своя началник, министъра да поддържа в боен ред край града силна войска, която да превземе с изненада през нощта един от редутите, а по-късно — да разбие една от градските порти.

А пък опожаряването на беседките бе лека работа. Читателю, представи си тези въздушно леки беседки-убежища на любовта, поддържани от дебели бамбукови пръти, наместо греди, и с изящни плетеници, само че от тънък бамбук, наместо стени и преградки. Ако добавим към това и ивиците барут, посипани по пътечките между беседките, не оставаше капка съмнение, че всичко щеше да бъде изпепелено в адския пламък на пожарището.

Съзаклятниците предвиждаха злокобната за двореца нощ да бъде безлунна. Вече шестнайсета нощ градът бе изпразнен от своите бранители.

Индийските хронисти разказват за пожара в Барода като за несравнима по своите размери беда. Ориенталското въображение от поколение на поколение, все още се разпалва от тази величествена трагедия, озарила с безпощадния си пламък, историята на царство Барода. Огромният пожар бил забелязан на цели петдесет левги от Барода, даже от високите планини. Лагерът на гиковара бил на трийсет левги от местопроизшествието. Раджата рипнал от сън и съзрял яркочервените езици над града.

— Палят Барода! — провикнал се той.

Сетне начаса проводил пратениците си в града, с душа разкъсвана от ужас.

Същите тези хронисти отбелязват с велико удивление бързината, с която пожарът лумнал, изпепелил двореца, а после пламъците му затихнали като многоцветен фейерверк, сякаш горял не дворец, а

сламено чучело. Поне триста души били овъглени, двеста умрели от раните си, а безброй се отървали с леки обгаряния.

Тази вечер в любимата беседка на принцеса Джелина имаше мило тържество. То бе забулено в тайна, защото Сюркуф бе обещал на своята дулсинея и на приятелката на Бренвил да не прекрочват границите на благоприличието. Единствено най-поверените им робини бяха посветени в тайната на тържеството. Те водеха двамата европейци, преоблечени като индийски жени, те поднасяха яденето и пиенето.

Никой не погледна с лошо око на това, че принцеса Джелина бе поканила и братовчедка си Сурвана. Всяка жена има правото да покани на вечеря друга жена. Какво от туй, че кухните на Джелина бяха в пълен безпорядък и че от зимника качваха шампанското, онова френско вино, което се бе прочуло даже из Индия и се пиеше дори от мюсюлманите. Това вино непознато по времето на пророк Мохамед, се бе изплъзнало от неговите верски възбрани. С две думи — бе поднесена разкошна вечеря.

По неписания закон на любовта двамата офицери бяха обещали да посвещават на любимите по една на всеки четири нощи, в разрез със своя военски дълг. През това време работата по махратските редути бе вече привършила. Всички постове бяха по местата си. Офицерите махрати, корави мъже, минали през школата на корсарите, бдяха зорко над нощните караули. Тяжното усърдие и преданост бяха за завиждане.

Шпионирани от хората на Фарабанда, корсарите бяха забелязани да се промъкват в беседката на принцеса Джелина. Освен това Фарабанда бе разбрал, че всяка четвърта нощ, едната принцеса вечеряше у другата и, че две непознати жени, от които едната великански едра, гостуваха при двете високопоставени госпожи... Ето защо бандитът бе определил в два часа след полунощ да започне опожаряването.

Вечерята беше много приятна поради присъствието на принцеса Сурвана. Тя остроумно разказа най-забавни неща за своя съпруг, бившия министър, за грабежите, които извършвал, за вероломството му към гиковара и другите принцове.

— Де да имаше и той остри зъби като моя мъничък европейски гепард Бренвил! Щях веднага да зажумя пред неговата алчност и пред

хилядите му недостатъци. Но моят хубостник Бертаум нивга не ще дръзне да се яви на бойното поле!

— Също като моя съпруг — възкликна Джелина. — И той подстрекава васалите си към братоубийство, но кракът му няма да стъпи на бранното поле.

— Възможно ли е вашият баща, който е тъй доблестен, да ви ожени за подобен мъж? Нима не го е познавал?

— Омъжи ме по политически съображения. Пък и пита ли те някой в Индия кого искаш за съпруг?

— Затова ли, скъпи госпожи, слагате рога на съпрузите си без капка угризение?

— И то без да ни мигне окото! — добави ехидно Сурвана. — Честити са само французойките, тъй като никой не ги жени против волята им!

— Но и това не им пречи да изневеряват на мъжете си! — обясни с усмивка Бренвил.

Сурвана на свой ред се разсмя.

— Ясно — каза Бренвил. — Разбирам вашето щастливо злорадство. Само че, уважаема принцесо, не си правете илюзии, че някой ден ще ми изневерите. Пазете се от мен!

— О-хо! — изненадано възкликна Сурвана.

— Няма начин да ме измамите, чувате ли, принцесо. Не съм искал от вас да ми бъдете вярна и не съм ви обещаващ същото за себе си. Ние се харесваме, доказваме си го един на друг, и толкоз. Изчезне ли очарованието помежду ни, начаса ще дойде раздялата. Да задържа красавица като вас е равносилно на самозалъгване. Красотата е жълтица, която трябва да минава от ръка на ръка.

— Значи... ще ме изоставите...

— Неминуемо.

— Аз пък ще наредя да ви убият!

— Не ви липсва дързост да сторите това. Впрочем, вие знаете, че пет пари не давам за заплахите ви!

Сетне и двамата избухнаха във весел, закачлив смях, а шампанското продължи да се лее.

— Заслужавате да ви смърря, Бренвил — вметна бързо Сурвана, — но не желая да досаждаме с брътвежите си на принцеса Джелина, тази кротка гълъбица, унесена в тих размисъл. Дайте да ви хвана под

ръка и да минем в съседната стая. Там ще разплетем възела на любовта и изневярата.

После Сурвана и Бренвил се измъкнаха с леки стъпки от гостната. Но преди още да са стигнали до съседната стая, Джелина угаси пламъка на свещите.

* * *

Час и половина по-късно силни вихове разбудиха Сюркуф и Джелина, Бренвил и Сурвана. Барутни ивици бяха плъзнали като огромни светещи змии по терасата, а беседките над тях се превръщаха в жарава. Пламъците опустошаваха приземния кат и се качваха нагоре по стълбите с мълниеносна бързина. Двете принцеси бяха примрели от страх. Искаше им се да избягат, но нямаше къде. Пресечени бяха всички пътища за спасение.

Сюркуф доби невъзмутимия вид на човек, който хладнокръвно търси изход от някакво положение. Долу вече горяха хора и се чуваха вопли за помощ. Снопове искри се устремяваха към нощното небе и пак се изливаха надолу, подобно огнен порой. Тогава Сюркуф каза на Бренвил:

— Прави каквото правя аз!

И той хвана Джелина, пови я в един дебел килим, разкъса на дълги ивици една завеса, върза с тях огромния жив денк, и го хвърли през прозореца. Денкът тупна с глух шум на долната тераса. Сюркуф стори същото и с робинята на принцесата, след което помогна на Бренвил да повие съпротивляващата се Сурвана и най-добрата ѝ приятелка. Те също бяха хвърлени в килими на улицата.

— Сега е наш ред! — провикна се Сюркуф. — Грабвай един килим и да вървим на покрива!

Смелите корсари се бяха разбрали без думи. Застанали на един от наклоните на покрива, те проснаха връз него килим, после легнаха и се затъркаляха в него, докато тупнаха като огромен товар на долната тераса. Изправиха се бързо, освободиха принцесите и техните прислужници и тичайки по пламтящите пътечки, проникнаха в долната част на двореца, тъй като покритите с плочи тераси

предпазваха широката част на постройката от пламъците. Сюркуф дочу пукотевица, повери жените на техните слугини и се провикна:

— Оставете беседките да горят! Не е толкоз страшно! Следвайте ме!

И той поведе офицерите и войниците си напред. Беше крайно време да се намеси.

Под ударите на тараните вратата на крепостта се разлетя на трески и нападателите вече бяха успели да нахълтат в двореца. Но предвождани от Сюркуф и Бренвил, защитниците на твърдината посрещнаха вероломниците със саби и копия. Изтикани на улицата и обстрелвани откъм крепостната стена, метежните пари бяха пръснати като пилци.

Ала Сюркуф начаса поиска да разбере защо дворцовия караул не си бе свършил добре работата. Доложиха му, че караула първо бил обстрелван от парииите, а после атакуван и избит откъм вътрешната част на дворцовата стена. Отначало никой не разбрал кой е виновникът, но после се установило, че Фарабанда и неговата шайка прибегнали до военна хитрост, като първо се оттеглили от полесражението, а после нападнали крепостта, използвайки слабостта на нейните защитници. Разкрит бе целият заговор, но след дъжд качулка. Бяха дадени много жертви.

Сюркуф назначи нов, по-добър караул, след като разбитата порта бе временно барикадирана, а после пак се качи на терасата с Бренвил. Пожарът вилнееше с пълна сила. Беседките се гънеха и се срутваха с пращане. Пламъците съскаха. Вятърът тласкаше към града пурпурночервени облаци. Някъде гърмеше оръдие. Атакуваха редут.

Сюркуф даде кратки и ясни разпореждания, как да се попречи на огнената стихия да обхване долните етажи на двореца. Терасата непременно щеше да устои, тъй като подът ѝ бе облицован с дебели каменни плочи. Значи трябваше само да се затворят плътно горните площадки на стълбищата, водещи към терасата. Сюркуф повери тази задача на Бренвил, тъй като само по този начин огънят щеше да угасне от само себе си, а той яхна коня си и придружен от още петстотин ездачи, пресече портата, недалеч от атакувания редут.

Сюркуф веднага разбра, че нападателите на редута не са за подценяване. Направи обходна маневра и когато врагът му го обсипа с яростната си канонада, той му отвърна с двойно по-силен оръдеен

огън, като накара конниците си да скандират с пълен глас неговото име.

Противникът бе изненадан. Щом конницата на Сюркуф разцепи предните редици на нападателите, защитниците на крепостта събраха сили и кураж, втурвайки се навън и на свой ред върху неприятеля, който вече бягаше без ред. Хекатомбата бе тъй страшна, че се наложи изгарянето на убитите да стане на камари.

Сюркуф плени много коне, защото при превземането на редута вражеските кавалеристи бяха стъпили на земята, оковавайки ги в букаи. С петдесет от своите ездачи Сюркуф стигна до спънатите коне, освободи ги от букаите им и ги подкара. На другата заран той и хората му се върнаха в Барода, посрещнати от ликуващия ѝ народ. Макар пожарът да бе взел много жертви, градът бе спасен от смъртната угроза.

Когато Сюркуф се върна в двореца на раджата, пожарът бе вече потушен, хората разчистваха терасата му от обгорелите следи от пожара като ги изсипваха направо на улиците. Обитателите на двореца се настаняваха в нови помещения. Преместването им не бе особено трудно, защото приближените на гиковара прекарваха по-голямата част от хубавото време в беседките, а изсипеха ли се мусонните дъждове, на сухо в долните етажи на двореца. Сюркуф потърси Бренвил, но напразно. Накрая се сети, че лейтенантът му е бил повикан да успокои принцеса Сурвана в нейната уплаха. А пък Сюркуф бе поканен на свой ред от принцеса Джелина, която желаше да му благодари.

* * *

Ако имаше човек изненадан от пожара и последвалата го атака, това бе Салданазар, който направо проспа събитията. Разбуден по едно време, неговият секретар Сиаво на свой ред разбуди господаря си. Щом стана от балдахина, поставен на терасата му, Салданазар веднага бе заслепен от огъня на пожара. Едновременно той чу и грохота на битката.

— Нападат двореца без нас, господарю! — провикна се Сиаво. — Враговете ни ще загинат от огън и меч, а не от примката на свещената кърпа! Шива отвръща лице от нас!

— Недей сквернослови, а търпеливо изчакай края на битката! — смъмри го Салданазар. — Прати хора да видят какво става.

Сиаво изпрати няколко души на оглед. Когато се върнаха, те съобщиха, че нападението е било отблъснато, а Сюркуф бил изклал бунтовниците, които искали да му отнемат редута.

— Както виждаш, Сиаво — каза му Салданазар — благоволениято на Шива е все още на наша страна и той няма да ни лиши от удоволствието да издушим със свещената кърпа нашите врагове. А докъде са стигнали работите по взривяването?

— Скоро ще свършим и това свято дело! — отвърна Сиаво.

— След колко дни?

— След пет.

Очите на Салданазар заблестяха лукаво.

— Най-сетне! — зарадва се той. — След пет дни... тоя проклет дворец ще бъде сравнен със земята. Огнедишащ вулкан ще срине гордото му достолепие, камък върху камък няма да остане от него, ураганен вятър ще го помете като поразено от гръм дърво! Отмъщението ни ще бъде много по-жестоко от този фойерверк!

— Експлозията на барута ще бъде тъй могъща — каза Сиаво, — че аз се плаша да не би жертвите ни да останат под развалините.

— Казвал съм ти много пъти — поучи го Салданазар, — че ако това се случи, ще означава, че такава е била волята на Шива!

— Той е нашето упование! — промълви Сиаво и се оттегли, след като направи дълбок поклон.

ГЛАВА ПЕТА

МАРИУС И САПАЖУ

Имаше в армията на раджата един войник — французин, голям особняк. Неговият живот беше изпъстрен с любопитни подробности.

Той бе от Марсилия. Едър, силен, с хубави атлетически форми, с лице грозно, но войнствено, Мариус Тангаро се беше записал доброволец на четиринасет години. Заради безумната му любов към барабаните го зачислиха в Ернския полк, швейцарска военна част от гарнизона на стара Марсилия. Мариус наистина стана ненадминат барабанчик. Никой като него не можеше да възпроизвежда грохота на оръдията и стрелбата; никой не можеше да изсвири по-добре от него сигнала за поход или отстъпление. Беше толкова способен, че на седемнайсет години го произведоха в чин капрал-барабанчик, а когато възмъжа, на двайсет и две години — в чин барабанчик-майор.

Освен барабана, той владееше изкусно и шпагата. Спечелил беше безброй дуели и съвсем заслужено си извоюва славата на изкусен дуелист, която по онова време никак не бе обидна.

Нежният пол в Марсилия наистина лудееше по него... Но ето че в един прекрасен ден... принуден да се отбранява срещу някакъв озлочестен съпруг, който, изненадвайки го с жена му, искаше да го убие, той хвърли своя противник от третия етаж. Съпругът рогоносец си разби черепа и почина.

Мариус знаеше какво го чака и понеже имаше приятел в търговския флот, чийто кораб скоро заминаваше, той се приюти на борда му, укри се и замина... за Индия. Стана неоценим помощник-юнга, за да си изкарва препитанието на кораба и очарова екипажа с невероятното си думкане на барабана си, защото преди да вдигнат котва се беше погрижил да си купи нов барабан с пръчки.

В Индия пристигна твърдо решен да си изкарва хляба като моряк, ала разбра, че Типу-Сахиб набира за армията си французи, та се яви пред раджата в пищната униформа на барабанчик-майор с прекрасно инкрустиран жезъл на военен капелмайстор. Щом влезе, той

поздрави Негово индийско величество, като развъртя тържествено и самоуверено жезъла си, хвърли го нагоре, улови го пак ловко, развъртя го около врата и китката си. С две думи, удиви целия кралски двор. Но когато закачи барабана на широкия си кожен колан и засвири своите маршове и вечерни проверки, танцови сюити и шумни бални танци, той така заплени публиката си, че раджата го назначи за свой личен барабанчик и за главен барабанчик на армията си.

Мариус успя да се възползва от късмета — разгроми няколко пъти противниците си и строши доста глави, с което се прочу из цяла Индия. Ето защо, когато Типу-Сахиб бе свален от престола си, Мариус с неколцина други французи отиде да предложи услугите си на раджа-гиковар.

И тук той стана кралски барабанчик (така поне превеждаше израза „барабанчик на раджата“). Положението му отговаряше на полковнишки чин, що се отнася до уважението, възнаграждението и военната му заплата. Защото раджата му плащаше като на свой личен барабанчик, а като главен барабанчик му плащаше и армията. Щастливец и толкоз!

Жезълът му бе станал пословичен, защото Мариус никога не го забравяше. Нямаха чет хората, които бе пердашил с него при нежелание да му сторят път. Горкичките жители на Барода! Само те си знаеха колко им струваха неговите поразии.

— Я се отмести от пътя ми, шафрантийо! Да не си казала гък! — бе едно от любимите му обръщания.

И право по раменете с жезъла!

Веднъж един богат търговец, озлобен, че трябва да стори път на Мариус, реши да насъска тълпата срещу него. Без ничия помощ нашият герой се справи отлично със задачата си. Полицията пристигна само за да преброи потрошените от него ръце и крака.

— Виж ти! — обичаше да казва той — Щяхте ли да плюскате като свини, ако не се бях оженил за дъртата Мангалина? — И добавяше: — Не питай старило, ами патило! Аз и на моята Мангалина подарих една диригентска палка, като ѝ разреших да ви пердаши с нея. Щом някоя от другите ми три жени ѝ каже дума накриво, тя знае как да я обуздае... Затуй в семейството ми нищо не куца. Мангалина ме ревнува, но не от мен, а заради мен. Това пък ми спестява моята ревност. Пет пари не давам за тая пуста мъжка чест!...

Но този особняк бе и великодушен. Скътал си бе сухи парици в Марсилия, както сам се изразяваше, сиреч имаше нещо като малка рента, която му позволяваше да се припича на слънцето по крайбрежния булевард „Канебиер“ до края на дните си, и да напусне Индия, когато си поиска. Имаше сумички и в Хамбург, и в Бремен, и в Любек, и то дори в корабостроителни компании. Не го беше страх за тия парици и заради това каквото изчуквал, изпуквал. С най-голямо удоволствие канеше приятелите си на вечеря, след което баядерки ги веселяха с танците си. А оркестърът се състоеше само от неговия барабан.

На другия ден след пожара в Барода Мариус покани на вечеря и на представление с баядерки неколцина видни френски офицери, наред с двама корсарски матроси, с които се беше сприятелил верен на максимата си, че които си приличат се привличат. Двамата корсарски матроса бяха поулегнали бретонци, чиято невъзмутимост контрастираше ярко с поразхайтения марсилец. Но пък нали приятелството се гради и върху контрастите?

И тъй, под палатката на кралския барабанчик поканените весело пируваха и гледаха кръшния танц на баядерките.

Баядерките в Индия нямат нищо общо с танцьорките от мюсюлманските страни в Африка. Алжирските танцьорки изпълняват само коремни движения и нищо повече, докато индийските им посестрими са много по-грациозни, изпълняват изящни стъпки в танца си и са истинско чудо на танцувалното изкуство. Прекрасна гледка представлява индийската танцьорка, когато се завърти на пръсти със светкавична бързина сред вълни от муселин.

Към края на танца, Мариус престана да отмерва такта с барабана си и поиска от един свой роб чаша кафе. Мариус отпи първата глътка, сложи чашката и чинийката върху барабана си и се разговори със своите гости за достойнствата на индийските баядерки. Тъкмо щеше да отпие втората си глътка, когато ненадейно се стъписа и заповяда на гостите си да запазят за малко тишина, като се загледа втренчено в недоизпитото си кафе. Ако човек видеше вторачения му поглед, би си помислил, че Мариус полудява. Но най-учудващи от всичко бяха думите, които той произнесе миг след това:

— Гълъбчета, гуляйчето ви свърши! Не искам да ви притеснявам, но дайте да се сбогуваме. Имам да вода важен

конфиденциален разговор с тук присъстващите двама матроси.

И учтиво, макар и преждевременно отпрати своите гости и баядерките. Щом остана насаме с матросите, той им посочи своята кафена чашка и им рече:

— Гледайте! Гледайте само!

Двамата матроси се взряха, но се запитаха удивени какво става с буйния марсилец?

— Нищо ли не виждате? — запита ги той.

— Нищо.

Той отново извика роба и му нареди:

— Донесе ми една чиния и вода.

Робът изпълни поръчката и бързо се оттегли, прогонен от строгия поглед на господаря си. Мариус наля малко вода в чинията и я постави върху опънатата кожа на барабана си. После изчака движението на водата да се успокои в малкия басейн на неговата, приумица.

И пак се обърна към двамата си онемели свидетели:

— Гледайте как по повърхността на водата се образуват концентрични кръгчета?

След като се вгледа по-внимателно, единият от матросите потвърди думите на Мариус.

— Това се дължи на някакви незначителни трусове в земята под нас — обясни Мариус. — Прилепете ухо към земята и ще чуете удари на търнокопи!

Двамата му другари послушаха неговия съвет, изправиха се и казаха, че наистина са чули ударите.

— Ни думица никому, освен на твоя капитан! — каза Мариус на матроса на Сюркуф. — Бягай да ми го доведеш заедно с лейтенанта му! Въпросът е на живот или смърт!

Матросът побягна мигновено, а другият остана и промълви:

— Май копаят, за да минират.

— Да, братче, ще слагат мина. Ех, дявол да ги вземе тия индийци! Не щат да мирясат, брей! След като ни подпалиха чергата, сега им се ще и да ни вдигнат във въздуха.

— Ами ако мината избухне!

— Не бой се! Аз разбирам от тези въпроси. Докато копаят, няма нищо страшно за нас. Бурето с барута още не е взривено, тъй като

галерията още не е прокопана.

— Ти да не си бил сапър? — попита го матросът.

— Не, но бях барабанчик в артилерията, чиито офицери все си въобразяваха, че някой минира земята под краката им, за да вдигне във въздуха укрепленията. Те правеха и този опит с чинията. Преди малко моето кафе също образува кръгчета, което ме накара да бъда нащрек. Ей богу, това бе най-хубавото кафе, което съм пил в живота си!

— Май дълго ще го помниш?

— Да, даже да стигна стотицата, пак няма да го забравя! Стига да не изкуфея!

В този момент се яви Сюркуф.

— Минират ни, значи, а?

— Да, капитане.

— Сигурен ли сте, Мариус?

— Чуйте с ушите си!

Сюркуф залепи ухо на пода, а после, изправяйки се отсече:

— Няма съмнение.

На излизане от палатката, опъната на градския площад, Сюркуф огледа обстановката. Няколко къщи можеха да бъдат изходен пункт на тунела, но една от тях му се стори особено подозрителна и той я показа на затичалия се към него Бренвил.

— Виж тази къща! Ловя се на бас, че изкопът е започнал от нейното мазе. За всеки случай блокирай тайничко и бързо претърси из основи тази купчина къщи пред нас. Но не казвай за мината, за да не предизвикаш паника.

— Правилно — каза с лека усмивка Бренвил. — Има хора, които адски се плашат да не литнат във въздуха, вследствие някой взрив. Не е ли все едно как ще си умре човек? — допълни той като поклати небрежно рамене.

Бренвил веднага побърза да подбере няколко взвода, по един на всяка къща, като им даде за предводители смели махрати. Самият той пое командването на поделенията, което трябваше да претърси най-подозрителната къща. Яздейки по улиците като обикновени патрули, взводовете направиха обходна маневра, проникнаха в най-подозрителната къща, под която може би копаеха бомбаджиите и я окупираха.

Нямаше съмнение, тунелът започваше от нея! Купищата пръст бяха достатъчна улика, че под къщата се копае. Воините задържаха двайсетина работници по време на почивката им и избиха половината от тях, а останалите завързаха. Потърсиха изкопа, намериха входа му и зърнаха закачените за покрива на галерията лампи. Придвижиха се безшумно под земята, изкопчиите си работеха най-спокойно, но бяха разгонени с пистолетна стрелба.

Бренвил заповяда да изнесат трупове в къщата и съобщи за това на Сюркуф. Корсарят издаде заповед убитите, както и живите да бъдат обесени за назидание на видно място, защото беше убеден, че това са туги. После обяви обсадно положение на всички къщи наоколо. Така противникът бе лишен от достъп до тунела. Дворецът на гиковара бе спасен.

* * *

Когато се натъкнем на човек, който в своята професия показва явно превъзходство над другите, изненадата ни не е особено голяма.

Така Сюркуф, който никога не можеше да устои на първичния зов на морето, Сюркуф — потомъкът на славен адмиралски род се превърна в най-прочутия корсар на Франция, нейна гордост в борбата ѝ срещу англичаните. Морето бе стихията на великия моряк от Сен-Мало. В това, че той се превърна в един от онези владетели на океана, които отмъстиха за нашите морски неуспехи, няма нищо чудно, а още по-малко — удивително.

Но че Сюркуф морякът беше и превъзходен генерал при сухопътните бойни действия и то без никаква предварителна подготовка, това вече е направо поразително. Срещу него се възправиха най-добрите, най-учените, най-опитните английски генерали! Срещу него застана цветът на най-могъщата европейска армия — изпитаните полкове на Негово Британско величество. А също и индийските сипаи, но пак командвани от английски офицери и подофицери.

И въпреки всичко Сюркуф, със скромните си части, съставени от араби, премери сила с английските войски.

В крайна сметка той притежаваше една по-малобройна армия. Но пък в замяна на това гений, който му позволи да покаже качествата си на широко скроен стратег. Победата му (в Барода) дойде като гръм от ясно небе, тъй като бе плод на внезапно хрумване. Но подготовката за тази победа разкрива също неговия пълководчески гений, към който трябва да прибавим и забележителните му способности на дипломат.

Щом му бе подсказано за мината от Мариус, Сюркуф прецени, че изнемощелият противник не ще се реши на ново нападение срещу него. Изпрати писмо на гиковара, в което му съобщи за всички взети мерки. Всички околни домове бяха оградени с пояс от защитни навеси в случай, че избухнат мини. Не се предвиждаше пряка атака над земята, тъй като врагът и без туй щеше да бъде сразен от огъня на пушките и оръдията.

Предателството бе немислимо, понеже бившият губернатор беше неподкупен, а пък генералът на арабската гвардия считаше бунтовниците за свои най-върли врагове. Редовните войскови роти бяха под командването на френски капитани, а пък поделенията на махратите — предвождани от предани, изпитани бойци.

Всъщност поражението на бунтовниците при редута и трите победи, спечелени срещу тях от армията на гиковара, бяха обезсърчили метежниците дотам, че мнозина от тях се бяха оттеглили в един граничен английски лагер.

И тъй, в писмото си Сюркуф помоли гиковара да го извика при себе си. Не след дълго той получи по куриер заповед да се присъедини с частите си към армията на раджата. Може да си представите какъв радушен прием му оказаха там. Още същата вечер между Сюркуф и гиковара се състоя тайно съвещание.

— Пред вас вече се открива възможността да принудите англичаните да се съобразяват с кралство Барода и то дълги години напред — каза Сюркуф.

— Те даже не ми обявиха война! — възрази му възмутен гиковарът.

— Но нали имате доказателства, че някои от вашите приближени са сред подбудителите на метежа. Нещо повече — те дори дадоха убежище на ред съзаклятници!

— Вярно! — потвърди раджата.

— Само че те поискаха от вас да им върнете онези велможи, които бяха намерили убежище на ваша територия. — Това са главно индуси с английско поданство, разбунтували се срещу своите господари. Вие ги отпратихте, като се договорихте с англичаните, че животът им ще бъде пощаден и че няма да бъдат хвърлени в тъмница.

— Вярно! — отсече раджата.

— Сега вече и да искате да ви върнат поданици при старите условия, ще получите отказ! — каза Сюркуф.

— В такъв случай... — не довърши мисълта си гиковарът.

— Дайте ми вашето тържествено обещание, че ще си направите труда да върнете тези хора в моите части!

— Вярвате ли, че ще успеем?

— Гарантирам ви успех.

— Ами сигурен ли сте, че ще победим във войната? — попита пак гиковарът.

— Отговарям за това с главата си! — обеща му Сюркуф.

Окрилен от думите му, гиковарът написа остро, но мотивирано писмо до английския генерал и му го прати по вестоносец. Генералът му отговори надменно, че отказва да удовлетвори молбата му. Тогава гиковарът собственоръчно написа историческото, изпълнено със спартански лаконизъм изречение: „Ще дойда сам да си ги прибера!“.

По указание на Сюркуф, армията на гиковара евакуира цялото население на областта, в която се беше настанила, оставяйки зад гърба си земя без хора и продоволствие. Жителите на областта откараха добитъка и зърното в далечни градове, тъй че армията на гиковара потегли на поход богато снабдена с храни и муниции. Тя направи обход на страшната английска бойна линия и я откъсна от базата, от която получаваше продоволствия. Същевременно други поделения на гиковара дръзко опустошаваха английската територия. Последницата от всичко това бе, че англичаните се оказаха застрашени от глад и трябваше да преминат към действия. Английският генерал си бе въобразил, че гиковарът ще го нападне стихийно, според махратския обичай и логично ще бъде смазан. Нищо подобно обаче не стана. Действувайки по зрял стратегически план, индийската армия първо удари неприятеля в гръб и го принуди, за да оцелее, бързо да се оттегли от заетите изгодни позиции, възнамерявайки сетне да го

атакува било на голо поле, било да го удари във фланг, като го изложи на смъртна опасност.

Английският генерал се видя в чудо. Струваше му се, че престижът на британската корона ще бъде накърнен, ако войските му не дадат жесток урок на гиковара. Той разчиташе най-вече на калените си с европейски боен опит батальони, съставени от ветерани. Англичаните добре знаеха, че техните сипаи не могат да се сравняват с европейските войски и си въобразяваха, че ако те ги командват сипаите ще се бият по-добре.

И тъй, генералът разположи войските си в боен ред срещу армията на гиковара. С позволенията на раджата Сюркуф нареди на върха на позицията да развееят огромно знаме и под ослепителните лъчи на слънцето грейна трибагреникът на Франция. После повика надзирателите на пасбищата, защото хората му бяха задигнали повече от петстотин глави рогат добитък; бързоходната порода индийски волове, впрегнати в леки каручки, превозиха храните, мунициите и болните войници. Сюркуф се осведоми дали инструкциите, които бе дал миналата вечер, са изпълнени и се увери, че офицерите индийци са схванали задачите си:

— От вас зависи победата! — каза им той в присъствието на гиковара. — Ако някой от вас посмее да не изпълни дълга си, ще бъде наказан със смърт от кралския слон!

Офицерите се заклеха, че ще изпълнят дадените им заповеди.

Сражението започваше. Английският генерал заповяда да се обстрелват хълмовете, завзети от индийците. Но войските на гиковара бяха под закрилата на траншеите и артилерийският огън не взе много жертви. По заповед на Сюркуф оръдията на гиковара отвърнаха на противника първоначално със силен, а сетне с по-слаб огън, като създадоха погрешното впечатление, че неприятелските снаряди са избили до крак индийските артилеристи.

Английският генерал формира три колони и една резервна част, поставяйки най-силната в центъра. Тази средна колона бе наистина внушителна — оглавена от шотландски полк, който вървеше с пушки под мишници в стегнати редици, въодушевен от музиката на своите гайдари. Зад шотландците сипаите образуваха внушителна маса, предвождана от умели европейски и местни офицери. По онова време обсегът на куршумите не надхвърляше триста метра, а дулата на

оръдията бяха без нарез и също не позволяваха по-далечен обстрел. Ето защо войските се подреждаха за бой на четиристотин стъпки от неприятеля. А тези стъпки са разстояние, което може да се вземе най-много за седем минути. Следователно не е необходимо голямо усилие, за да си представим огромната разлика между днешните и някогашните сражения, когато воюващите съвсем ясно се виждали едни други.

Тъкмо когато трите колони се раздвижиха, конната артилерия на гиковара, която дотогава не проявяваше особена активност, връхлетя в галоп, зареди оръдията си и обсипа с огън предните части на колоните, които ускориха крачка и стегнаха редици. Три залпа, последвани от адска пушечна стрелба, нанесоха големи щети на англичаните. При все това колоните им продължаваха да напредват. Бяха вече наближили на стотина стъпки, когато Сюркуф, величествен като Херкулес, възседнал своя огромен жребец, се появи върху позицията и гордият му силует се открои на синьото небе. Той протегна десница и с могъщия си глас се провикна:

— Пуснете волските впрягове!

Тогава се случи нещо невиждано. Появиха се волове, зажеглени по десетина, вързани с въжета един за друг за рогата, и носещи на върховете на рогата си запалени бомбички, а на опашките — горящ сноп слама и тръни. Не е трудно да си представим тези побеснели волски стада, втурнали се наред колоните, събарящи всичко, тъпчещи всичко, разпръскващи всички: зад воловете изникнаха плътните колони на войските на гиковара, които се стовариха върху остатъка от английската армия, докато кавалерията му съсичаше със саблени удари бегълците. Даже след като вражеската елитна колона започна да отстъпва в изненада, воловете продължиха безумния си бяг.

Английската армия загуби една трета от наличния си състав. Сюркуф заповяда да пленят почти всички оцелели европейци. Войниците му събраха много оръжие и откараха шест оръдия. Тази блестяща победа порази цяла Индия. Падна в плен и един английски майор, когото отведоха при гиковара победител:

— Майоре — обърна се към него раджата, — англичаните запалиха бунта в моите щати. Нещо повече — те дадоха убежище на моите врагове. Аз поисках да им докажа, че един гиковар знае как да даде урок на всеки зъл съсед. Бих могъл да продължа бойните

действия и да вдигна Индия на всеоръжие срещу вашите сънародници, но предпочитам благодатния мир пред най-победоносната война. А сега на вас ще ви бъде даден един прекрасен жребец, с който ще отидете да преговаряте от мое име за един справедлив мир. Вие ще бъдете мой посланик!

Англичанинът остана поразен, но постъпката на гиковара, внушена му от Сюркуф, беше много благоразумна. Победата неминуемо щеше да възбуди завист у останалите раджи. Подчинените на Англия махараджи щяха да ѝ останат верни от страх, че гиковарът ще възстанови миналата слава на моголските ханове. Под неговия скиптър самите те щяха да останат като бледи сенки, докато под попечителството на Англия те бяха с развързани ръце и управляваха царствата си като пълновластни господари. А пък независимите и свободолюбиви раджи гледаха на гиковара също като на свой съперник. Ето защо, беше наистина благоразумно да се сключи мирен договор, докато англичаните още не бяха преглътнали горчивия хап на поражението си.

Предвижданията на Сюркуф наистина се оправдаха: англичаните дълго време не посмяха да вдигнат меч срещу кралство Барода.

* * *

След като получи най-сърдечните поздравления на гиковара, Сюркуф се оттегли в шатрата си и повика Мекрани. Младият момък се яви пред корсаря твърде угрижен.

— Какво има? — попита го Сюркуф.

— Гордея се с вашата победа, сахиб, но се питам дали не заздравихте престола на гиковара така, че да не можете вече да го свалите! — отвърна момъкът.

— Искаш да кажеш, че няма да мога да възстановя на престола в Санпуриан принцеса Мариам и да вдигна отново крепостните му стени. Съгласи се, че не става дума тя да царува в Барода, а само в княжеството, което узурпатори са отнели от баща ѝ. Искане ми се впрочем да поговорим за моите планове. Но преди всичко, бих желал да видя принцесата!

— Настъпи ли часът за тази среща?

— Да. Възнамерявам да помоля гиковара да разреши на принцесата да получи княжеството като васално владение. Тя ще се задължи да плаща данък и да бъде вярна на гиковара.

— О, значи такава била работата! — възкликна с усмивка Мекрани. — Разбира се, че така е по-добре, отколкото да се влиза в бой с гиковара. Но дали той ще се съгласи?

— Ако откаже, толкова по-зле за него!

— А непременно ли трябва да видите принцесата?

— На всяка цена. За да разбере дали ще ме обикне! Това е най-важното.

— Тя ви обича.

— Но нали не ме познава?

— Точно обратното.

— Че къде ме е виждала?

— В двореца на гиковара.

— Виж ти? Значи се е спотайвала? — учуди се Сюркуф.

— Да, но съм сигурен, че тя се възхищава от вас и ще бъде много щастлива да стане ваша съпруга...

И след многозначително мълчание добави:

— Но дали вие ще я обикнете?

— Щом е красива, както ми спомена веднъж...

— Не само аз, а и мнозина, които я познават, я намират за хубава.

Сюркуф не забеляза как поруменя Мекрани, докато произнасяше тези думи.

— Ти ли ми беше казал, че била блага по характер? — продължи с въпросите Сюркуф.

— О, сигурен съм! А за смелостта ѝ да не говорим. Достояйна щерка на баща си е тя!

— Важно качество за една принцеса! — подсмихна се Сюркуф.
— Но на мен друго не ми трябва, освен любовта ѝ!

— Поканете я тогава довечера заедно с лейтенанта!

— Че тя при нас в лагера ли е?

— Да. И ще дойде.

— Ти ли ще я доведеш?

— Аз, сахиб!

— Добре, ще ви чакам. Тази среща ще предреши живота ми. Предупреди принцесата, че ще ѝ поставя някои условия за нашия брак.

— Какви, сахиб?

— Аз съм френски корсар, а това значи, че след сватбата ни ще я заведа в нейното княжество, но щом мине медения ни месец, пак ще хвана морето, за да се бия с англичаните!

— О, тя няма да има нищо против това!

— Ще се връщам след всяка морска битка и тъй като ще действавам главно в Индийския океан, ще се прибирам често къщи.

— Принцесата е твърде порядъчна и от малка е била подложена на големи изпитания. Единственото ѝ желание е да отгледа синове, които да приличат на вас. Дечицата ѝ ще я утешават по време на вашите отсъствия. Тъй като е сираче и то на детрониран баща, тя достатъчно е страдала, за да не бъде щастлива, възкачвайки се на трона си редом с човек като вас.

— Намислил съм нещо много интересно, ако решим да се оженим — каза Сюркуф. — Нали помниш, че двамата бяхме решили да откънем съкровището. Но ако възстановим крепостта в Санпуриан, ние можем да оставим сребърните рупии да си лежат в пещерата.

— Колко сте прав! Нищо по-просто от това! Как не ми е дошло на ум!

— И тъй, Мекрани, ще се видим довечера. Предупреди Бренвил!

— Непременно!

И малкият Мекрани се оттегли. Не би могло да се каже, че всичките му безпокойства бяха отлетели.

Нощта спусна булото си над лагера. Индийска нощ! Засиял от звезди мрак! Лагерът, озарен от войнишките огънове боботеше от гласове и викове. Всички празнуваха победата.

* * *

Достопочтеният беловлас мюфтия на арабската гвардия прекосяваше пътеките между палатките. Подире му вървеше жена, забулена от главата до петите. Войниците пред него му правеха път. Той стигна пред палатката на Сюркуф, блестящо осветена отвътре от индийски лампи с благовония.

На една трапеза бяха наредени прибори за четирима души. Гиковарът бе услужил с един от пищните си сервизи за хранене и бе изпратил стъкленици с розово масло, та гостите да се парфюмират, както повеляваше индийският обичай. Мюфтията влезе пръв, а след него се появи и онази, която го придружаваше.

— Сахиб — обърна се мюфтията към Сюркуф и Бренвил, — поискали сте да видите принцеса Мариам.

И като свали булото на младата жена, каза:

— Ето я!

Сюркуф най-сетне видя принцесата — на главата с диадема, великолепно украсена с перли, брилянти, смарагди и рубини — диадема, която открояваше благородната съдържаност на една изящна и одухотворена хубост. Големите ѝ очи притежаваха леко учудения и любопитен израз, притаен в очите на антилопата и отразяваха цялата чувствителност на една нежна и целомъдрена душа. Черните мигли, тънки, дълги и извити — прибулваха погледа ѝ; правият нос очертаваше още по-ясно профила на овалното ѝ лице. Усмивката на плътните ѝ устни излъчваше меланхолична прелест, а ушите ѝ бяха нежно изваяни. Принцесата бе нагиздена с изящна арабска носия; беше дребничка на ръст в сравнение със Сюркуф, но с прекрасно изразени очертания на снагата.

Корсарят я гледаше в захлас.

Бренвил, който веднага разпозна Мекрани, не можа да сдържи учудването си.

— Виж ти каква изненада! — И като отгатна, че стъписаният Сюркуф не може да се досети къде е виждал това хубаво лице, той му каза: — Ама не виждате ли, че това е Мекрани!

— Вярно бе... Той е!... — провикна се Сюркуф. — Не се учудвам вече, мънички Мекрани, защо изпитвах такива топли чувства към теб — добави той с присъщото си чистосърдечие.

А после се обърна към мюфтията и му каза:

— Дошли сте, предполагам, за да ни бракосъчетаете!

— Сахиб — каза мюсюлманският духовник, — дошъл съм, за да придружа принцесата.

— Но и да ни бракосъчетаете, нали? — настойчиво попита Сюркуф.

И той протегна ръка на принцесата, която с прелестен устрем се хвърли в обятията му.

— Осветете техния брак — помоли го Бренвил, а после тихичко прошепна: — Бракосъчетайте ги, че инак те и без вас ще се оженят!

Мюфтията не изчака нова подкана. Издекламира няколко стихчета от Корана, изпълни тъй простиците изисквания на мюсюлманския ритуал и заяви, че съпрузите са свързани по законен ред за цял живот.

— А сега всички на трапезата! — провикна се радостно Бренвил.

Четиримата сътрапезници заеха местата си. Колко весела беше тази задушевна вечеря! Принцесата сякаш пак се превърна в момчето Мекрани, като обясни, че поради досегашната принуда да живее сред мъже ще ѝ бъде трудно да се лиши от онази свобода на думите и обноските, с които е свикнала. И продължаваше да се държи по момчешки.

Заради мюфтията се наложи вечерята да бъде обилно полята с шампанско и то веднага след супата. Като добър мюсюлманин, той не желаше да пие вино пред очите на всички, за да не наруши догмите. Но шампанското бе друга работа, защото преди да внесат това вино в мюсюлманска страна, му слагат етикета „Билка“. Мюфтията си пийна порядъчно и стана прекалено бърбрав. Убеден, че младоженците имат да си приказват за свои си неща, Бренвил се помъчи да обясни това на мюфтията. Напразни усилия!

— Това ни е последната чаша! — каза му накрая Бренвил. — Няма как — трябва да си вземем довиждане с принцесата.

Мюфтията гаврътна чашата до дъно. Но наместо да си тръгне, заяви, че ще изпее „Завладяването на Индия“ от безсмъртния Тимур-Ленг (Тамерлан). Сюркуф хвърли многозначителен поглед към Бренвил.

— Бъди търпелив! — каза му лейтенантът на френски. — Няма да трае дълго!

— Няма да трае ли! — възмути се Сюркуф. — Ти слушал ли си някога жалбите на Тамерлан! Цели триста куплета! — въздъхна отегчено той.

Бренвил се усмихна, и каза на един от робите:

— Тия чаши са много малки! Тамерлан е пиел кумис (кобилешко подквасено мляко) в медени кастроли. Донеси ни купи, достойни за

великия могол, чиято слава ще бъде възпята от един достоен мюфтия!

А на мюфтията прошепна:

— Сега да вдигнем чаши за вечната слава на безсмъртния завоевател!

— Слава на Аллаха! — одобри думите му мюфтията.

В ибриците, които донесоха, Бренвил наля шампанско. Само на мюфтията изля цели две бутилки, но той не възрази.

— Пия за Тамерлан! — провикна се Бренвил.

— За славния Тамерлан! — отвърна мюфтията.

И след като изпи предостатъчно шампанско, той се почувствува готов да изрецитира жалбите на Тамерлан.

— Приятелю — прекъсна го Бренвил. — Нима искате да оскърбите паметта на великия воин, който в този миг ни гледа от Мохамедовия рай? Не знаете ли, че когато се вдига наздравица, чашата се изпразва до дъно...

— А... такъв ли бил обичаят? — попита мюфтията.

— Да, и този обичай е свято тачен!

Известен е мигновеният ефект на шампанското. Мюфтията запелтечи несвързано, очите му помътняха, главата му натеза и той тупна върху рогозката, защото сътрапезниците пируваха по ориенталски, насядали на възглавници върху просната рогозка.

Бренвил и младоженците се разсмяха чистосърдечно, когато чуха хъркането на пияния мюфтия, принуден да заспи мимо волята си. Накрая Сюркуф нареди да донесат една носилка, да натоварят на нея достопочтения Мохамедов свещенослужител, да го покрият с едно одеяло и да го отнесат в палатката на помощник-матроса на Сюркуф, където щеше да му бъде оказано гостоприемство.

— Понеже утре мюфтията ще бъде махмурлия, заръчайте на моя помощник-матрос да го освежи с бутилка билково вино — заръча на робите Бренвил, а когато отнесоха носилката, той се сбогува със Сюркуф с думите. — Ти поне си верен на себе си!

— Какво искаш да кажеш? — попита го Сюркуф.

— Ами това, че когато реша да изневеря на принцеса Сурвана, аз отивам при Хемра, която е жена от простолудието. Докато ти, като важна птица от аристокрацията, минаваш от една принцеса на друга.

И без да каже дума повече си тръгна. Ала споменът за дъщерята на гиковара безпокоеше принцеса Мариам, която знаеше всичко.

— Как ли ще приеме тя нашия брак? — попита Мариам.

— Че ние няма да се връщаме в Барода — отвърна й Сюркуф.

— Това ще я направи още по-ревнива!

— Не ми се вярва. Тя не е от мнителните и едва ли ще вземе да усложнява нещата. Пък и не е от ония, дето чакат дълго. Сигурен съм, че вече си имам заместник в любовта — разсмя се Сюркуф.

И той не се лъжеше.

Може би затова споменът за принцеса Джелина не смути първата му брачна нощ.

На другия ден Сюркуф поиска тайна аудиенция при гиковара. Владетелят винаги бе посрещал корсаря с голяма благосклонност, но след победата, извоювана от Сюркуф, раджата бе предложил на корсаря нещо привлекателно, на което особено много държеше. Той бе помолил Сюркуф да остане на работа при него като заеме поста сарапалор — нещо подобно на генерал-майор, пръв помощник на краля. Само че сарапалорът има по-висш сан от генералите, даже и от главнокомандувания.

Преди да вземе решение, Сюркуф бе поискал време за размисъл. Той обаче обрисова положението пред гиковара, без да спомене за съкровището в Санпуриан, а само за женитбата си с принцесата:

— Ако вие ми окажете благоволенieto, което ще поискам от вас и за което аз ще поема отговорността да управлявам нейното кралство, така че вие да получавате от него много по-висок годишен данък, отколкото от всички ваши поданици. Освен това ще изградя елитна армия и най-вече — артилерия, която ще ви превърне в страшилище за англичаните. А пък ако съм по море с моите кораби и разбере, че някой ви е нападнал, ще пристигна незабавно, за да се поставя на разположение на Ваше Величество.

— От всичките ви обещания държа най-много на последното! — каза гиковарът.

И добави, че желае да приеме принцесата на тържествена аудиенция. Празненството мина под знака на ориенталския разкош с оръдеен залп в чест на двамата младоженци. След туй гиковарът реши, че бракосъчетанието на принцесата със Сюркуф трябва да се отбележи с пир за знатните, почерпка за войниците и фойерверки. Наред с това той поднесе кралски подаръци на Мариам.

Три дни по-късно бе подписано примирието. Гиковарът преотстъпи на Сюркуф своя паж Джернадор. Кралският вестносец със силен ескорт и грамота от гиковара придружи принцесата и съпруга ѝ, за да я провъзгласи тържествено за законна владетелка на своите щати.

* * *

Подобно на всички първожреци от ордена на служителите на Бога на смъртта, Салданазар напомняше кръвожаден тигър в човешки образ. Ето защо и той като всички първожреци напълно бе заслужил прозвището „Тигър на Шива“.

Но откакто бомбаджиите бяха разкрити, той не можеше да си намери място, и непрестанно пушеше опиум, без чиято помощ изпадаше в див бяс. Особено нощем, зверското чувство, което сляпо го водеше, се пробуждаше с неочаквана настойчивост. Той скачаше от леглото и ръмжеше като звяр в клетка. За да го успокоят, пускаха в стаята му по някой клет роб. В такива случаи се разиграваше невъобразимо жестока сцена.

Човекът тигър почваше да се върти около ужасената си, треперееща жертва и я хипнотизираше, като я обезсилваше с блесналия си магнетичен поглед, а после я сграбчваше, вече напълно омаломощена, събаряше я на земята и я удушаваше на бърза ръка със свещената кърпа. Той наистина беше най-ловкият фансангар от ордена на тугите.

По времето, когато Салданазар беше първожрец, за тугите се говореше много. Ферингеа щеше да направи своите страшни разкрития много по-късно. В независимите индийски щати, като например Барода, полицията не бе особено придирчива, затуй никой не дръзваше да сваля тайнственото було, което покриваше жестоките порядки на тази секта. Така например, хвърляните в лапите на Салданазар роби биваха погребвани в една градина, за която се шушукаше, че е претъпкана с трупове. Но тогава никой още не се вълнуваше от робската участ.

Жертвите на първожреца се доставяха от някой туг, който на другия ден се хвалеше нехайно:

— Вчера продадох един от робите си.

И си купуваше нов, без това да направи впечатление някому.

Обаче тези убийства на хора от нисшите касти не можеха да утолят жаждата за отмъщение, която мъчеше Салданазар след историята с бомбаджиите. Вестите, идващи от войската подсилиха тази жажда. А когато научи за победата на гиковара, той изпадна в истинско изстъпление:

— Какво! Победа? Над тези лъвове англичаните! Виждам тук пръстът на съдбата!

И тъкмо в този миг в главата му блесна една мисъл, която го облада напълно. Начаса повика секретаря си, който му бе донесъл новината за поражението над англичаните, и му каза:

— Всичко, наистина всичко сочи, че ние в случая имаме работа не с човек, а сме обречени да се борим срещу бог Кристна, въплътен в този проклет Сюркуф.

Както метапсихозата, така и последователните прераждания на боговете стоят в основата на индуската вяра. Но докато превъплъщенията на Буда са изброими, тези на Брама нямат край и чет. И понеже Салданазар и секретарят му сляпо вярваха в тези превъплъщения, сиреч бяха фанатици по душа и ум — мисълта, че Сюркуф е превъплъщение на Исуса Христа ги завладя напълно, без капчица съмнение.

Убеждението им, че се борят срещу богочовек, беше неизкоренимо.

— Всичко доказва — продължи Салданазар, — че този Сюркуф е възкръсналият християнски бог. Той върши чудеса като същински втори Кристна. И той е исполин като него. И той е властолюбец като него. И той, подобно Кристна, побеждава в битките с черна магия! Ах, тия волове, които като дива сила стъпкаха силите на англичаните! Те също са прием на Кристна. Нали легендата на неверниците разказва, че още като прост пастир, техният Кристна пощурил цяло стадо свини, като пуснал срещу него пощръклели от запален огън волове.

— И тъй! — мърмореше Салданазар — ние си имаме работа не с човек, а с бог. Затуй битката с него е невъзможна! Затуй търпим поражение след поражение!

— Но ние непременно ще победим! — вдъхна му смелост секретарят.

— Да, най-накрая нашето постоянство ще надделее! Кристна, освободен чрез свещената кърпа от своята тленна обвивка, ще бъде погълнат от утробата на Пара-Брама, Великото Всичко, Безкрая!

— Мри, Кристна-Сюркуф! Така повелява нашият бог!

Тъй фанатичен бе навремето викът на кръстоносците, тръгнали към мюсюлманските страни да завоюват Гроба господен. Не по-малко фанатичен бе и викът на тугите в този момент.

Но Сиаво съобщи на Салданазар още една неприятна вест:

— Господарю. От лагера на раджата пристигна пратеник и съобщи, че Сюркуф се е оженил за младата принцеса Мариам на Санпуриан.

— Нали беше изчезнала? — попита Салданазар.

— Преоблечена в мъжки дрехи, тя се представяла за син на Хаджията — оня старец, дето умря от раните си по време на бунта в затвора.

— Но как се е съгласил гиковарът на този опасен за властта му брак?

— Не само, че се е съгласил, ами на всичко туй отгоре е обявил княжеството й за свое васално владение и е назначил Сюркуф за генерал, командващ нейните войски.

— Не виждаш ли в тази история още едно доказателство, че Кристна се е въплътил в този разбойник? Нали Кристна също се е женил за някаква принцеса?

И Салданазар взе най-сетне решението си.

— На борба! — провикна се той. — Страшна мъст за този нечестивец-християнин! Шива е с нас!

И той продиктува своите заповеди, разкриващи невероятно богатство на въображението и твърдост на възгледите. Едва ли някога е имало по-добре скроен заговор, от този, който се пръкна като буреносен облак в главата на Тигъра на Шива. Десет хиляди туги бяха веднага мобилизирани за осъществяването на този гигантски план. Преди още да бъде възстановен, престолът на принцеса Мариам вече се клатеше из основи.

* * *

Когато Сюркуф пристигна заедно с принцесата в нейното княжество, той го завари в незавидно състояние.

В миналото, преди бащата на принцесата да бъде детрониран, главната военна сила на това княжество бе корпус, съставен от мюсюлмани, тъй като мнозинството от жителите изповядваше ислямската вяра. Но след завладяването на страната от гиковара, това мнозинство бе потиснато от индуси — поклонници на Брама. Да се даде отново аванс на мюсюлманите, означаваше да се раздразни гиковарът и да се събуди неговото недоверие. Ето защо, трябваше да се действа с много предпазливост и благоразумие.

Докато пътуваха, Сюркуф, който знаеше истината за положението там, написа от името на принцесата, една много умерена прокламация към народа. В нея принцесата заявяваше пред своите поданици, че гиковарът я е поставил начело на княжеството, с цел да бъдат забравени всички минали разногласия. Освен това владетелката уведомяваше народа си, че ще направи всичко според силите си в името на мира и съгласието, че законът в царството ѝ ще бъде един за всички, без оглед на вероизповеданията, че ще въздаде всекиму според заслугите, а ще раздава почести само на най-достоините.

Тази прокламация, прочетена от глашатаяте по градове и села, предизвика истинско разведряване в страната. Тя поуталожил както острите претенции на мюсюлманите, така и безпокойството на поклонниците на бог Брама.

Щом пристигнал в столицата си, принцеса Мариам прие последователно всичките си висши сановници. Умна, обучена добре под влиянието на Сюркуф, прелестна и привлекателна, тя съумя да стопли всекиго с добра дума и да грабне сърцата. Тя оповести пред цялото събрание на сановниците твърдата си воля да зачита всички вероизповедания, достоянията на народа и да не посяга върху имуществото на поданиците си. Така тя укрепил и материалните и духовните възделения на народа си. А пък Сюркуф си даваше вид, че се занимава само с военните си дела.

— Аз не съм принц, а само съпруг на принцесата — заявяваше твърдо той — и няма да се меса ни в политика, ни в управа. Но като главнокомандващ на армиите на гиковара, като представител на неговата военна власт, аз ще се занимавам с войската и само с войската!

Ако някой речеше да го заговори по делови въпроси, той отвърщаше:

— Питайте принцесата и нейните съветници!

Той не взимаше участие в дворцовите съвети. Неговият начин на действие спечели всички, които се бояха от евентуалната му еднолична власт.

С прямотата, чистосърдечността и неподправеното си благородство, тъй характерни за него, Сюркуф си спечели не един предан приятел. Хората с удивление откриваха, колко уравновесен и безкористен бе човекът, сразил не само страховития Тигър, но и англичаните, сиреч Великия французин (фаранги акбар), както го наричаха мюсюлманите. Сюркуф се радваше на затрогваща популярност. Неговото житие се превръщаше вече в легенда. Той бе станал несъмнен полубог, пресрещаха го майки с невръстни рожби в ръце и му се молеха да даде на дечицата им благослов за сила и храброст.

А пък Бренвил, придружен винаги от Джернадор, беше идолът на изисканата младеж; дяволитото му остроумие се нравеше на младите индуски благородници и поради тази негова черта, градът изглеждаше винаги празничен. Но и армията беше въодушевена, загдето я командваше такъв прочут генерал като Сюркуф.

Състоя се тържествен парад със слонове. Всички очакваха да видят Сюркуф, възкачен редом с принцесата на гърба на най-величествения слон. Но французинът се появи подир шествието, възседнал своя любим жребец, начело на войската си. Той бе генерал и нищо повече. Този факт бе широко коментиран от народните маси и популярността му израсна още повече.

Сюркуф посъветва принцесата да избере за министър-председател един стар велможа, прочут със своята мъдрост и безкористност. По вероизповедание той беше брамин, а туй допринесе значително за успокоение на неговите събрата по вяра. И корабът на княжеството заплава в спокойни води...

Едва тогава Сюркуф, без да вдига много шум, създаде един мюсюлмански корпус, който бе настанен на лагер близо до Санпуриан, но така че малцина да знаят за съществуването му. Не след дълго той вече разполагаше с два чудесни батальона, всеки от по хиляда и петстотин души, с артилерийска батарея, пионерска рота и

кавалерийски полк от седемстотин души. Това беше една добре комплектувана армия. За да се сдобие с опитни войници, той се обърна към всички авантюристи от френска Индия, занимаващи се с вербовка на наемници, които трябваше да му доставят нужните войници. Те му ги доставиха в тройна мяра. Това му позволи да организира елитна високоплатена сила, от която можеха да бъдат излъчени чинове за други нови батальони.

След като създаде бързо войската си, Сюркуф, реши да се погрижи за защитата на Санпуриан.

После заповяда градът да бъде опасан с бастиони и да се изгради околоръст дървена стена. За тази цел докараха материал от съседната гора, разфасоваха го в четвъртити петметрови дъски, които побиха в редица на метър дълбочина. На всеки двеста стъпки по дървената ограда издигнаха кули. В подножието на оградата изкопаха голям ров, като укрепиха външната страна на оградата с изхвърлената пръст. След като привършиха строежа на първия защитен вал, Сюркуф нареди да построят още един по в центъра, та да послужи като цитадела. Той пък щеше да служи за прикритие на тайния вход, който водеше към пещерата със съкровището. Тази цитадела разполагаше с отлична бойна защита.

След бързото сформирание на войсковите части, Сюркуф реши да опъне лагер в цитаделата, за да настани там щаба си. Принцесата често посещаваше своя мъж генерала. Почти винаги двамата разговаряха за съкровището. Сюркуф бе намислил нещо по този въпрос. Необходимо е — често казваше той — масивното, тежко сребро да бъде превърнато в стойности с малка тежест и обем, под формата на диаманти.

Лагерът, както вече казахме, беше разположен точно над тайния вход, водещ към пещерата. Дъсчена стена обграждаше палатката на Сюркуф. Никой не можеше да проникне, ако матросът помощник на Сюркуф не отвореше вратата на оградата, от която часовете отстраняваха всеки приближил се. Благодарение на тези предпазни мерки, хората на Сюркуф можеха да качват в палатката сандъците с рупии.

При всяко пътуване Сюркуф, Бренвил и принцесата отнасяха на гърба на слоновете сандъците със среброто, което разменяха срещу диаманти.

А тайната стълба представляваше истински шедьовър като строеж и удобство. Изсечена бе в самата скала и се вместише безпогрешно в нейните рамки. Палатката бе построена върху огромен пясъчник и образуваше нещо като стряха или по-скоро — платформа. За да се забият колчетата, задържащи въжетата, дупките бяха издълбани с клинове и чукове.

А тайният вход, както вече казахме, се намираше по средата на палатката. Той се отваряше и затваряше с докосване — отвън или отвътре — на една скрита пружина. Принцесата бе доверила на Сюркуф тайната ѝ. Система от противовеси улесняваше отварянето. Сглобките бяха направени тъй съвършено, че на мястото на отвора личеше само скалата.

Охраната на обкръжената от цитаделата палатка бе поверена от Сюркуф на елитната войска, съставена от неудостоени още с военни чинове европейци. В тяхна помощ той бе присъединил друга част, състояща се от махратски благородници, желаещи да служат в неговите сили и на които той можеше да разчита напълно.

Европейските авантюристи се радваха, че в скоро време ще получат чин и ще си живеят безметежно, защото почти всички без изключение я караха ден за ден, тъй като рядко намираха някаква работа. Този род люде, в по-голямата си част моряци-дезертъори, синове на бедняшки фамилии, тръгнаха да си търсят късмета по индийските земи, където се бяха разорили като търговци и улични спекуланти, бяха твърде много препатили и гладували, за да не оценят сегашното си завидно положение.

Сюркуф осъществи още една своя великолепна идея — да плаща на подофицерите само с една трета по-малко, отколкото на лейтенантите. И тъй като той умееше да оценява по достойнство способностите и храбростта им, подофицерите заемаха мястото, което им отреждаше техният интелект, възпитание и образование. А понеже материалното им състояние бе твърде добро, никой вече не се оплакваше от частта си.

Обаче по време на последното си пътуване принцесата спомена пред Сюркуф, че в пещерата са останали само петстотин хиляди рупии, което не им позволявало да напуснат страната.

— За какъв дявол да стоим в Санпуриан, след като нищо не ни остана в хазната? — попита тя.

— Скъпа приятелко — отвърна ѝ Сюркуф, който насаме с нея бе съвсем непринуден и се държеше с принцесата сякаш тя бе обикновена съпруга, сиреч французойка от неговия кръг, — скъпа приятелко, ще те помоля да не забравяш, че Санпуриан представлява много добре укрепен лагер.

— Известно ми е, но тук сме далеч от столичните удоволствия.

— Няма що! Големи удоволствия! — възрази Сюркуф, като добави. — Тези дни подновявам набезите си по море и ти ще трябва да си стоиш самичка по цели месеци.

— Обещала съм ти да не се оплаквам! — каза Мариам.

— Ако настъпят някакви размирици, при първия сигнал ще можеш да ползваш Санпуриан за свое убежище. Струпал съм там запаси от храна, та чак и пещерата е пълна! А в нея има и два кладенеца с питейна вода. Складовете с храни са претъпкани. Можеш да устоиш на многомесечна обсада. Пази се само от предатели. Тъй или инак можеш да се отбраняваш и сама дълго в цитаделата, даже ако защитният вал бъде превзет. Аз тайно съм минирал цялата площ между цитаделата и оградата. Ако избереш удобния момент, можеш да взривиш мините и да избиеш маса противници. Пък и самата ограда на цитаделата може да бъде взривена, ако противникът реши да се покатери на нея!

Генералът, когото назначих да командува Санпуриан в мое отсъствие, е стар морски офицер, един от ония военни, които поради липса на знатно потекло, трудно можеха да заемат чин по-висок от лейтенантския. Той първоначално се е числял към един колониален полк, а по-късно, подобно на мнозина други по времето на адмирал Сюфрен, е бил на служба при Типу-Сахиб и е отбранявал последователно две крепости, като е проявил изключителна храброст и мъжество. Той е стегнат мъж, който се чувствава поласкан, че при теб е намерил отново високото положение, което е имал при Типу-Сахиб, има чувство за войнска чест и ще изпълни дълга си.

— Аз имам пълно доверие в него! — каза принцесата.

— Всички го уважават, обичат го и му се подчиняват с любов. Затуй мога да отплавам спокойно, след като съм направил нужното за твоята сигурност.

— И кога заминаваш, ако не е тайна? — попита Мариам.

— След петнайсетина дни или след месец в зависимост от силата и посоката на ветровете, които ще направляват бързия платноход. Поръчах да ми го купят от остров Ил дьо Франс, и ще ми го докарат нов-новеничък заедно с екипажа, подбран на същия остров.

Принцесата се примири с неизбежното отплаване на мъжа си. Нали още преди сватбата бяха се разбрали по този въпрос. И макар да ѝ беше много мъчно, тя от гордост не показва никакво недоволство. Всъщност със Сюркуф не можеше да се спори, защото нищо на света не бе в състояние да го разколебае в решенията му.

* * *

Бе шест часа сутринта. В лагера Санпуриан цареше оживление. Беше най-приятното време на деня, когато подухва лек бриз, а първите лъчи на изгряващото слънце позлатяват всичко наоколо си, когато пробудената природа оживява и се раздвижва. Това е часът на ловците. Двама офицери-индуси, много добре въоръжени, излязоха от лагера, следвани от ординарците си. Единият от офицерите, някакъв капитан, каза на другия, който беше подпоручик:

— Защо си толкова невнимателен? Наблюдавах те тази сутрин, когато ходжата се провикваше за молитва!

— Че какво толкова съм направил?

— Как какво? Протегна ръце като левак, коленичи не както трябва и завъртя броеницата сякаш за първи път. После се изправи на крака с въздишка на облекчение. Внимавай, да не разберат, че си лъжемохамеданин.

— Ще си отворям очите!

— Посъветвай и другите иноверци да бъдат крайно предпазливи!

— Те също съзнават, че ако ни заподозрат в ерес, ще бъдем разкрити, а ако ни разкрият, ще бъдем разстреляни.

— Накратко казано — да бъдем бдителни!

— И къде ще се състои тайната среща с пратеника на Салданазар?

— Ей в онази горичка отсреща, на върха на хълма. Пратеникът е един от най-високопоставените фансангари. Досега е удушил шестима ловци, после захвърлил телата им на тигрите и гепардите и всички

повярвали, че горките хорица не са били удушени, а изядени от зверовете.

— Браво на този фансангар! Шестима удушени наведнъж! А аз съм удушил само деветима мюсюлмани!

— А пък аз тринайсетина!

Докато произнасяше тези думи, капитанът се прицели в една прелитаща ниско край него яребица и я улучи. След този дребен подвиг той продължи:

— Този наш брат, дето ще се появи след малко, има големи заслуги и не му е притрябвало да работи, за да си изкарва хляба. Богатството му е дошло изневиделица, след като е удушил първата си жертва.

— Така ли?

— Ами да. Удушеният в името на Шива бил един нищо и никакъв търговец, дето вървял подир някакъв керван. Цялото му богатство били две магарета, едното оседлано, за да го язди той, а другото — за да му носи партакешите. Ала бедният човечец се оказал търговец на скъпоценни камъни, който носел в кожен колан под ризата си рубини, диаманти и перли за повече от триста хиляди рупии...

— Дано Шива помогне да станем и ние богати!

— Както виждаш, братът, който ни маха отсреща, е бил късметлия! А онзи нещастник, търговеца, ходел облечен като просяк, за да не го вземат за богат! Нашият събрат бил дървар и веднъж, както се чудел кое дърво да отсече, що да види — малко по-надалеч, под една сянка търговецът спял уморен след лов...

— И се събудил в прегръдките на Пара-Брама...

— Вярно приказваш... След удушването с кърпата душата му се прибрала при онзи, от когото тя се излъчва и при когото се връща всичко, но тялото му останало под дървото заедно с колана и драгоценните камъни.

— Щастливец е бил този дървар!

— Той изпратил на първожреца Салданазар най-красивите перли, брилянти и рубини, за благо на нашата свята религия.

— Това се казва истински вярващ!

— Запазил си е само камъчета за около трийсет хиляди рупии, но продължава да работи.

В този момент двамата събратя стигнаха края на горичката и навлязоха в нея. Дърварят, който дебнеше пристигането им, се появи начаса.

Тугите си размениха тайнствени знаци за поздрав. Ама че животинско лице имаше тоя горянин, същинска горила, само дето челото му не беше ниско, а издуто и широко. Челюстите му бяха изпъкнали, скулите — като на звяр, кучешките му зъби огромни, устните — изкривени в маймунска гримаса, а жълтите му очички примигваха с невероятна бързина. Капитанът представи лейтенанта:

— Братко — каза той, — искам да знаеш, че този мъж ще бъде моят заместник, ако Шива ми отреди да умра и ако часът на превъплъщението и възнасянето удари за мен!

— Добре! — отсече дърварят.

И той внимателно се вгледа в лейтенанта, за да запомни чертите му. Несъмнено този горски човек бе двойствена личност. Макар и да притежаваше зверски инстинкти, невероятно умното му чело говореше за някаква странна, тръгнала по погрешен път, мистична душа. Тази бе причината той да се присъедини доброволно към тугите, завладял от тяхното учение именно заради зверската си природа.

— Какви са инструкциите? — попита капитанът.

— Да бъдем готови! — отговори дърварят.

— Но как ще разберем точния час?

— Когато пристигна в лагера уж за да доставя плодове. Щом ме видите, знайте, че трябва отново да дойдете на явката за последни инструкции.

— Добре!

— Вие ще може да отворите за нашите хора една от вратите на лагера, нали?

— Разбира се! Нашата група е съставена от стотина братя, които ще удушат постовия край въпросната врата. Той непременно ще е заспал, разчитайки на крепостния караул.

— Ами караула?

— По всяка вероятност някой от нас също ще караули.

— Ами ако е някой друг?

— Аз като офицер също ще направя проверка на постовете. Когато си разменяме паролата, ще унищожа постовия.

— Добре, много добре!

— Но как първожрецът ще доведе току-тъй, незабелязано, достатъчно войници, които да превземат крепостта!

— Това си е негова тайна!

— А знаеш ли колко ще бъдат тези, дето ще нападнат заспалата крепост?

— Повече от десет хиляди бойци!

— Достатъчно са, за да смажат спящия под палатките гарнизон. Даже са повече от необходимото. Чудя се само как цяла една армия от десет хиляди души ще мине през княжеството, без да я забележат?

— Нашият първожрец е свръхчовек!

— Ще увериш господаря, че ние се подчиняваме на неговите заповеди.

— Ще му кажа. До скоро виждане, нека Шива те закриля!

— Дано бъде благосклонен към нас!

Дърварят изчезна в гората, а ловците се върнаха в лагера.

* * *

Салданазар се беше поуспокоил. Ликът му излъчваше огромно самочувствие. Той си мислеше за десетте хиляди туги, които щеше да мобилизира. Това бе само малка част от сектата, наброяваща по онова време повече от триста хиляди удушвачи.

Салданазар бе отправил възвание само към тугите от морските провинции. Като голям търговец, разполагащ с огромни капитали, той притежаваше не само кервани по всички краища на Индия, но и кораби във всички нейни пристанища. Ето защо бе издал заповед да бъдат натоварени цели роти туги на борда на неговите кораби. С помощта на Сиаво бе съставил списъците на шайките и бе премерил всеки свой ход.

Пристанищата му бяха приели по два, три и даже четири кораба, в зависимост от транспортирания брой хора, тъй като провинциите не пращаха еднакъв брой. С големия си опит на корабовладелец, Салданазар определи датите за отплаването на всяка група кораби в зависимост от разстоянието, което ги делеше от Санпуриан. За място на срещата той посочи един дълбок и безопасен залив на пустинния бряг край Парадиага, отдалечен на шест морски мили от Санпуриан.

После корабите трябваше да отплават бързо оттам, да пътуват през нощта и безпрепятствено да стигнат пред крепостта в два часа сутринта.

Прекрасната дисциплина на тугите спомогна на десетте хиляди разбойници да пристигнат един след друг, без да събудят подозрение. Щом на борда се появяха туги, веднага ги сваляха между двете палуби и те изчезваха. След приключване на натоварването, корабът вдигаше котва и заминаваше спокойно с опънати платна.

Салданазар току-що бе научил, че е отплавал и последният кораб, който се намираше в най-близкото пристанище. След като изслуша доклада на Сиаво, на лицето му засия радостна надежда:

— Този път корсарите ще бъдат сразени от нашата атака! — предвеща Салданазар. — Ще тръгнем оттук още тази вечер, за да се качим на кораба през нощта! — допълни той, а очите му излъчваха огнени пламъчета.

След тази заповед Сиаво излезе, за да направи последна проверка на приготовленията. Останал сам, Салданазар се обърна по посока на Санпуриан и лицето му придоби израз на страшна жестокост. Устните му пребледняха и затрептяха, зениците му засвяткаха с блясъка на разтопено злато, а разширените му ноздри засмукваха бързо въздуха, досущ като тигър, надушил плячка.

* * *

Пристанът на Парадиаза бе задрямал. Нощният мрак, забулил най-напред тъмните крайбрежни канари, вече падаше и над златистата крайбрежна ивица, чийто блясък помътняваше. Звездите се разпалваха в небосвода, докато нежният бриз припикаше неуморно от вълна на вълна. Брегът бе пустинен. Нямаше сладка вода за пиене. А безводието не примамва ни човек, ни звяр.

Но ето че се появи някакъв кораб, който плаваше покрай носа, затварящ от едната страна полумесеца на залива. Всички платна, освен едно-единствено, бяха сгънати. Платноходът бавно се плъзгаше напред, черният му кил прокарваше светла бразда по водата, чиито мехурчета образуваха сияйна пътека. И последното платно бе вече сгънато, а котвата спусната. Корабът спря, като лекичко се поклащаше.

Спуснати бяха и три лодки, които се изпълваха с безмълвни групи хора, стигнаха до плажа, където въоръжените мъже дебаркираха и накрая пак се върнаха на кораба, за да докарат нов товар. Щом стъпеха на сушата, въоръжените мъже се строяваха в четири редици, насочваха се към канарите, закатерваха се по тях и изчезваха в мрака.

После друг кораб заставаше на рейд, следван от втори, трети. Всички чакаха своя ред. От утробата на тази флота само за един час се измъкнаха десет хиляди души. Даже английски адмирал би се възхитил от безукорния ред на тази огромна морска маневра.

Десетте хиляди хлътнаха във вътрешността на сушата без друга следа освен стъпките им по пясъка. Човек би си рекъл, че това бе армия от призраци.

И дума не излизаше от тази колона, разстилаща се на огромно разстояние, крачеща безшумно с обуца от лико. Ухото долавяше само някакво неясно боботене на тъпкана земя.

Тугите вървяха бързо, но някак си се плъзгаха по земята, сякаш само леко я докосваха с пръсти. Всички до един бяха въоръжени с пушка, пистолет и сабя, защото им предстоеше да се бият, да унищожават. Но всеки носеше и свещената кърпа, с която щеше да души ранените. Фанатична вяра и кръвожадност въодушевяваха тази армия от човеци-тигри. От нея се разнасяше животинска смрад, примесена с горчив мирис на мускус.

Тъмната лента на тугите продължаваше като чудовищна змия, движейки се със седем километра в час, и си даде почивка едва на една левга от Санпуриан. Настъпил бе полунощният час. Предводителите, възседнали коне, спряха колоната. Копитата на конете бяха омотани с парцали. След миг се появи някакъв човек, който изникна сам в нощта. Коленичи пред Салданазар, после се изправи и му каза кратко:

— Всичко е готово, господарю! Вратата ще бъде отворена в два часа.

— Добре! Остани до мене!

Салданазар даде разпорежданията си и армията отново потегли след половинчасов отдих. На два километра от Санпуриан, тя се подреди в няколко по-широки и по-многобройни колони, а в един и половина сутринта десетте хиляди туги легнаха по корем на земята и запълзяха. Това е упражнение, усвоено старателно от всеки туг-

удушвач. Този начин на напредване и оттегляне има своите закони и методи и е характерен за тугите, които го владеят до съвършенство.

Пълзящата армия стигна невидима до едни високи треви, където можеше да я издаде само полюляването на стръковете. Ала часовете помислиха, че тревата се поклаща от вятъра. Челните редици на колоните спряха тъкмо когато излизаха на незатревеното пространство около лагера, изтъпкано от войнишките ботуши, и се сгушиха под високите треви, като зачакаха да стане два часът.

Съвсем ненадейно вратата се отвори лекичко и бе спуснато нещо като подвижно мостче. Колоната на Салданазар се втурна напред, последвана от всички останали. Дивите шайки се юрнаха към палатките, където спяха войниците на Сюркуф. Вдигна се неопикуема суматоха, прекъсвана от изстрели.

Сюркуф изхвърча от палатката си в цитаделата, а пък почетната му рота, заедно с махратските офицери, прескочиха оградата на цитаделата. Но как да стрелят в тази освирепяла тълпа, в която имаше и приятели и врагове? След кратко колебание Бренвил се провикна на всеослушание, че ако оставят противника да си разиграва коня, жива душа в лагера няма да остане.

— Прав си! — каза Сюркуф. — Да отмъстим за нашите убити!

И даде заповед на един от матросите си. Половин минута покъсно повече от сто кратера избълваха едновременно пламъци, камъни и пръст, като изхвърлиха във въздуха хиляди туги, които тупваха отново на земята сред експлодиращи бурета с барут.

Всичко, що бе оцеляло, побягна с неистови викове на панически страх. Останал отвън начело на резервните си части, Салданазар съзря около себе си две хиляди от своите десет хиляди войници — обгорени, осакатени, обезобразени, контузени, обезумели, готови да дезертират.

— О, Кристна! Кристна! — съскаше през зъби той.

А очите му хвърляха мълнии. Пак бе претърпял поражение!

— Господарю, има начин да ги заловиш! — провикна се някой край него.

Беше капитанът предател, който им бе отворил вратата. Останал бе невредим след взрива на мините.

— Да ги заловя ли? — повтори Салданазар, съживен от възраждащата се надежда.

— Нали имаш още пет-шест хиляди души, господарю? — попита капитанът. — Не забравяйте, че в така наречената цитадела няма повече от двеста души.

— Само двеста ли?

— Заклевам се в бъдещото си прераждане, че е истина!

— Но как да превземем тая пуста крепостна стена?

— Господарю, дай да вдигнем купчини пръст около цитаделата. Така ще бъдем по-нависоко от нея и ще можем да стреляме по защитниците ѝ. Докато едни строят кулите, други ще измайсторят бамбукови стълби за обсадата. А тя ще започне, след като избием по-голямата част от гарнизона.

— Явно, че Шива те вдъхновява! Назначавам те за началник на кулите и на обсадата!

Капитанът, който беше умна глава, даде веднага разпорежданията си. Тугите се заловиха за работа с жар, преданост и методичност. Приличаха на трудолюбиви мравки след разруха на мравуняка им. Още призори четиридесет площадки колкото човешки ръст изникнаха пред оградата на лагера и започнаха да се извисяват даже над стената на цитаделата.

Щом се развидели, Сюркуф насочи оръдието за стрелба, събори с него насипите и изби работниците. Но после каза на принцесата, която не желаше да си тръгне без него:

— Ще ги разиграваме през целия ден. Но утре заран ще им дадем да се разберат!

— Защо? — попита принцесата.

— Защото... — отговори, смеейки се Сюркуф — с помощта на моята вълшебна пръчица ще се превърнем до един в малки зверчета, не по-големи от юмрук.

През деня предимство имаха обсадените, защото обсаждащите нямаха топове. При все това насипите растяха. Салданазар не се поколеба да пожертва пет-шестстотин души, за да привърши успешно работата по насипите. През нощта обсадените изпратиха само няколко снаряда и то наслуки. Тугите стреляха като бесни под закрилата на мрака. Призори техните насипи се умножиха, много по-високи от цитаделата. Но колкото и да се взираха в пространството пред себе си, обсаждащите останаха втрещени, че в крепостта нямаше никой и хукнаха да предупредят Салданазар.

— Скрили са се под земята! — помисли си той. — Това е стара френска хитрина!

И даде заповед за обсада. Три хиляди души, снабдени със стълби, се покатериха по насипите, но оръдията и пушките на обсадените мълчаха. В цитаделата цареше гробна тишина. Тугите бяха единомдушни — Сюркуф се бе скрил в някое подземие.

Първите от изкатерилите се по стената слязоха в цитаделата и напразно претърсиха всичко. Под краката им нямаше и помен от вход, а само камънак. Изведнъж цялата дървена ограда на цитаделата и голяма част от вътрешния двор бяха вдигнати във въздуха. За тугите това дойде като гръм от ясно небе. Те не можеха да си представят, че обсадените могат да се самовзривят. Около хиляда и двеста трупа покриха земята. Оцелелите стояха като зашеметени.

Вторият разгром се равняваше на първия.

— Господарю, остават ти още пет хиляди души! Имаш време да минеш в отстъпление.

— Така е! — каза Салданазар, възвръщайки хладнокръвието си с огромно усилие на волята.

На другата сутрин той намери доброволци, готови да се вмъкнат в разрушената цитадела. Необезпокоявани от невидимия враг, тия мъжаги изследваха стъпка по стъпка целия терен, съобщавайки, че навред са се натъквали на скала. Салданазар прояви търпение, но безуспешно — нямаше и помен от обсадените.

Освен това, дойде и вестта, че армията на принцесата и опълчението ѝ се събирали в столицата, за да тръгнат на поход срещу него. Той разполагаше с още няколко дни, преди да го принудят да поеме обратния път. Закле се да издири обсадените.

* * *

Целият малък гарнизон беше намерил убежище в Пещерата на съкровището. Благодарение на предвидливостта на Сюркуф да застелят пода на пещерата със сено, подслонът се оказа доста уютен.

Липсваше им чист въздух, но не и светлина, понеже Сюркуф, освен това се бе погрижил да снабди хората си със зехтин, фитили от

памучен плат и войнишки канчета, та те можаха да си измайсторят нещо като лампи.

Сюркуф никога не оставяше хората си да безделничат. И този път той ги впрегна в действие. Нареди им да започнат най-старателно работа по разчистване изхода на пещерата, който водеше към морето. Отпушиха го така, че им оставаше да съборят само още няколко каменни, отломки, за да стигнат до самото подножие на крайбрежните канари, на чийто връх стърчаха руините на Санпуриан. Работата продължи до деня, когато Салданазар научи, че в скоро време ще разполага с нова войска. Сюркуф събра хората си около огъня и могъщата му фигура се откри с пълна сила.

— Другари — обърна се той към насядалите край огъня, — бях ви предупредил, че може би врагът ще се опита да ни превърне в безобидни животинки подобни на къртове, и ето че успя, но е крайно време да станем пак смели войници. — И обръщайки се към Бренвил, добави: — Ще вземеш със себе си двайсет души! Аз съм се погрижил да събера много пушки след боя. Те са заредени и ще бъдат на ваше разположение. Със сандъци с боеприпаси, и чували, пълни с храна, може да барикадирате изхода на тайната стълба. В три часа сутринта, вярвам, че имаш часовник, ти Бренвил, ще откриеш огън. Смятам, че можеш да отвориш изхода в три без четвърт. Десет минути ще ти бъдат достатъчни да построиш препятствие. Ако ви атакуват по време на операцията, открийте незабавно огън!

— Добре! — съгласи се Бренвил. — Така ще смажем доста туги!

— При подобни условия един боец може да изстрелва по десет куршума в минута, стига пушките да са заредени и да са под ръка — каза Сюркуф.

А после като се обърна към принцесата той добави:

— Вие и вашите придворни дами ще зареждате пушките и ще ги подавате на бойците. Нали за това преминахте през моята школа? Мислехте, че си играете игра, но сега виждате, че от това ще зависи животът ви! А пък на теб, Бренвил, ако не можеш да удържиш положението, ти заповядвам да се прибереш в окопчето, ще вдигнеш подвижната стълба, и докато тугите се суетят, ти, принцесата, жените и мъжете ще се качите на билото и няма да мислите за мен.

— Разбрано — каза Бренвил.

— Най-важното е да не протакаш ненужно и опасно битката. Достатъчно е да я почнеш, за да подпомогнеш моя план.

— Ясно. Смяташ да излезеш с по-голямата част от войниците през долния изход и да изненадаш тугите.

— Точно така! И не се чуди, ако чуеш оръдеен залп, защото такъв наистина ще има! — каза Сюркуф, като се усмихна.

— Разбирам... Ще изстреляш гранати.

— И няколко по-едри бомби.

Тогавашните гранати бяха нещо като мънички бомби, които човек можеше да метне с една ръка.

След като обясни намеренията си, Сюркуф прекара остатъка от деня и част от нощта в усилена подготовка. Малко след полунощ той излезе със своите хора, като остави Бренвил, принцесата и останалите в пещерата.

Хората на Сюркуф до един бяха изпитани бойци, свикнали да презират смъртта и да нехаят за живота си. Влизаха в бой без никакъв страх за кожата си. Просто бяха претръпнали за опасностите. А и махратите подобно на европейските авантюристи бяха професионални воители. Едните бяха карали служба при Типу-Сахиб и адмирал Сюфрен, а другите бяха преживели в Индия най-бурната част от своя живот.

Малобройната войска потегли на решителен бой. Всички носеха по пет гранати в торби от дивечова кожа. Някои бяха снабдени и с по-големи бомби. Войската се промъкна покрай скалистия бряг, отдалечи се от Санпуриан, свърна към бивака на тугите, но така че да го наблюдава отвисоко, защото палатките на тугите бяха вдигнати в долчинка, за да бъдат по-близо до един поток. Към два часа и половина спряха да починат на две хиляди стъпки от техния бивак.

Сюркуф заповяда да подредят осем големи снаряда на билото на хълма, на известно разстояние един от друг и остави да ги охраняват двама верни войника. Тези снаряди трябваше да бъдат взривени, щом избухнеше първата граната в бивака на тугите. Фитилът на всеки един от снарядите можеше да бъде запален и човек да се отдалечи от него, докато той избухне. Фитилите бяха нееднакво дълги, за да предизвикат последователни експлозии.

Естествено, от такова малко разстояние тези бомби не можеха да причинят никакви значителни щети на тугите. Ала Сюркуф искаше да

заблуди неприятеля, че на билото на хълма е цяла оръдейна батарея, която предвещава настъпление на голяма армия. Дали това не бяха обещаните подкрепления, които пристигаха по-бързо от очакванията им?

В три часа без две минути откъм цитаделата се чу пукот: явно, Бренвил отбраняваше блиндираното си прикритие ловко и бързо. Начаса малката войска на Сюркуф се втурна напред и стигна незабелязано до бивака на тугите. В това време всички неприятели до един бяха вперили поглед в цитаделата, където Салданазар бе изпратил хиляда войника, за да посрещнат странната атака на обсадените, изникнали ненадейно изпод земята.

Първожрецът вече се готвеше да изпрати подкрепления, защото обсадените оказаха яростна съпротива. Съвсем неочаквано в бивака на тугите избухна първата граната, след която нови сто се изтърколиха наред подплашените врагове и смъртоносните експлозии се заредиха една след друга. Но ето че лъжливата канонада започна, последвана от пушечна стрелба... Няма съмнение — пристигнаха подкрепленията на Сюркуф!

Неописуема паника завладя тугите и те се разбягаха, крещейки неистово: „Кришна! Кришна!“. Обзети от мистичен ужас, те бяха повярвали, че бог някакъв ги е обрекъл на смърт.

Остатъкът от тугите — някаква безлика маса — се юрна шумно към корабите. След лудешки бяг тази човешка вълна изчезна в морето — всички се хвърлиха във водата и заплуваха към корабите, завладявайки ги с щурм, без да изчакат да бъдат прибрани.

Сюркуф забрани да се преследват бегълците. Не беше необходимо противникът да разбере с колко малък брой хора си има работа. Пред укритието на Бренвил, който бе проявил невероятно мъжество, преброиха четиристотин и десет още топли трупа. Сюркуф изчисли, че броят на тугите, загинали от гранати и куршуми в тази кървава нощ, възлиза на хиляда души.

Когато на другия ден първите ескадрони на подкреплението долетяха и видяха колко трупове покриват земята, паднали след кратката обсада, когато индийците огледаха цялата тая сеч, те дадоха на Сюркуф прозвището Изстребителят. В цяла Индия и до днес възпяват подвизите му, дарявайки го с това име, носено някога на другия край на света от прочутия френски разбойник Монбар.

* * *

Сюркуф веднага нареди да взривят пещерата Санпуриан, станала му вече ненужна, защото както може би си спомня любезният читател, той бе разменил почти цялото съкровище от сребърни рупии срещу скъпоценни камъни.

Подкрепленията стъпиха в Санпуриан близо три дни след кавалерийския авангард на Сюркуф. Принцесата направи преглед на войските и бе приветствувана най-възторжено. Тя се бе сражавала редом с Бренвил при отбраната на крепостта, дори бе леко ранена в ръката и носеше превръзка през рамо. За войника няма нищо по-привлекателно от жена-героиня. А когато героинята се случи принцеса, и то прелестно красива, тогава тя се превръща в идол за своята армия.

Всеобщо беше мнението, че с победата си над англичаните Сюркуф надминава всички очаквания. Но последният удар, който той нанесе на тугите, го издигна още по-високо в очите на народа. Тугите го бяха помислили за втори Христос, и затова Сюркуф пощади двама от тях — голобради момчета по на петнайсет-шестнайсет години.

— Защо ми казвате Кристина? — попита ги той.

— Много добре знаете защо! — отвърнаха те.

— Кажете ми и ще ви освободя! — каза Сюркуф.

— Защото вие сте въплъщение на Кристина.

И те му разясниха докрай въпроса. След това разкритие на двамата туги стана нещо много странно. Всички присъстващи офицери-махрати коленичиха пред Сюркуф като пред божество. Те също завикаха:

— Кристина! Кристина! Божествен Кристина!

И тази вяра се разпространи сред армията до такава степен, че за да забрани на народа да коленичи пред него, Сюркуф се видя принуден да издаде заповед, в която изрично се казваше, че козируването трябва да се превърне в единствен знак на почит към него. А в това време Бренвил се заливаше от смях!...

Когато принцесата и Сюркуф се завърнаха в столицата си начело на войските, цялото браминско духовенство, предвождано от първожреца, дойде да коленичи пред принцесата и генерала. И не само

да коленичи, ами с опряно в прахта чело да изслуша една предълга реч на първожреца, който завърши с думите:

— Ето го новият Кристна!

И сочейки принцесата, допълни:

— А това е жена му, която след смъртта си ще стане богиня!

Задимяха благовония, разнесоха се свещени химни, коленичилият народ се изправи като в някакъв транс, оръдието загърмя, пушките затракаха... На Сюркуф му идеше да се разсмее, но случаят бе прекалено тържествен. При все това той побърза да мине с войските пред принцесата и приключи тази странна церемония по най-кратката процедура.

На терасата на двореца бе приготвен интимен обяд за Сюркуф, Бренвил и принцесата. Строгийт източен етикет не позволяваше да поканят и Хемра, жена с неустановено семейно положение, принадлежаща на нисша каста, заради която тя можеше да бъде считана само за прислужница. Сюркуф и неговият лейтенант се стъписаха, когато видяха, как принцесата стана и коленичи пред корсаря.

— За бога, скъпа приятелко — попита я Сюркуф. — Какво става с вас?

— Сахиб Кристна, аз...

— И нея са я прихванали! — провикна се развеселен Сюркуф.

— Това е вече прекалено! — не можа да сдържи присмеха си Бренвил.

А принцесата, макар и коленичила, прошепна съвсем тихо, за да не я чуят слугите:

— Ако не се преструвам, че ви мисля за бог, вярата на народа ще отслабне. А докато ви смятат за въплъщение на Кристна, всички ще бъдат предани и на вас, и на мен.

— Жена ми е наистина по-умна от мен! — помисли си Сюркуф.

— Ей богу, голяма хитруша... — прошепна Бренвил.

След тази случка всички седнаха на масата, според индийския обичай. Когато отпратиха слугите и слугините, робите и прочие, Сюркуф сподели с принцесата:

— Иска ми се преди да отплавам, за да се бия с англичаните, да направя двореца непревземаема твърдина. За тази цел ще го превърна в най-скоро време в крепост, подобна на крепостите на прочутия Вобан.

Ще създам гвардия, съставена от махрати, араби, индийци-мюсюлмани и сипаи. Тези различни народности ще се контролират взаимно, което пък ще осуетява заговорите. Нашият генерал, слава богу, жив и здрав, ще оглави пак гвардията и войската. Така ще бъда напълно спокоен, когато замина. Ще гледам да се върна, щом ще дарите поданиците си с млад принц или принцеса.

Мариам беше бременна.

— Колкото до съкровището, ще се погрижа и то да бъде в безопасност.

Бренвил, който усети, как помръкна лицето на принцесата при мисълта за близката раздяла със съпруга ѝ, реши да смени темата на разговора. Пък и той притежаваше достатъчно остроумие, за да развесели една хубава жена и успя да го стори, за което Сюркуф му бе много благодарен.

* * *

На другия ден строителните работи започнаха с трескава бързина.

Сюркуф нареди първо да забият в земята цял стобор от огромни колове, високи колкото разрушената крепостна ограда, които временно я заместваха. В подножието му прокопаха нови ровове. Както обикновено, пръстта от тях крепеше дървените колове, върху които имаше площадки за стрелба и платформи за артилерията на бастионите. Веднага след това зидари вдигнаха пред стобора каменна стена. По-късно целият народ се убеди, че няма нищо по-здраво от каменна крепостна стена, подсилена от солидно терасиран дървен стобор.

Щом вдигнаха стената и построиха бастионите, щом бе уреден въпросът с новата гвардия, и всичко само за срок от два месеца, Сюркуф прецени, че вече може да отпътува. Корабът го чакаше. Поради смесения си индо-европейски състав, гвардията представляваше солиден гарнизон. Сюркуф остави подробни инструкции, в които всичко бе предвидено и издаде добре обмислени заповеди. Накрая се подготви за тръгване, след като се убеди, че е

сторил всичко зависещо от него, за да опази живота на принцесата. А пък Бренвил извика при себе си Хемра.

— Мила моя, каза ѝ той — аз заминавам. Виждам, че много скърбиш за мен, но ще те утеша. Ние двамата ще се разведем, но ти днес ще се омъжиш отново.

— Аз ли?

— Да, ти. И то още днес. Приготвил съм ти такава хубава зестра, че без да се усетиш, се появиха много кандидати за женитба.

Хемра се поозадачи, а Бренвил продължи:

— Споделих тази своя грижа с някои от моите офицери-мюсюлмани. Всеки от тях ще бъде щастлив от твоя избор. Би ли харесала, например...

И Бренвил изреди кандидатите за женитба.

— Видях, че се усмихна, когато ти споменах за лейтенант Джакиб, който е много хубав мъж...

— Не е вярно, не съм се усмихнала...

— Тогава може би предпочиташ някой друг, а? Последва многозначително мълчание. Бренвил оправи нещата по закон и ред, сиреч още същия ден последва развод, а час подир туй и женитба, на която присъствува и самият той.

* * *

Три дни по-късно, придружен от стотина индийци и двайсетина европейци, които като всички морски вълци предпочитаха да станат корсари, нежели войници, Сюркуф се сбогува с принцесата и пое на път заедно с Бренвил. След четири дни той вече бе на кораба, който му беше изпратен от Ил дьо Франс и отплава, преливащ от щастие. Та нали морето е вечната любов на моряка!

ГЛАВА ШЕСТА

В КОЯТО БРЕНВИЛ НА СВОЙ РЕД СЕ ЖЕНИ

В Индия понятието разбойник не се покрива със смисъла, който днес хората му дават, примерно във Франция и Италия. Само допреди четиридесет години на разбойника в Неаполитанското кралство и в папските области се гледеше със съвсем друго око. Често пъти един главатар на разбойници бе значима и тачена фигура, която преговаряше с велможи, принцове и дори крале.

Историята на индийските разбойници напомня поразително тази на италианските. И много странно — техният бог Кришна е бил най-обикновен главатар, стигнал до княжеска титла. В страни, където класите и безимотните касти са потиснати от богатите, на разбойничеството се гледа като на протестно народно движение. Тук вече бедните си имат свой закрилник. В това е разковничето за популярността на разбойниците както в днешна Индия, така и в довчерашна Европа.

В Индия разбойниците спазват особена дисциплина, защото индийските народи имат вродена склонност към класификации, към безбройни сдружения, секти и тайни общества, покриващи с разклоненията си цялата им огромна страна. Подобно на тугите, разбойниците също си имат главатари в йерархическата стълбица във всяко кралство, провинция и град. Но над всички стои личността на краля-махараджа. Характерно за разбойниците е, че подобно на тугите, те не признават расовите, кастови и религиозни различия.

Избухне ли някъде гражданска война, по заповед на махараджата, разбойническите шайки застават твърдо на едната от двете враждуващи страни и се превръщат в нейни бранители. Оттук и ролята на краля на разбойниците, който си има свои придворни и съветници с право на глас, без който нищо не може да се предприеме.

Нека добавим, че между разбойниците и просяците съществуват най-тесни връзки. Но да не забравяме, че и просяците имат свой крал.

* * *

Десет дни минаха, откакто Сюркуф бе отпътувал. Една заран в столицата най-тържествено влезе богат индийски велможа, чиято свита обясни, че той бил благородник от Калкута, наричал се сахиб Али Мансур и бил мюсюлманин.

Яхнал чистокръвен арабски жребец от Маскат^[1], обкръжен от своите щитоносци, придружен от секретар, който пишеше заповедите му, от мюсюлмански свещеник наместо духовен наставник, от цял рояк роби от мъжки и женски пол, той заслепи с блясъка си очите на мало и голямо.

Али Мансур бе красив тридесетгодишен мъж с горда осанка, ала хубостта му събуждаше странно усещане. В негово присъствие хората се чувствуваха някак неуютно, още преди да ги е предразположил. От цялата му особа лъхаше притворство, което често можеше да подлъже човека. Висок, строен, широкоплещест, с прекрасен профил, очертан от орлов нос, и властно чело, Али Мансур вдъхваше страхопочитание от пръв поглед.

Той носеше препоръчителни писма от най-високо място, които несъмнено потвърждаваха, че е важна птица. Пътуваше за свое собствено удоволствие и възнамеряваше да обходи не само Индия, но да навести Персия, Европа и даже Русия. Бе високообразован, знаеше английски, френски, италиански и китайски, като говореше изискано и хинди.

Щом се втренчеше в някого, погледът му направо сковаваше и плашеше. Но често пъти същият този тъй пронизващо силен поглед криеше нещо нечисто и потайно. На устните му сегиз-тогиз потрепваше загадъчна усмивчица. Облечен бе наглед скромно, но богато и пребогато. Маниерите му бяха изискани и му придаваха наистина аристократичен вид.

Обкръжението му не бе на неговата висота. Хората му бяха прилични, добре облечени, но по лицата им не се четеше нищо предразполагащо. Щитоносците му явно бяха участвували в много

битки, тъй като по лицата им личаха пресни белези от рани. Писарят му бе едно дребно старче с мършаво изпосталяло еврейско лице. Другите му служители бяха още по-неприветливи. Макар да се показваха учтиви към посетителите, по всичко си личеше, че тая любезност е по поръчка от господаря им.

Скоро Али Мансур стана всеизвестна личност. Както му се полагаше, той поиска аудиенция от принцеса Мариам, която нямаше как да му откаже тази чест. Принцесата се задоволи да го приеме в строгите рамки на дворцовия церемониал. Тя не прояви нито благосклонност, нито студенина, нито любезност, нито своенравност, сиреч — държа се като принцеса, което пък особено подчерта нейната женственост. Нейната изтънчена интуиция ѝ подсказа, че този подмолен красавец е твърде опасен. След като официалната аудиенция свърши, връзката, тоест пряката връзка с двореца се прекъсна. Защото Али Мансур не пътуваше като човек, който бърза за някъде — той изучаваше страните, които посещаваше и удължаваше престоя си в тях, когато това му се нравеше.

Той показа чудеса в лова на глигани. В присъствието на група млади благородници отсече със само един саблен удар главата на див глиган-единак. При друг случай му се удаде да улучи с куршум тигър между двете очи и да го повали. А това не е дребна работа, нали!

Тези и други подвизи пораждаха безброй приказки за чужденеца, който привлече всеобщото внимание. Той направи още няколко задкулисни опита да бъде приет в двореца, но не пожъна никакъв успех. Принцесата не приемаше, така да се каже никого, и се затваряше в покоите си. Али Мансур добре запомни този урок.

* * *

Една вечер някакъв керван на добре въоръжени търговци, явно много богати, пристигна край столицата и спря на стан недалеч от лагера на Али Мансур, в подножието на крепостната стена. Вместо да яздят мулета или камили, тези търговци бяха яхнали чистокръвни персийски и арабски жребци, което ще рече, най-добрите коне на света. Керванът трябваше да бъде въоръжен, защото бе потеглил по

дългия си път към страната на афганците, а тя е високопланинска, и там понякога се налага да се водят боеве, но понякога и да се бяга.

Али Мансур помоли някои от видните си нови приятели да попитат тъй добре въоръжените търговци дали биха могли да го вземат със себе си при пътуването им до Афганистан. Търговците първо се направиха на глухи, оправдавайки се, че не били чували за такъв благородник от Калкута, че били достатъчно силни, за да минат през всички премеждия сами и че не желали да делят с никого бъдещите си печалби. Но Али Мансур поиска среща с тях и те се явиха.

Благородникът от Калкута им показа прочутите си препоръчителни писма, и то в присъствието на своите приятели.

Той заяви открито, че е тръгнал да пътува за поука и развлечения, а не по търговия. Обясни, че няма да се набърква във водачеството на кервана и подчерта, че колкото и да са смели като търговци, те няма да загубят, ако и той прибави силата си към тях.

Керванджиите отговориха, че ще си помислят. Али Мансур изчака решението им. То бе благосклонно, ала предвиждаше подписване на договор в столичния съд и тръгване на път чак след месец, тъй като планинските проходи били още затрупани от снеговете.

Общественото мнение прие без изненада споразумението между пътешественика Али Мансур и търговците керванджии. Никой не се усъмни в необходимостта керванът да изчака стопяването на снеговете. Всеизвестно бе, че планинските проходи в Афганистан са достъпни само напролет.

Али Мансур и търговците си размениха взаимни посещения и накрая се сприятелиха. Веднъж Мансур ги покани даже на вечеря, без чуждо присъствие. Късно през нощта, вече по време на десерта, докато четирима мъжаги караулеха вън от палатката, за да предупредят вечерящите, ако случайно някой непознат проникне в лагера, въпреки кучетата пазачи, се проведе следният разговор:

— Братя — обърна се към търговците Али Мансур. — Свикал съм ви, за да се посъветвам с вас.

— Ето че сме тук! — обади се един търговец. — Кажи сега, каква сделка предлагаш!

— Сто милиона рупии! — обясни Али Мансур. — И то под формата на брилянти, перли и рубини.

— Цяла касетка значи! И къде се намират тия драгоценности? — попита същият търговец.

— В двореца на принцесата! — отговори Али Мансур.

И като извади някакъв тефтер от джоба си, продължи:

— Както знаете, аз следя отблизо търговията със скъпоценности в Индия. Напоследък научих, че на името на принцеса Мариам са били закупени скъпоценни камъни, чиято стойност възлиза на сто милиона рупии.

И той прочете списъка на купеното от принцесата.

— Знаете ли — попита друг търговец — откъде принцесата е измъкнала толкова много пари?

— Не е трудно да се досети човек, ако знае какво е ставало в Санпуриан — отвърна Али Мансур. — Принцесата е била посветена в тайната на съкровището, укрито от баща ѝ в някакво подземие. Тя на свой ред е разкрила тайната си на Сюркуф, след като той се оженил за нея. Капитан Сюркуф, този велик моряк, отличен военачалник и изпечен политик, се заема с възстановяването на цитаделата на Санпуриан, след което, с помощта на превъзходната си охрана и под предлог, че закриля жена си, пренася на няколко пъти цялото съкровище в столицата. Принцесата обаче предпочела съкровището ѝ да бъде разменено срещу скъпоценни камъни. Това именно възбуди моето любопитство.

— Но нали Сюркуф бе нападат в Санпуриан. Кой, според вас, предприе тази атака? — попита трети търговец.

— Той бе нападат от тугите! — поясни Али Мансур.

Настъпи мълчание. Даже разбойниците — тия решителни, готови на всякаква авантюра мъже, стига да им предстояха големи печалби, тия достойни бандити, до един членове на кралския съвет заради нечуваната си храброст, потрепераха, щом някой споменеше пред тях за тугите.

— Да не би да са знаели за съкровището? — плахо попита четвърти търговец.

— Не! — отговори Али Мансур. — Ако им е било известно, те са щели да открият пещерата и да намерят нейния излаз към морето. Тугите са обрекли капитан Сюркуф на своя бог Шива и целта им е била да удушат тоя дързък корсар!

— Та само заради един корсар да се вдигнат десет хиляди туги!
— попита същият търговец.

— Да, брате! — потвърди Али Мансур. — Доплавали са вкупом на борда на цяла флота.

— Тия туги не са по-силни от нас. Зная, храбрецът тук е Сюркуф. Той е изтребил поне пет хиляди от тях!

— Така е, брате...

— Та той би станал превъзходен наш събрат! — възкликна простодушно търговецът.

— Той е морски разбойник, но с позволението на Франция — поясни Али Мансур.

— Я ни разкажи още нещо за тия драгоценни камъчета! Къде са те сега?

— Главата си режа, че са в цитаделата — каза Али Мансур. — Но нямам никакви сведения за точното им местонахождение. Събрал съм ви днес, за да ви призова да обмислим план за действие. Нека всеки от нас си понапругне мозъка и утре да се видим пак. Ще ме поканите и вие на свой ред на вечеря и ще ми изложите намеренията си. Ще се изкажете всички подред!

След тия заключителни думи, Али Мансур отпрати своите събрата-разбойници.

Когато остана сам, влезе секретарят му, за да попита какво ново ще му възложи.

— Няма нови задачи — каза му на френски Али Мансур, а после с присъщата си загадъчна усмивка, го попита:

— Я ми кажи, преди колко време ти напусна Франция?

— Преди двадесет и две години — отвърна секретарят.

— А пък аз я напуснах цифром и словом преди десет години!

— В сравнение с мен вие сте едра риба, защото, сте махараджа на разбойниците, а пък аз съм само ваш покорен слуга. При все че никой повече от вас не е заслужил титлата цар на разбойниците и никой не я носи по-достойно от вас!

— Стига ласкателства! Я по-добре ми кажи каква сума ти трябва, за да си живееш кротичко като рентиер в Париж?

— Един милион!

— Ще ти дам два!

Секретарят удивено погледна махараджата, който продължи:

— Смятам, че ще бъдеш щастлив да се махнеш от Индия и да се прибереш в родната Франция.

— Ами вие?

— Аз ли? Откакто във Франция няма вече крале и провъзгласиха Републиката, мечтая само да осъществя някаква огромна сделка и да се върна богат в Париж...

— Чудесно... Ами... вашето минало?

— Драги мой, ние ще минем френската граница с два паспорта, издадени в Александрия Египетска. В тях ще пише, че сме италианци по произход, живеели в Египет и Индия, където сме натрупали състоянието си.

— Ами ако ни разкрият спатиите? — попита секретарят.

— О... Това е невъзможно!... Аз толкова съм се преобразил за десет години скитнически живот, че и родната ми майка да ме види, няма да ме познае... А що се отнася до теб... ти така си изпостелял, че си станал просто неузнаваем...

— Добре, ама щом вашият дял в обира на брилянтите ще бъде само два милиона франка какво тогава ще остане за мен...

— Ти си отчайващо наивен, драги... За глупак ли ме смяташ?

— Разбирам!... — каза секретарят. — Възнамерявате да откънете брилянтите.

— И да ги поделя само с теб. Опасно, ала твърде примамливо начинание...

— И как ще го осъществите, ако смея да ви попитам?

— Ще почакам моите прескъпи братя от търговския съвет да ми изложат своите намерения. С хитрост ще ги принудя да одобрят онзи план, който, без да бъде мой, ще налее вода в мелницата ми. Те ще ми послужат за маши, без да се усетят. Така планът им ще пропадне, а моят ще възтържествува!

— А какви са истинските ви замисли? — попита го секретарят.

— Да отвлека принцесата! — рече му Али Мансур.

— И тя, спасявайки кожата си, да ви даде камъните, нали?

— Нищо подобно — ще отвлека и нея, и съкровището ѝ.

— Не ми се нравят историите с отвличане на жени... Създават ненужни главоболия!

— Но, скъпи ми приятелю, моето решение е непоклатимо!

— Прекланям се пред него тогава!

— Ако не бях срещал смъртта лице в лице стотици пъти, сега нямаше да бъда крал на разбойниците. Така че съм в правото си да задигна не само брилянтите, но и красивата им притежателка. Защо да изпусна такава привлекателна плячка?

След тези думи той отпрати секретаря си.

Англичаните претърпяха толкова горчиви поражения в морските схватки със Сюркуф, че накрая обявиха награда за главата му. Но въпреки обещаната висока цена, главата на Сюркуф стоеше на раменете му. При все това английското правителство даваше мило и драго славният корсар да бъде убит или поне пленен.

Директорът на Индийската компания научи, че Сюркуф възнамерява да кръстосва отново морската шир, и реши да прати бойни кораби, които да обкръжат корсаря и да сломят съпротивата му. Предупреден, че Сюркуф разполага само с един бързоходен платноход — дълъг и лек, директорът на компанията заповяда на трите най-маневрени кораба да издебнат корсаря и да го заловят.

Можете ли да си представите тия три кораба-гиганти, снабдени с тежки бордови оръдия, с многоброен екипаж, допълнен от по двеста души морски пехотинци, в схватка с малкия платноход, снабден само с няколко оръдия и с двеста защитници, без други подкрепления. И въпреки всичко, ехото от така наречената Битка на Трите кораба се разнесе по цял свят, а славата на Сюркуф достигна своя апогей.

Битката се състоя два дни след като Сюркуф бе вдигнал котва. Ескадрата на Компанията разполагаше с малко разузнавателно корабче, което следеше движенията му. Щом капитанът разбра посоката на корсаря, корабчето се стрелна да предупреди своите сили.

Английските кораби заградиха Сюркуф от три страни. Първият кораб, прикрит зад един провлак, трябваше да пусне Сюркуф да отплава в открито море, за да пресече отстъплението му. Другите два щяха да пресекат пътя му от ляво и от дясно. „Крокодил“, така се казваше платноходът на корсаря, отмина провлака и дежурният на мачтата се провикна:

— Виждам кораб вляво!

Бренвил, който също бе бордови дежурен, взе далекогледа и впери взор в кораба.

— Виждам вражески кораб от Индийската компания! — провикна се той към Сюркуф. — С много войска на борда!

В същия миг дежурният на мачтата сигнализира, че вижда още един кораб, този път отдясно.

— Добра маневра! — каза вечно усмихнатият Бренвил. — Още един кораб и щяха да ни обградят в квадрат!

Сюркуф заповяда да започне подготовката за схватката. В миг сред френския екипаж настъпи, но само привидно, смут и объркване, но след още миг на борда на корсарския кораб се въдвори пълен порядък. Сюркуф остави при въжетата малък брой моряци, а останалите свои хора събра на носа на платнохода си, който стремително се понесе право срещу първия забелязан английски кораб.

Той огледа редиците и установи, че никога досега не бе имал подобър екипаж. Всеки, който постъпваше на служба при Сюркуф, знаеше, че животът му, както и животът на Сюркуф, е в постоянна опасност, и че ще се изправя лице в лице със смъртта поне двадесет пъти, и то при най-невероятни обстоятелства. И най-смелите се двоумяха, преди да подпишат договор с корсаря. Но пък какви хубави дялове от плячката получаваха след победата!

Този път обаче битката изглеждаше непосилна за моряците на корсаря. Как ли щеше да се справи капитанът им? Корсарите се спогледаха помежду си. Със спокоен глас, Сюркуф извика един възрастен офицер, известен със своята безпределна храброст, който му беше предан дотам, че бе готов по негова заповед да влезе и в огъня.

— Лекерсенек — обърна се към него Сюркуф, — ще атакуваме англичанина на абордаж и ще пленим кораба им. Ти ще стоиш на кърмата близо до малкото топче, заредено с картеч. Аз ще ръководя нападението заедно с Бренвил. Може би зад гърба ни ще има дезертъори, дете не ще посмеят да скочат на неприятелската палуба.

Надигна се силен ропот сред екипажа, настръхнал след думите на Сюркуф, възприети като незаслужена обида.

— Никакво топче! Никакъв картеч! Ние не сме страхопъзльовци! До един ще влезем в боя!

Сюркуф вдигна ръка и всички се смълчаха.

— Стори ми се — рече той — че някой от вас си въобразяват, че тази битка не е лъжица за тяхната уста. Но след като сте решили да се биете, ще викна като вас: „Никакви оръдия!“. Но кой знае защо преди малко си помислих, че трябва да прибегнем до тях. Знаете, че по-скоро бих взривил кораба си, отколкото да спусна флага! Ако един ден

кажете „Участвахме със Сюркуф в Битката с Трите английски кораба“, хората ще ви свалят шапка!

Въодушевеният екипаж викна с пълно гърло „ура“. Бренвил рипна и прегърна един млад, висок моряк от екипажа и съвсем разведри духовете с веселата си усмивка.

— Всеки английски кораб струва един милион лири! Освен това в Ил дьо Франс ни чакат хубави девойки и прекрасно вино! Който пукне — пукне! Само веднъж се умира! Но тия, дето оцелеят, ще си поживеят славно. От сега ви обещавам част от плячката ми да иде за вашата веселба! Добре че във Франция няма вече крале, инак богатствата им щяха да бледнеят пред онова, дето ще заграбим от англичаните!

Погледите на всички грейнаха сякаш магнетичен ток разтърси тия корави мъже. Те бяха вече преобразени. Английският кораб даде пръв залп с всичките си оръдия. При вида на искрите, осветяващи дима от тях, Сюркуф се провикна гръмогласно:

— Всички да налягат по корем!

Екипажът се подчини. Залпът удари, като надупчи с шрапнелите си мачти, пръти, платна, обковка. Но платноходът на Сюркуф продължи дръзкия си набег, без да отвърне на огъня на неприятеля. Разстоянието между двата кораба се топеше бързо, защото вятърът бе благоприятен за корсарския платноход, който с бясна скорост, досущ черен орел с бели криле, връхлиташе върху плячката си, шест пъти по-голяма от него.

Англичаните стреляха неспирно, ала снарядите падаха или по-високо или по-ниско от необходимото, тъй като времето беше облачно и мъртвото вълнение не позволяваше оръдията да бъдат правилно насочвани. Корсарският кораб се докосна борд до борд с английския, но без сериозни аварии. Тогава Сюркуф се провикна с гърмящия си глас:

— На абордаж! На абордаж!

И връхлетя върху неприятеля, който, строен на палубата, откри огън. Но на тогавашните пушки им трябваше половин минута, за да бъдат презаредени. Пушечният залп на англичаните бе даден, когато на борда се появили първите корсари, поради което бяха убити и ранени само неколцина от тях. Основната маса корсари, със страховити крясъци, невъобразима ярост и неудържима мощ се стовари връз

моряците наборници от редовните войски, които не очакваха подобна атака. Всичко бе повалено, съсечено, превърнато в кървава пихтия.

Бренвил, който се бе препасал с френския трибагреник, смъкна английския флаг и на негово място развя флага на Френската република. Тогава Сюркуф грабна рупора, който носеше през рамо, и се провикна да спре тая сеч и да бъдат пощадени останалите живи англичани, тъй като и без това имаше повече от стотина убити и още толкова ранени. С нечувана бързина и съобразителност той отлепи един от друг двата кораба и отпрати петдесетина души начело с Бренвил да се върнат на платнохода. Накрая, докато капитанът оръжейник и артелчикът заедно с калфатъорите затваряха пленниците в трюма на английския кораб, Сюркуф връхлиташе с плякосания и със своя кораб, върху най-близкия до него английски боен съд.

Пленяването на първия кораб е може би не тъй забележително, колкото завладяването на втория. Всичко протече с наистина свръхестествена бързина, тъй като Сюркуф даваше заповедите си ясно и точно и владееше до свършенство морското дело.

Тук е необходимо читателят да си даде сметка за следното: корабът, който може със заобиколна маневра да задмине друг кораб откъм кърмата, има предимството да изпразни, движейки се пред него, всяко едно от своите оръдия, които помитат с картеч палубата му от единия до другия ѝ край. А Сюркуф успя да зареди само за няколко минути оръдията на пленения кораб, като веднага успя да използва предимствата на вятъра. Той изстреля поразяващия си залп с неговите ужасни последици и смогна да вземе на абордаж противниковия кораб миг след като Бренвил прескочи вражеската палуба. И още нещо — оръдейните залпове в крайна сметка улесниха боя с хладно оръжие.

Този път Бренвил се задоволи само да свали английския флаг, защото нямаше резервно френско знаме; моряците на бърза ръка съшиха знамето на френската република, само че третият английски кораб, виждайки каква участ постигна останалите два, изчезна яко дим. Той бе взел твърде голяма преднина и нямаше как да го догонят.

Сюркуф начаса сложи ред в пляката си: подписа споразумение с английския капитан за пленниците му, предаде ранените на английските лекари и пое курс към Ил дьо Франс, за да откара пляката. Той остана на борда на най-големия кораб, повери на Бренвил другия, а на един възрастен офицер възложи командването на

корсарския кораб. Корсарите имаха десет убити и двадесетина ранени... Сюркуф пътуваше редом с другите кораби, и това му позволи да покани на вечеря всички английски офицери и Бренвил. Англичаните бяха преди всичко моряци и нямаше как да не преглътнат превъзходството и невижданата смелост на корсарите.

— Капитане — обърна се към Сюркуф най-висшестоящият английски офицер. — Макар да е срамно, че бяхме бити от вас, заклевам се, че ние не сме страхливци. Но вашите хора се бият като разярени лъвове и ни изклаха, докато се усетим!

— Капитане — отвърна му на свой ред Сюркуф, — вашата грешка бе, че искахте да се възползвате от пушечната си стрелба. Тя беше съвсем ненужна! Трябваше да хвърлите живата си сила срещу нас! Устремът се спира само с устрем!

А сетне великодушно смени темата на разговора. Шест месеца по-късно, когато в английския печат обвиниха Сюркуф в жестокост, шестима от разменените и вече свободни английски пленници честно се обявиха в негова защита. И англичаните могат да бъдат безпристрастни понякога.

* * *

Някогашният Ил дьо Франс се нарича днес остров Мавриций и е английско владение. Той се намира между Мадагаскар и източното крайбрежие на Африка. Там има пристани, малки и големи заливи, които предоставят убежище всекиму. Затова дълго време островът е бил гнездо на френските корсари, разорили английската търговия по пътя за и от Индия. По времето на Сюркуф остров Ил дьо Франс бе още наш, френски. Оттам корсарят тръгваше на бой с англичаните, там се връщаше той, за да оставя плячката си на съхранение под закрилата на оръдията, разположени по фортите на Порт Луи, голям пристан и столица на Ил дьо Франс.

Бреговият дежурен сигнализира за появата на френски корсарски кораб и на два други съда с френски флагове, но с английски отличителни знаци. Нямаше грешка — някой идеше с плячка! А корсарят беше Сюркуф, защото старите морски вълци разпознаха кораба му, който неотдавна бе напуснал Ил дьо Франс. По семафора, с

помощта на възприетия от флотата език на сигналите, те зададоха въпроси на Сюркуф. Той им отговори:

— Нападнахме три английски кораба. Завладяхме два. Третият побягна.

Новината се разнесе като мълния от пристана в града и облетя целия остров. Корсарски кораби, търговски съдове с оръдия на борда, както беше обичаят в ония времена и морета, поздравиха с топовни салюти пристигането на победителя. Повече от двеста лодки заплаваха към открито море, натоварени с възторжени хора желаещи да поздравят първи корсаря. Откъм сушата ехтяха радостни възгласи и непрекъснати оръдейни залпове. Сюркуф отговори на поздравите с артилерията на своите кораби. Лоцманите преведоха корабите към пристанището, където влизането им бе наистина триумфално. Гарнизонният оркестър пристигнал в пълен състав изпълни котешкия марш. Първи стъпиха на сушата англичаните, освободени с устна декларация, а рота войници ги отведе в пристанищното управление, за да бъдат разквартирувани.

Посрещачите се стъписаха при вида на толкова много английски войници и моряци. Но никой не се опита да ги обиди или подиграе. Офицерите оцениха високо кавалерското поведение на гражданството и по-късно потвърдиха неведнъж тази оценка.

Най-сетне на сушата стъпи и Сюркуф, заедно с Бренвил и другите офицери. Обкръжиха ги капитани от пристанището, офицери от флотата и сухопътните войски, като ги прегърнаха най-радушно. Пристигнаха хубавици с екипажи и букети. Те също пожелаха да прегърнат Сюркуф и приятелите му. Тържеството бе наистина прекрасно!

Моряците-корсари, понесени от вихрушката на всеобщото веселие, започнаха един от ония страшни гуляи, за които се разказват легенди вечер в предната част на палубата и които стоплят моряшките сърца, когато се заредят дълги, еднообразни дни. В чест на командирите на корсарския кораб губернаторът даде банкет, последван от бал в салоните му. Балът беше незапомнен по своя блясък.

Но двете политически партии, които за беда поделяха острова помежду си, не свалиха оръжие под звуците на цигулките. Даже по време на бала представителите на двете враждуващи течения се гледаха на кръв. Чиновниците и част от офицерството начело с

губернатора бяха монархисти, а плантаторите и гражданството — републиканци. Корсарите, които отлично познаваха положението на острова, се правеха на безучастни.

Сюркуф например, най-невинно канеше на танц по някоя дама ту от единия, ту от другия лагер, препоръчвайки и на своите офицери да сторят същото. Бренвил обаче понаруши малко тая препоръка, за което ще разберете по-нататък.

Неотдавна една млада, осиротяла девойка, чийто баща бе умрял на остров Реюнион, най-близкият до Ил дьо Франс, пристигна в Порт Луи. Тя беше красива, приветлива и живееше с леля си у един свой роднина, бивш морски офицер в пенсия, господин дьо Пренсто, изпълнен с безчет предразсъдъци, макар и добър по сърце. Той беше в топли дружески отношения с губернатора.

Губернаторът имаше син, двадесет и две годишен празноглавец, в буквалния смисъл на думата, който се мислеше за хубав, а всъщност беше крайно самонадеян. От някакъв си чичо, който го направи свой наследник, този млад безделник се сдоби с богатство, позволило му да заеме завидно място в обществото, което му даваше възможност да безделничи. Името му беше дьо Премартен, а всъщност Премартеновци се числяха към най-ниското стъпало на аристокрацията. Така или иначе, той не можеше да прости на Републиката, че премахна благородническите титли и прилежащата към тях частица „дьо“.

Истинското му презиме беше Мартен. Но един от прадедите му имаше някакъв имот, наречен „пре Мартен“^[2], та когато най-младият му син тръгна на печалба в колониите, реши да облагороди името си на дьо Премартен. Но ето че Революцията премахна частицата „дьо“ — от Премартен... И Леон дьо Премартен се възмущаваше до бога от тая несправедливост.

Тъй или инак, губернаторът и неговият приятел дьо Пренсто се бяха наговорили да оженят младия дьо Премартен за роднината на стария морски офицер, който се водеше за неин настойник, без да е узаконил настойничеството си с нужните документи. Но младата роднина никак не бързаше да се годява за този синковец и отхвърляше всяка мисъл за женитба.

Казано без заобикалки, госпожица дьо Лимерак бе очарователна девойка — мила, крехка, с привлекателни форми, чернокоса,

остроумна, чувствителна, бързорека, но с мяра. Беше смела, любезна, без самомнение, без кастови или расови предразсъдъци и оценяваше всеки според достойнствата му, без да се интересува от произхода или ранга. Очите ѝ бяха сини и контрастираха великолепно с черните ѝ коси.

Щом зърна госпожица дьо Лимерак, Бренвил веднага залитна от възхищение по нея. Помоли да ѝ бъде представен. Още при самото запознанство пролича нейната непринудена откритост и искреност... В последвалия разговор тя помоли Бренвил да ѝ разкаже за битката с Трите кораба, за която в Порт Луи вече се бяха понесли легенди. Бренвил изчерпи накратко подробностите и мина на друга тема.

Скоро около двамата млади се образува кръг слушатели. Някой запита за каква принцеса се е оженил Сюркуф. С присъщото си остроумие Бренвил разказа за приключенията на двамата корсари в Барода. Всички се заплениха от историята с принцесата, заслушани в захлас. Младият дьо Премартен стоеше като пън, изпълнен с ревност към вниманието, с което госпожица дьо Лимерак попиваше думите на лейтенанта на Сюркуф, като се възхищаваше на неговата духовитост.

Когато разказът му свърши, дьо Премартен реши, че вече може да отрази самочувствието на корсарите, като им припомни, че те не са от благороднически произход. Затуй зададе на Бренвил един въпрос, който според него бе особено остроумен:

— Не се съмнявам, че капитан Сюркуф и лично вие съжалявате, че Франция няма вече крал?

— Че защо? — попита го Бренвил.

— Защото ако имаше крал, той щеше да дари господин Сюркуф и вас с благородническо звание, тъй както навремето Луи XIV постъпи със славния корсар Жан Бар.

— Господине — възрази Бренвил, — Сюркуф не би приел такава кралска милост. Когато се казваш Сюркуф, не е необходимо да си от голямото добро утро. Що се отнася до мен, аз съм от благороднически произход, макар да съм извънбрачно дете...

След тази реплика Бренвил направи дълбок поклон на госпожица дьо Лимерак и вече се оттегляше, за да сложи край на този инцидент, който възбуди само подигравка, когато дьо Премартен в гнева си направи фаталната грешка да препречи пътя на Бренвил, осъзнавайки, че е станал за смях пред госпожица дьо Лимерак. Ушите му забучаха и

запламтяха, а очите му помътняхха от ярост. Всички очакваха да избухне скандал.

С привичната си безгрижност, Бренвил се усмихваше леко иронично, питайки се какво точно иска от него тоя настръхнал глухар.

— Господине! — каза на всеослушание дьо Премартен. — Искам да ви предупредя, че тук присъстват бивши благородници, пред които не се говорят такива неприлични думи.

— Така ли — тросна му се Бренвил! — Аз пък да не зная!...

В залата се понесе смях.

— Щом знаете, защо тогава приравнявате благородниците към копелетата? — продължи с въпросите си дьо Премартен.

— Защото, господине, един испански крал, наречен дон Педро, е казал веднъж, че когато баща не припознае своя извънбрачен син, той, синът трябва да бъде считан за благородник, тъй като може да се предположи, че във вените му тече само синя кръв и е по-добре да бъдеш благородник от баща-нехранимайко, нежели нехранимайко, заченат син на знатен баща — отговори Бренвил, а после добави съвсем сериозно: — Впрочем, господине, понеже не успях да проумея забележката, която ми направихте току-що и я приех като най-плоска глума, аз ви отговорих възможно най-шеговито, за да се покажа любезен към вас. Но щом ме принуждавате, аз се чувствавам задължен да ви поясня, че се казвам дьо Бренвил, законен син на рицаря^[3] дьо Бренвил — много беден, но много уважаван благородник... Това... бих могъл да ви го докажа даже, като ви поканя на дуел...

Един офицер се намеси:

— Скъпи мой — каза той загрижено на Премартен, — ще се покажете крайно нелюбезен, ако продължите тази крамола. Сега на хората им се танцува! Да започваме танците!

След тия думи дьо Бренвил отправи въпросителен поглед към госпожица дьо Лимерак, която се усмихна и даде съгласието си. Той я покани. За мъка на Премартен тя прие поканата и двамата се отдадоха на танца.

А той бе истински триумф. Движенията на Бренвил бяха невероятно гъвкави и изящни. Неговата пластичност можеше да се равнява само с остроумието му, а това допринесе извънредно много за успеха на неговата партньорка. От тази нощ между нея и него се

зароди любовта, а в отношенията между него и Премартен се загнезди омраза. А пък тя се пренесе и върху Сюркуф.

Дьо Премартен не можа да преглътне урока, който му даде Бренвил. Нещо повече — щом разбраха, че и той е благородник — нещо, което никой дотогава не знаеше — съмишлениците на губернатора го поздравиха с аплодисменти, а съвсем разяри сина на губернатора. Как бе възможно собствената му партия да приветствува неговия враг, а годеницата му да танцува с него?

Защото Премартен наистина си въобразяваше, че е годеник на госпожица дьо Лимерак. Беше убеден, че щом баща му и дьо Пренсто, сиреч настойникът на Арманд дьо Лимерак, са направили сватлъка, съгласието на младото момиче му бе в кърпа вързано. Да му откаже на него... истинския аристократ!... И за първи път досега си даде сметка, че девойката изобщо не го харесва.

* * *

Колкото и да е скудоумен, младият мъж притежава някакъв тънък нюх, с който надушва възникването на опасността. По същия начин и Премартен усети, че годеницата му се изплъзва. Тогава започна да гледа на кръв. Празникът бе свършил, дамите се бяха разотишли, останаха само мъжете за пунша, с който обикновено приключваха баловете. Обзет от силна възбуда, Премартен реши да потърси повод за скарване с Бренвил и, разбира се, постъпи като последен глупак.

Точно когато Бренвил и Сюркуф вече си тръгваха, подхващайки пак своите безконечни закани, кудкудякайки с тънък, напрегнат фалцет, Премартен каза на лейтенанта корсар:

— Вие ли ми предложихте да се бием на дуел, господин Дьо Бренвил? Поляната ни чака!

— Бях забравил, извинете — отвърна му Бренвил. — Зависи какво ще правим на тази поляна. Ако ще пасем, отстъпвам на вас моят дял трева.

Премартен се смути. Избухна всеобщ смях.

Бренвил се обърна към креолите и им каза, весело усмихнат:

— Каня ви всички за свидетели! Този господин тук на два пъти ми отправя предизвикателства...

— Вие казахте току-що, че съм добиче, годно само да пасе трева — озъби му се Премартен.

— Аз само отвърнах на вашите нападки. Сега вече ще вървим на дуел. Аз държа на думата си...

Никой вече не бе състояние да оправи работите, които бяха взели лош обрат. Сюркуф и друг един офицер-корсар станаха секунданти на Бренвил. Премартен пък си избра двама офицери от острова. И всички вкупом тръгнаха към поляната. Образува се и голяма група от наблюдатели на двубоя.

Уточнени бяха условията на дуела, призна се, че Бренвил е оскърбената страна, че има право пръв да си подбере оръжието, а Сюркуф му препоръча сабята. Бренвил възложи да се съобщи на противника му, че не става дума за бой като в обикновена зала за фехтовка.

— Той има една сабя, аз имам друга! Нека се защитава както знае. Аз ще го атакуваме по свой начин, без да спазвам законите на фехтовката.

Премартен посрещна с подигравателна усмивка тия негови думи и каза:

— Той иска да върти сабята в ръката си като бастун и ще нанася ударите си с такава сила, с каквата се разсича вол! Аз съм се бил с матроси, които моят учител по фехтовка ми водеше в залата. Подобни фехтовчици не са опасни! С добра стойка и неотклонно внимание лесно могат да бъдат повалени.

Противниците заеха определените си места и кръстосаха саби. Сюркуф произнесе обичайната подкана:

— Але! Господа!

Бренвил веднага изтегли сабята от ножницата, докосна острието ѝ до бузата по италиански маниер и зачака. Такова нещо неговият противник изобщо не очакваше. Изненада го, че Бренвил се бави да пусне в ход острието на сабята си. Смая го неговото спокойствие, липсата на всякаква стремителност. И той се втурна слепешката в атака.

Бренвил се защити с голямо умение. Корсарят имаше редица предимства: тренирано тяло, невероятна гъвкавост на мускулите и движенията. Всъщност той не сечеше, а пробождаше със сабята си.

Ненадейно, с един само удар, Бренвил прониза своя противник. За щастие острието се плъзна по ребрата и отвори широка рана в десния хълбок на Премартен, от която блъвна поток от кръв. Премартен пребледня и се олюля. Докторът и неговите секунданци се втурнаха да му дадат първа помощ и да го превържат. А Бренвил току се питаше:

— За какво бе всичко това?

Заради едно „дъо“! Ама Републиката беше премахнала това „дъо“! Той повдигна небрежно рамене, но въпреки това около тази история се вдигна голям шум.

* * *

След два дни Сюркуф отиде да посети губернатора, който го прие повече от хладно, при все че корсарят идеше от свое име и от името на Бренвил да се осведоми за здравословното състояние на ранения. Нямахше как, губернаторът срещна този израз на внимание и бе принуден мимо волята си, да се покаже формално приветлив. Но в края на посещението той се обърна към Сюркуф с доста рязък тон:

— Между впрочем, капитане, длъжен съм да ви уведомя, че съм принуден да наложа секвестър на пленените кораби, за да дам възможност на финансовия съвет да се произнесе по този случай.

— По кой случай? — попита нарочно Сюркуф.

— Имахте ли разрешително с официално правителствено клеймо? Вие нямате право да пленявате чужди кораби без такъв документ.

— Но аз имам разрешително писмо, което ми издадоха във Франция.

— Да, но то е за кораба ви, който претърпя крушение.

— Може би — каза корсарят.

— Да, но то е било валидно само за пътуванията ви с потъналия вече ваш кораб.

— Господин губернаторе, щом френското адмиралтейство чрез своето разрешително, скрепено с клеймо, ми е поверило пленяването на английски кораби, аз мога да сторя това с всякакъв кораб.

— Грешите — възрази му губернаторът. — Аз се консултирах надлежно с господата първенците от колонията. Те ме посъветваха да секвестирам корабите ви и аз ще го сторя.

Сюркуф размисли за миг, въздържа се, поклони се и излезе без думица да промълви, оставяйки губернатора озадачен, загдето си е отишъл, без да протестира. Но Сюркуф по начало не обичаше ненужните протести. Губернаторът безспорно не бе прав! Но той бе овластен от Републиката. А по онова време губернаторите в колониите имаха неограничени пълномощия. В случай на злоупотреба с тая власт човек можеше да се обърне само към правителството на Франция. А пътуването дотам бе дълго, съответното разследване — още по-продължително, само отказът на съда да се води дело можеше да трае с години преди то да бъде окончателно отменено. Сюркуф съобщи новината на Бренвил.

— Ето ти съвсем неаристократичен начин да си отмъстиш за едно лизване със сабя! — каза лейтенантът. — Ами я дай да надуем платна!

— И аз си помислих същото! — рече Сюркуф. — Но това ще означава открит бунт! Ще ни поставят извън закона!

— Имаш право! — съгласи се Бренвил.

— Нека оставим корабите да си дремят в пристана! — рече Сюркуф. — Да направим едно обжалване, както се следва, и да пратим до министъра на флота във Франция подробен доклад за битката и поведението на губернатора. Едновременно ще публикуваме в парижките вестници копие от този доклад. Това ще възбуди общественото мнение и ние пак ще подновим пътуванията си.

— Но преди това ще отвлека госпожица дьо Лимерак! — каза Бренвил.

— Ох, пак отвличане... Знаеш, че това не е шега работа!...

— И ще се ожения за нея! — допълни лейтенантът. — Разбери, че щом зърнах госпожица дьо Лимерак, осъзнах, че ергенският ми живот е безсмислен.

— Убеден ли си в това?

— Човек ясно усеща разликата между мимолетните чувства и истинската любов.

— Да я отвлечеш, е по-лесно, отколкото да се ожениш за нея... Какво ще правиш с настойника на госпожицата, без чието съгласие

няма живот за тебе?

— Господин дьо Пренсто се представя за настойник, но той не е узаконил този акт. Правата, които си приписва, не са му поверени по установения ред от семейния съвет — поясни Бренвил.

— Но госпожица дьо Лимерак ще ти позволи ли да я отвлечеш? — учуди се Сюркуф.

— Ще позволи като нищо! Тя ме обича.

— Направи ли ти любовно признание? — пак попита Сюркуф.

— Чуваш ли се какво приказваш?! — избухна Бренвил. — Та как мога да задам подобен въпрос още при първата среща с едно благовъзпитано момиче, при това моя бъдеща съпруга?! Има неща, които не се правят! Благоприличието го изисква.

— Значи ти предстои да ухажваш госпожица дьо Лимерак! — рече Сюркуф. — Но трябва да знаеш, че ухажването трае твърде дълго понякога.

— Само осем дена! — възкликна Бренвил.

Сюркуф се разсмя.

— Браво! — каза той. — Само осем дни! Аз пък се боях, че ще те чакам цяла вечност!

— Човек за осем дни може да свърши много неща, особено в любовта, поясни на свой ред Бренвил.

— Мислиш ли, че за осем дни само ще получиш съгласието на госпожица дьо Лимерак и че тя ще се остави да я отвлечеш? — попита Сюркуф.

— Не само туй, но ще бъде придружена и от една миличка, стара леля, която я боготвори, дошла с нея чак от остров Реюнион. Както виждаш, отвличането ще бъде съвсем в реда на нещата — рече Бренвил.

— И как възнамеряваш да действуваш по-нататък? — попита го Сюркуф.

— Ще наема една двумачтова гемия.

— Зърнах една подходяща двумачтова в пристана — подхвърли му Сюркуф.

— Та тъкмо за нея става дума! Името ѝ е „Хубавата Амели“? — попита Бренвил.

— Какво чудесно корсарско корабче! — възкликна Сюркуф.

— Сега преговарям с капитана му!

— Той е от Сен Мало и ми е стар приятел — зарадва се Сюркуф.

— Той ми спомена за това — усмихна се Бренвил.

— Посвети ли го вече в плановете си?

— Виж какво, скъпи, когато си взел някакво смело решение, винаги ти се струва, че го осъществяваш бавно. И тъй, с капитана всичко е уговорено: той ще стегне двумачтовката си за път под предлог, че ще отплава по търговия в Китай. Щом излезе от пристана, тайно ще пусне котва извън обсега на семафора и ще ме чака.

— И ти ще му пратиш петдесет души от нашите моряци? — учудено попита Сюркуф.

— Ни човек по-малко! — добави Бренвил. — После ще се метна в лодката заедно с лелята и племенницата и не след дълго тримата ще се качим незабелязано на борда на двумачтовката. Ще насоча кораба към индийското княжество, ти ще ме ескортираш и ние ще поверим избраницата ми на твоята съпруга, принцесата, докато семейният съвет избере на мястото на оня стар дръвник Пренсто, друг настойник, който ще даде съгласието си за моята женитба.

— Но ако се измъкнете, губернаторът ще побеснее! — рече Сюркуф.

— Толкоз по-добре — отвърна Бренвил.

— Прав си. Това ще бъде нашето отмъщение за конфискацията на корабите ни.

— Впрочем, двумачтовката ще бъде снабдена и с няколко оръдия, та да можем да се браним от предполагаеми малайски и китайски пирати.

— Добре си се сетил за оръдията. От тях глава не боли!

Двамата корсари си стиснаха съучастнически ръце и тръгнаха да си гледат работата.

* * *

Още същия ден Сюркуф бе посетен от една миловидна мулатка, която искаше бърза среща с него.

— Господин капитане — подхвана тя, — госпожица дьо Лимерак, моята господарка, ми поръча да се явя пред вас.

Разбира се, всички тия слова бяха изречени на креолско наречие, което решавам да спестим на читателя.

Сюркуф хвърли поглед към стъписания Бренвил.

— И какво иска от мен твоята господарка? — попита усмихнато корсарят.

Мулатката му подаде писмо. Сюркуф го отвори и зачете.

„Капитан Сюркуф — гласеше писмото, — вие сте герой, почтен човек, женен, честен, в когото имам пълно доверие. А аз съм сираче, без закрила. Господин дьо Пренсто, който се представя за мой настойник, всъщност не е такъв. Той иска да ме омъжи насила за човек, когото не обичам и презирам. Затова моля за подкрепа и помощ от вас.

Моят така наречен настойник е решил да ме заведе на село, в плантацията си Гран-Пиьо. Много ми се иска да ме предупредите кога точно ще заминете, за да се кача на вашия кораб и да избягам от моите преследвачи. Надявам се да стигна до Пондишери заедно с леля и мулатката ми. Там ще почакам да стана на двацет и една години, и вече пълнолетна и свободна, да се омъжа за един порядъчен човек, когото харесвам и който ме харесва.

Поставям честта и собствената си личност под ваше покровителство и съм уверена, че съм направила добър избор.

Арманд дьо Лимерак“

Сюркуф отговори начаса на писмото:

„Госпожице — написа той, — моят лейтенант дьо Бренвил ви обича и моли за вашата ръка. Той желае да наеме една бързоходна гемия и да ви отведе при принцеса Мариам, моята съпруга. Г-н дьо Бренвил ще се държи като благовъзпитан човек — аз отговарям за него като за самия

себе си. Ще бъда особено щастлив да разбера дали одобрявате това мое намерение.

Благоволете, госпожице, да приемете уверенията в моята най-почтителна симпатия.

Сюркуф“

След още два часа малката мулатка пак довтаса и предаде на Сюркуф следния съвсем лаконичен отговор:

„Принудена от обстоятелствата, в желанието си да бъда напълно искрена и чистосърдечна, приемам“.

Дьо Бренвил подскочи от радост, и начаса се застыга за път. Продължи преговорите със собственика на „Хубавата Амели“, съгражданин на Сюркуф, както вече споменах. Гемията бе въоръжена с две отлични малки топчета с къси дула, сиреч леки и стрелящи с картеч при отбрана и при помитане на противниковата палуба в случай на абордаж. Натовариха над триста пушки. Накрая наредиха на борда две дълги, тънкостенни и бързоходни пироги.

Бренвил направи и някои нововъведения. Подреди и мебелира три уютни кабинни за пасажерките; най-накрая си позволи лукса да наеме опитен готвач, като му нареди да натовари на кораба всякакви лакомства.

Освен това дьо Бренвил поръча на хората си красиви униформи, както и официални и всекидневни костюми според тогавашната мода. Сюркуф, който се обличаше по-скромно, изпитваше голяма гордост, че неговият лейтенант се откроява сред изисканите офицери от редовната флота, хранещи самонадеяно презрение към корсарите. С две думи, дьо Бренвил се готвеше за път с пълна пара, без да му мине и през ум онова, дето щеше да се случи в плантацията Гран-Пиьо.

* * *

Робството бе премахнато само формално. Революцията го бе отменила. Ала в Ил дьо Франс то все още се ширеше. Властите бяха скрили от негрите декрета за премахване на робството, и в един прекрасен ден благоволиха да им съобщят следното:

— Ако искате да бъдете освободени, ще трябва да подпишете договор, в който се задължавате да работите в плантациите в продължение на пет години, при тия и тия условия.

Негрите подписаха до един този договор и то с голяма радост. Но в него имаше клауза, че при изтичането му ще бъдат освободени само онези, които не са сключили заеми с господарите си. В противен случай те оставаха в робство до изплащането на дълговете си. Щом узнаха, че новият революционен закон ги освобождава, те поискаха да се отърват от робството, ала се натъкнаха на този демагогски договор.

Избухнаха редица брожения, сурово потушени от редовни войски и опълчения. Клетите негри не посмяха повече да се съпротивляват и продължиха да работят под бича на надзирателите.

А тези надзиратели се подбираха измежду избягалите от Франция съмнителни типове, сред моряците дезертъори, брутални пияници, сред авантюристите — жестоки, без капка великодушие и достойнство. Плантаторите — нехайни, търсещи само леност и удоволствия — се осланяха на надзирателите, които бяха истинските господари в именията им.

И надзирателят на господин Пренсто беше същото гадно псе, бивш капитан-оръжейник. Той бе провансалец, навсякъде вещаеше зло като черен гарван; от слабото му, проядено от едра шарка лице лъхаше нещо злокобно, гуреливите му очи гледаха злобно, а големият му, космат и крив като клюн нос покриваше тънките му устни. Беше дързък лицемер. Понеже беше подъл, ставаше смел само когато се чувстваше по-силен от слабите. Щом го срещнеха, негърките бягаха от него като от чума...

При пристигането си в плантацията Гран-Пиьо, господин дьо Пренсто и неговата възпитаница бяха посрещнати сърдечно: негрите се бяха построили в бойни редици, а негърките крещяха. Разнасяха се и изстрели във въздуха, както си беше редът, когато раздаваха ракията от захарна тръстика. Надзирателят, който за пръв път виждаше Рашел, мулатката на госпожица дьо Лимерак, ѝ хвърляше похотливи погледи с гуреливите си, но блеснали очи. Криво-ляво всичко мина добре. Но на

сутринта до г-н дьо Пренсто се получи следното писмо от губернатора на острова:

„Скъпи приятелю,
Защо приспивате своята бдителност? Получих сведение, че са видели мулатката на вашата възпитаница при корсаря Сюркуф, където живее и лейтенант Бренвил.
Въведете строга охрана. Известно ми е, че сте енергичен човек, но сега е моментът да проявите по-голяма активност от всякога!“.

Следваха подробности и препоръки. Господин дьо Пренсто изпадна в ярост, но реши да прикрие яда си. Веднага повика Рашел и я подложи на груб и строг разпит в присъствието на надзирателя.

— Я ми кажи, никаквице, какво си правила при корсарите! — попита я дьо Пренсто.

— Не съм ходила при тях! — отвърна Рашел.

— Лъжеш!

Но Рашел отказваше да си признае.

— Господарю, ако разрешите, аз на бърза ръка ще я накарам да си каже и майчиното мляко! — заплаши я надзирателя, като размаха камшика си пред лицето на мулатката.

Рашел чевръсто побягна навън. Пет минути по-късно долетя и самата госпожица дьо Лимерак. Очите ѝ горяха с гневен пламък.

— Господине настойнико — провикна се тя, — бих искала да знам с какво право си позволявате да разпитвате моята камериерка и да я заплашвате с камшик, поддавайки се на подстрекателствата на един злодей, който е на служба при вас наместо надзирател.

— Злодей ли казахте! — изкрещя надзирателят.

— Да, злодей! Вие грабите вашия господар, който има подлостта да търпи не само това, но и всички безчестия, които вършите тук и които го превръщат във ваш съучастник! Но първо излезте навън!

Разгневеният надзирател с инстинктивен жест стисна дръжката на камшика си. Девојката като вихър се спусна и със смайваща бързина и ловкост хвана камшика, преди да е изплющял изтръгна го от колана му и със смела ръка шибна надзирателя право в лицето. Рукна

кръв... Арманд дьо Лимерак повтори удара си и надзирателят побягна...

Господин дьо Пренсто стоеше като поразен от гръм, а Арманд се обърна към него и му рече:

— Срамота е, господине, да ви води за носа такъв кръгъл негодник! Но още по-срамно е да упражнявате насилие над волята на една девойка, над която нямате никакви права!

— Аз съм ваш настойник!

— Не, господине, досега не сте минали през одобрението на семейния съвет, следователно не сте ми никакъв! Аз вече проверих как стоят нещата според закона. А след като не сте мой законен настойник, вие нямате и никаква власт над мен. Само леля ми, моята най-близка роднина, има тези права!

— Но госпожице, губернаторът... — зафъфли дьо Пренсто.

— Губернаторът няма нищо общо с нашите семейни проблеми. Той отдавна иска да ожени сина си за мен — каза Арманд. — Аз съм притежателка на най-богатите плантации на остров Реюнион и съм най-изгодната партия тук. Търсена съм само заради парите ми!

— Та ние ви предлагаме изгоден брак, госпожице!

— Представете си! Предлагате ми един Мартен, превърнал се в дьо Премартен чрез фалшификация. Не знаете ли, всички от тази фамилия са нехранимайковци по бащина линия! Бих желала моите бъдещи синове да бъдат достойни граждани, а не негодници с подла душа като Премартенови! Няма да стана майка на мъничките Премартенови изчадия! Заминавам с леля си. Решението ми е взето.

И като показа два малки пистолета, добави:

— Идвайки насам, исках да бъда въоръжена. Всичко се случва. Ако някой реши да се противопостави на заминаването ми, като например вашият надзирател или вие, който и да вдигне ръка срещу мен, за да ме задържи, ще ме постави в състояние на законна самозащита. И аз ще го застрелям без капка колебание...

В този миг отвън долетяха някакви викове. Госпожица дьо Лимерак погледна от прозореца, пребледня и се провикна:

— Ах, този мерзавец! Сега ще го сложа на мястото му!

Тя хукна навън с цялата упоритост, която бе наследила от баща си. Пък и бе зърнала ужасна гледка — гнусна и възмутителна. След като изхвърча от кабинета на господин дьо Пренсто, надзирателят се

бе втурнал да дири Рашел. Застигната от него, хваната, вързана, тя лежеше полугола върху една скамейка, а надзирателят я налагаше с камшични удари.

Госпожица дьо Лимерак връхлетя с пистолет в ръка и когато надзирателят се обърна, тя го простреля в гърдите с два куршума. Надзирателят се строполи на земята.

Мулатите грабнаха от Арманд втория пистолет и я възпряха. Господин Пренсто се появи, бял като платно, втрещен от случилото си.

— Нещастнице! — изкрещя той. — Какво си направила?

— Защитих една жена, озлочестена от зъл бандит!

— Къде се е чуло и видяло да се убива бял човек заради някаква си презряна мулатка!

— Престъплението е престъпление, независимо от цвета на кожата. Но да мъчиш беззащитна жена, да я излагаш на показ полугола пред тия клети хорица и да я шибаш с камшик, това е вече гнусно престъпление! — викна г-ца дьо Лимерак.

И като се извърна към мулатите, тя им заповяда:

— Дайте ми път.

Мулатите трепнаха нерешително, защото господин дьо Пренсто не бе им дал изрична заповед.

— Господине — заплаши го Арманд, — ако не заповядате на вашите хора да ме пуснат и да ми поискат извинение, господин дьо Бренвил, моят годеник, ще ви нашиба с бича си наред улицата в Порт Луи и ще ви се изплюе в мутрата.

Въпреки офицерската си мундировка, дьо Пренсто се огъна пред тая заплаха. Грозеше го скандал, пък и старият настойник не се съмняваше, че Бренвил ще го направи за резил пред хората, а после ще се измъкне невредим.

— Пуснете я! — каза пряко сили той.

И мулатите, сториха това досущ като верни булдози, на които заповядват да пуснат жертвата си. Ала госпожица дьо Лимерак така повелително им поиска пистолета, който ѝ бяха взели, че те се видяха принудени да ѝ го върнат. Щом го получи, тя отново заплаши:

— Сега държа в ръцете си живота на двама души! Нека тия мулати коленичат пред мен и ми поискат прошка!

Искрите в нейните очи и двете зловещи дула на пистолетите им заповядаха да се подчинят незабавно.

И тя повтори:

— На колене или ще ви застрелям!

Мулатите се уплашиха и паднаха на колене.

Едва тогава тя нареди да развържат Рашел, докато няколко души се суетяха около убийтия, или по-право около ранения, когото бяха сметнали за умрял. Той още дишаше. Пренесоха го в лечебницата на плантацията.

Докторът прегледа раните и извади първия куршум, който бе строшил реброто на надзирателя, но не бе проникнал по-навътре. Вторият куршум, отклонил се от дръжката на един от двата револвера, които надзирателят постоянно носеше на колана си, бе лизнал десния му хълбок изхвърчайки нанякъде.

— Ще отърве кожата! — измърмори много учено докторът.

Щом чу, че скъпият му надзирател има шанс да оцелее, настойникът се оживи. Само дето след час-два разбра, че госпожица дьо Лимерак се стяга за път. И наистина, тя бе поръчала три носилки, същите, с каквито ги бяха пренесли до плантацията с леля й и Рашел. За щастие мулатката се бе отървала само с пет-шест камшични удара. Господин дьо Пренсто забрани на робите си негри да пренесат трите жени. Но госпожица дьо Лимерак остави леля си в плантацията и смело пое пешком, придружена само от Рашел. Господин дьо Пренсто веднага изпрати до губернатора куриер, който да му съобщи за нейното своеволие.

Губернаторът веднага подуши каква полза може да извлече от тази история. Начаса изпрати началника на жандармерията да пресрещне с конници двете жени, като закара за тях и карета, но и заповед за арестуване на госпожица дьо Лимерак, обвинена в опит за убийство. Жандармерията причака двете девойки наред пътя. Кой ли може да се възпротиви на въоръжената и при това законна сила? Но когато минаваха по някаква уличка в града, Арманд зърна от прозорчето на каретата един от корсарите и му викна:

— Господине, вървете да кажете на капитан Сюркуф, че губернаторът иска да ме хвърли в затвора. Аз съм Арманд дьо Лимерак!

Корсарят се затича да изпълни поръчката. След половин час целият град зажува като разбунен кошер.

Щом научи новината, Сюркуф изпрати до корсарите си заповед да вдигнат на метеж моряците и цялото население на острова. Инструкцията му гласеше никой да не се струпва безредно пред сградата на губернаторството, но всички вкупом да бъдат готови да го превземат. След тия предохранителни мерки, той тръгна към губернаторството начело на офицерите си, като остави Бренвил при другите корсари. Лейтенантът бе заповядал на „Хубавата Амели“ да вземе само шест души екипаж, да вдигне котва и да спре в открито море така, че да се вижда отдалеч. Останалото — пътници и багажи — щеше да бъде натоварено на пирогите.

Сюркуф стигна до губернаторството, но часовоят го спря. Корсарят каза да повикат началника на караула и го помоли най-учтиво:

— Моля ви да предупредите господин губернатора, че ако след десет минути не бъде приет, ще го заставя да стори това и ще го държа отговорен за размириците, избухнали на острова.

Съгледвачите вече съобщаваха, че екипажите на всички кораби в пристана са се въоръжили, и даже са разположили оръдия по кейовете. Разправяха също, че много войници от гарнизона се побратимявали с моряците и се канели да обесят поне половината от офицерите, загдето били роялисти, сиреч заговорници срещу Републиката. Губернаторът прие Сюркуф. Корсарят се изпружи в цял ръст пред него и поде с най-спокоен тон:

— Господин губернаторе, аз искам да се срещна с госпожица дьо Лимерак, и то без никакви уговорки от ваша страна.

— Това е невъзможно, господине. Както знаете, законът не позволява на никое частно лице да налага волята си над един губернатор!

— Законът, господине — възрази Сюркуф, — не разрешава на един губернатор да злоупотребява с власт и сан. Такива като вас трябва да бъдат ликвидирани и това няма да ни струва нито време, нито усилия. Вие сте роялист, сиреч, враг на нацията. Знам много страшни неща за вас. Държа в ръцете си неоспорими доказателства...

Сюркуф замълча за миг... Губернаторът пребледня, защото знаеше, че Конвентът може спокойно да одобри поведението на Сюркуф и издаде декрет за свалянето му. Видението на гилотината се

яви пред очите му. Той се уплаши, а корсарят продължи безапелационно:

— И тъй, господине, вие, който постоянно се позовавате на закона, а го тъпчете с нозете си, вие, който управлявате с насилие и произвол под натиска на една роялистка клика, знайте, че ако не изпратите мигновено човек да доведе тук госпожица дьо Лимерак, аз ще ви хвана за гушата, ще допра пистолета си до слепоочието ви, ще ви кача на моя кораб и оттам... право във Франция... в Париж... в съдебната зала на революционния съд! Изобщо не разчитайте на тукашния гарнизон. Половината от офицерите ви и всички войници са с нас!

— Господине, отстъпвам, защото упражнявате насилие... — каза страхливо губернаторът.

— Причината тук е без значение, щом се показвате отстъпчив — каза хладнокръвно Сюркуф.

Губернаторът написа бележка да доведат госпожица дьо Лимерак, която след малко влезе, придружена от Рашел. Щом съгледа Сюркуф, тя се хвърли на врата му и го целуна като по-голям брат. После ясно и кратко разказа за позорната случка. Офицерите на Сюркуф се възмутиха от разказа ѝ, а губернаторът побърза да оправдае решението си.

— Налице е — каза той — опит за убийство, тежко нараняване с опасност за живота. Законът, господине, е категоричен...

— Той обаче, господине, позволява законната самоотбрана и тази на по-слабия, а тук е налице случай на законна защита — прекъсна го Сюркуф, а после продължи още по-сериозно. — Господине, изпълнен с омраза, черна завист и най-долна отмъстителност, вие секвестирахте два неприятелски кораба, превзети от нас. Поводът за тази ваша постъпка бе съвсем неоснователен, но тъй като засягаше само моя личен интерес, аз не се възпротивих на вашите действия. Сега ми се удава сгодният случай да ви се противопоставя, защото бездействието на моите кораби е в полза на англичаните. Вие ми пречите да въоръжа тия кораби и да ги хвърля срещу противника. Но скъпо ще платите за вашата низост, господине...

И като обърна гръб на слияния губернатор, Сюркуф предложи на госпожица дьо Лимерак да го хване под ръка. Двамата гордо излязоха от губернаторския кабинет. Щом видя спасените от

надвисналата заплаха млади жени, тълпата ги приветствува с най-възторжени възгласи. Час по-късно те бяха вече на борда на „Хубавата Амелия“, където успя да се добере даже добрата стара леля.

След като всички се събраха на палубата, дьо Бренвил, който държеше платнохода в неподвижно положение, пое посока право на изток. Красивият кораб се понесе към Индия. Срещата на лейтенанта с Арманд бе съвсем непристорена.

— Госпожице — каза младият корсар, — аз съм двойно поласкан. Първо, от честта да ме приемете като свой годеник, и второ, че вие се оказвате много храбра и великодушна като лъвица!

— Господине, когато една девойка се жени за мъж като вас, тя трябва да се покаже достойна за него!

И все пак, Бренвил сподели с един от своите офицери — стар, белобрад морски вълк — че за него ще бъде истинско мъчение да изчака пълнолетието на своята годеница.

— Защо? — попита го старият лейтенант. — Нали си благородник?

— Какво от туй? — зададе на свой ред въпроса си Бренвил.

— Щом си благородник, прави каквото правят благородниците. Сключи само църковен брак! Това сега звучи много изискано и е широко разпространено както в Ил дьо Франс, така и на остров Реюнион. Свещениците, отказали да се закълнат в Конституцията, са петимни да венчаят тия, дето не признават гражданския брак в кметствата. Така ти лесно ще намериш някой свещеник-роялист на остров Реюнион, който да ви даде благословията си.

— Благодаря ти, приятелю! Даваш ми отличен съвет!

И като скочи на площадката на дежурния, той заповяда да насочат кораба към остров Реюнион и да опънат всички платна. После слезе в кабината на госпожица дьо Лимерак, която в крайна сметка се оказа осведомена за многобройните нелегални бракосъчетания, извършвани от католическите свещеници на островите.

— Отец Лантерние ще ни благослови! — каза тя.

— Кой е пък тоя преподобен отец? — попита я Бренвил.

— Един бивш флотски свещеник, който ругае, псува и се бие наравно с моряците. Той е най-големият чудак на света. Заяви на всеослушание, че е за Революцията, за правата на човека, за Републиката, че нямало по-добър санкюлот от него, но че като

свещеник е подвластен само Богу и не възнамерява да полага клетва пред никой друг, освен пред съвестта си. Само тъй бе оставен на мира.

— Този тъй дързък отец Лантерние навярно ще благоволи да ни венчае. Аз ще му намеря цаката — рече Бренвил.

— Искам все пак да ви предупредя, че венчавките са ритуал таен — намекна му тя.

— Имам прекрасна идея! Да се венчаем на кораба! Сред морската шир! Та никой на остров Реюнион да не разбере!

След този разговор двамата отърчаха при лелята и Рашел, за да ги посветят в своята тайна.

Щом приближиха бреговете на остров Реюнион, оставиха кораба на рейд, за да избягнат формалностите; Бренвил взе една лодка и заплава към кея. Щом стъпи на сушата, той лесно откри отец Лантерние. Бившият флотски свещеник бе още в силата си. Бренвил го завари в кръчмата, където ядеше пресни раковини, пиеше си винце и подкачаше хубавката млада мулатка, която го обслужваше.

— Извинете, преподобни отче... — каза Бренвил зад гърба му.

Отец Лантерние се обърна и възкликна с изненада:

— Виж ти кой бил! Корсар!... Здравейте, капитане! Не идвате при мен, за да ви изповядам, нали?

— Напротив! Ще се женя, а вие ще ме венчаете! — каза Бренвил.

— На драго сърце ще го сторя... Но с кого имам честта да разговарям?

— Казвам се Бренвил и съм лейтенант на Сюркуф.

— Какъв късмет извадих, дявол да го вземе! Да живее дядо Господ! Ще ви ожения, разбира се, и то с огромно удоволствие! Притежавате редовни документи, предполагам. Ами имате ли съгласието на родителите.

— Булката е сираче, но от роднините ѝ е останала една чудесна леля... нейна настойница... която е напълно съгласна!

— Къде са дамите?

— На борда на моя кораб. Тя е благородница... и не желае да се жени в кметството. Церемонията ще се състои на кораба... ако пожелаете... — добави загадъчно той.

— Дали ще пожелае... Хиляди дяволи! Да бракосъчетая двама млади на борда на някой кораб е моя стара мечта.

— Чудесно, отче. Нека сега похапнем, а пък венчавката ще я направим в два часа подир обяд.

Половин час по-късно, отец Лантерние наистина си хапваше до насита.

Отец Лантерние — грамаден червенобузест мъжага, типичен свещеник обичащ живота и умеещ да го живее, с очички на глиган — не се разделяше с чашката, но никога не се напиваше. И този път той си пийна здравата и винце, и многогодишен конячец и ликьорчета, но после тръгна към лодката, без да се олюлява по кея.

Бренвил се възхити на пъргавината, с която отец Лантерние скочи в лодката. Но колко я претовари той! Близо... триста либри... На всичкото отгоре до него седна и клисарят му, дебел като бъчва. Весларите бая се измъчиха, защото лодката потъваше три пъти повече от обикновеното.

Компанията стигна до кораба в прекрасно настроение. Лодката спря. Трябваше да качат на ръце клисаря, който нямаше нищо общо с моряшкия живот, докато отец Лантерние се покатери по въжената стълба със забележителна скорост. Той бе силен като великан. Представиха му годеницата и леля й. Той им направи малко нескопосни, но що-годе прилични комплименти. Сетне клисарят им скалпи някакъв олтар, като наместо покривка застла многоцветни флагове. Украсиха и кораба със знаменца и той доби празничен вид. Корсарите се строиха в редица пред олтара. Топчето гръмна и придаде достолепност на сватбената церемония.

В свещеническите одежди високата фигура на отец Лантерние се открояваше по съвсем различен начин. Гласът му бе станал потържествен, а движенията на ръцете му — ласкави и вълнуващи. Словото, което произнесе бе много кратко, но разкриваше някаква възвишена простота, неочаквана за весело сърце като неговото. Даже най-суровите корсари се просълзиха умилени от думите му.

Сватбеното тържество вече завършваше, когато, съвсем ненадейно, дежурният по вахта съобщи, че от дясната страна на кораба е изникнала английска бойна фрегата. Бренвил стана и каза с усмивка:

— Трябваше да се обзаложа, че англичаните ще ми развалят сватбата! — добави той, като се обърна към жена си. — Мила, ще ви пратя с отец Лантерние на сушата, откъдето ще наблюдавате битката.

— Приятелю мой, аз оставам на борда! — възрази решително младата жена.

— И аз оставам, дявол да го вземе! — провикна се и отец Лантерние.

— Отлично! Щом настоявате — съгласи се Бренвил. — Танците ще започнат под оръдейните изстрели. — Такъв ще бъде нашият сватбен бал!

И окриленият Бренвил даде своите нареждания.

Вече обяснихме, че „Хубавата Амели“ бе обзаведена най-старателно, за да бъде хем уютна, хем подготвена за отбрана. Корабът не бе голям, но превозваше петдесетината корсари — майстори на абордажа и неколцината индийски моряци, които винаги можеха да изоставят работата си с корабните въжета и да грабнат веслата, за да подкарат двете пироги. Ето Защо планът на Бренвил не предвиждаше абордаж на големи кораби, а самоотбрана, в случай че палубата на „Хубавата Амели“ бъде завзета от неприятеля.

Двете оръдия на кораба му, както и артилеристите, бяха защитени под един подвижен покрив от дебели тикови дъски, непробиваеми за куршумите и изрязани с многобройни дупки наместо бойници. В случай на битка този покрив се вдигаше с помощта на вериги, както се вдига подвижен мост, и се превръщаше в преграда към задната част на кораба. Бойниците бяха четиридесет на брой.

След десет минути тръбата даде сигнал за бойна тревога. Вдигнаха дъсчения под и поставиха резервните пушки. Дулата на оръдията излязоха от амбразуриите на борда. Двете пироги завързани за въжета бяха готови да потеглят в случай на нужда. На носа на двете пироги бе поставено някакво чудато приспособление — буре с оловна подплата, снабдено с нещо като тънък харпун, който при най-малък удар можеше да се заби в бурето. Късичка верига свързваше харпуна с него. Виждаше се и един фитил, предназначен да подпали съдържанието на бурето. На носа на двете пироги близо до бурето стояха по двама измежду най-храбрите корсари.

След като подготовката за боя привърши, Бренвил насочи кораба си направо срещу английската фрегата, сякаш искаше да я превземе на абордаж. Фрегатата имаше четиристотин души екипаж. Щом видя, че корсарят се задава насреща ѝ, тя откри огън. Снарядите ѝ засегнаха

мачтите. Застанала до Бренвил, госпожица дьо Лимерак трепна и пребледня, но преодоля първата си лека уплаха.

Канонадата бе кратка — последва абордаж. Противникът пръв хвърли абордажните куки върху кораба на Бренвил. Двеста души скочиха на неговата палуба и се втурнаха към дъсчения под-преграда, въоръжени с брадви и кирки, за да я съборят. След тия своеобразни сапъори нахълтаха още сто души стрелци.

Съвсем ненадейно двата топа на Бренвил гръмнаха едновременно, като избълваха страхотен картеч. Същевременно запука пушечна стрелба, сеейки смърт с десет куршума в минута през четиридесетте амбразури. Едри сачми се сипеха като градушка. Невъзможно бе да се издържи на този огън! Англичаните побягнаха и се върнаха на своята фрегата. Прерязаха въжетата на куките и се откъснаха от платнохода. Сега вече планът на англичаните бе да потопят френския кораб с помощта на своите трийсет и пет оръдия...

Изведнъж се счуха почти едновременно два силни взрива — единия на носа, а другият — на кърмата на английската фрегата. Образуваха се две огромни вълни и повдигнаха тежкия кораб, който се завъртя по повърхността на морето, а после хлътна бързо надолу, тъй като през две огромни пробойни вече нахлуваше вода; за по-малко от две минути корабът потъна в морските дълбини...

— Това бе вече мое изобретение! — каза гордо Бренвил. — Сюркуф няма пръст в него!

Всъщност в изобретението на този млад и дръзновен моряк се криеше зародишът на съвременната торпила. За да се оправдае за поражението си, в своя рапорт пред Военния съвет английският адмирал долага дословно следното по въпроса за торпилирането:

„Лейтенант Бренвил измисли «една мистерия», върху която ми се ще да привлека вниманието на адмиралтейството. Става дума за изобретяването на един вид адска машина, пренасяна от дълга, тънка, тясна и бърза пирога. Тя е поставена на носа, като е закачена с верига за голяма стоманена кука, която забиват с чук за стената на неприятелския кораб. Запалват фитил и само след 15–20 секунди изобретението избухва и отваря опасна пробойна.

Вследствие именно на такива две експлозии фрегатата «Принцеса Алис», от Индийската компания, потъна за няколко минути, без да успеем да я спасим“.

Такива бяха първите торпили.

[1] Маскат — главен град на Оман. — Б.пр. ↑

[2] Пре Мартен — Мартенови ливади. — Б.пр. ↑

[3] Рицар — в случая — благородник, чиято титла е една степен по-ниска от тази на барона. — Б.пр. ↑

ГЛАВА СЕДМА

КРАЯТ НА ЕДИН РАЗБОЙНИК

Междувременно пуснаха във водата всички останали лодки и спасиха петдесетина англичани. Отец Лантерние тъй се увлече от битката, че предложи услугите си като флотски свещеник. Всички се съгласиха с най-голяма охота. Той се върна на сушата, като каза, че ще се прибере обратно на другия ден. И наистина се върна, само че с огромен товар.

По заповед на Бренвил „Хубавата Амели“ пое на път за Индия, щом лодките, които пренесоха пленниците до сушата се завърнаха, довеждайки отец Лантерние. Славният преподобен отец сияеше от щастие.

— Еврика! — провикна се той на офицера, който бе поел командването.

— Какво толкоз открихте? — попита го озадачено той.

— Голяма идея! — гордо каза отецът. — Запомнете: аз ще бъда този, който ще потопи първия появил се насреща ни английски кораб!

— Вие ли, отче Лантерние! И по какъв начин, ако не е тайна?

— С една адска машина. Ще се кача на пирога и ще отпрашим срещу английския кораб, докато „Хубавата Амели“ ще се преструва на порядъчен търговски съд, спрял спокойно насред морето, готов всеки миг да вдигне бяло знаме. В това време аз ще пусна машината си в действие и ще вдигна във въздуха проклетите англичани!

— Но ако не отвлечем вниманието на противника с някоя маневра, той ще изсипе бая картеч върху вас! — възрази му офицерът.

— Не съм съгласен! — отвърна отецът.

— Бас държа, че тъй ще стане!

— На колко се обзалагате? — попита го отецът.

— Тъй като става дума за вашата почитаема кожа, ще рискувате ли сто луидора, преподобни отче!

— Приемам баса!

— А ще вдигнете ли кораба във въздуха?

— Ще го сторя! И ще забия острието на адската машина в обковката на англичаните с ей тия две ръчици! Три удара с чук ще стигнат! — и той размахна огромната си десница.

Но после, обзет от внезапно съмнение, добави:

— Разбира се, ако англичаните не открият огън, преди да съм засегнал кораба им. После може би ще ни обсипят с оръдеен огън, но след дъжд качулка!

— Ами ако ви убият!

— Тогава ще се преклоня пред Божията воля!

— На ваше място аз бих се преклонил пред нея с двама по-голямо усърдие, ако не ме убият. Но воля ваша!... Кажете сега, преподобни отче, как ще им попречите да стрелят срещу нас?

— Позволете ми да ви поднеса една неприятна изненада, лейтенанте, като ви кажа, че трябва да се откажете от баса!

В този миг Бренвил се появи на палубата.

— Коменданте! — извика го преподобният отец.

— Вие ли ме викате, отец Лантерние? — попита Бренвил.

— Да. Викам ви за свидетел на един залог!

И отец Лантерние разказа на Бренвил за своето амбициозно намерение.

— Отец Лантерние — рече му Бренвил, — аз също се хващам на сто лири бас срещу вашето намерение!

— Напрасно се горещите! По-добре ме запознайте с екипажа на голямата пирога. Искам да изнеса една проповед на тия мъжаги!

След четвърт час на палубата се качиха и гребците на пирогата. Те бяха по-скоро пирати, нежели корсари, и повече разбойници, отколкото порядъчни люде. Но бяха страшни вълци в човешка кожа!

— Непременно ще загубя баса си, ако те нахлупят шапките си чак до очите, та противникът да не се уплаши от крокодилските им муцуни — каза отец Лантерние и като се извърна към Бренвил, добави:

— Назначете ме, моля ви, за командир на пирогата!

Бренвил застана пред моряците си:

— Другари — обърна се той към тях, — отец Лантерние твърди, че със собствената си ръка ще вдигне във въздуха първия що-годе голям кораб, изпречил се на пътя ни!

— Да живее отец Лантерние! — завикаха корсарите.

— Следователно — продължи Бренвил, — той, отец Лантерние, ще стане ваш ръководител. Обявявам го за командир на пирога!

Чуха се нови възторжени възгласи. Тогава отец Лантерние на свой ред се побучи пред корсарите и им каза:

— Деца мои, може да сте най-твърдоглавите от екипажа, но ви предупреждавам, че ако някой от вас дръзне да ми се противопостави, ще му видя сметката с юмука си, даже главата му да се окаже по-корава от тая на бик! Като ударя — чупя!

И той размаха заканително пестница. Корсарите промърмориха нещо в знак на възхищение, а отец Лантерние пак подхвана:

— Що се отнася до смелостта, аз не съм се плашил от нищо, даже и от Лукавия. Ако ми се изпречи насреща, няма да се прекръстя, за да го прогоня, ами ще го хвана за рогата и ще му хвърля такъв пердах, че да ме помни завинаги!

Всички се разсмяха от неговото остроумие, а пък грозните муцуни на корсарите се разтеглиха чак до ушите.

— Знайте — продължи отец Лантерние, — че аз не съм вчерашен. Ще доведа замисъла си до победен край! Засега ще ви кажа само едно: врагът няма да стреля по нас, преди да сме закачили машината! След като я закачим може би пак няма да се усети... Но реши ли да си покаже зъбите, едва ли може да успее да ни ухапе... Вие добре знаете, че когато е изненадан, врагът няма точен прицел. Няма капка съмнение, че англичанинът ще бъде хванат на тясно! Обзаложил съм се вече на двеста луидора! Ако спечелим схватката, златото ще бъде ваше! — завърши той с бащински тон.

Думите на отец Лантерние пожънаха огромен успех.

Отецът се уедини с гребците от пирогите и при заключени врати им изнесе проповед, предаде им няколко урока по вероучение и порица тяхното досегашно поведение. И стана чудо — той ги покръсти в християнската вяра. Корсарите се появиха с католически броеници на пояса и с молитвеници в джобовете. Даже Бренвил, който рече да поразпита един от корсарите, не получи никакъв отговор. В подобни богоугодни занимания измина цялата седмица. На осмия ден дежурният по вахта сигнализира за появата на голям английски кораб.

— Хиляди дяволи! — изруга Бренвил. — Настъпва часът на отец Лантерние. Погледнете! Кораб на Индийската компания! При това

двупалубен! С осемдесет оръдия на борда! Тлъста клечка ще хвърлим в бездънната паст на морето!

Отец Лантерние дотърча.

— Аха-а! — каза той, след като се взря в кораба през далекогледа си. — Това се казва сполука. Вървете, деца мои, вървете да се облечете!...

Гребците от пирогите се струпаха като послушни овчици около него.

— Хайде, деца мои — подкани ги той. — Бягайте да се пригответе!

След десет минути цялата върволица корсари, преобразени като свещеници, монахини и безобидни граждани наскачаха в пирогата. Целият екипаж се стъписа, но при все това пирогата се отдалечи с мощни загребвания на веслата. Отец Лантерние се провикна към Бренвил:

— Спрете кораба и развейте бялото знаме с кралската лилия!

— Аха-а! Разбирам ви! — викна му Бренвил и побърза да вдигне бялото кралско знаме.

Госпожа дъо Бренвил, която също се бе надвесила над борда, видя пълната с мними свещеници, монахини и граждани пирога, и учудено попита мъжа си, какво означава това.

— Скъпа приятелко, това е прословутата хитра маневра на отец Лантерние! Весларите от пирогите просто са се предрешили. Когато англичаните видят бялото знаме с кралския крин, ще си кажат, че „Хубавата Амели“ превозва на борда си плахи свещеници, монахини и гонени от властите монархисти. Тогава противникът ни непременно ще си помисли, че всички тия хорица са тръгнали да дирят закрила от английския кораб, където ще намерят убежище и ще заминат за Англия.

— Просто не мога да повярвам, че този мъжага — отецът, е толкова изобретателен! — каза госпожа дъо Бренвил.

Екипажът, вече се догаждаше какво става и наблюдаваше всичко с огромно любопитство. Вълнението му нарасна, когато видя пирогата да спира до английския кораб, а миг по-късно да се отдалечава с рязък замах на веслата. По едно време корсарите зърнаха как отец Лантерние, изправен в цял ръст в пирогата, показва на англичаните молитвеника и броеницата си.

Ненадейно обаче англичаните изпразниха едно оръдие по посока на пирогата, която, за да избегне удара, намери приют близо до фарватера на английския кораб. Но ето, че адската машина избухна и изтърбушената противникова бойна единица се смъкна на дъното, след като екипажът му на бърза ръка пусна няколко спасителни лодки в морето. Щастлив, че е загубил баса, Бренвил се провикна:

— Ей, богу, прежалих ги тия сто луидора! Карай да върви! Инак щях да ги похарча за гюллета!

И нареди да вдигнат отново френския трибагреник. Пирогата се завърна от боя. Имаше двама ранени и един убит. Дребна работа, разправяха гребците, предоволни от своята експедиция.

— Капитане — провикна се един от тях, — чудото стана! Англичанинът бе вдигнат във въздуха и сега бяга с лодките!

А друг заразправя на корсарите:

— Ех, да бяхте видели с какви очи ни се пулеха англичаните от борда на кораба си! Бяхме нахлупили шапки, а „сестричките“ бяха смъкнали целомъдрено белите си забрадки! Буржоата си придаваха вид на благопристойни обитатели на стария континент и вдъхваха от лулите си ароматен дим. Застанал на носа на пирогата, отец Лантерние хитричко ни ръководеше. Ние се промъкнахме под носа на нищо неподозиращата закотвена фрегата, а това озадачи глупавите англичани. С три удара на чука, отец Лантерние заби куката в обшивката на фрегатата, запали фитила с пурата на един от буржоата, а накрая направихме бърз завой и офейкахме.

Англичаните така и не разбраха какво правим под носа на кораба им. Знаете, колко е трудно да се види долната част на кораба, ако не погледнете от брамстенга. А това иска много време. С една дума, ние бяхме само на двасет и пет разтега разстояние от вражеския кораб, сиреч на хвърлей място. Както се беше изправил в пирогата, отец Лантерние чу един англичанин да крещи, че щели да бъдат вдигнати във въздуха, защото бе видял машината ни!

Тогава отец Лантерние изкрещя на свой ред:

— Да! Истина е, че ще полетите нагоре, мръсни английски еретици! Това ви го казвам аз, отец Лантерние, флотски свещеник на господин дьо Бренвил, и ви пращам по дяволите! Та такива ми ти работи, деца мои! Да живее Републиката и отец Лантерние! — завърши разказа си корсарят.

Екипажът възторжено повтори последните му думи. Отец Лантерние, който бе слязъл в каютата си, се появи на палубата, облечен в ново черно расо. Той стъпи на площадката на дежурния по вахта и каза:

— Може някой да ви нарича разбойници, но вие вече сте получили светото кръщение! Аз сега трябва да прочета заупокойна молитва за нашия убит другар! Стройте се за молитва...

Отец Лантерние запя приглушено „Де профундис“, благослови и прекръсти тленните останки на моряка и заповяда да ги хвърлят в морето. Външната стълба се отвори, и повлечен от едно гюле с халка, закачена за синджир, трупът потъна в сините води, които се покриха с лека пяна. След още миг отец Лантерние свали черния си епатрихил и прогони всяка скръбна мисъл, като пусна гръмовния си глас:

— Залп от всички оръдия! Елате при мен, свещеници мои! Сестри мои! Уважаеми мои граждани! Не друг, а ние вдигнахме във въздуха английския кораб! Да благодарим на Господа Бога за това чудо, от което печелим и двеста луидора! Да отслужим благодарствен молебен за победата.

И с могъщия си глас той запя тържествения химн. Въздухът се изпълни с величествени звуци, от които даже гладката морска повърхност леко затрептя. При втория стих на тържествената литургия, корсарите подхванаха святата мелодия в хор и просторът прокънтя от гласовете им...

* * *

Губернаторът на Ил дьо Франс беше прекалено горделива и злопаметна фигура, за да преглътне обидата, която му бе нанесена. Той веднага свика на заседание най-верните си офицери и ги попита доколко може да се разчита на гарнизона.

— Господин губернаторе — отговори му командващият гарнизона майор. — Революционният дух внесе разложение навсякъде. Ние, офицерите, доскорошни благородници, вече не можем да разчитаме на нашите войници. И все пак, имаме начин да си възвърнем предаността им. А той е, като първо ги сплашим.

— И как ще стане това?

— Като свикаме гарнизонния съвет. Ще арестуваме на бърза ръка трима от най-непокорните ни войници, като ги обвиним в пиянство и разложително поведение. Ще ги разстреляме под предлога, че са взели участие в някакъв заговор. Разстрелът на тия трима пияници няма да предизвика смут сред войниците, но екзекуцията им ще накара останалите да се позамислят!

— Отлична идея! — съгласи се губернаторът.

— Да, но трябва да купим доверието на войниците, а Републиката ни е твърде бедна и плаща твърде оскъдно на войниците си. Тя дължи много пари и на гарнизона. Не плаща редовно даже авансите, макар че у войника има нещо кучешко: той обича господаря, който го храни, без често да го бие. А ние го биехме прекалено много по главата, господа. Нашата жестокост напълно заслужи войнишката омраза. Ето защо, съветвам ви да изплатите на войниците, и то наведнъж, четвъртината от полагаемите им се пари. Това ще им позволи да си попируват на воля. Досега ги черпеха само корсарите, а сега вече е време и те да им се реваншират.

— Да не би да имат съмнителни връзки с тях? — попита губернаторът.

— Напротив, мразят се като куче и котка! — отвърна офицерът. — Щом ракията размъти мозъците им, вашата полиция лесно ще разпали искрата на раздора между тях и щом корсарите жегват войнишката им чест, войниците ще намерят начин да им отмъстят. Аз и моите гренадири, под предлога, че възстановяваме реда, ще дадем добър урок на тия нехранимайковци! — завърши реда на мислите си офицерът.

— Браво, майоре! Вие сте човек на място!

Майорът се поклони. Той бе военен в пълния смисъл на тази дума — студен и методичен, суров, фанатизиран роялист, изпълнен с дива ненавист към Революцията, която помиташе всичко.

— И тъй — каза той, приключвайки рапорта си, — трябва да се уредят първо войнишките предплати. Да се съобщи, че занапред те ще се изплащат най-редовно в размер на една четвърт от целокупното годишно възнаграждение. Да се арестуват и разстрелят тримата пияници, а после да се изплати четвъртината от годишната заплата, което ще зарадва войниците. Офицерите да се престорят на добродушни и да ги насърчат с блага дума, като изтъкнат, че парите са

платени навреме благодарение на тях. Само така ще спечелим сърцата на войниците и ще се справим с непокорните корсари!

Офицерите се оттеглиха. Но час по-късно, докато войниците се суетяха, офицерите им съобщиха радостната новина. Вярно е, че след това тримата нарочени пияници бяха арестувани, съдени и разстреляни без милост, заедно са взели участие в някакъв неясен метеж.

Войниците изтръпнаха.

Но още на другия ден им бе съобщено, че в пет часа след обяд, след даването на чорбата, всеки ще си получи платата, а после ще бъде пуснат в нощен отпуск. Казармата преливаше от радост. Не след дълго войниците изхвърчаха на свобода; останаха дежурни само гренадирите, но бяха поставени в бойна готовност. Освен това два батальона от националната гвардия — съставени от гренадири и стрелци — облечени в богати униформи, безшумно се заизкачваха към крепостта.

В двата батальона цареше много особен съсловен дух: те бяха жирондисти с уклон към роялизъм — по-скоро умерени, нежели хора на стария режим, но твърде ретроградни, за да бъдат якобинци. С една дума, те представляваха едрата буржоазия и в техните редици имаше някои по-отявлени роялисти.

Губернаторът се беше оттеглил в крепостта... В ранния предобед той бе повикал началника на полицията, един недоद्याн грубиянин, без особена тежест. И макар да му бе разяснил положението ясно и категорично, този нехранимайко подхвана свойски:

— Ах, господин губернаторе! — Никак не е трудно да се справим с корсарите и войниците. Ние държим връзка с леките момичета от пристана, които отлично знаят, че са под наблюдението на полицията и ще правят, каквото им се заповяда. Ще ги подучим, както се полага. Ще избухнат свади, юмручни боеве и накрая — ще настъпи общ смут.

— Точно тогава гренадирите и ротата волнонаемни ще се намесят в уличните боеве. Щом корсарите си получат заслуженото, вие ще арестувате капитан Сюркуф и всичките му офицери. Ето ви заповедта. Господин майорът ще ви бъде в помощ — каза губернаторът.

И потривайки ръце, той отпрати полицаия.

В този ден, към три часа подир обед, малко след обедната дрямка, ординарецът на Сюркуф му доложи, че Голямата Адел го чакала пред вратата, за да му каже нещо много важно.

— Коя е тая Голяма Адел? — попита Сюркуф.

— Една пристанищна шафрантия, капитане! Разгонена кучка! Гуляе с нас, откакто сме дебаркирали.

— И какво иска от мен?

— Идва да ви съобщи, че полицията ви гласяла някакъв номер! — рече ординарецът.

— Олеле боже, само това ни липсваше! — каза Сюркуф. — Доведи я тая Голяма Адел.

Морякът пусна жената — едра мъжкарана, дарена с хубост, чернокоса, с дързък поглед, готова да заплашва с юмрук или с нож, буйно и храбро същество, което излъчваше правдивост.

— Капитане — обърна се тя към Сюркуф, и то без заобикалки, — вие сигурно се досещате, че аз и моите другарки зависим от прищевките на полицията. Заради туй съм дошла да ви предупредя, че се мъти някакъв заговор с войниците, дето ще си получат платата тая вечер и ще се почерпят с вашите моряци.

— Това ли? — попита я Сюркуф. И ще последва ръкопашен бой, общо стълкновение, войници на нож срещу нас, а моя милост и офицерите ми — ще бъдат арестувани!

— Мисля, че точно това кроят!

— Добре, хубавице, благодаря ти. С какво мога да те възнаградя, за да те зарадвам? Избери си каквото ти сърце иска!

— Желая да ме целунете, капитане! Вие сте несравним мъж. Никой не може да се мери с вас — ни крал, ни принц, ни император, ни султан. Голямата Адел ще получи целувката на Сюркуф! Тя ще бъде нейния маршалски жезъл!

Корсарят лепна по една сочна целувка върху двете бузи на Голямата Адел, която му върна със същото и си тръгна — по-горда от кралица, която току-що е докоснала с устни пантофката на папата.

Още не беше излязла, когато се яви един капитан от националната гвардия — честен републиканец, началник на рота в най-бедняшкия квартал в града. Като бивш капитан от далечното плаване, той бе чудесен моряк — добросърдечен, но непреклонен. Той

носеше сведения, потвърждаващи онези, които Сюркуф бе получил преди малко.

— Капитане — попита го Сюркуф, — убеден ли сте, че губернаторът изменя на Републиката?

— Не само на Републиката, но и на Франция! — каза убедено капитанът.

— Той е намислил да ме арестува и разстреля! — обясни Сюркуф. — Решил е да спечели наградата, която англичаните определиха за моята глава!

Сюркуф помоли да му донесат някакво сандъче, извади оттам куп документи и ги подаде на капитана, за да се запознае с тях.

— Взех тия изобличителни документи от борда на един английски разузнавателен кораб — допълни Сюркуф. — Те доказват вината на губернатора. Той трябва да бъде свален в името на общественото спасение. Ако моята войскова част може да ви бъде полезна, тя е на вашите услуги.

— Бъдете в готовност около девет часа тази вечер. Ще поискам от вас нещо лесноосъществимо, като ви дам една дружина корсари, за да ви помагат. Те ще се присъединят към вашите редици и ще се държат като истински гвардейци.

Двамата мъже сърдечно си стиснаха ръка.

— Ей богу — каза Сюркуф, — на губернатора зло му се пише.

— Така е, когато се намеси някоя жена... — подметна бившият морски капитан и си тръгна доволен.

А радостните войници, все още добри приятели на корсарите, сновяха насам-натам по кея и всеки, който ги видеше, ги канеше на чаша вино. Съвсем естествено, във веселбата не липсваха и жени. Но корсарите изглеждаха мрачни, за разлика от всеки друг път.

Вече петнайсет дена войниците пиеха на тяхна сметка, поради което корсарите бяха успели да спечелят сърцата на част от тях. Всяка войнишка група проведе тайно събрание. Моряшките момичета също изиграха своята роля. Не останаха без свой дял в тази игра, въпреки зоркото око на полицията.

До осем часа вечерта на пристана цареше мир и спокойствие.

Но точно в осем и четвърт стана първото сбиване. Последва нова свада. И накрай се вдигна невъобразима глъч. Полицаяте хукнаха към

крепостта да предупредят майора, който пък събра гренадирите и ротата национални гвардейци и ги поведе надолу към града.

Когато пристигнаха на кея, гълчавата бе притихнала като по чудо. Войниците се бяха прибрали в казармата си. Корсарите бяха изчезнали и никой не можеше да ги открие. На борда на кораба им се намираше само един малоброен отряд. Всичко бе забулено в някаква странна тайна.

Дружината гренадири и отрядът национални гвардейци се запътиха към казармата, където майорът научи, че до преди малко имало някакви свади, но корсарите заявили, че не желаят да си развалят отношенията с войниците, които били техни приятели, и се оттеглили, като накарали и тях да се оттеглят в казармите. Подобно благоразумие направо стъписа майора и той реши да се прибере с хората си в крепостта.

По пътя си те срещнаха една невъоръжена дружина национални гвардейци, които слизаха към града. В редовете им също настана смут. Капитанът на гвардейците каза на майора:

— Корсарите превзеха крепостта.

— И вие им я дадохте в ръчичките цяла-целеничка, така ли? — попита майорът.

— Да, станяхме жертва на предателство. Някаква дружина национални гвардейци се качваше към крепостта и крещеше „Долу Сюркуф! Смърт на корсарите! Да живее губернатора!“ Ние си помислихме, че към нас се присъединява първа гвардейска дружина, която е най-вярна на властта, и я пропуснахме да мине. Неочаквано обаче, тя превзе вратата на крепостта с щурм. След миг в нея проникнаха и преоблечените, задъхани от тичане корсари. Обезоръжиха ни и ни прогониха...

Майорът нареди на барабанчика си да бие сбор... Нито един войник не излезе от казармените помещения. Майорът узна, че корсарите са предупредили за заговора войниците, които били скарани с моряците само привидно — колкото да заблудят гренадирите и опълчението и да ги накарат да излязат вън от крепостта.

Ноцта премина без смутове. На разсъмване офицерите получиха заповед от губернатора да се върнат обратно в крепостта. Заповедта бе придружена от пропуск, носещ подписа на Сюркуф. Щом влязоха в

крепостта, офицерите завариха там три дружини национални гвардейци и въоръжените корсари.

Сюркуф и офицерите му бяха обкръжили безпомощния губернатор, който стоеше сам и обезоръжен на сред двора. Там бяха подредени маси и скамейки и Сюркуф помоли офицерите от делегацията да насядат. Той и губернаторът, на свой ред, останаха прави. Цареше безрадостно мълчание.

Сюркуф се обърна към новодошлите гвардейци:

— Господа. На мен ми е добре известно, че между вас има отявлени роялисти. Но аз не ги виня за техните убеждения! Само че, ако техният крал се върне отново на трона си, ще бъдете ли и вие тъй равнодушни към републиканците, които съглашателствуват с други републиканци, мразещи кралската институция?

И като се обърна към майора, допълни:

— Вие също сте войник, но искахте да избиете моите корсари, а мен да арестувате и разстреляте. Ето защо се обръщам към вашата чест на френски офицер и ви питам как смееете да допуснете предателство към моята родина?

— Аз съм невинен! — отвърна с патос майорът.

— Щом е така, защо вие, който сляпо вярвахте на губернатора, не прочетете на висок глас ей тези републикански документи!

Отначало развълнуван, а сетне възмутен, офицерът прочете на всеослушание документите. Чувство на срам обзе роялистите, а републиканците и жирондистите бяха извън себе си от гняв.

— Господа — продължи Сюркуф, — аз открих тия документи на борда на малкия английски съд след Битката с Трите кораба. Не съм съдник никому, но в името на общественото спасение лишавам от власт губернатора, когото ще отведа под конвой в Пондишери, откъдето ще бъде изпратен във Франция, за да се яви пред републиканския трибунал. А вие, господин майоре, сте военният с най-висок чин на острова. Вашите убеждения не ни интересуват. За нас е достатъчно да сте истински французин. Ето защо ви обявяваме за временен губернатор. Запазете Ил дьо Франс за Франция. Искам от вас обща и пълна амнистия за всички, с изключение на губернатора. Съгласен ли сте?

— На драго сърце! — каза майорът.

И под възторжените възгласи на всички присъстващи, включително и на роялистите, Сюркуф застана начело на своите корсари, като преди това остави четирима от най-верните си другари да охраняват губернатора. Начело с националните гвардейци, бунтовниците гордо напуснаха крепостта под звука на барабаните. Тъй безславно завърши прочутият метеж в Ил дьо Франс, вдигнал толкова шум във Франция.

На другия ден след тези събития, майорът подхвърли на Сюркуф, че възнамерява да вдигне ембаргото от корабите му.

— Господин майор — възрази му Сюркуф, — аз защитих Франция, като свалих от поста му един предател. До тук всичко е в реда на нещата. Но ако приема вашето предложение, всеки би могъл да си помисли, че аз съм действувал с користни цели. Не желая да вдигате ембаргото от моите кораби!

Два дни по-късно той отпътува. Щом сушата изчезна в далечината, Сюркуф каза на губернатора:

— Господине, отвращава ме мисълта да ви предам на революционния трибунал. Ето защо смятам да ви сваля в най-близката португалска колония. Оттам вървете, накъдето ви видят очите!

Смазан от подобно великодушие, губернаторът се поклонил безмълвно. Корсарите надуха платната към Килимане в Мозамбик, където оставиха губернатора пред портите на града. По този начин го спасиха, но вместо да се покаже благодарен, той се ожесточи още повече. Ако искате да си спечелите смъртен враг, направете добро на някоя мерзка и долна душа.

След като Мариус цапардоса с бастуна си един стар велможа, далечен братовчед на гиковара, загдето същият този велможа го изруга, подтикнат от жена си, развратен бабишкер, проявил към марсилеца мерак, на който той не благоволи да отвърне, гиковарът повика Мариус, своя кралски барабанчик, и го поразпита за случая. Раджата изслуша разказа му, разбра каква е работата и каза на Мариус:

— Много ме затруднявате с тази ваша постъпка. Заради честта на фамилията си, аз трябва да се престоря, че давам удовлетворение на моя братовчед, макар че ако искам да защитя справедливостта, трябва все пак да го накажа!

И след кратък размисъл, добави:

— Вие трябва да отидете при принцеса Мариам. Ще запазите титлата, облагите и даже заплатата си, като получите отгоре на това и обезщетение. След няколко месеца ще изпратя братовчед си и жена му да управляват някое затънтено градче, а пък вие ще се върнете в престолнината ми.

— Прекрасно, сахиб раджа! — съгласи се Мариус. — Ще се подготвя веднага за заминаване и след един час напускам Барода. Ще се престоря на изпаднал в немилост, а пък вашият братовчед ще излезе чист и невредим от играта.

Щастлив, че тъй добре са го разбрали, раджата нахлузи на ръката на Мариус един от най-хубавите си пръстени. А пък барабанчикът бе запленил от мисълта за предстоящото си пътуване, което се очертаваше като повече от приятно. Не след дълго той се озова в двора на принцеса Мариам, която го прие с нескрито уважение.

В нейния двор Мариус се накипри с униформата на офицер от махратската пехота, но с тази разлика, че специално за него тя бе цялата позлатена. Сабята му — дар от гиковара, представляваше гравирани арабски ятаган, с дръжка, разкошно украсена със скъпоценни камъни. Носеше швейцарска двуцевна пушка, само че прикладът ѝ бе местна изработка в пищен ориенталски стил.

Видеа ли го за първи път, индусите го вземаха за отскорошно превъплъщение на античния Херкулес — тъй величествен им се струваше славният Мариус, пред когото даже коленичеха. През първите дни му се отвори бая работа. Жените се хвърляха в нозете му, за да благослови децата им и да ги направи смели. А той се шегуваше:

— Ех, защо нямах подобен успех някога, на крайбрежния булевард в Марсилия!

И пак възвръщаше величествената си осанка.

Ама че суета, ще речеш, читателю! Да, Мариус бе наистина суетен, но без тази своя черта той нямаше да бъде чистокръвен марсилец. Храбрият и с никого несравним главен барабанчик на раджата имаше с какво да се гордее и го показваше с присъщото си добродушие.

Но макар и простосърдечен, той не беше глупав и доказа това не след дълго. Сред онези, които се привързаха към него бе и Клансур, кралят на индуските разбойници, който се готвеше да ограби диамантите на принцесата. Али Мансур бе поискал аудиенция при

Мариус, у когото ориенталският етикет бе на такава почит и уважение, че не позволяваше в дома му да се влиза като в конюшня.

Следователно Мариус се бе съгласил да приеме благородния пътешественик-мюсюлманин Али Мансур, жител на Калкута, който, както бе заявил, възнамеряваше да обиколи Хималайските планини. Али Мансур му каза, че пътувайки, с цел да опознае света, той държал да посети непременно и първия барабанчик на земното кълбо, прочут със своите подвизи на безстрашен воин. Въпреки славословията си, Али Мансур не можа да спечели симпатиите на марсилеца.

— Не знам защо, ама той Мансур ми е много противен — сподели той с ординареца си.

Забележителен образ бе той ординарец! Роден в Марсилия, той бе рожба от майка и баща негри. А тази рожба, малкото негърче, бе израсло на пристана. Тези, които му бяха дали живот, слугуваха у един богат корабостроител, който почина скоропостижно, без да им подсигури бъдещето. И тъй, таткото на негърчето се цани за майстор-готвач на борда на един кораб и взе за помощник синчето си. Но новият занаят на бащата не се хареса на малкия, който щом навърши шестнайсет години, офейка от кораба на едно индийско пристанище и стана барабанчик във войските на Типу-Сахиб. В Марсилия той се запозна с господаря му, както обичаше да го нарича, а връзката му се оказа много ценна, защото господин Мариус го назначи начаса за свой ординарец. А да бъдеш ординарец на кралския главен барабанчик — госдин Мариус, бе голяма чест!

Ординарецът се казваше Сапажу — сиреч носеше прякора, с който моряците обикновено кичеха хлапето, дето се катереше по мачтите с бързината на маймунката от рода сапажу.

— Я ми кажете, госдин Мариус — каза Сапажу, който също не бе харесал кой знае колко Али Мансур. — Не ви ли се струва, че той мелез хич не мяза на индиец?

— Май си прав! — отговори му Мариус. — И на мен той човек ми прилича на мелез със смесена кръв, една част от нея е индийска, а другата — чужда!

— Точно така, величайши госдине! Той е индиец, колкото ние с вас сме китайци. Струва ми се, че той бандит е от Марсилия и че се е учил на френски по крайбрежния булевард.

— Мислиш ли? — попита го Мариус.

— Ами че той говори на марсилско наречие! — възкликна Сапажу.

— Ах, магарето му недно! — провикна се Мариус. — Чак сега разбирам, защо ми се стори, че си криви езика, докато говори!

— И какво дири по белия свят тоя индиец от Марсилия, а? Тръгнал бил да пътешествува за свое удоволствие! Голям пътешественик — няма що! Има нещо гнило в тая работа, така да знаете, господин Мариус!

— Да, Сапажу... Трябва да бъдем нащрек! Затуй ще му върнем визитата и ще проверим, дали говори на наречие.

— Говори, господин Мариус, говори, на наречие, честна дума ви казвам!

След миг Мариус бе обзет от ново подозрение.

— Ами тия негови търговци? — попита той.

— Ония ли, керванджиите? Ами те ми мязат на разбойници!

— Разбойници ли?... Какви ги приказваш, Сапажу? — измърмори Мариус.

И като плесна приятелски по бузата своя ординарец, той попита:

— Значи, според теб, тия търговци имат мутри на бандити?

— Да, господин Мариус. Само заради мутрите им заслужава да бъдат избесени! Нали сте виждали каторжници, господин Мариус? Техните муцуни са хиляди пъти по-честни от тези на керванджиите.

— Дявол да го вземе! Пак ни се отвори работа! Сапажу, мило мое момче, аз май пристигнах тук съвсем навреме!

И Мариус излезе, за да огледа стана на керванджиите. Не след дълго той се върна при Сапажу с угрижено лице. На идната заран Мариус върна визитата на Али Мансур, който го прие по-любезно от всякога, а пък кралският барабанчик се показва във възможно най-добрата си светлина пред него, макар че му беше извънредно трудно да се преструва. Та този индиец наистина говореше на марсилско наречие! Тогава...

Мариус реши да не тревожи принцесата със своето откритие. Той всъщност нямаше никакво сериозно доказателство срещу Али Мансур. Затова предпочете да се яви пред шефа на полицията, който минаваше за твърде обиграна личност.

Този човек имаше ранг на заместник и бе подчинен само на първия министър и на принцесата. Важна клечка, с други думи! И все

пак той прие Мариус, като всячески му засвидетелствува не само почит, но и искрено уважение, тъй като знаеше, че той е приятел на Мариам и гиковара.

И тъй, след като го напръскаха с розова вода според приятния ритуал на индийската учтивост, Мариус взе думата и заприказва с присъщото си чистосърдечие:

— Не обичам да се бъркам много в чуждите работи, ала става дума за Сюркуф, който е мой голям приятел, и аз съм му безкрайно признателен. Ето защо, онова, което касае него, засяга и мен. И понеже става дума за мои лични подозрения към някои противници на капитан Сюркуф, ще ви запitam направо: Какво е мнението ви за керванджиите, които възнамеряват да тръгнат на път с оня мюсюлманин от Калкута, така наречения сахиб Мансур? Що за птица е тоя, който е решил да се запилее из Хималаите, само за да гони вятъра по върховете им?

Началникът на полицията се усмихна многозначително.

— Сахиб — каза той, — смятам, че не бих изпълни докрай дълга си, ако не бях издал заповедта за наблюдение както на мюсюлманския велможа, така и на странниците керванджии! Искам да ви уведомя, че споменатите от вас керванджии са бандити.

— Мръсни гадове! Така си и мислех! — изрече Мариус.

— Те са намислили да подпалят града откъм четирите му краища, а после в суматохата да подложат на грабеж и стана на сахиб Мансур, който вече е разкрил заговора им.

— Той ли ви уведоми за това? — попита Мариус.

— Да, сахиб — отговори началникът на полицията.

— Определен ли е денят на пожара?

— Да, още за тази нощ. Съвместно с министъра взехме всички възможни мерки, за да заловим бандитите. Те няма да ни се изплъзнат! Ние имаме добре подготвени противопожарни отряди. Нашата полиция бди! Малки войнишки батальони ще се съберат, човек до човек, по улиците в близост до всеки пункт, застрашен от керванджиите. В цитаделата и по лагерите цялата армия е на крак, със заредени пушки. Уверявам ви, че разправата над бандитите ще бъде незабавна, страшна и безпощадна.

— Вече съм спокоен — каза Мариус. — Желая ви успех, сахиб Сатаниел!

И Мариус си тръгна.

... Беше единайсет часа вечерта. Населението на града вече дремеше по терасите.

Изведнъж на няколко места в богатите търговски квартали лумнаха пожари. Проехтяха викове, сигнали за сбор, шумове от ръкопашни схватки. После се вдигна огромна олелия.

Миг по-късно над града се чу силна оръдейна пукотевица, която разбуди заспалия град, разтреса го из основи и сякаш подкани народа на някакво лудешко веселие. Многобройни отряди кръстосваха улиците и водеха пленници с ликове на обесници към цитаделата. Захвърлиха ги като вързан добитък насред площада пред нея и цялата войска обгради в каре метежниците.

Величествен кортеж изпълзя от вратата на централния бастион. Начело вървяха барабанчиците на телохранителите, предвождани лично от Мариус — идолът на войската и народа. Подире им крачеше гвардейска рота, минаха и висши сановници, качени върху слонове и заобиколени от факлоносци. После се зададе дворцовата музика, слонът министър, и накрая шествието на първожреците и голямата рота на телохранителите. Тази дълга процесия от слонове и хора се нареди във внушителна бойна линия.

Тогава се появи главният актьор — слонът палач, пристъпващ бавно-бавно зад своя водач и носещ на гърба си една площадка, върху която палачът стоеше изправен, невъзмутим, с извадена сабя. Вледеняващо мълчание овладя тълпата. Гледката бе ужасяваща.

Върху гърба на друг слон се открояваше високата фигура на съдията, който прочете на висок глас смъртната присъда на метежниците. Слонът палач спря пред бунтовниците, на брой триста и петнайсет души. От гърба му свалиха грамаден дръвник, поставиха го пред животното и довякоха първия престъпник, като сложиха главата му на дръвника.

По заповед на палача, слонът повдигна десния си крак и с цялата му огромна тежест го стовари върху главата на главния виновник, като я сплеска и превърна в кървава каша. Овациите на тълпата, отървала се от подпалвачите, бяха израз на злорадата жестокост на всеки град, избавен от смъртна опасност.

Мъченията продължиха до зазоряване. Смазаните от слона палач човешки глави образуваха нещо като кал, която градските чистачи

премитаха и събираха в кошове, а после пренасяха до кладата, издигната на един съседен площад. Върху тази молада изгаряха трупове и кървавите парчета месо. Миризмата на изгоряла човешка плът се сливаше с облака, обагрен в червеникаво и черно от пушека, който се стелеше като купол над широкия площад.

Примирени с жестоката си орис, другите осъдени се оставяха без съпротива да бъдат довлечани до кладата. Безропотни и безмълвни жертви, те умираха покорно под тежкия слонски крак... Най-сетне зората обагри със светлика си източната част на небосклона и озари ужасната гледка. Последният осъден бе изпуснал сетния си дъх. Справедливостта бе възтържествувала.

Али Мансур бе изпратил един от слугите си да наблюдава мъченията на площада и научи от него, че и последният от осъдените разбойници е вече издъхнал.

— Ние ще отмъстим за тях! — закле се Али Мансур.

Но секретарят му го запитва:

— Защо тогава приятелите ни се престориха, че нападат нашия лагер, с цел да го опожарят?

— Защото — обясни Али Мансур — за да осъществим нашия план, никой не биваше да се усъмни, че съм бил един от съзаклятниците, ако този опасен план пропадне. Сега вече аз ще си преследвам моята собствена цел! И тогава ще се види дали съм достоен да стана цар на разбойниците!...

И само с един знак на ръката си, той отпрати своя секретар, който продължи да го гледа крадешком и най-накрая му каза на френски:

— Има само един човек, който ме смущава и той се нарича Мариус.

— Трябва да се отървем от него! — каза Али Мансур.

— Мисля си как да сторим тая работа. Нали вече сме важни птици!

— Е, не чак дотам, ама горе-долу! — вметна Али Мансур.

— Няма да мине година, и ние ще се озовем в богат Париж със съкровището на Санпуриан. И ще заживеем като крезове!

Секретарят каза довиждане на Мансур, като му стисна ръка по европейски. Щом излезе навън обаче, той си помисли:

— Ти предаде спътниците си, подлецо, за да станеш техен цар и да осъществиш своя план, сиреч всичко да остане за теб. Сега пък ми обещавах да делиш плячката с моя милост, но ти нямам капчица вяра! Но що са дни, все са занапред... — измърмори той, като се засмя злорадо.

* * *

Али Мансур бе приет от принцесата на тържествена аудиенция. Никой не обели думица за метежа, но на излизане от залата, родоотстъпникът марсилец Али Мансур получи разкошен подарък от името на принцесата. По време на аудиенцията тя както винаги бе запазила хладната си учтивост, според повелите на нейния ранг в отсъствие на съпруга ѝ. Но Али Мансур на няколко пъти вече бе удостояван с внимание, което свидетелствуваше, че в двореца го тачат. Мариус беснееше, а Сапажу скърцаше със зъби, когато говореха за преструващия се на индус марсилски мошеник.

— Какво искаш от такива глупаци, верни ми Сапажу? — говореше му Мариус. — Трябва да си мълчим и да преглъщаме. Ако седнем да ги увещаваме да бъдат внимателни и предпазливи, те току-виж си казали, ме сме користолюбци! Важното е да посрещаме участта си с ведрина и да предотвратяваме опасностите!

И те зорко задебнаха постъпките на французина родоотстъпник Али Мансур, който от ден на ден се издигаше в очите на придворните и на принцеса Мариам. Той бе станал почетен гост на приемите в двореца. В отсъствието на Сюркуф, министър-председателят заместваше владетелката, която се появяваше само на тържествените аудиенции. А пък той на свой ред оказваше такъв топъл прием на Али Мансур, че сърцето на Мариус буквално преливаше от гняв.

Веднъж, загубил всякакво търпение, той взе, че отиде пак при началника на полицията Сатаниел.

— Вижте какво — каза му барабанчикът. — Идвам при вас с открито сърце, защото просто се задушавам от възмущение. Разбира се, всичко ще си остане между нас, нали?

— Запазването на тайната е първа добродетел на всеки полицейски началник! — увери го Сатаниел.

— Добре тогава! Ще ви поверя, че без да зная причината, изпитвам все по-нарастващо недоверие към сахиб Али Мансур! — продължи Мариус.

— И аз също! — присъедини се към него със сериозен глас Сатаниел.

— Така ли? — учуди се Мариус.

— Да. И аз се стремя да държа Али Мансур под наблюдение, за да му разкрия спатиите.

Лицето на Мариус стана по-приятливо.

— Пожелавам ви успех! — пожела той.

— Препоръчвам ви — посъветва го Сатаниел — да не дразните сахиб Али Мансур, защото той или е добронамерен и заслужава нашето уважение, или пък таи някаква зла умисъл и ние трябва да я разгадаем, без той да разбере.

— По дяволите! — провикна се Мариус. — Ако знаех, какви мисли се крият в главата ви, нямаше да си хабя приказките. Но щом не сте наивник и щом вниманието ви не е приспано по отношение на плановете му, аз ще ви имам доверие.

И Мариус се сбогува с полицейския началник. Сърцето му се изпълваше с дълбоко задоволство, че и в полицията си имат едно на ум за козните на Али Мансур. И разказа за срещата си на Сапажу.

— Сигурно са наясно с какъв песоглавец си имат работа! — каза негърът.

— Да се надяваме! Но знаеш ли, мой мили Сапажу, аз съм толкова доволен, загдето и други държат под око Али Мансур, че ми се ще да се поразсеем малко, какво ще кажеш, ако утре идем на лов? Ще натоварим конете с багажа, за да прекараме две ноци в джунглата. Току-виж сме убили някой тигър или пантера.

— Дадено! — съгласи се Сапажу.

— Тогава пригответи двете карабини, зареди големите ми пищови и не забравяй бойния ми жезъл.

— Не се безпокойте, господин Мариус. Всичко ще приготвя за лов, а пък тигърът да му мисли, ако рече да ни скочи! Кожата му ще подарим на принцесата, нали?

Същата вечер секретарят съобщи на Али Мансур новината, че на зазоряване Сапажу и господарят му тръгват на лов за два-три дни.

— Това се казва късмет! — провикна се Мансур.

— И аз така смятам! — потвърди секретарят.

— Прати веднага куриер да занесе инструкциите ми на Догой. Ако ония двамата бъдат убити, ще дадем награда от хиляда рупии, от които петстотин ще бъдат за Догой.

— Боя се да не ни заподозрат!

— Че какво общо има между един сахиб като моя милост и банда разбойници, дето ще пушнат двама залутани из джунглата ловци, за да им задигнат конете и мунициите — окуражи го Али Мансур.

— Добре, че престижът ви продължава да расте — каза му секретарят.

— Повече от всякога! Утре, например, съм поканен от първия министър на забава с баядерки.

— Значи всичко е наред!

Само след десет минути заповедта за убийството на Мариус и Сапажу бе отнесена на получателя си от шестима конници.

* * *

В това време Мариус и Сапажу вече втори ден се подвизаваха из джунглата. Застанали край накладения голям огън, те наблюдаваха как хубавичко се зачервява кожичката на препичащия се див паун и как цвърчи сокът на бананите, наредени върху скарата от тръстикови пръчки. В едно гърне къкреше оризец с парче глиганско месо, осолено и опушено още от заранта. Имаше и диви плодове — сложили ги бяха върху бананови листа. Водата за чая вреше. Три буренца — едното с вода, другото — с вино, а третото — с ром, бяха наредени на земята. Сапажу и Мариус си говореха безгрижно какво ще правят тази нощ.

— Госдин Мариус — каза по едно време Сапажу, — тигърът, който дебнем май ще излезе от бърлогата си.

— Само след десетина минути ще го чуем как мяучи, преди да нададе рев! — рече Мариус.

— Вече излиза, бога ми, госдин Мариус. Усещам го аз! Едва го чувам, заради тоя насрещен ветрец, но нали се зарекохте, че тая нощ ще му видим сметката на тоя монархист! Знам си аз! Тоя ще бъде от породата на кралските тигри!

— Ако съдим по ноктите му, такъв ще излезе. Мъжкар е, и то от най-едрите, които може да срещне човек в джунглата!

— И на мене тъй ми се чини! Прекрасна кожа ще подарим на принцесата! Ама как ли ще го убием тоя проклет звяр? — попита Сапажу.

— Щом сме открили бърлогата му, няма смисъл да ходим по селата да купуваме коза с козленце. Ще изчакаме тигъра и ще го убием, когато се прибира, недалеч от бърлогата му — посъветва го Мариус.

— А не вътре, така ли? — попита Сапажу.

— Не, разбира се! Предпочитам да бъдем навън! Ако не дай си боже ми се наложи да размахвам бастуна, навън ще ми бъде по-светло и по-удобно.

— Прав сте, господин Мариус.

— Я дай първо да вечеряме, предложи му Мариус. — После ще изпушим по една пура и ще застанем на пост недалеч от бърлогата. Ще се редуваме в спането, но ти ще стреляш пръв.

— Благодаря ви за тази чест! — рече засмяно Сапажу.

— Ще се целиш в дясната му плешка, а пък аз — в лявата — каза Мариус.

— Считайте, че сме убили звяра! — каза Сапажу.

— Така е! — А сега да хапнем и да пийнем за неговата гибел!

И със самочувствието на безпогрешни ловци, с безгрижното спокойствие на хора, които не се стряскат от нищо, двамата марсилци, единият от които бе негър, си похапнаха славно. После в сладък унес изпушиха по една ароматна пура, отдавайки се на радостта от чудесното си храносмилане, но слухтейки все пак да не изпуснат тигърския рев.

На стотина стъпки от лагера им, спотаени сред бамбуковите храсти, бяха залегнали по корема четирима въоръжени мъже и наблюдаваха ловците. Половин час по-късно Мариус и Сапажу станаха и се освежиха с чаша ром. Но щом чуха рева на тигъра, те напуснаха лагера с твърда стъпка. Четиримата съгледвачи запълзяха по стъпките на ловците.

Невероятно ловки бяха тия бивши разбойници, натоварени с ролята на убийци от бандите, към които се числяха. Околната среда беше преобразила зрението им. Зениците им се разширяваха като на

котките. Това явление се среща по-често отколкото може да се предполага у хората, принудени да бродят нощно време. То се наблюдава у браконьерите, горските пазачи и дори у бившите войници от колониалните армии. Четиримата разбойници се отличаваха със сигурност и лекота на вървежа, движеха се с такава невероятна предпазливост, че ни камъче се изтърколваше, ни сух листец прошумоляваше. Присъствието им остана незабелязано. Най-накрая преследвачите стигнаха до една скална верига, където спряха.

Там беше бърлогата на звяра — просторна пещера с тесен вход, отгдето се разнасяше смрад. Земята наоколо бе осеяна със скелети, с побелели и още съхнещи кости. Щом пристигнаха, Мариус каза на Сапажу:

— Тук вони на тигър и леш! Погледни натам — посочи той една скала. — Ела да легнем в засада горе на върха. Там има вдлъбнатина, откъдето можем да оглеждаме околността и да издебнем тигъра без той да ни усети.

Тръгнаха да се настанят в скривалището. Щом видяха това, четиримата им преследвачи се събраха на съвет. Решиха двамина да останат на пост, а другите двама да идат да предупредят бандата. От половин час тигърът не се обаждаше. Мариус каза на Сапажу:

— Чини ми се, че нашият звяр не е гладен. Тигърът ръмжи само когато устата му не е пълна с месо. Току-виж нашият довякъл някоя антилопка или див бик. Я чуй! — сниши той гласа си.

На стотина метра от пещерата в джунглата прокънтяха тежки стъпки, които се приближаваха много бързо.

— Ето го! — прошепна Мариус.

Тигърът се появи — разкошен, огромен, разнасящ воня на див мъжкар, която можеше да отрови въздуха. В челюстите си — гигантски клещи с остри зъби от слонова кост, той бе захапал врата на един бик, чието тяло бе метнал на плещите си.

— Внимавай! — прошепна все тъй тихо Мариус. — Първо ще го накарам да хвърли на земята товара си, когато изръмжи, ще стреляш! Да не си избързал! Улучи го право в окото!

Тигърът позабави стъпка. Усетил някакъв шум, той надушваше своя враг. Със смайващо съвършенство Мариус възпроизведе тигърския рев. Сапажу трепна от изненада. Тигърът захвърли плячката си на земята, затисна я с дясна лапа и във великолепна поза на

предизвикателство, зарева отривисто. Изстрелът на Сапажу му дойде изневиделица. Звярът направи огромен скок и рухна мъртъв на земята, току до плячката си. Беше прострелян.

— Браво, Сапажу! — провикна се Мариус.

И двамата отидоха да видят сразения тигър. За по-голяма сигурност Мариус държеше в ръка жезъла си — боздуган.

— Зареди пак пушката, Сапажу! Човек никога не знае какво може да му се случи!

Сапажу веднага изпълни нареждането и каза на господаря си:

— То, лошото, вече ни се е случило, господин Мариус! — обкръжили са ни разбойници!

И наистина, от всички страни долиташе тропот на препускащи коне.

Мариус взе мигновено решение:

— Бързо в бърлогата на тигъра! — заповяда той на Сапажу.

Те хукнаха натам и успяха дори да барикадират входа с камъни. Шайката се задаваше и обръчът около тях все повече се свиваше.

— Скриха се в пещерата! — изкрещяха двамата останали на пост разбойници.

По заповед на главатаря шайката, която вече не се боеше, че двамата марсилци могат да офейкат, се скупчи на стотина метра пред пещерата. Сапажу понечи да стреля.

— Стой мирен! — викна му Мариус.

Шайката слезе от конете, разпръсна се на стрелкови групи и откри огън. Сапажу се престори, че също се готви да стреля.

— Хей, негър такъв — скара му се Мариус — сляп ли си, та не виждаш, че целта им е барутът ни да свърши?

— Прав сте, господин Мариус! Страшен глупак съм аз!

Разбойниците стреляха ли стреляха, но понеже никой не отговаряше на предизвикателството им те запълзяха по земята, като се спираха на всеки двайсетина стъпки, за да гръмнат с пушките си и да продължат напред.

— Сапажу — заръча Мариус, — ще почнеш да стреляш, когато ти кажа. Засега разполагаме с моята малка ловна пушка и с твоята, с двете карабини и с двата мои и двата твои пистолета. Щом изпразним пушките, ще заредиш пистолетите, а пък аз ще държа противника на

разстояние. Щом изпразним пистолетите, ще почнеш да стреляш и ще ги заредиш пак, за да подновим стрелбата. Не се притеснявай!

— Добре, господин Мариус — каза най-спокойно Сапажу.

Противникът се приближаваше без даже да се прикрива.

Когато стигна на трийсетина крачки, Мариус и негърът откриха огън и двама души се строполиха на земята — убити или тежко ранени. Четири изстрела с ловните пушки, заредени със сачми, повалиха пет-шест души. Пистолетите, натъпкани със сачми връз куршумите, също свършиха работа. Но шайката явно не възнамеряваше да се оттегли.

По едно време всичко притихна. Разбойниците си помислиха, че противниците им зареждат изпразнените пушки, и се втурнаха с вой напред. Ала Мариус бе наредил на Сапажу да застане от едната страна на входа за пещерата, като той самият стоеше от другата страна. Негърът зареждаше пушките, а пък Мариус смазваше разбойниците със страховития си бастун при опитите им да се вмъкнат в пещерата. Трупове се въргаляха с пробити черепи, от които изтичаше мозък, а кръвта се лееше като поток. Седмина разбойника бяха повалени и преградиха с телата си входа на пещерата. След като зареди пистолетите, Сапажу каза на господаря си:

— Почвам да стрелям!

— Стреляй, момчето ми, стреляй! — каза Мариус и отиде да огледа трупове.

Взе пистолетите от мъртвите противници и също започна да стреля. Шайката се разбяга. След като обезоръжи трупове, Мариус ги извлече навън с помощта на Сапажу. Сетне каза на негъра да зареди пак всички оръжия, включително и взетите от убитите и рече:

— Това се казва чиста работа, нали. Но я дай да ги преброим... Четиринайсет убити, без ранените. Даже да ни заловят победата ще им излезе през носа!

— Господин Мариус... — подхвана пак Сапажу. — Защо все ми се чини, че разбойниците ще ни обсадят?

— Ако обсадата трае дълго, ще намерим откъде да се измъкнем, Сапажу. Но това ще стане утре през нощта. А дотогава не се знае дали няма да получим помощ!

— Не ми се вярва, господин Мариус, ама аз съм измислил нещо!

— Казвай какво е то!

— Да разсъблечем двама от убитите, да намъкнем дрехите им и да се предрешим като разбойници!

— Виж го ти, тоя Сапажу! Ами да! Ще се довлечем до разбойниците, ще ги излъжем, че сме двама от ранените им и ще ги нападнем.

— С толкова много оръжие, ще ги направим на кайма, господин Мариус!

— Щом ни паднат в ръчичките, първо аз ще развъртя бастуна, а после ти — пистолета! — каза Мариус. — Но дай най-напред да се преоблечем!

Не мина половин час и двамата обсадени, предрешени до неузнаваемост, вече пълзяха към обсаждащите ги, които се съвещаваха на двестатина метра от бърлогата на тигъра и решаваха какво да правят по-нататък. Главатарят им препоръчваше да подновят атаката, но разбойниците не бяха съгласни.

— Ето че двама от ранените ни се завръщат! — каза един от тях.

— Да! Двама от нашите са! И как тичат само! — съгласиха се останалите.

— Фарангите спряха стрелбата! Сигурно сме им видели сметката!

Хората обикновено вярват в илюзиите си. Шайката също се хвана за тази спасителна сламка. Затича се към ранените, обкръжи ги с внимание. Нито един от разбойниците в тази безлунна нощ не се усъмни в явната измама. Изведнъж Мариус развъртя страшния си бастун и, трошейки с него глави, ръце и крака, разгроми всички, които му се изпречиха отпред. Сапажу пък стреляше яростно, захвърляйки на земята изпразнените пушки. Накрая и Мариус започна да стреля по бягащите разбойници... Оцелелите от тях се метнаха на конете си и след миг се чу бесният галоп на ездачи, обзети от свещения ужас на разгрома.

Докато винаги съобразителният Сапажу довършваше ранените, за да не би някой да го застреля в гръб, Мариус се сдоби с няколко коня и то след внимателен оглед. Чак тогава се върна при Сапажу и му каза тихичко:

— Сапажу, вземи да отрежеш тия юнашки глави и направи от тях две броеници!

— Дадено, господин Мариус — съгласи се Сапажу.

И той се зае усърдно с работата си, като си служеше с ятагана на един от разбойниците. А Мариус одра най-спокойно тигровата кожа, като се постара да не повреди лапите и главата. Накрая метна кожата върху гърба на коня, определен за Сапажу.

— Ти го уби и той е твой! — каза Мариус.

* * *

Слънцето огряваше с лъчите си северната порта на престолния град и шумните тълпи, които се суетяха около нея. Беше денят на седмичния пазар. По едно време долетяха на конете си неколцина селяни и съобщиха нещо. Гълчавата изведнъж затихна. Народът хукна към пътя, който им сочеха селяните и го задръсти. Викайки възторжено „ура“, скоро обкръжиха конете на Мариус и Сапажу.

Какъв убит тигър! Какви страшни отрязани тугски глави! Двама души да надвият на шайка разбойници! Нестихващите овации се възвисиха до възбог. Целият град се стече да посрещне победителите и потегли в шествие подире им. Мариус и неговият негър тържествено стигнаха пред двореца.

Принцесата стоеше на балкона си заедно с всичките ѝ придворни дами и министри. Мариус гордо спря коня си под балкона и хвърли на земята отрязаните глави, като даде знак и на Сапажу да стори същото.

— Така ще загинат всички разбойници в княжеството и... техния главатар! — провикна се той на всеослушание.

Мариус се прибра у дома, придружен от огромен кортеж. Затвориха вратите, ала възторжените тълпи продължаваха да се събират пред къщата му. Тогава Мариус се появи на терасата заедно със Сапажу и с всичките им приятели. След като разпери широко ръце, той им показва кървящата още тигрова кожа, а после посочи с пръст Сапажу, чието лице засия от гордост.

— Този е човекът, който уби тигъра и още осем разбойника! — провикна се Мариус. — Моят бастун пък довърши останалите.

Нестихващ вик се надигна от множеството, а обзетите от екстаз хора паднаха на колене. Едва след като им отдаде почит като на божество, тълпата мълчаливо почна да се разотива.

Тъй като разбираха, че Мариус заслужава да се отдаде на заслужена кратка почивка, приятелите му се оттеглиха и храбрият марсилец се изтегна на една индийска рогозка и потъна в дълбока следобедна дрямка. В четири часа Мариус се събуди, влезе в банята, и след като се изкъпа и му направиха разтривка на тялото, се облече и, придружен от верния си Сапажу, отиде да посети министъра на полицията. Дребничкото човече с лисича физиономия прие почиттелно героите на деня. Мариус разказа за случилото се, като стигна до извода, че се касае за опит за убийство. Началникът на полицията извика секретаря си и го опита:

— Какви нареждания ви издиктувах във връзка с аферата на сахиб Мариус?

— Подозирайки, че се касае не за опит за грабеж, а за опит за убийство — отвърна секретарят, — вие наредихте аферата да бъде добре проучена, за да се открие подбудителят на престъплението, сиреч оня, който е платил на разбойническата шайка.

— Чудесно! — възхити се Мариус. — Но вие съмнявате ли се кой е дал парите?

— Подозирам, че е сахиб Мансур! — каза недвусмислено министъра на полицията.

— Е, и? — запита зарадван Мариус.

— Остава да го докажем...

— Вярно! — помърмори Мариус.

* * *

— Този човек явно преследва голяма цел — каза началникът.

— Каква? — попита Мариус.

Министърът на полицията се усмихна, което означаваше „Това си е моя тайна“. Мариус не настоя повече. Министърът продължи след кратко мълчание.

— Споделих с вас повече от необходимото, за да ви докажа, че следя този въпрос. Подготвил съм всичко, за да осуетя плановете на сахиб Мансур, независимо коя от хипотезите ще излезе най-меродавна. Надявам се в най-скоро време сахиб Мансур да попадне досущ като

див чакал в клопката, която съм му поставил. Ще бъдем отмъстени чак когато той бъде хвърлен на кралския слон.

— Ами принцесата? — попита Мариус.

— Принцесата е предупредена за всичко. Тя изпълнява своята роля с познатите и на вас разум и хладнокръвие и много ни помага.

— Сюркуф ми каза, че тя е много смела, ловка и притежавала голямо самообладание. След като вече е предупредена...

Вперил поглед в Сапажу, министърът изрече бавно:

— Налага се да обвиним някой друг, а не сахиб Мансур, за да не си помисли, че го следим. Не бива да споменаваме името му във връзка с тази афера.

Сапажу разбра, че тази препоръка се отнасяше главно към него.

— Госдин министре! — каза той. — Попитайте господин Мариус дали ще успее да изпълня вашето нареждане.

— Отговарям за Сапажу! — каза Мариус.

— Кого да обвиним тогава? — попита министърът. — Трябва да измислим някоя фалшива следа.

— Преди време обидих един идиот от двора на гиковара, заради което временно ме заточиха тук — каза Мариус. — Ще излъжа, че този мой враг е искал да ми отмъсти.

— Много добре! — каза министърът. — Разтръбете името му на всеослушание!

След този поверителен разговор Мариус се сбогува с надеждата, че скоро ще настъпи часът на отмъщението.

Не мина много време и министърът, преоблечен като търговски посредник, излезе придружен от двама гардове, предрешени като хамали. Всеки би го помислил за писар при някоя търговска къща, тръгнал да получи някакъв огромен денк, та затова е взел и двама хамали. Министърът се беше запътил към улицата на железарите и ковачите. Той влезе при един ключар — майстор в изработването на железни каси за сарафи, банкери, велможи и търговци. Ключарят несъмнено бе свикнал с посещенията на министъра, защото го прие като обикновен служител. Двамата хамали останаха да чакат пред вратата.

— Виждам — каза ключарят, — че сте дошли да проверите дали е готова касата на господаря ви.

— Да — потвърди министърът.

Ключарят го вкара в помещение, отделено от работилницата и му показва касата.

— Сахиб — каза му той, като зае най-почтителна поза — касата е готова. Стана много хубава. Мога да се похваля с майсторското си изделие.

— Сигурен ли сте, че ако я циментираме на пода, за тавана и за стената, никой не ще може да я задигне? — попита министърът.

— Помислете малко, сахиб! Осем души трябва само за да я повдигнат! Веднъж циментирана, както поръча Ваше превъзходителство, ще са необходими много усилия, за да се освободи от замазката. Даже да предположим, че врагове превземат града ви, документите, които възнамерявате да съхранявате вътре, пак ще останат невредими. Никой крадец не ще успее да отвори или да задигне тази каса.

— Разберете, че книгата, които ще скрием там, са изключително важни! — каза министърът.

— Не се безпокойте, Ваше превъзходителство! Нека само ключенцето да стои винаги на врата ви!

— Ами ако го загубя? — попита министърът.

— Ваше превъзходителство ще получи седем ключа. Той трябва да държи първия у себе си, както вече казах, а останалите шест да скрие. Ще добавя само, че дори да загубите ключа, оня, който го намери, няма да успее да отвори касата — каза ключарят.

— Разбирам. Заради шифрованата комбинация!

— Даже да приложите една от трийсетте хиляди комбинации, които бихте направили с петте знака, ако забравите тази комбинация, пак не ще може да отворите касата. Даже аз не бих имал начин да я отворя! В такъв случай ви остава само да я разбиете! — каза ключарят.

— Добре. Докарайте утре заран касата в двореца, но по възможност по-рано. Вие ще се погрижите и за циментирането ѝ. Наемете верни и предани работници.

— Ще доведа синовете, племенниците и братята си — рече ключарят.

— Добре! Утре ще ви платя! — каза министърът.

Ключарят коленичи и му целуна ръка.

* * *

На другата заран пред двореца спря кола, теглена от четири вола. Появи се веднага един паж, който преведе ключаря през двореца и му показа помещението, където щеше да бъде вградена касата. То представляваше малка стаичка с блиндирани железни стени. Система от болтове свързваше помежду им всички железни плочи. По същия начин бяха блиндирани подът и таванът. Всичко това образуваше една вътрешна подплата без никакъв друг отвор освен вратата и няколкото кръгли отдушника, през които и котка не можеше да мине.

Ключарят и неговите помагачи пренесоха касата в стаята и се заловиха за работа, която продължи цели три дни. Най-сетне на третата вечер всичко бе готово, и министърът на полицията изрази своето задоволство. Същата тази вечер, той научи и принцесата как се борави с ключовете на касата. Урокът продължи три часа. Щом научи как се отваря и затваря касата, принцесата се оттегли очарована, в очакване на чудеса, свързани с това изключително изобретение. Министърът придружи принцесата и ѝ каза в присъствието на любимата ѝ робиня:

— Надявам се, че когато въпросното нещо си стои на мястото, вие никому и за нищо на света няма да разкриете тайната му!

И след като направи тази важна препоръка, министърът си тръгна. Но още не си бе обърнал гърба, когато принцесата каза на своята любимка:

— Барта, чу ли какво ми заръча министърът? Не бива да издаваме тайната!

Барта беше хубаво момиче със смесена кръв — метиска от баща арабин и майка мулатка. Баща ѝ, арабинът, имаше черкезка кръв в жилите си. Откакто Мариам се бе възцарила, Барта ѝ беше прислужница и бързо спечели обичта ѝ. Много ласкава, привлекателна, прилично образована, гальовна, тя бе съумяла да се хареса на принцесата, която направо я обикна. И в това нямаше нищо чудно.

Принцесата обичаше Барта, защото тя бе единственото женско същество, с което можеше да сподели някоя своя мисъл. Наред с това любимката ѝ свиреше на китара и пееше доста хубаво. Умееше да

разказва прекрасните арабски приказки, беше много весела и забавна. С две думи — чаровница с някакво загадъчно обаяние.

Барта лелееше надеждата, че в един прекрасен ден ще се ожени за някой фаранг от екипажа на Сюркуф. Смяташе, че с нейна помощ той непременно ще извърши велики дела. Но по-късно промени своите намерения... С безкрайна непредпазливост принцесата току-що ѝ беше казала:

— Трябва да опазим тайната.

— Каква тайна? Не знам за каква тайна ми говорите? — попита Барта.

— Скоро ще научиш — каза принцесата. — Тайната на касата, която може да бъде отворена само с ключето, дето го нася на врата си.

— Че това не е никаква тайна! — подразни я Барта.

— Да, ама това ключе не може да отвори касата, ако не си посветена в нея — обясни ѝ принцесата. — Ела! Ела да се увериш! Вземи си и лампа!

И Мариам отведе любимката си в съкровищницата.

Всъщност сърцето на Барта туптеше от вълнение, което тя прикриваше, придавайки си весел и засмян вид. А принцесата, обзета от особена жизнерадост, правеше тази опасна и неблагоприятна стъпка. Двете жени влязоха в желязната стая. Бравата се отваряше само ако натиснеш копчето, скрито изкусно в стоманената стена.

— Ето ти първата тайна! — каза принцесата.

А когато затвори вратата и двете с любимката ѝ останаха вътре в стаята, Мариам каза съвсем развеселена:

— Сега сме си като у дома!

И Мариам обясни на Барта комбинацията, показва ѝ шифъра, като подреди пет букви от старата санскритска азбука, и накрая отвори касата.

— Сега ще видиш какви красоти има вътре!

И пред заслепения поглед на Барта блеснаха брилянти, рубини, топази, перли, изумруди, гранати, сиреч цялото скрито в касата съкровище. Заше метена от това богатство, любимката на принцесата счете за тактично да не прикрива възхищението си — просто бе изпаднала в захлас. Принцесата ѝ разказа историята на подземие то в Санпуриан.

— Аз и капитан Сюркуф — рече тя — решихме да разменим чувалите с рупии срещу драгоценни камъни и перли, защото са полесни за пренасяне. Ти, аз, невръстно дете дори, би могло да ги грабне и отнесе, ако някой реши да превземе града. Съгласна си нали, че това изобретение е прекрасно!

Принцесата зарови пръсти в камъните, пламтящи като огнени искри под светлината на лампата. Барта притваряше от време на време очи, досущ като птичка, заслепена от огледало. Принцесата се умори да премята скъпоценните камъни и върна в чекмедженцата им диамантите, сапфирите, топазите, смарагдите, гранатите и перлите. Накрая затвори касата, показа на любимката си шифъра и рече:

— Гледай внимателно! Знаците трябва да се подредят ей така. В противен случай касата не може да се отвори!

И като ѝ подаде една плочица от слонова кост, Мариам и каза:

— Виж! Шифърът е написан върху тази плочица. Ако някой те попита какво е това, дето ще ти го дам, за да го носиш на врата си, ще казваш, че е талисман!

— Че аз ли ще нося тая плочица? — попита учудена Барта.

— Да, ти! А пък аз ще нося ключа! Не се плаши — разсмя се тя. — Има още шест ключа, скрити благоразумно на шест различни места.

Робинята си каза, че непредпазливостта на принцесата граничи с истинско безумие. А принцесата продължи в тази насока:

— Разбираш, нали, че само ние двете сме сигурни, че няма да забравим шифъра. Аз съм си записала знаците на няколко места, а пък ти притежаваш плочката. Ключовете са общо седем!

И принцесата разбърка шифъра.

— Сега вече никой освен теб и мен не може да отвори касата! — каза тя, като взе лампата. — Хайде, опитай да възстановиш шифъра.

Любимката реши прекрасно възложената ѝ задача, а принцесата потвърди това, като отвори касата. После пак я затвори, разбърка отново шифъра и каза:

— Да вървим да спим, че инак ще сънуваме съкровищата!

И излезе от стаята подир своята любимка, след като отново ѝ показа копчето, с което се натискаше, за да отвори вратата. И след тази смайваща непредпазливост, израз на сляпо доверие, принцесата се отпусна в ръцете на другите си робини, които подготвиха нощния ѝ тоалет.

Още призори на другия ден една старица излезе от двореца и се отпрати към жилището на Мансур. Тя се обърна с въпрос към един от робите, който я въведе в спалнята на господаря си и я остави да си говорят нещо поверително. Старицата отметна булото си и свали бялата си перука, под която блесна младото ѝ, прелестно лице.

— Много си подранила, Барта! — обърна се към нея Мансур, разсънвайки се с прозявка.

— Да, подранила съм, защото пипнахме съкровището...

— Наистина ли? — попита Мансур и очите му жадно заблестяха.

Барта му разказа какво се беше случило, като следеше с поглед впечатлението, предизвикано от думите ѝ. Накрая погледът на Мансур се разпали като жарава.

— Смятам, че имаш право! — каза той. — Съкровището е вече наше! Ще подготвя бягството ни, веднага след като пипнем драгоценните камъни!

— И ще идем във Франция! — възкликна радостно Барта.

— Там ще станеш истинска градама! — увери я той. — Но нека първо съставим плана си! Би ли ми осигурила скривалище, ако се наложи да остана и нощем в двореца?

— Разбира се! — каза тя с радостен трепет, защото си мислеше, че е вече близо до целта си.

— Ще уточня още тази сутрин със секретаря ми как да действуваме най-целесъобразно — каза ѝ Мансур. — Ела пак утре заран да решим какво точно да направим, та още вечерта да грабнем съкровището... Но как ще излезем от двореца?

— Аз не съм като другите прислужници — обясни му Барта. — Всяка вечер принцесата лично ми съобщава паролата, и то в мига, когато се сменя охраната.

— Хубаво! — каза Мансур.

И нежно помилва Барта, която прие тази ласка като знак за любовта му. Двамата се разделиха, изпълнени с крилати надежди.

* * *

Мансур повика секретаря си и го уведоми за положението. Подчиненият му го изслуша с безстрастно изражение на грозното си

лице, което изобщо не трепна при тия разкрития. Мансур изрази подигравателното си отношение към неговото бездушие на чист провансалски диалект:

— Та нали, ти стара лисицо, ти, обеснико, ми се цупеше, когато любимата робиня на принцесата ми стана любовница? Нали ти разправяше, че това било опасно! Но ето че днес тъкмо от Барта не само разбрах, къде е съкровището, но мога вече и да го задигна!

— Че кой ли можеше да предположи, че принцесата, дето уж била умна глава, ще разкрие тайната си на тая твоя Барта? — попита секретарят.

— Тя е нейна фаворитка. А пък умните жени са като всички други — имат нужда от довереници! — каза Мансур.

Двамата разгледаха най-подробно вълнуващия ги въпрос. След час всичко бе решено окончателно и старият секретар се зае с подготовката на нещата. Към четири часа подиробед той уведоми господаря си, че всичките му нареждания са изпълнени.

— Спирките за смяна на конете са готови чак до морското крайбрежие — каза му той. — Корабът, който ще ни отведе във Франция е готов всеки миг да вдигне котва. Ескортът... знаете много добре, също се стяга за път.

— Добре! — рече Мансур. — Сега вече идва моят ред да действам!

И той тръгна за двореца, в който можеше да влиза и през главния, и през задния вход.

* * *

Там Мансур бе поканен на вечеря от един офицер. В девет и четвърт Мансур се сбогува с домакина, като се извини, че искал да свърши някаква работа преди сигнала за угасяване на огньовете. Тръгна си без някой да го придружи и мина през дългите дворцови коридори, като човек, който искаше да посети някого там.

Но, стигнал до чупката на една колона, той забави крачка, защото знаеше, че Барта ще го чака там. Тя действително стоеше на това място и щом го зърна, тръгна пред него, а той безмълвно я последва. Отведе

го в някакво тъмно килерче и каза забързано да я чака тук, защото не могла да му намери по-хубаво скривалище.

— Няма нищо! — каза той. — Ще изтрая час-два. Върви и се върни, когато всички заспят.

Тя го заключи.

Той остана сам-самичък с мисълта за съкровището, което щеше да задигне след малко. Какво несметно богатство, а после бягство и завръщане във Франция! Начало на нов живот като велможа! Ами каква чаровна красавица е тази Барта, дете ще омагьоса цял Париж! Мечтите му го заслепяваха сред мрака на килерчето и часовете му се сториха кратки. Най-сетне вратата се отвори...

Отидоха само двамата в железната стая, осветявайки се с така наречения глух фенер^[1]. Мансур вървеше — решителен, спокоен, смел, свикнал с най-дръзки и опасни начинания. Всъщност неговата храброст бе особена и с нищо не напомняше рицарската доблест, готова да се възправи пред всякакви опасности за едничката чест и слава. Такъв героизъм той отричаше най-надменно, защото го считаше за пълна глупост. В замяна на това обаче той често рискуваше живота си за някой голям грабеж.

Барта му светеше с фенера, а Мансур — с плочката от слонова кост в лявата ръка — подреждаше с дясната знаците на тайната комбинация, изписана върху плочката. Щом свърши, той взе ключа, което висеше на врата му — един от шестте ключа скрити на различни места, за които така безотговорно бе споменала принцесата. Мансур отвори касата и протегна ръка, за да открие копчето за изтегляне на чекмедженцата.

Изневиделица се чу стоманен звук на освободена пружина. Досуц като челюсти на тигър, двете захвапки на един стоманен капан стиснаха като в клещи ръката на разбойника и я раздраха чак до костта. Мансур изкрещя от болка, но веднага се овладя и каза съвсем хладнокръвно:

— Хванаха ме! Празникът свърши!

Вратата ненадейно се отвори и поток светлина обля стаята. Влязоха капитанът на охраната, четирима гвардейци и един човек с фенер... Войник някакъв се зае с Барта, която безропотно подаде ръцете си, за да ѝ сложат белезниците.

— Бог пожела това! — прошепна тя.

Появи се и министър-председателят, а след него и принцесата. Мансур отлично разбра, как са използвали Барта, за да вкарат и него, главатаря на разбойниците, в своята клопка! Изясни му се цялата комедия с „поверителните“ разговори водени между Барта и принцесата. Барта също разбра, каква глупачка е излязла... Горчива болка късаше сърцето ѝ, задето се беше хванала на въдицата на господарката си. Принцесата огледа безмълвно двамата съучастници и каза с бавен глас:

— Да бъдат дадени под съд!

И се оттегли. Но върна на своята женска природа, преди да излезе навън, тя се обърна към Барта и ѝ каза:

— Диамантите ги няма!

Любимката ѝ оброни глава и заплака. Сложиха белезници и на заклещената ръка на Мансур. Той продължаваше да заема горда и презрителна поза. Пуснаха в действие някаква пружина и тигровата челюст се разтвори, освобождавайки жестоко наранената десница на разбойника. Всички напуснаха стаята. Начело вървеше гвардейският капитан с извадена сабя, след него двамата войници от охраната, след тях — Барта и Мансур, следвани от двама други войници, и накрая — министър-председателят.

Стигнаха в един двор, осветен от червеникавите отражения на факли, обливащи с пурпурни багри уханния пушек, който се разнасяше от запалените благовония. Всички придворни бяха застанали около принцесата, седнала на поставения върху дървена площадка диван. Слоният палач очакваше жертвите си. Доведоха Мансур пред принцесата. Застанал прав, министър-председателят взе думата и разкри всичко около заговора, без да пропусне устроения срещу Мариус опит за убийство, и в името на принцесата, прочете смъртната присъда. Мансур бавно изрече следните думи:

— След миг ще загине един от най-големите крале на този свят! Кралят на разбойниците! — И като се поклони на принцесата, продължи на френски език. — Знайте, госпожо, че ако бях завладял съкровището, щях да се върна пак тук и щях да заложа главата си, за да отвлека една любима на сърцето ми жена!

И той се отдалечи с твърда походка. Палачът го поведе към слона. Повалиха го на земята, сложиха главата му върху дръвника, а слонът с десния си крак я смаза, превръщайки я в кървава каша.

Тълпата приветстваше принцесата. Каква ли присъда щеше да отреди тя за Барта?

А любимката ѝ вървеше между двама пазачи. Министър-председателят тъкмо се готвеше да прочете смъртната ѝ присъда, когато принцесата му даде знак да не започва. Тя нареди да доведат нейния шут. Джуджето Балутан, шутът на принцесата бе неவிждан грозник, подобен на Квазимодо. Роден с един полузагатнат, напълно деформиран клепач, който сякаш не съществуваше, а само изкривяваше другото око към средата на челото, Балутан имаше вид на едноок циклоп.

Надарено с неவிждана сила, това трътлесто джудже се отличаваше със страховита лошотия. Придворните често го подкачаха и му се подиграваха, а той постоянно им се сърдеше. Шутовщината му се състоеше само в това да го тормозят и той да разиграва яростни сцени срещу онези, които го дразнеха. Тогава наистина го обземаха всички бесове. Този жабок бе влюбен в звезда, както би се изразил Виктор Юго. Той пламенно желяеше да притежава Барта и това се знаеше и коментираше с насмешка от целия двор. Когато принцесата заповяда да ѝ доведат Балутан, радостен трепет мина над тълпата. Балутан се яви.

— Обичаш ли Барта? — попита го принцесата.

Твърде развълнувано, за да отговори, джуджето кимна с глава в знак на съгласие.

— Тя е моя робиня — каза принцесата — но понеже пожела да стане кралица на разбойниците, аз ти я давам за жена. Отведи си я!

Джуджето понечи да вдигне Барта, която се поопъна. Но Балутан я сграбчи, метна я на гръб и я отнесе у дома си — едно малко жилище в двореца, където той държеше за готвачка една беззъба старица, зла като него. Всички почнаха да ръкопляскат. След като раздаде правосъдие, принцесата се прибра в покоите си, а придворните се разотидоха.

[1] Фенер, чиято светлина се вижда само от крадеца, който го носи. — Б.пр. ↑

ГЛАВА ОСМА

СМЪРТТА НА МАРИАМ И КРАЯТ НА ТУГИТЕ

Страшно бе последното поражение на тугите — истински разгром. Всеки здравомислещ би решил, че занапред тази секта непременно ще се откаже от всякакъв нов опит да воюва. Ала както знаете, фанатизмът е несломим.

Салданазар беше жив! Осакатената секта не беше повалена. Първожрецът разпрати навред заповедта тугите „да бъдат готови за сетния бой“. Цялата секта бе обзета от притаен, но могъщ кипеж. Салданазар бе повдигнал духовете, съживил смелостта и възнамеряваше да поднови борбата. Потърсил бе оня лост, с който да вдигне на бунт княжеството на Мариам. И го бе открил.

— Сиаво — обърна се първожрецът към секретаря си, за да сподели с него своите мисли, — известно ли ти е, че княжеството на оная мюсюлманка Мариам, която неотдавна заповяда главата на краля на разбойниците да бъде смазана от слона палач, повтарям, известно ли ти е, че във високите планини на това княжество живее едно голямо, непокорено до ден-днешен племе?

— Говорите за бхилите, нали? — попита Сиаво.

— Да. Според събраните сведения, те се оказват много повече на брой, отколкото се предполага — каза Салданазар.

— Колко войни биха могли да ни предоставят те? — попита Сиаво.

— Повече от петдесет хиляди — отвърна Салданазар. — Те са царе на грабежа! Понасят всякакви лишения и са тъй бедни, че не държат никак на живота. Наред с това, те са изпълнени с омраза към по-цивилизованите от тях, тъй като те ги изтласкват към безводните планински пущинаци.

— Но те имат само лъкове, стрели и няколко раздрънкани пушки — възрази Сиаво.

— Затова дръзнат ли да нападнат войската на княжеството, обикновено ядат пердах. Но когато са си в планините, стават много опасни.

— Нима смятате да ги свалите в равнината? — попита пак Сиаво.

— След като ги обединя, аз ще въведа строга дисциплина в редовете им, а после ще ги снабдя с пушки и оръдия, обслужвани от добри артилеристи.

— Ще успеете ли да направите армия от тия шайки?

— Аз вече го сторих. Изпратих им чудесни пушки, оръдия и инструктори-артилеристи.

— Значи на тази тежка задача посветихте толкова обиколки? — попита Сиаво.

— Да! И успех — отговори Салданазар. — Учудени, че потоци от рупии се изливат по планинските урви, съблазнени от всемогъществото на парите, те се запитаха кой ли се е загрижил за тях, от небето ли им падат тези тъй желани от тях оръжия, след като са толкова бедни, за да си ги набавят? И тогава си припомниха легендата за Освободителя. Всеки народ, вярва подобно на евреите, че ще се появи някакъв месия. У мюсюлманите този спасител се нарича Махди, а у бхилите името му е Дхаунах.

— И те са ви признали за Дхаунах.

— Да, те ми се подчиняват с пламенна преданост, равна на тази на тугите.

— И всички са въоръжени, тъй ли?! — попита Сиаво.

— Научих от европейски търговци, че в Съединените щати имало огромен запас от прекрасни бойни пушки, останали подир уволнението на доброволците след войната, която те водиха, за да се отърват от англичаните. Имало и много усъвършенствувани карабини с точен и далечен прицел. Аз купих петдесет хиляди от тях за двеста хиляди рупии. Доставих и петдесет оръдия, които ще бъдат теглени от конски впрягове.

— Ами артилеристите?

— Изнамерих седемнайсет души, до един европейци, и то много добре платени. Съблазнени от допълнителната награда и от възможността да напуснат Индия с повечко пари, когато обучените от тях бхили ще бъдат годни да извозват сами артилерията и обоза ѝ, и да

насочват оръдията право в целта. По време на последното ми пътуване, тия европейци бяха постигнали големи резултати. Бхилските мерачи с едно гюлле отсичаха дърво на разстояние осемстотин метра. На планинците им липсва само умението да разполагат батареите. Тук се крие същината на въпроса — обясни Салданазар.

— Рано или късно ще се научат — рече Сиаво.

— Сигурно. Всъщност аз ще задържа най-добрия специалист в областта на артилерията. Той е американец, авантюрист, бивш артилерийски офицер във войната за независимост, на служба при Лафайет — спомняте си го, нали — оня французин, дето помагаше на американците да прогонят англичаните от страната им.

— Значи този американец ще командва бхилските артилериисти по време на бойните действия, така ли? — попита Сиаво.

— Да! Той е дързък човек, който предпочита да загине в бой, отколкото да работи. А на мен точно такъв ми трябва. Плащам му хиляда рупии на месец.

— Ами племенните вождове подчиняват ли ви се?

— Да, защото дълбоко ме тачат. Борбата започна. Ще заложа в нея последната си рупия и последния си войник.

Сиаво кимна с глава в знак на възхищение.

— Кога смятате да започнете бойните действия, господарю? — попита той.

— След един месец. Разделих армията на бхилите на пет корпуса от по пет хиляди души — приблизително, разбира се. Наложително е всеки корпус да бъде предвождан от две хиляди туги. Изпрати на тугите съответните заповеди. Корабите ми са готови за пренасяне на войските им.

И тия два могъщи мозъка — единият в областта на творческата изобретателност, а другият — нагоден за практическото приложение на идеите, изградиха целия план на военните действия. Месец по-късно Салданазар щеше да застане начело на шейсет хиляди бойци и на една страховита артилерия. Той поясни на секретаря си основната идея на плана: да се изпратят в княжеството шайки за грабеж, които без употреба на сила да нанасят дребни щети на войските, тръгнали да се справят с тия набези.

— От това ще последва изпращането на една голяма експедиция в планините — продължи първожрецът. — Ние ще я смажем, и едва

тогава ще си послужим с оръжието!

— Разбирам! Тогава цялата армия на принцесата ще потегли и ще попадне във вашата засада! — каза Сиаво.

— Огромна клопка! Армията ще бъде обкръжена, унищожена с оръдейни изстрели и жива душа не ще остане от нея!

— Ами съкровището, дете сега го пази тигърската челюст, поставена в касата на двореца? — попита Сиаво.

— Ние ще разполагаме в столицата със стотина храбри мъже, готови на всичко. Те ще чакат критичния момент на нападението над престолния град и ще нахлуят в двореца, за да грабнат съкровището и да го съхраняват до пристигането на челната колона, която след пробив на крепостната стена, ще се насочи право към двореца. Ако скъпоценните камъни са още в касата, те биха могли да станат наше притежание.

— Но ако принцесата, вярна на своя войнствен характер, потегли с армията си и отнесе съкровището със себе си?

— В такъв случай тя ще загине на бойното поле, а ние веднага ще налетим върху ѝ, за да отмъкнем съкровището — каза Салданазар.

— Дано Шива те благослови, господарю!

И след тези емоционални отклонения, двамата се заловиха да уточнят подробностите. Пет часа по-късно заповедите тръгнаха по предназначението си. А това означаваше, че всички туги в Индия щяха да бъдат на бойна нога.

* * *

Сиромаси, привикнали към суровите условия на живота в планините, зле въоръжените бхили все пак се решаваха на дръзки набези в равнините преди още Салданазар да им беше тикнал пушки в ръцете. Сега, когато бяха вече въоръжени, те изгаряха от желание да премерят сили с враговете си. Но Салданазар не искаше раджите от равнината да разберат със сигурност, че всички планинци са снабдени с огнестрелно оръжие. Той заповяда на разбойническите шайки, слизащи в равнината, да носят по една пушка на петима. Заповедта му бе изпълнена. Но даже няколкото пушки подхранваха дързостта на разбойниците.

Последва успех на грабителските акции, вследствие на което градските управи мобилизираха войниците и ги пратиха да се бият с шайките. Ала във всички тия схватки превес имаха бхилите. Такова нещо никога дотогава не се беше случвало в равнините. Генерал-губернаторът на провинцията в съседство с тугите събра колона от две хиляди души, прогони бхилите в планините им и даже бе решил да им даде добър урок, като превземе няколко от селата им. Но за нещастие и той претърпя поражение. Принуден бе да се оттегли, след непрестанни ариергардни боеве, а провинцията му бе оплячкосана.

Нещата вземаха тревожен обрат. Губернаторът образува корпус от шест хиляди души, докара една батарея с шест планински оръдия и проникна в планините на бхилите, които отстъпиха назад, позволиха му да навлезе чак до последните планински разклонения и предприе нападение, при което губернаторските отряди забелязаха, че бхилите имат много пушки. Губернаторът бе отблъснат и след разгрома си успя да спаси само хиляда и петстотин души. Провинцията веднага стана жертва на нашествие, при което цели градове бяха превзети, плячкосани и окупирани. Войната придобиваше твърде застрашителен характер.

Бхилите укрепяваха превзетите места и показваха учудваща дисциплина. Очевидно някой ги бе въоръжил и обучил, но ръководството им се осъществяваше от някаква личност с по-висш интелект от техния. Всички приписваха тази необикновена промяна, на англичаните. Такива бяха тревожните вести, които куриерите носеха на принцесата, докато Салданазар преследваше целите си ловко и методично.

В двореца министрите се събраха на съвет под председателството на принцесата. Премиерът заяви, че по всяка вероятност англичаните са вдигнали на бунт планинците и са ги въоръжили, а техни офицери ги ръководят в боевете. Напоследък бхилите се отличавали с несвойствена им дотогава тактика. Министърът предложи мобилизация на цялата войска, която да натика бхилите в планините им, да им отнеме заграбеното, да укрепи всички стратегически пунктове, за да се задържи противникът и да не му се позволи да напусне планините си. Той допълни, че ще изпрати вестоносци да намерят Сюркуф, който да поеме командването и да

реши какво ще се прави по-нататък. Този разумен план бе приет с одобрение.

За петнайсет дни тридесет хиляди души бяха мобилизирани под командването на един стар генерал с голям военен опит.

Този опит обаче не отговаряше на европейските схващания за водене на войната. Въпреки несъгласието на своите министри, принцесата взе непоклатимото решение да застане начело на войските си. Нареди да ѝ бъде изработен кожен колан, в който скри всичките драгоценни камъни от съкровищницата си и отиде да лагерува заедно с войските си. Присъствието ѝ събуди всеобщия възторг. Само премиерът изрази протест, който не беше чул.

— Указанията на сахиб Сюркуф бяха следните: в случай на война принцесата да си остане в столицата — каза премиерът.

Ала принцеса Мариам отвърна:

— Моят съпруг ще одобри решението ми! При такива тежки обстоятелства аз първо съм длъжна да дам добър пример! Войската ми ще се бие по-храбро, ако я предвождам аз!

Всички отстъпиха пред нейната твърда воля.

Принцеса Мариам се беше превърнала в легенда за цяла Индия. Името ѝ още не слизаше от устата на хората. Без да е ръководила някога военни действия, тя прояви доблест, която спечели възхитата на двете армии. Бхилите се отбраняваха храбро, но бяха принудени да започнат отстъпление, при което за няколко седмици се оттеглиха в планините. Но те не свалиха оръжие, а дръзко заеха части от крайбрежната ивица, откъдето постоянно тормозеха гарнизоните на освободените градове.

Генералът, който командваше войската на Мариам научи, че пет хиляди бхили са заели една предна позиция, откъдето лесно биха могли да бъдат прогонени. Всъщност това бе примамка за клопката, която готвеше на противниците си Салданазар. Старият Сарапули, генералът на Мариам, беше благоразумен мъж, но пък Салданазар бе несравним майстор на засадите.

Сарапули пращаше ли, пращаше шпиони. Те се връщаха и всеки път докладваха, че в някакъв лагер, на билото на някакъв крайморски хълм откъснат от главната планинска верига, имало само четири-пет хиляди бхили, а по-голямата част от войската им била на два дни път оттам, по най-високите зъбери. Генералът реши да плени този челен

отряд, за който предполагаше, че се е заблудил и взе съответните мерки. Нареди лагерът да бъде вдигнат в два часа сутринта и пое срещу неприятеля с намерение да стигне до него на разсъмване.

Ала бхилите бяха своевременно предупредени. Те също бяха вдигнали бивака си и се бяха разположили в три редици на известно разстояние една от друга, по стръмните склонове на една клисура. Сарапули нападна пръв, като се опита да обкръжи противника, но първата редица на планинците откри огън и се изтегли зад другите две, които стреляха последователно една след друга, катерейки се бързо нагоре. Така бхилите подмамиха войската на принцесата да се качи до горната част на урвата, която свършваше на едно плато във форма на циркус, обграден отвсякъде със скали и без друг излаз, освен урвата.

Бхилите сякаш искаха да се задържат на платото, та затова продължиха битката още половин час. Неравенството в броя на войските доведе до прекратяване на боя и бхилите хукнаха презглава. Но това беше само уловка.

Войската на принцесата продължи да ги преследва и проникна твърде навътре в циркуса. Застанала в подножието на стръмнините, които се издигаха в най-широката част на платото, тя бе възпряна от бхилите, които се обърнаха на сто и осемдесет градуса, подпомогнати от силно подкрепление, стоящо в засада зад едно укритие. Сарапули нареди да се почне обстрел на това подобие на траншеи, а после мина в атака. На гърба на своя слон принцесата се движеше в центъра на циркуса и развяваше знамето. Сражението бе продължително и тежко, но бхилите бяха прогонени и се разбягаха като зайци по канарите.

Внезапно откъм върховете се затъркаляха огромни лавини от камънаци, струпани там, за да бъдат изсипани срещу противника според обичайната бхилска тактика. Камъните бързо набираха страшна скорост и се стоварваха с чудовищна сила върху разгънатите в боен ред войски. Ненадейно в равномерен залп загърмяха двайсетина оръдия. Това бяха гаубиците, чиито снаряди покосяваха батальоните на стария генерал.

Сарапули заповяда да подготвят батареите. Но позицията му беше отдолу нагоре, а теренът — неподходящ. Артилерията му бе смазана от камъните, разбита от противниковите оръдия, които имаха превъзходство в позиционно отношение. За един час Сарапули придвижи войската си напред, но откъм върховете се понесе стрелба с

мускети. Стреляха трийсет хиляди бхили, напълно отпочинали, защитени от току-що построени каменни стени. За двацет минути половината от войската на принцесата бе покосена.

На Сарапули не му оставаше нищо друго, освен да се оттегли незабавно. Той издаде нареждане за отстъпление. Но бхилите бяха по-многобройни, а изстрелите на враговете им — разредени. Те се изсипваха от склоновете и обездвижваха противниците си. Когато стигнаха до дъното на циркуса, бойците на принцесата бяха посрещнати от двацет оръдия, поставени край долната част на сипея, единствения излаз от този амфитеатър. Повече от двацет хиляди бхили бяха нападнали в гръб армията на принцесата и сега я обкръжаваха.

Сарапули разбра, че само едно отчаяно усилие може да спаси отломките на армията. Той успя да я събере накуп и като ѝ показа оръдията, които препречваха пътя пред сипея, се провикна гръмогласно към образуващото се масивно каре!

— Победа или смърт!

Принцесата се придвижи на своя слон към челото на колоната, но скупчените войници я принудиха да остане в центъра.

Междувременно Мариус бе осенен от вдъхновение: събра шейсетина барабанчици зад тройната войнишка редица, които удариха така мощно сигнал за атака, че скупченото каре се раздвижи с неумолима решителност. Съживената от мрачно отчаяние войнишка маса се стовари — окървавена и измъчена — върху оръдията, катурна ги, а после хлътна в сипея. В този миг всички останали хукнаха да бягат, сиреч започна едно от ония бягства с непредвидими резултати като онова след разгрома при Ватерло, когато някои войници са пробягали трийсет левги за петнайсет часа...

В невероятен безпорядък, човешката лавина се изтърколи до дъното на клисурата и се разпръсна, продължавайки лудешкия си бяг. Но долу стана такова задръстване, че всичко живо бе изпотъпкано. Напиращата бхилска войска обстрелваше от упор ариергарда. Пронизан от хиляди куршуми, слонът на Мариам се строполи на земята... Тълпата прегази и него, и принцесата, и знамето, което тя развяваше. Победители и победени изчезнаха яко дим в клисурата.

Но подир тях се появи друга една войска — по-спокойна и с по-голямо самообладание. Самият Салданазар, оседлал прекрасен жребец,

ескортиран и обкръжен от фансангари, се насочваше, тъпчейки убити и ранени, към слона на принцесата, отличаващ се с огромното си туловище и позлатеното си покривало с помпони. Разчистиха терена от струпаните убити и намериха принцесата — припаднала, но още дишаща. Салданазар слезе от коня и с някаква животинска наслада, със собствените си ръце уви свещената кърпа около шията на принцесата и я удуши... После разкъса одеждите ѝ, намери колана с брилянтите, перлите и другите скъпоценни камъни от съкровищницата и го стегна на кръста си. После пак се качи на жребеца и се запъти към едно хълмче, откъдето можеше да обхване с поглед цялата тъжна картина на бягащата армия.

— Край на мъките ни! — каза той. — Основахме империята на тугите! След една седмица ще бъда господар на това княжество, след шест месеца — раджа на Барода, а след шест години — господар на цяла Индия!

И той съзерцаваше бойното поле. Фансангарите поглеждаха телата на убитите и ранените, като удушваха всеки, у когото още тлееше искрица живот. Ухилен зловец, Салданазар каза на Сиаво:

— На днешния ден богът на смъртта Шива ще прибере голяма жътва от нивата на живота!

А после, изтръгвайки се с нежелание от тази гледка, взе да диктува заповеди до бхилските военачалници. На победителите той даде почивка само една нощ. На другия ден, отминавайки всички други крепости, той тласна всичките си войски към столицата. Обкръжи я, като насочи срещу нея всички оръдия — даже онези, които бе задигнал от крепостната стена — и предприе тричасов обстрел на града. После предложи на града да капитулира, за което получи огромен откуп от гражданите и го разпредели между войниците си. Армията му остана да лагерува под крепостните стени, а той влезе с тугите в столицата и се настани в двореца, провъзгласявайки се за раджа. Започваше царуването на Салданазар Първи.

Когато видя, че принцеса Мариам ще претърпи поражение, Мариус побърза да събере барабанчиците си. Но уви, беше много късно. Той струпаше своите хора в челната редица на колоната и ги накара да поведат движещите се зад гърба им колони. По този начин той повлече остатъците от армията и всички се втурнаха към клисурата, свличайки се по външната страна на циркуса на смъртта,

който оттогава до ден-днешен носи това име. Сапажу вървеше подир господаря си. Щом отмина опасността, или по-скоро непосредствената опасност, двамата се отдадоха на размисъл и както винаги стигнаха до важни решения.

Първото от тях бе да намерят яки коне, което не се оказа толкова трудно, защото около тях без друго бродеха изоставени от господарите си коне. Мариус и Сапажу уловиха първите два, които им попаднаха под ръка, и се метнаха на гърба им. После хванаха още два, за да могат да сменят първите по време на пътя.

Стигнаха до билото на един хълм и видяха как някакви кавалерийски отряди се бият яростно помежду си в равнината, на малко повече от километър пред тях.

— Кой ли са пък тия побойници? — се запита на висок глас Мариус.

— Не ще да са от редовните войници, но не са и наемници или бхили от планините. Мязат ми на разбойници, дето се бият за плячка — рече Сапажу.

— Май че отгатна, Сапажу — съгласи се Мариус.

И те се вгледаха още по-внимателно по посока на боя, който се развихряше с пълна сила. Разбойниците се съсичаха със саби, трошаха си главите с дръжките на пищовите, а пък конете им тъпчеха и убити и умираци. Колкото повече се унищожаваша едни други, толкова по-яростно ставаше стълкновението. С всеки миг броят на биещите се намаляваше. За някакви си дващестина минути останаха само трима. Един от тях хукна да бяга, но другите двама го догониха и го намушкаха със сабите си. Между двамата оцелели, но вече съвсем обезсилени, започна двубой.

— Да стреляме, Сапажу! — провикна се Мариус. — Да грабнем плячката от ръцете на тия мръсни разбойници!

И като изоставиха двата резервни коня, препуснаха в галоп. В този момент един от двамата участници в двубоя падна сразен. Другият, тежко ранен, поиска да побегне, но се изтърколи на земята. Мариус и Сапажу довършиха с pistolетите все още хъркащите разбойници, защото, както е известно, милост към разбойника няма. След тази операция Мариус се зае да потърси съкровището и го намери близо до оня, който падна последен в двубоя. Пред очите му

блесна един великолепен Буда от масивно злато, украсен с диаманти и рубини, върху позлатена поставка.

— Изгорили са някой храм — каза Мариус, — избили са горките монасите и са задигнали тоя Буда.

— Сигурно са отмъкнали още нещо! — добави Сапажу.

И тръгна да претърсва убитите. Мариус го последва.

Намериха още ценни вещи, ала Мариус бързаше да продължат пътя си и да сложат плячката на сигурно място. Конете за смяна се върнаха при тях, те ги натовариха и поеха отново на път. Отдалеч забелязаха гъст дим и пламъци — гореше оплячкосаната от разбойниците пагода.

— Госдин Мариус! На колко оценявате плячката, госдин Мариус?

— Хъм-хъм! Взехме доста едри диаманти и рубини. А те струват скъпо. Приблизителната им оценка е някъде между триста и петстотин хиляди франка. Това е обезщетението за откраднатия ни багаж, докато бяхме на лов.

Както си приказваха, двамата ездачи видяха, че насреща им се задава някакъв отряд, който се оказа патрул, тръгнал на обиколка около една крепост. Войниците не знаеха нищо за битката. Мариус премълча за поражението, а каза, че принцесата го праща със заповед при министър-председателя. Всичко мина добре. Влязоха със Сапажу в крепостта и пийнаха вода, дадоха зоб на конете и след два часа почивка пак потеглиха. Щом се озоваха на пътя, Сапажу озадачено подпита Мариус:

— Госдин Мариус, защо казахте на войниците и на жителите на града, че всичко е наред?

— Защото нищо нямаше да спечеля, ако им бях съобщил за разгрома на армията! Може би щях да насъскам браманисти срещу мюсюлмани, а какво щеше да стане с нас тогава?

— Не знам.

— И аз не знам. Когато се съмняваш, по-добре се въздържай! Затова и аз се въздържах да съобщя лошата вест!

— А къде отиваме сега?

— В столицата.

— Нали няма да стоим дълго там?

— Няма. Защото победилата вражеска армия ще тръгне срещу столицата, ще я превземе и всички ще бъдат изклани. Но аз искам да си прибера покъщнината. Нали там имаме ценни неща, без да броим семействата си. Пък и трябва да извадим скъпоценните камъни от статуята на Буда, да я срежем с трион и да я претопим на кюлчета. После бързо ще офейкаме в Барода, където гиковарът ще ни се зарадва. Току-виж и Сюркуф се върнал, за да отмъсти за жена си. Току-виж гиковарът му поверил цяла армия... Ние също ще участвуваме в нея...

Пътуването завърши благополучно. Краткият престой позволи на Мариус (макар и в последния момент, когато вече бе излязъл през портата на града) да съобщи истината за поражението на министър-председателя, на министъра на правосъдието и на други приятели, като по този начин спаси живота на много хора. Когато пристигна в Барода, Мариус се представи на гиковара и му разказа как точно се бе случило всичко. Гиковарът се закле да унищожи бхилите и техния главатар, а после върна Мариус на предишната му почетна служба и издаде заповед армията да тръгне незабавно на поход.

* * *

Рухването на княжеството потресе хиляди хора в Индия, тъкмо защото дойде като гръм от ясно небе. Бренвил научи новината преди Сюркуф. Арабски лодкари, идващи от полуострова, му разказаха за голямото нашествие. Бренвил също предположи, че бхилите са били въоръжени от англичаните, и веднага отплува да дири Сюркуф, който поддържаше писмена връзка с него. Бренвил го пресрещна тъкмо когато корсарят пореше вълните направо към полуострова и му даде сигнал да спре, след което се качи на кораба му.

— Скъпи мой! — каза му той — Мъж като теб има сили да понесе и най-страшната вест, затуй ще ти кажа направо — случи се беда.

— Принцесата ли е умряла? — попита Сюркуф.

— Да.

Сюркуф леко пребледня.

— Всяка мечта свършва... с пробуждане — каза той.

Бренвил разказа за войната с бхилите и за победите им, за смъртта на принцесата и завладяването на княжеството, както и за възкачването на престола на Салданазар.

— Колкото до съкровището, съобща му Бренвил, новият владетел го е обсебил.

— Ще отмъстя за жена си! — хладно отсече Сюркуф.

И промени курса на кораба си право към Сурат. Не след дълго влязоха в пристана. Сюркуф, който все още бе генералисимус на гиковара, бързо влезе в Барода със своя ескорт. Посрещнаха го много топло, защото отдавна го чакаха с нетърпение. Гиковарът бе силно разтревожен от събитията, залели с кръв полуострова, откъснат вече от неговата власт. Войската бе на бойна нога.

Сюркуф все още смяташе, че този бунт е дело на англичаните. Но гиковарът бързо го разубеди: бил изпратил шпиони, в чиито доклади единодушно се посочвало, че след битката при Хангираз се появили хиляди туги, за да удушат ранените.

Нещо повече, новият раджа на княжеството бил особено благосклонен към култа на Шива. Сред инструкторите на бхилите, останали на служба при Салданазар, нямало нито един англичанин. Главният началник на артилерията бил обаче американец. Другите европейски офицери — португалски авантюристи от Манила или холандски дезертъри от Суматра. Следователно съмненията падали върху първожреца на сектата на тугите, който ненавиждал Сюркуф. Корсарят се убеди в правотата на гиковара и му изложи своя план за предстоящите бойни действия.

— Сахиб! — обърна се към него Сюркуф. — Силата на Салданазар се крие в бойния дух на бхилите. Трябва да изтръгнем тази сила от узурпатора и да го принудим да отбранява столицата си с гарнизон, съставен само от туги!

— Но как ще се отървем от бхилите? — попита гиковарът.

— В планините са останали само жени, деца и старци, въоръжени със стрели и лъкове. Изпратете там само една колона от двайсет хиляди нередовни войници. Каквито са грабители, ако имат добри командири, те ще подложат всичко на огън и сеч и ще поробят населението.

— Разбирам, бхилите ще напуснат узурпатора и ще се върнат в планините, за да бранят родните си огнища. А пък армията на

Салданазар, нашия противник, ще се стопи на десетина хиляди души.

— Необходимо е — наблегна Сюркуф — нередовните войници да бъдат конници, под ръководството на човек, оперативен специалист в партизанските войни.

— Ще назнача моя братовчед Дескир и ще му дам за заместници двама арабски офицери, които нямат равни в набезите. В равнината, срещуположно на най-отдалечения планински склон, ще вдигнем предварително един укрепен лагер и ще го натъпчем с фураж и храни. Когато нашите войски слязат от планините като победители, те ще намерят убежище в този лагер, където ще ги чакат две хиляди пехотинци и по две оръдия на четирите му ъгъла, та бхилите никога да не успеят да го превземат.

— А ние ще си възвърнем столицата на княжеството с основните сили на нашата армия — възкликна зарадвано гиковарът.

— И нито един туг не ще оцелее! — увери го Сюркуф.

— Какъв велик пълководец сте вие, генерале! Кога, значи, тръгваме на поход?

— Щом получим съобщение, че бхилите са почнали да дезертират. Забелязах, сахиб раджа, че по време на последната кампания снабдителната ви служба не работеше добре. Защо не ми дадете пълна свобода на действие, сахиб?

— На драго сърце! — отвърна гиковарът.

Сюркуф веднага нареди да повикат главния интендант, важна клечка в двора на гиковара и влиятелен богаташ. След миг той се появи.

— Сахиб — попита го рязко Сюркуф, — държите ли да не бъдете обесен?

Интендантът изпъчи гърди и застана мирно, а Сюркуф продължи:

— Не стига, че крадете, ами намалявате и войнишките дажби, като позволявате на по-нисшите чиновове също да крадат. Отгоре на това си вършите работата през куп за грош. Честна корсарска дума, че ще увиснете на бесилото, ако не се отчитате своевременно и не бдите за качеството на храната. Тъй или инак, аз предварително ще ви давам указания. Ще имате право да извършвате реквизиции, за което ще получите пълномощно от мен. Обесете тридесетина от вашите служители за назидание. По този начин ще оправите снабдяването,

нисшестоящите ви ще престанат да крадат, а вие може би ще отървете бесилото.

Интендантът се разтрепери едновременно от страх, изненада, гняв и срам, а гиковара го напуши смях. Сюркуф продължи:

— Пожелах да ви кажа всичко това пред раждата, защото имам неговото разрешение. Мога да ви осъдя на смърт без право на обжалване. И ви се заклевам, че в такъв случай и гиковарът не ще може да ви спаси! Тъй като тук се извършват огромни злоупотреби, пред които вие си затваряте очите, след като получих необходимите сведения, аз осъдих на смърт чрез обесване трима от вашите служители. Ето имената им! Тръгвайте и ако до един час, когато мина под вашия балкон, не видя тия трима синковци да се люлеят на бесилото, лично аз ще ви сложа клупа на врата!

И той с един само жест на ръката отпрати интенданта.

— Надявам се — каза смеейки се гиковарът, — че по време на предстоящата кампания войниците ще бъдат хранени добре!

— Отговарям за това, сахиб — увери го Сюркуф.

* * *

Междувременно Салданазар бе много горд, че е узурпирал престола. За бхилите той бе едва ли не полубог, за тугите — господар, а за другите индуси — всемогъщ раджа, разгромил цяла огромна армия.

В една ранна утрин той седеше на терасата, обкръжен от своите министри и даваше разпорежданията си. Очакваше се войските на гиковара да предприемат нападение, поради което Салданазар бе утроил броя на оръдията. Нещо повече — той бе изработил собствен план, който предвещаваше сигурен успех. В този план наистина бе залегнала една смела концепция, която трябваше да му донесе победата. Но за да бъде осъществен той, беше необходимо Салданазар да обедини всичките си бойни сили.

След малко доложиха, че е пристигнал куриер. Той влезе, облян в пот. Носеше писмо от губернатора на съседния град, в което се съобщаваше, че през нощта бхили от гарнизона са дезертирали.

— Този некадърник ги е ядосал нещо! — провикна се Салданазар. — Щом ги призова аз, те ще се върнат! От какво толкова са недоволни тия бхили?

— От почти нищо — отвърна куриерът.

— И все пак има нещо! — настоя Салданазар.

— Няма. Само дето от планините слезли някакви мъже и подшушнаха нещо на бхилите от войската. Щом се стъмнило, без дума да кажат и без да хвърлят пушките си, всички вкупом потеглили към чукарите.

Не мина половин час и нов вестоносец пристигна от още по-далеч като донесе същата новина. Салданазар се разтревожи. Разпита куриера, но и той не знаеше повече подробности. Салданазар предусети, че всички бхили са дезертирвали от армията му, и не се излъга.

Един офицер-туг също дойде да съобщи, че на сутрешните занятия бхили офейкали по спешност от столицата. Но ето че пристигна трети куриер, който извести, че срещнал бхилите от гарнизона на три левги път от столицата, но че в момента сигурна вече са на шест левги разстояние от там. Казали му да предупреди Салданазар, че неприятелят опустошавал планинските им поселища, та затуй били тръгнали да ги бранят. Добавили, че не предупредили за напускането на гарнизона, за да не ги задържат насила. Салданазар разбра, какво нещастие го е сполетяло.

— Ясно! — каза си ядосано той. — Сюркуф се е върнал в Барода и пак е станал съветник на гиковара!

Куриерите се надпреварваха да носят лоши новини, ала Салданазар не губеше надежда. Изпроводи пратеници, като им заповяда да върнат бхилите веднага след като те прогонят нашествениците от планините им, а после се зае с отбраната на столицата. За нещастие, разполагаше само със седем хиляди туги!

Положението се бе усложнило неимоверно много и Салданазар се чудеше какво да предприеме. Тугите не бяха войнолюбци, а фанатици, готови да се бият и умират, но без необходимата бойна подготовка, за която не бяха и чували. А пък Салданазар бе роден за пълководец и познаваше законите на военното дело. Сред тугите нямаше офицер, който да го замести, ако отсъствува от столицата. Но ето, че сега спешно се налагаше да я напусне.

Пък и не беше редно той — като крал, водач на секта и главнокомандуващ, да се затвори в някоя крепост и да прекрати бойните действия. Неговата роля бе да мобилизира отново бхилите, да преустрои армията им, като я върне в столицата, за да отблъсне войските на гиковара и ги принуди да вдигнат обсадата. Но кому да повери защитата на крепостта?

Разполагаше с някакви авантюристи от Европа и с един американец. Но как да им се довери? Ами ако излезеха предатели? В края на краищата Салданазар се реши да си поприказва по-обстойно с американеца. Нареди да го извикат и го попита направо:

— Смятате ли, че ще устоите на обсадата?

— Ще устоя, ако имам достатъчно пушки и ако оръдията ми не останат без муниции! — отговори му американецът.

— Разполагаме със запаси за два месеца — за войската и за населението — каза Салданазар.

— Ако изхвърлите населението вън от столицата, запасите ще ви стигнат за шест-седем месеца.

— Ще предприема още днес тази мярка! — рече Салданазар.

— Що се отнася до запасите с барут и снаряди, стига да ги пестя, мога да издържа дълго време — каза американецът.

— Дотогава бхилите могат да ни освободят.

— Ако изобщо дойдат... — усъмни се американецът.

— Вие май се съмнявате — рече Салданазар.

— Да, ако вие не стоите при тях — каза американецът.

— Ами кой ще командва тука, ако ме няма? — попита Салданазар.

— Ще командвам аз! И вие вече сте взели това решение — каза американецът.

Голяма скица беше този американец авантюрист с продълговато сухо лице, прекомерно дълги ръце и крака, а късо туловище, с шия като на патица и мъничка умна глава с вълчи очички, със смешен профил на палячо-янки. Тъй или инак, американецът Джоунз Стил бе личност, с която всеки се съобразяваше.

— Да — продължи той — вие явно възнамерявате да ми поверите отбраната на крепостта, но се колебаете. Плашите се да не изляза предател!

Салданазар не отговори, но американецът подхвана отново:

— И сте прав! Какво толкоз представлявам аз? Най-обикновен наемник! А пък наемникът, както ви е добре известно, се продава на оня, който му плати най-добре! Такава е логиката на нещата. Всичко се плаща на тоя свят, включително и верността. Платете ми и аз няма да ви предам. От чиста корист.

Салданазар разбра, какво искаше да му каже този мъж с чудати, но смислени, безмилостно точни възгледи.

— Колко искате? — попита той.

— Три милиона рупии. Един милион в брой, а останалите два — под форма на брилянти — каза американецът.

— Така да бъде! — съгласи се Салданазар.

— Останалото... по-късно...

— Няма да наруша споразумението ни!

— Всъщност вие пак ще опрете до мен... Но по-късно... Следователно, ще си платите. Назначете ме началник и ще можете да заминете за бхилските пуциначи — каза американецът.

— Това ще стане утре. Днес ще се занимавам с евакуирането на града — каза Салданазар.

— До утре тогава — обади се Стил. — Още днес ще пратя артилерия в новия форт, който ще ни бъде от особена полза.

И като отдаде чест по военному, американецът си тръгна с флегматична стъпка и отсечена походка на дървена марионетка.

— Големи чудаци са тия американци! — помисли си Салданазар.

Но се колебаеше. Твърде дълго се проточи неговата нерешителност. Под предлог, че иска да осигури реда в столицата, той отложи заминаването си с още една седмица — толкова много му костваше да повери на американеца командването на града. В една прекрасна утрин Салданазар направо се стъписа, като видя обсадената през нощта крепост.

Той изчисли, че това може да му се случи много по-късно, тъй като познаваше мудността на индуските армии. Но Сюркуф умееше да се справя с ленивостта на индуските войници и да постига добри резултати при дългите преходи. За тази цел той нареди на всеки кон да се качи по един кавалерист и по един пехотинец. По този начин редовните войници, възлизащи на осем хиляди души, се удвоиха с още толкова от нередовните. И тъй тридесет и две хиляди души и цялата

артилерия бяха обсадили града благодарение на бързия ход на конете и го бяха затегнали в своя страшен обръч.

Салданазар остана заключен в този обръч. Направи опит да премине неприятелските линии, но разбра, че те са непробиваеми. Нямаше как — кралят първожрец на тугите трябваше да се примири с обсадата.

Джоунз Стил разчиташе особено много на това, че крепостта има огромно предимство в случай на обсада. Тя бе построена на хълм и следователно господстваше поне на тридесет метра над нападателите. А пък цитаделата се издигаше на една скала точно по средата ѝ, на четиридесет и шест метра височина. Но Сюркуф веднага се захвана да премахне тези предимства.

Първо се разпореди да опънат палатките около града, а после очерта профилите на срещуположните хълмове. Когато подготвителните работи привършиха, Сюркуф започна строителство, каквото дотогава не бяха виждали. Щом пристигна пред крепостта, той нареди да изсекат една огромна гора в съседство с нея. През нощта армейските волски талиги извозиха дърветата до там, където щяха да бъдат разположени батареите.

Огромни купища дънери и дебели клони бяха струпани на осем места, а върху тях за една нощ издигнаха малки хълмчета от пръст и дървета върху няколко пресечени пирамиди, които се извисяваха над крепостната стена и цитаделата. Върху най-горните им площадки качиха сто и десет оръдия, които още при изгрев-слънце загърмяха срещу обсадената крепост. Снарядите кръстосваха огньовете си и проникваха чак във вътрешната част на града. За артилеристите на гиковара насочването на снарядите в целта беше сякаш детска играчка. А такъв развой на нещата американецът Джоунз Стил изобщо не бе предвидил. Той начаса се яви при Салданазар, който го попита:

— Идвате да ми кажете, че няма да издържим, нали?

— Да, мамка им стара! Видяха ни сметката! — каза американецът.

— Вие, заедно с европейските офицери, все някак ще се спасите. Сберете се на куп, грабнете едно бяло знаме и вървете се предайте на Сюркуф, като му кажете, че ние няма да капитулираме. Вие сте обикновени войници! Можете и да хвърлите оръжието! Гиковарът трябва да ви приеме като пленници, и да ви освободи щом свърши

войната. Давайки ви този съвет, аз, жрецът на Шива, бога на смъртта, служа на този бог и на съпругата му Кали, чиито слуги сте и вие, без даже да подозирате. Вие сте войници-авантюристи, биете се в служба на някого и се превръщате в инструмент на смъртта, заради което ще се помоля на Шива за вашето спасение!

— Добре! — съгласи се американецът. — Щом желаете това в името на вашия бог, а не заради самите нас, аз няма за какво да ви благодаря!

— Но ще ми бъдете благодарни за двата милиона рупии, на които възлизат диамантите в тази кутийка! — каза му Салданазар.

— Отлично, сахиб! Разбира се, че съм ви благодарен, сахиб! Вие сте истински джентълмен.

Американецът прибра в джоба си кутийката, след като провери съдържанието ѝ.

Изкозирува по военному и напусна Салданазар, който веднага издаде заповед хората му да се качат в цитаделата.

В това време американецът събра всичките европейци, и развявайки едно огромно бяло знаме, излезе от града, по посока на неприятелските линии. Нареди на парламентъорския тръбач да засвири. След като им бе отговорено със същия сигнал, един от френските офицери на гиковара дойде и ги попита какво желаят.

— Идваме да се предадем — каза американецът. — Вижте, че нямаме оръжие!

— Ще ви заведе при гиковара!

Френският офицер предупреди раджата, който пък заповяда да му доведат Сюркуф. Час по-късно, гиковарът, обкръжен от своите гвардейци, със Сюркуф от едната си страна и Бренвил — от другата, прие офицерите европейци на Салданазар, начело с главния им артилерист. Джоунз Стил поздрави по военному гиковара и, разпознавайки двамата корсари, им каза дружелюбно:

— Добър ден, господа!

За него те бяха авантюристи, какъвто бе и той. Дватама французи поздравиха по европейски. Без излишни приказки, той разправи за случилото се между него и Салданазар, но пропусна да спомене за диамантите. Гиковарът слушаше безучастно. Сюркуф взе думата.

— Според вас — попита той — как ще се развият нещата?

— Предполагам — отговори Джоунз Стил, — че тия бандити ще се бранят до край в цитаделата и ще се оставят да ги вдигнете във въздуха, когато разберат, че всичко е загубено.

— Възнамерявам да вдигна още по-нагоре платформите на батареите, а след туй да смажа с оръдията противника си — каза Сюркуф.

— Правилно! — похвали го Джоунз Стил. — На ваше място и аз бих ги смлял!

Дьо Бренвил обаче зададе най-неочаквано един неудобен въпрос:

— Я ми кажете, сър Джоунз, за какъв дявол отидохте и си предложихте услугите на тоя туг?

— Първо на първо, аз не знаех, че той е туг! — отговори Джоунз Стил. — Мислех, че е някой властолюбец, някакъв месия-самозванец на бхилите. Планът му ми се стори добър и аз му предложих своите услуги. Нали сме офицери-наемници, обслужваме оня, който ни плаща.

— Защо не дойдохте да предложите услугите си на гиковара, който дава убежище на всички европейци? — пак попита Бренвил.

— Нима гиковарът си нямаше един капитан Сюркуф, вас и много други французи? За нас щяха да останат само най-ниско платените службици.

— Господине — възрази му Бренвил, — Сюркуф и моя милост скоро ще отплаваме, за да подхванем пак корсарския си занаят. Така че вие не бихте могли да се чувствувате засенчени от нашето присъствие. Та вие организирахте великолепно неприятелската артилерия!

Джоунз Стил се поклони.

— Не искате ли да станете главен артилерист на гиковара. Ще ви кажа какви са условията — попита Бренвил.

И му изложи клаузите на един бъдещ договор. Джоунз Стил се усмихна, а това при него беше рядко явление.

— Съгласен съм! — каза той.

Но пък и условията бяха блестящи.

— Ами другарите ви? — попита Бренвил. — Какви бяха досегашните им заплати? Какви изисквания ще предявят сега?

Джоунз Стил си поприказва с тях и само след половин час всички до един минаха на служба при гиковара. Безценни новобранци!

Но те ясно и лоялно се договориха, че няма да тръгнат на поход срещу Салданазар. Гиковарът се съгласи с тях.

Сюркуф, който обичаше американците толкова, колкото мразеше англичаните, даде заедно с Бренвил обед на новите офицери на гиковара. Той вече бе дал заповед да се вдигне още по-нависоко една от батареите, за да се извишава над цитаделата. Вечерта трябваше да се повдигнат и останалите. В края на обедата пристигна един офицер и му извести, че батареята била вече на нужната височина, за да може окото да обхване цялата цитадела.

— Какво правят тугите? — попита Сюркуф.

— Молят се! — каза офицерът.

— Господа! — каза Джоунз Стил. — Аз мисля, че тези шест-седем хиляди души ще се оставят насила да ги вдигнем във въздуха!

— Предчувствам — каза Бренвил, — че смъртта на великия Салданазар ще бъде необикновена!

— Високата батарея представлява прекрасна обсерватория! — каза Сюркуф. — Да вървим да погледаме!

* * *

Салданазар разбра от самото начало, че много трудно ще устои на обсадата. От момента, когато го обкръжиха, той рискуваше да не бъде подкрепен от армията на планинците, вдигнала се по негов призив, но веднъж завърнала се по селата, щеше да се прибере в столицата само ако чуе отново подканящия я глас на човека, когото възприемаше като предопределен от боговете спасител на племето. Безпомощно затворен в своята обсадена крепост, пророкът полубог губеше целия си ореол. Салданазар предчувствуваше поражението си и се измъчваше до полуда.

Той бе жесток по природа, но пламенно вярваше в бог Шива. Познаваше всемогъществото на парите и затуй бе решен да съхрани за тугите както съкровището на принцеса Мариам, така и собственото си огромно богатство. Повика своя секретар Сиаво, който още не бе загубил вяра и надежда. Салданазар промълви:

— Скоро ще настъпи часът на нашата смърт! Душата ми като полъх ще отлитне, за да се възроди в безкрая на Пара-Брама, Великото

Всичко, от което идва всичко и към което се връща всичко. Ние бяхме достойни войници на Шива и можем да сме сигурни, че ще се възродим отново могъщи и почитани!

— Господарю! Нима бхилите не ще дойдат на помощ на оня, когото уважават и пред когото благоговоят като пред свой спасител? — попита Сиаво.

— Диваците са като децата, те не могат нито да пресмятат, нито да разсъждават, нито да предвиждат — каза му Салданазар. — Те се влияят само от моментните си настроения. Понеже не съм при тях, аз губя и въздействието си върху им... Защо ли Шива ми отказа победата? Може би защото бях горделивец и се уповавах на силата си? Сега той ми низпосла смирение и аз се прекланям пред неговата справедливост. Но въпреки че съм наказан от него, ще ми се да съхраня за тугите върховното водачество, което е единият лост, за да завладеят света, както и най-силното, но неизменно оръжие — парите!

— Подразбирате двете съкровища, нали? — попита пак секретарят.

— Да! Трябва да ги заровим в храма на Шива, в светилището, под някоя от колоните. Но под статуята на бога ще издяламе надпис, който по-късно ще бъде разчетен не от някой неграмотен туг, а от жрец, посветен в тайнствата. Този надпис ще представлява шифър, разгадаем само за фансангарите от осми разряд. Нещо повече — преди да бъде издялан в цифри върху колоната, надписът ще бъде преведен на старосанскритски.

— А къде ще заровим съкровището?

— Под дясната колона на входа на светилището. Ще изкъртим само няколко плочки, ще изкопаем дълбока яма и ще заровим в нея двете сандъчета със скъпоценностите, а после ще поставим плочките на място. Отваряй си очите и гледай по време на работата храмът да бъде опразнен от жреци и молеци се! Ще кажеш, че се извършва някакво тайнствено жертвоприношение, което само аз мога да ръководя. Тъй като ще видят четири трупа в подножието на колоната, свещениците ще повярват, че е извършено такова жертвоприношение.

— Господарю, вашите заповеди са закон за мен! — каза послушно Сиаво.

— Ще ме викнеш, когато всичко бъде готово!

Сиаво коленичи, а после си тръгна. Салданазар се качи на терасата, за да наблюдава неприятелската армия. Той се убеди, че всяко излизане от крепостта ще означава клане.

* * *

През нощта Сиаво влезе да го разбуди.

— Готово ли е всичко? — попита го Салданазар.

— Да, господарю! — отвърна Сиаво.

Отправиха се към величествения храм на Шива. В средната част на светилището личаха две редици слонове — огромни каменни масиви, които поддържаха върху главите си колоните на храма. Хоботите им стигаха до земята и служеха за подпори на колоните, а пък дългите им остри бивни стърчаха застрашително. Човек чувствуваше своето нищожество, когато пристъпеше по тази алея на чудовищата и стигнеше в подножието на колосалния, седемметров Шива, със зловещо изражение на лицето. В нозете на този страховит бог стояха в очакване четирима работници, които трябваше да изкопаят ямата. Обещали им бяха хубаво заплащане, та очите им жадно блестяха.

Сиаво дойде и им нареди да вдигнат плочите в подножието на колоната вдясно, под които имаше бетониран под. След това работниците грижливо изкопаха една фуниевидна яма. Работата напредваше бавно и трудно. Храмът се тресеше при всеки залп на неприятелската артилерия. Снарядите се пръскаха с трясък около свещената сграда, а гюлетата събаряха къщи, пробивайки стените им. От бомбардирането целият каменен храм ехтеше и стенеше злокобно.

След последния удар с кирката и след изхвърлянето на сетната лопата пръст Салданазар се приближи до ямата и спусна в нея две сандъчета от незагниващо кедрово дърво, покрито с олово, което пък беше поставено под ламаринена облицовка, лакирана с индийска смола. Той хвърли мрачен поглед към огромното двойно богатство, което закопаваше и проследи падането на двете сандъчета. Двата тъпи удара, които долетяха от дъното на дупката прободоха като с нож сърцето на отчаяния първожрец. Салданазар овладя надигания се в гърдите му яростен гняв и заповяда да запълнят зеещата яма. Този път

работата приключи бързо. Салданазар прояви подчертано съчувствие към работниците и викна на Сиаво така, че да го чуят и те.

— Дай на тия момчета да си пийнат нещо освежително!

Секретарят отиде до нещо като дарохранилница и донесе оттам някаква подкрепителна течност, която бе силно ароматизирана и подсладена, та се хареса на копачите. Когато изпиха всичко, Салданазар им рече:

— Хайде сега се помолете на Шива, пък сетне ще се разплатим. Колкото по-дълго се молите, толкова повече ще получите!

Работниците коленичиха... Отровата, която бяха изпили, бързо скова крайниците им. Молитвената поза с обронена глава ускори смъртоносното въздействие. Единият от тях поиска да стане... Оказа се невъзможно... Салданазар се взираше ухилен в страшната гледка и държеше в ръка свещената кърпа.

Работникът, който понечи да се надигне, зърна кърпата, въпреки помътнялото си съзнание, разбра какво ще стане и дрезгаво изрева от ужас. Изтръгнати от вцепенението си, другите работници също вдигнаха глави и виждайки кърпите в ръцете на фансангарите убийци, със сетни сили се опитаха да избягат. Напразно — коленете им бяха като зазидани в каменните плочи.

Все по-слабо се чуваха стоновете им. След миг гласовете им заглъхнаха съвсем и в храма се възцари гробно мълчание. Тогава двамата туги със садистично спокойствие вързаха кърпите около вратовете на жертвите си и ги удушиха на бърза ръка с неவிжданo умение и ловкост.

А удвоеното съкровище се спотайваше в подножието на дясната колона край входа на светилището, под закрилата на Шива, страшния бог на смъртта.

Трагичната гледка, на която станаха свидетели европейските офицери на гиковара и самият гиковар, извикан по спешност, е може би уникална в човешката история. Никога дотогава гарнизон, изпаднал в безизходица, не бе загивал с такава тържественост, каквато се разгърна пред погледа на Сюркуф и другарите му, наблюдаващи сцената от площадката на най-високата батарея.

В огромния квадрат на цитаделата върху една скала наред самия и двор беше издигнат набързо някакъв подиум, покрит с килими и възглавници. Там бяха седнали Салданазар и висшите сановници на

тугите — до един в богато украсени свещенически одежди. Непрекъснато прииждаха нови групи туги и се подреждаха безмълвно в квадрат.

По заповед на Сюркуф оръдията бяха престанали да гърмят. Салданазар даде знак с ръка и тугите запяха химна на Шива, а после коленичиха и започнаха да се молят. Салданазар се изправи пред своите поклонници и бавно отрони следните слова:

— Кристна победи!... Ние трябва да умрем!... Но нека нашата смърт бъде полезен урок за ония от нашите братя, бъдещи фансангари, които още не са принесли човешки живот в жертва на Шива. Онези, които вече са фансангари, знаят, че ще възкръснат за още по-голямо щастие в бъдния живот. Нека излязат от редиците ония, които са удушили едно или повече човешки същества.

Около две хиляди туги направиха няколко крачки напред и зачакаха с пълно равнодушие.

— Нека легнат и се преструват на заспали! — продължи Салданазар. — А духът им да литне нависоко към безкрайния бог Пара-Брама, в чието лоно всички ние ще се върнем днес.

Без да обелят дума, фансангарите се подчиниха. Затаили дъх, те знаеха какво ще се случи. Салданазар размаха една кърпа и тутакси изправените туги се втурнаха мълчаливо към лежащите и се надпреварваха кого да удушат по-напред. Нито една от жертвите не гъкна. След първата екзекуция Салданазар отново заповяда със звучния си глас:

— Нека онези, които удушиха фансангарите и на свой ред станаха фансангари, легнат и умрат удушени със свещената кърпа, за прослава на Шива!

Тази сцена се повтори със същия устрем от едната страна и със същото примирение — от другата. Екзекуциите следваха една подир друга в безпогрешен порядък, с невероятна точност и тържествено мълчание. Не мина и час, и останаха само дванайсет изправени мъже, без да броим седмината сановници и самия Салданазар. Тогава оцелелите запяха за последен път химна на Шива, а сановниците легнаха на земята.

— Първо ще удушите нас със свещената кърпа — заповяда им Салданазар, а после ще се удушите взаимно — шестима ще удушат

шестима, трима ще удушат трима, и един ще удуши двамата последни. Последният жив ще си сложи кърпата на врата и ще се обеси.

Тая зловеща програма бе изпълнена без никакво колебание; трупът на обесения се клатушкаше по-нависоко от другите и сякаш съзерцаваше с оцъклените си очи шестте хиляди мъртъвци, опънати в нозете му.

* * *

— Е, как ви се струва? — попита. Сюркуф американеца, когато обесеният се залюшка във въздуха.

— Велика работа! — каза американецът.

— Да! — каза Сюркуф. — Но само като отмъщение... — Имаше предвид, че е отмъстил за смъртта на принцеса Мариам. — Сахиб — каза той, като се обърна към гиковара, — сега вече сте господар на полуострова. Възнамерявате ли да обезоръжите бхилите?

— Несъмнено — отговори гиковарът.

— Вашите нередовни войски са пленили в планините повече от сто хиляди жени, деца, старци и юноши. Всички те са настанени в лагери и никой не ги закача. Защо не изпратите вестоносци при бхилите да им кажат следното: „Предайте оръдията и пушките! Ще ви върна всички пленнички и пленници без никакво изключение. После ще сключим продължителен и траен мир“.

Гиковарът прие най-радушно този съвет. Още същия ден столицата бе превзета. На другата заран се погрижиха да изгорят труповете на удушените туги върху грамадни кладни. Напразно ровиха навсякъде, за да открият диамантите от съкровищницата на Санпуриан... Те бяха изчезнали.

Сюркуф загуби завинаги не само жена си, но и цяло едно княжество заедно със съкровищата му. Тъй или инак нареди да претърсят телата на Салданазар и сановниците му, но не бяха намерени нито перлите, нито другите драгоценни камъни.

Дали обаче храбрият корсар бе загубил всякаква надежда да открие съкровището? Може би не, след като заповяда градът да остане необитаем в памет на принцесата. Нещо повече — нареди да ѝ издигнат мавзолей в самата цитадела.

— Иска ми се — сподели той пред гиковара — огромните руини да наваяват тъга около мавзолея, който строя в памет на моята любима, безвъзвратно загубена Мариам...

Гиковарът изпълни желанието му. Ветерани от войската бяха назначени да пазят разрушения град и да не пускат никого вътре, та и камъче да не изчезне от него. Тъй че ако съкровището беше потулено нейде измежду развалините, все пак щеше да бъде опазено. После всички — и придворни, и войска начело със Сюркуф и неговите корсари се прибраха в Барода.

След женитбата си Бренвил не беше особено склонен да поднови предишните си любовни връзки. Очарователната му съпруга блестеше със своята интелигентност и бе достойна за него. Бренвил я обичаше много, но повече от всичко ценеше нейните качества. Тя му беше приятелка, а той гледаше на приятелството като на най-ценен дар. Просто се случи чудо и Бренвил не искаше да изневерява. Но това не влизаше в сметките на принцеса Сурвана.

Сюркуф нямаше никакви причини да не поднови връзката с дъщерята на гиковара, така че принцеса Джелина се радваше на неговите топли ласки и беше щастлива. Ала братовчедка ѝ Сурвана бе дълбоко засегната от Бренвил. Тя изпроводи при него старата сводница, за да уреди среща с младия лейтенант. Той бе отговорил, че за голямо съжаление срещата била немислима, защото още не се бил привдигнал от тежка болест, та докторът му заръчал да се пази.

Старицата предаде точно думите на Бренвил.

— Пак върви при него и ми го доведи — каза Сурвана. — Искам да го видя само като приятел. Ще може да пази здравето си колкото си ще при мен!

На тия нейни думи Бренвил отговори, че принцесата е твърде съблазнителна, за да може един мъж да прояви въздържаност към нея, и че било благоразумно да избягват срещите при неговото здравословно състояние. Въпреки комплимента, принцеса Сурвана изпита яростна ревност. Облада я пламтяща омраза към тази млада францужойка, дето ѝ бе отнела любовника. И с логиката на страстта тя реши, че ако унищожи причината, ще премахне и следствието.

Сурвана повика тайно една стара циганка от Европейска Индия. Макар че имаше много пари, циганката бе скъперница, ходеше облечена в дрипи и живееше със синовете и внуците си в една каруца,

разпрегната до портите на града. Тя не само врачуваше, но правеше и магии. Клиентките ѝ бяха дами от висшето общество, които си я препоръчваха взаимно. Тя ги скубеше, но ги снабдяваше с любовни еликсири, даваше им разни съвети, продаваше им даже отрови, предсказваше им бъдещето и знаеше тайните на мазилата, които могат да възвърнат моминската хубост. С две думи — полезна персона.

Тя влезе при Сурвана, която често пъти бе прибягвала до ценните ѝ услуги. А старата циганка минаваше за много веща, само защото дълги години бе имала достъп до тайните на женското сърце. Беше висока, съсухрена, с дълъг врат и глава на благородна граблива птица; в светлите ѝ очи още се таеше някакъв чародеен блясък. Сухите ѝ като на скелет ръце имаха изтънчени движения. Понякога сбръчканата ѝ ръка сякаш държеше между ноктестите си пръсти нечия съдба.

Тя измъкна от кошницата си една колода карти за врачуване.

— Сурвана — рече циганката. — Щом си ме повикала при себе си, ще ти врачувам първо за настоящето, а после за бъдещето.

И тя разбърка картите, после ги подаде на принцесата да ги сече.

— Ей сега ще ти изтегля една карта, дето ще покаже какво ти тежи на сърцето.

Тя хвърли колодата върху съседната кръгла масичка. Една карта изхвъркна и се обърна. Принцесата я погледна и ахна от почуда: на картата личеше образът на химера, чиито криви пръсти и озъбена уста разкъсваха едно сърце.

— Виждаш ли? — попита я врачката.

— Да! — прошепна принцесата.

— Французинът не те обича вече и ти искаш от мен да ти върна сърцето му.

Принцесата кимна обнадеждено с глава.

— Имам един прашец, от който няма спасение. Само дето струва доста скъпичко. Зла болест докарва, досущ холера, та никой не може да се досети какво е!

— А ти имаш ли от тоя прашец! — попита я Сурвана.

С отсечен жест циганката измъкна от кошницата си едно шишенце, напълнено с черен прашец, и ѝ го показа.

— Ето! Тук се крие умирачката на тая мръсна християнка! — каза тя.

— Колко искаш за твоя горчилак?

— Три хилядарки — отвърна врачката.

Принцесата извади един брилянтен пръстен от сандъчето си за скъпоценности и го подаде на циганката със следните думи:

— Брилянтът на този пръстен е по-скъп от онова, което искаш за стоката си, но вземай!

— Вземам го от немай-къде. Знаем, че не струва повече от две хиляди и осемстотин рупии, ама карай да върви. Евтина ти я продавам аз тая пуста зараза! — рече циганката.

И излезе, без да каже довиждане като се обърна рязко и закричи с широки крачки към преддверието; вдигна завесата, отвори вратата и напусна помещението.

... Ето как бе погубена една прелестна жена, която някаква незайна холера покоси завчас. Бренвил бе отишъл в лагера и докато дотърчи до къщи, жена му бе предала богу дух и то сразена от най-страшна болест с безспорни признаци на холера.

Безмерна бе тъгата на младия капитан. Гиковарът устрои на християнката богато погребение и нареди да ѝ издигнат великолепен мавзолей, който съществува и до днес. Досуц като всички придворни, и Сурвана присъстваше на погребението на своята съперница. Тя бе поразена от безутешната скръб на Бренвил.

Какво спечели принцесата от това убийство? Нищо. На опечаления Бренвил не му беше до плътски удоволствия. Всъщност той не след дълго замина за Франция. Ала Сурвана до края на живота си не го забрави.

Гиковарът положи всички усилия да задържи на служба Сюркуф. Със своята непоколебима твърдост славният корсар отхвърляше и най-съблазнителните предложения.

— Бих останал при вас, ако обявите война на англичаните — каза му той. — Вярно, че моментът е неподходящ и вие ще трябва първо да оправите финансите си, изтощени както от предишния метеж, така и от въстанието, което току-що потушихте. За тази цел са необходими две години. Трябва също така да укрепите своята артилерия. Аз вече ви представих един план за артилерийско опълчение, което няма да ви излезе скъпо и от което ще имате огромна полза във време на война. Още повече, че през тия две години, докато вие възстановявате армията и заздравявате финансите си, аз ще обикалям моретата и ще нанасям непоправими щети на англичаните.

— Хрумна ми нещо — каза гиковарът. — Дали не бих могъл, подобно на Типу-Сахиб, да назнача френски генерал на служба при мен.

— Чудесно хрумване! — възкликна Сюркуф. — При преследването на англичаните, аз ще се отправя към Сен-Мало, а после ще се мярна и в Париж. Ако там намеря някой достоен за вас генерал, който би се съгласил да ви помогне за прогонването на англичаните, ще ви го доведе.

— Обещавам му цяло княжество! — каза гиковарът.

— Сахиб! Между толкоз много млади, но прославени генерали-республиканци, все ще откроя някой властолюбец, устремен към кралска корона. Аз непременно ще му подхвърля тази примамка!

— Той ще се качи на престола и ще спечели несметни богатства! — добави гиковарът.

— Сахиб раджа! Имайте пълна вяра в мен! Ще изпълня докрай мисията, която ми възлагате! — обеща Сюркуф.

После двамата заедно уточниха клаузите на договора, който щяха да подпишат. Щом приключиха, Сюркуф се раздели с гиковара. А с новата му мисия се преследваше една блестяща цел — Бонапарт да се реши да покори Египет и оттам, вървейки по стъпките на Александър Велики, да завладее Индия.

Държавната съкровищница на гиковара бе почти изпразнена от войната. Раджата се извини, задето може да плати само един милион рупии на Сюркуф, друг милион на Бренвил и сто хиляди на Мариус, който след като излезе невредим от клането при Харангераз, напусна поста си на главен барабанчик, и придружен от верния си Сапажу, се прибираще в Марсилия, за да живее там от рентата си. Разбира се и жените им тръгнаха с тях. Сюркуф предложи на Мариус да го отведе с кораба си до Сен-Мало.

— Бренвил и аз отиваме в Париж, за да си поискаме от Директорията милионите франкове, на които възлизат пленените от нас английски кораби, секвестирани от губернатора на Ил дьо Франс. С два хубави корсарски кораба като нашите няма изгледи да бъдем заловени на връщане. Вие ще дойдете с нас първо до Нант, а после в Париж, откъдето ще тръгнете за Марсилия.

Мариус се съгласи на драго сърце. Колкото до отец Лантерние, той не искаше да изостави монасите и монахините си, и продължи да

изпълнява службата на корабен свещеник на Бренвил.

* * *

Сюркуф бе приютил своя кораб в пристана на Сурат, където англичаните не можеха да го досегнат. Бренвил също стоеше на рейд пред Сурат. Но Индийската компания бе предупредена, че двамата корсари са вече в пристанището. За да ги блокира, Компанията изпрати два кораба, две фрегати и две корвети, а това доказваше, че тя се опасява да не би Сюркуф да отплава в открито море. Силите ѝ явно не достигаха, за да се пребори със Сюркуф. Възможност за битка нямаше и Сюркуф не си правеше илюзии по този въпрос.

— Ето че ни блокираха! — каза той на Бренвил и на отец Лантерние. — Бихме могли евентуално да пленим някой техен кораб на абордаж, но щом го заловим, останалите кораби ще се повлекат подире ни.

— В такъв случай — изтъкна Бренвил, — ще ни се наложи да напуснем Сурат и да тръгнем по суша, за да превземем друго някое пристанище, откъдето да се качим на някоя арабска проа, преоблечени като мюсюлмани. Все ще намерим някой неутрален кораб, който да ни отведе без главоболия във Франция.

— Съгласен съм с теб — каза Сюркуф.

— Аз пък искам само няколко дни отдих! — рече отец Лантерние. — Чувствам, че мозъкът ми завира само при мисълта, че не можем да потопим англичаните. Ще видите, че ще ми хрумне нещо!

— Добре, ще почакаме! — съгласи се Сюркуф.

При тези думи, за да получи ясно вдъхновение за най-новите си идеи, отец Лантерние отиде да си пийне ширазко винце, придружен от клисаря си и двама от прословутите си монаси. Привечер, без да се клатушка и преплита крака, той пак застана пред Бренвил.

— Виж какво, моето момче — каза отец Лантерние, като леко пелтечеше, — измислих нещичко и смятам, че ще се оправим!

— И какво е то? — попита Бренвил.

— Ще го разбереш по-късно, сине!

В такива моменти човек не можеше да измъкне от отец Лантерние нищо друго освен някоя благословия.

— Дявол да го вземе! — измърмори Бренвил. — Знам си го аз него! Щом казва, че работите ни ще се оправят, значи така ще стане!

И се прибра щастлив в каютата си. В продължение на цяла седмица не можа даже да зърне отец Лантерние. Свещеникът работеше тайно със своите хора. Както може би си спомняте, той разполагаше със собствен екип, съставен от мъжки момчета и опитни моряци. Найсетне, на деветия ден заранта, отец Лантерние изпрати да повикат Сюркуф и Бренвил. Вкараха ги в широко помещение, превърнато в работилница. Там Сюркуф съзря доста странни предмети, наподобяващи морски свинчета.

— Какво е това изобретение? — попита корсарят.

— Това са ескимоски каяци! — отговори отец Лантерние. — Но аз ги поизкривих, за да заприличат на морски свинчета. Навремето пътувах с китоловен кораб отвъд полярния кръг. Бях още малък и работех като юнга. Когато, покрай бреговете на Гренландия за първи път съзрях ескимос в своя каяк, ми се стори, че виждам тюлен или някакво морско животно от този род. Ако моите монаси се качат на такива каяци и затанцуват по вълните под прикритието на нощта, англичаните ще ги помислят за тюлени.

— Отче Лантерние, аз никога не съм виждал каяци — рече Сюркуф. — Но, ей бог, ако при нощно дежурство по вълните ми се мернат подобни чудесии, също бих си помислил, че съм се натъкнал на стадо тюлени. Кажете си и ти мнението, Бренвил!

— И аз бих се хванал на въдицата, особено нощем! — призна си и младият лейтенант на Сюркуф.

— Но вие може би не знаете, че ескимосът в своя каяк възпроизвежда игрите на тюлена. Премията се през гръб и подскача в галоп както тюленът палува, когато се разгони. И лодкарят, и каякът са покрити с непромокаеми кожи...

И отец Лантерние продължи с останалите подробности.

След като доказа на Сюркуф всички предимства на каяка при предстоящите морски сражения, той накара един от своите монаси да навлече някакво подобие на ескимоски дрехи и каска, напомняща глава на морско свинче. Морякът успя да се побере в каяка и Сюркуф се убеди, че начинанието на отца е сериозно. Изказа задоволство, като все пак направи малка забележка:

— Разбирам, че ако се костюмират като тюлени, моряците ще могат да измамат англичанина и да абортират. Но едно не ми е ясно — как ще долепят до борда на кораба мината, която ще го вдигне във въздуха?

— Поставил съм всяка мина в нещо като надут с въздух мехове — обясни отец Лантерние. — Като ги потопиш във водата, те изплуват малко над нея и заприличват на тюленови гърбове. Три каяка съм предвидил за пренасяне на мините. Докато един от тримата монаси забива железната кука, която ще закрепи мината към туловището на кораба, вторият монах ще пробие меха и ще извади фитила, а третият ще го запали.

— Отче Лантерние — каза Бренвил, — вие не сте пропуснали нищо в своята прозорливост.

— Утре ще си построим лагер на пет левги път от Сурат — подхвана отново отец Лантерние. — Ще се настаним край брега на морето и почваме упражненията. Щом добием пъргавината на ескимосите, а това ще стане за петнайсетина дни — ще почнат да падат първите мъгли на дъждовния сезон. Това ще ни помогне, особено нощем.

— Когато добиете увереност в собственото си изобретение, изпатете да ни предизвестят — каза Сюркуф. — Ще дойдем двамата с Бренвил да наблюдаваме как ще маневрирате.

Двайсет и два дни по-късно, в една ранна привечер, двата корсарски кораба бяха вече готови за отплаване. Когато мракът се сгъсти и падна мъгла, отец Лантерние пусна „патиците“ си във водата, както сам се изразяваше. Сиреч каяците напуснаха „пристанището“. Малко подир тях двата корсарски кораба вдигнаха котва и без да издуват платна, също отплуваха.

Още не бе изтекъл пълен час, когато четири ужасяващи експлозии оповестиха, че четири неприятелски кораба са вдигнати във въздуха. Стана явно, че при тези почти едновременни взрива монасите на отец Лантерние са действували организирано. Остатъкът от английската флота се разбяга от страх, да не би да го последва същата участ. Морето бе свободно!

Никой така и не разбра, как корсарите успяха да взривят английските кораби. Имената на Сюркуф и лейтенанта му всяваха ужас у неприятеля.

Двамата корсари бързо прекосиха океаните и моретата от Сурат до Сен-Мало. Ала в дългия си път те плениха и потопиха толкова английски кораби, че офицерите и екипажите им спечелиха десет милиона франка, причинявайки на Англия щети за сто милиона. Представяте си, нали, как тържествено бе посрещнат славният корсар, когато слезе на сушата в родния си град Сен-Мало, след като проби блокадата, за която ще ви разкажем по-нататък.

ГЛАВА ДЕВЕТА

РЕВНОСТТА НА ТАЛИЕН

Сен-Мало! Какъв живописен и чаровен град, кацнал предизвикателно върху родната си бретонска канара, срещуположно на Англия, от която този град никога не се е боял, и с която често е влизал в схватки. Струва ти се, че със своята средновековна крепост, със старите си каменни кули и надменната си феодална външност, Сен-Мало е съхранил неизпепелената от осем века насам омраза към англичанина — вечен съперник и вечен враг. През време на Великата френска революция тази омраза бе стигнала до своя пароксизъм.

Сен-Мало бе гнездо на корсари, роден град на Дюге-Труен, един от предците на Сюркуф, родно място и на самия Сюркуф — този бич за англичаните. Градът се бе превърнал в прицелна точка за враговете му от Албион, от която те не отместваха окото си, и срещу която поддържаха сериозни морски сили. Два кораба и две фрегати, един военен бриг, една шхуна и три кеча блокираха залива на пристанището му.

Риболовът не спореше. Блокадата можеше да се пробие само при голяма буря, когато англичаните се виждаха принудени да се отдалечат от брега, за да не пострадат корабите им.

Обаче техните военни кораби постоянно кръстосваха Ламанша и пленяваха всеки наш кораб, дръзнал да се възползува от бурята.

Гладът бе притиснал като в железни клещи Сен-Мало. Гражданите измираха от глад. Една заран недоволството достигна крайния си предел. Някаква малка платноходка, претоварена с отчаяни люде, се опита да пробие блокадата, ала бе пленена от неприятеля. Моряците, които управляваха платноходката, бяха истински мъже: капитанът им, стар морски вълк, се радваше на всеобщото доверие. Откъм сушата духаше благоприятен вятър, нощта беше безлунна и мъглива, но напук на всичко, англичаните заловиха платноходката!

Опитите да се мине през блокадата пропадаха. Никога такъв ураган от гневни слова не беше се разразявал над „Спирката на

шегаджиите“, както назоваваха кръчмата, гдето се сбираха моряците. Лицата на посетителите, изтощени от глада, ставаха още по-бледи от обзелото ги възмущение. Очите им искряха и пламтяха от ярост. Шумът от силно възбудените гласове се издигаше като ропот чак до небето.

Отнякъде се зададе едно духовно лице. Какъв гигант! — си казаха всички. Отиваха му и одеждите на флотски свещеник и голямата брада, и кръстът, дето висеше на врата му, и широкополата шапка. Когато правеше огромните си крачки, вятърът развяваше гънките на расото и те шумно изплющяваха.

Зад него ситнеше клисарят му — гърбушко с измъчен вид, подобие на черен дявол, с грозно тяло, но широки плещи и огромно туловище, поставено върху криви като на дакел крака — патрави, но с могъщи мускули и със стигащи до земята ръце на горила. С две думи, целият му външен вид говореше за страховита сила. А каква хитрост се криеше в очите му на граблива птица! А как се хилеше тоя клисар, какви гримаси правеше с маймунското си лице!

После се зададоха неколцина техни съграждани — мъжаги с лица, загорели от слънцето на тропиците, обливани от водите на всички океани; храбреци, патили и препатили. Приветствуваха ги най-радушно като знатни свои съграждани, с яки ръкостискания, но тихичко ги разпитваха за това-онова, защото ги смущаваше присъствието на флотския свещеник.

И наистина, от него се излъчваше нещо, което впечатляваше тълпите; усещаше се, че той се е явил тук, натоварен с изключително важна мисия.

Някакъв роднина на един от матросите, придружаващи свещеника великан, веднага зададе на братовчед си въпроса, който вълнуваше всички:

— Що за птица е тоя поп?

— Това е отец Лантерние, флотският свещеник на Сюркуф. А ние сме двама от неговите калугери.

Сякаш тая искра запали електрически ток, който разтърси цялата тълпа! Пред тях стоеше значи, всеизвестният флотски свещеник на Сюркуф! А тия тук бяха прословутите монаси, за чиито подвизи от няколко месеца насам се говореше по цяла Франция!

Да, славният флотски свещеник на Сюркуф стоеше пред тях от плът и кръв! Но щом Сюркуф го прашаше при тях, току-виж и самият той цъфне тук! Ще го видят най-сетне тоя Господар на моретата, страшилището за англичаните, тоя опасен „корабоядец“, за чиято глава Индийската компания бе определила огромна награда! Та той не бил забравил родния си град и идвал да освободи Сен-Мало! Сякаш зората на надеждата грейна на хоризонта и нейните лъчи озариха цялата тълпа.

* * *

В това време отец Лантерние се беше изкачил на някаква площадка горе на скалите, високо над главите на събралите се. Той се изкатери на канарата с невиджан устрем и разпери широко ръце над тълпата. Всички замълчаха.

Жителите на този град още тачеха заветите на християнската вяра и разбираха библейския език. С могъщия си, отекващ до дъното на душите глас, отец Лантерние подхвана оная своя проповед, запечатила се навеки в историята на Франция:

— Братя! Дойде нашето време! — провикна се отецът. — Настъпи часът на освобождението! От Изток по пенливите вълни на океаните, тласкан насам от ветрищата, пристигна един велик човек. Той ще срази английската флота, ако вие, жителите на Сен-Мало, се вслушате в моя глас и заедно с мен се втурнете срещу неприятеля като стадо гладни акули. Трябва да превземем английските кораби или да ги прогоним! Морето ще бъде свободно! Чудото ще стане! Предизвестие за него ще получите от стадо тюлени, носещи по един човек на гърба си! Те ще се появят в залива на пристанището! Утре в ранни зори очаквайте чудото, което ще предшества нашата победа! Толкова засега!

След тия свои думи отец Лантерние скочи в подножието на канарата, а после с великански крачки прекоси смаяната, занемяла тълпа и изчезна заедно с придружителите си.

Не е трудно да си представим какво стана по-нататък. Думите му бяха разтърсили тълпата. Някакъв странен екстаз завладя целия град,

където възбуждението стигна до крайния си предел и само нощта внесе едва забележимо успокоение на страстите.

... Призори на другия ден всички кораби, които от дълго време дремеха във водите на пристанището, бяха завладени и претоварени до потъване от гражданите на Сен-Мало. Не след дълго по кейовете, почернели от народ, настъпи суматоха. Под бледорозовия светлик на изгряващата зора, обагрила и тихите пристанищни води, се появи стадо премятащи се тюлени. Отвред се понесе вик:

— Ето ги! Ето ги!

И те наистина пристигаха, правейки обиколка на пристана сред невиджана гълчава. Бабичките се кръстеха, младежите се смееха на чудноватите подскоци и премятаници на тюлените. Ала китоловците се досетиха:

— Вижте! Вижте! Ескимоски каяци! Дошли са ескимоси! — крещяха те.

Най-сетне всичко живо се досети... Не напълно, но все пак. Каяците спряха пред пристанищното управление и корсарите поздравиха гражданските и военните власти. Най-накрая ескимосите съблякоха кожените си дрехи и скочиха на кея. Отец Лантерние заповяда на корсарите да застанат в две редици, след което ги представи на властите.

Началникът на пристанището произнесе кратко слово за добре дошли и бе поздравен с оглушителни аплодисменти. След церемонията всеки се надпреварваше да кани на гости „монасите на отец Лантерние“. Те разказаха, как през нощта успели да минат през английската блокада, плавайки пред Сюркуф и флотилията му от пет корсарски кораба, които чакали в открито море моряците от Сен-Мало да им подадат ръка за помощ. Ето как общественото мнение в града бе подготвено за идеята всеки жител на Сен-Мало да вземе участие в най-дръзката морска битка от онази епоха.

Тюлените на Сюркуф не си загубиха времето в празни приказки. Те бяха получили заповед от Сюркуф да започнат преговори да се закупи, на името на всеки от тях, по един хубав платноход, който можеше да пренесе от сто и петдесет до двеста души. Всеки кораб бе заплатен в брой от един корабоприитежател — братовчед на Сюркуф.

* * *

Веднага след сключените сделки осмина барабанчика възвестиха по кейовете, че от името на Сюркуф, отец Лантерние наемал в корабите си всички снабдени с позволително смелчази, които биха пожелали да отпътуват на бившите търговски кораби, превърнати вече в корсарски. При подписването на договора моряците получавали и по един луидор, а при качване на корабите за отпътуване — по деветдесет франка, от които трябвало да оставят на семействата си по шейсет.

Ставало дума да се нападне английската флота, щом Сюркуф влезе в бой с нея. От пленяването на тази флота щели да се спечелят повече от десет милиона франка, като подир това се очисти целия Ламанш от англичаните и се издебне неприятеля навред, и се пленят много други търговски или военни кораби. Дяловете от печалбите щели да бъдат огромни. Всеки кораб щял да се командва от един от тюлените на Сюркуф, а пък адмирал на флотата щял да стане отец Лантерние.

Тези предложения бяха посрещнати най-възторжено; повече от шест хиляди души се надпреварваха кой по-напред да се запише. Но капитаните бяха много придирчиви и първо се погрижиха да си подберат офицерския състав, като отхвърляха всеки, който не беше моряк. После заедно с тях определяха състава на боцманите и помощник-боцманите и накрая, като определиха целия състав, всеки кандидат бе огледан, обсъден, премерен на ръст и тегло и бе приет или отхвърлен. По този именно начин се записаха около три хиляди души. От тях не всички бяха матроси, но до един бяха чеда на морето.

В полунощ екипажите бяха попълнени, барабанчиците биха обща тревога, а тръбачите изсвириха „всички на борда“. Всеки изтича на своя кораб, където заплатата се раздаде според договорените условия.

Нощта бе непрогледна — нямаше луна, мъгли забулваха звездния светлик. Време само за нападение! Капитаните организираха екипажите си и показаха всекому работното място и бойния му пост. Отец Лантерние се качи на най-мощния бриг и зае челното място. До трицветното френско знаме той нареди да поставят и черното знаме на безпощадните битки. Могъщият глас на флотския свещеник отекна и

заповяда вдигане на котвите. Значи тръгваха още тази нощ! Радостно „ура“ гръмна чак до небесата. Тълпата крещеше: „Да живее Републиката!“. Възторженият дух на Сен-Мало литна към моряците по мачтите и завладя цялата флота.

Вдигнаха котвите и полуопънатите бели платна се издуха от полъха на нощния бриз. Отпусаха ги точно толкоз, колкото да изведат незабележимо корабите въвн от пристана. Застанали на рейд в открито море към десет часа вечерта, моряците видяха, че нейде далеч зад английските кораби заискри бляскав фойерверк, а сетне угасна. От борда на брига на отец Лантерние долетя гръм от експлозия и нов фойерверк блесна над брига. Тогава гласът на отец Лантерние отекна гръмовно над вълните, мощен като бойна тръба:

— Граждани на Сен-Мало! Вашите съдбини зависят от острието на сабите ви! Сюркуф ще нападне англичаните! Нека и ние се стоварим връз тях! Той е нашият лъв, нека ние бъдем неговите зли псета! Напред към плячката! Смърт на англичаните!

Трите хиляди моряка повториха гръмогласно призива, цялата флота опъна платна и се плъзна към корабите от блокадната линия. След пет минути затрещяха и оръдията!

* * *

Но не Сюркуф бе дал командата за оръдейната стрелба. Той не си губеше нито времето, нито барута, а маневрираше така, че да превземе английските кораби на абордаж. Екипажите на неговите съдове щяха да видят един противник, несравнимо по-силен и по-добре въоръжен от тях. Сюркуф разчиташе главно на една специална мярка, която бе взел. По пенливата бразда зад всеки негов кораб плаваше почти невидима по една дълга и ниска пирога. В момента на абордажа, двайсетина души скочиха във всяка пирога в очакване на сгодния миг за намеса, когато корсарите почнат ръкопашната схватка с хладно оръжие. Щом по-голямата част от всеки корсарски екипаж скочеше върху палубите на английските кораби, весларите на пирогите трябваше да се хлъзнат покрай тях, да спрат под кърмата им и да ги нападнат оттам, което пък щеше да представлява много сполучлива диверсия. Сюркуф бе съставил плана на битката с присъщата му

прецизност, беше изчислил всичко, без да разчита на случайността. Нещо повече — той бе изпратил отец Лантерние да вдигне на крак Сен-Мало. Флотският свещеник и неговият ескорт лесно прекосиха през нощта линиите на блокадата. „Тюлените“ се движеха по дирите им и също прекосиха блокадата. Сега вече две флоти бяха разперили платна срещу неприятеля.

Неговите кораби бяха разтърсени от бойната тръба тъкмо когато по-голямата част от екипажа им спеше. Знайно е, че на разбудените внезапно хора им е необходим поне час, за да възвърнат напълно волята и енергията си. Ето защо, трийсет и пет минути след първите оръдейни изстрели, флотата на Сюркуф вече се биеше с врага, а след около петдесет минути към битката се присъедини и флотилията на безстрашния отец Лантерние.

Страшна бе гледката на първото абордиране върху неприятелските кораби! Англичаните бяха много повече и първите им залпове без малко не пометеха всичко, но корсарите избягнаха този удар, като лягаха по корем на палубата, и скачаха отново срещу врага, щом той се заловеше да зарежда пак оръдията. За пет минути се размениха много удари със саби, бравички и щикове. Корсарите първо разкъсаха редицата на войниците от марината, които бяха стреляли с оръдието, но бяха отблъснати от многобройните матроси от запаса. Тъкмо когато положението ставаше почти безизходно, върху гърба на англичаните се стовариха моряците от пирогите и битката отново се подхвана. При все това, неравенството между двата противника бе в полза на англичаните, когато се изсипа лавината на „тюлените“. Жестоки, обладани от безмилостна ярост, те се сгромолясаха стремглаво върху неприятелските палуби, помитайки всичко пред себе си. Съпротивата се оказа немислима! Пълен разгром!

Френските офицери се намесиха, за да предотвратят поголовното клане. Сюркуф издаде мигновено следната заповед: да се натикат всички пленници в два определени от отец Лантерние кораба, с които да бъдат отведени до Сен-Мало, а оттам — прехвърлени върху флотилията, която вече се насочваше към Брест. Понеже бяха добри ветроходи, тия два кораба щяха да догонят бързо флотилията.

Можете да си представите, каква радост обзе жителите на Сен-Мало, когато пленените англичани бяха свалени на сушата, за да минат в строй по кейовете и улиците на града. Сен-Мало искаше да посрещне

с овации корсарите от двата кораба, които бяха довели англичаните. Но капитаните им веднага поеха към открито море, по посока на Брест.

* * *

Сюркуф не беше от онези, които след победа заспиват върху лаврите си. Той съумя да извлече от своята победа смайващи предимства. Макар че нашите пристанища бяха блокирани навред по Ламанша и по атлантическото крайбрежие, англичаните поддържаха малобройни сили пред всяко от тях и на бърза ръка вдигнаха блокадата, защото почувствуваха слабостта си в сравнение със Сюркуф. Не след дълго те пак обединиха силите си, значително укрепиха флотата си, която подгони корабите на корсаря, готова да ги унищожи.

Сюркуф усещаше врага зад гърба си, но винаги му се изплъзваше. През това време нашите френски пристанища не бяха блокирани, в тях влизаха и излизаха безброй кораби. През тия честити дни на затишие бе доставено много жито, а това намали цената на хляба. Накрая Сюркуф, преследван отвред, отплува към Байон, прие капитаните си на борда на своя кораб и им каза следното:

— След като измел англичаните от Ламанша, един велик холандски адмирал закачил горе на голямата си мачта една метла, която оставила позорно петно върху честта на цяла Англия. И на нас сега ни предстои да се разделим, след като изметохме англичаните. Нека всеки един от вас, подобно на славния холандец, закачи по една метла на голямата си мачта!

Така ще се знае, че сте служили във флотата на Сюркуф! Нашата плячка е на сигурно място. Всеки ще си получи своя дял, както сме се договорили. Тъй като аз съм купил корабите, които вие използвате, аз ставам ваш корабоприетел при общоприетите условия и ще имам дял от вашата плячка. Дали ще пътувате с тях, където си поискате, дали ще се сдружавате или ще действувате поединично — ваша воля! Не пропускайте само да пленявате по възможност повече английски кораби и не си поплювайте с неприятеля! От този момент нататък вие сте свободни да пътувате, където си поискате и нямате друг капитан освен самите себе си! Сега аз ще слеза на сушата заедно с Бренвил и

отец Лантерние, защото трябва да изпълним важна мисия в Париж. Казвам ви довиждане или сбогом, нали всичко зависи от превратностите на съдбата. Бъдете смели и дано имате попътен вятър!

Сюркуф стисна ръка на капитаните си, а после скочи в лодката с двамата си приятели и техните ординарци-матроси. Собственият си кораб той повери на един опитен офицер.

* * *

Докато Сюркуф правеше първите си стъпки на сушата, флотата му се разпръсна и изчезна в безбрежния океан. Англичаните я търсиха дълго време, но след огромните загуби, които им бе нанесъл Сюркуф, бяха разбрали, че корсарите водят само изолирани битки с тях.

Известна е славната гибел на републиканците от военния кораб „Отмъстител“. Тогава чакахме конвой американски кораби, натоварени с жито, за да спасят Франция от глад. Една английска флотилия шеташе покрай нашите брегове, за да попречи на конвоя да стигне до целта си. Нашата флотилия от Брест беше в плачевно състояние, защото всички офицери бяха емигрирали. Налагаше й се обаче да влезе в бой и да задържи английската флота, докато мине конвоят.

В такъв един момент изпъкна личността на представителя на народа Жан Бон Сент-Андре, който наелектризира града, пристанището, арсенала, набързо произведените офицери и техните екипажи. Неговото патриотично слово въодушеви цял един морски свят, който излезе на жесток бой с англичаните в присъствието на Жан Бон Сент-Андре. Героичната битка завърши с поражение. Потъващият кораб „Отмъстител“ бе подканен да се предаде, но той отказа да сваля флага си, а екипажът му, събран на кърмата, полетя към морската бездна с трибагреника в ръка и с възгласа „Да живее Републиката!“. А човекът, който спаси Франция от глад (защото конвоят с житото успя да мине посред битката), споменатият Жан Бон Сент-Андре, се намираше вече в Париж. Той бе приятелят, към когото се обърна Сюркуф, за да го попита кой генерал би се съгласил да замине при гиковара в Индия и да пропъди англичаните от тази страна. Щом пристигна в Париж, Сюркуф получи от Жан Бон Сент-Андре покана за вечеря в „Тримата провансалски братя“, всеизвестната кръчма в Пале-

Роял, онова гнездо на революционери, където Камий Демулен бе произнасял възторжените си речи. Сюркуф и Жан Бон Сент-Андре изпитваха взаимно уважение и считаха, че са достойни един за друг.

Жан Бон Сент-Андре бе надарен с ясен и светъл ум, при това точен и прозорлив. По-скоро кипящ от енергия, отколкото от ентузиазъм, той не обичаше да си прави илюзии за каквото и да било. С две думи, Сюркуф бе избрал най-подходящия човек, който да му посочи съответния генерал — бъдещ главнокомандващ на армията на раджата от Барода. След поднасянето на десерта, докато отец Лантерние и Бренвил изпразваха бутилки шампанско, Сюркуф вече бе поставил своя въпрос на домакина си и му бе изложил положението в Индия.

— Скъпи ми капитане — каза му Жан Бон Сент-Андре, — открил съм вашия човек. Той се казва Бонапарт.

— Победителят от Арколи ли?

— Да.

— И смятате, че той ще се съгласи?

— Почти съм сигурен в това. Та той вчера ми каза — за кой ли път — че в наши дни за гениалния пълководец било много трудно да осъществи мечтата си за покоряване на Европа: „Тук е много тясно за човека, решил да извърши велико дело!“ — провикна се той и сподели с мен, че един голям пълководец и с трийсетхилядна армия би могъл да възстанови империята на Александър Велики.

— Да не би тоя човек да притежава гения на Цезар? — попита Сюркуф.

— Той е корсиканец, а италианският гений носи на крилата си мечтата за всесветско могъщество. Тя му е завещана от римляните, от тяхната република и от империята им. Макар и роден в Корсика, Бонапарт произхожда от Рим. Когато говори, той мечтае на глас за господство и за грандиозни победи. А тази мечта не го напуска нито за миг... Вие ще го чуете да мечтае на глас, както го чух и аз.

— Та той е опасен за Републиката! — рече Сюркуф. — Преднамерено ли го превъзнасят толкоз?

— Скъпи ми Сюркуф, той изпъкна първо при обсадата на Тулон, а после стана началник на военната артилерия, която защити границите ни срещу пиемонтците. Там изгря звездата на младия артилерист! За награда му дадоха генералски еполети и той започна да

прави мили очи на Барас, който имаше голямо влияние в Конвента. Барас го ожени за Жозефин дьо Боарне. При все това Бонапарт почна да става неудобен. Страхуваха се от неговата популярност и решиха да му я отнемат. За тази цел го пратиха да командва малката гола и боса армия, която се биеше срещу Пиемонт и Австрия. Той обаче изрита пиемонтците и австрийците чак до Алпите, влезе в Италия, бързо разшири завоеванията си и застави противниците си да подпишат мир. Но ето че наскоро пак се появи тук и Барас, подобно на всички останали, го счита за неудобен.

— Изпратете го в Индия! — рече му Сюркуф. — Гиковарът има нужда от човек като него!

— Ние имахме малко по-друг план: да му дадем тридесетина хиляди войници и да го пратим да завоюва Египет. Да си скалъпи там каквото си ще кралство. Успяхме да му внушим тази идея. Тя много му допаднаше преди победите му в Италия, но сега вече не го въодушевява чак дотам. Да стане крал на Египет му се струва дреболия. Но ако го убедите, че след Египет може да завоюва Мала Азия, Персия и Индия, ако му осигурите подкрепата на гиковара, той ще приеме. Само не му споменавайте, че ще стане генерал на заплата при гиковара. Представете му този индийски махараджа като обикновен негов съюзник.

— Разбирам! Ще му говоря за раджата като за полезен и могъщ съюзник. Но кой ще ме свърже с Бонапарт? — попита Сюркуф.

— Ще ви запозная с Барас. На някоя от вечеринките му той лично ще ви представи един на друг. Там ще видите и генералшата — прелестна креолка, но по-старичка от него. Този рязък и opak корсиканец е запленил от нейния чар... и даже я обича...

* * *

На другата вечер, според уговорката, двамата пак се срещнаха на вечеря в „Тримата братя-провансалци“. Жан Бон Сент-Андре кимна на кръчмаря да ги остави сами, стисна ръка на приятелите си и им каза:

— След вечерята ще ви заведе у Барас. Бонапарт ще бъде там. Интимен прием.

— Облекло официално, така ли? — попита Сюркуф.

— Нали си носите корсарските дрехи? Та те са като униформите на флотските офицери. Следователно ще спазите церемониала. Впрочем ще станете за посмешница, ако се нагиздите като „невъобразимите“.

Известно е, че по онова време контетата носеха прозвището „невъобразими“, тъй като наистина се издокарваха по невероятен начин: впити в бедрата гащи с най-ярки цветове, сюртук в нежни тонове с яка стигаща отзад чак до темето, с поли на сюртука проточени до петите, с жилетка с ревери и големи джобове. И тия женствени мъже, които се преструваха на безкрайно изнежени, носеха бастуни колкото боздугани, за да... громят с тях революционерите, преструвайки се на реакционери.

— С такива ли юначаги ще си имаме работа на приема у Барас?
— попита пак Сюркуф.

— Никоя сбирка не минава без тях! — отвърна му Сент-Андре.

Сюркуф се намръщи.

— Гледайте само да не ги сбъркате! — продължи Жан Бон Сент-Андре. — Сега е на мода всички млади да се контят като „невъобразими“. Но повечето от поддалите се на това течение, съвсем не са такива, каквито се показват на този маскарад. Впрочем, няма да съжالياват. На приема ще има много очарователни жени. На първо място генералшата, а после и кралицата на красотата, госпожа Талиен.

— Цял свят говори за нея! — възкликна Бренвил. — Само че ние, морските мечки, нищо не знаем за тази жена.

— Скъпи мой, нейната история е истински роман. Дъщеря на Кабарюс, най-богатия испански банкиер, тя била в Бордо, когато Талиен пристига като пълномощник на Конвента и на Комитета за обществено спасение, за да въведе извънредното положение и да избие и роялисти, и жирондинци. Кабарюс и дъщеря му също били между уличените. За да спаси главата на баща си и своята, дъщерята на банкиера се съгласява да стане госпожа Талиен!

— Нима Талиен е такъв негодник! — провикна се Сюркуф. — Та той е злоупотребил с властта си, за да наложи своята воля над една млада жена! Това е чудовищно!

— Прав сте. Талиен се връща в Париж, където Робеспьер продължава своята зловеща игра, чиято ужасяваща същност е да гилотинира едни подир друг ръководителите и забележителните

личности от всички републикански партии с явната цел да наложи диктатурата си. Талиен пристига в Париж в момент, когато Робеспьер е вече съвсем освирепял и му се иска да покоси до край републиканските редици и естествено — самия Талиен. Робеспьер издава заповед да хвърлят госпожа Талиен в тъмница и срещу нея да се организира процес.

— Щом е толкова красива, колкото твърдите — взмути се Бренвил, — щеше да бъде много жалко, ако ѝ бяха отрязали главата.

— Тя сама си я спаси! От тъмницата тя писа на мъжа си, че ще разкрие неговата подлост, ако той позволи да бъде осъдена на смърт. Талиен грабнал един кинжал и го поставил на преградата пред съдиите, готов да убие бъдещия диктатор, ако Конвентът не го прати на гилотината. Това бе прочутият термидорски сблъсък, довел до трагичната смърт на Робеспьер, след три удара на гилотината. Госпожа Талиен бе спасена. Днес тя е кралицата на Париж.

— Ще я видим ли най-сетне?

— След два часа.

— Тя обича ли съпруга си?

— Мрази го страшно, но дважд повече го презира. Всъщност съумяла е да си намери влиятелни приятели и Талиен е длъжен да се съобразява с нея. Но той я ревнува толкова много, че е готов и на убийство.

— Нима този тъй високопоставен господин е убиец? — попита Сюркуф.

— Той си служи с наемни убийци, които предизвикват скандали с любовниците на жена му.

— Това ми напомня нравите на Регентството! — отбеляза Сюркуф. — Нима ще изпаднем в упадък, подобен на оня след царуването на Луи XIV?

— Не ми се вярва! — каза Жан Бон Сент-Андре. — Европа ще ни принуди да се бием с нея, а докато воюваме, дори да престанем да бъдем граждани, поне ще си останем мъже.

Но тъй като политиката не съблазняваше Бренвил, той върна разговора на женската тема.

— Мислех — каза той, — че госпожа Бонапарт има дъщеря и син и то доста голям, ако не се лъжа. И двамата били от брака ѝ с господин дьо Боарне.

— Точно така, капитан Бренвил — каза Сент-Андре.

— Но тогава... тя не ще да е съвсем млада?

— Родена е в Троя-з-Ил в Мартиника на 23 юни лето господне 1763-о, което означава, че се омъжила повторно на тридесет и две години. Ала е младоллика и много привлекателна. Пленява със своята изящност и гъвкава походка, и с креолската си нега.

— Трийсет и четири годишна, значи — шепнеше си Бренвил. — Сърцето ми няма да го позволи. На всичкото отгоре и вдовица... с две деца...

Разговорът приключи. Платиха вечерята на кръчмаря, който всячески се мъчеше да угоди на гостите си. И докато пяхаше в джоба си тлъстия бакшиш, той не можа да не сподели с тях.

— Ваша милост умее да се отплаща по-добре от генерал Бонапарт, който плащаше направо на касата своите мизерни два, два и половина франка, които ревниво криеше в портмонето си.

— Защо? — попита го Сюркуф.

— Защото го беше срам да остави на масата такава нищожна сума.

— Бедността не е порок — вметна отец Лантерние.

И след тези евангелски слова компанията напусна кръчмата „Тримата провансалски братя“ и се качи на един от широките едновременни кабриолети. Нетърпеливият Бренвил попита:

— Къде отиваме?

— Право в Шайо! — обясни му Жан Бон Сент-Андре.

— Предградие ли е това?

— Не. Село, същинско село пред портите на Париж.

— И големец като Барас живее там? — учуди се Бренвил.

— Да, и то в едно прекрасно имение.

— Всъщност — попита Сюркуф, — този Барас наистина ли е благородник?

— Той е аристократ и при това велможа от стар, много стар род. Фамилията Барас датира от прадревни, бих рекъл даже от праисторически времена. Първите Барасовци са съвременници на най-старите канари в Прованс.

След малко колата спря и всички слязоха. Един швейцарец отвори голямата порта и придружи посетителите до монументалната площадка на входната кула, където ги очакваха лакеите и вратарят.

— Хиляди дяволи — изруга Сюркуф, — тук ми намирисва на стария режим!

Когато дойде на власт, Барас се настани в един стар дворец в Шайо, който бе наистина величествен със своя парк от вековни дървета, с пристройките си, големите дворове, широки поляни и хубавите градини във френски стил. Вратарят обяви имената на пристигащите и заслепените от разкоша корсари влязоха в огромен стилиен салон, където двайсетината гости просто се губеха.

Интимна вечер! Ала без да са облечени в тоалети за гала прием, жените бяха безкрайно нагиздени. Салонът на Барас беше светилище на модата и в него човек винаги можеше да срещне красиви жени.

Тази вечер Жозефина изглеждаше още по-хубава и напълно оправдаваше страстта, която Бонапарт изпитваше към нея. Умна и хитра кокетка бе тази креолка, преминала вече тридесетте, но макар майка на две деца, тя младееше за годините си. С нежната си усмивка и мекотата на жестовете си, с милващия поглед и с оная едва долавяща се ласкавост, тя притежаваше божественото очарование на висшите женски същества. Щом я зърнеш, човек я възприемаше като някаква богиня на добротата и отзивчивостта.

Близо до Жозефина седеше друга една богиня — госпожа Талиен, високомерна, горделива и властна. Дръзка, самоуверена хубост, излъчваща колкото олимпийско спокойствие, толкова и нещо възбуждащо чувствата. Тя като че винаги хвърляше предизвикателството да бъде покорена — тъй много напомняше на ония мраморни статуи на чудни хубавици, които ни е завещала Античността. Но всекиму бе известно, че тази мраморна статуя оживяваше в зависимост от прищевките на една страстна, пламенна натура, въпреки презрителната ѝ наглед поза.

Около тези две кралици на красотата се въртеше цял рояк други прелестни млади жени и момичета, облечени също в старогръцки стил. Художникът Луи Давид, създател на неокласицизма в изкуството, бе наложил и в женската мода стила на древните атинянки.

Бренвил бе прекалено влюбчив, за да не се поддаде на магията на тази жена. Затова веднага помоли да ѝ бъде представен. Рядко привлекателен бе пустият му Бренвил. Можеше да развесели и най-намусеното женско лице. Преследваше го обикновено мълвата, благодарение на която той ставаше звезда номер едно. Любовта му с

онази, която стана негова жена, отвличането ѝ, интригата с принцеса Сурвана — цялото негово минало завладяваше женските сърца и Бренвил се видя принуден да разказва своето житие-битие. Той направи това без поза и суета, весело, духовито и пожъна огромен успех.

В това време Сюркуф бе обсебен от Барас, и то не без умисъл. Бонапарт бе също там. След като привършиха с поздравите, Барас си поприказва няколко минути с Жан Бон Сент-Андре и корсарите, а после ги представи на Бонапарт, който макар и в началото въздържан, бързо се поотпусна. Той пръв засегна въпроса, който ги вълнуваше.

— Диоген — каза той на Сюркуф, — търсеше човека, а вие, както ми се струва, търсите генерала.

Сюркуф разказа в общи линии за живота си в двора на гиковара.

— На друг генерал, по-малко известен от вас, аз бих предложил да стане главнокомандуващ армията на гиковара — подметна той. — Ала победителят от Риволи^[1] трябва да се яви в Индия начело на собствената си армия. След като победите в Египет...

— Извинете! — прекъсна го Бонапарт. — Аз също мечтаех за този поход още преди кампанията ми в Италия. Днес обаче се колебая. Египет е съвсем незначително бойно поле за моите възможности.

— Че кой ви пречи да го разширите — попита Сюркуф. — Противникът ли? Та вие ще го биете навсякъде. За Александър Велики Египет беше крайно необходим, не само за да завладее Персия и Индия, но и защото е чудесна база за разгръщане на бойни операции... Вие ще последвате примера му. С тридесет хиляди войници ще покорите Египет, ще го организирате, ще завладеете Мала Азия, след което ще имате достатъчно злато, за да издържате една голяма армия, начело на която ще поставите френски офицери. В такъв случай, кой ще дръзне да ви се противопостави в Ориента? В Индия ще имате за съюзник гиковара и ще изритате англичаните оттам, а вие ще станете господар на тяхно място. Всички раджи в Индия ще станат ваши васали и вие ще бъдете най-могъщият император на света.

Тази мечта озари като светкавица зениците на Бонапарт. Той хвана под ръка Сюркуф и го отведе в парка, където дълго се разхождаха. Всички гости разбраха, че Бонапарт ще се върне въодушевен от предложението на корсаря.

Тъкмо тогава вратарят обяви пристигането на нов посетител и дьо Бренвил забеляза, че госпожа Талиен пребледня. Той побутна дьо Сен-Рюпер, очарователен младеж и братовчед на Барас, за да му обясни промяната на изражението ѝ.

— Нищо чудно, че госпожа Талиен пребледня от гняв — каза дьо Сен-Рюпер. — Няма и шест седмици, откак Ла Периер уби последния ѝ любовник.

— Разбирам! — рече дьо Бренвил. — А кой е този Ла Периер?

— Наемен убиец от висока класа! Една от първите шпаги на Париж, обслужващ тайно и предано оня, който му даде най-добро заплащане.

— Значи, той е получил пари и за този дуел! — учуди се Бренвил.

— Това не остави у никого сянка от съмнение.

— И кой бе човекът, който му е заплатил?

— Самият Талиен. Той е ревнивец, но не към всекиго, защото често си е затварял очите. Най-много се ядосва, когато жена му се покаже благосклонна към някое младо и хубаво момче.

— Ами ако този господин Ла Периер бъде убит на свой ред, какво би казала тогава госпожа Талиен? — попита Бренвил.

— Ще остане предоволна!

— Тогава ще го убия аз! — закани се Бренвил.

— Не го закачайте! Той стреля превъзходно. Това е Сен-Жорж^[2] на нашата епоха.

— Вие ще бъдете вторият ми секундант, а Сюркуф — първият!

— Капитане, не се оставяйте да ви убият! — предупреди го Сент-Андре.

— Нищо подобно! Аз ще убия тоя наемник! — каза Бренвил, като усмивката не слизаше от лицето му. — От вас искам само едно да насочите разговора към фехтовката.

— Няма да ми бъде трудно!

— Но как допускат в салоните подобен мизерник?

— Това е така, защото не избухна никакъв скандал. Нищо не бе доказано. Ла Периер е от доброто общество. Участвувал е в много дуели и е убил пет-шестима свои противника. Но кой би могъл да установи, че е вземал подкупи... Никой. Нещо повече, той е от хората,

от които всички се боят. Никому не се иска да бъде пронизан от шпагата му! А при Ла Периер грешка няма.

— Да... сигурно... — измърмори Бренвил.

След като поздрави дамите, които го посрещнаха особено хладно, Ла Периер се приближи към младите господа и почти веднага се намеси в разговора, подет от Сен-Рюпер, за разликата между френската и италианската фехтовка. Дьо Бренвил не обелваше дума, обаче Ла Периер изказа мнението си с апломб, граничещ с безочие. Едва тогава дьо Бренвил се намеси в разговора:

— Ей богу — каза той. — Вие придавате прекалено голямо значение на фехтовката. Уверявам ви, че по време на абордаж нито един фехтовач не би могъл да се мери, с който и да е смел моряк.

— Но, капитане — каза Ла Периер, — тук не става дума за абордажа. Говорихме за фехтовални зали и дуели.

— Аз съм на особено мнение по въпроса за дуелите — каза твърдо дьо Бренвил. — Считаю, че и най-силният фехтовач в зала, щом застане в изходна позиция, едва ли има предимство пред някой по-слаб, но еднакво смел противник, ако и двамата се придържат честно към правилата на играта. Но ако някой честен дуелист се изправи лице в лице срещу един нечестен фехтовач, чиято игра той не познава, тогава шансовете са на страната на безчестника.

— Това е заблуда — възрази Ла Периер.

— Какво чувам?... — попита го Бренвил.

— Казах, че се заблуждавате.

— Господине, ако се съгласите да се дуелирате с мен, аз ще ви докажа, че съм на прав път — каза Бренвил.

— Моля ви, капитане, аз съм на вашите услуги — рече Ла Периер.

— Няма по-галантен от вас — каза Бренвил, като кимна с глава. Ла Периер отвърна на поздрава му.

— Няма смисъл да чакаме — обърна се Бренвил към Сен-Рюпер. — В двореца сигурно има зала за фехтовка.

— Разбира се! — каза Сен-Рюпер.

— Ето че и Сюркуф се връща с генерал Бонапарт — каза Бренвил. — Предлагам ви следното: да отидем първо в залата, където ще се дуелираме. Господата Сен-Рюпер и Сюркуф ще бъдат мои секунданти. А вие, господин Ла Периер, трябва да посочите своите.

— Аз избирам Санти и Ноартер.

Двамата избрани млади секунданти се поклониха почтително.

— Кой от тези двама господа знае къде е залата за фехтовка? — попита дьо Бренвил.

— Зная я! — каза Санти.

— Тогава бъдете любезен да отведете там Ла Периер и втория му секундант. Ние ще дойдем подир вас. Нека се опитаме да излезем незабелязани оттук!

Ла Периер се измъкна пръв, последван почти веднага от своите секунданти. А те добре познаваха двореца; влязоха в залата за фехтовка и повикаха един прислужник, който запали лампите и свещите. Не след дълго там се появиха Сюркуф, дьо Бренвил и Сен-Рюпер, като тихичко заключиха вратата на залата.

— Господа — каза Сюркуф, — да действваме по-бързо!

И като откачи от стената две шпаги, той ги провери и даде по една на двамата дуелисти.

— Господине — обяви Сюркуф, — откривам залозите. Господин Сен-Рюпер залага сто луидора за дьо Бренвил. Аз залагам същата сума за него. Това е прекрасен шанс за вашите секунданти, ако те наистина държат на вас.

— Аз държа — каза Санти.

— Аз също — Потвърди и Ноартер. — Но... тези шпаги са без предпазители!

— Господин дьо Ноартер, виждате колко високи са залозите. Малките драскотини могат да се оспорват, но големите рани — едва ли...

— Но това означава открит дуел — каза Ла Периер.

— Не — отсече Бренвил. — Това е само упражнение по фехтовка, но упражнение сериозно и... смъртоносно. Следователно не ме щадете повече отколкото аз бих ви пощадил.

— Да, но...

— Нима се страхувате? — попита Бренвил.

Имаше само един отговор на подобен въпрос. Ла Периер свали сюртука си и дьо Бренвил го последва. Санти и Ноартер, които не очакваха такъв обрат, бяха стъписани и развълнувани. Ла Периер им каза:

— Когато убия господин дьо Бренвил, господа, вие ще бъдете свидетели, че съм бил насилствено принуден да сторя това.

Сюркуф кръстоса остриетата на шпагите и даде сигнала. Борбата започна. Нещата се развиха тъй бързо и просто, че секундантите се питаха дали не сънуват. Спокойствието на Сюркуф и непринудената жизнерадост на Бренвил ги смутиха. Битката бе съвсем краткотрайна. Бренвил предумишлено даде на противника си възможност да му нанесе удар с шпагата — нещо, което Ла Периер наистина постигна. Но въпреки че шпагата му нанесе сериозна рана, корсарят, изнасяйки силно напред десния си крак, прониза от край до край гърдта на противника си. Ла Периер тупна като камък на земята и за няколко минути издъхна от вътрешен кръвоизлив.

— Най-сетне отмъстих за шестимата млади мъже! — възкликна Бренвил. — Тоя тук вече няма да убива никого! Но аз не искам нещо повече! Аз... аз...

Той се олюля. Сюркуф го прегърна, за да го подкрепи.

— Отивам да викна доктор Кабанис! — възкликна Сен-Рюпер. — Имаме късмет, че той е долу!

Кабанис, станал вече известно име в медицината, долетя да прегледа Бренвил, когото бяха проснали на един дюшек. Раненият беше в безсъзнание. Кабанис погледна първо Ла Периер, за да се убеди, че е мъртъв. После най-внимателно прегледа раната на Бренвил.

— За кой ли път се убеждавам, че един лекар не бива да излиза без медицинската си чантичка — мърмореше си той. — Какво щяхме да правим сега, ако я бях забравил?

Сюркуф го попита дали раната е много тежка, а той му отговори:

— Тежка е, но не и смъртоносна, стига да не настъпят усложнения.

Долу в салона се понесе вестта за случилото се веднага след като един прислужник уведоми Барас.

— Как е възможно! — провикна се на всеослушание домакинят. — Ла Периер е убит, а Бренвил — ранен!

— Какво говорите! — изпищя госпожа Талиен, бледа и разтреперана. Какво говорите?

— Аз нищо не измислям. Ето го Жозеф! Той твърди, че господин дьо Бренвил е убил господин Ла Периер по време на дуел, проведен във фехтовалната зала.

— Ами че нали лично доктор Кабанис каза, че Ла Периер е мъртъв. Чух това с ушите си! — потвърди прислужникът Жозеф.

— А господин дьо Бренвил наистина ли е ранен? — попита госпожа Талиен.

— Докторът рече, че било опасно — продължи Жозеф.

— Заведете ме при ранения! — заповяда му госпожа Талиен.

— Госпожо!... — поиска да ѝ забрани Барас.

Но тя му хвърли такъв смразяващ поглед, че нито той, нито някой друг направи опит да я спре. Водена от Жозеф, тя влезе във фехтовалната зала, където появата ѝ предизвика дълбока изненада. Пристъпвайки безмълвно, тя взе една свещ и освети бледото лице на Ла Периер, а после бавно изрече:

— За нещастие човек умира само веднъж, дори когато е извършил шест убийства!

После, като подаде свещта на Жозеф, тя се обърна към доктор Кабанис:

— Ах, докторе, спасете този красив младеж! Цял Париж ще ви бъде благодарен!

— Госпожо — отговори ѝ Кабанис, — смятам, че това влиза в моите лекарски задължения.

— Благодаря ви, докторе!

Кабанис се усмихна. Нейното „благодаря“ бе изпълнено с богато съдържание. То явно бе продиктувано от самото ѝ сърце и говореше за дълбоките ѝ чувства.

— Капитане — каза госпожа Талиен, като се обърна към Сюркуф. — Бих била много щастлива, ако първата визита на вашия приятел след оздравяването му бъде в моя дом.

— Госпожо — отвърна и Сюркуф, — когато приятелят ми дойде в съзнание, аз ще му съобщя за вашето желание и той ще побърза да оздравее, за да се отзове възможно най-бързо на вашата мила покана.

— По дяволите! — помисли си Кабанис. — Тия моряци са прекалено галантни, за да допусна, че са разбойници-корсари.

Сюркуф изпроводи госпожа Талиен до вратата.

Влезе Барас.

— Господа — каза той, — раненият ще остане при мен! Но мъртвият трябва да бъде изнесен отук и откаран у дома си! Дуелът... чуйте ме добре... дуелът е станал на улицата. Не е необходимо и

къораво и са като да знае, че в моята фехтовална зала е убит човек. Ще има много приказки. Господин Ла Периер се държа дръзко с господин дьо Бренвил, който му даде добър урок. Ще кажем, че са излезли от салона, напуснали са двореца и са се дуелирали под най-близкия фенер.

Всички обещаха да представят случая в тази светлина, дьо Бренвил бе пренесен в една от стаите, а убитият — откаран у дома му. На другия ден цял Париж говореше за дуела, а Бренвил стана героят на деня.

Талиен бе словоохотлив като всички южняци. Притежаваше някаква безочлива дързост, благодарение на която минаваше за храбрец. Но тази своя смелост той разкриваше само пред по-слабите от него, у които всяваше ужас. Именно по този начин, когато се убеди, че Робеспьер го мрази и го е осъдил на смърт, той го разобличи като тиранин.

Талиен бе винаги щедър, гостоприемен, приятен шегобиец и любезен, ала под тази маска прикриваше дълбокото си лицемерие. Обещаваше всичко, но нищо не изпълняваше — такъв беше Талиен. Постоянно лъжеше. Раздаваше с шум и трясък онова, което нищо не му костваше, проявявайки по този начин мнимата си доброта. Зае позата на храбрец особено след падането на Робеспьер, но и в този случай пак се показа лицемер. Беше ловък парламентарен стратег и умееше да застава на страната на печелившите. Правеше тайни или явни услуги на властимащите в своята партия. Търсеше подкрепата на здрави съюзи и беше достатъчно силен и влиятелен, за да се съобразяват с него. Властваше над другите с тайните, които научаваше за тях, тъй като никой политик в онази епоха не можеше да се похвали само с чисти дела. Талиен знаеше къде зимуват раците, надушваше великолепно и най-малката промяна и откриваше всичко с инстинкта си на хиена. Той даваше да се разбере, че знае всички тайни, и никой нищо не му отказваше. С две думи, бе прекалено опасен, за да бъде пренебрегван.

А колкото до отношенията между него и съпругата му, те бяха доста странни. Госпожа Талиен бе принудена да понася съпруга си, само за да спаси собствената си глава и главата на баща си, а подобно нещо никоя жена не прощава. Ето защо госпожа Талиен ненавиждаше и презираше мъжа си от дън душа.

Обаче в навечерието на Термидор, а и след падането на Робеспьер, Талиен усети, че е застрашен. Екзекуцията на Робеспьер бе дело на един съюз между умерените членове на Конвента и най-компрометираните измежду екстремистите монтаняри, които, изпратени да се бият, като например Фуше в Лион и Талиен в Бордо, заляха цялата страна в кръв. Но след падането на Робеспьер, тия като Фуше, Талиен и тям подобни, се оказаха застрашени. Надигнаха се гласове да бъдат даже гилотинирани. Не трябваше ли да се отмъсти за цели градове като Лион, Бордо, Тулон, Нант, чиито жители бяха изтребени от проконсулите?

Именно тогава госпожа Талиен се възползува от случая да се освободи от брачния ярем. Тя имаше приятели между политическите противници на мъжа си, които превърна в свои любовници. Те на свой ред амнистираха Талиен и останалите, които непрекъснато ѝ засвидетелствуваха дълбоката си благодарност. И тъй тя бе станала по-силна от съпруга си, без колебание си намери други покровители.

Той преглътна първите изневери на жена си, а после изпи и други горчиви хапове, като се правеше на сляп. Утешаваше го мисълта, че тя не обича любовниците си. Само когато госпожа Талиен даряваше със своето благоволение някой по-хубав млад мъж и ставаше дума за любовен роман, съпругът ѝ побесняваше от ревност.

Двамата съпрузи никога не бяха стигали до обяснение, понеже то щеше да бъде много унизително за Талиен. Той проявяваше търпение, разчитайки на промяна в политическата обстановка, която да му позволи да стане отново всемогъщ и да няма от кого да се страхува. Само така щеше да обуздае жена си. А дотогава лавираше, макар че това не му пречеше да се отървава от онези, в които жена му се влюбваше.

Появеше ли се някой нов любовник, Талиен се договаряше с Ла Периер, който предизвикваше на дуел младия човек и го убиваше. Това бе обществена тайна. В подобни дуели Ла Периер бе убил двама любовника на госпожа Талиен, макар че на съвестта му тежаха шестима. Не е трудно да си представим какъв скандал предизвика в Париж дуелът му с Бренвил, който, макар и ранен, излезе победител. Златната столична младеж застана на негова страна и вече не говореше за нищо друго освен за това събитие. Вечер името на Бренвил се носеше във всички салони, гдето коментираха посещението на госпожа

Талиен във фехтовалната зала и отправената към Бренвил покана. От ухо на ухо, хората лукаво си шепнеха как ли ще приеме този път нещата нейният съпруг.

В своя антураж Талиен си имаше и душеприказчик, наречен Тезенас от град Каор. Той бе олицетворение на южняка досадник, постоянно си пъхаше гагата дето не трябва и току се провикваше: „Аз съм откровен човек! Нищо не спестявам от истината!“. Но пък истините му бяха от горчиви по-горчиви.

Тезенас от Каор си играеше с Талиен като котка с мишка, защото знаеше много от тайните му. А и не бе за пренебрегване, тъй като речеше ли да разтръби някоя клюка, тежко на оклеветения! Но когато се наемеше да венцехвали някого, тогава цял Париж гърмеше от неговите ласкателства. Речеше ли да позори някого, Тезенас от Каор почваше да бълва змии и гущери срещу своята жертва и гневните му изблици проваляха за два дни и най-солидния авторитет.

Едър, мургав, слаб, с маслинозелен цвят на лицето, с жълтеникави, горящи от злоба очи, с вечно размахан юмрук на сухата си десница, този проклетник минаваше за едно от чудесата на Париж. Където и да се мернеше, този дяволски човек невъзмутимо хвърляше своите истини в очите на хората. Оригинален тип, няма що! Но имаше ли зъб някому, тогава нямаше земна сила, която да го спре. Затова Тезенас бе запааметил всички клюки, които се разпространяваха по адрес на Бренвил и госпожа Талиен.

Тезенас връхлетя като вихър при приятеля си. Талиен бе особено мрачен. Потиснат от глождещата го ревност, той изпитваше нужда да излее гневните си пристъпи в тихите води на изповедите. Виждайки колко нещастен е приятелят му, Тезенас предусети, че е дошъл часът да си отмъсти за низостта, гадостите, мръсотииите и лукавството на Талиен.

— Ох, горкичкия! — провикна се Тезенас, като го видя така печален и му протегна ръка. — Страдаш, нали?

Той стисна съпричастно ръката на Талиен, отпусната в неговата и вместо да го нападне веднага, взе да си играе с него като котка с мишка. Талиен въздъхна, а Тезенас повтори:

— Ох, горкичкия!... Жена ти пак те мъчи...

Талиен поклати глава в знак на съгласие:

— Аристократката му с аристократка! — изсъска Тезенас. — Тя не само те презира, но те и мрази! Отдавна съм разбрал това!

И пускайки първата си стрела, продължи:

— Всеки носи своя кръст! Ти пожела тази жена и сега изкупваш безчестието си. Да се възползуваш от това, че ще отрежат главата на една хубавица, за да я принудиш да се омъжи за твоя милост, е възмутително, нали! Такава постъпка си има и своето име: сватба преди гилотината!

Талиен трепна от негодувание.

— Хайде, недей ми се сърди, приятелче! Тезенас е открит човек, сърцето му е чисто като кристал. Цял свят те хули, но аз въпреки всичко си оставам твой верен приятел и защитник! Какво да правя като не мога да лъжа и всичко си казвам! Нима не бива да знаеш какви клюки се носят за теб!

Талиен бе дочул туй-онуй — предимно слухове и недомлъвки.

— Е? — попита той. — Какво ново-вехто?

— Никой не смее да ти го каже, ама аз ще го сторя! — рече Тезенас. — Пак ще ставаш роконосец!

Думата „роконосец“ бе произнесена с такъв гръмовен глас, че от нея зазвънтяха и стъклата на прозорците и кристалният похлупак на салонния часовник.

— Какви ги приказваш, Тезенас! — възнегодува Талиен.

— Как какви?! Аз нищо не крия и съм самата честност. Не може да го отречеш, нали?... Вярно, че обстоятелствата бяха по-силни от теб. Заплахата те дебнеше от всички страни. Роялистите те обвиняваха за кръвта, пролята в Бордо! Републиканците бяха също против теб и ти без малко не отиде на гилотината. Тогава жена ти, най-голямата красавица на Париж, те спаси, за да се освободи от теб. Какво ли не прави човек, за да се измъкне невредим от бурята? Жена ти първо стана любовница на генерал Пишегрю, после беше любовница на...

— Стига! — прошепна дрезгаво Талиен.

— Добре! Спирам! Но тя имаше и две любовни авантюри, а ти не можа да преглътнеш тя да се забавлява с млади мъже и нареди да убият двамата красавци! Ако ги беше очистил сам, щеше да минеш за доблестен и никой нямаше да те презира. Затова, когато младото корсарче оздравее и почне да се върти около жена ти, ако аз бях на твое място, сиреч ако бях Талиен, щях да го предизвикам на дуел, да го

пробода с шпагата си или обратното — той мене да прободете. По този начин ще бъде спасена твоята семейна чест.

След минута на горчив размисъл, Тезенас пак подхвана, като продължи да сипва сол върху раната.

— Представям си го корсарчето — оздравяло, засмяно, хубаво като жребче — как идва на първо посещение при жена ти, която вече го е поканила, и как ти го приемаш с примряло, но примирено сърце.

Талиен подскочи като ужилен.

— Този човек никога не ще прекрачи прага ми!

— Но тя го е поканила! — възрази му Тезенас.

— Хубаво! Започвам да действам! Свободен си!

— Добре! Отивам си! Но трябва да ми благодариш, защото сега струваш за двамина, ако е вярна пословицата, че парен каша духа.

Тезенас протегна ръка на своя приятел, който седеше съвсем начумерен и му каза с топлота в гласа:

— Боя се, че няма да победиш в тази игра. Но постъпи както те ум учи!

И затваряйки вратата, добави:

— Бедни ми приятелю! Какво да сторя, като не обичам да премълчавам истината.

И напусна изпадналия в ярост Талиен.

* * *

Талиен непрестанно си блъскаше ума как да отмъсти предварително на Бренвил, който неминуемо щеше да вкара жена му в изкушение, ако го оставеше да си разиграва кончето. Тази мисъл го терзаеше безспир. Той мразеше своя съперник, тъй млад и хубав и при това от благородническо потекло, което отново бе взело да значи нещо в очите на обществото. Пък и славата му на герой се разнасяше навред. Така че Талиен щеше да го намрази от завист даже ако жена му не бе обикнала Бренвил.

Една сутрин, както преглеждаше пощата, Талиен се зачете в писмо от някой си дьо Премартен. Лицето на негово превъзходителство грейна, като видя съдържанието му:

„Гражданино,

Имам честта да поискам аудиенция от вашата височайша персона, за да осветля пред вас неблагонадеждната дейност на капитаните Сюркуф и дьо Бренвил и да ви уведомя за извършените от тях истински изстъпления на остров Ил дьо Франс, където баща ми заема поста губернатор.

Моля ви да приемете израза на моите най-дълбоки почитания към вас.

Премартен“.

— Ах! — каза си безкрайно щастлив Талиен. — Значи тия корсари са извършили престъпления в Ил дьо Франс! Аз съм в достатъчно добри отношения с министрите на Колониите и на Правосъдието, за да ги заставя да вземат бързи мерки и да тикнат в затвора тия синковци!

Веднага повика секретаря си — дребничък лукав нормандец с игриви очички и дяволито лице. Той бе твърде млад, но вече службогонец. Талиен го бе измъкнал от тъмницата в Бордо, гдето користолюбивият младеж излежаваше присъда за кражба. Проконсулт Талиен не само го измъкна от лапите на тъмничарите, но и „изпра“, сиреч премахна всички доказателства за неговото осъждане. Ала документите той не унищожи. С една своя дума само можеше да хвърли отново в тинята на престъпния свят клетия млад нормандец, който волю-неволю му бе останал верен.

Талиен му даде името и адреса на Премартен, а после му заръча да тръгне начаса, за да му определи среща с този гражданин в два часа следобед в съответното кафене.

— Ще му обясниш — подчерта той, — че не мога да го приема в дома си, тъй като трябва да пипаме с меки ръкавици.

След като получи най-подробни заръки, дребничкият секретар изпълни мисията с присъщата му ловкост.

— Та кой, значи, е тоя господин дьо Премартен? — попита го след връщането му Талиен.

— Обикновен скудоумец! Наперен, безмозъчен фукльо! Но има насреща си някакво състояние! Чернокапците са се постарали да го

пообразоват, но нищо не му е влязло в главата!

— А какво става с корсарите?

— Положението е сериозно и заплетено.

— Така ли?

— Първо на първо, господин дьо Бренвил е застрашен от обвинение за отвличане на малолетна, за която се е венчал, без да склучи полагаемия се граждански брак.

— Отвличане ли? Какво говориш?

— И то с употреба на оръжие. Сюркуф и дьо Бренвил са организирали даже бунт срещу губернатора. Истински метеж!

— Но това е чудесно! — провикна се Талиен, като потри ръце. — Че аз не съм се и надявал на такива добри новини!

— И нещо повече: Сюркуф и дьо Бренвил не са никакви корсари, а най-долни пирати. Поне по отношение на закона. Губернаторството на Ил дьо Франс е отказало да им даде задължителните за корсарите разрешителни и те офейкали без позволение оттам.

— Значи англичаните са имали право да обявят награда за главите им!

— Всеки чуждестранен законодател би им въздал заслуженото! Впрочем, Премартен ми връчи меморандум от двайсет страници, където всичко е написано черно на бяло!

— Дай да му хвърля едно око!

Пропит от прозорливостта на омразата, Талиен се спря веднага на изгодните за него пасажи и накрая промърмори:

— Отлично! Много добре! Паднаха ми най-сетне в ръчичките!

После седна и написа някому бележка, като позвъни на секретаря си да дойде.

— Това писъмце — каза му той — ще занесеш веднага на получателя.

— Вероятно търсите Матлен — обади се пак нормандецът.

— Отгатна.

— Искате той да публикува във вестника си обвиненията на губернатора на Ил дьо Франс.

— Да. Той ще почне кампания против Сюркуф.

— Ами Бренвил забравихте ли?

— Засега не бива да се споменава името му.

— Разбирам. Никой да не се досети откъде иде изненадващият удар.

— Точно така. На срещата, която уреждам с Матлен, ще отидеш ти и ще му кажеш да пусне някакво мъгляво съобщение, че уж нещо е станало, било то даже някаква инсинуация. След два дни да публикува първото обвинение, но без много уточнения, и накрая — една ясна и категорична бележка. Сетне да продължи с другите разобличения, тъй че да не оставя на спокойствие общественото мнение. Само така ще охладнее хорското въодушевление към тия двама корсари-негодяи.

— Ще се разбере с Матлен.

— Ще препишеш меморандума.

— Но, господин Талиен, той е вече отпечатан и аз го имам в троен екземпляр. Ако е необходимо ще го размножим в хиляда бройки.

— Значи този Премартен не е чак толкова прост, колкото го изкарваш, щом е отпечатал документа. Хайде, тръгвай! Ще те възнаградя с десет луидора, в случай че успеем!

— Господине — хитро додаде нормандецът, — бих предпочел само един луидор, но сега.

И той зачака. Талиен не посмя да му откаже.

— Ето ти един луидор! — каза той. — Но знай, че губиш девет.

— По-добре врабец в ръката, отколкото сокол в гората! — зарадва се нормандецът и тръгна с бодра крачка.

Не е трудно да си представите какво смайване предизвика първата инсинуация на Матлен. Журналистът бе човек подмолен, непознат на широкия кръг читатели, но добре известен на финансистите и политиците. Той запазваше анонимността си, никога не се подписваше, но се промъкваше във всички вестници, попълвайки скандалната им хроника.

Ловък, но опасен памфлетист, той умееше да провали всекиго в очите на хората. А в случая с корсарите постъпи особено коварно. Наместо да прибегне до някой роялистки вестник, той прокара първия си компрометиращ материал в едно издание на републиканците, гдето представи Сюркуф и дьо Бренвил като аристократи и хора на стария режим.

В своите писания Матлен твърдеше, че дьо Бренвил бил от благородническо потекло, че Сюркуф бил шуан от Бретан и че

развеждал из Париж някакво кюре, което провъзгласил за свой флотски свещеник.

Вестникът на републиканците нададе първия тръбен зов. На страниците му се появиха описания на скандалите в Ил дьо Франс, на разбойническите и пиратски набези на корсарите. Общественото мнение разбра, че кампанията се води директно срещу Сюркуф. А когато същият този вестник след два-три дни помести още по-пикантни детайли в осветление на случая, вдигна се врява до бога.

Тогава Матлен атакува роялистките издания, които изразиха съжалението си, че са злепоставяли Сюркуф, но че обвиненията срещу него били твърде сериозни и придружени с обилни доказателства, за да бъдат премълчани от пресата. И наистина, проявилите пристрастие републикански вестници не посмяха да застанат на коренно различна от роялистите позиция и да поемат защитата на корсарите. Оттук последва пълният обрат в общественото мнение и цял Париж се разбуни.

Виконт дьо Премартен сновеше из салоните на роялистите и наливаше масло в огъня на партийните страсти. Раздадени бяха шест-седемстотин екземпляра от памфлета срещу Сюркуф и Бренвил! Тежък удар наистина!

Но най-опасна от всичко бе намесата на жените. Виж го ти Бренвил — не стига, че отвлякъл невръстна девойка, ами се и оженил насила за нея, та тя се споминала в далечна Индия от мъка, срам и отчаяние. Брей какъв негодяй бил този Бренвил! И бурята се надигаше от силна по-силна.

Сюркуф опита да се свърже с Барас, който, обаче, бе заплетен в тази история и не се появяваше никъде. Смелият корсар не се поколеба да се срещне и с журналистите, ала те му тикнаха меморандума под носа. Сюркуф обяви даже дуел на Премартен, който му отговори, че някога бил оказал голяма чест на Бренвил, като кръстосал шпагата си с него, но че няма да се бие преди Сюркуф да е доказал невинността на своя приятел.

Нещата бяха стигнали дотук, когато в Камарата на депутатите постъпи запитване във връзка със смутовете в Ил дьо Франс. Депутатът, който отправи запитването, беше роялист. Министърът на Морината отговори, че вече е запознал с този въпрос своя колега,

министъра на Правосъдието, който пък заяви, че трибуналите тепърва ще кажат тежката си дума по въпроса. Роялистите закрещяха в хор:

— Под арест! Под арест!

Започна да се разиграва плиткоумна комедия. Един от възпитаниците на Талиен застана на трибуната и още в началото на своята реч уж защити Сюркуф и Бренвил. Каза, че не ги считал за толкова виновни, колкото ги представяли злите езици, че можело изобщо да нямат вина... за съжаление обаче обвиненията били ясни и точни и правосъдието не бивало да си гълта езика от славата на корсарите. Ето защо те трябвало да бъдат първо арестувани, като всички простосмъртни, а сетне — съдени без всякакво пристрастие.

Законът трябвало да бъде еднакъв за всички!

Одобрителни възгласи се понесоха както от лагера на роялистите, така и от лагера на републиканците. Арестуването на двамата корсари стана неминуемо.

* * *

Щом научи за арестуването им, Наполеон, победителят при Арколи и Риволи, изтича при Барас.

— Нима ще позволите да арестуват Сюркуф? — попита той. — Не виждате ли, че Талиен дърпа конците на тази история? Правителството ще докаже своето безчестие, ако тикне зад решетките такъв прославен герой!

— Скъпи генерале — отвърна му Барас, — тук се касае за насилствено отвличане на малолетна и за бунт срещу властта.

— Няма нито едно доказателство за подобни обвинения.

— Прочетох някакъв меморандум.

— Много важно! Какво ли не може да се съчини в подобно писание!

— Ами Парламента! Не знаете ли какво стана в Камарата на депутатите? Роялисти и републиканци се обединиха, за да поискат арестуването на двамата корсари.

— Защото никой от правителството не изпълни дълга си да ги защити.

— Много трудно беше.

— Достатъчно бе да подскажите, че ударът се нанася от роялисткия лагер и че роялистите са агенти на англичаните и техни съюзници, че единственото им желание е било да отърват Англия от двамата им най-страшни врагове. Всеки патриот, бил той републиканец или друг, би изръкопляскал, а пък вие щяхте да избегнете скандала с тия два ареста, които представляват накърняване на националните интереси на Франция!

— Но тогава пък роялистите ще излязат от кожата си. Времената са се променили, генерале!

— Означава ли това, че се плашите нещата да не тръгнат към реставрацията на монархията и че щадите роялистите, та дано забравят картечния огън от Сен-Рош, който не им излиза от главата? Помнете, че ако утре кралят се върне в Париж, вдругиден ние двамата ще бъдем разстреляни.

Изпълнен с презрение към Барас, Бонапарт му каза довиждане и си тръгна, без да се надява на неговата помощ за спасяването на Сюркуф. И той запази това свое презрение до деня, когато взе властта, и чак тогава даде урок на Барас.

* * *

Жан Бон дьо Сент-Андре, един от най-старите и опитни парламентаристи, комуто не бе убегнала хитрата маневра на Талиен, веднага изтича до Кабанис, за да му обясни случилото се.

— Вече е невъзможно да отменим арестуването на Сюркуф — каза старият депутат. — Но пък можем да ударим Талиен по болното му, място.

— Как? — попита Кабанис.

— Като попречим да пренесат в затвора ранения дьо Бренвил. Вие като лекар имате достатъчно власт да издействате това.

— Скъпи мой, няма защо да си кривя съвестта! Раненият ни приятел ще пострада още повече, ако го пренесем! — увери го докторът.

— Тогава докладвайте за случая, а пък аз ще занеса лекарската експертиза в Министерството на правосъдието и в редакциите на няколко вестника.

Доктор Кабанис седна на бюрото си и написа подробно медицинско, което Жан Бон Сент-Андре щеше да представи на властите по надлежния ред.

— Аз ще направя и още нещо — каза Кабанис. — Ще се пренеса в квартирата на ранения и ще го защитавам от всякакво посегателство. Кажете това на министъра. Ще ми помагат двама мои колеги от Медицинския институт и някои мои ученици.

Към лекар от ранга на Кабанис не можеше да се действа лекомислено. Жан Бон Сент-Андре си тръгна напълно успокоен за участва на Бренвил. Министърът добре знаеше да отсее зърното от плевата в тази история, скалъпена от Талиен, и много се зарадва на подкрепата, която получаваше от Кабанис. Арестуваха само Сюркуф. Въпреки всички свои усилия, Талиен не можа да постигне нищо повече.

Главната му цел бе да арестува Бренвил, а дали Сюркуф бе на свобода или не, това въобще не го интересуваше. Истинският виновник Бренвил бе на свобода. Планът на Талиен бе наполовина осуетен. На другия ден медицинското свидетелство с подписа на Кабанис и на неколцина негови изтъкнати колеги, бе отпечатано в почти всички републикански вестници. Още същата заран Сюркуф без никаква съпротива се остави да го арестуват.

След пладне госпожа Талиен пристигна с блясък на посещение при ранения. Отмъщението ѝ започваше. Талиен само дете не пукна от злоба. Но жена му действаше. Тя познаваше Матлен и не се съмняваше, че е послужил за вярно оръдие на Талиен.

А пък Матлен бе от ония безчестници, които се продаваха за пари. Госпожа Талиен знаеше това, поради което му определи среща при своята приятелка, Жозефин Бонапарт. Тя прие журналиста Матлен и след малко, по някакъв повод, го остави насаме с госпожа Талиен.

— Господин Матлен — каза му госпожа Талиен, — вие с голям усет проведохте вашата кампания срещу господата Бренвил и Сюркуф. Ето защо, не бих могла да ви се сърдя, въпреки приятелските чувства и възхищението, което изпитвам към тия двама корсари-герои.

— Не се поддавайте на заблуди, госпожо! — възрази енергично Матлен. — Аз нямам пръст в онова, което се случи.

— Господин Матлен, аз ви познавам и знам вашата стойност — каза госпожа Талиен. — Вие сте изкусен майстор в журналистиката и

аз разпознах задкулисната ви игра!

— Кълна ви се, госпожо...

— Не се кълнете... Нима няма да приемете тия десет хиляди златни франка, които ви предлагам и които лежат тук, на тази маса и в тази чантичка?

— Че за какво ми ги предлагате?

— Ще ви кажа ей сега! Вие трябва да знаете, че господин дьо Бренвил, който е твърде заможен мъж, и господин Сюркуф, който пък е още по-богат от него, щедро ще ви се отплатят за добрината. От друга страна дължа да ви кажа, че моят съпруг е голям скъперник, и едва ли ви е платил колкото заслужавате. Но той си е такъв по характер, така че едва ли ви е възнаградил, както би ви се искало!

Матлен се усмихна радостно поласкан.

— Вашето перо, господин Матлен, е като копието на Ахил. То може да лекува раните, които е нанесло. Почнете и вие да лекувате раните, господин Матлен. Няма да сбъркате! Ето ви десет хиляди франка хонорар и знайте, че двамата ми приятели също ще ви бъдат признателни. Отец Лантерние, например, не е арестуван. Срещнете се с него и си поприказвайте. От него ще разберете как точно са се развили събитията в Ил дьо Франс и ще може да докажете, че губернаторът се е държал като кръгъл негодник.

И госпожа Талиен, която бе разговаряла с дьо Бренвил по тия болезнени въпроси, представи един общ план на Матлен, който записа всичко в бележника си.

— Това е най-лесният начин да предизвикам обрат в общественото мнение! — възкликна Матлен.

— Убедена съм, че такъв обрат ще настъпи — рече госпожа Талиен.

— Добре! Ще се срещна с отец Лантерние — обеща журналистът. — Казват, че бил голям чудак.

— Не бъдете обаче жесток към господин Талиен! — посъветва го госпожа Талиен.

— Така ли? — възкликна Матлен.

— Това не бива да ви учудва, господине... Вярно е, че имам сметки за уреждане със своя съпруг, но така рискувам да го загубя...

— Нима искате да го пощадите?

— Искам да го опека на бавен огън. Да го въртя на шиша си, докато имам сили.

— Госпожо, по този начин ще си отмъстите не само на него, а и на други хора.

— Никому няма да простя! — закани се госпожа Талиен.

Сетне, с втренчен в една точка поглед, с безмилостно твърдо изражение на лицето, тя изрече следните думи:

— Неизбежно ще дойде часът, когато ще довърша Талиен. Падението му ще бъде окончателно! Вие ще ми помогнете в това начинание, господин Матлен, и няма да съжалявате за загубеното време!

И вече разведрена, тя даде адреса на отец Лантерние на Матлен и той си тръгна като се сбогува, без да забрави чантичката с парите.

* * *

Дьо Премартен си въобразяваше, че е излязъл победител от тази игра. Сюркуф бе в затвора, а пък дьо Бренвил не бе хвърлен зад решетките само благодарение на раната си, но щом оздравееше, щеше и той на свой ред да се окаже под ударите на закона! Какъв логичен край!

На другата вечер виконтът се заливаше от смях в един от роялистките салони. Но парижани, които тъй бързо успяват да премерят всекиго според ума му, та даже и високопоставените посетители на салоните, вече бяха разбрали що за стока е дьо Премартен. По-умните дори го отбягваха, но скудоумците все още се навъртаха около него, докато той ораторстваше. По едно време лакей оповести идването на нов гост:

— Пристига преподобният отец Лантерние, флотски свещеник!

Всички впериха погледи към вратата на салона, през която влезе свещеникът гигант, величествен със своята спокойна самоувереност, царствено-тържествен в черните си одежди, внушителен с благородната си осанка. Погледът му сияеше от искреност, честност и смелост. Отец Лантерние, като истински светски мъж, се поклони първо на домакинята. Дьо Премартен усети, че се надига буря, и

пребледня от смущение. Отец Лантерние се насочи право към него, размахвайки с ръка прословутата докладна записка против Сюркуф.

— Вие ли, господин Мартен, дето не сте нито виконт, нито Премартен, вие ли разпространихте този памфлет? — попита той, като разгъна записката. — Вие ли сте този, който, престъпвайки прага на салоните, където все още благоволяват да ви приемат, защото ви смятат за джентълмен, вие ли, питам ви, сте оклеветили двама смели моряка, прославили френската marina?! Вие ли успяхте тъй вероломно да хвърлите в тъмница Сюркуф, който е бич божи за англичаните?

— Господине!... — измърмори Премартен.

— Вие, господине, твърдите, че баща ви е бил настойник на госпожица дьо Лимерак! Вие сте лъжец!... Семейен съвет по този въпрос не се е състоял никога, поради отсъствие на повечето от роднините! Ето защо законната настойница на госпожица дьо Лимерак е била нейната леля, която е сметнала вашия баща за покровител на нейната племенница и за почтен човек. Но тъй като той се стремеше да ви натрапи на тази богата наследница, тя не искаше и да чуе за вас.

Премартен се опита да възрази, ала отец Лантерние сложи документа върху една от масичките в салона и като измъкна от джоба си свитък писма и ги остави на същото място, принуди противника си да замълчи сконфузено, а после пак подхвана при настъпилата пълна тишина:

— Вие сте казали, че госпожица дьо Лимерак е била отвлечена и насилена да се омъжи за Бренвил, но пак сте излъгали.

Отец Лантерние извади от свитъка две писма, прочете ги на висок глас и каза:

— Това ли наричате вие писмо на насилствено отвлечена девойка, на жена, омъжила се по принуда!

После той подаде всичките писма на господарката на дома и я помоли да продължи четенето:

— Любовните истории — каза отецът — винаги разпалват женското любопитство, а пък аз държа особено много моят приятел дьо Бренвил да се ползва с неопетнено име пред дамите. Колкото до разправиите, които Сюркуф е имал с губернатора, то тия неща са от компетентността на правителството и не опетняват името на този велик корсар. Впрочем, моите приятели ще се закълнат пред министрите, че са невинни.

След тия думи отец Лантерние свали от врата си големия кръст на флотски свещеник и го сложи на масата.

— Като човек в служба на Бога, аз никога не съм лъгал и не съм бил безчестник. Кълна се в честта си, че казах самата истина. А като свещеник се заклевам и в Христовия кръст, че не съм излъгал.

После се обърна към Премартен:

— А вие ще се закълнете ли, че не лъжете? Хайде, дайте клетва пред този кръст!

Премартен не посмя да се закълне. Разнесе се шепот, който му подсказа, че няма друг изход, освен да си отиде. И той си тръгна като човек осъден и погубен от презрението на обществото.

Всички обкръжиха отец Лантерние и му поднесоха своите поздравления. Той продължи да жъне успехи, като разказа увлекателно приключенията на Сюркуф и дьо Бренвил. Постара се да намекне, че двамата моряци не се занимават с политика, тъй като единствената им грижа била да са добри моряци и добри французи, без да се интересуват кой знае колко от събитията на сушата. С неудържимо въодушевление флотският свещеник спомена за „тюлените“ и техните подвизи. След като спечели общите симпатии, отец Лантерние се поклонил за довиждане и напуснал салона в компанията на няколко младежи, които толкова държаха да го поканят на вечеря, че той просто не можа да им откаже.

Мълвата за сразяването на Премартен обходи цял Париж и нанесе нов удар на Талиен, който изпадна в страшен смут, когато прочете една нищо и никаква бележчица, поместена във вестника на роялистите:

„Аферата Сюркуф се представя вече в съвсем нова светлина. В тази връзка утре в нашия вестник ще бъде публикувано едно опровержение, което ще предизвика сензация“.

Вестникът, който публикува тази бележка, не обичаше Талиен. На другия ден в същия този вестник бе обнародвано едно възмутено писмо от споменатата по-горе леля, която уж се била завърнала в Париж заедно с дьо Бренвил, съпруг на покойната ѝ племенница.

Ударът бе наистина смъртоносен, но не и последен. Разкритията валяха едно подир друго.

Накрая колоните на всички вестници отразиха още едно неопровержимо доказателство, а именно разобличителното за губернатора на Ил дьо Франс писмо, което той бе изпратил на англичаните, а пък Сюркуф го бе открил на един от техните разузнавателни кораби.

Всички обвинения на губернатора се оказаха напълно несъстоятелни. Славният корсар бе освободен от арест. Огромна, възторжена тълпа го поздрави на излизане от затвора, но първата грижа на Сюркуф бе да издири Премартен. Ала той бе изчезнал безследно...

Талиен направо бе сразен от своето поражение. Незаменимият Тезенас, оня Тезенас от Каор, дето нищо не му спестяваше, дойде да посети Талиен и пак взе да откровеничи гръмовно:

— Какво съжаление изпитвам към теб, добри ми приятелю! — провикна се той. — Цял Париж ти се подиграва, а жена ти направо ти слага рога!

— Знаем... знаем... — промърмори Талиен.

— Значи знаеш, че тя ходи да навестява господин дьо Бренвил, който вече е на път да оздравее. Но сигурно не знаеш, че двамата посред бял ден се разхождат с каляска по Шан-з Елизе. Ами известно ли ти е, че двамата вечерят заедно?

— Остави ме на мира! Аз ще ѝ отмъстя за всичко!

— Голям отмъстител си ти, няма що! Оня ден Сюркуф са го носили на ръце близо до Пале Ройал. Ето докъде води твоето отмъщение. Та даже и Премартен е избягал.

— Не съм виновен аз, че този идиот не може да докаже вината на двамата корсари — сбърчи вежди Талиен. — Но тази комедия ще свърши по-бързо, отколкото предполагаш!

— Много се боя планът ти да не се обърка съвсем. Тия корсари са май по-хитри от тебе!

— Ще видим!

По зловещия блясък на очите му, Тезенас отгатна, че Талиен възнамерява да убие Бренвил.

— Ясно! — каза той. — След оня наемник ще потърсиш някой друг разбойник, за да те отърве от младото корсарче.

- Я не се прави на луд, Тезенас!
— Значи няма да си отмъщаваш, а?
— Ще си отмъстя... Ще видиш...

* * *

Тезенас хукна да се срещне с Бренвил, макар въобще да не го познаваше. Но тази малка подробност не го занимаваше. Влезе направо при младия корсар и му се представи. Бренвил, който още не си бе възвърнал цвета на лицето, но изглеждаше доста бодър, прие Тезенас с усмивка. Този човешки екземпляр му се стори забавен и симпатичен. След миг Тезенас се поклони и му каза:

— Гражданино Бренвил, дошъл съм, за да ви спася живота!

— Ами! — възкликна Бренвил.

— Като ме гледате, сигурно си мислите, че съм нищо човек, но аз съм приятел на Талиен, който ми е правил куп мръсотии.

— И продължавате да му бъдете верен, така ли? — попита го Бренвил.

— За да сипвам сол в раните му. Преди малко му разказах, как вие с жена му го правите за смях пред цял Париж!

— Господине, не споменавайте името на госпожа Талиен!

— Защо ми казвате всичко това! Та аз храня най-сърдечни чувства към тази особа! Обичам я, възхищавам ѝ се, бих отишъл на бесилото заради нея, стига тя да пожелае това! Защото тя отмъщава и за мен, и за себе си и за нас, сиреч за всички измамени от Талиен.

— Не се съмнявам... но...

— Нали искахте да знаете, как ще ви спася живота. Съвсем естествено е, че желаете да узнаете. Посещавали ли сте някога Ботаническата градина, господин дьо Бренвил?

— Не съм, господин Тезенас.

— Трябва да я посетите, невъзможно е да не отидете там. Щом се озовете в нея, не пропускайте да видите хиената, която нашият консул в Алжир е изпратил на Ботаническата градина. Тази хиена е досущ копие на Талиен.

— Ей богу, не му правите комплимент!

— Споменавам ви за тази хиена, тъй като Талиен имаше нейния поглед, който ми съобщи, че ще си отмъсти на вас. Оттук си направих извода, че е решил да ви прати убийци.

— И вие смятате, че ще направи подобен опит, така ли?

Една врата се отвори и госпожа Талиен застана на прага ѝ.

— Аз мисля, че няма да му мигне окото! — каза Тезенас. — О, госпожо! — провикна се той. — Вие сте чула всичко и съм сигурен споделяте моите опасения!

— Напълно! — каза тя и подаде ръката си на Тезенас, който я целуна очарован. — Благодаря ви за предупреждението. Върнете се спокойно у дома си. Аз ще бдя тук.

Тезенас бе на седмото небе от щастие. Дьо Бренвил го изпроводи до вратата и му стисна сърдечно ръка. Тезенас усети тръпка на гордост. По душа той бе добър човек, но не дотам добър приятел на Талиен.

[1] Риволи — селище в Италия, място на прочута битка, при която Наполеон побеждава австрийците през 1797 г. — Б.пр. ↑

[2] Сен-Жорж (1704–1763 г.) — прочут френски моряк, участвувал в битки срещу англичаните по време на Седемгодишната война. — Б.пр. ↑

ГЛАВА ДЕСЕТА

ЗАСАДАТА

Ако говорим за изненада — от тази по-голяма — здраве му кажи. Не бе изминала и седмица от освобождаването му, когато Сюркуф съзря отец Лантерние да влиза в дома му, придружен от Мариус и Сапажу — покрити целите в прах от дългото им пътуване от Марсилия до Париж.

— Здравейте, капитане! — провикна се Мариус, като стисна десницата на корсаря. — Щастлив съм да ви видя на свобода!

Сапажу изкозирува и също възкликна:

— Тъй де, как да не сме доволни, като ви виждаме излязъл от затвора и то в добро здраве.

Сюркуф се ръкува и с негъра.

— Добър вятър ли ви води насам? — попита корсарят.

— Идваме да свидетелстваме!

— Да свидетелствате ли? — учуди се Сюркуф.

— Ама да, дявол да го вземе! — каза Мариус. — Пощата пътува бързо и само за седемдесет и два часа ни донесе вестта за вашето арестуване. Какъв къорфишек! Цяла Марсилия побесня. Тогава ние със Сапажу си рекохме: „Я да се метнем на пощенската кола! Не сме толкова бедни, че да не си позволим този разкош! Нека ни повозят по трима души на капрата! Все ще допълзим някак до Париж, за да се явим като свидетели по делото срещу оня Премартен“. И ето ни тук!

— Чудесни приятели сте вие! Много ви благодаря! — каза простичко Сюркуф, като отново стисна ръка на двамата марсилци. — Възползвайте се от това пътуване, за да разгледате Париж. Отец Лантерние ще ви служи за гид.

— Съгласен! — каза преподобният отец.

— Когато решите да се върнете в Марсилия, ще ви дам една поръчка за там.

Мариус се смути от неговите думи.

— Я ми кажи Сапажу, толкова ли бързаше да се приберем в Марсилия? — попита той.

— Хич не бързам! — отвърна негърът.

— Нима там не ви харесва? — попита учудено Сюркуф.

— Харесва ни... ама е много скучно! — каза Мариус. — През първите дни беше по-весело. Къораво и сакато ни разпитваше за нашите приключения, но после стана някак еднообразно. Пием, ядем, разхождаме се по пристанището, спим, а на другия ден — пак същото! Вярно, че крайбрежният булевард си е останал такъв, какъвто го помним отпреди, но и там — нищо интересно. Париж ни се струва по-приятен!

— И тук ще ви доскучае! — каза им Сюркуф.

— Може би! — съгласи се Мариус.

— Затова ми се ще да ви доверя една тайна, скъпи Мариус! Но ви моля да не казвате никому! Подготвя се една експедиция в Египет, в която ще участвувам и аз заедно с Бренвил и отец Лантерние.

— А защо не и ние? — попита го Мариус. — Та аз никога не съм виждал Пирамидите. Трябва да си доставим това удоволствие, нали Сапажу?

— Разбира се, господин Мариус!

— Само че има една пречка, вашите жени! — рече Сюркуф.

Мариус и Сапажу се спогледаха.

— Виждаш ли, Сапажу! Нали ти казвах, че всяко зло е за добро. Разбираш ли сега колко щяха да ни попречат нашите жени? Ти май съжаляваш за твоите, а?

— Но какво е станало с тях — попита Сюркуф.

— Още не бяха слезли от кораба, когато разни сплетници ги подучиха, че щом стъпят на френска земя, ще бъдат свободни. Не само това, ами бяха научили, че във Франция човек може да има само една законна съпруга. И всички почнаха да се надпреварват коя да стане законната. Не можахме да запазим семействата си. Пък и взехме да ги пердашим, бога ми! — каза Мариус.

— И то, бая силничко! — допълни Сапажу.

— Но и това не помогна — продължи Мариус. — Някой им дал съвет да се оплачат в полицията, където им казали, че щом не им харесва при нас, те са свободни да ни напуснат.

— И те ви зарязаха, така ли? — попита Сюркуф.

— Да... до една... Голям зор видяха, докато си намериха кой да ги поеме. Даже старата ми готвачка ме изостави, за да постъпи пак на същата служба в една богаташка къща, под предлог, че там ѝ плащали по-добре, а пък аз не съм ѝ давал и су. Виждате ли, каква е женската неблагодарност! Но всичко е добро, свърши ли добре! Сега вече сме свободни и можем да заминем за Египет.

— Преди това трябва да разорим английската търговия покрай испанските брегове, да смажем враговете и да отвлечем корабите им.

— Ама нас ни бива да се оправяме с англичаните, нали Сапажу?
— попита го Мариус.

— Досърбяха ме ръцете да се посбия с тях! — отвърна негърът.

— Тогава ще ви взема с нас — каза Сюркуф. — А сега да вървим на вечеря в „Тримата провансалски братя“. Там Бренвил ни е поканил двамата с отец Лантерние. Колко ли ще се зарадва като ви види?

— Не по-малко от нас!

* * *

По време на Директорията полицията разполагаше, както днес, с неплатени агенти, на които позволяваше да печелят куп пари от сделки с частни лица, като си затваряше очите за техните деяния и подвизи. Тия агенти следяха съпрузите или любовниците на ревнивите жени или жените на ревнивите мъже. Помагаха на жадните за отмъщение люде да подготвят някое и друго покушение; набъркваха се в какви ли не съмнителни дела и заличаваха не една мръсна следа. Благодарение на тия долнопробни агенти, полицията поддържаше връзки с бивши каторжници, настоящи убийци и крадци.

Талиен бе участвувал в твърде много афери, за да не познава тайните на полицията и нейните служители. Той бе докарал от Бордо в Париж един полицейски комисар, у когото откри прекрасните качества на копой. Препоръча го във висшите кръгове на полицията, и когато му осигури висок пост в политическата йерархия, го назначи при себе си. Този полицай бе хитър гасконец — много наблюдателен и рязък в обноските си. Той не си губеше времето в празни приказки, а гонеше направо целите си.

— Здравейте, гражданино Талиен! — каза той, влизайки при Талиен. — Явно имате нужда от мен, щом сте ме търсили. Преди време вие ми направихте добра услуга и сега аз съм готов да ви я върна. Кажете ми направо какво искате от мен?

Талиен бе от ония хора, които се смущават от прямотата, и затова се стъписа. Полицаят втренчи в него острия си поглед и продума с усмивка:

— Предполагах, че се касае за госпожа Талиен, но сега вече съм сигурен в това!

— По какво съдите?

— По вашето смущение. Само при подобни случаи мъжете си глътват езика и не обелват дума за изневерите на жените си.

Талиен занемя. След малко полицаят наруши мълчанието, като продължи да говори:

— В случая не става дума да се държи под око госпожа Талиен, тъй като вие знаете всички подробности около нейния случай. Може би искате да ми заръчате нещо във връзка с нейния любовник?

— Скъпи мой — отвърна му Талиен. — Вие отивате... Отивате твърде далеч.

— Аз отивам направо към целта! Вие поискахте да убиете капитан дьо Бренвил с помощта на вашия платен наемник, но капитанът уби вашия човек. Сега ви се иска неколцина парижки бандити да ви отърват от капитана и да отмъстят за вас. Само че този път те ще прибегнат до незаконното му арестуване под фалшивия предлог, че е извършил грабеж.

Талиен не опроверга думите му и полицаят пак подхвана:

— Обаче аз такава мръсна работа не върша и не участвувам в никакви заговори. Ще ви изпратя мой верен човек, който ще се спогоди с вас при добро заплащане.

— А този човек... сигурен ли е? — попита го Талиен.

— Не сте ли чували за него? Прякорът му е Кокошката. Той е един от нашите най-добри информатори. Макар и беглец от каторгата, ние му предложихме да го вземем на работа в полицията и той се съгласи. Само да каже гък, веднага ще го върнем обратно.

— Карате ме, значи, да се срещам с каторжници, тъй ли?

— Аз как го приемам? Впрочем, ако на каторга можеха да идат всички престъпници... — не довърши думите си полицаят.

— Добре де! — възрази му Талиен. — Не бихте ли могли да ми спестите мръсната тегоба да разговарям с един каторжник.

— Това е нещо, което никога няма да направя. Защото аз не мразя гражданина Бренвил и не съм този, който иска да го убие! Вие се нуждаете от слуга за всичко, аз ви го изпращам и си измивам ръцете.

— Ще стане ли работата? — отново попита Талиен.

— Виж, в това се заклевам! Така ще си върна за услугата, която ми направихте навремето. Всъщност вие сте двама в тая игра. Дьо Бренвил ви отне съпругата и аз намирам, че е справедливо от ваша страна да си отмъстите. Но това не е мой, а ваш въпрос!

Талиен се съгласи.

— Пратете ми тоя човек! — каза той.

— Не забравяйте — предупреди го полицаят, — че в обществото Кокошката е познат под името господин Депорт.

Талиен записа това име в бележника си.

— Благодаря! — каза той.

— О, това е дребна работа... След един час ще ви пратя човека!

И като се ръкува не принудено, полицаят си тръгна.

— Ех, ти, човече — каза си ядосано Талиен. — При пръв удобен случай ще си платиш скъпо за нахалството!

Не беше минал и час, когато секретарят на господин Талиен му доложи, че някой си господин Депорт желяел да говори с него. Талиен му нареди да въведе посетителя и още от врата го огледа от глава до пети. Та това не беше никакъв каторжник, а най-обикновен дебел буржоа. Кръгло лице, двойна брадичка, нос като домат, тлъсти бузи, кръгли очи, дебели чувствени устни, кръгли рамене, дебел корем — с две думи Шишко!

— Господине — каза Шишкото. — Имам честта да ви се представя и да изразя своите почитания към вас. Казвам се господин Депорт и съм на вашите услуги.

— Мислех, че името ви е Кокошката! — рече Талиен.

Шишкото не трепна.

— Ако сте чакали някой господин Кокошков — каза той, — вие сте сбъркали адреса. Не ми остава нищо друго, освен да се извиня и да се оттегля, гражданино Талиен.

— Но прякорът ви бил Кокошката! — продължи да настоява Талиен.

— Никога не са ме кичили с подобно прозвище! — увери го агентът.

— Хайде, хайде! — скастри го нетърпеливо Талиен. — Дайте да не се надхитряме! Знам, каквото знам!

— И аз също! Сбогом, гражданино! — и той понечи да си тръгне.

— Останете! — заповяда му Талиен.

Човекът се върна.

— Господине — каза той, — съгласен съм да остана и да преговарям с вас, обаче, много ви моля, без прякори. По-добре се покажете любезен да ме поканите да седна, защото се уморих от бързане да дойда при вас.

— Седнете тогава!

Гражданинът Талиен не беше доволен. Смущаваше го хладнокръвието на този шишко. Милият господин Депорт се настани в едно кресло, смръкна мъничко емфие и каза, усмихвайки се:

— Сделките са си сделки! Почнем ли с неразбирателство, нищо няма да излезе! Вие може би сте си въобразявали, че ще преговаряте с някой си господин Кокошков и че ще го въртите на малкия си пръст. Но аз държа да ви уверя, че съм напълно свободен да приема или да отхвърля вашите предложения. Знам, че ще ми възразите: „Но господин Кокошков, пардон, господин Депорт, ние бихме могли да ви изпратим да се поразходите до каторгата на Тулон, а това ще бъде пренеприятно за вас“, а пък аз ще ви отговоря, че съм твърде полезен в Париж, за да бъда прогонен в Тулон. Лицата, които биха могли да ми причинят някаква неприятност, са твърде доволни от моите услуги, за да се лишат от мен, като ме отдалечат от столицата.

— Че кой ви говори за това? Знаете ли за какво става дума? — попита го Талиен.

— Лицето, което ме изпрати не знае нищо. Следователно, и аз нищо не знам — отговори Депорт.

Талиен се окопоти.

— И все пак, възможно ли е да не знаете, че жена ми ми изневерява? — попита смело той.

— Подочух нещичко в квартала Маре, гдето живея. С някакъв корсар, струва ми се, нали?

— Да, с капитан дьо Бренвил. Отгатвате ли какво ще поискам от вас, господин Депорт?

— Хъм!

— Не искате ли в някоя от следващите нощи да устроите покушение срещу него под предлога, че е направил опит за кражба. Тъй като той непременно ще окаже съпротива, вие ще му нанесете няколко яки удара, за да го ликвидирате.

— Господине, това зависи от цената!

— Колко ще искате?

— За мен, господине, пет хиляди франка.

— Добре! — съгласи се със свито сърце Талиен, защото беше голям скъперник.

— Още толкова и за моите хора! — добави Депорт.

— Колцина са те?

— Десетима. Цяла рота!

— Добре! От мен да мине...

Талиен стана, отвори един шкаф, извади торба със злато, преброи пет хиляди франка, после върна торбата на мястото и затвори шкафа, който му служеше за каса. Господин Депорт обърна внимание на тази мебел. Петте хиляди франка бяха сложени на масата.

— Мога ли поне да разчитам напълно на вас и на вашите хора? — попита Талиен.

— За мен, господине, сделката е много изгодна. Колкото до моите хора, те са готови да окачат човек на въжето за сто су!

— Защо тогава ми поискахте такава голяма сума?

— Не е голяма, господине, защото човекът, когото окачват на въжето за сто су не може да се мери с един опасен корсар, който ще намуши маса свят с шпагата си, преди да падне мъртъв.

— Вашите хора умеят ли да се бият?

— Като зли кучета — усмихна се Депорт. — С тях ще бъде и оня Кокошков, с когото ме бъркате, а той е мъж опасен, макар да прилича на порядъчен буржоа. За него говорят с уважение и в каторгата, а пък там, както знаете, няма никой с неопетнена репутация.

Господин Депорт мушна златото в джоба си, сбогува се и си тръгна.

— Най-сетне ще бъда отмъстен! — каза си Талиен.

Омраза засвятка в лицемерните му очи.

* * *

Отдавна, откакто съществуват парижките хали, кварталът около тях се слави с нощните си бродници. Че халите оживяват по мрак е нещо съвсем естествено. Защото вредом наоколо, покрай трудолюбивите работници и дошлите да си пийнат, гъмжи безбройно множество от мошеници, крадци, бандити и сутеньори, дето рано или късно ще увиснат на бесилото.

Тия хора от кол и въже пъплека около Халите, а господин Депорт можеше да подбере най-подходящите измежду тях, за да осъществи пъкления план на Талиен. Той имаше познати сред избягалите каторжници и заточеници. Бе образувал дружина от десетима мъжаги, чиито качества бе преценил още в Тулон, преди бягството си от тамошната каторга. За да си осигури подкрепата на десетимата, той ги издържаше на пансион в хана „Заек по ловджийски“.

Този хан бе един от мръсните вертепи на уличката „Три фенера“, която отдавна не съществува, защото беше широка само метър и трийсет. Кръчмата „Заек по ловджийски“ бе прочута с това, че там се сервираха котки — печени в гърне, или пържени на тиган. Вехтошарите продаваха котките по три су броя, а ги ловяха по сокаците, запазвайки кожата им за шапкарите.

А господин Депорт, с прозвище Кокошката, осигуряваше на всеки един от десетката си по един сламеник за спане, супа, зеленчукова яхния, халба ябълково вино за обяд и вечеря, хляб в неограничено количество — всичко това за десет су на ден, които плащаше на ханджията. Заради тия негови грижи хората му се задължаваха да бъдат денонощно на негово разположение. Възлагаше им най-различни задачи: да издебват някого и да го проследяват, да шпионират и какво ли не още, като им плащаше и за тия услуги. Държеше и някакво складче, гдето бе струпал дрехи, бельо, обувки, шапки, фалшиви бради и перуки, за да могат хората му да се предрешват. Обслужваше тайно полицията, а открито — частни лица, и мнозина го познаваха.

Той държеше в ръцете си своите хора, както полицията на свой ред държеше самия него, защото всички можеха да бъдат заловени и върнати обратно в каторгата. Затова дори когато нямаха работа, пак им

се даваше добра храна и подслон. Когато пък имаше работа, те печелеха по трийсет су до три франка, а понякога и сто су и дори двайсет франка, което се равняваше на един луидор. Господин Депорт наричаше дружината си „Съвета на десетимата“, сиреч „изпълнителен съвет“, защото той никога не се консултираше с него, а винаги му заповядваше.

В нощта, която последва споразумението между господин Депорт и Талиен, Депорт отново стана Кокошката и като такъв се представи в кръчмата „Заек по ловджийски“. Видът му бе неузнаваем.

С кръвнишко изражение на лицето, вонящи дрехи и нахална дързост на пиян побойник, той влезе в хана като у дома си. Та кой не познаваше Кокошката? Обесник и половина! Само той караше полицията да му играе по гайдата! Него никой не можеше да хване на местопрестъплението! Веднъж през нощта, когато полицията бе нахлула в „Заека“, за да арестува този-онзи, един агент каза на Кокошката:

— Ще знаеш, че някой ден ще те хванем на местопрестъплението!

— На куково лято! — бе отговорил Кокошката, хилейки се.

Никой не се съмняваше, че и той беше от полицията и че бе помолил агента да каже тия думи. А пък дребните риби на престъпния свят завиждаха на туювете, живеещи на пансион в „Заек по ловджийски“, където доста често си устройваха и пиянски оргии.

Кокошката пристигна по време на обяда на десетимата, които се хранеха винаги заедно и седна на почетното място, което му отстъпиха веднага. Ханджията, необичайно внимателен, се появи начаса. Кокошката направи поръчката си.

— Донеси ми омлет с пресни яйца, сланина и масло! Сложи омлета в колкото щеш тигани, но да бъде от тридесет яйца. Разбрахме се, нали? Всичко да бъде прясно! Ще ти платя, колкото поискаш.

Посетителите в кръчмата ахнаха от почуда.

— Докато станат яйцата, донеси сардина и аншоа, от най-скъпата. Ако нямаш, прати да купят, защото аз боклук не ям. После ще пратиш за два свински бута от Байон, три пастета от Питивие и накрая четири горещи печени пилета от гостилницата на улица Монмартр.

Стъписването стана безгранично, когато господин Депорт направи още една поръчка, и то със заповеднически тон:

— Преди омлета, и преди пастета искам да опитам малко лангуста. Върви да купиш три лангусти. Всяка една да тежи поне три ливреи... И пресни, нали се разбрахме... Повтарям ти, че няма да се пазаря за цената.

Гостилничарят се изчерви от радост. Какъв наивник! Но поръчката продължи и бившият каторжник допълни:

— За десерт искам цяла пита сирене от Бри, двойно маслено; една торта, плодове, пти-фури, халва със стафиди, смокини, бадеми и орехи. И бял хляб! Три цели фразели, повтарям цели. За начало две бутилки бургундско по десет су. За десерта — за всеки по бутилка от петнайсет су. Накрая кафе и ликьори...

Никога, да, никога досега в „Заека по ловджийски“ не бяха виждали такъв пищен гуляй! Десетимата ликуваха от радост и доволство. Каква нощ! Когато гостилничарят се отдалечи, господин Депорт прошепна съвсем тихичко:

— Внимание!

Всички наостриха уши и изпружиха вратове към него. Очите им заблестяха. Тогава, без да бърза, господин Депорт произнесе следните слова:

— Касае се за петдесет франка за всеки от вас и за един страховит гуляй, след като свършим работа. Да, гуляй, в сравнение с който днешния би ви се сторил постна работа, гуляй какъвто не сте виждали и насън!

— Е кога ще я свършим тая работа? — попита помощникът на господин Депорт, комуто той плащаше цели двајсет су на ден.

— Утре, след театъра.

— И за какво се касае?...

— Първо трябва да убием едно лице, дето мъти водата на полицията и на правителството. Трима други трябва да пречукаме. Ще ви помагат още десетима побойници, първокласни фехтовачи и смелчаги.

Шайката се съгласи. Двајсет души срещу четирима, които си въобразяваха, че ще оцелеят!

Кокошката можеше да се гордее със своята шайка и да я счита за елитна. Помощникът му бе забележителен човек — добре възпитан и запознат с литературата. С лекота цитираше латински изрази, и бе прочел и доста френски книги. Наричаха го Кюреето, защото беше

бивш енорийски свещеник. Както сам разправяше, бил извършил някои дребни нередности — ако така могат да се нарекат изнасилванията на жени и ограбването до шушка на църковния утвар и кадилници от поверената му църква. Той бе единственият, с когото Кокошката — макар и рядко — се съветваше, защото смяташе, че Кюрето стои много по-високо от цялата десетка и беше прав.

След Кюрето идваха двама ефрейтори, тъй като шайката често се разделяше на две части. На ефрейторите се плащаше с пет су повече. Единият носеше прозвището Невестулката, а другият — Булдога. Но истинският ефрейтор беше Момчето, приятел на Булдога.

Този каторжник носеше прякора Момчето, защото, макар и двайсет и осемгодишен, той имаше вид на юноша: голоблад, с болнаво блед цвят на лицето, подчертано сдържан, с много нежен глас и женствени маниери. Наричаха го още Котката. Той наистина имаше нещо общо с котешкия род, когато с кама в ръката издебваше в храстите из засада някой минувач, за да го ограби. Никога не се примиряваше със скромната издръжка, която Кокошката даваше на десетимата, а постоянно жадуваше за лакомства и хубави напитки. Често работеше нощем, и то сам. Горко на окъснелия буржоа, който минаваше покрай оголената му кама! Кокошката не се усъмни нито веднъж, че тия нощни грабежи са дело на Котката.

Останалите от десетката се казваха Кукумявката, Щуката, Калкана и Козела, а последните — Ключаря, заради умението му да разбива каси, и Обезкостения, който като бивш пътуващ акробат, притежаваше невероятна гъвкавост. Каква прекрасна шайка, би рекъл някой. При това радваща се на прекрасен апетит!

След като им сервираха кафето, Кокошката подхвана със заместника си въпроса за устройването на засадата.

— Съответните четири лица — каза той — ще бъдат въоръжени с шпаги на морски офицери.

— Че да не би да са моряци?

— Моряци са.

— Тогава яката ще се отбраняват.

— Сигурно, ала аз ще им противопоставя прекрасни шпаги, които ще бъдат събрани утре. Към тях ще прибавя вашите десет. Смятам, че не е уместно да се въоръжим с пистолети, тъй като те вдигат голям шум. Ще ви въоръжа с дръжки от метли.

— Вие май се шегувате, капитане.

— Нищо подобно! Почне ли атаката, към всяка дръжка от метла вие ще приспособите по един щик, който ще носите скришом под дрехите си... Щом побойниците почнат да се заяждат с вас и да ви ругаят, вие ще ги обкръжите и ще налитате връз моряците, за да ги прободете, като гледате да намушкате поне най-дребничкия.

— Ами другите?...

Кокошката се позамисли.

— Така или иначе — каза той, — мъртвите не говорят. Затова по-добре и на другите да видите сметката.

— Къде ще бъде мястото на действието?

— Там е въпросът! — каза Кокошката. — Нашите жертви много обичат театралните спектакли, затова утре ще бъдат на някакво представление в Комеди-Франсез. След театъра ще идат на вечеря. Кръчмата им се казва „Тримата провансалски братя“.

— Хубава кухня има там!

— Чудесна! Обикновено вечерята им продължава до към два, два и половина след полунощ. Те са на квартира отвъд реката и непременно ще минат по Пон-Ньоф.

— Там можем да ги пресрещнем!

— Именно. Петима от вашите разбойници могат да им устроят засада в началото на моста, като се спотаят зад близките до него бараки. Останалите петима ще знаят къде сте и ще дойдат от обратната посока, за да пресрещнат моряците на самия вход на моста. Ще се вдигне олелия, ще почне бой, размахване на шпаги. В това време другите петима побойници ще се присъединят и ще атакуват изотзад, подпомогнати от нашите десетима копиеносци с щикове.

Заместникът на Кокошката извади медния си джобен часовник, направи някакво изчисление и каза ухилено:

— Цялата работа няма да продължи и десет минути...

— А и не бива! След като се разпръснем, всеки ще хвърли щика и дръжката от метлата в помийната канавка и ще се срещнем в „Заека“ с къркорещи от глад кореми.

— Вярвате ли на фехтовачите, които ще наемете?

— Скъпи заместнико, аз съм се обърнал към председателя на Академията по фехтовка на улица „Арбр-сек“. Той разполага винаги с двадесетина наемници, готови да се заловят и за най-мръсната работа:

юмручен бой, отвличане, саблени удари, дуели. В своето амплоа този човек е същото, което съм аз за вас... тъй че сме зависими един от друг.

— Отлично! — каза заместникът, като добави съвсем тихичко: — Ами полицията?

— Тя ще си затвори очите...

* * *

Санпите — учител по фехтовка! Хубаво, звучеше, нали? Този Санпите, хитър и безскрупулен корсиканец, проповядваше само една религия — тази на честта. Но при все това работеше за полицията, подобно на господин Депорт, известен с прякора Кокошката. Той живееше с една небезизвестна сводница, бивша проститутка, която стана собственица на заведение, където възрастни господа и голобради още момчета можеха да завържат някоя и друга интимна връзка. Наред с това Санпите разполагаше с известен брой учители по фехтовка и наемни побойници, както Кокошката бе обяснил на заместника си.

Санпите и господин Депорт си правеха куп услуги: разменяха си клиенти, полезни сведения и съвети — с две думи поддържаха се и чудесно си помагаша един на друг. Ето защо, и този път господин Депорт отиде да потърси Санпите във фехтовалната зала, която се затваряше от дванайсет до два часа следобед. Макар да бе един часът, в залата още имаше десетина души.

Всички от тази група си приличаха, като роднини: почти еднакви дрехи, еднаква стегната и сдържана стойка, същите твърди и студени очи. До един напомняха грабливи птици — орли, лешояди, гарвани и бухали. Чертите на лицата им изразяваха твърдост на волята, но слаба интелигентност. Стояха прави и мълчаха, като сегиз-тогиз отронваха по някоя думичка и търпеливо чакаха Депорт. Санпите им бе казал да чакат някакво лице, което ще им направи изгодно предложение, и лицето непременно трябваше да дойде, тъй като Санпите преговаряше само със сериозни хора. Ако можехте да ги видите, бихте потръпнали от ужас.

Господин Депорт влезе в залата в един часа, като истинско олицетворение на точността, и поздрави любезно. Наемните

побойници инстинктивно се построиха в редица и всички едновременно отвърнаха на поздрава му. Господин Депорт се усмихна, но лицата на сабьорите останаха безизразни като у всички хладнокръвни и владеещи себе хора. Господин Депорт стисна ръката на Санпите и му заговори весело:

— Добър ден, учителю. Как сте?

— Много добре. А вие?

— И аз съм здрав като камък!

След тези свои думи господин Депорт извади от двата джоба на сюртука си по една кесийка и ги остави на масичката край него. Златото в кесийките иззвънтя.

— Помислих си — рече той, — че ако акцията ни успее, тия господа, които още не ме познават, ще се зарадват, ако разберат, че цената за техните добри услуги ще бъде определена от вас, почитаемия им председател.

Десетте глави кимнаха в знак на съгласие с характерната за военните дисциплина. Санпите се обърна към един от тях:

— Капитан Ла Персон, бихте ли излезли от строя един по един!

— Разрешете да изляза, господин председател! — каза един от тях.

И той излезе от редицата. Беше типичен военен от старата армия. След отслужване на войниклъка си той бе станал последователно сержант, ловък и опасен контрабандист, лейтенант на една от ония роты, които преследваха контрабандистите и най-накрая капитан. Ла Персон остана на улицата, след като разпуснаха ротата му и го уволниха, и се обърна към Санпите с молба да му намери работа.

Ла Персон бе известен със своята изпълнителност и деловитост. Имаше по-добро възпитание и беше по-представителен от обикновените наемници. Военният му чин му бе дал известни знания. Санпите го изпробва, убеди се, че той притежава качествата на началник и го оцени. Той имаше профил на сокол, пъргави, но пронизателни очи, остър, язвителен език, сдържани, точни и силни жестове, лицето му бе насечено от два саблени удара, а бузите му — продупчени от куршум.

По самото ъгловато лице на Ла Персон бе изписано, че той не се боеше от куршумите. Санпите го представи на господин Депорт:

— Господин Ла Персон е началник на взвода храбреци, който вие поискахте от мен. Защо не минете в моя кабинет да си поприказвате малко?...

Двамата се оттеглиха в кабинета. Господин Депорт пак прибра двете кесийки. Капитанът му каза с метална нотка в гласа си:

— Господине, когато уговарям някаква сделка, аз върша това лоялно и без задни мисли. Ето защо, споделете с мен за какво и за кого става дума. Заклевам се в честта си, че ще запазя тайната ви.

Господин Депорт му разказа всичко докрай, а Ла Персон изказа пред него някои свои твърде дълбоки съображения:

— Господине — каза му той, — тия корсари ще се бранят с присъщата им храброст. Не ми се струва, че десет фехтовачи ще бъдат прекалено много, но считам, че броят им ще е достатъчен, особено ако вашите въоръжени с щикове хора са добри стрелци. Но помислихте ли, че между нашите ще има може би ранени и даже убити, които ще трябва да бъдат пренесени на сигурно място.

— Ще докарам три коли с мои хора на каприте — успокои го с убедителния си тон господин Депорт. — Капитан Ла Персон, ако се случи такова нещо, аз пръв ще бъда компрометиран. Ако бъде уличен един-единствен от вас, аз също ще бъда преследван и ще си имам неприятности. Следователно имам всички основания да взема съответните предпазни мерки, както за вашите хора, така и за себе си. Трябва да бъдем солидарни.

— Така е! Ние ще предвидим за ранените специална клауза в договора. Вие ще платите на хирурга и на аптекаря и отделно по сто су на ден на пострадалите. Такъв е обичаят при нас. За тази цел ще оставите капаро, което ще се съхранява от нашия уважаем председател.

— Разбрано! Но първо ми кажете на колко оценявате вашата помощ. Струва ми се, че сто франка за вас и петдесет за вашите хора...

— Са много малко, господине...

— Но това са златни франкове, капитане!

— Златни или сребърни — все тая. Много ниска цена давате за човешкия живот. Няма да ни се размине без кръвопролитие.

— Та вие сте десетима!

— Още веднъж ви повтарям, господине, че ние рискуваме живота си! Знайте, това ще ви струва десет луидора за мен и по пет за

всеки един от моите хора. Аз ще бъда един от петимата нападатели, а за останалите четирима ще теглим жребий. Това е последната ми дума, господине!

— Добре! — каза господин Депорт. — Приемам вашите условия и ще ви платя добре. Ще вечеряте в „Канкалската скала“. Не се съмнявайте, предполагам, че вечерята ще бъде много прилична. Аз ще отсъствам от нея, защото ще бъда зает с моите хора.

— А пък аз ще председателствувам банкета, господине.

— Сега ли да уредя сметките с моя приятел, председателя Санпите?

— Първо искам да се посъветвам с него!

Ла Персон се върна във фехтовалната зала. Санпите се беше оттеглил, за да остави съзаклятниците да се спазарят свободно. Капитанът обясни как стоят нещата. Сто франка били добро възнаграждение. Наемниците приеха сделката със сдържан възторг, както им налагаше техният възглед за благоприличието.

Предупредиха Санпите и той се върна в залата, за да приеме от господин Депорт допълнителните суми. После бившият каторжник додаде още три луидора предплата на капитана, за да възнагради своите хора, крило останаха очаровани. Ето защо, когато Депорт се сбогува с тях, наемниците му направиха дълбок поклон, все тъй дисциплинирано и по военному. На вратата Санпите им каза:

— Желая ви успех, господа!

Хорът от груби мъжки гласове му отговори:

— Ще успеем!

* * *

Вечерта във Френския театър^[1], където играеше известната актриса мадмоазел Жорж, в партера бяха седнали господин Депорт, с прозвище Кокошката и неговият заместник Кюreto.

По време на втория антракт те излязоха и Кокошката каза на Кюreto:

— Вместо четирима те може би ще бъдат петима! Капитан Сюркуф е на театър с тях.

— Един в повече не е голяма работа... — каза Кюreto.

— Вярно е, но аз съм ангажирал само четирима души и трябва да предупредя капитан Ла Персон. Чакайте ме тук в театъра, след малко ще се върна.

Кокошката изтича до кръчмата, гдето вечеряше шайката наемници и си попейваше шампанско, но в рамките на разумното, без някой да е прекалил. Щом видяха Депорт, Ла Персон стана. Всички последваха примера му и пиха за здравето на господин Депорт, който на свой ред вдигна чаша за тяхно здраве, а после се оттегли с Ла Персон.

— Капитане — рече му той, — аз ви бях споменал, че моите хора ще бъдат четирима, ала сред противниците може би ще има още един. Държа само да ви предупредя. Не смятам, разбира се, че това ще ви накара да се откажете.

— Че кой е този пети? — попита Ла Персон.

— Капитан Сюркуф!

— Но това е много важно!

— Затуй ви връчвам още сто франка и ви моля заради усложняването на обстановката да ги предадете на вашите другари.

— О, вие спокойно може да прибавите и двеста франка! Защото този Сюркуф е истински Херкулес!

— Добре. Давам ви триста франка!

— Благодаря! Разчитайте на нас!

Междувременно представлението бе свършило. Сюркуф, Бренвил, отец Лантерние, Мариус и Сапажу отидоха да вечерят в „Тримата провансалски братя“. Всички бяха в прекрасно настроение. Съседни по маса им бяха двама ученици на художника Давид. Единият бе Гро, когото по-късно Бонапарт направи барон, а другият — Ришарден. Тия двама художници бяха още чираци при големия майстор, и разказваха такива весели случки от живота в ателиетата, че даже Сюркуф се пръскаше от смях. Накрая съединиха двете маси, за да вечерят заедно. Гро нарисува шаржове на Мариус, Сапажу и на отец Лантерние. Попийнаха си здравата и Сюркуф обеща на Гро да му позира за портрет в пълен ръст. Ришарден пък каза, че ще нарисува Бренвил, но така и не съумя да накара поврътливия капитан да седне да му позира.

Разделиха се към два часа през нощта. Петимата корсари се носеха развеселени по безлюдния булевард покрай Сена, и даже не

забелязаха задаващата се откъм другия край на Пон Ньоф група, а продължиха да вървят към нея. Някъде по средата на моста, се озоваха пред петима непознати, които бяха преградили пътя им с шпаги в ръце.

— Мирише ми на нападение! — каза Бренвил.

Двамата със Сюркуф извадиха шпагите. Останалите трима корсари не разполагаха с друго, оръжие, освен с бастуни с дръжки колкото боздугани.

— Хей, негодници! — провикна се Мариус. — Вие май сте намислили да ни препречите пътя!

В същия този момент първата шайка нападна, а втората ѝ дойде на помощ.

— Напред, Сапажу! — изкрещя Мариус.

И двамата се стовариха върху побойниците със страховитите си бастуни. Зът! Зът! — чу се, как бастуните свистят във въздуха, изпращяват и се стоварват върху гърбините на нападателите. За десет секунди, с помощта на отец Лантерние, побойниците бяха повалени мъртви на земята. Тогава тримата бастунджии се заеха с втората и третата шайка. За по-малко от минута смъртоносните им оръжия обезвредиха всички противници. Четиринайсет души паднаха в този бой. Другите побягнаха, подгонени от корсарите. Но точно когато всички се поотдалечиха от бойното поле, някакъв мъж, който дотогава дебнеше зад една от многобройните бараки край булеварда, излезе от скривалището си, грабна една шпага от земята и на бърза ръка доуби хъркащите ранени, а сетне се шмугна в някаква съседна уличка, гдето го чакаха три карети, и скачайки пъргаво в една от тях, изчезна в тъмнината.

Корсарите се върнаха веднага, след като се бяха справили с двамата бандити. Те огледаха полесражението, надявайки се, че все някой от противниците им е оцелял, за да го предадат на полицията. Но уви, всички бяха вече мъртви. Докато разглеждаше труповете, Сюркуф забеляза нанесените от шпагите рани и каза на Бренвил:

— Ти май си ги насякъл? На всички гърдите са пронизани от шпага!

— Ами! — рече Бренвил — заради тия бастуни-боздугани не можах да пробода нито един!

— Значи някой ги е довършил със сабя, за да не се разприказват! — рече Сюркуф.

Този някой беше достопочтеният господин Депорт с прозвище Кокошката, бивш нотариус и избягал каторжник, който вече бе офейкал далеч от местопроизшествието. Скоро откъм Пон-Ньоф пристигна един полицейски патрул, воден от някакъв агент. Забелязвайки щикове на пехотинците, Сюркуф каза с усмивка:

— Винаги закъснявате!

— Тъй вярно, виновати! — провикна се сержантът.

— Свободно! — каза Сюркуф. — Преди малко бяхме нападнати и оказахме съпротива.

И сержантът, и агентът, и войниците видяха само петима души, застанали прави сред трупове, сержантът попита:

— Голям бой е паднал, а?

— Как точно се случи всичко? — попита на свой ред полицейският агент.

Сюркуф каза както своето име, така и имената на приятелите си и разправи цялата случка.

— Били сте, значи, само петима срещу цялата тая сган?

— От която има още двама убити малко по-далеч от тук! — обясни Мариус. — Без да се броят побягналите.

— Сега разбирам — каза сержантът — защо по казармите се разправяха такива чудеса за вас, корсарите от Сен-Мало. През цялото време съм слушал с половин ухо, но сега се убеждавам, че сте славни момчета!

Агентът държеше фенер в ръка и разглеждаше мълчешком убитите, запазвайки своето мнение за себе си. След като завърши огледа, той каза на Сюркуф:

— Трябва да ни придружите до най-близкия участък, където ще дадете в писмена форма описанието на случката.

Запътиха се към участъка и Сюркуф съвсем накратко, описа двубоя. Останалите корсари също сложиха своите подписи.

Тогава офицерът, който бе началник на участъка, каза с весела усмивка:

— Виждам, че няма смисъл да ви предоставям охрана, нали? Вие и сами знаете как да се браните.

* * *

Шестнайсет убити! А корсарите цели-целенички! Талиен бе смазан, когато му донесоха тази вест! А след като на другия ден мълвата за това събитие се понесе из цял Париж, олелията стигна до бога. Минавайки с карета по булевардите, Мариус, отец Лантерние и Сапажу се убедиха, че няма човек, който да не ги познава.

В такъв забележителен миг те имаха щастието да минат покрай генерал Бонапарт и Буриен. Отец Лантерние и приятелите му им кимнаха с глава. Бонапарт и Буриен отвърнаха на поздрава им, но генералът спря коня си, а Буриен даде знак на кочияша на Мариус да спре каретата.

— Гражданино Лантерние — каза Бонапарт, — доколкото разбрах, тази нощ сте претърпели голяма неприятност!

— Искате да кажете, че бе извършено покушение срещу лейтенант Бренвил, а косвено и срещу нас? — отвърна отец Лантерние.

— Бе извършено... Говорете точно. В кого се съмнявате? — попита Бонапарт.

— По всяка вероятност тук е замесен някой ревнив съпруг.

— И заради една проста ревност загинаха цели шестнайсет души! — учуди се Бонапарт.

— Те носеха само шпаги, които в сравнение с нашите бастуни изглеждаха като куки за плетене. Другата шайка пък бе понесла дръжки от метли, към които бе прикрепила щикове. Но тия къси копия се оказаха безполезни пред нашите бастуни.

Бонапарт слушаше, но втръчено се вглеждаше в Мариус, сякаш искаше да го премери с поглед.

— Капитан Мариус — попита го той, — нямате ли намерение да направите военна кариера в служба на Франция?

— Та аз съм си направил военната кариера — първо в служба на Типу-Сахиб, а после на гиковара, сиреч пак в служба на Франция, тъй като винаги съм се бил против англичаните! — отвърна му Мариус.

— Но вие сте в разцвета на годините си! Нима ще почивате върху своите стари лаври? — попита Бонапарт.

— Ние двамата със Сапажу ще станем волнонаемни корсари — обясни Мариус на великия пълководец. — Ние не искаме ни слава, ни плячка, защото си имаме достатъчно пари. Ще служим на борда на кораба на Сюркуф и мисля, че няма да стоим със скръстени ръце.

— По-добре минете на служба в сухопътните сили — посъветва ги Бонапарт. — Имате вече опит там.

— Първо на първо, генерале, всеки марсилец е моряк по душа, пък и, правичката да ви кажа, никой от нас не обича посредствеността. Такъв какъвто ме гледате, в Индия аз бях нещо повече и от човек, и от генерал, и от раджа. В ония далечни страни, всеки, който се отличава от останалите, се превръща в нещо като божество. Не мисля, че и Сюркуф би се съгласил да постъпи на служба във военната marina. А пък аз, Мариус, съм като Сюркуф.

— Но ще се подчинявате на борда на кораба му, нали!

— Да, генерале, но ще съм си го избрал по своя воля за началник. Докато, ако постъпя в армията, вместо да бъда командван от някой славен генерал като вас, бих могъл да имам за началник някой празноглавец!... А това не е работа за мен...

— Желая ви щастие по моретата! — каза му Бонапарт.

После поздрави по войнишки и подкара коня си в ситен тръс. Когато се поотдалечиха малко, Бонапарт сподели с Буриен:

— Този човек не е глупав. Притежава някаква природна интелигентност и иска да си я запази. Най-много ме учудва това, че индусите са го тачили като полубог. Явно, че само в Ориента човек може да лети нависоко, над останалите хора. Трябва да ускорим подготовката на египетската кампания и да потеглим незабавно.

В мемоаристиката от онова време се споменава за силното впечатление, което предизвикал у Бонапарт този странен разговор на булеварда с така наречените герои от Индия.

* * *

Не след дълго експедицията в Египет бе определена за датата 12 април 1798 година. На другата заран Бонапарт повика на среща Сюркуф. Насаме в кабинета на генерала, те проучиха картата на предстоящите бойни действия.

— Капитане! — съобщи Бонапарт. — Вчера Директорията ме назначи за главнокомандващ на египетската експедиция.

— Моите поздравления, генерале!

— С мен тръгват 36 000 души.

— Достатъчни ли са?

— Според всички изчисления — да.

— За завладяването на Египет те ще бъдат достатъчни, но не и за похода към Индия.

— Тия тридесет и шест хиляди са само ядрото. Аз ще организирам цяла армия, съставена от египтяни, сирийци и араби. Ще получа подкрепления и от Франция. С тридесет хиляди французи и сто хиляди египтяни, командвани от европейски офицери и подофицери, аз ще разполагам с чудесна войска и ще прогоня англичаните от Индия.

— Имайки предвид вашия военен гений, не се съмнявам, че ще успеете. Но тия 36 хиляди души трябва някак да бъдат пренесени в Египет. Откъде смятате да потеглите?

— От Тулон.

— С какви морски сили разполагате?

— Адмирал Брюес командува тринайсет линейни кораба. На първо място е адмиралтейският кораб „Ориент“, след това — два кораба с по 80 оръдия и десет — с по седемдесет, общо тринайсет френски кораба. Нещо повече, разполагам и с два други бойни съда, които по силата на договора от Кампо-Формио принадлежат на Франция, както и с десет венециански и десет френски фрегати.

— Всички тези военноморски сили взети заедно, не се равняват на ония, които англичаните биха могли да ни противопоставят — каза Сюркуф.

— Да, знам! Но ви напомням, че имам на разположение още седемдесет и две корвети, бригове, шхуни и други малотонажни военни кораби. Ако англичаните ни нападнат, транспортните кораби, на борда на които ще бъдат нашите войски и оръжието, ще могат по време на битката да се доберат до най-близките френски пристанища. Може би ще понесем поражение по море, но армията ни ще бъде спасена. А пък ако англичаните изобщо не ни атакуват...

— Те знаят, че вие съсредоточавате военни сили в Тулон. Научих дори, че са пратили три кораба под командването на адмирал Нелсън, за да наблюдават пристанището — рече Сюркуф.

— И това ми е известно, но нека ви обясня цялото положение — каза Бонапарт. — Основната част от английската флота е блокирала Кадис, в чието пристанище те задържат флотата на нашите съюзници, испанците. Блокадата е жестока. Преди няколко дни се върнах от една

впечатляваща обиколка около бреговете на Франция като заявих, че уж инспектирам крайбрежието, за да подготвя нашествие в Англия с армия от сто хиляди души. Шпионите явно са уведомили за това английското адмиралтейство. Сега вече ще пусна слуха, че възнамерявам да нападна английските кораби, блокирали Кадис, и то с помощта на испанската флота, която ще се измъкне от пристанището и също ще влезе в бой с англичаните.

— Всъщност, с тази ваша комбинация вие смятате да подлъжете англичаните, че ще „нападнете Гибралтарския проток“, като за тази цел ги биете край Кадис и то с помощта на блокираната от тях испанска флота. Значи, докато те ви чакат в Кадис, вие ще отплавате свободно от Тулон.

— Такива са намеренията ми. Бихте ли могли обаче да ми помогнете да подлъжем англичаните и да им втълпим, че ще форсирам Гибралтарския проток и ще дебаркирам в Англия с тия трийсет хиляди войници, които ще превърна в авангард за нашествието на моята армия?

— Разбира се! — възкликна Сюркуф. — Работата е много проста. Още ли не сте чували за „тюлените“ на отец Лантерние?

— Подочух нещо за тях! — разсмя се Бонапарт.

— Добре тогава! Изпратете по надлежния ред едно официално писмо до испанския адмирал, в което ще го помолите да бъде готов да ви окаже помощ, когато решите да нападнете английската флота в Кадис, а пък аз ще се появя с моя кораб на свечеряване, точно когато англичаните са най-предпазливи и най-старателно бдят! Ще дам на един от „тюлените“ да отнесе писмото, а той ще се остави да го заловят. Англичаните ще прочетат писмото и ще се хванат на въдицата.

Бонапарт продължи да разяснява своя план. В ония времена, читателю, Франция бе завладяла не само Корсика, но и по-голямата част от Италия. Бонапарт си бе подбрал няколко полка и от италианската армия. В корсиканските и италианските пристанища стояха на рейд доста наши търговски кораби, натоварени с войници и оръжие. Генералът сподели това със Сюркуф и каза в заключение:

— Ако успеем да излезем от Тулон, към нас ще се присъедини първият конвой, който ни чака в Аячо, а сетне другите два от Чивита-Векия, пристанището на Рим, и с подкрепата на тези конвои на минаване край Малта, ще превземем и нея.

— Но нали Малта е непревземаема крепост! — учуди се Сюркуф.

— Прав сте! Но този път няма кой да я защитава! Имам шпиони и в тази крепост. Те ще ни отворят вратите ѝ.

— Това орлово гнездо господствува над Средиземно море между върха на италианския ботуш и африканския бряг! — рече Сюркуф.

— Та нали затова именно искам да го завладея! — каза Бонапарт.

— Конвойт ви ще бъде огромен.

— Петстотин кораба!

— Никога досега подобна флота не е кръстосвала Средиземно море! Какъв позор ще бъде за нас, ако английската армада ни пресрещне и ни срази по море! — каза Сюркуф.

— Нека ни крепи вярата, че ще съумеем да подмамим англичаните! Убеден съм, че всеки човек с голямо бъдеще — а аз съм един от тях! — е закрилян от съдбата! Вярвам в моята звезда! — гордо каза Бонапарт.

— Хубаво, но ако на мен ми предстоеше да се заема с египетската експедиция, аз бих се захванал с нея по съвсем друг начин. Най-напред бих издебнал и нападнал английската флота в самия Кадис — рече Сюркуф.

— Ами ако англичаните ви надвият, нали ще загубите всяка надежда да покорите след това Египет? — попита го Бонапарт.

— Англичаните няма да ме победят, защото аз бих взел съответните мерки и бих комбинирал атаката на моите корсари с тази на вашата флота. Ще командвам, например, корсарска флота, без да зависи от никого и ще дам сигнал за атаката по свое усмотрение.

Бонапарт сбърчи чело.

— И се пак би трябвало да се подчините на адмирал Брюес.

— Тъкмо това е невъзможно — възрази му Сюркуф. — Именно за да успеея, трябва да уловя удобния момент, точния миг, макар че военната марина гледа кой знае защо с лошо око — на корсарите. Изобщо, аз се съмнявам в нейната добронамереност към нас, корсарите, защото, ако сражението се развие благоприятно за французите, корсарите ще бъдат лишени от възможността да се бият, за да не поделят с редовната флота славата от победата. А пък ако работите тръгнат на зле, тогава ще ни заповядат да атакуваме, но ще бъде много късно. Само ще се оставим на победилия противник да

насочи всичките си оръдия срещу нас, като ни срази и потопи. Тази е причината, поради която не желая да се подчинявам на адмиралски заповеди! — обясни Сюркуф.

Бонапарт не му се разсърди, а каза:

— Утре ще получите отговор от Директорията и от адмирала.

— Знам предварително какъв ще бъде този отговор! — каза усмихнато Сюркуф.

Сбогува се с Бонапарт, но на другия ден пак се яви, за да чуе отговора.

— Скъпи ми капитане — каза генералът, — директорията отказа да даде съгласието си. Тя не желае да наруши принципите на властта, като отнеме на адмиралтейството правото да командва една морска единица.

— Нямам нищо против! — каза Сюркуф. — Само че с моята корсарска флота аз щях да осигуря победата над англичаните!

— Но нали не сте се отказали от мисията си в Кадис! — попита Бонапарт.

— Не съм.

— В такъв случай ще се срещнем в Тулон след десет дни.

— Ще дойда на срещата! Довиждане, генерале!

[1] Френски театър — Другото име на парижкия Национален театър Комеди Франсез, основан през 1680 година по заповед на Луи XIV. — Б.пр. ↑

ГЛАВА ЕДИНАДЕСЕТА

ПОКОРЯВАНЕТО НА ЕГИПЕТ И НА БАЯДЕРКИТЕ

Бонапарт пристигна в Тулон.

Още на другата заран той направи преглед на своите войски и издаде прокламация, в която оповести на войниците си, че те са лявото крило на армията, предопределена да покори Англия. Тази прокламация бе предназначена да въведе отново в заблуда британското адмиралтейство и самия адмирал на английската флота.

Междувременно продължаваше подготовката на египетската експедиция. Сюркуф получи двете писма, които Бонапарт му беше обещал — едното от главнокомандувачия, а другото — от адмирала. Писмото от главнокомандувачия генерал Бонапарт бе съвсем лаконично, а това на адмирала — пространно и предполагащо отговор. И в двете писма се съобщаваше за решението англичаните да бъдат нападнати в Кадис, като адмирал Брюес задължаваше испанския адмирал да определи датата на битката с разлика от един-два дни. Сюркуф се виждаше изправен пред опасността да бъде пресрещнат от английски военни кораби, чиято мощ превишаваше тази на френската флота. Ето защо, адмирал Брюес реши да му даде един бриг от френската военна marina, но Сюркуф отказа.

— Аз търся само скорост и нищо повече — отговори той. — И ще намеря подходящия за мен кораб в Марсилия!

И наистина, там, сред търговските кораби, които не се осмеляваха да тръгнат на път, понеже англичаните господарствуваха над Средиземноморието, Сюркуф откри един бързоходен тримачтов кораб, построен специално за скоростно превозване на чай от Китай до Марсилия. Сюркуф закупи кораба, като го изпробва от Сен-Мало до Марсилия. Екипажът му бе превъзходен. Към него той зачисли и „тюлените“ на отец Лантерние, а малко по-късно направи и някои нововъведения, като превъоръжи и преоборудва кораба.

Натоварен само с няколко оръдия, тримачтовият съд придоби изключителна скорост и корсарите потеглиха на път. Първата им задача бе да отклонят вниманието на две разузнавателни английски корабчета, плаващи в тези води. Нощта, в която кораба на корсарите напусна Марсилия, бе много тъмна и благоприятна за отплаването им. Англичаните ги забелязаха много късно, почнаха да стрелят с оръдията си, но корсарския кораб им се изплъзна безпрепятствено. След като опасността бе избегната, Сюркуф свика „тюлените“ на отец Лантерние и им каза:

— Момчета, предстои ми да избира един от вас, който да бъде готов да отнесе на неприятеля две писма, като се престори на дезертър. Той трябва да се остави да бъде пленен и подложен на разпит от адмирал Нелсън. Първоначално трябва да мълчи, но после да заплаши англичаните, че в скоро време ще бъдат сразени от нашата marina и от испанската флота, блокирана в Кадис. Необходимо е адмирал Нелсън да остане с убеждението, че именно такъв е нашият план. Сега вървете да си поприказвате по въпроса и да изберете оня, който според вас ще изиграе най-добре тази роля.

Ръководителят на „тюлените“, сиреч техният боцман, пристъпи напред от редицата и каза на Сюркуф:

— Колкото и да ви уважавам, капитане, ще си позволя да ви кажа, че въпросът не се нуждае от консултации. Човекът е налице. Викат му Парижанина, с прякор Ленивеца, Защото кръшка от всякаква работа, освен от стрелбата с оръдията. Но той е такъв зевзек, че може да ви изтърси цяла торба смехории, та да се хванете за корема. Имайте му вяра, че ще преметне английския адмирал!

— Хубаво, ама ще се остави ли да го пленят?

Боцманът се учуди на въпроса на Сюркуф.

— Че защо да не се остави, щом вие сте издали такава заповед?

На свой ред и Парижанина пристъпи напред. Той беше младичък, добре издокаран, даже елегантен на вид. Някога бе служил като юнга по желание на родителите си, които по този начин искаха да изкоренят някои лоши негови привички. Днес той вече се изиявяваше като храбър корсар. Понеже произлизаше от добро семейство, бе получил известно образование и когато се наложеше, умееше да проведе разговор на равнище.

— Капитане — каза той, — за истинския моряк е голяма гордост да надхитри един адмирал. Ето защо, аз нямам нищо против да се оставя да ме пленят.

— Ако те пленят, ще те разменим незабавно — увери го Сюркуф.

— Както решите, капитане! Само че ако се забавите с размяната, аз ще избягам.

— Значи решението ти е твърдо, така ли? — попита го Сюркуф.

— Да, капитане!

— Ще носиш две писма, зашита в подплатата на кожената ти куртка. Англичаните непременно ще разпорят дрехата ти и ще открият писмата. Не искам нищо повече от теб.

— С две думи — каза Парижанина, — въпросът е да се задържи английската флота в Кадис, а ние през това време да офейкаме оттам.

— Точно така — потвърди Сюркуф.

— Разбрано, капитане! Считайте мисията ми за изпълнена.

— Ще получиш двоен дял от плячката.

— Приемам вашето предложение — каза Парижанина.

— Пригответи си каяка и заший в куртката си двете писма, които ще ти дам.

С тия думи на Сюркуф привърши и разговорът му с Парижанина, който веднага получи нов прякор, а именно Тюлена от Кадис.

* * *

По онова време звездата на Нелсън вече бе изгряла. Той бе извоювал в героични битки адмиралския си чин. Но това бе още началото на неговата славна кариера. Обладан от пламенно желание да се изкачи все по-нагоре по стълбицата на военната йерархия, той се вкопчваше в успехите си с твърдоглавието на булдог, който, веднъж захапал плячката си за гърлото, за нищо на света не я изпуска. Нелсън бе наистина страшно силна личност, която държеше всичките си подчинени като в железен юмрук.

Една заран разузнавателното корабче, пътуващо от Лондон, донесе на Нелсън писмо от адмиралтейството. Той го прочете и изпадна в мрачна ярост. След десет минути, всички командири на

британската блокадна флота зърнаха сигнал, който ги призова да се явят на борда на адмиралтейския кораб.

Предстоеше някакво важно събитие. Над английските ескадри прелетя смътна тревога. Час по-късно всички командири се строиха върху палубата на адмиралтейския кораб. След малко се появи самият Нелсън. Някога досега грозноватият му лик не бе изглеждал по-застрашителен и по-безпощаден.

— Адмиралтейството — заговори той с гъгнивия си, но много силен глас — ме предупреждава, че корсарят Сюркуф се е нагърбил с прекосяването на блокадната линия на нашата флота на свой пратеник до испанския адмирал, обграден в пристана на Кадис. Предупреждавам всички ви, а пък вие ще предупредите подчинените си, че ако някой наш съд се натъкне на корсарския кораб на Сюркуф, той ще трябва или да го потопи, или да го плени. Ако някой от вас се остави да бъде победен от този корсар, по-добре ще бъде да загине в бой до последна капка кръв, тъй като всеки оцелял и върнат чрез размяна на военнопленници, ще бъде обесен начаса, бил той офицер или обикновен моряк!

След това свое встъпление, Нелсън огледа с единственото си око всичките командири и продължи:

— Както предполагам, никой тук не се съмнява, че аз ще изпълня заканата си, дори ако става дума за синчето на някой лорд. Вие — подхвана пак той след кратка пауза — сигурно сте чули за хитроумната измишльотина на Сюркуф да натовари в ескимоски каяци своите пирати, маскирани като тюлени или делфини. Съобщена ми бе и важната подробност, че разбойниците се премятали във водата като тях. Считайте се за предупредени и разяснете положението на екипажите си. Незабавно организирайте денонощна вахта на корабите си. Патрулите да не позволяват пиле да прехвъркне! Офицер, проявил липса на бдителност, ще бъде мигновено разжалван и прогонен от марината. За всичко това ще отговарят командирите.

Последните думи попаднаха право в целта. Всекиму бе ясно, какъв ужасен смисъл криеха те, изречени от самия Нелсън. Накрая адмиралът отправи следното предупреждение, което хвърли в тревога предимно матросите от екипажите:

— Ако някой допусне френските тюлени да се промъкнат през нашата блокада, целият моряшки състав ще бъде лишена за цял месец

от бира, ром и чай за назидание!

И след толкова заплахи Нелсън най-грубо обърна гръб на офицерите.

От една седмица насам пространството между всички английски кораби се контролираше най-щателно, но никой не забеляза нищо подозрително. При все това екипажите бяха нащрек и проклинаха тюлените на Сюркуф. По едно време някой съзря, че на хоризонта се белее платноход. Разгледаха го с тръбата и различиха гордо развяващия се френски трибагреник. Нямаше грешка, това бе тримачтов кораб на Сюркуф. Часовникът показваше пет и половина следобед. Предупредиха Нелсън за появата на френския кораб. Той се качи на палубата, видя неприятелския кораб и се провикна:

— Тия пирати не заслужават честта да пратим корвета по петите им, ама нейсе!

Нелсън нареди да повикат командира на корветата „Аретуза“, който начаса дойде и се яви пред адмирала.

— Господине — каза му Нелсън, — вменявам в дълг да предприемете гонитбата на корсаря с вашия кораб, който е най-бързоходният от цялата ми флота. Аз се съмнявам дали ще настигнете този скоростен съд, ако реши да ни се изплъзне. Но ако се управлява от капитан Сюркуф, току-виж, че той решил да влезе в бой с него. Ако това се случи, вие трябва или да го потопите, или да го плените!

Командирът занемя. Адмиралът му показва голямата мачта и каза лаконично с неприятния си глас:

— Ако ви победят, ще бъдете обесен!

Командирът на „Аретуза“ се върна на своята палуба и нареди да бият тревога за предстоящо сражение. След миг корветата подгони кораба на Сюркуф. Той се остави да го доближат на разстояние два оръдейни залпа и всички можах да видят, че на голямата му мачта стърчи една огромна метла. Англичаните се убедиха, че това е корабът на Сюркуф, и че той няма намерение да отстъпи, но Сюркуф отпраши напред. Тъй като неговият съд бе по-бързоходен от английския кораб, той се отдалечи доста от вражеската корвета, но маневрираше с кораба си така, че да не бъде на голямо разстояние от нея. Когато се стъмни, преследването свърши и корветата пое обратно към линията на блокадата. Командирът ѝ се яви на доклад при Нелсън.

— Хубаво! — каза лаконично адмиралът.

И той изпрати заповед до всички кораби да засилят още повече бдителността си. В два часа през нощта и Тюленът бе заловен, и начаса, както гласеше заповедта, бе отведен при още будния Нелсън. Парижанинът пристигна облечен в ескимоска кожена дреха с наметало и изкозирува пред адмирала. Смъкнаха наметалото и му съблякоха кожухчето. Нелсън го огледа с кървясалото си око, а сетне го попита:

— Кой си ти?

— Аз съм френски моряк. Корсар съм от кораба на капитан Сюркуф.

— Накъде си тръгнал?

— Да огледам английската флота.

— Лъжеш.

Парижанинът замълча.

— Лъжеш! — повтори адмиралът. — Отивал си в Кадис да занесеш инструкции на испанския адмирал.

Парижанинът не отговори.

— Ако не проговориш — заплаши го Нелсън, — ще те разстрелям. Хайде, говори!

— Нямате право да ме разстреляте!

— Ти шпионин ли си?

— Съвсем не! Аз съм матрос, качен на една лодка и изпратен със задача на наблюдател. Съвсем открито оглеждах разположението на вашата флота и се мъчех да си проправя път през нея. Такова право има всеки моряк дори когато рискува да го застигне куршум или да попадне в плен. Само че законите на човешките права ви забраняват да ме разстреляте!

Като чу начина, по който морякът изказваше мислите си, Нелсън реши, че пред него стои офицер, и продължи с въпросите си:

— Вие сте офицер, нали?

— Не, адмирале!

— Прост матрос не би ме занимавал с правата на човека, защото не е и чувал за тях.

— Възможно е в Англия да е така, но аз съм французин!

— Така или иначе, господине, ако продължавате да лъжете или да мълчите, аз ви предупреждавам, че ще бъдете екзекутиран начаса!

— А пък аз ви предупреждавам от името на капитан Сюркуф, че ако ме разстреляте, той от своя страна ще екзекутира десет английски

офицери.

Този отговор бе тъй рязък, че Нелсън повече от всякога повярва, че си има работа с офицер и това негово убеждение се затвърдяваше все повече.

— Претърсете кожухчето му! — заповяда той, като каза да разпорят всички шевове. Под хастара откриха двете писма.

— Както виждате — каза тържествуващо Нелсън, — вие сте имали намерение да минете през блокадата и да стигнете до Кадис.

Нелсън отвори двете писма и ги прочете.

— Ясно! — каза той. — Няма нужда да ви разстрелвам. Научих, каквото ми трябваше.

После показа писмата на своя началник-щаб, и добави разярен:

— Така значи! Французите искат да ни предизвикат на бой пред Кадис! Слава богу! Нямам нищо против! Ще ги накълцам на кайма и ще нахраня с нея рибите по испанското крайбрежие. Заповядайте, адмирал Брюес! Чакам ви с разтворени обятия!

— Рибата е още в морето, адмирале. Аз например мисля, че французите ще ви бият! — рече Парижанина.

Нелсън овладя гнева си, за да накара пленника да издаде още нещо.

— Господине — възрази му той, — всички досегашни наши битки са доказали, че макар и храбри, френските моряци не са на висотата на английските в областта на мореплаването. Ето защо, ние ще ви бием както винаги.

— Адмирале, вие може да се изравните с нас по броя на линейните си кораби, но по време на канонадата вие ще бъдете атакувани от над сто корсарски платнохода, които ще ви победят!

Нелсън изтръпна. В тия думи имаше жестока истина! Той си обеща да предотврати този удар! И понеже му се щеше да продължи разпита докрай, каза на Парижанина:

— Вие нямате корсарски кораби в Средиземно море, защото всичките са в пристанищата на Ламанша и на Атлантическия океан.

— Адмирале — обясни му Парижанина, — на Сюркуф принадлежи идеята всички капитани-корсари да бъдат свикани в Тулон, където те пристигнаха с пощенски коли заедно с екипажите си.

И той изреди десетки имена на прочути корсари.

— Да, но корабите не са пристигнали с пощенски коли, нали? — попита го Нелсън.

— Сигурно знаете, адмирале, че в нашите средиземноморски пристанища ние държим достатъчен брой кораби, които могат да образуват цяла корсарска флота. Необходими са ни само морски съдове, които да ни пренесат. Ние сме отлични майстори на абордажите и на битките с хладно оръжие. Да, адмирале, аз съм уверен, че ще бъдете сразен, а и не можете да отречете, че корсарите са страшни противници, когато размахат сабите.

— Добре, господине! Ние също ще им покажем нашето майсторство!

Нелсън даде заповед на началник-щаба си да отведе Парижанина, чието честолюбие бе особено поласкано от факта, че към него се отнасяха като към офицер. Хем бяха го взели за офицер, хем бе преметнал адмирала! Нелсън поиска веднага да му изпратят подкрепления от корвети и бригове, за да се противопостави на мнимите корсарски кораби, съществуващи само във въображението на Парижанина.

На другия ден Сюркуф бе съвсем сигурен, че Парижанина се е оставил да бъде пленен. Предишната вечер корсарят бе побягнал пред „Аретуза“, с единствената цел да се покаже и да привлече вниманието на англичаните. Ала това бягство му тежеше като камък на сърцето. Ето защо, на другата утрин той пак се появи и хвърли високомерно предизвикателството си към английската флота. Както в предишната вечер, пак развя френския трибагреник и постави метлата на голямата мачта, като дръзна да се приближи още повече до вражеските съдове. „Аретуза“ отново се втурна да го преследва. Цялата английска флота наблюдаваше какво ще се случи и видя, че корсарският кораб бягаше, но вече по-бавно. Не след дълго двата кораба изчезнаха и се чу далечен оръдеен залп.

Изправен върху мостика на кърмата на своя кораб, Нелсън изгаряше от нетърпение да види изхода на двубоя.

— Сюркуф влезе в бой — промърмори адмиралът. — Каква нечувана дързост! Но „Аретуза“ ще го потопи и всички ще се отървем от него!

Оръдейните залпове все повече затихваха. Малко по-късно се възцари гробна тишина.

— Свърши се! — въздъхна облекчено Нелсън. — „Аретуза“ го е надупчила с гуллетата си и го е потопила!

Ала адмирал Нелсън се мамеше. Сюркуф първо реши да съкрати разстоянието между своята тримачтова и неприятелския кораб горедолу до дължината на един оръдеен залп. „Аретуза“ първа пусна в действие оръдията си. Сюркуф поддържаше същото разстояние, което бе съвсем неизгодно за точността на противниковата стрелба. Обаче англичаните поддържаха огъня си.

Когато прецени, че канонадата от дълго разстояние е поизморила противника, Сюркуф направи маневра и полетя направо към корветата, възползувайки се от попятния вятър, задухал по време на обстрела. Междувременно корабът му бе надупчен на няколко места, а мнозина от екипажа му бяха убити и ранени. Тъй или инак той връхлетя върху вражеския кораб, без да претърпи сериозни щети.

Абордажът бе страховит. Англичаните се отбраняваха отчаяно, ала да не забравяме, че корсарите се биеха начело със Сюркуф, отец Лантерние, Бренвил, Мариус и ония яростни, невероятни „тюлени“, които притежаваха нечувана сила и ловкост. Те именно с невиждано умение и безпогрешна точност убиваха с абордажните си брадви цвета на противниковите сили, а после скачаха върху тях като разярени лъвове, помитайки ги със саблени удари. Вражеският екипаж бе сразен, съсечен и оплячкосан. Командирът на английския кораб и неколцина тежко ранени офицери, рухнали на палубата, попаднаха в плен, като помолиха корсарите да бъдат доубити за тяхно най-голямо удивление.

„Аретуза“ смени разбития си екипаж с корсарски, и двата кораба — този на корсарите и корветата заплаваха един до друг с разперени платна. Сюркуф обаче забеляза, че пленниците са много умърлушени, и отиде при тях да ги попита за причината на отчаянието им. Комендантът на „Аретуза“ му обясни, че при размяната на пленниците Нелсън се е закарал да обеси всички победени.

— Така ли! — провикна се с възмущение Сюркуф. — Само че аз ще му отправя такова предизвикателство, каквото не познава нито една флота в света. Това ще спаси вашата чест.

И веднага продиктува документа за размяна на военнопленниците, който гласеше:

„Аз, Сюркуф, капитан-корсар, командир на тримачтовия кораб «Талисман», който преди час завладя английския кораб «Аретуза», имайки предвид, че екипажът ми намаля с една трета по време на сражението и че се налага да се погрижа за плячката си, отправям към английския адмирал следното предупреждение:

В продължение на три дни ще изчакам негова милост адмирал Нелсън да пристигне на корвета, равна по водоизместимост на «Аретуза» със същия брой оръдия и екипаж. Ще вляза с него в бой и ако го пленя, той ще бъде обесен от мен, след като той така безмилостно е заплашил с избесване собствените си офицери от «Аретуза», които се биха така добре“.

И като нареди на корсарите си да отдалечат „Аретуза“ Сюркуф даде да препишат предупреждението му в стотици екземпляри. После натовари няколко души на една лодка заедно с барабанчика и бялото знаме на парламентьорите, и открито застана на рейд пред английската флота.

* * *

Нелсън продължаваше да стои в трескаво очакване на появата на „Аретуза“, когато дежурният по вахта му сигнализира, че се задава корабът на Сюркуф.

— Сам ли е? — попита Нелсън.

— Сам! — каза дежурният.

Сякаш гръм се стовари връз главата на Нелсън. „Аретуза“ бе или пленена, или потопена! Това означаваше, че се потвърждават всички разкази за геройските подвизи на Сюркуф, срещу когото съпротивата явно бе излишна. Той бе превзел на абордаж една военна корвета, и то маневрирайки на някакъв си търговски кораб почти без оръдия! След малко дежурният по вахта сигнализира за лодка с бяло знаме.

— Това са парламентьори! — рече си Нелсън.

Но френската лодка маневрираше, за да достигне единия край на блокадната линия. Барабанчикът заби така наречения парламентъорски сигнал, когато се приближи до английския кораб, от дясната страна на фарватера му и се приготвиха да акостират.

— Вървете при адмирала! — провикна се нечий глас.

Лодката заплава по дължината на кораба, и един от французите метна нагоре някакъв свитък бяла хартия. Това бе екземпляр от писменото предупреждение на Сюркуф. Всички английски кораби, покрай които мина френската лодка, получиха по едно предупреждение. Най-накрая парламентъорската лодка акостира до адмиралтейския кораб и барабанчикът се качи на борда му.

Този барабанчик бе възрастен корсар от Бретан, но с неизтощима енергия и ярка самобитност. Пристигането му на борда на адмиралския кораб предизвика сензация. Всички го гледаха с любопитство, а той, заел горда поза, стоеше и чакаше Нелсън да го приеме. Когато застана пред него, Нелсън го попита престорено любезно:

— Какво стана с „Аретуза“?

— Пленихме я, адмирале!

— Разкажете ми за битката!

Без многословие, барабанчикът кратко и ясно описа сражението. Нелсън се убеди, че моряците му са се съпротивлявали храбро, и че много от офицерите му са тежко ранени. Парламентъорът приключи съвсем искрено своя разказ:

— Екипажът на „Аретуза“ уби и рани такъв голям брой от нашите, какъвто не сме имали в досегашната ни борба против вас. Това бе моят седемнадесети абордаж. Не бях виждал досега други англичани да се бият така храбро. Почти всички пленници са настанени в лазарета и мнозина от тях умират от раните си.

Нелсън го слушаше с най-голямо внимание.

— Виждам, че сте дошли като парламентъор — рече му той. — Какво по-точно иска от мен вашият капитан?

— Той иска да ви докаже, че вашите офицери не заслужават да бъдат обесени, защото са се били като храбреци. Ето защо ви изпраща този документ, който съм натоварен да ви предам.

Нелсън разпечати писмото, прочете го и каза без капка колебание:

— Ако бях обикновен капитан, щях да приема предизвикателството. Но понеже съм адмирал, не мога да извърша такава лудост. Тъй като Сюркуф иска да ми докаже, че екипажът на „Аретуза“ е изпълнил своя дълг, кажи му, че вярвам на думите му. Той поне разбира от тия неща!

И Нелсън изпроводи барабанчика, като му заръча:

— Ще кажеш на командира на „Аретуза“, че продължавам да го смятам за смел офицер.

— Добре, адмирале!

И барабанчикът изкозирува, а после слезе от кораба и стъпи в лодката, която бързо се отдалечи. Тази среща остави дълбока следа в душата на Нелсън.

След завръщането на парламентъора, Сюркуф отиде да предаде на командира и на офицерите на „Аретуза“ думите на адмирал Нелсън. Сетне настигна „Аретуза“ и наду платната по посока на Тулон, оставяйки обаче английския флаг да се развява върху голямата мачта на корветата и върху тази на собствения си кораб, с цел да заблуди англичаните, че „Аретуза“ е пленила френския кораб. По този начин Сюркуф мина безпрепятствено покрай опасните скали на Гибралтарския проток и проникна в Средиземно море. Понеже англичаните се чувствуваха господари на това море, техните търговски кораби го прекосяваха нашир и дълж, необезпокоявани от никого. Сюркуф се възползва от това обстоятелство, за да плени двадесетина търговски платнохода и се завърна в Тулон с плячката си, тъкмо когато бе паднала гъста мъгла. Населението го посрещна най-възторжено.

Адмирал Брюес пожела да се запознае с резултата от хитроумния план на Сюркуф. Корсарят даде отчет за успешната си мисия пред адмирала в присъствието на Бонапарт. Довел бе и своя парламентъор барабанчик, когото накара да разкаже за срещата си с Нелсън. Адмирал Брюес се убеди, че Нелсън е хванат в капана. Сюркуф взе думата и каза:

— Възнамерявам да поправа кораба си, повреден по време на сражението, и да отплавам пак при първа възможност. Може би се лъжа, но ми се струва, че Нелсън ще ни следи изкъсо.

— Ако се натъкнете на неприятеля, сигнализирайте ни веднага!
— каза Бонапарт.

Няколко дни по-късно, той получи следното съобщение от Сюркуф, който вече се намирал в открито море:

„Лично адмирал Нелсън с трите най-лекоподвижни кораба на флотата си наблюдава пристанището на Тулон“.

Очевидно Нелсън искаше да разбере кога френската флота ще напусне това пристанище, за да я изпревари и да съобщи на англичаните за завръщането ѝ. Но в такъв случай той щеше да се досети, че френската флота се насочва към Египет и незабавно би повикал английските кораби, които щяха да настигнат бавно движещия се френски конвой и да го принудят да участва в голямо морско сражение.

Дали Нелсън се досещаше за нашите намерения? Беше ли дочул нещо за предстоящата експедиция на Франция в Египет? Сюркуф разсея всички съмнения. Той добре познаваше навиците на английската флота и предприе съответните действия. Скоро го видяха да се завръща в Тулон след относително кратко отсъствие.

Междувременно той бе кръстосвал морето около английската флота в Кадис и бе пленил две от „мухите“ ѝ, както наричаха тогава малките разузнавателни корабчета. Надеждите на корсаря се оправдаха, тъй като на борда на „мухите“ имаше много чуждестранни матроси, натоварени насилствено по чист английски образец, сиреч вербувани чрез хайки по английските пристанища. Заловените по този принудителен начин моряци задължително биваха включвани в британската флота.

Не е трудно да си представим възмущението и омразата на тия матроси, заловени по време на хайките и принудени да служат на чужда морска сила. Сюркуф бе решил да се възползува от тази неправда. Понеже корабът му се движеше с невероятна скорост, той успя да плени двете „мухи“, които се бяха отклонили доста надалеч. В първата той откри двама матроси, единият от които датчанин, а другият — ирландец. Във второто корабче имаше двама американци и един германец от Хамбург, които ненавиждаха англичаните. Това се потвърди и от сведенията, които Сюркуф получи малко по-късно.

Щом се прибра в Тулон, той помоли генерал Бонапарт да го приеме. А генералът предупреди адмирал Брюес за това посещение. Сюркуф обясни и на двамата, как чрез чужди моряци е подразбрал какви са намеренията на английската флота. Нелсън все още вярвал, че французите ще го нападнат пред Кадис, та смятал за опасно да ги причака там, между два огъня — френския и испанския откъм Кадис. Следователно, бил дошъл да наблюдава лично тулонското пристанище с три бързоходни кораба. Веднага след като френската флота напуснала Тулон, Нелсън възнамерявал да изпрати в Кадис едно разузнавателно корабче, което да му доведе още десет кораба, та бързоходните му съдове да станат общо тринайсет — сиреч точно колкото френските бързи платноходи.

Нелсън запазваше пред Кадис значителни морски сили, които можеха да се противопоставят на испанците. Поради състоянието на нашата флота, чиито кадри се бяха разпръснали в емиграция след Великата френска революция и чиито екипажи нямаха нужната подготовка, Нелсън бе сигурен в победата си при равен брой кораби от двете страни. Що се отнася до корсарите, с които го бе подплашил Парижанина, Нелсън бил осведомен от емисарите си, че адмирал Брюес нямал под свое командване нито един корсар.

Английският адмирал изобщо не се съмнявал, че французите възнамеряват да покорят Египет. Тази точка от доклада на Сюркуф смути извънредно много Бонапарт и Брюес. Зорката бдителност на англичаните им се стори твърде опасна. Особено адмиралът изглеждаше крайно притеснен от предупрежденията на Сюркуф. Бонапарт го помоли да изкаже мнението си:

— Ще почакам да задуха мистралът. Нелсън ще побегне от този страшен вятър, който за нас ще се окаже попътен. По този начин ще стигнем лесно до Аячо, а след това до Чивита-Векия, където ще съединим двата чакащи ни конвоя. Нелсън ще се усети твърде късно, че сме се изплъзнали от погледа му — отвърна адмиралът.

— Но мистралът означава буря! — провикна се Наполеон.

— Да, но ние ще се приютим на завет зад остров Корсика. Наистина, опасно е, но нали вярвате в своята звезда!

Предложението на адмирала бе прието, тъй като трябваше или да послушат съвета му, или да се откажат от експедицията. На 9 май 1798 година френската флота опъна платна и пое на път. Поради силния

мистрал Нелсън и трите му кораба се видяха принудени да потърсят убежище на остров Сардиния. Нашата флота влезе първо в Аячо, а после в Чивита-Векия, без да срещне нито един английски кораб. Междувременно Нелсън бе уведомен, че френските платноходи са напуснали Тулон, и веднага изпрати разузнавателно корабче в Кадис, откъдето очакваше подкрепление от десет големи кораба. Френската флота, състояща се от петстотин платнохода, продължаваше пътя си, прекосявайки Средиземно море.

Скоро приближиха остров Малта. Рицарите от Малтийския орден бяха поканени да се предадат и се предадоха. Крепостта на острова бе окупирана. Кафарели, генерал от инженерните войски, бе натоварен да организира гарнизона на крепостта. Получавайки ключовете на островната твърдина от ръцете на рицарите, той каза без капка демагогия:

— Ние наистина сме щастливи, че ви сварихме в крепостта, та да има кой да ни отвори портите. Защото без ваша помощ не бихме могли да влезем вътре!

И тъй, завладяването на острова им отне съвсем малко време и флотата продължи пътя си право към Египет. Нелсън бе отгатнал нашата цел. След като получи подкреплението си от десет кораба, и той начаса се насочи към Александрия, очаквайки да ни изненада в това голямо египетско пристанище. Но и тук, за кой ли път, Сюркуф направи огромна услуга на Франция.

През целия път той не изпусна от погледа си Нелсън, когото следваше с бързоходния си кораб. Когато се убеди, че Нелсън се насочва към Александрия, той го изпревари, защото предвиди опасността.

* * *

Нелсън пристигна в Александрия на 30-и юни. Първата му грижа бе да се свърже с местните власти. Те го уведомиха, че предишната вечер един френски кораб отплавал от пристанището с голям товар храни, които се надявал да продаде на френската флота. Капитанът на кораба поискал от търговците да съберат закуп храните на определено място по крайбрежието, откъдето той да ги вдигне, та да се подобри

продоволствието на френската флота и армия при операциите ѝ в Сирия.

Нелсън разпита търговците, и те му казаха, че първият град, който ще бъде обсаден, е Сен-Жан-д'Акр. Един много обигран евреин, с когото Сюркуф бе водил продължителен разговор, даде допълнителни пояснения:

— Френският капитан — каза той — сподели с мен, че двамата с него бихме могли да спечелим много пари!

— По кой начин? — попита Нелсън.

— Като снабдяваме с храни армията, която ще дебаркира в Сирия, а сетне, покрай река Ефрат, ще слезе надолу към Персийския залив, откъдето ще свие към Персия и през Белуджистан, за да стигне до Индия.

Нелсън подскочи от изненада.

— В Индия ли! — провикна се той.

— Това е целта на експедицията. Френският генерал, прославеният Бонапарт, несъмнено е добре осведомен. Той отлично знае, че персийският шах трудно ще му окаже съпротива. Капитанът на кораба счита, че според мнението на френските военни, персийците ще дадат едно-единствено сражение, ордите им ще бъдат лесно разпръснати, а шахът им веднага ще подпише примирие, за да пропусне през територията си победоносните френски войски. С генерал от калибъра на Бонапарт, този план е напълно осъществим. Френският капитан — продължи евреинът, — който е много предприемчив, ми предлага да тръгнем заедно в ариергарда на войската като интенданти и същевременно да изкупуваме на сметка от войниците по-хубавата част от плячката. Но аз намирам, че тази сделка е твърде опасна.

Нелсън счете, че тези сведения са му достатъчни. Той се сбогува с еврейна и търговците и отплава за Сирия, където зачака нашата флота. Но тя пристигна на другия ден, и то пред Александрия. Бонапарт, както му подметна няколко дни по-късно отец Лантерние, трябваше да запали свещ загдето Сюркуф го е отървал от явна беда.

* * *

Дебаркирането не можеше да се извърши под заплахата на оръдията в Александрия, та за тази цел избраха едно място по крайбрежната ивица на четири часа път от града. Войските слязоха в залива Марабу на 1 юли 1798 година. В самата вечер на дебаркирането корабът на Сюркуф се завърна. Корсарят и неговите приятели стъпиха на сушата, построиха си палатка от корабни платна, а сетне отидоха да направят посещение на Бонапарт, защото му носеха новини за англичаните. Бонапарт научи със задоволство, че Нелсън го чака пред Сен-Жан-д'Акр, поздрави Сюркуф за хитростта му и го попита какво възнамерява да прави по-нататък.

— Генерале — отговори му Сюркуф, — аз и моите приятели смятаме да вървим по стъпките на войската като доброволци.

— Но вие нямате коне — каза Бонапарт.

— Грешите, генерале. Ние вече си купихме прекрасни арабски жребци. Единственото, което искаме от вас, е да бъдем посрещнати с добро от вашите двама генерали.

— Кого от двамата предпочитате? — попита ги Бонапарт.

— Генерал Клебер — отвърна Сюркуф.

— Така и предполагам! — каза с усмивка Бонапарт. — Добре, ще бъдете зачислени към неговата дивизия.

— Благодаря, генерале! — каза му Сюркуф, след което той и другарите му се върнаха в палатката. Там завариха един преводач, когото Сюркуф бе наел за собствено обслужване, знаейки колко полезно е да разполагаш с такъв човек в неприятелска страна. Преводачът беше копт, сиреч египтянин с християнско вероизповедание.

Всички вечеряха заедно. Докато пушеше пурата си, Сюркуф попита преводача:

— Какъв е броят на населението в Египет?

— Между пет и шест милиона — отвърна му коптът. — Най-голям е броят на фелахите, които до един са земеделци от мюсюлманската вяра. Ние, коптите, живеем в градовете и сме всичките християни-яковити. Седалището на нашия патриарх е в Александрия. В този град живеят триста хиляди араби, около десет хиляди турци, двайсет хиляди евреи и още по-толкова гърци, сирийци, арменци, нубийци и чужденци от цял свят.

— Добре, но кой в края на краищата управлява тази страна? — попита Бренвил.

— Истинските господари на Египет са мамелюците, които имат двама бейове, признават владичеството на султана в Константинопол и му плащат данък.

— Ами какво представляват тия юнаци, мамелюците? — попита Мариус.

— Това е едно опълчение от около четиридесет хиляди конници-доброволци. Те са много храбри, богати, разкошно облечени, яздят великолепни жребци и носят оръжие на баснословни цени.

— Нима ни предстои да се справим с четирийсет хиляди мамелюка? — попита Мариус.

— О, най-много с половината. Но тия двайсет хиляди конници биха могли да ви пометат и да ви хвърлят в морето! Бурята е нищо в сравнение с кавалерията на мамелюците.

— Нашите войски ще образуват карета, тъй че бурята ще се разбие в щиковете на пушките ни, както морската вълна се разбива в скалите! — каза Сюркуф.

— Какво означава думата каре? — попита преводачът.

— Представи си една дивизия, съставена от четири полка, които се подреждат така, че да образуват квадрат с по един полк на всяка страна на квадрата — отговори Сюркуф.

— Та вие сте непобедими! — възкликна преводачът.

— Като си помислиш, че ширината на карето е от три редици, че от ъглите му оръдията обсипват враговете с картеч, че от всяка една от страните му се стреля, като първата редица коленичи на земята! Сега вече можеш да си тръгваш, за да поспим.

— Ако победите — каза преводачът, — моите братя, коптите, ще славословят Божията милост, защото ние, християните, сме под гнета на мюсюлманското робство.

* * *

На другия ден една френска колона превзе Александрия без пушка да гръмне.

Бонапарт тържествено влезе в града, основан от Александър Велики.

Започваше осъществяването на една велика мечта. Веднага след превземането на Александрия, Сюркуф посети генерал Клебер. Двамата мъже бяха сякаш създадени, за да се уважават и разбират.

— Генерале — каза Сюркуф, — помолих главнокомандувания да разреши на мен и на неколцина мои приятели да бъдем зачислени към вашия щаб като доброволци. Тази е причината, поради която се явявам пред вас с молба да ни приемете. Ние сме моряци, ала наред с това сме и добри кавалеристи и можем да постъпим на служба при вас като адютанти.

— Капитане — отговори му Клебер, — аз съм много щастлив и смятам за голяма чест да ви приема всички в моя щаб. Ей сега ще заповядам да ви дадат коне!

— Ние коне си имаме, и то пъргави, прекрасни арабски жребци! — обясни му Сюркуф. — Нещо повече, аз се снабдих с два коня подарък за вас и ви ги вода.

— Капитане, вие сте наистина ценен човек. Благодаря ви за подаръка. Приемам го, тъй като смятам да се възползувам от него и да допринеса за славата на нашето оръжие.

Клебер и Сюркуф слязоха на улицата, където двама роби държаха поводите на четири коня — два за корсарите и два за генерала. Клебер прие с възхита чистокръвните жребци, които Сюркуф му подаряваше.

— Никога не бих повярвал, че могат да се намерят два такива яки арабски коне! — възхити се Клебер. — Благодаря ви още веднъж!

И прие подаръка със същото благородство, с което Сюркуф му го поднесе.

— Ами робите? — попита Клебер.

— Наричайте ги слуги... — поправи го Сюркуф.

Корсарят бе довел преводача си и му заръча да предупреди двамата фелахи, че преминават на служба при Клебер. Коптът преведе думите на Сюркуф и двамата негри целунаха пешовете на сивия редингот на Клебер.

На третия ден след окупацията Сюркуф и приятелите му тъкмо минаваха край група баядерки и музиканти, когато ненадейно танцуващите се втурнаха да намерят закрила при корсарите. Един от

музикантите пристъпи напред. Сюркуф познаваше добре арабите още от гвардията на гиковара, та поназнайваше малко езика им. Мъжът се бе нахвърлил с бастун срещу жените и ги ругаеше, като им заповядваше да вървят с войската. С един само удар на юмука си Сюркуф го изтърколи на земята на десет метра от себе си, което пък достави огромно удоволствие на баядерките. Той се обърна към тях и ги помоли да му обяснят от какво се оплакват.

— Сиди фаранги — каза една от тях. — Ние трите, имахме брат на име Сюлейман. Той бе добър и справедлив към нас. Майка ни извънредно почитена жена, се омъжи за брата на нашия шейх. Следвайки нейния пример, ние също имахме желание да бъдем достойни избраници на мъже-благородници. Ала нашият брат умря, и оттогава насам този мъж, който ни е далечен братовчед, иска да ни бъде господар, без да има никакво право над нас. Сводничи с нас, принуждавайки ни да приемаме любовните предложения, които ни се правят, и на всичко отгоре си позволява да ни бие.

Мариус, който говореше арабски по-добре от Сюркуф и Бренвил, се провикна:

— Чуваш ли, Сапажу, те ядат пердах от този арабски негодник, който не се свени да вдига ръка върху жени.

— Ще го науча аз него, госдин Мариус! — закани се негърът от Марсилия.

И зашлеви една страховита плесница на Улед-Найех, който зави от болка.

Насъбра се тълпа.

— Сиди фаранги — каза същата баядерка на Сюркуф, — ти си един от християнските първенци, които, както ми казаха, са защитници и покровители на жените и децата. Стани и наш закрилник! Отведи ни надалеч, а пък ние ще веселим с танците си войниците християни.

В този момент Улед-Найех подстрекаваше тълпата, част от която гледаше враждебно.

— Сапажу — рече Мариус, — струва ми се, че тия въшливи псета нещо се ежат.

— Дайте да ги разпердушиним тия нечестивци, за слава на Господа! — предложи им отец Лантерние.

И в миг опасните бастуни на корсарите разпръснаха тълпата. След тази схватка всички вкупом тръгнаха към къщата, където бяха

отседнали корсарите.

— Какво чудновато приключение, ей богу! — каза Бренвил. — Предводители сме на три баядерки!

От трите баядерки корсарите бяха видели само едната, сиреч онази, която ги бе заговорила. Те криеха лицата си под фереджетата и човек не можеше да разбере дали са хубави или грозни. След като пристигнаха в къщата, Сюркуф повика хазаина, един богат еврейски-банкер, извънредно поласкан, че ще има за наематели такива големци. Сюркуф му обясни нещата и го помоли да даде едно крило на къщата си на баядерките — нещо, с което еврейният се съгласи на драго сърце. Той дори предложи на младите жени разни освежителни напитки, съобразявайки, че ще може да устрои с тяхно участие безплатна танцувална вечеринка за себе си и своето семейство.

Баядерките носеха под хаиците^[1] си малки вързопчета с най-скъпите неща, които имаха. Когато срещнаха французите, тяхната трупа беше на път. Щом свършиха тоалета си, те слязоха без фереджета от горния етаж, за да се запознаят с корсарите и да им изкажат своята благодарност. Бяха ослепителни красавици, както се изрази Бренвил.

И трите си приличаха. И трите блестяха с гордата хубост на арабските жени „от знатна шатра“, което отговаря точно на нашенското определение „от знатен и богат род“.

Всички имаха красивия орлов профил на аристократките от семитската раса. Устните тънички, леко жестоки и коварни, образуваха кървавочервена черта върху лицата им. Усмивката — сладка и изразителна, обещаваще хапещата целувка на ориенталските жени. Очите изпълваха цялото лице, както казват алжирците — очи черни с нежен, милващ поглед, изразяващ почуда от вида на християните. Кръшните им снаги, очертани сякаш от ръката на художник, бяха образец на грация и подвижност. През годините, прекарани в Индия, корсарите никога не бяха виждали по-прелъстителни баядерки.

И ето — младите жени стояха пред тях, малко стреснати от преживяното, но решени на всичко, за да се освободят от безобразната тирания на своя братовчед. Сюркуф и приятелите му изслушаха тъжните им преживелици, разказани надълго и нашироко от най-голямата от тях. Когато тя привърши, корсарят я попита:

— Какво смятате да правите занапред?

— Казват, че армията ви ще се придвижи към Кайро. Бихме искали да отидем там, защото ако ни оставите в Александрия, братовчедът ще ни върне с помощта на кадията. След като му даде голям бакшиш, кадията ще заяви, че братовчедът има права над нас.

— Добре! — каза Сюркуф. — Ще ви заведем до Кайро.

— Ние не сме толкова богати, че да си купим камили, но ще наемем магарета.

— Не е голяма работа, ще ви купим три камили.

— Скъпо струват, скъпо! — прошепнаха с изненада баядерките.

Сюркуф попита преводача си:

— Колко струва една хубава камила?

— От двеста и петдесет до триста франка заедно със седлото! — отвърна преводачът.

А то е нещо като тръстиков паланкин, облечен в плат и с възглавница, на която сядат арабските жени, когато пътуват.

Сюркуф се засмя:

— Ще разполагате с четири камили! Ще ви дам една и за багажа ви.

— Ах, сиди, много ти благодарим! Преди малко евреинът ми каза, че ти си владетелят на моретата, и ти наистина си щедър като цар. Кога ще заповядаш да ти потанцуваме?

— За всичко това ще помислим, след като стигнем в Кайро — рече Сюркуф.

— Ние сме твои робини.

— Само че — възрази и Сюркуф — ще дойде ден, когато ние ще напуснем Египет.

— Да, но ние ще тръгнем с вас. Щом спечелим повечко пари, ще ни отведете в Ал-Джезаир^[2], където е родният ни град. Там ще подадем оплакване от нашия братовчед, който, ако се върне, ще бъде осъден на бой с тояги. После ще напуснем Алжир, като вземем по-малкия ни брат и неколцина музиканти.

— Много добре! — каза Сюркуф — но за парите не се грижете! Ние ще ви дадем!

Младите момичета целунаха ръка на Сюркуф, който не се отдръпна, защото бе свикнал с този ориенталски обичай. Когато се оттеглиха на горния кат, тяхната прелест остави неизгладимо впечатление у корсарите.

Баядерките бяха очаровани от мисълта за предстоящото си пътуване до Кайро. Те бяха свикнали да прекосяват дълги разстояния и подготвиха пътуването си до най-малките подробности. Преводачът обясни на Сюркуф, колко труден ще бъде пътят им през нажежената от слънцето пустиня. Трябваше да се снабдят с вода, храна, шатри и други необходими неща, които копътът препоръча.

— Струва ми се — каза му Сюркуф, — че ти целиш нещо, след като толкова го усукваш...

— Ваше превъзходителство, вярно, че имаме камили за баядерките, и отделна за багажите им. Но би трябвало все пак всяка да си има и по една стара суданка, наместо прислужница, освен ако... ваше превъзходителство не пожелае да им купи по една робиня...

— Нямам нищо против да им купиш и робини — съгласи се Сюркуф.

— Да, но ще им трябват още две камили, за да пренесат на гърба си сладката вода и храната, защото кладенци из пътя почти няма и за водата стават такива битки, че този вид камили се наричат камили-кухни.

— Добре, купи и такива камили.

— Да, ама трябва и камилар!

— Разбрах! Наеми и камилар. Твоя грижа ще бъде да го намериш! Ти си мъж опитен и ще снабдиш баядерките с всичко, което им е необходимо. Момичетата са много мили, отнасяй се с тях като към мои дъщери! — каза Сюркуф.

Преводачът, който всъщност бе честен човек, като всеки добросъвестен християнин, положи големи усилия, за да изпълни докрай нелеката си задача. Баядерките притежаваха такава очарователна непринуденост, че много бързо спечелиха обичта на корсарите. Думите, казани от Сюркуф на преводача му, излязоха верни — тези младички и прелестни арабки станаха за него като родни дъщери. Възвишените сърца винаги имат нужда от бащинство.

[1] Хаик — връхна горна дреха, от главата до петите, у жените в Ориента. — Б.пр. ↑

[2] Ал-Джезаир — Арабското наименование на Алжир. — Б.пр. ↑

ГЛАВА ДВНАДЕСЕТА

ПОХОД КЪМ ОГНЕДИШАЩАТА ЗЕМЯ

Наближаваше денят на заминаването. Бонапарт бързаше да завземе Кайро, поради което армията му тръгна на поход още на 6 юли. Войниците се измъчваха от страшната горещина, достигаща 60 градуса на слънце, предизвикана от лъчите на това безмилостно светило, изливащо от тъмносиния свод на небето поройни потоци светлина. Войниците, свикнали да бъдат под палатки по време на дълги преходи, се бяха умърлушили и в началото съвсем трудно се оправяха в тази безплодна пустиня.

Корсарите разбраха голямата полза от камилата кухня, върху чийто гръб една от робините на баядерките изпълняваше ролята на готвачка, раздаваща котлова храна. Клебер и щабът му бяха приятно изненадани, когато при голямата почивка им предложиха по едно кафемока, щом наближи краят на дневния преход — и по една порция кускус, сварен в сладка вода, докато останалите войници се биеха около кладенците за глътка жабунясала вода.

Вторият ден на похода бе още по-мъчителен от първия. Почнаха да се появяват мираж след мираж, от странни по-странни. Армията съзираше пред себе си зелени, пищни оазиси с бълбукаща вода, но тези видения или изчезваха или се отдалечаваха непрекъснато. Безброй нещастници се строполиха от слънчев удар. Безчет ята гарвани летяха над войските, досущ огромен черен керван. Те чертаеха във въздуха големи кръгове, сякаш изписваха в пространството някакви кабалистични знаци, преди да се нахвърлят върху очакваната плячка. Войникът усещаше, как смъртта кръжи над него с разперени черни криле. Да, тъжна бе гледката на лагеруващите войски.

Следвайки съветите на неколцина египтяни, които водеше със себе си и до които се допитваше, Бонапарт взе съответните мерки: на третия ден от похода армията му потегли на път много преди изгрев-слънце и спря да отпочине преди голямата жега. Хора и коне можеха да изчакат по-търпеливо реда си за вода около кладенците. На четвъртия

ден постъпиха по същия начин и успяха да влязат в Рамание. Бяха спасени! Бяха стигнали до вода! До свещената река Нил!

Забравиха мигом всички несгоди. Наближавайки до великата река, цялата армия нададе радостни викове. Рамание се стори истински рай за клетите войници, напуснали този ад, където небесната жарава и жаждата ги бяха изтезавали като осъдени на вечен огън. След това армията опъна палатки по поречието на Нил.

Първата нощ след пристигането на французите в Рамание мина спокойно, но на следващата неделя се чу пукот от стрелба откъм предните постове. Арабски конници се промъкваха в интервалите между смяната на постовете, стреляха по спящите войници, а после побягваха. Имаше убити и ранени. Призори стрелбата продължи. Виждаше се как повече от три хиляди арабски конници — съюзници на мамелюците, препускат в полукръг из равнината. После някои групи се откъсваха от техния полукръг, стреляха напосоки и побягваха в галоп.

Наложи се предните постове да се отдръпнат, за да бъдат укрити зад траншеите и лагерът се успокои. После пък трябваше да подсилят тук-там стрелковите части, които без особен риск принуждаваха арабските конници, намиращи се и без това на четиристотин метра от тях, да се отдалечат на още триста метра от редиците им и куршумите им изобщо да не застигат стрелците.

Под възхитените погледи на френската армия корсарите извършиха един бляскав военен подвиг. Те притежаваха четири чистокръвни арабски жребци и бяха четирима заедно с отец Лантерние. С четиримата си ординарци те образуваха малък отряд от осем души.

В последно време един млад арабски предводител, яздец великолепен черен жребец, се приближаваше до френските войски, придружен от стотина други конници и дразнеха със стрелбата си войниците, които копаеха траншеи.

Арабският конник спираше шайката си на четиристотин метра от предния пост, който още не бе защитен, защото изкопните работи не бяха привършили. Бедуините изпразваха пушките си и пришпорвайки конете си, побягваха назад в галоп. Ядосан от тяхното нахалство, Сюркуф отиде при Клебер и го попита дали може да му послужи с осемдесет заредени карабини.

— Какво смятате да правите с тях? — попита го той.

— Да унищожа тия арабски разбойници! — отвърна му Сюркуф.
— Пък и ми се ще да ви покажа как съм се справял при подобни случаи в Индия, когато са ме нападали цели кавалерийски отряди.

Клебер им отпусна заредени карабини. Сюркуф нареди да оседлаят осемте арабски коня, като от двете страни на седлата им завържат по една пушка. Всеки конник метна по две карабини през рамо и сложи по две напърно на седлото си. Известно е професионалното умение на моряците да връзват всякакъв род тънки и дебели въжета. Ето защо всичко бе стъкмено завчас. Сюркуф и осемте му другари се метнаха на конете си и изчакаха да се появи арабският предводител и отново да открие огън срещу прикритието. Чак тогава осемте корсари полетяха напред с конете си...

Чувайки галоп им зад гърба си, арабите се обърнаха, но като видяха с каква малобройна група си имат работа, поеха в галоп насреща им. Корсарите се спряха и откриха бърз огън на около двеста крачки от тях. Осемдесетте карабини покосиха много хора и коне. Уплашените араби не можеха да разберат откъде точно идваше тази непрекъсната стрелба, след като пушките не се презареждаха. От суеверен страх, примесен с ужас, те се разбягаха, оставяйки след себе си тридесетина убити и ранени. Предводителят им бе пленен.

Сюркуф побърза да прибере захвърлените на земята празни карабини, а после заповяда да пленят черния жребец на арабина и още няколко коня. Осмината корсари се върнаха в лагера с хубавите арабски пушки, събрани след боя. Войниците, предупредени от виковете на онези, които бяха станали свидетели на тази престрелка, дотърчаха чак до средната линия, за да приветствуват най-топло корсарите. Щом видя Бонапарт и Клебер застанали един до друг, Сюркуф се приближи до двамата генерали.

— Капитане — обърна се към него Бонапарт, — вие се бихте един срещу десетима и показахте чудесно бойно майсторство.

— Аз просто изненадах противника, който не очакваше, че сме тъй добре въоръжени! — отговори му Сюркуф.

Като му показва черния жребец от най-чистокръвна порода и младия главатар, той допълни:

— Приемете ги като подарък от мен, генерале!

— Приемам подаръка ви — каза Бонапарт — и понеже е спомен от вас, ще кръстя жребца си Сюркуф.

* * *

Междувременно в лагера се понесе слух, че някои непредпазливи войници, докато се къпели в Нил или черпели оттам по-чиста вода, били изядени от крокодили. Настъпи голямо вълнение. Изчезналите били не десет, не сто души, а много повече. Незабавно по заповед на Бонапарт барабанчикът глашатай съобщи на артелчиците от всяка полубригада да се явят при началника на генералния щаб, където им бе продиктувана заповед, с която се забраняваше къпането и наливането на вода навътре в реката.

Но скоро се пусна нов тревожен слух, че коне на водопой били нападнати от гигантските земноводни, изпохапани по муцуните, влачени и удавени в дълбокото.

Ако се вярваше на слуховете, историята с крокодилите бе струвала на армията повече хора и коне, отколкото цяло едно сражение. Но в крайна сметка жертвите бяха само двама изчезнали войници, друг, на който ампутираха крака до коляното и пет удавени и изядени коня.

Когато научи, че в Нил имало крокодили, Сапажу не скри голямата си радост. Това поразя тримата му нови приятели от дивизията на генерал Клебер, а именно двамата барабанчици и техния началник. Армията с право бе нарекла началника им, сиреч главния барабанчик, с прякора Адонис.

Неговото житие-битие бе много странно. Син на заможни родители, получил голямо богатство още на двайсет и една години, той пропилял всичко по най-глупавия начин. Някакъв роднина го посъветвал да постъпи в армията и това съвпаднало с момента, когато цялата френска младеж образуваше доброволческите батальони от 1792 година. Той бе висок около два метра и тъй красив, че всички лавкаджийки въздишаха по него. Но този хубавец бе отчайващо скудоумен, такава кръгла нула, че от него не можеше да стане офицер. Той почти не знаеше да чете и да пише, но понеже бе красив, доброволците го нарекоха Адонис и този прякор му остана.

Адонис се гордееше особено много, че е началник на двама барабанчици, прочули се в цялата армия със своето майсторство. Единият от тях бе обезсмъртил името си на моста при Арколе, когато без заповед, под страховития огън на оръдията, по свое собствено вдъхновение би барабана си за победоносната атака на поста и по този начин прогони оттам австрийските гренадири. Той бе дребничък на ръст южняк, жив, пъргав, весел, непринуден и кипящ от енергия. Умен бе за четирима, та компенсираше нечуваната глупост на своя началник. Всички в армията го обичаха и ценяха високо. Като майстор-барабанчик на втори батальон, той имаше великолепен барабан с изящно украсени пръчки.

Другият майстор-барабанчик бе този на трети батальон, започнал кариерата си на четиринайсет години. Той бе волеви мъж, участник във военните походи под началството на Монкалм в Канада. В общуването си с червенокожите, тогавашни наши съюзници, той бе научил безброй хитрини и бе опознал всички тайни на военнополовия живот. Той постоянно мълчеше и се смееше беззвучно. Щом го видеше, човек мигновено допускаше, че в жилите му тече индианска кръв и че произхожда от прочутата френско-индианска раса на метиси, която англичаните наричат „горено дърво“. Прозвището му във френската армия бе Канадеца.

По какъв начин Сапажу се бе свързал с тия барабанчици? Много просто — благодарение на собствения си барабан. Негърът бе минал през школата на Мариус и бе станал изключителен майстор. С пръчките в ръце той изтръгваше от оцавената магарешка кожа на барабана си цялата звучност, която тя можеше да сътвори. От време на време Сапажу чувствуваше силно желание да бие барабана си и тогава отиваше при малкия барабанчик, комуто цялата армия, наместо благородническа титла бе дала прозвището Арколи, което прославеният момък носеше с гордост. Арколи бе възхитен от таланта на Сапажу, който бе сравнително заможен и често канеше барабанчиците на пищни обеда. А всеки знае, че войнишкото приятелство може да бъде спечелено както с добро ядене, така и с добро сърце. И тъй Сапажу стана най-добрият приятел на тримата барабанчици.

Щом разбра, че Нил гъмжи от крокодили, младият негър, както вече казахме, изпита огромна радост и веднага се затича при ковача на

артилерията, комуто заръча да му направи един уред по негов чертеж. Този уред представляваше нещо като кука с три криви зъба и с дръжка, на която бе закачена халка за връзване на въже. С подобни уреди си служат, за да извадят падналите в кладенците ведра. На всяко едно от остриетата на тройната кука бе закачена по една рибарска кукичка. Ако мислено уголемите този уред, ще получите точна представа за гигантската тройна кука, която Сапажу измайстори с помощта на ковача за по-малко от половин час. Междувременно той бе поканил на риболов тримата си приятели, барабанчиците. Когато те пристигнаха, Сапажу вече държеше куката в ръцете си и им я показа:

— Отиваме да ловим риба! — каза той. — Ето я и куката! Тя е доста голяма, както виждате. Но в река Нил има крокодили дълги по седем метра!

— За какъв дявол ще ловим тия зверове? — попитаха барабанчиците.

— Вижте какво — каза негърът, — даловиш нещо е винаги приятно. Пък и крокодилската кожа е много ценна.

— Ами месото му яде ли се? — попита Арколе.

— Аз съм ял крокодил: лапите му, увити в бананови листа с подправки и сол, а после опечени в пепел са много вкусни. А пък маринованото филе от крокодил е направо превъзходно. Впрочем, крокодилско месо се продава по всички пазари в Китай и Индокитай.

— Значи, ако хванем крокодили, ще спестим от парите си за храната! — пошегува се Арколи.

— Трябва ни само здраво корабно въже и лодка. Ще ги наемем от речната ни флотилия. А сега да вървим.

Тримата приятели са запътиха към нещо като кей, пред който бе спуснала котва флотилията. Сапажу се обърна с молба към командира на една двумачтова платноходка, който му предостави едно много дълго въже и лодка с веслари.

Натовариха на лодката тройната кука, един кафез със стари кокошки, които Сапажу бе заръчал да му купят от пазара, тръстики, върви и навитото корабно въже. Сапажу веднага направи сноп от тръстиките, който да му послужи като плувка за огромната въдица, и прикачи към нея куката, като постави върху него една кокошка. Когато стигнаха насред реката, те потопиха куката и я пуснаха по течението.

Кокошката крякаше като че ще я колят и привлече вниманието на крокодилите с продраните си писъци. Не след дълго над водата изплуваха крокодили, загледаха се в кокошката и лениво пак се скриха в реката. След малко те се насочиха към подмамващата ги плячка.

— Внимание! — прошепна Сапажу.

Кръговете, образувани под тръстиковия сноп с кокошката подсказаха, че някой крокодил скоро ще да ухапе примамката. И ето че съвсем ненадейно, стръвта изчезна в една огромна паст. Сапажу и приятелите му рязко дръпнаха корабното въже, за да закачат животното за куката, сетне оставиха въжето да се развие, и накрая, по заповед на Сапажу го навиха стегнато, за да уморят крокодила. Екипажите на флотилията наблюдаваха лова на крокодили с най-жив интерес.

Лека-полека крокодилът, прободен в долната част на гърлото, се изтощи. Завързаха корабното въже за лодката и изтеглиха на буксир животното. То плачеше, мъчеше се безпомощно да се освободи, протягаше лапите си нагоре, сякаш молеше за милост, а малките му жестоки очички бяха придобили странен израз. Той бе довлечен до брега от трийсетина моряка и доубит с пистолетни изстрели в очите. Начаса му одраха кожата и нарязаха месото му на парчета. Ловът на крокодили продължи в разширени мащаби и два часа по-късно вече десет лодки пореха водите на Нил.

Цялата войска си похапна крокодилско месо. Учените се надпреварваха кой по-напред да се сдобие с кожата на тия огромни земноводни. Всеки говореше за сполучливото хрумване на негъра на гражданина Мариус, и превъзнасяше Сапажу до небесата. Нали той научи войниците как да прибавят към супата и печеното от крокодил ония тлъсти омлети от яйцата на животното, изпържени в зеленикавата му мас, вкусна почти като тази на костенурката.

Сапажу им показа, как да намират в пясъка яйцата, снесени от женските крокодили и изоставени от тях, тъй като в топлия климат те нямаха нужда от мътена. Всъщност крокодилското яйце има учудваща прилика с пачето яйце и се различава от него само по леко сладникавия си вкус.

И тъй, докато вървеше покрай река Нил, армията на Бонапарт се снабдяваше богато с крокодилски яйца и месо.

Баядерките бяха настанени в една шатра в малкия корсарски стан на сред големия военен лагер. Шатрите бяха шест на брой, като в една от тях ноцуваха слугите. За да се изолират, корсарите наредиха този кръг от шест шатри да бъде обграден от висок стобор, издигнат набързо по бедуински образец. Спомнете си, че те бяха наели камилари-араби, които бяха довели отдалеч, струпали и сплели бодливи вършини, за да вдигнат нещо като сух плет и да спрат с него набезите на арабската кавалерия. Всеки докоснал се до бодливия плет, се разкайваше жестоко.

(По-късно, но вече в Алжир, френските войници често се натъкваша на такива трънени прегради.)

В стана можеше да се влезе само през една врата, но и нея нощем запушваха с трънаци и напречни пръти. Край вратата карауляше по един от дежурните слуги и не пропускаше никого. Трибагрена корабен флаг предупреждаваше войниците, че тук е главната квартира на корсарите и никой не се осмеляваше да проникне насилно вътре, защото името на Сюркуф се произнасяше с голямо страхопочитание. Недалеч оттам се издигаше шатрата на Клебер и на неговите офицери.

* * *

Баядерките се чувствуваха като у дома си в шумния стан. С всеки изминат ден те покоряваха все повече сърцата на корсарите и живееха с тях по роднински. Сюркуф играеше ролята на библейски патриарх. Ала на втората вечер от престоя им в Рамание Фатима повика един от камиларите и му рече:

— Знам, че си носиш флейтата и че си добър свирец. Можеш ли да ми посвириш тази вечер, за да потанцувам?

— Мога, и то как!

Тогава Фатима попита корсарите:

— Чухте ли го какво каза. Той ще ни свири, а ние ще танцуваме.

— Толкова ли ви се танцува? — попита Бренвил.

— За какво сме баядерки, ако не танцуваме? Тази вечер и без туй камиларите от лагера ще свирят на флейта. Такъв им е обичаят. Не чувате ли свирнята им всяка вечер, откакто сме напуснали

Александрия? Няма нищо нередно, когато звучи флейтата на камиляра. Кой ще ни види, че танцуваме през тоя гъст плет от трънаци и през кръга на шатрите? Никой, особено ако опънем килими от едната шатра до другата.

— Вярно! — потвърди Бренвил. — Така никой няма да ни види!

Сюркуф отстъпи, но повика ординареца си и му заповяда строго:

— С изключение на тоя музикант, камиляра, прогони всички останали туземци! Дай им по няколко пиастра да идат да си пийнат. Ето и един луидор за теб и другите матроси. Ще се върнете чак след като угасят огньовете.

— Вземете и Сапажу! — каза Мариус. — Ето един луидор и за него. Лавките са претъпкани с разхладителни напитки, докарани от Нилската флотилия. Приятно забавление!

Бренвил се изненада, но си замълча. След две минути четиримата корсари, между които и отец Лантерние, останаха насаме с баядерките и камилярят флейтист. Тъй като нито камилярят, нито баядерките не знаеха думичка френски, Бренвил дръзна да попита Сюркуф:

— Защо прогони и нашите хора?

— Защото — отвърна му Сюркуф — тия момичета всъщност ще се изложат на показ. Вярно, че аз гледам на тях като на свои дъщери, но не искам те да се разголят пред моите подчинени.

А после се обърна към баядерките:

— Не бива да изпълнявате любовни танци. Отец Лантерние не желае това!

— Аз не съм противник на танците. Аз... — промърмори отец Лантерние.

Сюркуф го побутна с лакът.

— Аз — подхвана пак отец Лантерние — всъщност съм привърженик на приличните танци. Осъждам само любовните, нали разбирате? Аз съм...

Бренвил се разсмя. Очевидно бе, че отец Лантерние не приемаше любовните танци само за да се подмаже на Сюркуф. Но Мариус каза съвсем сериозно:

— Отец Лантерние има право!

Преди да тръгнат, матросите опънаха по-тънки килими между шатрите и постлаха един по-дебел, върху който баядерките щяха да

танцуват. Камиларят засвири. Фатима затанцува първа с изключително майсторство, несравнимо благородство и изящество, което възхити корсарите — добри познавачи на ориенталските танци. Но въпреки забраната на Сюркуф, Фатима изпълни, за него и пред него, любовния танц с благопристойна грация и въздържаност, която омекотяваше сладострастните пози. Накрая тя изпадна в оня екстаз, с който завършват арабските танци от този род. Сюркуф я вдигна, отнесе я до леглото ѝ, зави я с един шал, а после се върна и седна замечтан на възглавницата си.

Надже смени сестра си, но беше съвсем ясно, че танцува за Бренвил. След танца младият корсар я отнесе полуприпаднала в леглото ѝ. Нансура танцува за Мариус, който я отнесе в шатрата ѝ, след като камбаната за угасяване на огньовете бе била отдавна и матросите се завръщаха, подкрепяйки подпийналия Сапажу, който едва се държеше на краката си.

Танците на баядерките смутиха някак особено корсарите. Те поседяха известно време около огъня, пушейки замечтано. После, без да размени нито дума с другарите си, Сюркуф се оттегли. Почти едновременно с него се прибра и Мариус. Останали сами, отец Лантерние и Бренвил размениха впечатления.

— Тия малки баядерки — каза отец Лантерние — току-що ви дадох да разберете, че и тримата им харесвате. Виждам, че щом стигнем в Кайро, ще трябва да венчая три двойки.

— Само две! — натъртено каза Бренвил.

— Защо? — попита отецът.

— Защото аз няма повече да се женя. На мен на женитби не ми върви. Искам да кажа на християнски венчавки!

— Ами тогава?

— Тогава ще вдигна една скромна мюсюлманска сватба, която много ще допадне на генерал Бонапарт. Без да ставам мюсюлманин, ще се оженя за Надже пред кадията.

— Това е разврат! — каза отец Лантерние.

— Само благоразумие! — отвърна му Бренвил. — Ако се оженя по мюсюлмански, ще мога да се разведа. Защото рано или късно Надже ще затъгува по танците...

— Така ли мислите? — попита отец Лантерние.

— Да — отговори Бренвил. — Това е неизбежно. Сюркуф ще се ожени, Мариус също — и то по християнски, но няма да могат да се оженият повторно за католичка, ако жените им ги напуснат някой ден. Забележете, че Сюркуф е затънал здравата, както се изразяват нашите матроси. Аз го познавам добре и не съм го виждал никога такъв, дори с принцеса Мариам.

— Капитан Мариус също е затънал.

— Да, но Мариус е... марсилец. Пък и той няма да остави следа в историята като Сюркуф, който ще въплъти в своята личност славата на всички корсари от нашата епоха. Всяка грешка, допусната от Сюркуф, всяко петно в живота му ще бъде нещо сериозно. Ето защо, ако се ожени през куп за грош пред някой кадия, а после баядерката му сложи рога, ще бъде без значение дали той ще я напусне или ще си отмъсти за изневярата ѝ. Но ако вие, отче Лантерние, го венчаете, това ще бъде истинска беда. Тогава моят мил Сюркуф ще бъде принуден да убие невярната си съпруга, за да се отърве от нея! А това е безкрайно неприятно за такъв забележителен човек като него.

— Добре де — възрази отец Лантерние, — ами ако тя му остане вярна?

— Не забравяйте, отче, че става дума за танцьорка, тоест за артистка. Та вие срещали ли сте някога танцьорка, която да е останала вярна на мъжа си или на любовника си. Това, ще речете, е своенравие. Но какво повече можеш да очакваш от една танцьорка, пък била тя францужойка или арабка.

— Скъпи мой, в светото писание е казано: „Въздърж се, ако се съмнявам“. Това означава...

— Означава, че трябва да се въздържите да венчаете Сюркуф!

— Направо ще му откажа.

— И ще постъпите правилно, отче Лантерние!

След тези думи отец Лантерние отиде да си легне, като си мърмореше.

— Къде ли се крие поуката от тази евангелска мъдрост? Как ли бих могъл да я приложа в настоящия случай?

Бренвил остана край огъня, усмихвайки се хитричко.

* * *

На 13-и юли отпочиналата френска армия, набрала нови сили, продължи похода си към Кайро, постоянно съпътствана от набезите на бедуините, съюзници на мамелюците. Бонапарт напразно се надяваше да се възползува от омразата на арабите към мамелюците и турците, от враждата на турците с мамелюците, както и от всеобщата ненавист на египетските фелахи към тези завоеватели. Накрай всички се обединиха под знамето на Исляма в борба срещу християните, и то с невиждана ярост и фанатизъм.

Предводител на арабите бе един млад шериф на име Си-Слиман, който намираше, че френските войски са зле въоръжени. Той отричаше силата на нашите оръдия, чиято огнева мощ свършваше на триста метра разстояние от целта и се превръщаше в опасност едва на двеста метра от противника. Си-Слиман обясни на всички шейхове, че силите им могат да се приближат до французите на стотина крачки, и то без никакъв риск. Достатъчно било да пришпориш само веднъж конете в галоп, и готово — за седемдесет секунди връхлиташ връз врага, без да му дадеш време даже да презареди пушките си.

Ала това бе голяма заблуда. Един пехотинец от тогавашните френски войски можеше да гръмне три пъти с пушката си и то прицелвайки се. Нещо повече — арабите нямаха и представа за непробиваемите карета, построени в три редици, като първата опряла коляно в земята, пробождаше направо ноздрите на конете с щиковете си, втората стреляше с насочени щикове, а третата поддържаше огъня докато от ъглите на карето оръдията неспирно изсипваха своя картеч.

Смели и горди с бързите си коне, арабите бяха уверени в своята победа и приветствуваха Си-Слиман. Той взе решение да атакува французите при Шебрейс, още по време на похода им. Арабите трябваше да се втурнат иззад някоя височина, да се стоварят върху авангарда на противника и да го смажат със своя внезапен и страховит удар, придружен от ожесточена пушечна стрелба.

И тъй, арабската армия, състояща се от шест хиляди конници, се събра в една падина и изчака нашата авангардна дивизия, която се движеше в колона по взводове на порядъчно разстояние един от друг, за да може карето да се сформира начаса. И наистина, издадена бе заповед за образуване на каре и дивизията се подреди с онова удивително хладнокръвие, което следваше да се очаква от войници, минали през огъня на победоносните кампании в Италия.

Стъписаните араби видяха с очите си как докато се усетят каретата се построиха в безупречен ред, сред ненарушавана от нищо тишина. Построени в шахматен ред, каретата се закриляха едно друго.

Арабската гмеж се втурна в лек тръс напред и откри пушечна стрелба, като всеки гърмеше, където му попадне, без определена цел. Стрелбата не предизвика суматоха сред французите. Тогава с буреносен конски тропот шестте хиляди арабски кавалеристи полетяха напред.

Но ето че тъмните лица на каретата се осветиха от изригващите огън оръдия. Три последователни залпа покосиха хора и коне, като разстроиха нападението. Тържественният тътен на оръдията заглуши всички шумове на боя, посявайки навред картеч и смърт. И огънят им засилваше паниката, обхванала арабската армия. Конете се изправяха на задните си крака, ездачите се свличаха от седлата си и се премятаха в ужасяващо безредие.

Арабското множество се превърна във виеща, отчаяна тълпа, която хукна да бяга. Оръдията подкрепиха този разгром, като сипеха снаряжи върху арабските части. Противникът бе пометен от бойното поле за пет минути. Тогава от всички карета се надигна един-единствен, страховит вик: „Да живее Републиката!“.

Това беше битката при Шебрейс — първата, която показва силата на оръжието ни в Египет. Отражението на тази битка върху нашата армия бе огромно. Френските войски осъзнаха своето превъзходство над арабската кавалерия, което обаче бе нулево, що се отнася до мамелюкските конници. Тяхната стегната, редовна конница, която действаше планомерно и организирано, винаги успяваше да разгроми арабските конни отреди. След като се присъедини към главатарите на мамелюците, Си-Слиман и другите египетски арабски предводители се явиха пред него, мамелюкският бей направо им се изсмя:

— Та нали аз ви бях заповядал да не давате мира на французите, но да не влизате в генерално сражение с тях! Добре си знаех, че ще си плюете на петите още при първия оръдеен залп! Та нали за вас, пустинниците, европейската артилерия е главният източник за вашата страхопъзльовщина. Но вие ще видите как ние, мамелюците, ще пленим и ще избием до крак неверниците!

— Аллах Акбар! Аллах е най-велик! — се задоволи да каже примирително Си Слиман. — Победата е в божите ръце. Ако му е

угодно да победиш, триумфът ще бъде твой.

И Си-Слиман се отдалечи, като тайно си пожела Мурад бей и неговите мамелюци да вкусят горчивината на поражението.

* * *

За отразяването на френските атаки Мурад бей разполагаше със сили, почти равни на техните. Под негово командване се намираха двайсет и четири хиляди пехотинци, които се делиха на еничари и опълчение. Пехотата на Мурад бей, както събитията показаха, не бе лишена от бойни качества, но самият бей знаеше от горчив опит, че маневрените възможности не бяха на нужната висота. В неговия щаб имаше неколцина така наречени „неверници“ от Европа, които бяха горе-долу запознати с положението във френската армия и които съветваха бея да прикрие своите пехотинци зад земни насипи, за да могат те да посрещнат атаките с присъщата за турците и египтяните твърдост при подобни бойни условия. Мурад бей реши да укрепи с поземлени насипи селището Имбаба край Кайро и там да посрещне удара на френските сили.

Това населено място се намира на самия бряг на река Нил. Бея заповяда да изкопаят там траншеи и да разположат двадесетте и четири хиляди пехотинеца в тези поземлени укрепления, които стигаха до водите на самия Нил. На левия фланг на тази набързо скалъпена фортификация, Мурад бей събра на лагер под открито небе десетхилядната си елитна мамелюкска конница. Малко по-вляво: той разположи един полк от три хиляди араби, които трябваше да минат във фланга на французите, да им преградят пътя за отстъпление и да изколят всички бегълци.

Мога със сигурност да твърдя, че никога дотогава нито една кавалерия в света не бе показвала такова блестящо изкуство, каквото показаха мамелюкските воители. У читателя не бива да остава и капка съмнение, че десетте хиляди конника, отличаващи се с невероятна смелост, представляваха един превъзходен ударен отряд. Такива бяха силите на мамелюкската армия.

Но Бонапарт бе разгадал стратегическите планове на противника. Още в навечерието на битката той заповяда да оповестят,

че на другата сутрин противникът ще бъде сразен в подножието на пирамидите.

Призори френската армия се строи в четири бойни колони, които потеглиха на поход, готови да оформят смъртоносните си карета. Наполеон планираше да противопостави на противника си пет големи карета, всяко от които представляваше цяла дивизия.

* * *

Ненадейно, стигайки до едно пустинно възвишение, пред погледа на войската на пет мили разстояние изплуваха силуетите на трите големи пирамиди, които извисяват ръст в самите околности на град Кайро. Гордите фараонски паметници се открояваха с внушителната си величавост под синята небесна твърд. Между пирамидите и френската армия се бяха изпречили мамелюците, Имбаба и арабите! Тогава френската армия спря марша си и застина за миг в мълчание. Всеки взводен командир връчи на подофицера си кратко и ясно съобщение, който, излизайки пред редиците, го оповести на всеослушание:

„Войници, от върха на пирамидите четиридесет столетия са ваши неми свидетели“.

Отначало внезапна тръпка на удивление прелетя над бойните редици. Тази крилата фраза, прекрасна в своята възвишена простота, пробуждаше величавите спомени за четири хилядолетия славна история — за фараонския блясък, за патриарха на евреите Авраам, за Мойсей, Сезострис, Семирамида, Александър Велики, Цезар, френския крал Луи IX... Натезалото от величие минало сякаш прелиташе над главите на войниците, настоящето се възправяше още по-величаво пред тях, а пък бъдещето — от славно по-славно витаеше вече над щиковете им. Цяла Франция бе вперила взор в тях, целият свят щеше да каже тежката си дума за тях, войните от френската експедиция в древен Египет.

Нито едно войнишко гърло не издаде вик. Историческата фраза на Бонапарт бе накарала армията му да занемее от почуда и възхита. Нищо по-проникновено не бе казвано в историята от генерал пред лицето на врага!

С присъщото си хладнокръвие пълководецът Бонапарт разглеждаше отдалеч Имбаба. Със свръхестествената си проницателност, той бе забелязал, че тежката артилерия на вражеските позиции не може да бъде размествана и влачена с животински впрягове от едно място на друго по бойното поле. Това бе една мъртва артилерия. От друга страна, мамелюците бяха оставили прекалено широко поле за действие пред френската армия, сякаш за да я съблазнят да ги атакува фронтално или да превземе укрепленията им с флангов удар. Обаче Бонапарт, вместо да атакува Имбаба, реши да се вклини в празното пространство, между противника и войските на мамелюците извън обсега на арабската артилерия, оставяйки градчето откъм левия си фланг и стискайки мамелюците в желязната си хватка отдясно, за да ги откъсне от главните им сили в Имбаба. Според замисъла на великия пълководец, шумната маса на мамелюците щеше да се разбие в неговите карета и да бъде обърната в бягство. След вземане на тактическото решение, войската се придвижи напред в пет колони. След като я видя да навлиза цялата в нарочно оставеното стратегическо празно пространство, дялящо мамелюците от Имбаба, Мурад бей се провикна:

— Аллах заслепява тия християнски псета и живи ги въвлича в капана ми. Нека сами влязат в огнената ми паст!

Но той изпита известна почуда, когато видя, че колоните се отклоняват и се насочват не към градчето, а към неговите сили. Когато френските дивизии, отстоящи твърде далеч от укрепените траншеи, за да бъдат пометени от огъня на техните оръдия, неочаквано образуваха карета, които взаимно се защитаваха, бяхт занемая от изненада. Бързината и точността на маневриране на противника го смаяха:

— Значи се подкрепят едни други тия неверници! — провикна се бяхт.

Сплотеността на френските редици изтръгна от гърдите му този вик. Френската армия се стори на бяхт твърде малочислена. Една дивизия, построена в каре, изглеждаше в очите му доста незначителна. При това всяка от страните на карето бе дълга само четиристотин

стъпки! А цялата челна редица на армията — два километра. За сметка на това мамелюците разгъваха линията на атаката си на огромно пространство.

Сюркуф и приятелите му бяха заели централно място в карето на генерал Десе, заедно с придружаващите ги камили, натоварени с баядерките и техния багаж. Именно срещу това каре, което заемаше крайния десен фланг на френските сили, се насочи първият удар на мамелюците. Те се открояваха съвсем ясно под ярките лъчи на слънцето, с искрящите си бойни доспехи, оръжия и сбруи. Ненаправно се говореше за разкоша и богатството на мамелюците. Внезапно прозвуча тръбен сигнал за бой и цялата им въоръжена маса, строена срещу каретата, се втурна към тях в пълен ред. Човек би си казал, че срещу му се носи една от ония огромни вълни, дето се задават от открито море към високите пясъчни дюни по крайбрежието и помитат всичко пред себе си.

Френските оръдия, разположени по ъглите на каретата, протъгнаха с картечните си залпове, без да възпрат, макар и за миг, яростния устрем на мамелюците. Това бяха хора различни от арабите, далеч по-смели, по-организирани, презиращи смъртта и с нечувана дързост. Оръдейният огън на французите пося опустошение в редиците на противника, без да прекрати тази величествена по своя размах атака — единствена във военната история. Но тя се натъкна на френските байонети. Нашите момчета, твърди като скали, посрещнаха удара непоклатимо. Ятаганите на мамелюците яростно, но безуспешно сечаха дулата на нашите пушки. За тях бе невъзможно да разбият тази човешка стена настръхнала от стоманени щикове. Тогава сред мамелюкското меле прокънтяха отчаяни викове и най-близко стоящите до французите противници се обърнаха на място с конете си, които лудешки цвилеха, изправени на задните си крака, и падаха покосени заедно с ездачите си върху първите редици на войните от каретата, смазвайки под тежестта си пехотинците. Тази маневра на мамелюците откри пробойни в редиците на карето на генерал Десе, след което бяха прибрани трупове на много убити френски войници. Сюркуф, Бренвил и техните матроси се бяха наели да прибират захвърлените пушки на убитите войници, като се мъчеха да запълнят голямата пробойна, предизвикана от падащите коне на мамелюците. Вражеската

вълна бе спряна. Тогава разбитото човешко море се оттегли. Френската скала удържа на напора.

Но мамелюците се реорганизираха и с ново ожесточение атакуваха френските карета. Напразни саможертвени усилия! Всеки път, когато една от страните на някое каре се засегнаше от падане на подплашените мамелюкски коне, третата редица на четвъртата, непокоса страна на карето, запълваше пробойната с най-голямо хладнокръвие и обричаше на провал отчаяните усилия на мюсюлманите.

Петнайсет хиляди мъртви осеяха земята пред нашите войски. Кръвта на три хиляди ранени мамелюци изтичаше без жал. Мурат бей изгуби надежда и нареди да бият отбой, повеждайки след себе си жалките остатъци на своето допреди час блестящо войнство, сразено от пехотата на презрените неверници. Докато бият, унижен и победен, се отдалечаваше с наведена глава от полесражението, някакъв факир, минаващ за свят човек, долетя при него на своя бърз ат.

— Мурад бей — обърна се той към предводителя на мамелюците. — Велик е Аллах. Той дарява победа, комуто си пожелае. И ти и Сиди Слиман претърпяхте пълно поражение. Гордостта ти е сломена.

И факирът обърна коня си и запраши по пустинния път. Бият не посмя да изпрати подире му преследвачи, а пое към Кайро и по пътя получи известието, че Имбаба е паднала. На Мурат бей не му оставаше нищо друго, освен да забегне към Горен Египет.

* * *

Последиците от тази победа бяха неизброими. Те ни правеха вече господари на египетската столица Кайро, град с половинмилионно население, а така също на делтата на Нил и на Среден Египет. Наред с това тя ни донесе четиридесет оръдия, голям брой коне и 400 камили.

Морското пристанище Александрия представляваше в онези времена това, което е и днес — космополитен град, в който армията ни получи радушен прием. В Кайро нашите сили бяха приети далеч по-хладно. Първоначално сред населението настъпи истински смут. С присъщите си подлост и притворство, мюсюлманските тълпи

посрещнаха победителите, наглед сърдечно, като радостно притичваха пред колоните им, но в дъното на душите си те таяха дива омраза към християните. Това се разбра малко по-късно, по време на страшния метеж, който разтърси Кайро.

Бонапарт се подлъга по привидното радушие на населението. Войниците му — добре хранени, разквартирувани удобно, добре облечени и заплатени, запазваха своята дисциплина и спокойствие. Каирците се радваха на добро отношение от тяхна страна и Бонапарт повярва, че е заслужил признателността на жителите. Всъщност обаче, целият този беден народец, навикнал на грубите обноски на мамелюците, прие това ново за тях отношение като слабост. И същите тия хорица веднага подмолно и глухо зароптаха.

Приспан от измамното спокойствие на масите, Бонапарт си въобрази, че ще може в скоро време да напусне Кайро, като остави там няколкохиляден гарнизон, и че пред него ще се открие възможност да ликвидира съпротивата на двамата бейове, единият от които, Мурад, бе надигнал глава в Горен Египет, а другият — Ибрахим, създаваше смутове нейде откъм Сирия, като събираше хората си срещу французите. Но ето че дойде една ужасяваща вест, която забави генерала в изпълнението на неговите планове.

От Кайро загриженият за своята флота Бонапарт изпрати Сюркуф с изричната заповед да огледа позициите на нашите кораби и да му докладва. Сюркуф се спусна надолу по течението на Нил, на борда на една шхуна, която бе изцяло под негово командване. Той носеше на френския адмирал доклад за битката при пирамидите. Но това бе само претекст. Сюркуф се върна неочаквано бързо, и то твърде обезпокоен, и веднага се яви на доклад при Бонапарт.

— Генерале — каза той на Бонапарт, — нашата армия се намира в следното положение: с река Нил зад гърба си тя е лишена от възможността да маневрира свободно.

— Ще кажа, че това е равносилно на лудост — отвърна му Бонапарт.

— Тази лудост се извършва от адмирал Брюес — додаде Сюркуф. — Ако една армия има опасност да бъде хвърлена във водите на Нил, чиито брегове тя пази, то и за една флота като нашата има опасност да бъде запокитена на брега, край който тя стои закотвена и неподвижна.

— Адмиралът, комуто вече направих забележка, ми отвърна, че за флота като нашата няма по-силна позиция от близостта ѝ до крайбрежието — обясни Бонапарт.

— Моля! Моля! — възрази Сюркуф. — Крайбрежието, обаче, трябва да бъде укрепено с високи батареи, чиито снаряди, прелитайки над нашите кораби, да поразяват флотата на противника. А в Абукир нещата съвсем не стоят така.

— Прав сте! — отсече Бонапарт.

— Смятам, освен това — продължи да настоява Сюркуф, — че адмирал Брюес трябва да напусне опасния рейд, да вземе курс към открито море и да избегне срещата с англичаните, за да не опропасти начинанието ни, но в случай че се види принуден да приеме морска битка, нашият адмирал трябва да си осигури поне възможността да маневрира, което е трудно осъществимо в залива на Абукир.

— Вярно! — съгласи се Бонапарт.

Той остана поразен от ясения поглед на Сюркуф по този въпрос, макар да знаеше, че корсарят е гениално надарен моряк. Бонапарт още веднъж обсъди обстойно въпроса със Сюркуф и напълно убеден в правотата на думите му, изпрати категоричната си заповед до адмирал Брюес да напусне залива на Абукир. За беда обаче адмиралът си мислеше, че Бонапарт не разбира нищо от флотските въпроси и че се меси там, където не му е работа. За разлика от обикновения войник морякът не е длъжен да се подчинява най-стриктно на заповедите на своя висшестоящ. Той може да изтъкне като причина за своето неподчинение било посоката на вятъра, било неспокойната морска повърхност или липсата на питейна вода. Адмирал Брюес извърши своеволие. Той отказа да вдигне котва, както му бе заповядал Бонапарт, и тази негова грешка ни доведе до разгром.

През това време адмирал Нелсън, напираше към Египет с ожесточението на стар морски вълк, подивял от глад, след като е изпуснал за момент своята плячка. Когато научи истината, че Бонапарт не е в Сирия, той наду платна и с попътен вятър се озова пред Абукир. Английската флота се появи там на 1-и август.

Съдбовният за френската флота час удари. Ако изходът от битката се окажеше фатален, египетският ни корпус щеше да остане жив погребан в завоюваните от него земи.

От гледна точка на войнската доблест, нашите френски момчета се считаха за по-храбри от англичаните, но те бяха обладани от чувството, че на военачалниците им липсва опит и умение, а това бе лош признак за бойния дух на френската армия. При англичаните, тъкмо обратното, цареше пълно доверие във военния гений на адмирал Нелсън. Дисциплината, изпълнителността и закалката на английските моряци бяха доведени до своето съвършенство. Английският морски щаб бе един от най-забележителните в историята на мореплаването. Адмирал Нелсън си бе спечелил славата на непобедим морски пълководец.

И той доказа това на 1-и август. Адмирал Нелсън още от пръв поглед осъществи победната си маневра, използвайки една от грешките на Брюес, който се бе отклонил от бреговата линия. Между френските закотвени кораби и брега бе останало място, в което можеше да се промъкнат вражески съдове. Нелсън мигновено раздели своята флота на две ескадри, едната от които проникна във водното пространство зад гърба на френската флота, а другата разгърна атаката си фронтално, притискайки я между два огъня.

Двете английски ескадри разгърнаха атаката си срещу левия фланг на противника, като концентрираха целия си огън върху него. Всеки френски боен съд бе подложен на комбинирания огън на два или повече английски кораба. Френските морски единици, закотвени неподвижно на десния фланг, трябваше незабавно да захвърлят в морето тежките си котви и, маневрирайки, да подложи корабите от външната английска линия на комбиниран оръдеен огън, поставяйки ги на тясно заедно със силите на левия фланг и центъра. Тази линия щеше да стане твърде уязвима и да бъде пометена от нашите снаряди. А след такава маневра цялата френска флота щеше да се събере и да обкръжи промъкналата се зад гърба ѝ английска ескадра, като я потопи или плени.

Въпреки че адмирал Вилньов бе получил заповедта за подобна маневра, той, по-късно, за да оправдае поражението си, каза, че димът на английските оръдия му бил попречил да прочете сигнала и че вятърът не бил благоприятен, за да я приведе в изпълнение. Но маневрата, налагаща се от само себе си, трябваше да бъде осъществена така или иначе по инициатива на самия адмирал. Колкото до вятъра, с който адмирал Вилньов се оправдаваше, той се оказа попътен

единствено за неговото бягство. И наистина този малодушен адмирал, щом видя великолепия френски боен кораб „Ориент“ със 120 оръдия на борда да литва взривен във въздуха, а други два наши кораба да потъват, веднага напусна полесражението заедно с два линейни съда и две фрегати.

След като не осъществи маневрата, която щеше да се окаже победоносна за нашата флота, той поне има спасителната идея да отведе тия четири кораба на пристан чак в Малта. Англичаните унищожиха цялата останала флота. Адмирал Брюес загина геройски по време на сражението. Тежко ранен, адмиралът отказа да бъде пренесен в корабния лазарет, като заяви, че един френски адмирал трябва да умре на своя боен пост. Сред ужасяващия огън на противника, адмиралът поиска да изкупи своята грешка чрез една героична смърт и бе покосен от снаряд. Малко подир това „Ориент“ бе обхванат от пламъци, барутните му запаси се взривиха и този прекрасен кораб изчезна в морската бездна заедно с най-смелия екипаж, обслужвал някога някой боен платноход.

Такава е историята на морския разгром при Абукир, предвиден и предсказан на Бонапарт от Сюркуф. Каква ужасяваща трагедия! А знайно е, че в ония времена ние държахме ключовите позиции в Средиземноморския басейн — Тулон, Корфу, Малта и Александрия. Ние трябваше да станем господари на това голямо вътрешно море и да го превърнем във френско езеро. Но без флота за какъв дявол са ти пристанища? Завладяването на Египет, което можеше да постави началото на една велика военна епопея, вече представляваше само частичен успех, без реална стойност в световните дела.

Отзвукът на това поражение окрили тъй много египетското население, че то започна да подготвя метеж срещу нашите сили. А те вече бяха загубили надеждата си за помощ и подкрепа. За зла участ, армията на Бонапарт бе осъдена на все по-голямо обезкървяване. В нейните редици се появиха първите кълнове на унието.

Бонапарт прибегна до силата на словото си, за да повдигне бойния дух на своите войници. В една от прочутите си прокламации той отправи следния апел към тях: „Ние или трябва да оставим костите си тук, или да излезем от Египет с величието на воините от древността!“. А в едно свое писмо до генерал Клебер, който стана

губернатор на Кайро, Наполеон изтъкна: „Това поражение ще ни принуди да извършим исторически подвиг, какъвто не сме очаквали“.

Още по време на поражението при Абукир Бонапарт се зае с пълното омиротворяване на Египет. Страната трябваше да ни бъде напълно подвластна, преди да сме предприели каквото и да било. Наполеон основа в Кайро голям научен институт, организира дисциплинирана и строга полиция, удостои с присъствието си церемониите по празниците на свещения Нил. Опита се да спечели симпатиите както на простолюдието, така и на висшите класи. Изпрати срещу Мурад бей цяла експедиция в Горен Египет начело с генерал Десе. Оглави лично своите сили срещу Ибрахим бей на границата със Сирия. В негово отсъствие обаче внезапно изникна някаква фанатична личност, която се провъзгласи за Махди^[1] и подстрекаваше мюсюлманските тълпи към открит бунт.

Египетските тълпи имаха безгранично доверие в този Махди, който бе предсказал поражението на французите при Абукир. Той принадлежеше към едно многобройно религиозно братство в Египет и скоро си спечели хиляди нови привърженици. Той проповядваше вредом, а нашите хора не бяха и чували за него. Целият египетски народ бе тайно против нас, или поне се боеше да не се компрометира като се съюзи с нас.

След нашия разгром в Абукир се чувствувахме, че турци и англичани непременно ще изпратят свои сили, за да се бият с нас и да ни унищожат, ако не в едно-едничко сражение, то в поредица от изтощителни битки. При тези обстоятелства цялото египетско християнство — гърци, копти, арменци, били те пришълци или местни жители, си затваряха заговорнически устата, ако случайно подразберяха или научеха нещичко от полза за нас. Ето как Махди успя да изнесе безчет проповеди в джамиите на Александрия, без ние да бъдем предизвестени. По същия таен начин Махди изпрати в Кайро свои пратеници, които развиваха подмолна дейност, без никой да ни предупреди за тяхното присъствие там.

Такава бе личността на Махди, който разклати устоите на Бонапарт в Египет. Същият този Махди успя да привлече на своя страна един изпечен интригант, който му се закле във вярност, защото преследваше своя тайна цел, за постигането на която разчиташе на бунта в Кайро. Този гъвкав, ловък мъжага, надарен с усет за подмолни

войни и необходимата за тях дипломация, бе разбрал цялата изгода, която можеше да получи от връзката си с човек като Махди. Щом разкри намеренията си, той изцяло му се посвети. Този човек се наричаше Месауд и бе по произход алжирец, от племето Улед Наиех, което се числеше към сектата на Теджените. Същият този Улед Наиех, бе братовчедът на баядерките, от чиято тиранична опека те се бяха изплъзнали.

Месауд всъщност бе обикновен музикант, ала бе видял много свят и обходил много страни. Беше трийсет и пет годишен и от петнайсет години насам акомпанираше на баядерки. Неговият гений на интригант бе имал често случай да се прояви. Твърде влюбен в братовчедка си Мариам, той възнамеряваше да се ожени за нея, щом свърши обиколката им. Ала тя му се изплъзваше, поради което страстта му към нея ставаше два пъти по-яръстна. И той си постави една-едничка цел — да стане господар и на трите танцьорки. Но докато французите, тия едноженци, бяха владетели на Египет, това му се струваше непосилна задача.

След поражението при Абукир, предсказано случайно от ясновидеца Махди, Месауд изготви плана за метеж в Кайро, и го предложи на фанатика, който тогава се намираще в Александрия. Той бе признат от Махди за член на неговото братство, след което му каза:

— Преди Исус, бога на християните, е живял един пророк на име Йоан, който проповядвал в пустинята. И ти постъпваш като него — проповядваш в александрийските джамии и това е твоята пустиня, защото тукашните търговци никога няма да се развълнуват от призивите ти. В това пристанище има твърде много чужденци и мюсюлманите са охладели верския си плам вследствие на съприкосновението си с тях. В Александрия не ще намериш дори хиляда души, готови да се разбунтуват, жертвайки живот и богатство.

— Тогава какво трябва да направя? — попита го Месауд.

— Ще трябва да разбуниш Кайро, който е предимно мюсюлмански — рече Махди.

— Но съгласи се, че ще ми бъде трудно да проповядвам свещената война под зоркото око на французите. Народът може да бъде вдигнат на бунт и без проповеди. Ако ме назначиш за свой наместник и ми дадеш пълномощия да действам от твое име, метежът ще избухне след по-малко от два месеца — каза Месауд. — В града почти не са

останали французи и ние бързо ще овладеем положението, като поставим Кайро в състояние на отбрана. Това ще затрудни френския генерал, който не ще може да си възвърне със сила столицата, понеже войските му са заети с Ибрахим бей, а пък заместникът му води сражения с Мурад бей.

Махди го слушаше, изпаднал в екстаз, но той бе само осенен от идеята си фанатик и нищо повече.

— Аллах те праща при мен — рече той на Месауд. — Гласът ти прогонва съмненията и ми носи просветление. Да, трябва да се действа в Кайро. Ти ще станеш мой верен наместник и аз ще ти дам своята препоръка, скрепена с печата ми.

Месауд не можеше да си намери място от радост, но си придаде безучастен вид.

— Аллах е най-велик! — каза той. — И Мохамед е неговият пророк! А ти, Махди, си боговдъхновеният!

После Месауд тържествено падна ничком пред аскета и целуна крайчеца на кафтана му.

На другата заран той замина за Кайро, яхнал бързоходна камила, като носеше със себе си писмо до главатаря на братството в този град. За двадесет часа той успя да измине разстоянието до Рамание, предаде на един член на братството камилата, с която бе пътувал, качи се на една лодка и заплува нагоре по Нил. Няколко дни по-късно той слезе от лодката, преоблечен като беден студент-богослов.

Мокадемът (интендантът) на предводителя на братството, който не живееше в Кайро, посрещна най-благосклонно наместника на Махди и двамата се заеха да подберат внимателно начините за вдигане на бунт в града. Ала Месауд виждаше в този бунт само начин да стане пълновластен господар на баядерките. Той тайно се осведоми къде точно живеят те и откри къщата много лесно. Тогава, под предлог, че е крайно полезно младите жени да бъдат поставени под наблюдение за нуждите на светата кауза, Месауд ги обгради с цяла група съгледвачи. Сетне се засели в една съседна къща, като излизаше навън винаги предрешен до неузнаваемост.

Ролята на беден студент-богослов му позволяваше такива превъплъщения. По този начин той можеше да се движи незабелязано из града — нещо, което продължи доста време. Така той успя да пусне

в ход всички нишки на прочутия заговор, който на 21 октомври прерасна в метеж.

* * *

Измина един месец, откакто корсарите се настаниха в Кайро. Бонапарт бе осигурил реда в града, който изглеждаше спокоен. Никой не подозираше заговора на махдистите и присъствието на Месауд в Кайро. Сюркуф и танцьорките обитаваха една къща, или по-скоро малък дворец с голяма градина недалеч от Каирската цитадела. Времето им минаваше весело и приятно. Танцьорките бяха по-чаровни от всякога. Сюркуф обаче имаше угрижен вид, сякаш го измъчваше някаква тежка мисъл.

Околните тълкуваха мрачното му настроение с дълбоката печал, обхванала го след разгрома при Абукир. По всичко личеше, че той го бе изстрадал дълбоко, но съзнанието му бе обладано от още една фиксидея. Точно в този момент генерал Десе се готвеше да замине, начело на една експедиция от осем хиляди войници, за Горен Египет, където Мурад бей, вече преодолял последствията от раняването си в битката при пирамидите, бе вдигнал на крак голяма войска. Неговите хора се намираха в планинската местност Седиман, на левия бряг на река Нил. Една вечер Сюркуф съобщи на Бренвил, че заминава на поход с генерал Десе.

— Но нека това не става точно в момента, когато ще се женим...
— възпротиви му се Бренвил.

— Но нали ще се женим по мюсюлмански! — прекъсна го Сюркуф.

— Да! Така! — каза Бренвил.

— Жени се както намериш за добре. Аз... няма да се женя! — каза ненадейно Сюркуф.

Защо? — попита го Бренвил.

— Обсъдих вече този въпрос надълго и нашироко с отец Лантерние. Казах му, че искам да имам... сериозно семейство, но отецът ми направи справедливата забележка, че аз, Сюркуф, женен за някаква си египетска танцьорка, му звучало несериозно... и смешно.

— Няма съмнение — съгласи се Бренвил, — че ако се върнеш в Сен-Мало, придружен от някаква си бивша танцьорка под името госпожа Сюркуф, обиколила надлъж и шир света, това ще даде повод за много козни и сплетни!

— Значи и ти си съгласен с мен! — рече Сюркуф. — Пък и отец Лантерние не предъвка истината пред мен, а направо ми предсказа, че моята мила танцьорка рано или късно ще ме зареже.

— Да, това е възможно! Тогава ожени се по мохамедански!

— Сърце не ми дава! — каза Сюркуф. — Обичах твърде много принцесата, но ние с нея бяхме по-скоро приятели, за да нарека връзката между нас истинска любов. Скърбях и още скърбя за Мариам, даже отмъстих за смъртта ѝ, но я чувствавах повече приятелка, отколкото любима.

— Това е един приятен брак по разум — рече Бренвил.

— Именно — потвърди Сюркуф. — Докато връзката ми с баядерката може да се нарече истинска любов. Даже да се ожения за нея както повелява мюсюлманският обичай, аз ще я обичам твърде много, за да не страдам по нея, ако тя ме напусне в един прекрасен ден. Прекалено съм влюбен в тази девойка!

След кратък размисъл, Бренвил каза кратко и ясно:

— Скъпи приятелю, работата е сериозна! Кога възнамеряваш да отпътуваш?

— Вдругиден! Искам да се откъсна по-бързо от тукашните си грижи — отговори Сюркуф.

— И аз ще те последвам — каза му Бренвил. — Ще използваме претекста, че генералът ни изпраща на някаква важна мисия.

— Отлично! — съгласи се Сюркуф.

Двамата корсари си стиснаха приятелски ръце. Когато се озова сам, Бренвил си каза:

— Няма съмнение, че Сюркуф е човек с будна съвест. Той е нещо повече от велика личност, той е надарен с изключителен характер.

Сетне Бренвил се отби при Мариус.

— Скъпи мой — рече му той, когато влезе при него, — вие сте истински късметлия.

А на Сапажу каза:

— Привет, Сапажу!

— Здравейте, господин Бренвил.

— В какво се състои късметът ми? — попита. Мариус.

— В това, скъпи мой, че нито Сюркуф, нито аз можем да се оженим веднага. Работата се отлага, защото ние заминаваме вдругиден заедно с войниците на генерал Десе. Той ми довери, че има нужда от смели и сърцати мъже, за да отнесат важно послание до един арабски племенен вожд, който само чака удобния случай да стане наш съюзник. „Вие — каза ни генералът — сте опитни и решителни мъже. Ако вземете с вас и матросите си, ето ви четирима юнака, способни да се противопоставят на цяла дузина въоръжени конници. Не искам да привличам вниманието на враговете, като изпратя при този вожд голям въоръжен отряд, а само неколцина души — четирима или петима.“

— Разбирам — каза му Мариус. — Генералът си е рекъл, че вие сте предопределени за тази мисия.

— Признавам, скъпи Мариус — каза Бренвил, — че генералът предпочита нас!

— Ами... за мен нищо ли не спомена? — попита Мариус.

— Тъкмо обратното! — увери го Бренвил. — Генералът спомена, че жезълът на капитан Мариус ще изиграе важна роля при някоя схватка. Но аз се осмелих да отбележа, че сега-засега вие се готвите да се жените.

— По дяволите! Сбъркали сте. Веднага ще отърча при генерал Десе, за да му кажа, че заминавам и аз със Сапажу. Нали, скъпи Сапажу, и ние ще придружим господата Сюркуф и Бренвил в тяхната тъй опасна мисия?

— На драго сърце, господин Мариус.

— Един момент! — каза им Бренвил. — Не бързайте толкоз! Аз уведомих генерала, че ако вие все пак искате да тръгнете с нас... трите женитби ще бъдат отложени за по-късна дата.

— Бре да му се не види! Не мога да повярвам!

— Тогава — продължи Бренвил — генерал Десе се поусмихна и каза: „Познавам твърде добре характера на храбривия Мариус и не се съмнявам, че той ще дойде с вас даже да е влюбен като мартенски котарак!“.

— Генералът се е показал справедлив към мен! — каза Мариус.

— Тогава до вдругиден. Довиждане, скъпи приятелю! Довиждане, Сапажу! — сбогува се Бренвил.

Разведрен, Мариус стисна радостно ръка на Бренвил. Ето как прочутият барабанчик не се ожени за своята баядерка. Той изпитваше твърде искрени чувства към корсарите, за да ги изостави в труден момент.

За щастие, може би водени от предчувствие или от инстинкт за самосъхранение, може би вследствие на въздържаността на Сюркуф, комуто явно бе повлиял отец Лантерние, корсарите още не бяха споменали за женитба пред баядерките. А пък те, радващи се на пълна свобода, с охота играеха ролите си на госпожици във френския смисъл на думата, и не скучаеха нито миг. Веднага свалиха фереджетата и почнаха да се разхождат из тържищата, за да правят там своите покупки. Често излизаха и на разходка, хванали под ръка корсарите, а това задоволяваше напълно тяхната гордост и женска суета.

Но ето че съвсем неочаквано научиха за заминаването на корсарите. То щеше да им дойде като гръм от ясно небе, ако Бренвил не бе смекчил въздействието от неприятната за баядерките новина.

— Ще отсъстваме само няколко дни! — каза им той. — Няма да се бавим дълго. Трябва да занесем едно важно писмо, нали сме пратеници на генерала!

Момичетата поискаха да ги придружат, но Бренвил им обясни тактично, че това е невъзможно. На другата сутрин танцьорките, след като си поплакаха малко, заръчаха на своите приятели да се върнат бързо, а сетне потърсиха други развлечения и се поутошиха.

Един човек обаче бе издебнал заминаването на корсарите. Това бе Месауд. Той се зарадва на отсъствието на корсарите и си обеща да се възползува както трябва от него.

[1] Ал Махди — на арабски означава „Вдъхновен от Аллаха пророк и предводител на мюсюлманските маси“. — Б.пр. ↑

ГЛАВА ТРИНАДЕСЕТА В КАПАНА НА СТАРАТА ГРОБНИЦА

При тръгването си за Египет Бонапарт бе натоварил на своите кораби редица учени със световна известност. Най-прочутите измежду тях бяха Гаспар Монж, Бертоле, Шарл Фурие, Доломиьо, Сент-Илер, Кафарели, началник на сапъорските части, и други, по-малко познати на масите, но до един големи умове, предопределени да направят революция в науката. Много странно, но според грубоватия израз, който открих в едно писмо от онова време, учените са били като трън в очите за войниците от армията на Бонапарт.

Всеки път, когато военните действия позволяваха това, учените се възползуваха от случая, за да изследват забележителностите на древен Египет, да посетят интересни места и паметници, да правят своите разкопки в египетската земя и да издирват древни, безценни богатства. А простият войник си въобразяваше, че почивките, които се даваха на армията по тактически или стратегически съображения, всъщност имат за цел да позволят на учените да задоволят своята страст към загадките на фараонски Египет. Ето какво, например, разправяха обикновените войници:

— Тоя градски като нищо ще накара сто души да пукнат от жега, стига да намери някое грозно камъче или отломка.

На простите войници и през ум не им минаваше за огромното научно значение на камъчето или на покритата с йероглифи отломка. Добре де, питаха се те, за какъв дявол Бертоле събира тези бурени и ги връзва на снопи, та чак военни конвои ги пренасят във Франция? Побъркан човек!

Жофроа дьо Сент-Илер имаше друга слабост — караше да му събират човешки черепи и кости от дъното на стари гробове. На всичкото отгоре продължаваше да прави дълбоки разкопки къде ли не, надявайки се да открие още скелети.

Никой от простите войници не подозираше, че този велик натуралист ще успее да възстанови благодарение на незначителни

части от скелети физическия облик на хората, живели преди Потопа.

Войниците обичаха хирурга Ларе, но го наричаха „джелатина“, защото той извършваше безброй операции, а те смятаха, че прави това просто за да си упражнява ръката и от любов към професията, без да се досещат, че прочутият лекар търсеше тайните на изкуството, наречено хирургия.

А пък ученият Кафарели бе постоянна тема на техните шеги и закачки. Много ученият генерал също бе страстен колекционер, макар да бе претърпял ампутация на единия си крак. Багажът му бе истински битпазар. Веднъж, когато, куцайки, Кафарели извършваше разкопки по един напечен от слънцето склон, придружаващите го войници замърмориха недоволно.

— Ех! — каза им Кафарели, посочвайки нажежената земя. — Как да ви обещаю розова градина. Нали и аз се пържа на същия огън!

— Но ние — възрази му един войник — ще си оставим тук кокалите, докато вие, макар и еднокрак, ще се върнете във Франция.

Войникът загатваше за ампутирания крак на Кафарели, който чакаше в семейната гробница остатъка от тялото му. Оттогава насам този тъжен израз стана пословичен.

Понякога генерал Десе зачисляваше големи групи учени за своите експедиции в Горен Египет, където се очакваше да бъдат разкрити важни исторически и научни находки. Веднъж малката армия на Десе лагеруваше край древния град Ксерапи, където трябваше да остане доста време по съображения от военен характер. В района, отстоящ на два дни път от лагера, се намираха древни храмове и развалини, които френските учени посетиха, съпроводени от опитни гидове. Докато учените извършваха своите изследвания, разбойници-бедуини нападнаха придружаващия ги ескорт. Проля се доста кръв и раздражението срещу учените бе тъй голямо, че генерал Десе се видя принуден да отмени временно посещенията на научната експедиция, а сред учените настъпи униние.

На четири левги път от лагера на учените се намираше един античен храм, до чиято крипта Монж бе стигнал, но не можа да влезе вътре, защото му се препречваше една дебела желязна врата.

Тя бе тъй яка, че се оказа невъзможно да бъде разбита без помощта на здрави лостове. Тогава Монж се върна в лагера си с твърдото решение да събере сапъори, които да отворят упоритата

желязна врата, но не му дадоха нито ескорт, нито сапъори. Въпреки молбите на учения, Десе не пожела да му отпусне хора и коне. Монж изпадна в отчаяние.

— Тази крипта — разправяше той на корсарите, след като се сприятелиха със Сюркуф — несъмнено представлява подземна гробница. Това личи от писмените знаци, издълбани в камъка над вратата. В тези гробници, върху големи маси от гранит, лежат мумиите на всички жреци от храма и на техните семейства. Мумиите са покрити със скъпоценни украшения, характеризиращи различните епохи на египетското изкуство. Нещо повече — всяка мумия е съхранила не само тялото на жреца или жрицата, но и папирус с тяхната подробна биография. Какво научно достояние ще бъдат тези находки, когато един ден успеем да разчетем йероглифите! Нали разбирате, че ще се обезсмъртим, ако завладеем тези съкровища и ги предадем на френските музеи. За нещастие обаче, генералът отказва да ми даде придружители.

— Не може ли малко по-късно? — попита Бренвил.

— Не, защото се боя от две неща. Първо, че друг може да ме изпревари и второ, че съкровищата, сиреч мумиите, могат да бъдат откраднати.

— Много неприятно! — съгласи се с него Сюркуф.

— Направо трагично! — допълни Бренвил.

Всъщност и двамата корсари имаха нещо на ум, за което не споменаха нито дума. Монж си тръгна, за да сподели мъката си с други свои приятели. Тъй или иначе, в лагера вече не говореха за нищо друго, освен за съкровищата в храма на Серапис.

* * *

След като обсъди с ръководителя на мюсюлманското братство плана за каирското въстание и след като двамата пуснаха в движение целия сложен механизъм на тази огромна конспирация, Месауд реши да отиде при Мурад бей, за да се споразумее с него и да съчетае неговите цели със задачите на метежа. Наред с това Месауд хранеше и тайната надежда да се отърве от корсарите. Този път той водеше със себе си и друг един мюсюлманин от нелегалното братство на Махди.

— Тия корсари — му каза той — са опасни хора, които са страшно отмъстителни! Де да можем да ги пипнем и избием, та да се отървем завинаги от тях!

И тъй, когато посети Ксерапи, Месауд измоли гостоприемство за себе си и за мюсюлманския брат от мюфтията на джамията, който също бе член на тайното братство. Мюфтията бе потомък на жреческа фамилия, която по време на фараоните обслужвала прочутия храм на Серапис, същия, чиято крипта Монж възнамерявайте да пренесе направо във Франция. Като духовно лице и като брат от сектата на Махди, мюфтията ненавиждаше французите.

От многобройните шпиони, които поддържаха в лагера на французите, той научи, че корсарите скришом търсели гид, с чиято помощ да посетят храма на Серапис.

— Брате — каза мюфтията на Месауд, — френският учен Монж посети храма на Серапис, но го спря желязната врата към гробницата на жреците. Той знае, че зад тази врата се намират мумиите и статуетките, и иска да ги открадне, но генералът не му дава ескорт. Всички в лагера говорят само за съкровищата на храма! Корсарите непременно ще ги отмъкнат, така да знаеш!

— Аллах е справедлив! — зарадва се Месауд. — Казваш, значи, че в храма има крипта, преградена от желязна врата.

— Да — отговори мюфтията.

— Много ли е дебела тая врата? — попита Месауд.

— Тя трудно ще се поддаде на силата на търнокопите и лостовете. Поставена е в желязна рамка, която на свой ред е дълбоко взидала в гранитните стени — отговори мюфтията.

— Брате — каза Месауд, — ако корсарите наистина искат да проникнат в храма на Серапис, ние можем да накажем тия неверници. Как се отваря вратата на криптата?

— Това е тайна — отвърна мюфтията.

— А ти знаеш ли тая тайна?

— Да.

— Тогава, брате, ние можем да подмамим корсарите в криптата и да ги заключим вътре.

Мюфтията сякаш получи осенение свише.

* * *

Монж току-що бе излязъл, когато Сюркуф каза усмихнато на своите приятели:

— Горкият Монж! Колко е разстроен! Той така жадува за тия мумии, че е готов да рискува живота си за тях. Вие нямате ли намерение да посетите храма?

— Върти ми се подобна мисъл в главата! — рече Бренвил.

Настъпи мълчание.

— Че защо да не го посетим? — обади се пак той.

— Аз бих отишъл — каза отец Лантерние. — Любопитен съм да видя мумиите на мои събратя от друга вяра, живели преди четири хиляди години.

— Тогава — каза кратко и ясно Сюркуф, — след като всички сме съгласни, да тръгваме!

— Ами бедуините? — попита Бренвил.

— Ние ще бъдем осмина — четирима офицери и четирима ординарци — каза Сюркуф. — Без да броим Монж, който също води със себе си своя слуга. Смятам, че не сме толкова немощни, че да не отблъснем някакви си бедуини!

След като взеха това важно решение, корсарите си потърсиха гид, което се оказа доста трудно. Цели два дни се лутаха напразно, докато най-сетне, на третия ден, при Сюркуф се промъкна безшумно един фелак и щом остана насаме с корсаря, му каза:

— Научих, че ти трябвал гид, за да те отведе в храма на Серапис. Предлагам ти моите услуги.

— Добре, но само ако условията ти бъдат приемливи за нас — съгласи се Сюркуф.

— Ще бъдат! Аз не съм алчен за пари. Ще ми се само да спася семейството си от глад, като мина на служба при християнски благородник като тебе!

Сюркуф доста се учуди на думите му, но фелакът веднага се усети и продължи:

— Аз съм фелак! А египетският селянин е клет роб, когото всеки потиска, граби и изнудва. Бият ни, облагат ни с тежки данъци, карат ни да работим ангария и какво ли не още. Ние сме по-долу и от добитъка.

Но аз съм най-нещастният от всички, защото не би трябвало да бъда фелах, тъй като произхождам от семейство на духовници.

— Че защо не си станал мюфтия богослов или най-малкото пазач на джамия? — попита го Сюркуф.

— Защото се ожених за жена-християнка от сектата на коптите и всеки ме подозира и преследва.

— А защо и ти не приемеш християнската вяра?

— Това на село е просто невъзможно! Животът ми ще се превърне в ад! Ах, благородни ми господине, стига да приемете моите предложения, аз непременно ще се покръстя. Ала първо ще трябва да приютите жена ми и децата ми. Ще докарам малкото неща, които притежавам, на гърба на двете магарета, с които се придвижваме, а вие ще ми осигурите храна и заплата.

— Колко искаш? — попита го Сюркуф.

— По два пиастра на месец — отговори му фелахът.

— Ще ти плащам по трийсет!

При тези думи фелахът падна ничком, сетне целуна нозете на Сюркуф, който не се възпротиви.

— Ти твърдиш — рече му Сюркуф, когато фелахът се попривдигна от земята, — че ще ни отвориш желязната врата на криптата. Наистина ли можеш да сториш това?

— Като пряк потомък на жреците на Серапис, аз зная тайната на отварянето ѝ, която се предава от баща на син.

— И никога ли не си се опитвал да станеш господар на скъпоценностите, затворени в криптата? — попита Сюркуф.

— Господарю — отвърна фелахът, — мен постоянно ме следят и подозират. Какво бих могъл да направя със съкровището, освен да избягам с него. Но къде? При бедуините! Та те ще ме ограбят и ще ме превърнат в роб заедно с жената и децата ми. Ако ли пък отида в някой град, веднага ще трябва да се явя пред властите, а те като нищо ще ме тикнат в тъмница по обвинение за грабеж и ще ме осъдят на смърт за светотатство.

Сюркуф остана доволен от думите на фелаха.

— Ще доведеш ли жена си и децата си в лагера? — попита той фелаха.

— Ако се спазарим, още утре пристигам със семейството и магаретата. Ще пътувам тази нощ. Ще ти искам само сто пиастра

предплата, и то след като пристигнем. Имам вяра в твоята честна капитанска дума — каза фелахът.

— И аз ти вярвам — каза му Сюркуф. — Засега вземи тази кесия, пък утре ще ти дам обещаните сто пиастра.

Фелахът отново падна ничком и обсипа Сюркуф с уверения за своята преданост. Корсарят го разпита надълго и нашироко за храма, ала фелахът някак пестеше думите си и все подпитваше дали ще остане на работа при капитана. Най-сетне си тръгна, обещавайки да се върне още призори в лагера. Същата вечер Сюркуф покани на малък прием своите приятели и Монж. Докато поднасяха десерта, той събщи на учения, че е намерил начин да му достави мумиите. Монж пожела да вземе участие в експедицията и корсарите от немай-къде се съгласиха.

* * *

На другата заран двама души поеха пешком по пътя към храма на Серапис. Напуснали бяха съседното селце и тъй като не срещаха жива душа, за да ги чуе, разговаряха на висок глас. Тези двама бяха мюфтията и Месауд.

— Сигурен ли си, че ще можеш да отвориш железната врата, когато си поискаш? — попита Месауд.

— Ще се убедиш със собствените си очи! — отвърна му мюфтията.

— А пък брат ти ще ни доведе ли франкските корсари и християнския учен? — попита пак Месауд.

— Да — отвърна мюфтията, — преди още слънцето да е отхвъркнало на една копраля над хоризонта!

След тези думи и двамата се умълчаха. Дълго продължила да вървят и чак към осем часа заранта стигнаха пред храма на Серапис.

Колоните, прорязани от вертикални улеи, напомняха гротмачти, обвити с бръшлян, а колоните в коринтски стил, украсени с акантови листа, се открояваха високо в синьото небе.

Ако отчетем характерното за египетската архитектура, можем да забележим огромната прилика между нея и архитектурата на

старогръцките храмове или на някои от техните многобройни имитации, сътворени в нашите съвременни градове.

Но най-характерното за древноегипетското изкуство бе изобилието на гигантски сфинкове, вътрешни и външни пазители на всяка една от свещените сгради.

Друг характерен белег на това изумително изкуство бяха чудноватите статуи на божества, йероглифите — останали тъй дълго неразгадани, изписани под необясними за европейца барелефи.

Какви необикновени божества!

Божество с глава на вълк!

Друго с глава на петел!

Бог-Крокодил и прочие и прочие.

Заради това тези светилища оставят неотразим спомен у онези, които дръзнат да проникнат в тях.

Тия паметници са невъобразимо високи и когато Месауд и мюфтията минаха през шпалира на сфинксовете пазители по алеята, водеща към портика на храма, двамата изглеждаха като джуджета. Храмът се издигаше самотен и величествен сред униние и пустота. Някога мрежа от напоителни канали със сладка вода от река Нил са оросявали градините му. Но днес тези канали са задръстени, палмите — мъртви, а надухания от ветрищата пустинен пясък е засипал плодородната земя, та навред около храма е голо и сухо. Времето е извършило разрушителното си дело и върху камъка — сфинксовете са осакатени, колоните се ронят, а през падналите каменни покриви светлината нахлува свободно.

Двамата мюсюлмани навлязоха в руините. Мюфтията служеше за водач на Месауд. Те прекосиха галериите и проникнаха в светилището, зад което бе прокопана доста широка стълба, водеща пред криптата, сиреч пред малкия подземен храм. Преди да влезе вътре, мюфтията запали фенер. След като слязоха по стълбата, те се озоваха в криптата и стигнаха пред желязната врата. Тя представляваше монолитен и масивен огромен квадрат. Мюфтията извади от джоба си едно копчинено въженце и почна да измерва нещо с него.

— Какво правиш, боже мой! — попита го Месауд.

— Търся по геометричен път точното място, където трябва да натисна с пръст вратата — обясни мюфтията.

— За да я отвориш ли?

— Да. Тази врата се отваря и затваря благодарение на един удивителен по своята простота механизъм. Както виждаш, рамката ѝ е украсена със скулптурни орнаменти от преплетени линии, точки и йероглифи. Въпросът е да се улучи тайната точка. Ето! Натискам...

Пантите на вратата изскърцаха и тя се отвори.

Зловонен, задушлив въздух блъвна от гробницата и мюфтията дръпна Месауд, който се готвеше да влезе вътре.

— Остави да се проветри малко! — каза му той.

След около пет минути мюфтията реши, че могат да влязат без опасност за здравето си. Те проникнаха в огромната гробница — обширно подземие, в чийто стени личаха две успоредни редици тесни, дълбоки ниши. Във всяка ниша лежеше по една мумия, а отделно отпред, върху маси от гранит, се виждаха опънати мумифицирани тела от по-късна епоха. Последните от тях датираха от времената на арабското нашествие в Египет.

— Ето ги моите предци, жреците на Серапис! — провикна се гордо мюфтията. Ето ги ония, чийто вечен покой християните искат да смутят. Проклети да са всички неверници!

— Ние ще ги заключим в гробницата и те ще пукнат от глад и жажда! — успокои го Месауд.

— Убеди ли се сега, че знам тайната на вратата и мога да прониквам свободно в криптата? — попита го мюфтията.

— Да, признавам те за Бу-ел-баб (господар на вратата).

— След миг ще пристигне и брат ми. Ако трябва да употребя твоите думи, той също е Бу-ел-баб и ще вкара французите в гробницата, а после ще излезе по някакъв изумителен повод и ще ги заключи вътре. Да вървим вече да се скрием, за да изчакаме пристигането на фарангите!

Мюфтията пропусна Месауд да върви напред, а после с полите на дългото си расо заличи следите от стъпките им. Двамата изкачиха пак стълбата, угасиха фенера и отидоха да се скрият, като легнат по корем нейде в полето около храма.

* * *

Никой на този свят не умее да се преструва и да лъже по-добре от египетския фелах. Гидът на Сюркуф също го подмами с невероятната си ловкост. Още щом пристигна в лагера, фелахът извади една коптска броеница и замърмори с най-ревностна благочестивост своите молитви. Към жената и детето, които бе довел на гърба на едното си магаре, той проявяваше най-топли грижи. Другото магаре бе пренесло бедната му покъщнина. Когато докара двете животни, лицето му грееше от радост, че най-сетне е стигнал до лагера на румите^[1].

Той се усмихваше весело на войниците, а когато се яви пред корсарите, изглеждаше от щастлив по-щастлив. Според тукашния обичай той коленичи пред новия си господар Сюркуф и пред приятелите му. След туй се зае с настаняването на жената и детето си под една малка палатка, която сам си опъна, пренесе в нея багажа, сложи букаи на магаретата и каза на Сюркуф:

— Готов съм, благородни господине!

— Ние също сме готови! — рече Сюркуф.

И наистина тръгването бе подготвено много добре: камили, коне, вода, храна за два дни. Монж също чакаше заедно със своя слуга. Дадоха на гида един кон и потеглиха след него. От време на време фелахът обръщаше глава назад към лагера, сякаш искаше да види още веднъж малката палатка, където се бяха приютили жената и детето му. Кой можеше да очаква вероломство от човек с такова нежно сърце? Комедията бе изиграна тъй безупречно и естествено, че всички се хванаха на въдицата.

Пътуването мина приятно. Французите вече привикваха към египетския климат. Утрото бе сравнително прохладно и се дишаше с удивителна лекота. Ако камилите вървяха със същата бързина, пътниците щяха да пристигнат преди девет часа, когато настъпваше горещината. Монж се смееше в захлас, щом си помислеше как ще се ядоса генерал Десе, ако го види да пристига с мумиите. После пък се сецаше за своите колеги:

— Те никога няма да ми простят, задето съм ги изпреварил! — разправяше той.

Стигнаха пред храма, но там нямаше бедуини.

Гидът веднага им обясни на какво се дължи това:

— Носи се слух — каза той, — че генерал Десе е забранил да се правят разкопки далеч от лагера, поради което бедуините са си

помислили, че няма с кого да се закачат.

Влязоха в двора на храма. Корсарите се възхитиха на неговата необичайна архитектура и на грандиозните му размери. Проникнаха вътре заедно с камилите и конете си.

Запалиха и фенерите, които си бяха донесли, и начело с гида, след когото пристъпваше Монж, заслизаха по стълбата, като всеки държеше по една карабина в ръка за случай на неприятна изненада. Стигнаха до гробницата. Сюркуф потръпна от някакво неясно предчувствие. Ами ако гидът не успееше да отвори вратата? Но подобно на брат си, фелахът измери с копринено въженце съответните разстояния, а после натисна с пръст една от хилядите точки, изпъкващи сред чудноватите черти, издълбани с длето в каменната стена. Вратата се отвори. Монж не можа да удържи радостния си вик. Проветреният преди малко въздух се дишаше леко и Монж се понесе напред с характерното за учен нетърпение да се докосне пръв до някоя древна находка. Корсарите и цялата останала дружина също проникнаха в гробницата и почнаха да я оглеждат, забравяйки напълно за гида.

Като изостана умишлено от християните и ги пропусна да се лутат между гранитните маси и да се прехласват пред мумиите, той се измъкна навън, а вратата се затвори с трясък. Корсарите извърнаха глави да видят какво става и се втурнаха да отворят със сила вратата, но напразно. Хванати бяха в капан.

* * *

В това време гидът бягаше през двора на храма и скоро се появи върху една могила, образувана от струпани отломки от колони. Щом го зърнаха, двамата му, съучастника се втурнаха към него.

— Първо ще задигнем камилите и конете, пък после ще бягаме!
— каза им той.

— Никакви коне и камили! — заповяда им Месауд. — С тях полесно ще ни хванат! Да се махаме и да оставим неверниците да пукнат от глад и жажда в гробницата!

И тримата напуснаха начаса околностите на храма.

* * *

Сюркуф признаваше, че никога в целия си живот не е понасял по-жестока гавра.

— Тоя проклет фелах ме измами като невръстно дете! — провикна се той. — Господа, попаднахте в клопка по моя вина.

— Нищо — провикна се на свой ред Мариус. — Все ще намерим начин да изкъртим тая врата.

— Как без инструменти? — попита го Сюркуф.

Монж не обръщаше внимание на приказките им, сякаш обмисляше нещо и тихичко каза на приятелите си:

— Не се бойте, няма да загинем!

— Кой знае... — измърмори Сюркуф.

Монж заповяда на матросите ординарци:

— Пренесете близо до вратата две гранитни маси, които ще разбием една о друга. С каменните отломки ще направим огнище за мина, върху което ще струпаме гранитните плотове на масите, като ги опрем на вратата. В огнището ще запалим фитил. Надявам се, че двайсет пласта гранитни маси ще се окажат по-мощни от една желязна врата, която само по този начин ще бъде изкъртена и отворена.

Ученият взе молива си, направи някакво изчисление и каза с усмивка:

— Законите на съпротивлението на твърдите тела ми дават основание да заключа, че половината от барута, съдържащ се в нашите торбички и патрондаши ще бъде достатъчна, за да се справим с това съпротивление.

— Дявол да го вземе — възкликна Бренвил, — хубаво нещо е науката! Аз, например, бих употребил целия барут...

— Нали трябва да ни остане и за бедуините! — рече Монж.

Пренесоха две маси. Първата издигнаха вертикално и разтрошиха с нея втората, подпряна накриво маса. Монж построи сам огнището за мината и сложи в него фитила, който един от матросите ординарци изработи майсторски с парцали от една раздрана риза. След туй Монж нареди да преместят първите маси, да се покрие огнището и работата да продължи. Удълженият фитил минаваше през цепнатините, които запушиха с пръст.

Когато подготовката за експлозията привърши, Монж заповяда на приятелите си да залегнат в дъното на гробницата, запали фитила и изтича при останалите. Всички зачакаха. След кратко време чува избухването на мината, което на корсарите се стори приглушено, защото пораженията бяха нанесени откъм външната страна на вратата. Всички хукнаха да видят какво е станало. Вратата зееше съборена, а те свободно минаха през нея. Французите пак изкачиха стълбата, излязоха на чист въздух и догониха побягналите вече камили и коне. Монж каза:

— Нека оставим двама ординарци да караулят, а ние да идем да си подберем по някоя мумия. Сега, когато сме сигурни, че можем да излезем от катакомбите на жреците на Серапис, защо да не надникнем пак в тях?

Възхитен от хладнокръвието на учения, Сюркуф му каза:

— Скъпи мой, ако се бяхте отдали на морско дело, бихте станали ненадминат корсар!

И той прочувствено стисна ръката на Монж. Ученият бе очаровал корсарите.

* * *

Корсарската дружина се върна в лагера, когато нощта, както винаги в страните близо до екватора, бързо и плътно настъпваше. Доста изтощени вече, моряците разтоварила камилите и покриха мумиите със сламени рогозки, които после затиснаха с пънчета. След толкова премеждия корсарите и Монж си хапнаха до насита, а ученият наруши принципите си дотам, че изпи две чаши в повече от обикновено. Отец Лантерние вдигна безброй чаши за здравето на Монж, но и корсарите не останаха по-назад от него. Всички бяха предоволни от експедицията.

Понеже си мислеше, че корсарите са затворени в подземията на храма на Серапис, Месауд се яви при Мурад бей, който му обеща да изчака избухването на метежа в Кайро. Но боят не предвиждаше в сметките си генерал Десе, чиято цел бе да изтощи Мурад бей, като изпрати в Горен Египет реквизиционни отряди. Генералът не възнамеряваше да отлага до безкрай решителната битка. Знаейки, че

беят разполага вече само с четири хиляди мамелюка, той вдигна лагера и тръгна с форсиран ход към Седиман. Стигна там на 6 октомври, и построи палатките пред самия противник.

На другия ден малката му войска, състояща се от осем хиляди души, бе готова за бой, макар да имаше двойно повече противници пред себе си. Но не в числеността на враговете се криеше истинската причина за френското превъзходство, а в позицията им. Египтяните са удивителни землекопи и бяха създали превъзходни траншеи с оръдейни батареи отзад. Артилерията им бе докарана на гърба на безброй коне, но бе добре фиксирана. Зад тях бяха застанали смесени ескадрони от мамелюци и араби, хитроумно смесване, тъй като мамелюците предаваха своя плам на арабите.

Тези мамелюци бяха познатите на френските войници — великолепни конници, яхнали своите чистокръвни жребци и покрити със сърмени наметала, блестящи като египетското слънце. Френската армия бе на оръжие още призори, за да избегне голямата жега и да се бие „на хладовина“, както се изразяваха войниците. В постоянна готовност да се строи в страшните, непробиваеми за мамелюците карета, нашата армия, разположена в няколко подкрепящи се една друга колони, направи маневра, за да нападне десния фланг на неприятелската позиция, която бе извън обсега на оръдията ѝ. Разположена така, че да стреля фронтално, вражеската артилерия се оказа заобиколена във фланг.

Мамелюците започнаха атаката. Тогава, както в битката при Пирамидите, техните героични конници се принесоха в жертва на картеча и куршумите, падайки мъртви върху френските байонети, строполявайки се от конете върху войнишките редици, разреждайки ги, но безуспешно, тъй като резервните части веднага запушваха пробойните.

Мамелюците, тези най-славни представители на военната аристокрация, съзнаваха, че тази битка е последната им надежда, и полагаха отчаяни усилия да я спечелят. Но насреща им се изпречваха нашите пехотинци — спокойни, издръжливи и хладнокръвни! Никога дотогава между кавалерия и пехота не се бе водил по-доблестен двубой от този при битката край Седиман. И когато, загубили хиляда и петстотин души пред френските карета, араби и мамелюци побягнаха, на артилерията не ѝ оставаше нищо друго, освен да бомбардира

траншеите на фелаките, за да завърши с успех финалната атака. И последният конник изчезна от полесражението, щом се понесе огненият оръдеен залп на френските пехотинци, строени отново в колони.

Главната последица от тази битка бе пълното покоряване на Горен Египет чак до Сиарския праг на река Нил, която на това място не може да се прекоси нито с лодка, нито с платноход. Властта на Франция се разпростря чак до Нубия, сиреч до границата на цивилизования свят. Оцелелите мамелюкски ескадрони избягаха или се подчиниха на френските власти. От тях остана само незначителна група при Ибрахим бей, който щом разбра, че войските на Бонапарт се задават, потърси убежище в Сирия. И тъй, Египет минаваше за омиротворен, когато внезапно избухна каирското въстание.

Месауд не се задържа дълго в лагера на Мурад бей, а побърза да се върне в Кайро веднага след срещата си с него. Щом се прибра в столицата, интригантът продължи пъклената си дейност. Съзаклятието бе разширило своята мрежа. Няколко бедуински племена бяха обещали да изпратят свои въоръжени части в помощ на метежа, определен за 27 ноември. Многобройните групи на магаретарите и хамалите в Кайро бяха готови да се вдигнат на бунт, тъй като цялото простолудие се беше включило в метежа. Но Месауд бе организиран една шайка от стотина фанатици — до един от неговата секта — които му се подчиняваха сляпо и на които той разчиташе да му помогнат, за да нападне къщата на баядерките, а после да пренесе момичетата на сигурно място, където да бъдат охранявани до края на стълкновенията.

За щастие, в трупата на баядерките имаше едно момче на име Уалид-Найо. То бе на четиринайсет години и понеже се падаше далечен братовчед на баядерките, се радваше на тяхното добро отношение и много ги обичаше. То бе останало да живее при другия си братовчед, Месауд, който пък си мислеше, че може да му има доверие. В началото Уалид-Найо, или Томи, както му викаха за по-лесно, бе привърженик на метежниците. Убеден мюсюлманин и възторжено-романтичен като всички младежи, той искаше да даде своя принос за прогонването на европейците от Египет и за възстановяване на султанската власт. Но Месауд не можа да скрие от него нечистите си помисли.

— Нашите братовчедки, баядерките, ще се видят принудени да признаят моята власт над тях — често разправяше той на Томи, като се хилеше злоещо.

Томи в скоро време разбра, че братовчед му крие нещо лошо от него и се разтревожи. Хем му се искаше да спаси баядерките, хем не му се щеше да изневери на съзаклятниците, към които го теглеше сърцето му. Какво можеше да направи? Най-сетне се реши да отиде при един писар-копт, когото помоли да изпрати от пощата следната бележка до баядерките:

„Месауд е в Кайро. Той действа из засада срещу вас. Избягайте, инак той ще ви улови като газели в мрежите си. Пазете се от него, сестрички. Не издавайте тайните си пред него“.

Щом получиха това предупреждение, танцьорките се досетиха кой го е изпратил и се разтревожиха. После една от тях седна и написа писмо на Сюркуф, към което приложи и бележката. Пощалъонът му донесе писмото на втория ден след победата при Седиман. След като го прочете, Сюркуф каза на корсарите:

— Тук вече нямаме какво да правим. Да си вземем довиждане с генерал Десе и да тръгваме веднага за Кайро, защото надушвам голяма опасност.

Десе им разреши да отпътуват. Те поеха по пътя към Кайро, изминавайки по двайсет левги разстояние без почивка. Бързите преходи им позволиха да пристигнат в Кайро на 18 октомври. Нямахше време за губене.

Завръщането им се превърна в радостен празник за баядерките, които веднага им се оплакаха от лошото отношение, проявено от каирци спрямо тях. Мариам каза, че не смеели вече да излизат, защото ги обиждали и заплашвали. Веднъж даже някакъв факир, обкръжен от многобройна тълпа, ги обсипал с проклетия и те побързали да се приберат, но тълпата разбила прозорците им с камъни. С две думи, неприятни истории...

— За наше щастие живеем близо до цитаделата — каза им Сюркуф. — Но все пак ще бъде разумно да подготвим защитата на

къщата срещу евентуални стълкновения с простолюдието, подклаждани от Месауд!

Той направи оглед на цялата къща, която, както пояснихме, представляваше малък старинен дворец с ориенталски стил. Той бе ограден с четвъртит, дебелостенен зид, със солидна обкована в желязо врата, която единствено водеше към двора. Пред вратата имаше портик с мънички, изящни колони, а по зида няколко тесни прозорчета с решетъчни капаци, които се отваряха навън. Стените бяха високи цели петнайсет метра.

Зад зидовете си представете квадратен двор с водоскок напред мъничка градинка, а долепена до тях по цялото им протежение — самата къща, изградена на два ката, с дървени прустове и врати към тесните стаи, където се влиза предимно за спане, тъй като тукашните обитатели прекарват времето си навън, седнали по прустове, балкони или на двора.

На четирите ъгли на къщата имаше по един еркер с амбразури, които позволяваха на построените по този начин богаташки къщи да се защищават в случай на народни вълнения. Тогава по неколцина мъже във всеки еркер стрелят едновременно против нападателите. За да проникнат в къщата, бунтовниците трябваше да разбият желязната врата и да се покатерят по високите стени под куршумите, изсипващи се от еркерите.

Сюркуф можеше да разчита само на осем души, в чийто брой включваше и себе си. Той не се уповаваше на местната прислуга и до такава степен ѝ нямаше доверие, че не ѝ позволяваше да ноцува в къщата. Освен това се бяха разбирали, че в случай на нападение, всички до един ще бъдат изгонени.

— Скъпи приятелю — каза Сюркуф на Бренвил, — знаеш ли, ще трябва да набавим нови хора, за да увеличим домашния ни гарнизон.

— Откъде ще ги намерим тия хора? — попита Бренвил.

— Още днес ще ги купим от пазара за роби!

След тези свои думи, Сюркуф извика преводача си и му съобщи за намерението си.

— Капитане — обясни му преводачът, — на вас ви трябва хора от племето Ням-ням. Нубийците, които понастоящем воюват с тях, са въоръжени с пушки, разграбват страната им и отвличат мнозина от тези беззащитни чернокожи, които се славят с храбростта си.

— Значи са диваци, така ли? — попита Сюркуф.

— Да, пълни диваци, но много предани и верни, когато човек се отнася добре към тях.

— Колко струва един ням-ням?

— Около шестстотин френски франка!

— Ще ви дам осем хиляди франка, за да ми доведете десет от тия диваци. Гледайте да има някой вожд или син на вожд, та да му се подчиняват.

— След три часа се връщам! — каза преводачът.

Снабден с необходимото злато и придружен от двамата матроси-ординарци и от Сапажу, преводачът отиде на пазара за роби, където, под вещото око на Сапажу, избраха великолепни воини от племето ням-ням, единият от които бе и селски вожд. След като платиха на търговеца, Сапажу каза на преводача:

— Тия хубавци биха могли да се излъжат по отношение на моя милост, но ти им обясни, че аз не съм негър, а роден в Марсилия белокож с черен цвят на лицето!

Докато преводачът им разясняваше смисъла на думите му, Сапажу развъртя бастуна си и ням-нямите разбраха, че ще си имат работа с бял негър, към когото следваше да се държат с нужното уважение.

— Към тия думи прибави и това, че съм майстор в употребата на пръчката и бастуна! — допълни Сапажу.

Коптът преведе и тези негови думи. Тогава Сапажу развъртя бастуна си с изумителна ловкостта после го хвърли нагоре на невероятна височина, улови го чевръсто с ръка и се наслади на удивлението, изписано по лицата на диваците. После ги строи в две редици, каза им „на дясно равнис“, застана начело и ги заведе на баня. Докато те се къпеха, преводачът им купи униформи, помоли да сложат златни нашивки върху униформата на вожда и след банята ням-нямите се облякоха с неизразимата радост на босяците, които гледат на дрехите като на признак за богатство и висок ранг.

— Кажим им, че ще бъдат войници на владетеля на океаните, Негово величество капитан Сюркуф! — заповяда Сапажу на преводача.

Когато разбраха, че ще получат пушки, ням-нямите изпаднаха в луд възторг. Сапажу ги доведе в стройна редица до къщата и те влязоха в двора. Настаниха всички в отделни стаи, а после им раздадоха по

един пистолет и по една пушка двуцевка. Тогава те буквално полудяха от радост и подхванаха своя необуздан боен танц. Седнали на пруста, баядерките и корсарите наблюдаваха с любопитство това необикновено зрелище.

След този танц поднесоха трапеза на новобранците, които оцениха високо хубавите ястия, виното, кафето и ракията. Тъй като нямаше време за губене, тяхното военно обучение започна още на другата заран. Първото им занимание бе стрелба с карабина. Заведоха ги пред мишената. Инструктор им бе Сапажу. С всеки изминат ден ням-нямите се усъвършенствуваха все повече. Но всяка нощ с тях се провеждаха и упражнения по отбрана на къщата, нещо като бойна тревога, при която всеки изпълняваше възложената му задача.

... Месауд не пропускаше нищо от това, което ставаше в къщата на корсарите и вземаше съответните мерки.

Той бе човек опитен, хитър и находчив. Убеден бе, че баядерките са казали на корсарите за отправените им заплахи и съжаляваше, че не може да насъска тълпите срещу тия мюсюлманки, станали приятелки на французите, които вече бяха нащрек.

Но ето че корсарите подсилиха охраната на къщата с десет негри. Сега вече малкият дворец можеше да бъде успешно отбраняван. Месауд разбра, че вратата трудно ще бъде разбита само със стеноломна машина, без помощта на оръдия, и затова се снабди с два топа. Откри ги на борда на един гръцки търговски кораб, който по течението на река Нил бе успял да стигне чак до Кайро, за където пренасяше стафиди. По онова време в Египетския архипелаг върлуваха турски пирати и търговските кораби се въоръжаваха, за да могат да потопят гемииите на тези разбойници. Месауд излъга, че възнамерява да въоръжи някакъв египетски кораб и предложи такава висока цена за двата топа и стотината гюлета, че гръцкият търговец се поддаде на изкушението.

Първоначално новината за поражението на мамелюците при Седиман обезсърчи мнозина от съзаклятниците, но после водачите повдигнаха духа им.

— Аллах — говореха те на тълпите — си послужи с християните, за да унищожи мамелюците — потисници на арабите и феллахите. Но ето че той изпрати на победоносната френска армия своя страшен бич — чумата. Три хиляди французи са покосени вече от нея!

Пренасянето на ранените и болните от армията на генерал Десе от Горен Египет в Кайро подхранваше мълвата за чумата. Нали всеки е склонен да приема желанията си за действителност? И тъй, египетското население бе напълно убедено, че французите са заразени от чума. В скоро време наистина се потвърди, че този бич се е стоварил и върху французите от цитаделата на столичния гарнизон. Умираха ранени и болни офицери, които биваха погребани с големи почести. Всичко това вълнуваше дълбоко населението на Кайро.

Ето защо, на 21 ноември, още преди изгрев-слънце, градските тълпи с шумно възмушение започнаха да се събират по улиците. Те нападнаха някои от по-изолираните военни постове и се нахвърлиха върху тях. Петдесет французи бяха убити още преди седем часа заранта. За Сюркуф бе вече невъзможно да се придвижи към цитаделата. Между крепостта и малкия дворец, където живееше, корсарят видя скупчени тълпи от близо две хиляди души, които набъбваха и се отправяха към двореца. Той наду алармената свирка и цялата му прислуга тичешком зае бойните си постове.

Вече около тридесет хиляди души от побеснялата тълпа бяха понесли стълби и търчаха към зидовете, зад които гарнизонът на Сюркуф чакаше заповедта за стрелба. Започна яростна битка. Петшестстотин души, командвани от Месауд, нямаха друга цел, освен да се придвижат към крилото, обитавано от баядерките. За своя найголяма изненада Сюркуф видя, че на около двеста стъпки от вратата, която той отбраняваше заедно Мариус, Бренвил и двамата ординарци, се насочват дулата на две оръдия.

— Хиляди дяволи! — провикна се Мариус. — Те ще пратят вратата на майната й!

— Не бързай толкова! — каза му Сюркуф.

Но първото гюлле бе вече изстреляно. За щастие — по-надолу от необходимото, поради което рикошира и удари само стената.

Но ординарците и ням-нямите откриха успешен огън срещу артилеристите на противника. Сапажу току наставляваше робите:

— Не бързайте със стрелбата! Прицелете се добре! Спокойно! Ако се покажете храбри войници, ще бъдете освободени от робство и ще станете бели негри като мен!

Въпреки ожесточената стрелба на Сюркуф, оръдията на Месауд работеха добре. Убитите артилеристи се подменяха от нови

доброволци и макар че доста гюлета бяха изстреляни напразно, други попаднаха в целта. Явно бе, че вратата скоро ще рухне. Броят на убитите и ранените противникови артилеристи достигна повече от сто души, когато едното от крилата на желязната врата рухна ненадейно, а след миг го последва и другото. Тълпата се разkreщя страховито и се втурна напред, предвождана от шайка факири, които нададоха вой и размахвайки пушките си, подстрекаваха тълпата. А тя с вълча стръв се насочваше към плячката. Битката около цитаделата продължаваше и вредом се чуваше неприятният гръм на оръдията.

Под портика нахлу тълпата и се втурна към превзетата най-сетне врата. Ала настървената гмеж жестоко бе покосена от непрекъснатата пушечна стрелба, идеща откъм една малка траншея, която Сюркуф бе изградил зад вратата. Корсарят предвиди, че вратата ще падне, и предварително запусти прохода, който щеше да се получи, като струпа цяла барикада от дивани и друга покъщнина. Всички негови бойци застанаха зад тази барикада и започнаха да стрелят поголовно. Но задните от тълпата изтласкваха другата навалица все по-напред.

Внезапно избухнаха пет експлозии, смесени в една, под портика, предшествувани от един огнен стълб, вследствие подпалването на широка ивица посипан барут. Надигнаха се подплашени викове и нападателите побягнаха, като оставиха подире си цели купища убити. Ето какво се беше случило: Сюркуф бе наредил да разковат пет дървени каси от бутилки с бордо, да ги напълнят с барут помежду бутилките, а после да ги заковат отново и да ги поставят под портика. Накрая ги взривиха и предизвикаха страшна експлозия. Когато ужасените от взрива нападатели побягнаха, Сюркуф каза най-хладнокръвно:

— Петима души да дойдат с мен!

И той прекрачи барикадата, започна да трупа пред нея тела на убити и вдигна от тях огромна купчина.

— Направихме дюшек от трупове, за да изградим укреплението си — пошегува се Бренвил.

Някои факири още не бяха доубити, но хората на Сюркуф не придирияха чак дотам, защото много бързаха. Как да проявиш милост, когато бунтовниците никому нямаше да простят! Око за око, зъб за зъб! Такава бе повелята.

Барикадата се оказа много по-яка от разбитата врата.

Облакътени на парапета на пруста, баядерките наблюдаваха кървавата оргия, като да бяха обладани от дивите инстинкти на своята раса. От време на време даже издаваха онзи особен боен вик, с който жените от техните племена повдигат духа на войните. Накрая грабнаха дайретата и изпяха военния химн на дружините на пророка Мохамед. Тогава ням-нямите се изкачиха по еркерите на стената и закрепяха прегракнало като диви зверове. Корсарите от своя страна чествуваха с гръмогласни викове „ура“ победата си над факирите. Сцената на боя ставаше все по-жестока и величествена.

Нападението срещу цитаделата продължи с невиджана ярост. По стълбите покрай стената й висяха гроздове от хора. Заедно с пушека от оръдията към небето се издигаха страшни викове. А корсарите си мислеха, че ако цитаделата бъде превзета, с тях е свършено.

Обсадата на къщата им се поднови. Оцелял като по чудо, Месауд отново насочи оръдията и гюлетата разровиха барикадата от човешки трудове, превръщайки ги в червена кайма.

Месауд бе наредил на оръдията да се оттеглят, за да не може куршумите, долитащи откъм къщата, да засегнат артилеристите.

Ето защо Сюркуф заповяда да не се стреля повече и се зае главно с укрепването на барикадата. Върху телата на убитите струпаха навити килими, възглавници, рогозки, с две думи всичко, което можеше да омаломощи силата на гюлетата. Ненадейно ням-нямите се развикаха още по-силно, и Сапажу изхвърча мигновено от една от куличките на стената.

— Победа! Победа! — ликуваше той. — Бягат на майната си! Цитаделата стреля по тях!

И наистина, гарнизонът на цитаделата бе отблъснал нападателите. Страшни картечни залпове покосяваха онези от тях, които бяха успели да се качат върху крепостната стена. Полевите оръдия бяха насочени така, че да пометат хората по зъберите ѝ, а пък пушечната стрелба покосяваше човешките гроздове, висящи по облегатите на стената дървени стълби. Части от резервите отблъснаха с байонетите си групите, които успяваха да скочат върху площадката на крепостта. Загинаха най-храбрите факири, най-добрите членове на мюсюлманското братство. С телата си те покриха земята, запълниха всички ями. Стълбите бяха потрошени, възторгът спадна, всичко живо

отстъпи и побягна под градушката от снаряди и куршуми, изсипваща се от крепостната стена върху тълпата.

Тогава корсарите станаха свидетели на една потресаваща гледка на паническо бягство. За десет минути подстъпите на цитаделата се опразниха и се чуваха само стоновете на умиращите. Двете оръдия на Месауд бяха изоставени.

— Да пленим оръдията им! — провикна се Сюркуф и скочи от барикадата, последван от цялата си дружина. Двете оръдия бяха пренесени триумфално с всичките останали гюлета и заряди. Скоро към къщата на Сюркуф притича един от адютантите на генерал Клебер.

Когато зърна барикадата, той изживя истински ужас — тъй страшна му се стори гледката на камарата трупове, превърнати в кървава каша.

— Ей богу — каза той, — виждам колко трудно ви е било! Дойдох при вас, за да ви предам поканата на генерал Клебер, да се върнете в цитаделата заедно с баядерките.

— Предайте на генерала — рече Сюркуф, — че тази къща тук представлява аванпост към градската цитадела. Сега, когато вече имаме и артилерия, бих могъл да издържа на всички нападения. От вас искам да ми пратите само барут и снаряди.

Аджутантът поздрави сърдечно корсарите и веднага изпълни тяхната заръка. Сюркуф заповяда да пренесат труповете надалеч от къщата и постави цяла батарея под портика на вратата, като насочи оттам двете оръдия. Привечер тази работа бе свършена. Той заповяда на нощните стражи да заемат местата си и отиде при приятелите си да отпразнуват заедно победата.

Метежът продължи още два дни. Градът вече не одобряваше безредиците, но Клебер, след като стана господар на цитаделата, реши, че е по-добре да остави каирците да се „попържат в собствената си мазнина“, както обичаше да се изразява.

На третия ден араби от Магреба и от Египет започнаха да грабят богатите мюсюлмани — граждани и селяни. Настъпи коренна промяна. Фелахи, евреи, арменци, гърци — с една дума всички, които имаха да си отмъщават за нещо или да се защищават от нападение, грабнаха оръжието срещу разбойниците. Битката продължи цял ден и цяла нощ. Накрая всички араби от Магреба се видяха принудени да напуснат

столицата и да изоставят плячката си. Едва тогава градските първенци се явиха на аудиенция при Клебер:

— Оправяйте се както знаете! — каза им генералът. — Ако искате, възстановете реда. Аз нищо не мога да направя до завръщането на генерал Бонапарт. Но ви препоръчвам да арестувате всички подстрекатели и да ми ги предадете, инак ще бъдете разстреляни!

Един евреин предложи нещо разумно.

— Ние бихме могли — каза той — да се отървем с един замах от двете хиляди крадци и разбойници, участвували в метежа. Необходимо е всеки отговорник за даден квартал да направи списък на незаконно живеещите, за да отървем града от тях.

Всички изръкопляскаха на казаното от евреина.

След като решението бе взето, действията не закъсняха. Още на другия ден в казармите на цитаделата бяха затворени две хиляди бандити. Междувременно Бонапарт щом научи за въстанието в Кайро, се завърна незабавно с още по-многочислени сили. Устрои му тържествено посрещане. На другата сутрин Клебер му даде отчет за случилото се по време на отсъствието му и каза в заключение:

— Първенците на града вече ни предадоха две хиляди от бандитите. След като направих разследване, установих, че всички тези хора са крадци и разбойници по професия. Какво да правим с тях? — попита Клебер.

— Да бъдат разстреляни — каза Бонапарт. — Нека един потушен бунт се превърне в буря, която да прочисти въздуха. Да се възползуваме от този благоприятен случай, за да разчистим разбойническите вертепи на Кайро!

Два дни по-късно започнаха екзекуциите, които ужасиха населението на града. Така или иначе, редът в столицата бе възстановен. Бонапарт научи за храбрата съпротива, която корсарите бяха оказали на напиралците към къщата им тълпи. Без да ги предупреди, той ги посети и остана изненадан, когато видя двамата стоящи на пост, които му отдадоха чест. Бонапарт изказа най-искрени поздравления на корсарите, но ги попита:

— Какви са тези негри, дето стоят на пост? Откъде ги намерихте!

Сюркуф му разказа цялата история.

— Добри бойци ли са? — пак попита Бонапарт.

— Много добри — отговори му Сюркуф и досещайки се за скрития смисъл на въпроса на генерала, добави: — Бихме могли да създадем полкове от чернокожи, само че ще ни излезе скъпичко. За всеки ням-ням аз платих по шестстотин и петдесет франка.

— Драги капитане, аз ще си ги набавя безплатно. Ще издам заповед за мобилизация, ще пратя масови повиквателни както за свободни, така и за роби ням-нями, а после ще върна свободните и ще задържа робите — обясни Бонапарт.

Ако славният пълководец не бе претърпял неуспех в Сирия и мечтите му за покоряване на нови земи не бяха отлетели, той непременно щеше да осъществи това свое намерение и да създаде армия от чернокожи, защото тази мисъл не го напускаше. Ала той успя да изгради само един ескадрон от мамелюци, яздещи по двама на гърба на бързоходни камили и непременно щеше да увеличи броя на това опълчение, ако не бе възпрян пред Сен-Жан-д'Акр.

* * *

Сега, когато Кайро вече бе омиротворен, когато след битката при Седиман и Горен Египет бе под властта на Франция, Бонапарт можеше да разполага с основното ядро на своите сили, за да покори Сирия.

Няколко дни по-късно корсарите получиха разрешение от Бонапарт да придружат армията му в Сирия, като отведат със себе си баядерките и черните роби.

[1] Руми (ар.) — християни. — Б. пр ↑

ГЛАВА ЧЕТИРИНАДЕСЕТА

ТИГЪР И ЧАКАЛ

Талиен бе в Египет. Жозефин Бонапарт, приятелката на госпожа Талиен, бе издействувала от мъжа си отстраняването на нейния неудобен съпруг. Госпожа Талиен подработи нещата така, че съпругът ѝ да се счита за много щастлив, че е могъл да замине с Бонапарт като... виден учен.

Той и учен! Боже мой, в коя област? Той страшно се ядосваше на презрителното отношение от страна на колегите си, истинските учени. Дразнеше го и пренебрежението на офицерите, които познаваха неговата низост и подлост и се ядосваше от безразличието на Бонапарт, който пък не правеше за него нищо повече от това да му отпуска заплата. Незачитането и унижението на околните разпалваха още повече омразата му към тях. На всичко отгоре в Египет бе пристигнал и Тезенас от Каор, Тезенас, който нищо не премълчаваше, страшният Тезенас!

Той, Тезенас, досега не бе получавал никаква облага от Талиен, та трябваше госпожа Талиен да употреби връзките си, за да го назначат като снабдител, или по-точно — като интендант във френския експедиционен корпус в Египет. Той се прояви като предприемчив и добър организатор на снабдяването, който не крадеше твърде много. Тезенас се ползваше с известно уважение от страна на Бонапарт, който му бе разрешил да ръководи няколко служби. Носеше пищна униформа, налагаща страхопочитание сред египетските маси. Имаше си цял рояк служители, които най-покорно му се подчиняваха, защото и той не се отнасяше грубо към тях и в края на краищата беше добряк. Тезенас обаче печелеше много пари и обичаше разкоша. Имаше си собствена охрана, състояща се от една пехотна рота, един кавалерийски ескадрон и две планински оръдия за случаите, когато правеше реквизиции. Това бе цяла малка войска. Но през цялото време се пазеше да не развали добрите си отношения със своя приятел Талиен.

Без много да разсъждава, може би само по интуиция, той си бе останал добрият, чудесният приятел на Талиен, когото Бонапарт никак не глезеше, що се отнася до парите. Генералът го презираше твърде много, за да му отпусне висока заплата, поради което Талиен живееше относително скромно. Но Тезенас изпращаше на приятеля си храна, сладкиши, вино, коняк, ром, кафе и чай, като от време на време му даваше на заем и по няколко пиастра. Нали стоеше по-високо в йерархията от него? Но злобата на Талиен растеше ли, растеше.

След това настъпи метежът в Кайро. Всички говореха за смелостта на корсарите при защитата на малкия дворец. По време на един от тези разговори Талиен научи, че някой си музикант на име Месауд, мюсюлманин от Алжир, мразел страшно корсарите и бил техен заклет враг. Талиен си постави за цел да го открие и като стар изпечен интригант успя да стори това.

Талиен бе изучил с любопитство организацията на мюсюлманските религиозни братства и успя да подметне на един от членовете на братството, че е недоволен от Бонапарт и мрази корсарите. Пред този брат, който слугуваше при него, той често бе споменавал, че би дал всичко, за да си отмъсти на Бренвил и да се запознае с този Месауд, който мразел корсарите не по-малко от него. Най-накрая мюсюлманският брат се убеди в истинността на думите му и в един прекрасен ден предложи на Талиен да му уреди среща с Месауд. Талиен се съгласи с огромно удоволствие, но Месауд от предпазливост постави условието Талиен да се яви сам на срещата. Стариият интригант пристигна на нея, придружен само от слугата си, мюсюлманския брат. Срещата се състоя на определено място в пустинята. Първо двамата непознати мълчаливо се огледаха от глава до пети, а после си размениха по една усмивчица, преценявайки, че са създадени един за друг. Арабинът обаче изчака невъзмутимо Талиен да заговори пръв. Разговорът се проведе с помощта на преводача.

— Както ми се струва, ние двамата изпитваме еднаква омраза към корсарите — каза му Талиен.

— Да, аз също ненавиждам тия принцове на морето и искам смъртта им — отговори Месауд. — Стремя се обаче да получа и техните баядерки.

— Тогава бихме могли да се спогодим! — каза Талиен.

— Аз знам, че един от принцовете на морето ти е отнел жената, че ти много си пострадал от този човек и неговите приятели и жадуваш за отмъщение — рече му Месауд.

— И ти се стремиш към отмъщение. Но как ще го постигнеш? — попита го Талиен.

— По време на предстоящата експедиция в Сирия, подготвяна от Бонапарт, аз ще бъда постоянно във фланга на неговата армия, на половин ден път от него. Ще ме придружават хиляда кавалеристи и още толкова бързоходни камили, които ще носят на гърба си вода и храна. Ще дебна случаите, когато ще мога да нападам френския конвой или лагера им, а ти ще ми съобщаваш чрез слугата си, кога ще бъде най-удобно да действувам.

— Добре, но нима ти ще дръзнеш да нападнеш един френски бивак нощем, и то с кавалерия?

— Разбира се, стига да знам, че в този бивак се намират корсарите!

— Аз всяка вечер ще мога да ти начертавам точното му разположение и да ти го пращам по слугата си — рече Талиен.

— Той може да се отдалечи от тукашния лагер, сякаш е тръгнал да търси тръни и сухи листа за кухнята на своя господар, и да се среща с един мой човек, който ще представлява първата брънка от нашата постоянна връзка. Ще му предава написаните на френски език инструкции, които ще ми превежда един мой слуга. Тъй като разполагам с много куриери, планът и указанията за съвместната ни работа ще стигат бързо при мен. Само първите куриери ходят пеша, останалите са ездачи и летят в галоп.

— Прекрасна организация — отбеляза Талиен. — Но смяташ ли, че ездачите ще могат да завладеят френския бивак?

— Те ще го поразят като гръм! Ще стигнат до палатките на принцовете на морето и ще посекаат със сабите си всички, с изключение на баядерките, които ще отвлечем. Това ще трае толкова, колкото ако човек се наведе да пийне вода от извора! — рече Месауд.

— Ами гвардейците от охраната? — попита Талиен.

— Моите ездачи ще се прокраднат между тях. Ти ще ми посочиш местата им в плана, който ще ми предадеш!

— Добре — съгласи се Талиен, който познаваше умението на арабите при такива операции.

Двамата мъже изчерпаха темата на разговора си. Те размениха още няколко усмивки и без повече словоизлияния се разделиха, убедени, че няма по-силна връзка от омразата.

Месауд изчезна в пустинята със своя ескорт, а Талиен, придружен от слугата си, пое по пътя към Кайро.

Още на втория ден от похода си, френската армия едва не бе засипана от пясъците, подобно на войските на Камбиз^[1], чийто разгром е описан от древните историци.

Страшен самум се стовари върху нея.

Френските колони бяха напуснали втория си бивак в пустинята преди още да изгрее зората и се намираха на близо километър от малкия форт, където им предстоеше да си починат. В седем часа сутринта температурата бе вече непоносима — 45 градуса на слънце, като постоянно се увеличаваше. Манерките с вода бяха пресушени и войниците страдаха вече от жажда, но като виждаха очертанията на форта, се успокояваха. Никой не смееше да изостане, защото веднага биваше посечен от сабите на препускащите покрай колоните бедуини, особено около ариергарда. Ненадейно всички усетиха повеите, предизвестяващи бурята. Началникът на водачите през пустинята доложи на Бонапарт:

— Задуха аглаби, южният вятър! — каза разтревожен той. — Заповядай на армията си да спре и да легне на земята, както се прави в такива случаи. Войниците трябва да надянат торбите си на главите!

— Но вече сме пред самия форт! — учуди се Бонапарт.

— Спри веднага войските, генерале! След няколко минути самумът ще връхлети връз нас.

Барабани и тръби засвириха за спиране. Аджутантите препуснаха в галоп да предадат заповедта за бързи мерки срещу страховития вятър. Стана нещо неописуемо. Войниците струпяха раниците си и направиха нещо като бариера, зад която легнаха на земята, и завиха глави с походните си торби. Конете и камилите също легнаха на пясъка.

Още не бяха привършили подготовката си, когато нажежената стихия връхлети над армията. Изпитанието бе огромно, макар че трая общо около дващест и пет минути. Войниците, които не си бяха завили

главите с торби и бяха дишали пламтящия въздух умряха, целите овъглени, и труповете им бързо почерняха. Армията така пострада от този бесен пристъп на огнедишания вятър, че войниците оставиха торбите си на съхранение при пострадалите и се втурнаха към форта да пийнат водица, а после се върнаха да си приберат торбите и да занесат по малко вода на пазачите си, които вече умираха от жажда.

— Не се чудете защо армията на Камбиз е загинала! — каза след урагана генерал Клебер. — Тя не е била засипана от пясъците, както се твърдеше досега, а просто се е запалила от огнения самум.

А после попита:

— Но какво става с нашите красиви баядерки?

— Те не пострадаха кой знае колко — каза Сюркуф. — Свалихме на земята паланкините им и те се скриха вътре. Но без малко не загубих негрите си, които отказаха да си покрият главите. Направиха това чак след като видяха, че и ние се забулихме.

— Добре че бяхме към края на дневния ни преход! — рече Бренвил.

— Да, но благодарение на гидовете разбрахме, че се задава самум и взехме предпазните си мерки срещу него. Бариерите, които направихме с раниците и войнишките торби спасиха армията!

За щастие, кладенците край форта бяха пълни с вода и войската се поободри. Скоро войниците заспаха, защото повече от всякога се нуждаеха от сън.

Французите имат погрешната представа, че алжирците не са истински араби. Това не е вярно, защото бедуините номади от Арабия, Египет и Сирия са чистокръвни араби. Общо взето бедуините са неуки. Те търпят лишения, с присъщата си неуморимост и коварна дързост, но са много смели. Макар и невежи, както вече казах, те са добри оратори, поети и музиканти. Занимават се обаче главно с грабеж. Но когато обещаят да помагат на някой керван, макар и срещу заплащане, те държат на думата си и са готови да умрат, за да изпълнят обещанието си, особено много спазват законите на гостоприемството.

Но има бедуини и бедуини. Най-лоши от всички са тези от Сирия. Понеже са много бедни, те ходят полуголи. Делят се на две групи — тияя и таамира. Те жестоко преследват плячката си, досуц като своите черни белозъби кучета. Тези племена живеят само от плячкосването на керваните или от парите, които тези кервани се

съгласяват да им платят, ако не са достатъчно въоръжени, за да се съпротивляват.

Месауд разчиташе на тези две племена, за да нападне французите. Той лесно ги придума да извършат това мародерство. Обещаха му хиляда конници, а се явиха хиляда и двеста. Това бе опасна, страшно подвижна сила. Колоната им се движеше безкрайно бързо — ту се появяваше, ту отново изчезваше, като безпокоеше французите със своите рояци, постоянно търсеци повод да ги подразнят и спящи на открито в пустинята, далеч от кладенците, тъй като получаваха храна и прясна вода, пренасяни на камили.

За отбелязване е, че бедуините, макар да нямат понятие от Корана, са не по-малко фанатици-мюсюлмани и неспирно очакват своя спасител, така наречения Махди. Месауд бе обещал да им доведе своя спасител — Махди и той направи пред тях редица чудеса, сиреч фокуси, от които полудивите конници от тия племена останаха поразени. Привикнали към самума, арабите го понасяха по-леко, но този път те бяха изчезнали някак подозрително. Французите предположиха, че са тръгнали да търсят кладенец или да изчакат камилите, носещи им прясна вода. Френският лагер спеше непробудно, сигурен, че нощта ще мине спокойно.

* * *

Бе един часа посред нощ. Лагерните огньове, слабо поддържани със съчки и камилски и конски фъшкии, бавно гаснеха. В полуунес край огъня, часовоите будоваха, подпрени на дулата на пушките, с оборени върху дланите си глави. В гвардейските части, войниците, които не дежуриха, бяха заспали дълбок сън. В безлунната нощ само звездите пращаха бледа светлина към земята.

Арабите напредваха съвсем безшумно, като безкрайно бавно и вкупом се насочваха към гвардейците, наблюдавайки ги иззад един хълм, гдето се бяха спотаили. Те обикновено познаваха всички гънки на местността и всички смущения в зрението, предизвикани от нощната деформация на предметите и особено на хората. Движейки се със ситни крачки, тяхната войска отмина хълма и го замаскира така, че се сля с него и почти не личеше, че се движи. По този начин бедуините

изминаха хиляда крачки за два часа, прилагайки тази своя прочута хитрост. Освен това завързаха муцуните на конете, за да не цвилят и да разбудят лагера. После вече бе лесно — срязваха връвчицата и готово — освобождаваха животните от това неприятно усещане.

Когато стигна до предния пост, чиито часови бдяха в полудрямка, бедуинският отряд се втурна без вик, прегази един часовой, отклонил се от аванпоста и връхлетя със светкавична бързина върху бивака. (По онова време биваците се различаваха от днешните. Малката палатка бе нещо непознато и войникът спеше в лагерната си торба). Всичко бе погазено от копитата на конете. Стотина елитни бойци, командвани от Месауд се стовариха като гръм върху палатките на корсарите.

Според предвижданията на плана първо бяха изпотъпкани палатките на господарите, ординарците, черните роби, камиларите и останалия помощен персонал. Срязани бяха въжетата, с които връзваха палатките за колчетата им. Тежките покривала от камилска плът се стовариха върху спящите и не им позволиха да се помръднат. Палатката на баядерките бе пробита. Вдигнаха на ръце момичетата и ги предадоха на конници, които ги сложиха напреко на седлата си и препуснаха в галоп.

Нашите войници вече бяха скочили разбудени, и посегнаха към пушките си. Скоро избухна яростна пушечна стрелба. Конниците се събраха и вкупом се разбягаха, след като бяха убили над триста наши войници. А пък корсарите се спасиха от саблените удари на противника, само благодарение на падналите върху тях палатки. Междувременно офицерите се развикаха и стегнаха редиците, а генералите издадоха своите заповеди... Но бе вече много късно. Злото беше сторено.

Оттогава започнаха да разполагат другояче аванпостовете, за да се предотвратяват успешно този род нападения върху лагерите.

Една четвърт от общия брой на войниците трябваше да стои постоянно права и въоръжена. Удвоиха и увеличили предните постове, накратко — взеха такива строги мерки, че през цялата кампания не се случи подобна неприятност.

Когато спокойствието се възстанови, корсарите вече бяха успели да се измъкнат от палатките си и ги опънаха отново. След това се събраха на съвет, като поканиха и преводача. Спомняте си може би, че той бе копт, следователно християнин и то умен и предан. Баядерките

ги нямаше, бяха ги отвлекли. Несъмнено този коварен удар бе нанесен от Месауд. Той бе предпочел да похити момичетата, отколкото да убие корсарите. Какво трябваше да се предприеме? Преводачът изказа следното мнение:

— Нападението е извършено от таяи и таамири, които ще затворят пленничките си в един или повече лагери. Ако вождовете си поделят баядерките...

— Месауд няма да се съгласи! — каза Сюркуф.

Преводачът се усмихна:

— Има една арабска поговорка, която гласи: „Преди нападението — приятел, след нападението — враг“.

— Излиза, че и ние можем да се скараме при подялбата на баядерките, така ли? — попита Мариус.

— Като жени те струват много скъпо — обясни преводачът. — Първо са много красиви, второ танцуват и ще бъдат луксозни робини. На сирийския пазар всяка от тях може да бъде продадена за повече от три хиляди пиастра, а тази сума е огромна за един бедуински вожд, особено на такова бедно племе като тия разбойници.

— Да, но Месауд, както изглежда, е наместник на оня прословут Махди, дете проповядваше свещена война срещу нас и се ползва с голям авторитет — каза Сюркуф.

Преводачът продължи да им обяснява като сложни ръка на сърцето си, а после докосна с пръсти главата и нозете си.

— Да — каза той. — Месауд има влияние над тамошните бедуини, но не и тук! — и той извади кесията си. — Бедуинът продава и жена, и деца, и баща и майка, и самия пророк, стига да му дадат добри пари.

— Ами че тогава той ще ни върне пленничките, ако му платим добре? — каза Мариус.

— Разбира се.

— Девствени ли ще ни ги върнат? — попита Мариус.

— Може би... — рече преводачът.

— Дявол да го вземе! — възмути се Мариус.

Бренвил се разсмя.

Сюркуф се намуси.

— Вместо да се шегуваме, би трябвало да се заемем с откупуването на пленените момичета — каза той.

— Трябва да се изпрати човек при племенните вождове — препоръча преводачът. — Той ще се спазари с тях. Може и аз да потърся кого да пратим.

— Постарайте се да го намерите по-скоро! — заръча му Сюркуф. Преводачът обеща, че няма да губи време и се оттегли.

Когато се отдалечиха на две мили път от френския лагер, арабите спряха, за да дадат почивка на конете. Двамата им вождове бяха настигнали Месауд и галопираха край него, без дума да промълвят. Докато почиваха, вождът на таяите Рейкуб ненадейно заговори с решителност в гласа:

— Аз познавам по име тези баядерки. Те са много способни и са още девствени. Убихме много християни, но ако не бяха тия жени, плячката ни щеше да бъде съвсем оскъдна.

Рашид, вождът на таамирите, каза лаконично:

— Прав си!

— Наемам се — каза Рейкуб — да продам моята пленница, която е още девственица, за шест-седем хиляди пиастра.

— Твоята ли? — попита гневно Месауд.

— Да, оная, която се пада на мен — каза Рейкуб.

— Така е! — съгласи се Рашид. — Една се пада на него, една на теб и една на мен.

— Тия жени са на Махди! — провикна се Месауд.

— Момичетата принадлежат на онези, които са ги пленили! — възмути се Рашид. — Ти не заслужаваш да ти дадем едно от тях, защото не доведе свои конници, ама хайде! Нека се покажем щедри към теб.

Месауд разбра, че е попаднал в клопка, и реши да разиграе картата на своя престиж като наместник на Махди.

— Заповедта на Махди гласи — каза той — жените да бъдат отвлечени и отведени при него. Ако не му се подчините, той ще прокълне и вас, и вашите племена!

Пренесете се в средновековието и си представете, че някой заплашва с отлъчване от църквата европейски разбойници, които още са вярващи и наивно се страхуват от Бога. Същото се получи и сега — бедуините се стреснаха. Но един глас внезапно изкрещя:

— Господарю! Искам да кажа нещо! Този човек е лъжец! Той е мой братовчед и по занаят е музикант. Няма по-коварен и по-хитър от

него!

— Значи лъжеш, а? — провикна се Рейкуб.

— Къде ти е пълномощното от Махди? — попита Рашид.

Но Мариам ненадейно се провикна:

— Оставете ме да се изкажа пред вас! Веднага ще го разоблича!

— Доведи танцьорката! — заповяда Рейкуб.

Конникът, който пренесе Мариам на своя жребец, я свали на земята и девойката застана самоуверено пред мъжете. Арабите засушукаха възхитено помежду си, защото не бяха виждали толкова красива танцьорка. Тя гордо се изправи пред Месауд и го попита:

— С какви документи ще докажеш, че си наместник на Махди?

— С пълномощното! — отвърна Месауд.

— А чел ли е някой това пълномощно? — пак попита Мариам.

Всички замълчаха. Накрая вождовете си признаха, че не знаят да четат.

— Той ви е показал фалшив документ и е злоупотребил с вашето невежество — каза Мариам. — Покажи ми, за бога, това пълномощно!

— Никога няма да го покажа на една танцувачка! — каза наперено Месауд.

— Виждате ли го какъв е? Не смее да ми го даде, защото ще го вкарам в миша дупка! — провикна се баядерката. — Той държи документите в писарския си калъф! Извадете ги оттам!

Арабските писари обикновено носят в калъфа си по една мастилница с капаче, папирус и хартия с тръстикови пръчици, подострени като пера. Бедуините намериха калъфа. Мариам извади документите оттам и каза на вождовете:

— Всички знаете, че Махди има обичай да потопява една главня в буре с барут, и че барутът, превърнат в прах, не се подпалва. Същото свойство той е предал и на папирусите, написани от собствената му ръка и скрепени с неговия печат.

Ето защо, писмата на Махди не могат да се подпалят даже с барут. Посипете с барут тези писма, и ако те изгорят, значи не са писма на Махди.

Месауд се помъчи да се възпротиви на този опит с огъня, ала го принудиха да се дръпне назад. Той се смути от дързостта на братовчедката си и от хитроумните ѝ слова.

— Съберете съчки и накладете огън! — заповяда Мариам.

— Посипете върху него барут и сложете писмата върху него. После подпалете барута с пистолетен изстрел. Ако той пламне, ако съчките се разгорят и писмата се превърнат в пепел, значи този човек трябва да яде бой с тояги и да бъде изгонен като самозванец!

— Тя има право! Тя има право! — развикаха се арабите.

— Дайте да направим опита с огъня!

Опитът бе проведен сред всеобщо мълчание. Документите се превърнаха в пепел. Месауд чувствуваше, че е загубил играта и реши да приложи една последна хитрина. Докато другите палеха огъня, той скочи на гърба на великолепия чистокръвен жребец на Рашид, който се славеше като най-хубав между конете на бедуинските вождове, пришпори го с все сила и избяга. Препуснаха да го догонят, но напразно. Междувременно Мариам разказа своето житие — съвсем простичко, без лъжа и измама.

— Принцовете на морето — каза тя — ни спасиха от този Месауд, който е безчестен крадец и безбожник. Как можем да се покажем неблагодарни към тях и да ги напуснем, когато те са тъй щедри наши покровители?

И добави хитричко:

— Пък и защо ще ни продавате? Някой тук спомена, че ще поиска за всяка от нас по седем хиляди пиастра. Принцовете ще ви дадат по десет хиляди, ако уважавате нашата чест. На всичкото отгоре, ще добавят и двайсет хиляди пиастра, които вашите воители ще си поделят.

С тези свои думи тя спечели цялата шайка на своя страна.

Никой не може да си представи какво значат парите за бедуина. Съдете за стойността на сумите по това, че за един френски франк можеш да си купиш цяла тлъста овца. От този момент нататък баядерките се превърнаха в истинско съкровище за вождовете, а за обикновените бедуини от шайката — в допълнителен доход. Усещайки въздействието от своите думи, Мариам каза на вождовете:

— Сега, когато ви освободих от Месауд — самозванеца, би трябвало да ни отведете в по-хубави палатки, а после да изпратите някого в лагера на принцовете на морето, за да им занесе писмо от мен. Там вашият пратеник ще бъде добре посрещнат и ще се споразумее за цената на откупа и за начина, по който ще стане размяната.

На всяка баядерка бе отпуснат по един кон и обкръжени от племенните вождове, трите момичета тържествено потеглиха начело на бедуинската шайка. Не след дълго насреща им се зададе конвой камили, носещи вода. Всички слязоха от конете, пиха вода, с която си приготвиха и кафе, а после ядоха питки, опечени под пепелта. Накрая хапнаха и фурми.

Бедуините, добили самочувствието на богаташи, престанаха да преследват французите и се отказаха да воюват засега с тях. В този момент най-важно бе да уредят въпроса с откупа на баядерките.

Предвид на тези обстоятелства, основното ядро на двете племена снабдили с бойци разбойническите операции, се бе съсредоточило около непресъхващите кладенци в Бу-Шокем, където имаше хубави пасища и за стадата. Спаха на бивак само пет часа, за да отпочинат хора и животни и поеха на път още призори.

В Бу-Шокем пристигнаха късно следобед, когато залязващото слънце позлатяваше тристате палатки от бедуинския лагер, представляващ две градчета от платнени къщички.

Конниците от стана, децата, жените и кучетата се юрнаха да посрещнат воините. Както винаги става при арабите, и този път се започна лудешка стрелба във въздуха — обичаен знак за радост и възторг, след което пленничките бяха поканени на празнична вечеря, така наречената дифа. После ги настаниха в една от шатрите, на баядерките предоставиха суданки, за да ги обслужват, снабдиха ги с камили и с простичките мебели, каквито успяха да намерят в бедно обзаведените бедуински шатри. Момичетата прекараха в дълбок сън първата нощ на своето пленничество и се събудиха, изпълнени с надежда. Да, Мариам наистина имаше ум в главата си!

На другата заран ги повикаха при вождовете, събрани пред същата шатра. Разпитваха ги надълго и нашироко с едничката цел да разберат дали принцовете на морето са наистина богати и могат ли да платят високия откуп. Ами ако речеха да се откажат? Старите бедуински дипломати хитро поставяха уловки на момичетата, като им задаваха въпросите поотделно и им подхвърляха тънки намеци. Те отговаряха и умно, и откровено, а Мариам се справи превъзходно с най-голямата трудност, криеща се във въпроса на един от шейховете:

— След като казахте, че принцовете на морето са искали да се оженят за вас, защо не са го сторили досега? — попита той.

— Защото — отговори му Мариам, без да ѝ мигне окото — техният закон забранява на френските военни да се женят, преди да е свършила войната. Младоженецът мисли повече за жена си, отколкото за смъртта на бойното поле, нали така?

Понесе се шепот на възхищение.

— Мъдър закон! Мъдър закон! — повтаряха вождовете.

С това разпитът приключи. Сега вече трябваше да се пише.

Развиха един пергаментов свитък, сложиха го върху сандъка и Мариам започна да пише под диктовката на най-стария шейх, който минаваше и за най-умен от всички. Ето текстът на това историческо писмо, запазено и до днес в архивите на фамилията Бренвил-Лагард:

„Слава на Бога, който дарява с победа оногова, когото той определи!

До принцовете на морето, дано мирът е винаги с тях!

Ние, шейховете, ги уведомяваме, че техните баядерки са наши пленнички и че ние се отнасяме към тях като към наши дъщери. Те живеят с нашите жени и дъщери. Ние предлагаме да ви ги върнем такива, каквито сме ги пленили, като се закълнем с ръка върху корана, че не сме ги оскърбили с нищо, че сме се отнасяли добре с тях и сме ги хранили с камилско мляко, със свежо и вкусно месо, сладкиши и мед.

Ние ви предлагаме да ги разменим срещу петдесет хиляди пиастра. В противен случай ще ги продадем на пазарите в Сирия. Това наше писмо ще ви бъде предадено от един християнин, когото може да уведомите за вашите намерения. Ние сме шейхове и сме известни с това, че никога не нарушаваме дадената дума. Откакто свят светува нито един керван, изплатил дължимото си към нашето племе, не е бивал нападан от нас. Всеки пленник, чийто откуп е бил платен, е бивал върнат.

Бог да ви просветли, славни принцове на морето и направи от вас искрено вярващи, та да се радвате един ден на щастието в рая на Мохамед, след като сте се подвизавали за прослава на Исляма“.

Следваха го не подписи, а печати върху неразтопен восък, според обичая на неграмотните арабски шейхове. След като свърши това послание на шейховете, всяка баядерка написа по няколко мили думи до своя приятел върху същия пергамент, който накрая бе върнат на вождовете. Щом изсъхна, ценният пергамент бе навит на пръчица, пъхнат в кожена торбичка и поверен на един от най-младите шейхове, който потегли на път, придружен от десет въоръжени мъже, яздещи бързоходни камили.

Докато ставаха тези събития, френската армия извърши серия от нападения, за да превземе три града. Бонапарт се държеше колкото се може по-близо до морето, като следваше бреговата линия на няколко левги разстояние. Налагаше му се да завземе последователно няколко пристанища, преди да се озове пред стените на Сен-Жан-д'Акр.

Първата битка се състоя пред Ел-Ариш, последния египетски град на границата със Сирия. Това незначително пристанище е нещо като оазис в пустинята, простираща се между Кайро и Сирия. Ибрахим, вторият бей на мамелюците, изчакваше там Бонапарт със своите войски, подсилени от хиляди фелахи и турски еничари.

Ибрахим бей не бе успял да получи помощ от пашата на Сен-Жан-д'Акр — Джебзар, който управляваше Сирия от името на турския султан и се радваше на завидна независимост. Често застрашаван от мамелюците, които само привидно бяха васали на турския султан, а всъщност се стремяха да завладеят и Сирия, Джебзар бе много радостен при мисълта, че французите биха могли да смажат силите на неговите неприятели. Той също си бе направил добре сметките.

— Французите — каза той веднъж на своя съюзник, английския комодор Сидни Смит — няма да получат подкрепления. Дали ще победят или ще претърпят поражение, дали ще превземат или не Сен-Жан-д'Акр, те непременно ще изтощат докрай своите сили. Ако не мога да им попреча да влязат в Сен-Жан-д'Акр, ще се кача на една лодка и ще избягам от града, за да се върна да ги напада, когато от тях останат само няколко хиляди души.

Тази е причината, поради която Ибрахим бей участва сам в сражението при Ел-Ариш. Той раздели силите си така, че да не издържат на битката повече от един час. Подобно на Мурад бей, той хвърли мамелюците си на заколение пред френските карета. Уж бе решил кавалерийските му ескадрони да се впуснат последователно

един подир друг, а всъщност постигна някакво ужасно объркване. Обстрелваните с картеч ескадрони се отдръпваха назад и прекъсваха устрема на летящите зад тях конници. Ибрахим бей побягна от бойното поле и нашата армия превзе Ел-Ариш, където си почина и набра нови сили.

Ето защо корсарите приеха в Ел-Ариш пратеника на бедуините — копт и виден търговец-християнин, известен с почитеността и богатството си.

Той се представи на Сюркуф, който повика и приятелите си, за да го изслушат заедно:

— Аз — подхвана търговецът — поддържам постоянни делови връзки с двете племена от Сирийската пустиня, които отвлякоха трите баядерки. През лятото мои кервани стигат чак до източния бряг на Арабия, за да разменят там европейските и египетски стоки, с които ги снабдявам в Александрия и в Кайро, срещу стоки, пристигнали от Индия и Персия в арабското пристанище Маскат. Аз завися от бедуините, но и те зависят от мен. Редовно им плащам за това, че опазват моите кервани — нещо, в което те са безупречни. По този начин и те забогатяват. С две думи, ние сме във взаимна зависимост поради взаимните ни интереси.

— Ясно! — каза Сюркуф.

— Те ви молят да предадете сумата за откупа на мен и аз да отговарям за нея. Когато ги уведомя, че съм получил парите, те ще върнат баядерките на определено от вас място.

И коптът връчи на Сюркуф писмото на Мариам, което той подаде на секретаря си, за да му го преведе. Тогава търговецът каза:

— Исканията на бедуините са прекалено високи. Съветвам ви да се пазарите.

— Няма нужда! — отсече Сюркуф.

И той връчи на търговеца копт исканата за откупа сума, а после попита:

— Къде ще можем да посрещнем баядерките?

— Ако ми дадете редовен пропуск, подписан от генерал Бонапарт, бедуините ще ви върнат баядерките с ескорт в Ел-Ариш.

— Ще получите пропуска след един час.

— След шест дни момичетата ще бъдат тук!

— Вие отговаряте ли за това? — попита го Сюркуф.

— Ще предам сумата на бедуините едва когато получа от вас писмено потвърждение за пристигането на баядерките.

— Много добре! — каза Сюркуф и поднесе на копта един хубав подарък.

* * *

След кратък отдых френската армия продължи похода си към Сен-Жан-д'Акр, чийто паша, Джебзар, се откроява в историята като един от най-ужасяващите образи на могъщи и жестоки тирани, прострели зловещата си сянка над целия Ориент. Фаталният човек, обвързал във вериги съдбините на онзи, който щеше да стане Наполеон Първи, а не един втори Александър Велики, покорил земите от Персия до Индия. Джебзар паша бе успял да спечели доверието на султана с услугите, които му правеше. Известен бе като смел, ловък и предприемчив човек, еднакво способен генерал, естествено по турски образец, и добър дипломат. Сирия, със смесеното си население от християни, турци, друзи, арменци, араби и евреи, поради опасното съседство с мамелюците, Сирия, тази винаги смутна страна, се нуждаеше от паша, способен да сломи всичко в желязната си хватка. Затова пратиха в нея Джебзар.

Той пристигна в тази страна и бързо успя да наложи волята си. Образува бе една малка армия, която държеше под ръка в Сен-Жан-д'Акр. Тя се състоеше от арабски корпус и от корпус, съставен от еничари и европейски наемници от всички националности, от дружки корпус и от много други части. Между тези тъй различни по произхода си люде не можеше да съществува единство и съгласие, но ги обединяваше общият интерес. Джебзар, повелителят, пашата, който даваше високи заплати, бе единствената връзка между тях, душата на тази армия.

С нея гой нанасяше ужасни удари, потушаваше всякакви бунтове, опустошаваше метежни градове, застрашаваше столици, поробваше племена. Той изстискваше докрай соковете на Сирия, даваше дължимото на султана и минаваше за най-добрия паша на Турската империя. Джебзар отлично знаеше как да покори Ориента: с помощта на племената, с добра армия и господарска воля! Затуй и

съкровищата на пашата бяха несметни, но той ги криеше от всякакво посегателство и никой не можеше да ги намери даже в случай на победоносен бунт или заговор.

Джезар се намираше в Газа, главното пристанище на Сирия, когато научи за падането на Ел-Ариш. Той тъкмо се канеше да предприеме малка схватка с тази непобедима френска армия, когато един човек се яви на аудиенция при него. Като всеки ориенталски тиранин, Джезар се държеше свойски с хората. И най-скромният човечец имаше достъп до него, щом имаше да сподели нещо. Това ставаше без никакви етикеции. Джезар го приемаше простичко и сурово. Посетителят го поздрави по ориенталски.

— Кой си ти? — попита го Джезар.

— Пратеник на смъртта и на щастието! — отговори му усмихнато човекът. — На теб нося щастие, а на французите — смърт.

— Кой си ти? — повтори въпроса си пашата.

— Аз съм по произход алжирец. Името ми е Месауд бен Калеп и съм наместник на Махди.

— На оня побъркан Махди от Александрия, така ли?

— Да, на същия.

— Той нищо не може да направи.

— Но той разбуни Кайро и пак ще вдигне метеж, защото има хиляди привърженици по долното течение на Нил. Ще създаде много неприятности на французите.

— Добре, но какво искаш ти от мен?

— Нищо особено! Да наредиш да ми върнат три мои братовчедки. Те са баядерки по занаят, но бяха продадени на французите. Моля те да ми ги върнеш, когато победиш във войната, ако е рекъл Аллах!

Месауд разказа набързо за приключенията на трите баядерки.

— Добре де — съгласи се с него пашата. — Но какво ще ми дадеш в замяна на моето обещание да ти помогна?

— Казах ти вече: смъртта на хиляди французии.

— Войска ли ми предлагаш?

— Нима само войската убива? — попита Месауд със зловеща усмивка. — Нима една армия може да бъде изтребена само със саби, оръдия, стрели и пушки? Нима една болест не покосява повече хора,

отколкото всички сражения, взети заедно? Ето защо, аз си направих труда да потърся заразата!

— Къде? — попита пашата.

— В Медина.

— Да не би да говориш за чумата?

— Да — отвърна Месауд. — Смятам да я посея в лагера на французите. Те ще пият заразата във водата на кладенците, ще я гълтат в зальците хляб, ще я дишат в праха на въздуха.

— Разбрах! Ти си събрал чумни зародиши в Медина и ще ги разпръснеш по биваците на християните.

— Да.

— Ами не се ли боиш?

— И аз като теб съм боледувал от чума и като теб съм се излекувал. Тя не повтаря. Трябва да отровим Газа и Яфа със зародишите на болестта, защото французите ще превземат тези два града. И как няма да ги покорят, като ти не искаш да отбраняваш както се следва Сен-Жан-д'Акр?

— Кой ти каза това?

— Аз сам го отгатнах, след като знам, че там ти можеш да разгърнеш всичките си сили.

Пашата се позамисли и реши:

— Ще изпълня обещанието, което искаш от мен. Упълномощавам те да действуваш свободно! И Месауд започна своето пъклено дело. Чакалът и тигърът се бяха спогодили.

Месауд имаше шпиони във френския лагер. Повечето от тях бяха египтяни от Кайро, амбулантни търговци и доносници, хора, които могат да свършат и най-мръсни дела под прикритието на занаята си. Те бръмчаха като мухи подир френската армия и жандармерийската служба отдавна щеше да ги прогони, ако не считаше, че те все пак допринасят някаква полза на войниците. Между тия жалки отрепки имаше цяла чета, която служеше на Месауд. Ръководеше я някой си Махмуд — един твърде ловък негодник.

Махмуд успя да се свърже с вожда на ням-нямите, черните роби, които Сюркуф бе купил преди известно време. Той спечели вожда с дребни подаръчета и най-вече с уважението, което проявяваше към него. А негърът, както може би си спомняте, бе бивше синче на един селски вожд. Махмуд, който следеше зорко всяка стъпка на корсарите,

не пропусна да забележи посещението на богатия копски търговец от Кайро, който поддържаше тесни връзки с бедуинските племена. Освен това Махмуд знаеше за отвличането на баядерките и веднага се досети, че търговецът копт бе дошъл да преговаря с корсарите за откупа на младите момичета. Той хитро подпита Гараби, вожда на ням-нямите, който бе верен приятел на Сапажу, и като започна да се вайка за момичетата, изтръгна от ням-няма признанието, че баядерките скоро ще бъдат освободени. След като разсея всичките си съмнения по този въпрос, Махмуд предупреди Месауд какво се готви.

Месауд веднага се зае сериозно с окончателното осъществяване на своя план. Той бе вече напълно свободен да действа, още повече, че вече бе посял чумата в Газа и Яфа.

В това време обаче френската армия следваше смело своя победоносен път... към пълната си гибел. Страшният Джебзар паша лично бдеше бацилите на чумата да бъдат разпръснати по всички кладенци, казарми, къщи и улици в Газа. Не след дълго той получи доказателства, че болестта е вече гостенка в града и е почнала да покосява жителите му. Убеден в успеха на адското начинание на Месауд, Джебзар паша напусна Газа, заедно с кавалерията си, която лагеруваше вън от града. Той изчака французите, но опълчението му остана в крепостта.

Французите се приближаваха в колони, които бързо можеха да се превърнат в карета, за да влязат в бой с кавалерията на Джебзар. Той обаче се задоволи само с дребни схватки, защото знаеше, че с араби и друзи трудно ще пробие френските карета. След подобна имитация на битка той се оттегли и изчезна. Под закрилата на каретата зад гърба си, една колона мина в атака с онази типично френска ярост, която тъй много стъписваше мюсюлманите. Но Газа бе превзета и французите влязоха в нея.

Тук имаха добри условия да си отпочинат, да се снабдят с хранителни припаси и да сложат в ред нещата, които тъй или иначе започват да куцат след дълъг преход. Тъкмо се бяха посъвзели, когато чумата избухна. Първите и симптоми се появиха сред войниците. Нейните странни признаци смутиха лекарите, които веднага направиха своите изследвания и установиха, че жителите на града са болни от чума. Всичко бе от ясно по-ясно! Армията бе заразена от страшната болест.

Предупредиха Бонапарт за това нещастие и той издаде мигновена заповед за тръгване. Армията пак потегли на поход, понесла страхотната зараза в гънките на куртките си.

— Нима Бог ще стовари върху ни седемте египетски бича! — провикна се отец Лантерние.

Походът бе непосилен. Всеки миг падаше по някой войник, тъй слаб, че не можеше да продължи нататък. Качваха го на гърба на камила и поемаха напред. Скоро колите от конвоя на лазаретите се претъпкаха от болни. Наложиха се да се прибегне до конете на кавалерията. Скръбна бе гледката на бавно крачещите войнишки колони. Бойният им дух се сломяваше от заплахата, витаеща над тях. С тъжно оборени глави пристигнаха те пред Яфа.

Този град е по-многолюден от Газа, по-богат и по-добре защитен от нея. Да. Яфа бе твърде голям залък за една заразена от чума армия. Бонапарт изпрати парламентъор да призове крепостта да се предаде. Обсадените добре знаеха, че чумата сломява всяка воля за битка, и не можеха да си представят, че една армия от умиращи ще намери сили да се бие. „Те ще отминат, без да ни нападнат“ — предсказа Джезар и всички му повярваха. За да принуди обсадените да се бият, пашата прибегна до стъпка, разкриваща точно коварния му характер: преди да напусне крепостта, той повика своя наместник, най-довереното си лице, и му посочи закотвената на пристана тартана, управлявана от трийсет веслари.

— Засега ще стоиш в Яфа — каза му Джезар паша. — Но ти оставям това корабче, ако ти се наложи да офейкаш.

Генералът беше смел човек.

— Да офейкам ли!... — учуди се той. — Ако ми възложиш да отбранявам Яфа, аз ще остана в нея до последна капка кръв.

— За мен ти струваш повече от една Яфа и аз не искам да умираш заради нея. Имам нужда от теб в Сен-Жан-д'Акр, за да защитаваш там нашите жени и нашите богатства. Там ще жертвуваме живота си, ако е рекъл Аллах.

— Но Яфа може да бъде отбранявана!

— Само ако убием повече французи. Необходимо е те да влязат в града, защото там върлува чума, защото и там водата от заразените кладенци и храни ще впръскат смърт в телата на нашите врагове, досущ като в Газа. Но сега слушай: французите ще изпратят

парламентъор. Щом дойде, ще наредиш да му отрежат главата върху крепостната стена и ще я закачиш на въже, вързано за косите ѝ. После ще викнеш някой войник да завърти главата като прашка и да я метне чак във френския лагер.

— Добре! — хладно каза арабският генерал.

— Едва тогава ще заповядаш на гарнизона да се бие до край, без да чака милост от християните. После ще се преоблечеш като просяк, ще са качиш на корабчето и ще избягаш.

— Значи така ще действуваме, ако е рекъл Аллах! — каза генералът арабин, като пак се усмихна.

Той се възхищаваше на коварния гений на Джебзар. Клетият парламентъор пристигна. Вкараха го в крепостта, върху чиято стена го чакаше един чауш с остър ятаган в ръка. Френският офицер разбра какво го чака.

Той се извърна към нашия лагер, вдигна високо фуражката си във въздуха, отдаде за последен път чест на френския трибагреник, като извика с пълен глас: „Да живее Републиката!“. После хвърли на земята фуражката си и зачака със скръстени ръце. Чаушът се помъчи да го накара да коленичи, но офицерът категорично отказа да стори това. Тогава, с един само куршум от пистолета си, някакъв турски офицер застреля осъдения, а чаушът му отрязва главата. Един овчар, който умееше да върти прашка, взе окървавената глава, завърза косите ѝ за въженце, а после силно я задвижи в кръг. Накрая овчарят пусна въженцето и главата описа както бомба голяма парабола и падна надалеч от крепостната стена под възторжените овации на арабския гарнизон, който вече се чувствуваше длъжен да устои на обсадата до последна капка кръв.

Френски кавалерист прибра главата и я показа на потръпващите от яростен гняв войници. Тогава над цялата армия се понесе страхотен вик:

— На бой без пощада!

Сигналът за нападение бе даден и градът — превзет с невиждана ярост. Целият гарнизон на града, много от жителите му бяха разстреляни без съд и присъда. А нейде недалеч, разперило платна, едномачтовото корабче се белееше на хоризонта, отнасяйки виновника за това престъпление против правата на човека. Повече от четири

хиляди души станаха негови изкупителни жертви в едно ужасно клане, което окървави домовете и улиците на Яфа.

* * *

Въпреки кървавите победи на французите, Месауд продължи да действа както си знаеше. Посещението на коптския търговец показваше несъмнено, че корсарите са платили скъпо откупа за баядерките и че бедуините ще върнат пленничките във френския лагер. Не биваше да се помайва. След като бе посял чумата и бе получил обещание от Джебзар паша, Месауд пак отиде при него, за да му разясни положението.

— Какво искаш от мен? — попита го пашата.

— Да задигнем баядерките от охраняващата ги конница! — каза Месауд.

— Колко души ти трябват?

— Около петстотин!

Пашата викна секретаря си и му продиктува едно писмо, което скрепи с печат. Той подаде писмото на арабина и му заръча:

— Недалеч оттук, в планината Хуран, се намира дворецът на Бени-Шакер ага. Той е мой човек. Ще му занесеш това писмо и той ще ти даде четиристотин души, яздещи коне или бързоходни камили.

— Благодаря! — възкликна зарадвано Месауд. — Аллах да ти дари дълги дни!

И той си тръгна. Щом излезе, продиктува ново писмо до агата и го прати по бърз куриер.

Бени-Шакер са планинци, подобно на кабилите във Френски Алжир. Те снабдяваха Джебзар с най-добрите си и най-верни войници. Джебзар наричаше тяхната родина, сиреч областта около планината Хуран, резервоар за хора и не я облагаше с данъци. Всички в областта обичаха Джебзар паша. Агата, назначен там от него, се оказа благороден човек, прозорлив и сговорчив. Той управляваше кротко и умело, без някой да усети тежестта на облечената му в кадифена ръкавица желязна ръка; уважаван от всичките си чиновници, които никога с нищо не притесняваше.

Бени-Шакер ага посрещна Месауд, проявявайки към него най-голямо доброжелателство и уважение, като към наместник на Махди. Каква чест бе за него да приеме една тъй свята личност! Такъв човек заслужаваше най-голямо внимание! Ще му бъдат дадени тия четиристотин души, разбира се! Двеста ездачи на камили и двеста конника! Но каква ще бъде заплата им? — попита Бени-Шакер ага! Нали в Хуран всички войници бяха наемници?

Като наместник на Махди Месауд разполагаше с цялото злато на братството! В областта Хуран пребиваваше и икономът на този орден. Настанили го бяха в най-богатия мюсюлмански манастир. Той отпусна необходимата сума. Агата прибра своя дял, после събра войниците завчас. Лично той назначи четиримата началници, по един за сто души, подбрани измежду най-добрите. Постави им за предводител един прославен стар воин като него, комуто всички трябваше да се подчиняват. От името на Джебзар паша той даде сериозни наставления на началниците. И експедицията потегли.

Такова бе положението, когато Бонапарт, преди още да е пристигнал в Сен-Жан-д'Акр, влезе в битка с турците при прочутия връх Табор. По заповед на султана в Мала Азия бе мобилизирана огромна армия, която той изпрати в помощ на пашата в Сирия. Макар и превъзхождаща ни значително по брой, турската армия претърпя поражение от нас и нейните останки побягнаха в пълно безредие.

Бедуините се зарадваха много, когато научиха, че техният пълномощник в Кайро е получил откупа на баядерките. Те устройха банкет в чест на младите момичета, които пък ознаменуваха с танци своето освобождение. На другия ден те поеха на път с охрана от двайсет и пет конника и двайсет и пет ездача на бързоходни камили. Сега-засега това бе предостатъчно, но знаеше ли някой?

Малкият отряд се движеше, без да очаква нищо лошо и мина покрай Яфа, без да влиза в града заради чумата. Още призори след първата им спокойна нощ баядерките бяха разбудени от лая на кучетата пазачи — едри черни и зли, отличаващи се с жестока бдителност. Конниците се надигнаха от постелите си и що да видят: бивакът им бе обкръжен от мълчалива тълпа, тъй многобройна, че всяка битка изглеждаше ненужна. Някакъв глас закрещя:

— Силата е в нас, но ние не искаме да проливаме кръвта ви! Не докосвайте пушките и стойте мирни, докато се съмне. Тогава ще се

разберем. Ако проявите разум, аз, каидът на хазарите, от племето Бени-Шакер в Хауран, се заклевам в Корана, че ще ви пусна да си вървите невредими!

Бедуините не знаеха какво да правят. Да грабнат ли пушките и да се бият? Но тия конници и камилари ги държаха под обстрела на своите пушки. По-добре бе да се изчака.

Бледите лъчи на зората осветиха тази драматична сцена. Бедуините можаха да преброят своите неприятели. Те бяха твърде многобройни. Тогава двама бедуини излязоха напред и поискаха да говорят с вожда им, който пристъпи към тях. Единият от двамата парламентъори се оказа Месауд.

— Бих могъл — рече той — да ви очистя до един, ала ви прощавам. Махди се вдигна на бунт не за да избива мюсюлманите, а за да ги спаси.

Бедуинът го поздрави, като му направи дълбок поклон. Месауд продължи:

— Сега вие ще предадете баядерките на мен! Срещу това ще получите нужния документ, който пред всички останали ще удостовери, че сте били изненадани и обкръжени.

Всяко възражение бе неуместно. Бедуинът се върна при своите хора и им обясни какви са исканията на Месауд. Всички се съгласиха да му се подчинят. Инак трябваше да се откажат от откупа, но от кого ли можеш да искаш невъзможното!

Срещата премина тихо, ако не броим лая на кучетата. Баядерките се наспаха сладко и когато се пробудиха, излязоха от шатрата си и видяха, че бивакът е обкръжен от бедуини. Те разбраха какво ги чака. Бяха тъй близо до свободата, а ето че отново щяха да попаднат под робството на Месауд! Отчаяни, двете по-младички се разридаха, но Мариам стоеше невъзмутима:

— Ще ни предадете, значи — каза тя на конниците.

— Какво да сторим? Те са четиристотин души, а ние — само петдесет. Преди още да сме грабнали пушките си, те ще ни разстрелят.

Мариам разбра, че трябва да се примирят. Тя благодари на бедуините за грижите, хвана сестриците си за ръка и ги поведе към каида на Бени-Шакер и Месауд, който ги посрещна с ругатни:

— А-ха! — провикна се той. — Паднахте ли ми най-сетне в ръчичките, кучки такива. Бой с тояги заслужавате вие! Дойде часът на

наказанието ви!

Мариам понечи да му отговори, но каидът ѝ направи знак с ръка да се държи благоприлично. Месауд продължаваше да сипе ругатни.

— Внимавай — каза му каидът. — Лошите думи отнасят човека на незнайна далечина, също като необуздания кон. И на тях и на него трябва да се слагат юзди.

Месауд се запита какво ли означаваше това. Не че не бе разбрал смисъла на тези думи, но намесата на каида не предвещаваше нищо добро за него.

— Тия маймуни, значи, омагьосват всички! — помисли си той ядосан.

Старият каид натовари момичетата в един паланкин, на гърба на мощна камила. Той ги успокои с усмивка, като им каза, че Месауд няма да ги бие с тояги и че не бива да се плашат от него.

После заповяда на бедуините да съберат багажите си за път и те изпълниха нарежданията му. Що се отнася до него, той подреди отрядите си в прекрасна колона с авангард, ариергард и флангови части, след което даде сигнал за тръгване. Месауд искаше да бъде наясно по всички въпроси и затова попита каида:

— Защо, каиде, ми пречиш да се разправа с тия безсрамни жени, както им се полага?

— Сине мой — отвърна му старецът, — тия създания са тъй прелестни и красиви! Персийският поет казва, че жените трябва да се удрят само с цвете!

— Добре, ама аз не съм персиец! — каза Месауд.

— И аз не съм — отвърна му каидът. — Но човек трябва да се вслушва в гласа на поетите.

— Кажи ми най-сетне! Тия жени мои ли са или не? Аз ли съм им господар или някой друг? Нали те наех и платих на теб и на хората ти, за да ги отвлечете!

— Не зная, че ти си платил! — увери го каидът.

— Агата не ти ли каза това?

— Не!

И каидът повика един от племенните вождове и го попита:

— Я ми кажи, Солимане, кой плаща за нашата експедиция? Кажи, ако знаеш!

— Как кой? Пашата, разбира се! — отговори Солиман.

Месауд се втрещи. Каидът пак подхвана:

— Агата ни заръча следното: „Три млади момичета трябва да бъдат върнати на французите. Вие ще ги отвлечете под водачеството на Сиди Месауд и ще ги доведете при мен, като се отнасяте с най-голямо уважение към тях. Внимавайте да не им се случи нещо неприятно“. Но според мен да се говори за бой с тояги и да се сипят ругатни е повече от неприятно. Заради туй те помолих да си слагаш юзда на езика!

— Много добре! — каза Месауд. — Ще си взема своето от пашата!

Каидът се усмихна тънко, а Солиман засука мустак. И двамата знаеха много повече от онова, което казваха.

Пътуването мина безпрепятствено. Конниците на Бени-Шакер проявиха големи грижи и внимание към баядерките, които при първата почивка обявиха, че ще потанцуват в тяхна чест. Това направо вбеси Месауд, но те наистина изпълниха няколко танца, които се посрещнаха с нескриван възторг.

Месауд бе от мрачен по-мрачен. През целия път току се ядосваше за нещо, но се боеше да нагруби баядерките, тъй като старият каид можеше да го изгони и той чувствуваше тази опасност. Най-сетне пристигнаха. Агата отсъствуваше, но бе наредил да предадат баядерките на жените му в неговия дворец.

Месауд напразно се опита да ги накара да дойдат при него. След два дни агата се прибра в двореца си и прие на аудиенция Месауд, който горчиво се оплака от каида.

— Шуйя! Шуйя! По-полека! — каза му агата. — Не се гневи! Човек често си въобразява, че прави нещо за своя полза, а всъщност го върши за чужда изгода.

— Какво искаш да кажеш? — попита го Месауд.

— Искам да кажа, че всички си имаме по един господар. Аз съм господар на моя каид, мой господар е пашата, той се подчинява на султана, чийто единствен господар е великият Аллах. Моят каид изпълни заповедта ми, а аз изпълних заповедите на пашата.

— Значи пашата ти е наредил, така ли? — попита Месауд.

— Пашата ми изпрати специално писмо, в което ми нарежда да задържа баядерките при себе си, докато трае обсадата на Сен-Жан-д'Акр.

Месауд разбра, че са го изиграли.

— Значи, след като направих услуга на Джебзар, той най-вероломно ме е измамил? — попита той.

— Сине мой, Джебзар е тигърът, а ти си чакалът. Както ти е известно, чакалът често насочва тигъра към плячката му. Но добре знае, че ако се покаже непредпазлив и се довери на по-силния от него тигър, страшният звяр ще му се отблагодари, като го разкъса с ноктите си. Това именно стори с тебе Джебзар паша.

— Да бъде проклет! — провикна се Месауд.

— Не го кълни! Той е мой паша! Пък и тигърът не дължи никаква признателност на чакала, защото чакалът го води при плячката само за да получи остатъците от нея, след като тигърът се е нахранил и си е отишъл.

— Ами парите ми? — попита Месауд. — Кой ще плати на четиристотинте кавалеристи! Не ми връщаш баядерките, върни ми поне парите!

— Синко скъпи, твоите желания са просто смешни! Не мисли, че пашата ми е пратил заедно с писмото си и златото, с което да платя на тези конници. Не, разбира се. Ти го познаваш достатъчно добре, за да не се съмняваш в това. От друга страна, мислиш ли ме за такъв глупак, че да платя за подобна експедиция? Ще ме обидиш, ако предположиш такова нещо.

— И ти ще запазиш при себе си тия жени, ако французите победят и пашата бъде убит.

— Грещиш! Ще преговарям с принцовете на морето и ще получа тлъст откуп от тях! — му каза ехидно агата.

Месауд се възмути.

— Към всичко това — подхвана съвсем хладно агата — ще прибавя думите, с които Джебзар завършва писмото си до мен: „Ако Месауд си позволи грубо своеволие, обеси го на първото дърво...“. Хайде, върви си вече, приятелю! Не ти се сърдя за нищо.

Месауд си излезе напълно отчаян. А развеселеният ага заповяда да се устрой банкет с танцувална вечеринка. Баядерките приеха с удоволствие поканата на агата, а останалите големци се насладиха на тяхното изкуство. В това време Месауд скучаеше в мюсюлманската обител, напълно забравен от всички.

Обсадата на Сен-Жан-д'Акр беше безразсъдно дръзко начинание. Бонапарт добре знаеше, че отбраната на града се ръководи

от англичаните, командвани от комодора Сидни Смит, че яките крепостни стени не могат да бъдат срутени с лека полска артилерия, че гарнизонът на града е силен и че Дъжзар е опасен противник, но той често бе предизвиквал съдбата и възнамеряваше и този път да стане неин повелител.

Армията му още боледуваше от чума, снабдяването с храна бе много затруднено. Битката при връх Табор погълна много муниции, които не можеха да се попълнят. И все пак Бонапарт заповяда да почне обсадата на крепостта.

Още в самото начало обсадените показаха голяма твърдост. Пред стените на крепостта имаше една малка лятна къщичка, която турците бяха укрепили, за да им послужи като отбранително съоръжение. Бонапарт реши да превземе къщичката. Към нея се втурнаха два отряда, но бяха посрещнати с такъв силен огън, че трябваше да се откажат от нападението. В този малък форт имаше само петдесетина турци, но добре прикрити и защитени. На другата заран към форта бяха насочени две полски оръдия, но срещу тях блъвнаха огън две дългобойни противникови оръдия, пометоха ги и нападението пропадна.

Мариус щеше да се пукне от яд от този неуспех. Раздразнението му можеше да се обясни само със странностите на неговия провансалски характер. Мариус и Сапажу бяха отишли да погледат как ще рухне крепостта, но ето че вместо да я сринат, нашите оръдия бяха принудени да се оттеглят, а любопитните зрители да офейкат веднага. Това, естествено важеше и за Мариус и Сапажу.

Честолюбието им бе накърнено. Мариус разказа за приключението си на Бренвил, който съвсем ненадейно му каза:

— Скъпи мой, ще измием това предизвикателство с кръвта на турците! Тая къщурка побира не повече от петдесет неверници. Ако Сюркуф ни разреши, още тая нощ можем да я превземем с нашите ням-нями!

— Дадено! — провикна се Мариус. — И без туй скучая след битката при връх Табор. Пък и трябва да направим нещо, за да забравим за чумата.

Посъветваха се със Сюркуф. Той се замисли дълбоко, тъй като не беше от ония лъжегерои, дето се хвърлят напред с главата в сраженията.

— Това е рисковано! — каза той. — Но имаме шансове за успех! За да превземем укрепената къщурка, ще трябва да я заобиколим, пълзейки в тъмнината, и да я нападнем откъм задната ѝ част. Няма съмнение, че тя има отвор откъм крепостната стена, и че оттам постоянно минават хора. Освен това, възможно е да не я охраняват от задната и страна, откъдето не се очаква да връхлети неприятел.

И като си помисли още малко, Сюркуф добави:

— Трябва да се носи и едно знаме, или по-добре корабен флаг, та противникът да знае, че корсари са превзели малкия форт! Трябва да издържим, докато Бонапарт ни изпрати подкрепления!

След като се взе това решение, корсарите се подготвиха за своята експедиция. Към два часа заранта тръгнаха към малката крепост, която заобиколиха безшумно на шестстотин метра разстояние откъм дясната и страна, а после запълзяха. В четири часа преди разсъмване те влязоха във форта през една цепнатина, която гарнизонът бе разкъртил в стената, както предполагаше Сюркуф. Часовият, клекнал край този отвор, спеше. Един от ням-нямите го закла.

Корсарите проникнаха безшумно във форта и, изненадвайки спящите турци, ги избиха до един за няколко минути. Застреляха само часовая, който дежуреше на терасата. В града никой нищо не успя да разбере. В турския лагер още по-малко.

През деня хората с изненада съзряха, че френското знаме се развява над форта, и веднага предупредиха Бонапарт.

— Но това е корабен флаг! — учуди се той.

И начаса изпрати една инженерна част, за да охранява флага. Тъй като флагът се развявайте върху стената откъм френския лагер, в града не се усъмниха за нищо. Инженерната част пристигна бързешком, настани се в малкия форт и се захвана за работа. Сюркуф и приятелите му се върнаха в лагера, където ги посрещнаха най-възторжено. Бонапарт също им отпрати ласкави думи и ги поздрави сърдечно.

В това време от крепостта тръгваше върволица от хора, натоварени с храни за малкия форт. Оставиха ги да влязат вътре и ги избиха. Вече не вземаха пленници. След два часа в града се усъмниха в нещо и пратиха разузнавачи, които бяха посрещнати с пушечен залп. Тогави от крепостта към малкия форт полетяха снаряди, но той устоя. През нощта се получи заповед да бъде взривен, за да не пречи.

— Струваше си труда да го превземем! — каза Мариус.

Милят Мариус! Той продължаваше да държи на този мъничък форт — свидетел на собствената му бойна слава.

[1] Камбиз — персийски цар през VI в.пр.Хр., известен с големия си поход в Египет. — Б.пр. ↑

ГЛАВА ПЕТНАДЕСЕТА

БЯГСТВОТО НА МАРИАМ И НЕЙНИТЕ ПОСЕСТРИМИ

Като всеки богат мюсюлманин, агата имаше добре попълнен харем. Притежаваше не само позволените му от закона четири жени, но и десет робини.

Първата жена на агата беше грузинка — горда и властна хубавица. Тя се наричаше Ямина. Любовник ѝ беше секретарят на мъжа ѝ, осемнайсетгодишен младеж, с много нежни обноски. У него имаше нещо и от котката, и от лисицата, някаква вродена хитрост и изящество и същевременно стаено притворство и дързост.

Втората жена беше кюрдка — груба и непокорна, сприхава и жестока, буйна и неука, но със силен, решителен характер. Името ѝ бе Краника. Тя пък обичаше главният коняр на агата, кюрд като нея, и неин братовчед, който я бе придружил на сватбата ѝ. Но понеже беше добър ездач и ловко въртеше сабята, агата му предложи хубава служба и той прие да остане.

Трета му жена, хубавата Кора, беше друзка. Голяма кокетка и хитруша, тя като всяка хубавица обичаше да се конти, за разлика от другите мюсюлманки. Кора бе дъщеря на шейх, който повери възпитанието ѝ на едно християнско семейство в Дамаск, където тя се запозна с европейски дами и придоби по-изискано държание. Тя скучаеше до смърт в планината и се утешаваше с любовта си към втория коняр на агата. А той бе арабски авантюрист на име Латиджи, с хубава външност и осанка, който след безброй прекеждия бе дошъл да се приюти в Хуран.

Четвъртата му жена бе една бедуинка, също дъщеря на беден шейх, който се възползува от красотата на момичето си, за да го продаде на висока цена. Батина беше превъзходен образец на арабската женствена пищност, с ония очи на газела с поглед-кадифе, за който пеят поетите на пустинята, с кръшна, гъвкава снага и вълшебно

изваяни ръце с живи, очарователни движения. Погледът ѝ обещаваше съблазнителни милувки.

Тя произхождаше от грабливо племе, извършващо смели набези и бе свикнала да цени само храбростта и дързостта. Затова може би се беше привързала към соколяра на агата, прекрасен двайсет и пет годишен конник, който още на петнайсет години се бе прочул като воин-герой и се бе проявил като истински рицар в много случаи. С право го наричаха Ел Мансур или Славния.

Всички тези мъже и жени презираха и мразеха агата, който бе скъперник и педант като много дипломати, и страшно придирчив дори към дребните, незначителни подробности. Но най-отличителната му черта бе неговият деспотизъм. Жените му само се преструваха на влюбени и ревниви и въпреки неговата ловкост в областта на дипломатията, прилагаха майсторски изкуството на изневярата.

Агата бе принуден да изтърпява ежедневно разни неприятности от тях и имаше обичай да казва, че жените му създават повече грижи, отколкото сложните политически проблеми. Тези домашни комедии обаче криеха опасността да вземат трагичен обрат, защото ако някой наклеветеше и изненадаше тия неверни жени, агата начаса щеше да нареди да ги обезглавят. В страните на полумесеца никой рогоносец не прави компромис със съвестта си по въпросите на семейната чест, която измива само с кръвта на невярната жена.

Ако мюсюлманските жени могат да избягат, нямаше да им мигне окото да го сторят. Ала те няма къде да се приютят. Безполезно е да дирят убежище в съседна страна, освен в случай че имат познати християни. Поради всичко това жените на агата си стояха при него. Друзката Кора, за чиято прелест споменахме по-горе, и която като момиченце бе посещавала в Дамаск консулски християнски семейства, често си спомняше, какво значи свободен живот.

— Ах! — въздишаше тя. — Защо ли не живеехме в християнска държава! Дайте в някоя прекрасна нощ да офейкаме отгук! Ще се покръстим и ще станем истински дами!

Такава бе мечтата ѝ. Когато пристигнаха баядерките и им разказаха своите прежеждия, жените на агата ги разпитаха надълго и нашироко, какво представляват французите.

— Каква беда за вас, че попаднахте в ръцете на агата! — вайкаше се Кора. — Колко щастливи щяхте да бъдете с вашите принцове на

морето! А вместо да си живеете с тях, сега, щом свърши обсадата, ще ви предадат на Джебзар паша Тигъра, или пък ще бъдете задържани от агата.

— Дано Джебзар победи и оцелее! Той поне не е стипца! — възкликваше черкезката.

— Ех, ако можехме да стигнем до някое пристанище, да се качим на някой кораб и да отплаваме при християните! — въздишаше Кора. — Но виждам, че това е невъзможно!

Мариам ги слушаше. Тя бе твърде опитна, за да не се досети, че младите жени си имат любовници. С присъщата си наблюдателност, тя долови, издебна и отгатна смисъла на безброй разменени погледи, убеди се в някои истини и почна да действа. Не бяха минали и два дни от пристигането ѝ в двореца на агата и тя дръпна настрана Кора, като ѝ каза:

— Много си непредпазлива.

— Защо? — попита Кора.

— Ами защото тайничко хвърляш нежни погледи на своя любовник, втория коняр на агата.

Кора отрече всичко. Мариам внимателно я посъветва:

— Даже да допуснем, че този арабин не е твой любовник, това не означава, че ти не го обичаш. Не съм сляпа, за да не го видя! Просто не хвърляй такива погледчета и се пази!

Мариам предизвика смут в душата на Кора, защото като баядерка, тя можеше да се държи свободно в двореца на агата. След миг срещна секретаря:

— Сиди Базули — каза му тя, — ако не искаш да отсекат главата ти, ще трябва да бъдеш по-предпазлив и по-умело да се преобличаш като жена. Та ти не влачиш достатъчно пантофите си и походката ти е твърде мъжка, когато се прокрадваш из коридорите на двореца, за да се вмъкнеш на любовна среща, докато агата спи, след като сладко си е попушил опиум.

И наистина, като почти всички богати мюсюлмани, агата всяка вечер се омайваше с пушене на опиум и жените му се възползуваха от тежкия сън на господаря си. Мариам знаеше това. Секретарят се опита да се изплъзне от хватката на Мариам и започна да се оправдава:

— Аз нямам любовница в двореца — каза тихо той. — Не се заблуждавай! Та аз спя в манастира, където съм израсъл, и прекарвам

част от нощите си в учение. Всеки знае това! Лампата ми гори до късна нощ!

— Лампата ти свети — каза Мариам, като се разсмя, — но ти не си в килията си. Познавам аз любовните хитрини! Но карай да върви! Искам само да те предупредя. Ти хем печелиш добри пари, хем си богат и по рождение. Затова само ти от всички мъже в двореца можеш да си купуваш розово масло. И колкото да се преобличаш като жена, мирисът на рози те издава. Аз разбрах по този начин, че не си жена. Довиждане, млади момко! Гледай да опазиш главата си и не си слагай вече розово масло!

Смутеният Базули си обеща да спазва нейните съвети. На Мариам ѝ предстоеше да съобщи и на кюрдката, че знае нейната тайна. Но кюрдката можеше като нищо да я удуши, ако не е съгласна с нея. Затуй Мариам прояви особена предпазливост. Щом остана насаме с тая жена с великанска снага, баядерката насочи разговора към нейния любовник, кюрда, който ѝ беше братовчед и приличаше на нея.

— Ти си висока колкото него! — каза Мариам. — И двамата си приличате.

— Много си приличаме — рече кюрдката.

Мариам се разсмя, като че някаква чудата мисъл ненадейно я бе споходила:

— Знаеш ли какво ми мина през ума? — каза тя. — Помислих си, че нощем човек би те взел за братовчед ти, особено ако си сложиш изкуствена брада.

Кюрдката се смълча, челото ѝ помръкна — явно звярът в нея се обаждаше. Все така весела, Мариам пак подхвана:

— На твое място, аз щях да се преоблека с дрехите на братовчед си и да се оставя на агата да ме хване. Какъв смях щеше да падне! Но повярвай ми, предрешавай се само нощем. Инак е опасно!

— Добре... — измърмори кюрдката.

— Не си ли забелязала, че братовчед ти понакуцва с единия крак, след като са го наранили в бедрото?

— Забелязала съм.

— Запомни! Ако решиш да се предрешаваш нощем, например през следващия карнавал, не забравяй да накуцваш, ако искаш да те вземат за главния коняр.

Кюрдката грабна двете длани на Мариам и я погледна така, сякаш искаше да ѝ извади очите:

— Казвай всичко докрай! — заповяда и тя.

— Всичко ти казах — рече ѝ малко смутено Мариам. — Какво ти става? Ако искаш предрешвай се, ако ли не — недей!

Кюрдката пусна ръцете на Мариам и тръгна да потърси грузинката, на която разказа за случилото се.

— Тя знае всичко за нас! — рече ѝ грузинката, и на свой ред ѝ разказа за срещата на Мариам със секретаря и за съвета, който тя му бе дала във връзка с розовото масло, а после спомена и за срещата ѝ с Кора, хубавицата друзка.

— Ще взема да я убия тая танцувачка! — рече кюрдката.

— Недей! Тя ни предупреждава, значи не иска да ни наклевети! — каза ѝ Кора.

— Божичко! — продължи кюрдката. — Колко е лошо да живееш с мисълта, че жена може да ти навреди и да ти отрежат главата!

— Не знам дали си права. Все имам чувството, че ни мисли доброто.

— Ако ни стори зло, все ще ми остане време да я намушкам с кинжала си — закани се кюрдката.

През това време Мариам издебна Батина и като я притегли в един ъгъл, ѝ каза:

— Сестро, ти си арабка като мен. Затуй искам да ти кажа, че те грози страшна опасност.

Мариам ѝ показа с ръка как ще и прережат гърлото и каза с увереност:

— Много скоро!

— Защо?

— Заради стълбата в стаята ти.

— Каква стълба? — попита Батина.

— Оная, под дюшемето ти. Отгоре ѝ е сложен сандъка, дето го бутнах, без да искам, когато дойдох да те видя, и върху който ти седеше, без да смееш да се помръднеш, макар че на възглавниците щеше да ти е по-удобно. Твоят любовник се е престорил на болен и е измайсторил тая стълба, докато агата е бил на път. Кажи му да измисли друг начин да се среща с теб. Няма да направиш зле да се вслушаш в съвета ми!

— Значи няма да ме издадеш! — зарадва се Батина.

— Една баядерка никога не издава друга жена. Та нали ние сме любимите избраници на любовта? Бихме ли могли да не закриляме влюбения или влюбената?

— Знам, но...

— Само те предупреждавам, както предупредих и другите! — каза Мариам.

— Как успя да разбулиш нашите тайни?

— Много лесно. Аз знам, че всяка жена изневерява на мъжа си, когато той е стар, грозен, стиснат и досаден. Трябваше само да си отварям очите и веднага разбрах как стоят нещата.

— Но какво ми предлагаш?

— Ще ти кажа малко по-късно!

Батина се хвърли на шията на Мариам, а сетне се обясни с другите три жени на агата, които бяха останали с убеждението, че Мариам има нещо наум.

* * *

Да, тая младичка Мариам наистина имаше нещо наум и скоро го сподели с жените на агата.

— Вижте какво — каза им тя веднъж. — Вече сме наясно. Французите са пред Сен-Жан-д'Акр. Лагерът им не е далеч от нашата планина и до него може да се стигне за три дни с бързоходни коне и камили.

— Ах! — провикна се Кора. — Намислила си да избягаме. Чудесно! Да тръгваме при французите.

— И любовниците си ли ще вземем с нас? — попита Батина.

Кюрдката прояви голямо благоразумие, като каза, че без тях ще останат гладни и жадни.

— Ако вземем и нашите любовници, французите ще им дадат ли работа? — попита тя.

— Помислила съм и по този въпрос — рече Мариам. — Ако избягаме и ни хванат, ще ни отрежат главите и това е най-лошото, което може да ни се случи, нали? Затова ви предлагам да грабнем поне съкровището на агата, след като тъй и тъй ще ни убият, ако ни хванат.

— Колко си права, Мариам! — възкликна Батина.

— Агата — продължи Мариам — изпитва постоянно недоверие както към бедуините на Бени-Шакер, които управлява, така и към другите племена, извършващи набези, с които постоянно воюва. Но той се бои и от своя паша, Джебзар, и очаква най-лошото от него като всеки страхливец. Затова държи цяло съкровище, скрито в ковчеже от кедрово дърво, та да го грабне, ако реши да офейка. Така поне ми каза Батина.

— Ковчежето с перлите и диамантите! — провикнаха се жените. — Че то е пълно с драгоценни камъни!

— Нали всички сме го виждали! — каза черкезката. — Агата ни го показва, когато е в добро настроение.

— Но знаете ли къде го крие?

— Не!

— Трябва да разберем тайника му. Аз и моите сестри не искаме да получим нищо от тия богатства. Принцовете на морето са много щедри към нас, но дори да останем без тях, все някак ще изкараме прехраната си с нашите танци.

— Ами! — възрази кюрдката. — Ще делим с вас.

— Не! — каза натъртено Мариам. — Ако намерим тайника на ковчежето, задигнем драгоценните камъни и стигнем до френския лагер, придружени от вашите любовници, ще разделим съкровището на четири равни части, като всяка една от вас изтегли жребий, за да получи отредената и от съдбата четвъртинка. Тогава и вашите любовници, ако се омъжат за тях, ще станат богати, а вие — честити.

— Аз искам моят Латиджи да ме заведе във Франция, в град Париж, за който са ми разправяли такива чудесии! — каза Батина.

— С парите си ще правиш каквото си искаш или каквото той поиска — каза ѝ Мариам.

— Първо да избягаме — рече грузинката, — пък след това ще видим. Не знам само дали французите позволяват на жените да притежават богатство и да разполагат с него.

— Разбира се! — увери я Мариам.

— Може ли да направиш така, че с помощта на принцовете на морето, нашата част от съкровището да си бъде само наша, на жените, а не на мъжете. По този начин ще държим любовниците си под своя власт. Инак... кой знае дали няма да стане обратното.

— Аз отговарям за това, че всяка една от вас ще бъде господарка на полагаемата ѝ се четвъртинка от богатството! — рече Мариам.

— Толкоз по-добре! — каза грузинката. — Моят малък Базули е истинска прелест, но си е вероломен, потаен и способен да ме направи много нещастна. Нямам му вяра. Затуй ще си остане мой любовник, но не съпруг и господар.

— И аз ще постъпя като теб — каза кюрдката. — Братовчед ми е понякога груб към мен, тъй че разполагам ли занапред с пари, бих могла да избягам от него, ако продължава да се държи по същия начин!

— И моят е способен на всичко! — призна си Кора. — Но аз вече съм решила какво ще правя с него!

Само Батина си мълчеше. Тя вярваше на своя воин, поета. И тъй, три от четирите жени бяха съгласни да избягат със своите любовници, но вече тайно лелееха мечтата да ги напуснат. Мариам им каза:

— Не говорете по този въпрос с вашите приятели! Той ще бъде решен чак когато влезем във френския лагер.

— Да тръгнем още тази нощ! — каза грузинката. — Двама от нашите любовници ще ни чакат с камили и коне в планината. На разсъмване ще сме изминали двайсетина левги и агата не ще може да ни настигне. Той и тази вечер ще пуши опиум, след което ще заспи.

— Може да се събуди и по-късно от друг път, ако му сложим опиум в пилафа! — подсказа им Мариам. — Ще си похапне повечко от него, преди да запуши. Така ще бъдем по-спокойни и ще спечелим време!

Грузинката, която наистина имаше ум за двамина, направи следната дълбокомислена забележка.

— Грози ни една опасност!

— Опасности много! — каза ѝ Мариам.

— Но най-страшната от всичките са шайките!

— Вярно — съгласи се Батина. — Има разбойнически шайки, дето се препитават само от грабеж!

— Колко души наброяват най-силните от тези шайки? — попита Мариам.

— Десетина души. А нашите мъже са само четирима. Колкото и да са храбри, може да паднат в някой бой!

— Слушайте какво ще ви кажа! — провикна се Мариам. — Аз и моите сестри сме алжирки и сме много смели.

— Аз също съм храбра! — каза кюрдката.

— И аз не съм страхлива! — рече Батина.

— Щом е така, дайте да се преоблечем като мъже и да грабнем по една пушка. Така пушките на отряда ни ще станат единайсет и всяка шайка ще си помисли хубавичко, преди да ни нападне. Необходимо е, обаче, веднага да се научите как се пълни пушка и пистолет и то без никой да разбере! Вървете при любовниците си и нека те ви покажат как се стреля!

— Аз нямам нужда от учители. Знам добре да стрелям — каза кюрдката.

— Аз също — рече Батина.

— Другите две нека се понаучат — заръча Мариам.

— Стрелбата е трудна работа — каза Кора.

— Научете се поне да се прицелвате! — каза Мариам.

* * *

Мариам много скоро научи, че любовниците на уважаемите дами, са посветени до един за заговора. Предстоеше да се открие тайникът на ковчежето със скъпоценните камъни. Мариам се срещна с Базули и поета, който имаше силно развито въображение. Тя постави въпроса по следния начин:

— Няма да е зле — каза тя — агата да бъде събуден някоя нощ от тревожен звън, да помисли, че врагът го напада и да хукне да бяга, като грабне ковчежето си. Секретарят, който ще го събуди, трябва да си отваря очите на четири и да види къде е тайникът.

— Ами кой ще бие тревогата? — попита секретарят.

— Това аз не знам — каза отсечено Мариам. — Ваш ред е да измислите нещо. Ако поне можехте да измайсторите някакво подобие на оръдие!

— Че как да не можем! — провикна се Ел Мансур, воинът поет, приятелят на Батина. — Ще изкопаем в планината няколко дупки и ще подпалим мините последователно една подир друга.

— А пък ние ще се направим, че чуваме оръдия и ще се разкрещим „Французите! Французите идат!“ — каза Мариам.

— И всички ще ви повярват! — каза с усмивка секретарят. — Агата ще припадне от страх!

— Кога ще вдигнете тревогата? — попита Мариам.

— Вдругиден през нощта! — обеща Ел Мансур.

След този разговор, жените в двореца зачакаха страшната нощ и тя настъпи. Агата не беше воин по природа. Започнал бе кариерата си като секретар-писар на пашата, който оцени неговите двулични похвати и го назначи за ага на племето Бени-Шакер, което се нуждаеше от човек с гъвкав и предприемчив характер. Но какъв страхопъзльо се оказа този ага!

— Той е като гарваните! — подиграваше му се Джезар паша. — Усеца барута през девет планини в десета!

И тъй, агата отдавна бе заспал, когато, в един часа след полунощ, на върха на планината избухна взрив, подир него втори, трети. От двореца, от манастира и от шатрите се понесоха неистови крясъци:

— Французите! Французите идат!

Взривовете следваха един подир друг, макар постепенно да заглъхваха. Внезапно разбуден от секретаря си, агата чу как жените викаха: „Французите! Французите!“. Разтреперан от страх, той викна да му доведат охраната и коня и хукна към тайника, откъдето грабна касетката. Писарят го издебна и разбра къде си крие съкровището. Агата яхна бързо коня си и тъкмо щеше да препусне, когато взривовете затихнаха.

Каидът му се завърна от спешно разузнаване в околността и съобщи, че не видял никъде неприятели и не знаел на какво се дължат тия взривове. Агата се поуспокои и прати нови разузнавачи. От французи нямаше и помен. Обясниха си тези детонации със срутване на вулканични пластове. Агата върна сандъчето си в тайника, без да подозира, че е наблюдаван и животът потече пак по обичайното си русло.

* * *

Известно е, че пилафът е неотменна част от трапезата в Ориента, както за богатите, тъй и за бедняците. В такъв един пилаф, жените трябваше да поръсят прашеца опиум, предназначен за агата. Но на

секретарят му хрумна да приспи и прислугата на двореца, като сложи опиум в целия пилаф за деня, така че всички слуги и роби да почувствуват въздействието на отровата и да се успят до късно.

Подготвиха всичко за бягството: оръжие, храна, маскировка, седла и прочие. Настъпи съдбовната нощ. Жените на агата, които бяха пълни господарки в кухнята, смесиха подлютения пилаф с опиума и всички, освен заговорниците, се унесоха в дълбок сън.

Както в палата на Спящата царкиня, така и в двореца на агата настъпи мъртва тишина. Обхванати от внезапна дрямка, слугите налягаха по коридорите. Агата не можа даже да довърши любимата си лула, когато падна омаломощен върху възглавниците си. Секретарят му, издебнал удобния момент, изчака няколко минути и задигна ковчежето. Ел Мансур и момичетата, преоблечени като мъже, го чакаха с нетърпение и известно безпокойство.

— Да вървим! — каза им той. — Дойде часът да рискуваме живота си! Напред към богатството и свободата! Ако е рекъл Аллах, ще успеем!

И той им показва ковчежето. Тръгнаха на път под предводителството на Ел Мансур. На четвърт час от двореца ги чакаха конете и камилите и те се метнаха на седлата им. Час по-късно стигнаха на три мили от резиденцията на агата и навлязоха в Хуранската пустиня.

В двореца продължаваха да спят. Там всяка сутрин идваха просители и агата ги приемаше след молитвата си. И този път те стояха пред вратите и чакаха да им отворят. Но никой от слугите не се мяркаше, та предупредиха каида.

Той се яви и заудря с все сила по вратата. Никой не се обади. Тогава каидът нареди да разбият вратата. Постави един пазач да задържа просителите и влезе с няколко души вътре в двореца. Видяха, че един от робите се е проснал като мъртъв в коридора. Помислиха го за умрял и го прегледаха дали не е ранен. Нямахме му нищо.

— Топъл е — каза кадията. — Още диша.

— Той спи! — каза друг един човек.

По-нататък откриха още един спящ, а после — десетина. Агата също спеше като заклан. Какво означаваше всичко това?

Повикаха иконома от манастира — човек, възпитан, просветен и пресметлив, защото в мюсюлманските страни не може да станеш

иконом на религиозна секта, без да си дал доказателства за своята интелигентност. И тъй, този монах от манастира на племето Бени-Шакер бе достатъчно ловък, но при все това досега не бе успял да измъкне и пукната пара от агата скъперник. Ето защо той не пропусна случая да му отмъсти, задето никога не помагаше на манастира. След като се огледа бързо около себе си, той забеляза, че жените на агата ги няма, а също и някои мъже, които минаваха за техни любовници. Освен това видя, че в стаята на агата някой е разбил едно от шкафчетата и разбра, че ковчежето със скъпоценностите е откраднато, защото старият скъперник често му го бе показвал.

Уверен в успеха си, икономът на манастира разказа на насъбралите се, как тази нощ му се явил архангел Гавраил и взел да приспива хората от двореца на агата, а после джиновете на архангела вдъхнали на жените му желание да избягат със своите любовници, като задигнат и ковчежето със скъпоценностите му. Така архангелът наказал агата, задето не отпуснал никаква помощ на мюсюлманския манастир. След като привърши разказа си, икономът се оттегли. Тълпата беше възмутена.

Когато агата се събуди, всичките му прислужници бяха коленичили пред него и се молеха на ангела да му помогне да си отвори очите. Агата научи за бягството на жените си, за кражбата на ковчежето и за явлението на ангела. Стотици гласове потвърдиха станалото чудо. Вдигнаха го на ръце и го заведоха в джамията. Той бе принуден да се покае публично, да изтърпи едно конско от иконома на манастира и да се върне посрамен в двореца си, като се откаже от преследването на избягалите жени. Ала той съжаляваше не толкова за тях, а за ковчежето си.

* * *

Слънцето огря далеч от планината Хуран бегълците, които вече напредваха през пустинята Кра. Керванът се предвождаше от любовника на друзката. Той се казваше Латиджи, беше свикнал да се излага на опасности и да се справя с тях. Призори накара кервана да се отклони на близо една левга от пътя и го заведе в някакъв широк и дълбок дол, за да прекарат там деня.

— Така ще избегнем срещите с крадците — обясни им той — и никой няма да ни види, за да доложи за нас. Имаме достатъчно вода, за да стигнем до Сен-Жан-д'Акр. Няма защо да се мяркаме край кладенците.

— Прав си! — каза кюрдката. — Крадците дебнат пътниците най-много край кладенците!

Разтовариха камилите, разседлаха конете и опънаха леки платнени палатки, под които можеше да се спи, без човек да се препържи на горещото лятно слънце. Носеха си питки с месо, заместващи хляба, и фурми. Това им бе предостатъчно, защото не биваше да палят огън. Имаха и голямо количество сварено кафе, което оставиха на слънце, за да стане съвсем горещо.

След като си похапнаха, пожелаха да отворят ковчежето и останаха поразени от съдържанието му. Като ориенталци те бяха добри познавачи на скъпоценните камъни и веднага изчислиха стойността на съкровището. Тя възлизаше на четири милиона пиастра! Какво нечувано богатство? Ала начаса бе изявено едно особено желание, изразено най-напред от кюрдката:

— Дайте да си го поделим веднага!

Всички се съгласиха. Първо направиха отделни купчинки от перли, диаманти, рубини, изумруди, сапфири и топази, а после ги поделиха всичките на четири равни части. След като всички бяха единомислени, че разпределението е справедливо, решиха един от мъжете да се обърне гърбом, а друг да го попита: „Кому да дам това“. По този справедлив начин всеки взе своя дял и го скъта в паласката си. След подялбата на съкровището легнаха да спят, като мъжете останаха да караулят на смени край кервана.

Ориенталците имат една невероятна страст: комара.

Където и да отидат, техните войни винаги носят в паласките си по една колода карти за игра. Араби, кюрди, друзи, турпи, арменци, перси — всички са комарджии. Чевръстите им пръсти сякаш са създадени, за да раздават карти. Всеки ориенталец умее да подменя скришом или да избива карта, а губещият редовно мами при броенето. По този повод често избухват най-страшни свади. Добри приятели предпочитат да не играят заедно, дори когато не е за пари, само защото се боят да не се скарат.

Понеже се пробудиха преди жените, четиримата им спътници, в желанието си да не вдигат шум, решиха да поиграят на карти. Но Базули, младият секретар на агата ги предупреди:

— Братя, знаете колко опасно е да се играе на комар. Ръцете често изпускат картите, за да грабнат кинжала.

— Много си прав! — каза Ел Мансур, поетът.

— Нека предварително се споразумеем за едно! — подхвана пак Базули. — Двама ще играят и двама ще гледат играта, а после обратното — тия дето са играли, ще гледат, а тия дето са гледали, ще играят.

— Дадено! — провикна се зарадван Латиджи. — Кой ще играе с мен на една мъничка перла?

— Аз! — каза кюрдът.

Седнаха един срещу друг и започнаха спокойно да играят. Невинна игра! Перла за перла! Постепенно играчите се оживиха. Кюрдът губеше. Поиска да намали загубата и предложи по-голям залог. Настъпиха вълнуващи перипетии. Двамата „наблюдатели“ се хванаха на бас кой от играчите ще спечели. Ел Мансур заложи за кюрда, а Базули — за Латиджи.

Латиджи, като изпечен авантюрист, бе пътувал в далечни страни и бе посетил всички вертепи на Ориента. Безскрупулен комарджия, той мамеше през целия ход на играта и само от време на време позволяваше на кюрда да спечели нещичко, за да се поутеша. Но кюрдът кипеше от яд. Младият Базули виждаше, че Латиджи не играе честно, но понеже бе заложил на него, си мълчеше. Ел Мансур не беше бавномислещ грубиян като кюрда, забеляза мошеничеството му и разбра, че Базули си дава сметка за това. Ядосан, той побутна кюрда по рамото и му каза:

— Хайде, спирай играта!

— Защо? — попита го кюрдът.

— Достатъчно загубихме. Латиджи ни мами. Нека Базули каже дали лъжа, ако е честен човек!

— Не забелязах да лъже! — каза лицемерно Базули.

— Печалбата ти замая главата!

Докато караницата между Мансур и секретаря се разгаряше, кюрдът поиска да му върнат перлите.

— Щом играеш нечестно, върни ми залога! — каза той и погледът му заблестя с дива упоритост.

— Лесно е да се обвинява печелещия противник, че не играе честно! — току повтаряше Латиджи.

— Мансур е свидетел.

— Мансур лъже!

— Ти лъжеш, смрадлив чакале! — изкрещя Мансур. — Ненаправно никой не знае нито кой си, нито откъде идеш! Преди да дойдеш при агата, си бил човек с тъмно минало — крадец и убиец!

Латиджи рипна изведнъж и се нахвърли върху Мансур с нож в ръката. Също тъй подло, Базули понечи да промуши Мансур откъм гърба му. Но кюрдът, възмутен от това коварство, стисна китката на секретаря, който пъргаво премести кинжала си от дясната в лявата си ръка и го заби в гърдата на кюрда. Кюрдът нададе болезнен вой и с брутална, могъща хватка удуши младежа, а после се обърна, за да види какво е станало с другите.

Латиджи бе успял пръв да нанесе удар на своя противник благодарение на изненадващия си скок, а това за него бе предимство. Като победител, той продължаваше да се гаври с противника си. Убеден, че е измамен, кюрдът чувствуваше, че умира, но събра сетни сили и надупчи победителя с ножа си, и то в гърба, докато Мансур се строполи на земята върху другите два трупа. Тази драма не продължи повече от три минути.

Мариам, която се бе събудила малко преди това, стана свидетел на цялата кървава сцена, но даже не се опита да се намеси. Щеше да бъде безполезно. Тя не разбуди нито сестра си, нито приятелките си, защото тези мъже и бяха напълно безразлични, с изключение може би на поета. Тя нямаше любовна връзка с нито един от тях и беше твърде много арабка, за да не се плаши чак дотам от пролятата кръв. Дочака края на трагичната схватка и когато и кюрдът издъхна, промърмори:

— Свърши се най-сетне! Тигрите сами се изклаха!

После се замисли, изправена и съсредоточена, за последиците, до които щеше да доведе тази истинска кланица. Вярно, че боят бе минал безшумно. Всъщност спящите момичета бяха пребити от уморителното пътуване и от горещината, та поспаха още час. Мариам не можеше да вземе решение. Постепенно усмивката ѝ се възвърна и тя каза радостно:

— В края на краищата, така е може би по-добре!

Вдигна малко шум, за да събуди приятелките си, после предложи на всяка по едно кафе в медна чашка. Когато видя, че са напълно будни, тя бавно изрече пред тях:

— Смъртта витае над нас!

— Какви са тия думи? Какво е станало? — попитаха жените.

— Голяма неприятност! — каза Мариам. — Тъкмо се питах как бих могла да изтръгна скъпоценните ви камъни от ръчичките на вашите възлюблени, за да ги предам на вас! Предвиждах големи разправии, защото тия синковци можеха да грабнат богатството ви, да офейкат и да ви оставят на сухо.

— Още ли не си измислила как ще им отнемем съкровището, когато пристигнем при французите? — попита с любопитство грузинката, която отдавна се съмняваше в Базули.

— Аллах се погрижи за всичко! — каза Мариам. — Докато сме спали, те са играли картите. Избухнала е свада и са извадили ножовете. И четиримата са мъртви!

И тя им посочи с пръст мястото, където се бе разиграла кървавата сцена!

— Там са! — каза тя.

Жените хукнаха към посоченото място. Кюрдката надигна вой като ранена пантера. Друзката занемя и не издаде нито звук. Батина зариде над трупа на своя поет, а грузинката каза само: „Бедното ми момче!“. В това време Мариам сбута кюрдката и ѝ заповяда да млъкне.

— Ще те чуят през девет планини! — рече тя. — Ако наоколо върлуват шайки, ще долетят да ни нападнат.

Кюрдката потисна плача си, но грузинката попита:

— Какво ще стане с нас?

— Латиджи не беше глупав — каза Мариам. — Посъветва ни да пътуваме само нощем. И ние ще го послушаме!

И като посочи с пръст към североизток, тя продължи:

— Сен-Жан-д'Акр е натам! Но най-важното е да стигнем до морето!

— Ами ако срещнем разбойници!

— Никой не знае, дали в такъв случай нашите четирима спътника щяха да ни бъдат от полза или и те щяха да ни оберат!

Жените показаха изненада. Мариам се поусмихна:

— Приемате ли ме за предводителка? — попита тя.

— Да! Да! — провикнаха се жените.

— Добре, но трябва да пожертвате нещо и от себе си!

— Какво е то?

— Налага се всички да си острижем косите по мъжки, като оставим, както е редно в такива случаи, по един кичур на темето си. Само тогава ще се съглася да ви стана предводителка.

Те се поколебаха.

— Инак не може — каза Мариам. — Отрязаните коси пак порастват, ала отсечените глави не поникват никога.

— Ама защо?... — попитаха жените.

— Защото... съм ви предводителка! Щом ви заповядам, ще ми се подчинявате! Началникът затова е началник, за да му имат доверие. Ако не вярвате на мен, назначете си кюрдката или грузинката. В такъв случай си вземам сестричките и потегляме, а вие правете каквото си щете.

— Недей, остани с нас! — замолиха ѝ се жените.

— Тогава вземете ножовете от телата на любовниците си и веднага си обръснете косите!

Жените изпълниха заповедта на Мариам, като преди това всяка една от тях си прибра дела от скъпоценните камъни на агата. През това време Мариам прерови багажа на Мансур и Базули. Търсеше арабската китара на поета, който приживе си акомпанираше с нея, докато пееше стиховете си. Намери и флейтата на секретаря.

— Нали знаеш да дрънкаш на китара? — попита тя другката. — Поверявам ти този инструмент, но се грижи за него!

А на грузинката рече:

— Вземи за спомен флейтата на скъпия си приятел! Свири на нея, но гледай да не я загубиш!

И повтори настойчиво своята молба.

— Няма ли да погребем умрелите? — попита кюрдката.

— Как да ги погребем! И защо? — отвърна и Мариам. — И без това имаме да се готвим за пътуването през нощта. Трябва да обядваме, да напоим конете и да им дадем зоб. Изобщо, работа ни чака!

Всички ѝ се подчиниха.

* * *

Малкият керван направи кратък, едночасов преход, след което предвождащата го Мариам заповяда на хората си да спрат и с помощта на по-опитната в тия неща кюрдка, грижливо прегледа товарите на камилите и амунициите на конете. Като алжирка от Сахара и при това баядерка, Мариам знаеше добре как се води керван. След почивката керванът потегли на нов, дълъг преход.

Бяха изминали дълги часове откакто пътуваха, и тъкмо изкачваха един пясъчен хълм, когато видяха, че към тях се задават десетина камилари — очевидно тръгнали на грабеж. Ако речеха да побегнат, жените трябваше да зарежат камилите и да умрат от глад и жажда, тъй като тези търпеливи животни носеха на гърба си и храната им, и водата им за пиене.

Мариам взе мигновено решение. Шайката бе спряла. Жените разполагаха със седем бързи коня, но камилите вървяха тежко и бавно зад тях. Мариам им заповяда рязко:

— Открийте огън! Изпразнете пистолетите и пушките си, както и оръжието, което взехме от убитите! Стреляй, кюрдке! Стреляй и ти, друзке! Защо се бавиш, грузинке?

Колкото до нейните сестри, баядерките, те вече стреляха. Тя заповяда и на другите жени от техния отряд да не се помайват, а да стрелят както се полага. Разбойническата шайка побягна. Мариам се заслуша най-хладнокръвно в бързо отдалечаващия се галоп на обзетия от паника противник.

— Тези няма да се върнат вече! — каза с увереност младата жена. — Те си помислиха, че сме много по-смели и по-многобройни от тях! Така е винаги, когато нападаш през нощта и без колебание откриваш огън при внезапен сблъсък с противника, който побягва разгромен. Това съм го научила от баща ми, който беше славен войн! — похвали се тя. — А после изкомандва: — Заредете оръжието!

Тя внимателно следеше как боравят с оръжието нейните приятелки, защото друзката и грузинката още трепереха. Кюрдката стоеше невъзмутима, а сестрите на Мариам нарекоха разбойниците страхопъзльовци. Като се убеди, че оръжието е заредено добре,

Мариам заповяда да тръгнат отново на път и да пазят мълчание. На зазоряване тя спря кервана в една долчинка, между два пясъчни хълма.

— Кюрдке! — заповяда тя. — Трябва да се разтоварят камилите, да се напоят конете и да се вдигнат палатките!

И тръгна смело пешком да огледа околните дюни, като лягаше по върховете им, за да не я забележи някой, ако се зададе шайка. Но не видя нищо обезпокоително и се върна в лагера.

Палатките бяха вдигнати. Заповедта ѝ се изпълняваше — беше тихо и никой не говореше на висок глас.

— Сега вече можем да разговаряме както трябва! — казах тя. — Не съзрях нищо опасно.

— Хайде да ядем! — каза кюрдката.

— Твоят корем е като на камилска птица! — смъмри я Мариам. — Виждам обаче, че друзката не е гладна. Това е от страх! Нали видях, как изсипа барута върху дулото на пушката си, защото трепереше като сух листец. — И Мариам показа петната от барут върху пушката и всички се присмяха на нещастната друзка. В това време кюрдката сложи трапезата. Всички похапнаха лакомо от питките с месо и фурмите. Час по-късно седемте хубавици вече спяха под палатките, а животните кротко пасяха суха тревица по пясъчните дюни.

Вечерта настъпи без неприятни инциденти и бягащите от агата жени продължиха пътя си към морето. Мариам притежаваше вроденото у всички араби чувство за ориентиране, което важи и за мъжете, и за жените.

Мариам предварително бе разпитала за посоката към Сен-Жан-д'Акр. След три дни преход пристигнаха пред обсадения град, но младата жена прецени, че не могат да стигнат до френския лагер поради обкръжението на силни арабски части.

* * *

Мариам изчака да стане среднощ и всички в палатките да заспят, с изключение на часовете. Тя и сестрите ѝ се преоблякоха в мъжки дрехи, и заедно с останалите жени, взеха пушките и напуснаха палатките, насочвайки се към френския лагер. Мариам вървеше начело, слушваше се и пристъпваше най-предпазливо. След близо

двучасов ход, през който повечето време пълзяха, жените стигнаха на хвърлей място от френския аванпост, чиито траншеи се открояваха ясно на хоризонта.

— Лягайте на земята! — каза тихо Мариам. — Ще чакаме да се съмне! Не бива да се явяваме посред нощ пред французите! Току-виж стреляли по нас!

Младите жени легнаха. Зората изгря чак след два часа, които им се сториха от дълги по-дълги. Най-сетне изсвири сутрешната тръба и те видяха, че лагерът на французите се раздвижи. Слънцето бързо се появи на небосклона, както му е обичаят в Ориента, където зазоряването и свечеряването са много кратки. Когато стана съвсем светло, Мариам каза на приятелките си:

— Не мърдайте оттук! Аз ще отида при тях като парламентьор!

Размахвайки приготвеното от по-рано парче бял плат, се изправи и тръгна направо към аванпоста. Часовоят я забеляза и войниците се стълпиха с любопитство, за да видят какво иска от французите този арабски парламентьор. Четирима въоръжени мъже, водени от един капрал, се приближиха до Мариам, която им каза:

— Аз съм баядерката на Сюркуф. С мен са и приятелките ми. Избягахме от арабския лагер.

Капралът я позна. Заведоха я при офицера, който също я познаваше и ѝ каза да повика приятелките си. Тя стори това и те радостно дотърчаха. Мариам разказа накратко съдържанието на преживелиците си, след което капралът и четиримата му подчинени заведоха баядерките при корсарите.

Сюркуф се позачуди, виждайки групата арабски да нахлува в лагера му, но начаса разпозна Мариам, която се хвърли на врата му. Той повика веднага приятелите си. Разигра се една трогателна сцена. Сапажу и ням-нямните заподскачаха в буен негърски танц. Радостните им викове привлякоха тълпа любопитни, а младите жени бяха приютени в една от шатрите.

— Виждам, че сте седем! — каза радостно Бренвил. — И седемте ли сте баядерки?

— Не — обясни му Мариам. — Тия четири жени са съпругите на агата на племето Бени-Шакер. Ще ви разкажа тяхната история, но първо ни дайте да хапнем, че умираме от глад.

Сапажу се втурна да изпълни желанието им. Младите съпруги на стария ага оглеждаха корсарите от глава до пети. Очаквали бяха да ги видят облечени като принцове, със сърмени, блестящи като злато бродерии, а пред тях стояха мъже с панталони, с блузи от бретонско жарсе и на главата с барети.

— Това ли са принцовете? — попита грузинката с гордо високомерие.

— Да! — твърдо ѝ отвърна Мариам.

— Че защо се обличат като бедняци?

Мариам се разсмя на тия нейни думи. Грузинката се засегна, но си замълча. Малко по-късно тя каза на ухото на кюрдката:

— Тези тук не са никакви принцове.

— И аз тъй мисля — рече кюрдката.

Поднесоха кафе на дамите и те го изпиха с натопен войнишки сухар, който им се стори много вкусен. Едва след това Мариам разказа за всичките им патила. Корсарите останаха потресени. Както си приказваха, влезе отец Лантерние. Той се връщаше от лазаретите, където бе дал последно причастие на тежко ранените и на умиращите от чума. Той прегърна баядерките и научи подробностите около тяхното спасение. Жените на агата впериха любопитни очи във френския флотски свещеник.

— Ей тоя мъж би ми се понравил! — каза тихичко на Мариам едрата кюрдка, възхитена от високото телосложение на свещеника.

— Френските свещеници не се женят — обясни ѝ Мариам.

Кюрдката въздъхна разочаровано. В това време корсарите се занимаваха със съкровището, което жените носеха в паласките си. Сюркуф извика матросите ординарци и им заръча:

— Трябва да се изработят четири кожени колана за пренасяне на скъпоценности. Гледайте да са по-мекички откъм вътрешната страна, че ще ги носят нашите мили дами. А ти, Мариам, обясни на твоите приятелки, че за по-сигурно трябва да изсипят драгоценните камъчета в тия подплатени колани, които да носят на голо.

Мариам предаде думите му на жените, на които моряците вече вземаха мярка от кръста. Пристигна Клебер в обикновена генералска униформа, с онзи скъп за всички републикански генерали редингот, който Бонапарт не захвърли, дори когато стана император. На грузинката Клебер се стори дребна риба. Тя остана много учудена,

когато ѝ казаха, че само Бонапарт стои по-горе от него. Тази простота на униформите внесе промяна в нейните възгледи за нещата. Кюрдката обаче наистина бе съблазнена от високия ръст на Клебер и от лъвското изражение на лицето му.

— Ами този като не е поп, би ли се оженил? — попита тя една от баядерките.

— Може би! — отвърна ѝ момичето.

Кюрдката изпадна в мечтание. Ала след миг, един куриер в хусарска униформа донесе писмо за Клебер, тъй като не го бе намерил в неговата шатра и му бяха казали, че е в шатрата на корсарите. Хубав бе тоя хусар в елегантната си униформа с галони! Едновременната висока фуражка, кавалерийската паласка, развяващото се върху мундира наметало, дрънкащата сабя — целият този блясък заслепи грузинката и спечели нейното сърце. Хусарят изкозирува и предаде писмото на Клебер. Грузинката го попиваше с погледа си.

— Добре — каза Клебер.

Хусарят пак изкозирува и излезе, подрънквайки с шпорите си.

— Това се казва началник! — каза грузинката на Мариам.

— Той е обикновен войник! — поясни ѝ баядерката.

— Че как може обикновен войник да бъде по-добре облечен от генерала си!

Мариам се разсмя. Грузинката се наведе към кюрдката и ѝ прошепна на ухото:

— Мисля, че баядерката ме баламосва! Възможно ли е този, дето влезе преди малко, да не е началник!

Запленена от Клебер, кюрдката не ѝ отговори нищо. Голяма жена бе тази кюрдка! Рязка и добра, откровена и предана, но ужасно сприхава и гневлива, тя не можеше да въздържа инстинктите и поривите си. Срещата на Клебер с жена с подобен характер се оказва решаваща за неговата съдба.

Когато генералът стана, за да си вземе довиждане и събщи, че на другия ден ще има преглед на войските, подире му, без думица да продума, излезе и кюрдката. Всеки се досети за намеренията ѝ. Подир малко Мариам попита:

— Къде отиде тая жена?

— Струва ми се — отвърна ѝ друзката, — че тръгна подир Клебер паша^[1]!

Мариам излезе. След миг се върна в шатрата и каза:

— Знам къде е кюрдката!

— Къде? — попитаха я другите.

— В шатрата на генерала.

— Клебер извади късмет! — каза Бренвил. — Вчера ми се оплака, че тук нямало жени. Сега вече ще бъде доволен!

— Вярно — потвърди Мариам. — Голям късмет е изтеглил! Кюрдката е от богата по-богата!

Бренвил уточни в какво се състои късметът на един мъж. Всички се смяха на приумицата на кюрдката. Отец Лантерние подметна, че ще му бъде забавно да види смущението на Клебер, когато почне да чете конско. Но богатият обяд бе вече готов и всички седнаха на трапезата, като не преставаха да одумват случая с кюрдката.

А тя бе тръгнала подир Клебер и бе застанала на входа на шатрата му, без унесеният в мечтите си генерал да я усети. Часовоят изкозирува, Клебер го поздрави и влезе вътре, но забеляза, че някой върви подире му. Часовоят бе помислил, че генералът се връща с някой арабин; за да разговаря с него и го бе пропуснал да мине.

Клебер остана поразен, когато се обърна и видя, че на гости му е дошъл арабин, но веднага позна кюрдката. Какво ли искаше от него тази жена? Почудата му се удвои, когато тя свали своя кожен колан, отмятайки дрехите от кръста си, и изсипа върху една малка масичка драгоценни камъни и перли пред смаяния му поглед. Клебер си помисли, че тази жена е дошла да го моли за някаква голяма милост и иска да я заплати на висока цена. Затова й каза да прибере скъпоценностите си в колана и да го закопчае пак на кръста си — нещо, което тя направи. После той повика преводача си и му заповяда да разпита кюрдката.

— Какво иска тази жена?

— Аз съм богата! — каза кюрдката. — Млада съм и съм красива. Искам да стана негова жена!

Без да я изслуша по-нататък, Клебер изпроводи преводача си, затвори вратата и... се ожени.

След женитбата си Клебер се почувствува доста объркан, защото ако се покажеше с жена, Бонапарт щеше да го направи за смях пред войниците. Повика пак преводача си и му зададе въпроса:

— Съобщи ли някому онова... което ти каза преди малко тази жена тук?

— Генерале, един истински преводач никога не издава тайни!

— Добре тогава. Можеш ли да ме снабдиш с един мамелюкски костюм заедно с оръжието, за да го дам на това лице!

— Да, генерале!

— Върви!

Час по-късно преводачът донесе мамелюкския костюм. Известно е, че Бонапарт бе създал един мамелюкски корпус като ядро на бъдеща египетска армия, която за съжаление не успя да види бял свят. Клебер нареди на преводачка си да обясни на кюрдката, че военният устав не разрешава на един генерал да има жена в свитата си, поради което тя трябва да се облича в мъжки дрехи.

Помисли, че неотдавна кюрдката и другите жени на агата бяха принудени да си отрежат косите, преди да се преоблекат като мъже. Младата жена се подчини драговолно на заповедта на Клебер, който ѝ каза, че ще я прикрепи към своя ескорт при предстоящия парад на войските. Това съобщение я направи по-щастлива от всякога и тя веднага се преоблече като мъж.

— Какъв красив мамелюк си, ей богу! — възхити ѝ се Клебер. — В целия гвардейски ескадрон няма нито един хубавец като тебе!

След тези свои думи Клебер се погрижи да вдигнат за кюрдката арабска шатра, която купи от един търговец-фелах, тръгнал подир армията да продава стоката си. После постлаха шатрата с килим и я обзаведоха с хубави мебели. След тази подготовка Клебер натовари един стар кавалерийски офицер от ескорта да поеме грижата за новия мамелюк и да се отнася към него като към офицер, тъй като бил син на принц.

Дойде денят на военния парад. Клебер облече парадната си униформа. Кюрдката, която яздеше в ескорта му, се учуди, като видя генерала с дрехи, обкичени с галони, нашивки и с огромна шапка с пера. Дивизията — в боен ред, внушителна и смълчана, чакаше Клебер. По едно време пред смаяния взор на кюрдката се появи самият Клебер, посрещнат тържествено с барабани и фанфари. Войниците от другите дивизии наблюдаваха любопитно парада и забелязаха новия, тъй красив мамелюк на Клебер.

Когато парадът свърши, започна дефилирането на войските. Оркестърът засвири Марсилезата. Кюрдката никога не бе чувала европейски оркестър и остана възхитена от изпълненията му. Тя много

пъти бе искала да си поговори със Сюркуф, но подофицерът, който отговаряше за нея, не ѝ разрешаваше.

Когато най-накрая парадът свърши, всички слязоха от конете и тръгнаха към главната квартира на Клебер. Кюрдката настигна Сюркуф, за да си поговорят. Макар че той не я позна, тя му каза, че празникът е бил прекрасен.

— Та този мамелюк е нашата кюрдка! — провикна се Сюркуф, когато се досети кой му говори.

И корсарите пригнаха да се смеят. Дойдоха и баядерките със своите приятелки, които Сапажу, ординарците и ням-нямите бяха придружили на празненството. Те също познаха кюрдката под мъжките ѝ дрехи.

— Аз се омъжих за френския паша! — похвали им се тя. — А ти Ямина, дете си от Грузия, разбра ли най-сетне, че съпругът ми е голям началник.

Грузинката прехапа устни и процеди през зъби:

— Ще ти дам аз да се разбереш!

Понеже приближаваше време за обяд, корсарите се сбогуваха с Клебер, който остана със своя мамелюк. Весела бе гощавката на корсарите! Как ли не се шегуваха те с женитбата на Клебер. Само грузинката изглеждаше нещо тъжна — видяла бе някакъв началник, ясно от най-висш ранг, който ѝ се бе сторил облян от сиянието на славата и от блясъка на войския разкош.

И наистина, при дефилирането на войските, след като минаха сапъорите от челната полубригада, облечени в бели престилки и кожени шапки с дълъг косъм на главите, тя видя да се задава капелмайсторът на барабанчиците, оня хубавец Адонис, за когото вече разказахме, приятеля на барабанчика от Арколи и на канадеца. Със своята гъвкава, кръшна и висока осанка, с блестящата си красота, величествената си шапка с дълги косми, с искрящите бродерии по униформата и диригентския си жезъл, този барабанчик омагьоса грузинката. За нея нямаше съмнение, че той е пашата на полубригадата.

За горделивата грузинка сапъорите бяха гвардейци на пашата, барабанчиците и оркестърът свиреха за него, когато той благоволи да им даде знак с жезъла си да започнат или да спрат да свирят. С две думи, тя беше много вътре както се изразяваше по-късно барабанчикът

от Арколи. Мариам се досещаше за чувствата на грузинката, която по време на парада я бе разпитвала най-подробно за този паша. Когато баядерката ѝ каза, че един капелмайстор е много дребен началник, тя ѝ възрази:

— Нали ти си ми разправяла, че оня, когото наричаш Мариус, е бил голям паша в армията на гиковара, и че като капелмайстор е бил нещо като бог.

Мариам разбра, че няма начин да разубеди грузинката.

— Ясно! — помисли си тя. — Ще има още една сватба!

Обаче грузинката започна да страни от Мариам, защото в дъното на душата си я обвиняваше, че я лъже за красивия капелмайстор. Баядерката разбираше нейните чувства и реши да я успокои, като я попита по време на вечерята:

— Ще бъдеш ли по-щастлива, ако си поприказваш с твоя... паша.

— Добре! Добре! — каза радостно грузинката.

След вечерята Мариам разказа тихичко на Бренвил какво е станало на парада.

— Не бихме ли могли да поканим барабанчиците на чаша кафе? — попита го тя.

— Нямам нищо против! — каза Бренвил и добави на френски: — Отец Лантерние този път ще постигнете всичките си желания!

— Защо? — попита флотският свещеник.

— Защото след като не можахте да бракосъчетаете Клебер, който се ожени сам за кюрдката, сега ще можете да бракосъчетаете грузинката с нашия армейски Адонис.

— Капелмайсторът ли?

— Тя го обича!

— Ами той?

— И той ще я обикне, защото тя има богата зестра! Предлагам да го поканим със Сапажу и неговите барабанчици на пунш и на кафе. Ще бъде много забавно!

— С удоволствие! — каза Сюркуф. — Младите имат нужда от забавления!

Мариус се задължи да представи капелмайстора и барабанчиците му на дамите и той стори това по най-изискан начин.

— Днес — предупреди той своите хора — ще ви запозная с едни дами, всяка една от които притежава богатство от близо един милион

франка, но които не желаят нищо повече от това да се омъжат за френски военни. Постарайте се да им харесате, другари мои!

След това им разказа с няколко думи историята на съпругите на агата. Сложиха Адонис да седне до грузинката, канадеца — до Батина, барабанчика от Арколе — до друзката и задушевното празненство започна. Адонис, който жънеше големи успехи сред жените, се показва галантен и услужлив и не опроверга доброто мнение, което си бяха съставили за него. Малко досадната му вежливост допадна страшно много на грузинката и тя открито си го призна. Останалите млади мъже също очароваха бившите съпруги на агата.

След като се опознаха в продължение на четиридесет и осем часа, жените проявиха благосклонност към влюбените в тях мъже, които подадоха молба за женитба до коменданта на домакинския отдел. Молбата мина по цялата йерархическа стълбица и стигна до Бонапарт, който издаде разрешителното.

В деня на сватбата, войниците издигнаха един олтар на открито. Отец Лантерние, който извършваше богослужението всяка неделя, си бе донесъл свещенически одежди и ги държеше в палатката си. Благослови олтара и потърси клисаря си, но не го намери. На помощ му дойдоха двама семинаристи, които се бяха записали доброволци в армията.

Утрото бе прекрасно. Дивизията на генерал Клебер взе пушките и се строи в каре около олтара, като остави свободен проход за сватбения кортеж. Тройката младоженци пристигна в пълния си блясък, предшествувана от дванадесет сапъора и четирима музиканти.

Булките бяха от хубави по-хубави, а скъпоценностите им искряха на слънцето. Капелмайсторът също сияеше и грузинката се гордееше с него. Наредиха се пред майора на полубригадата и всичките барабани задумкаха. А после всички оркестри на дивизията, сбрани на едно място, засвириха музика, подходяща за случая.

Майорът изпълни формалностите, получи съгласието на младоженците, обяви законния им брак за валиден и ги накара да се разпишат. Понеже булките бяха неграмотни, вместо да се подпишат, удариха личния си печат. Тържествената меса започна.

Отец Лантерние я изпълни прекрасно, а после изнесе проповед, която допадна много на войниците. В нея той разви мисълта, че войникът, който умира за родината си, е мъченик славен, и че бил

склонен да вярва, че пожертвувалият живота си получава опрощение на греховете си. После каза няколко мили думи на младоженците и ги благослови. Клебер прегърна булките, сетне карето се разтури и всички си тръгнаха под звуците на музиката. Денят премина много радостно, а предполагам и нощта.

[1] В мюсюлманските представи генерал означава паша. ↑

ГЛАВА ШЕСТНАДЕСЕТА ВРЪЩАНЕТО НА БОНАПАРТ ВЪВ ФРАНЦИЯ

И все пак оръдията на обсадени и обсаждащи гърмяха като бесни. Но нашата артилерия беше безпомощна. Наближаваше часът, когато се налагаше да си признаем това.

След няколко ненужни и кръвопролитни нападения, трябваше да се издаде заповед за отстъпление. Английският адмирал Сидни Смит бе организиран турската отбрана по всички правила на военното изкуство. С малките си полски оръдия Бонапарт се чувствуваше безсилен. Вярно, че бе направил някакъв пробив, но той бе малък и непроходим.

Опита се да превземе крепостта със стълби и въпреки убийствените залпове на противника, френските войници щяха да успеят, ако английският адмирал не бе издигнал зад поразирения вече пробив една добре защитена траншея, от която изригваше страшен оръдеен огън. След десетки безплодни опити французите трябваше да се откажат от тази обсада. Тогава Бонапарт прокле английския адмирал Сидни Смит, като се провикна:

— Заради този мъж изпуснах щастието си!

И когато, сгънала палатките си, нашата армия вдигна обсадата на Сен-Жан-д'Акр и премина в отстъпление, от града излезе начело на конницата си страшният Джебзар паша, който нанесе тежки поражения на френския ариергард, като го принуди да се бие с него повече от десет пъти и да симулира оръдейни изстрели, веднага след като образуваше каретата си. Тежък бе този ден за нашите сили.

Най-сетне влязоха в града Яфа. Той вонеше от труповите на умрелите от чума. Заразените от смъртоносната болест лежаха на купчини по къщите без цяр и лек, тъй като по онова, време още не бе открито лечението на тази ужасна болест.

Спасяваше ги единствено организъмът им. В противен случай те умираха.

Френската армия се върна в Кайро в плачевно състояние. От всички най-много пострада редовият състав. От него бяха останали само двайсет и пет хиляди души, облечени, лекувани и възстановявани с много внимание и грижа.

Бонапарт, който влезе със силите си в Кайро на 20 май 1798 година, даде почивка на армията си, с изключение на една дивизия от шест хиляди души, която преследваше Махдистите из цялата територия на Долен Египет, защото Махди, този самопровъзгласил се наместник на Аллах на земята сееше смутове навред. Съвсем ненадейно английската флота се появи във водите на зловещия за французите Абукирския залив. Бонапарт научи, че тя е стоварила на полуострова осемнайсет хиляди турски еничари. Окупираният от тях полуостров лесно можеше да бъде покрит с траншеи, за да стане непревземаем по правата, която го свързваше с континента. От всички страни полуостровът бе защитен от морето и англичаните, съюзници на турците, бяха господари на тази част от Средиземноморието.

И тъй като Бонапарт имаше подръка само шестте хиляди души, които преследваха махдистите, той чувствуваше, че ако допусне турците да се настанят край Абукир, ще трябва да предприеме обсада срещу този превърнат вече в крепост полуостров. И той не се поколеба да стори това. Със своите шест хиляди войника от Долен Египет връхлетя срещу турците, на които не даде време да се организират, а те, изненадани, уплашени и затворени в тесния полуостров, нямаше начин да се спасят. Дванайсет хиляди от тях направиха опит да избягат, но бяха пометени в морето и се удавиха, а шест хиляди души се предадоха.

Клебер пристигна с подкрепления в края на битката. Той пожела да види разположението на турската армия, но тя бе изчезнала от лицето на земята... Това бе най-красивата и последната от всички битки, водени от Бонапарт по време на така наречената Египетска кампания. В този ден великият пълководец взе решение да напусне Египет. От този момент нататък той започна да подготвя своето завръщане във Франция.

Щом се прибра в Кайро, Бонапарт повика на среща Сюркуф и корсарят се отзова с готовност на нея. Бонапарт и Сюркуф изпитваха

един към друг нескрита симпатия, породена от една и съща омраза: и двамата яростно ненавиждаха англичаните.

— Капитане — каза му генералът, — седнете да си поговорим. Имам да ви направя важни разкрития, и то под най-строга тайна. Става дума за спасението на Франция. Току-що получих ужасни новини в тази връзка.

— Да не би онези простаци от Директорията да са забъркали нова каша и са натопили в нея цялата страна? — попита го Сюркуф.

Бонапарт отвърна:

— В мое отсъствие те са управлявали Франция така зле, че са я довели до просяшка тояга, лишавайки я едновременно от всякакъв международен престиж. Виждайки това, нашите врагове още веднаж са влезли в коалиция помежду си, но този път те са по-опасни от всякога. Срещу нас са се съюзили Англия, Германия, Австрия, Русия, Неаполитанските кралства, Португалия и най-накрая Турция.

— Страхотна работа! — възкликна Сюркуф.

— Знаете ли какво е направила Директорията от четиринайсетте армии и от единия милион войници на Конвента? От тях, преди неизчислимите бедни, които ни сполетяха, и които аз ще ви изброя, ни бяха останали 170 000 души. А ето че сега Коалицията е мобилизирала срещу нас 350 000 души — все закалени войници — добре охранени и въоръжени.

— Та ние ще бъдем смазани от тях! — рече Сюркуф.

— Преди известно време ерцхерцог Карл е бил нашия генерал Журдан при Шобах, пътна връзка между Швабия и Швейцария. Той е разполагал с почти двойно по-големи сили от нашите. Журдан се е оттеглил през Шварцвалд и е прекосил обратно река Рейн! Границата ни е в опасност! В Италия положението е още по-зле! Генерал Шерер е допуснал да бъде сразен недалеч от Венеция и сега разгромените му войски вървят по течението на река Ада, след като той е предал командването на пристигналия по спешност генерал Моро. Но и той на другия ден, преди още да е издал една-едничка заповед, загубил битката при Касано и бил принуден да се оттегли към Генуа. Прекрасно оттегляне, което все пак ни връща опасно близо до френската граница.

— Нима всичките ви завоевания в Италия са загубени? — попита го Сюркуф.

— Всичките, с изключение на Генуа — отговори Бонапарт. —
Нещо повече — Неаполитанското кралство е било евакуирано спешно
от генерал Макдоналд, където той, за да премине река Требия е бил
принуден да води тридневна битка и да бъде накрая победен от
Суворов. Дължи спасението си само на невероятно изнурителния си
преход по незнайните пътеки на Апенините. А пък генерал Масена
командува централните войски. Той бил понапреднал, но тъй като
другите френски армии отстъпвали, той също се видял принуден да
отстъпи. В момента той има срещу себе си 10 000 души.

Неравностойната му по своя брой армия е застрашена от
истинска човешка лавина. Ето докъде е докарана Франция! — И след
кратко мълчание Бонапарт добави — Ах, защо не бях сега там!

— Да тръгваме незабавно! — възкликна Сюркуф.

Погледът на Бонапарт проблесна като светкавица.

— Смятате ли, че е възможно? — попита генералът.

— Възможно е, макар и рисковано — отвърна му Сюркуф. — Та
вие тук в Египет, сте досущ като пленник! Нека разсъждаваме от
гледна точка на страната ни. Тук тя няма повече полза от вас. Ясно е,
че няма надежда да превземете Сен-Жан-д'Акр и да си откриете пътя
към Индия през Сирия и Персия. Може спокойно да поверите
командването на генерал Клебер, който ще съумее да се защити, ако
турците и англичаните го нападнат.

— Добре, но как да стигна до Франция? — попита Бонапарт.

— Генерале — каза Сюркуф, — дайте ми само няколко дни срок
за размисъл. Щом съставя своя план, ще говорим за вашето
заминаване.

На другата заран Бонапарт обясни на Сюркуф как тихомълком е
поверил командването на Клебер.

— Най-сетне тръгвате, генерале! Това в момента е най-важното!
— зарадва се Сюркуф.

— Но как да замина? — рече Бонапарт. — Александрия е
блокирана от един английски военен кораб и две фрегати!

— Наемам се да ги отстраня за кратко време — обеща му
Сюркуф. — В тяхно отсъствие вие ще се качите на една наша фрегата
и ще отплавате за Франция. Там ще слезете на суша в някой малък
пристан, далеч от погледа на англичанина, като например във Фрежюс.

— Но откъде ще намеря фрегата?

— Ще ви подбера една от ония, които адмирал Вилньов спаси от разгрома при Абукир. Все някоя е останала по пристаните на Корсика или пък в Генуа, която още се числи към френските владения.

— Но как ще стигнете до Франция?

— Ние с моите приятели ще заминем за Сирия, само че ще се предрешим като бербери от Алжир. Ще отидем в Яфа, където с очите си видях едно турско жандармерийско корабче, собственост на Джебазар паша. То е построено в Гърция и съм сигурен, че е много бързоходно, ако се съди по красивите му форми. Аз ще го грабна като топъл хляб!

— Ами чумата! — попита Бонапарт.

— Ние няма да стоим дълго в Яфа. Пък и казват, че епидемията вече поутихвала.

— Но ако някой ви плени?

— Да ни плени под турски флаг? Изключено! Аз, Бренвил, Мариус, негърът Сапажу и дори нашите ординарци — до един говорим арабски и ще бъдем преоблечени като араби. Ще се представим за алжирски корсари, тръгнали на кратка експедиция.

Бонапарт помисли малко и одобри предложението на Сюркуф.

— Ами вашите баядерки? — попита го той неочаквано.

— Ще ги оставим под закрилата на Клебер, докато се върнем с фрегатата и пак ги поемем под наша защита. Разбрали сме се помежду си, че ще ги върнем в град Алжир, откъдето те с богата зестра ще поемат към селището на своето племе.

— Някой ми прошушна, че сте щели да се жените за тях! — каза Бонапарт.

— След като премислихме надълго и нашироко, най-накрая се отказахме — обясни му Сюркуф. — Къде се е чуло и видяло женени корсари, които оставят по цели години жените си на сушата. Не върви никак си, особено с ориенталките!

— Нима не сте ги направили ваши любовници? — попита Бонапарт.

— Искрено казано, аз гледам на тях като на свои дъщери, и се грижа за тях като техен баща. Приятелите ми ги имат за свои сестри. Между нас цари само приятелска обич, а не любов. Тези малки момичета са ни по-близки от роднини. Човек не безчести семейството си!

След тези думи Сюркуф се сбогува с Бонапарт, който промърмори възхитено: „Какъв човек! И каква доблест!“ и си обеща да го направи адмирал, щом стане пълновластен господар на Франция, както вече се надяваше. Но той не знаеше, че Сюркуф не бе човек, който би приел подобно предложение. Той бе корсар и искаше да си остане завинаги владетел на моретата.

* * *

Сюркуф отиде при Клебер, поясни му какво са се споразумели с Бонапарт, а после смени темата на разговора.

— Генерале — каза му корсарят, — аз вземам със себе си моите негри, поради което баядерките остават без охрана. Дошъл съм да ви помоля да им помагате и да ги закриляте, защото те имат един голям враг, който постоянно ги дебне.

И той му обясни какво представлява Месауд.

— Щом заминем — каза той, — този интригант непременно ще се опита да ги отвлече, а те на всичко туй отгоре са и негови братовчедки.

— Скъпи мой — отговори му Клебер, — изпратете ми вашите момичета. Те ще живеят в този дворец с моя... мамелюк.

— Не им позволявайте да излизат много-много — заръча Сюркуф.

— Вие ще им дадете необходимите наставления.

— Хубаво — каза Сюркуф, като подаде на Клебер едно писмо, скрепено с восъчен печат. — Това тук е моето завещание. Оставам цялото си богатство на тези млади същества! Даже да ме сполети беда, те ще бъдат богати, а позлатената скръб не е тъй болезнена. Аз не им казах, че дълго време ще отсъствуваме. Утре ще се сбогувам с тях, но ние няма да се върнем. Ще им кажете, че Бонапарт е ускорил тръгването ни. Ще ги залъжете, че ни е пратил по Горни Нил на малка експедиция. Така няма да има размекване и сълзи!

— Чудесно! — каза Клебер.

Обзет от дълбока тъга, Сюркуф се сбогува с генерала. Това, че беше корсар, не означаваше, че няма сърце.

* * *

Всичко мина добре. Бедуините посрещнаха Сюркуф като принц на моретата и от селище на селище го преведоха чак до Яфа с цялата му дружина и с конвоя му. Те се оттеглиха щом градът изникна насреща им. Заради току-що отминалата чума не им се щеше да влязат в него, пък и се бояха да не пренесат в гънките на бурнусите си заразата и на своите племена.

* * *

Градът бе в плачевно състояние. Джебзар Тигърът мина първо през Сен-Жан-д'Акр, където нареди да се възстановят руините, предизвикани от бомбардирането на града. После прецени, че е по-добре да остави чумата да отmine, преди да се заеме с нещо по-градивно. Две трети от населението бе погинало. От трупите се освободиха, като им закачиха по един камък на краката и ги хвърлиха в открито море.

Корсарите влязоха в един почти опустял град, където цареше пълен хаос, към който се прибавяше нещо като отчаяно вцепенение. Корсарите опънаха палатките си на мястото на едно обезлюдено тържище. Никой не им обърна внимание.

Сюркуф заповяда на хората си да напълнят с преварена вода меховете, които се бяха погрижили да докарат, да купят от хлебарницата добре препечен хляб, почти твърд като сухар, да се снабдят със солена риба, с две думи — с всички необходими провизии, и най-вече — отидоха при копти-християни, които им продадоха вино, ракия и прекрасна гръцка мастика, тъй предпочитана и от мюсюлманите, които често злоупотребяват с нея. Най-накрая той купи една яка гемия, на която постепенно натовариха водата и запасите.

Сюркуф се поинтересува какво е станало с екипажа на турското жандармерийско корабче, което имаше намерение да завладее. Оказа се, че той е измрял от чумата. Сюркуф приключи цялата си подготовка за два дни. Намерението му бе да отплава в някоя безлунна нощ. Скоро му се представи великолепен случай — на третата нощ западният

вятър докара тъмни облаци, които забулиха луната. Всичко живо в града спеше.

В десет часа на третата нощ Сюркуф и дружината му се качиха на лодката, която тихичко акостира до турското корабче. Сюркуф, отец Лантерние, Мариус, Сапажу и петимата ням-нями, снабдени с въжета и кърпи за запушване на устата, се качиха на борда на корабчето и изненадаха трима моряци, заспали като пънове след преливане с ракия. Чевръсто ги завързаха и им запушиха с кърпи устата. После корсарите се качиха на палубата, където Бренвил и матросите ординарци, подпомогнати от ням-нямите, вече вдигаха грот-реята и разхлабваха въжетата на платната. Бяха вързали за кораба пълната с провизии лодка и развързали веригата, която задържаше корабчето за брега. Сюркуф, който вече бе проучил входа на пристана, застана на кормилото и с думите „Давай напред, корабче!“ се стрелна в открито море.

Щом Яфа изчезна от погледа им, а това не закъсня да стане, защото духна попътен вятър и корабчето успя да разкрие всички свои бързоходни качества, пренесоха на борда му целия товар на лодката с помощта на корабните скрипци. Корсарите се бяха преоблекли като турски моряци, Сюркуф и Бренвил — като офицери на султана, а на щока на задната мачта се вееше турският флаг. Бренвил и Сюркуф говореха доста добре арабски и спокойно можеха да минат за арабски моряци в служба на султана.

Качиха на палубата пленените турци, развързаха ги и им дадоха да ядат и да пият вода. След като им помогнаха да се посъвземат от пиянството, Сюркуф им каза, че ще ги освободи и ще им подари лодката, за да могат да се върнат в Яфа. — Тогава боцманът на корабчето ги попита:

— Кои сте вие, братлета? Май сте корсари от Алжир или Тунис, щом приказвате арабски с особено наречие?

— Ние сме френски корсари! — отвърна му Сюркуф.

Боцманът се позамисли и каза:

— Аз съм опитен моряк.

— Защо ми казваш това?

— Защото не ми се ще да се връщам в Яфа, където нито ми плащат, нито ме хранят добре.

— При нас ли искаш да останеш?

— Винаги съм мечтал да стана корсар, но досега не ми се е представял удобен случай.

— Да не би да ти липсва смелост?

— Ами! През цялото време на чумата в Яфа съм гледал смъртта право в очите! Както виждаш, не съм пребледнял от страх.

— Закълни се в Корана, че ще ми служиш вярно!

— Заклевам се в брадата на Пророка!

— Добре, ще останеш при нас!

— А как е името ти, капитане?

— Сюркуф.

Турчинът трепна.

— Сюркуф ли? — промърмори той. — Нали оня, Владетеля на океана, дето е с Бонапарт, също се казва Сюркуф?

— Аз съм този човек!

Турчинът огледа Сюркуф, който се разсмя на неговата изненада.

— А това са принцовете на морето!

И той му показва приятелите си. Турчинът падна ничком в нозете на Сюркуф, направи три метана и целуна обувката му.

— Стани! — заповяда му Сюркуф.

И след това той подпечати договора си с тримата турски моряци, като подаде ръка на боцмана им, който му се бе понравил най-много.

— Ами тия двама юнаци, дето са с теб, какво ще ги правим? — попита го Сюркуф.

— Също оставаме с теб! — провикнаха се двамината. — И ние искаме да бъдем на служба при Владетеля на океана.

И Сюркуф ги взе на служба при себе си, след като ги накара да се закълнат в брадата на Пророка, а това, както може би е известно е най-святата клетва за мюсюлманите. Качиха лодката на борда на корабчето и Сюркуф разпредели задачите и задълженията на всеки един от членовете на екипажа.

Пътуването се оказа доста продължително, поради насрещните ветрове; Така или иначе една нощ стигнаха до бреговете на Корсика и успяха да влязат в малкия пристан Сартена, който не беше блокиран от англичаните. Там Сюркуф се осведоми, че една от фрегатите на адмирал Вилньов се е спасила от разгрома при Абукир и се е приютила в пристана на Аячо. Корсарят остави част от хората си в Сартена и тръгна за Аячо, където проучи кой командва фрегатата. Оказа се, че

капитанът ѝ е бил убит от снаряд при Абукир, но сега я командва един обикновен лейтенант.

За щастие този лейтенант беше дързък и амбициозен човек, чийто неспокоен дух не можеше да търпи бездействието и сивата до смърт скука на Аячо. Сюркуф му направи посещение. Поговориха си за Франция и за Египет. Лейтенантът се съгласи със Сюркуф, че Директорията трябва да напусне управлението на страната. По едно време лейтенантът с присъщата си спонтанна искреност се провикна:

— Сега вече властта трябва да бъде поета от някой велик човек! Ех, защо Бонапарт не беше във Франция!

— Искате ли да станете веднага адмирал? — най-неочаквано го попита Сюркуф.

— Как така веднага адмирал?

— Нали преди малко казахте, че ако Бонапарт бил във Франция, щял да стане диктатор?

— Така предполагам.

— Е добре! Той е готов да поеме тази роля!

— Но нали е в Египет?

— Отведете го оттам!

— На пристана в Александрия караулят един английски военен кораб и две фрегати, което е твърде много за кораб като нашия.

— Да, но ако аз се оставя на английската ескадра да ме преследва цяло денонощие, вие ще може да минете, да натоварите на борда си Бонапарт и да отплавате за Франция!

— А вие ще може ли да задържите англичаните недалеч!

— Аз отговарям за това. Корсарските кораби, които ще мобилизирам и военните съдове, които ще наема, ще ми бъдат достатъчни.

— А Бонапарт ще бъде ли готов да отплава?

— Уговорил съм вече това с него.

— За щастие моята фрегата има прекрасна издръжливост, каквато не притежават и английските кораби.

След като се спогодиха по всички въпроси, работата по набирането на моряци започна. Пристанищата бяха предупредени да изпратят най-смелите си хора. Когато Сюркуф реши, че всичко е готово и че всеки капитан разполага с образцов екипаж, той изпрати заповед до ескадрата в Сартена да отплава.

Тя бе командвана от Бренвил, който маневрираше, така че да се появи ненадейно пред Аячо още рано призори и да започне да обстрелва неприятеля, преди той да успее да отговори на канонадата му. И наистина, трите корсарски кораба откриха оръдеен залп и нападаха вражеските фрегати. Но вече една от френските фрегати заедно с два от корсарските кораби излизаха от Аячо и обстрелваха англичаните, като решително връхлитаха връз тях. Последваха страховити абордажи, защото противникът нямаше намерение да се предаде. Развихри се неописуемо клане, от което оцеляха стотина по-леко или по-тежко ранени, които веднага бяха откарани в Аячо. В битката участваха толкова моряци, колкото бе необходимо. Сюркуф командваше едната от пленените фрегати, а Бренвил — другата. Техни заместници станаха капитаните на корабите им. По този начин три фрегати и пет кораба, образуващи военна флотилия, се насочиха към Египет.

* * *

Английският боен кораб кръстосваше пред Александрия заедно с двете фрегати. Тази ескадра охраняваше добре пристана. Бонапарт, почти загубил търпение, продължаваше да чака. Една заран той видя да се задават пет корсарски кораба, красиви и могъщи с френски флаг и с огромна метла на гротмачтата.

— Пристига Сюркуф! — каза Бонапарт.

И той тъкмо се приготви за отплаване, като забрави за предупреждението на корсаря, че трябва да изчака появата на фрегата, която да му съобщи, че изходът на пристанището е свободен. Стърчащата на гротмачтата метла подсказа на англичаните, че това е фрегатата на Сюркуф. Те разбраха, че ще бъдат атакувани и взеха всички мерки за отбраната си. Започна сражение, но корсарските кораби не се и опитаха да направят абордаж и само след час се престориха на безпомощни да поддържат канонадата си и един от тях започна да се оттегля от полесражението. После останалите четири кораба се поотдръпнаха и макар че поддържаха огъня, явно имаха намерение да се оттеглят и те от битката.

Англичаните направиха маневра, за да пленят корабите, които явно бяха много пострадали, защото намаляваха скоростта си. Понеже един от корсарските кораби даде заден ход, а другите — преден, скоро Александрия се загуби от погледа на англичаните. Но корсарите изглеждаха тъй пострадали и нерешителни, че англичаните все по-яростно ги преследваха.

Това положение продължи до три часа следобед. Изведнъж на борда на английските кораби сигнализираха, че две фрегати са излезли от пристана на Александрия. Сега вече корсарите престанаха да бягат и приеха сражението. Предстоеше да се състои една от най-прекрасните морски битки от онова време. Англичаните твърде късно разбраха, че основната цел на Сюркуф е била да пробие тяхната блокада край Александрия. Те си дадоха сметка за това чак когато забелязаха, че една трета френска фрегата се появява и лети към пристанището с разперени платна, без да се присъедини към битката. Английският адмирал бе обзет от лошо предчувствие и каза на флагмана си:

— Тази фрегата отива да прибере Бонапарт!

— И на мен така ми се струва — рече капитанът. — Горко ни, адмирале! Сюркуф командва по-голямата от двете фрегати!

— А на по-малката явно командир е Бренвил, смелият му лейтенант! Нека не си губим ума! Един военен кораб на Негово Величество и две фрегати са три големи залька, които даже един Сюркуф трудно ще преглътне!

Ала в това време започваше сериозна битка и оръдията затрещяха яростно. Скоро се очерта тактиката на Сюркуф. Снарядите на неговите две фрегати надупчиха неприятелския военен кораб, а отвъд английската блокадна линия, три корсарски кораба също го взеха под обстрел. Въпреки огромната мощ на деветдесетте му оръдия, огънят на французите, поддържан и от двете им фрегати, го изтощаваше. Не след дълго англичаните изпаднаха в затруднение и трябваше да се погрижат за себе си. Срещу фрегатата „Гърмяща“, застанала в дясно, се насочваше френският съд, на който се намираше Мариус. Барабанчикът бе оставил на един от своите помощници да ръководи кораба, а самият той изкомандва абордаж.

Четиристотин корсари бяха залегнали по корем на палубата, в очакване на абордажа. Корсарският кораб летеше направо към

неприятеля, който, малко преди да бъде атакуван, изстреля в упор един страхотен залп, но бе хванат откъм фланга. Бушпритът на корсарския кораб се омота във върлините на гротмачтата и ръкопашният бой започна. Застанали начело на корсарите, Мариус и Сапажу се юрнаха със страхотните си бастуни към английската палуба, където френските брадви вече посичаха със змийски съсък телата на англичаните.

Трите френски военни кораба, които гърмяха по английския съд вече не се нуждаеха от целия си екипаж. По препоръка на Сюркуф те изпратиха с лодки стотина души да подкрепят Мариус. Лодките се долеяха до корсарския кораб, изсипвайки му своите подкрепления, които заподскачаха по английската палуба на купчини от по два-сет-трийсет души.

Съсечени, изпотъпкани, почти изцяло унищожени, англичаните напразно се опитаха да се защитят в пространството между двете палуби, но бяха принудени да се предадат след ужасни загуби. Превзетата фрегата начаса атакува с оръдейни залпове английския боен кораб. Тази намеса бе много успешна и подкрепи в последния момент почти излезлите от строя корсарски кораби.

Ето какво бе истинското положение. От едната страна на английската линия имаше две френски фрегати, а от другата — пет корсарски кораба. Обаче три от тези корсарски кораби обстрелваха с оръдията си намиращия се по средата английски военен кораб. Мариус току-що бе превзел фрегатата, застанала откъм дясната му страна, а пък отец Лантерние бе атакувал фрегатата отляво, успявайки да метне куките откъм дясната си страна и да подхване битката. Облечен бе с расо на свещеник и въоръжен с огромен железен кръст, измайсторен от бордовия ковач. Той размахваше кръста и неистово крещеше: „Смърт на еретиците!“. Англичаните останаха поразени от появата на този великански божи служител.

Отец Лантерние бе ранен на единайсет места, но спря да избива англичаните с железния си кръст чак когато оцелелите от вражеските екипажи поискаха милост. Английският кораб бе обкръжен, понататъшната съпротива — безсмислена. Сега вече срещу него се бяха изпречили четири наши фрегати, без да броим петте корсарски кораба! Адмиралът се предаде. Сюркуф отказа да вземе сабята му, като остави и сабите на другите офицери.

— Господа — обърна се той към тях, — считам за чест да констатирам, че вие се бихте превъзходно. Нищо повече не може да се желае от вас! Този факт ще бъде непременно отбелязан в моя рапорт, та адмирал Нелсън да не ви мъмри много строго!

И той заповяда пленниците, с изключение на офицерите, да бъдат заведени в трюма, където да стоят под наблюдение, но да се радват на известни грижи. После пое командването на кораба и заповяда всички повреди да бъдат бързо ремонтирани. Ето защо спря кораба си напред морето. Хората му развиха трескава дейност, прехвърляйки екипажи в пленените кораби. Навсякъде бе въведен безупречен ред, от който се възхити даже английският адмирал. Сюркуф го покани на вечеря заедно с офицерите му, които, гордо осъзнавайки, че са изпълнили дълга си и то докрай, не бяха твърде опечалени. Честната моряшка прямота и този път надви мъката от поражението. По време на вечерята един от френските боцмани влезе и пошушна нещо на ухото на Сюркуф!

— Видяхме ракетата! — каза му той.

— Отговорете на сигнала — нареди му Сюркуф — и поемайте пътя към Франция.

А после, обръщайки се тихичко към Бренвил, му обясни:

— Генерал Бонапарт скоро ще бъде в Париж!

Сюркуф и комендантът на фрегатата, на която пътуваше Бонапарт, се бяха споразумели корсарите и тяхната флотилия да плават пред фрегатата му по такъв начин, че ако се натъкнат на английска ескадра, Сюркуф да влезе в бой и да спре противника, а пък фрегатата на Бонапарт да се изплъзне, като се възползува от битката. И тъй, трябваше само да се плава по пътя към Франция, очертан от Сюркуф. А пък корсарят бе поверил на своя помощник, човек с голям опит, грижата да води кораба и да проправя пътя на плаващите подире му кораби. В това време корсарят водеше светски разговор със своите гости — английските офицери.

* * *

Прекосяването на Средиземно море се оказа приятно. Никъде по пътя си не срещнаха английски ескадри. Фрегатата на Бонапарт и

малката флотилия на Сюркуф доплаваха до бреговете на Франция, без да участвуват в нито едно сражение. Генералът и корсарите дебаркираха във Фрежюс на 8 октомври 1798 година и Бонапарт веднага замина за Париж, водейки със себе си Сюркуф и приятелите му. Стана ясно, че точно в този момент, Франция бе съумяла да се спаси от враговете си без чужда помощ и без намесата на Бонапарт. Генералът, гласувал пълно доверие на Сюркуф, защото имаше прекрасни доказателства за предаността и дискретността му, реши да изложи пред него военното и политическо положение на страната:

— Както вече говорихме веднъж — започна Бонапарт — една нова коалиция се е образувала срещу Франция, като е мобилизирала 350 000 войници, на които ние сме противопоставили само пет армии, съставени от общо 170 000 души. Да не говорим, че вие сте в течение на нашите поражения в Египет. Днес обаче генерал Масена е оправил работите ни благодарение на голямата си победа при Цюрих в Швейцария. Той е разгромил руснаците, командвани от непобедимия Суворов, който неотдавна, с помощта на 60 000 австрийци сломи нашите армии в Италия. Австрийците поискаха да завладеят Пиемонт и да го анексират към Ломбардия и Венецианската област, за да станат по този начин господари на Горна Италия. Затова решиха да изпратят Суворов в Швейцария, за да се присъединят там към руснаците, воюващи срещу нашия генерал Масена заедно с австрийската армия.

— Това би им позволило да си правят каквото си щат! — каза Сюркуф, като се усмихна.

— От политическа гледна точка това бе твърде ловко, но като военна тактика — твърде рисковано — каза Бонапарт. — Масена прогони австрийците, които трябваше да изчакат Суворов. Щом те отстъпиха преди още да е пристигнал Суворов, Масена разгроми първо руския корпус, който защитаваше Цюрих и друг един корпус, установен на линията на Линц, а после се обърна против самия Суворов, който пристигаше през ужасните алпийски пропасти и урви след страхотни страдания и човешки жертви, причинени от ранния сняг във високите Алпи. Руснаците бяха сразени и загубиха половината от армията си. „Непобедимият“ Суворов бе победен. Принуден бе да мине в отстъпление по най-отвратителни пътища и пътеки. Възмутен от австрийците, той пое с жалките остатъци от армията си по пътя към Русия, която, обвинявайки австрийците в

предателство, се оттегли от Коалицията. Тези военни операции продължиха два дни, на 25 и 26 септември, и носят названието Цюрихска битка. Коалицията отслабна невероятно много. Но ние имаме някои спечелени победи и в Холандия.

Нашият маршал Брюн има щастието да принуди 40 000 англичани и руснаци, дебаркирали в норвежкото пристанище Берген, да се оттеглят бързо с корабите си. Тези две победи ще спасят Франция от бъдещи нашествия. Всъщност военните действия ще бъдат прекратени през зимата, когато войските трябва да си отпочинат, за да се възстановят и подсилят.

— А вие ще вземете ли властта? — попита го Сюркуф.

— По възможност в най-скоро време! Имам нужда от зимната почивка, за да възстановя реда в страната, да напълня пак държавната хазна и да преустрою войските — с две думи, да смажа най-сетне коалицията.

— Сигурен ли сте, че ще успеете?

— Съвсем. Директорията едва се държи на краката си. Двете Камари на Парламента й са непопулярни, слаби и противозаконни. Всъщност, Камарата на „консерваторите“ е настроена благоприятно към мен. А що се отнася до Петстотинте, аз ще ги изхвърля във от заседателната зала с помощна на рота гренадири!

— Смятате ли да действувате по този начин?

— В най-скоро време. Впрочем всички партии се присъединиха към мен. Роялистите ми предложиха да върна отново Бурбоните на трона им, в замяна на което ще спечеля сабята на Конетабъл на Бурбоните и огромна дотация. Аз не им отговорих нито с „да“, нито с „не“. Якобинците ме умоляват да стана техен вожд, особено проякобински настроените военни. Умерените, които не могат да търпят Бурбоните, но на които е втръснала и Директорията и нейните подлещи, ме заклеват да поема кормилото на властта. След като извърша държавен преврат, всички тия партии ще ми окажат доверие, защото възлагат надеждите си на мен. По този начин ще имам възможност да заздравя позициите си. А сложа ли ръка върху армията и полицията, никой няма да посмее да ми излезе насреща.

— Сигурен ли сте в армията?

— Да, сигурен съм във военните части, намиращи се във вътрешността на страната и в Париж. Те наброяват трийсет хиляди

души, на които мога да разчитам. Освен това имам и един енергичен, изцяло предан на мен военен — генерал Льофевр, чиито войници фанатично обичат и него и мен. Пък и мислите ли, че генералите, които ръководят в момента бойните действия по френските граници и които не получават нито подкрепления, нито храни, нито муниции и заплати, са така твърдо решени да поддържат Директорията и Петстотинте? Уверявам ви, че те ще приветствуват падането ѝ!

Сюркуф се позасмя. Бонапарт продължи:

— На Париж му е дошло до гуша от Директорията! Градът ме приветствува възторжено и ме тласка към властта. Франция ще бъде щастлива да има твърдо, сигурно и действено правителство.

— Разбрах! Ще бъдете възторжено приет от всички! Но каква титла ще носите?

— Трябва да се запази външното благоприличие, и да не се накърняват преходните периоди! — каза Бонапарт. — Не ми се ще да заприличам на диктатор. Нека Франция сама си избере законодателното тяло! Нека си има Трибунал, Сенат, департаментски събрания, а пък аз ще стана консул, тоест първи консул заедно с двамина други първенци, които ще имат само съвещателен глас.

И усмихвайки се хитричко, Бонапарт добави:

— Всички заговорничат, за да дойда аз на власт. Абат Сийес е член на самата Директория, но работи против нейните интереси и в моя полза. Аз веднъж му казах, че за спасяването на Франция е необходима една умна глава и една остра сабя, но абатът реши, че умната глава ще бъде той, а сабята — аз, поради което одобри идеята за държавен преврат. Спечелил съм вече Фуше и Телейран на своя страна като кандидати за министерски постове. Те са сигурни в думата, която съм им дал да останат министри, докато са ми верни. Предпочитам тях пред своеволията на Директорията. А и цялата висша администрация е с мен.

— Напълно ли сте сигурен във вашия генерал Льофевр?

— Скъпи ми капитане! Той направи кариера благодарение на храбростта си, макар че е от простолюдието. При един кралски режим той ще загуби всичко, макар да чувства като всеки французин, че Републиката е нещо непостижимо. Аз му обещах да го направя маршал на Франция и той ще стане така, както вие ще станете адмирал.

— Генерале... Това никога няма да го бъде! Аз съм Сюркуф и ще си остана Сюркуф! Не ми трябва нищо повече!

— Така да бъде! — каза Бонапарт. — Но Льофевр има амбицията да стане маршал и само аз мога да му връча маршалския жезъл. Всеки крал би го уволнил от армията си само заради жена му, една бивша лавкаджийка с непоносими маниери и отвратителен жаргон, която скандализира сестра ми с фойтонджийските си изрази и която цял Париж нарича мадам Сан-Жен, както се е назовала и самата тя. Но въпреки всичко, аз ще издигна Льофевр в маршалски чин. Той отлично го знае и с удоволствие ще изблъска от залата Петстотинте, повярвайте ми!

— Генерале! — каза весело усмихнат Сюркуф.

— Какво мислите по този въпрос?

— Мисля си, че ще бъде много интересно да видим някой сблъсък между отец Лантерние и мадам Сан-Жен.

— Нищо по-лесно от това! Елате довечера всички в „Тримата провансалски братя“. Аз от своя страна ще поканя генерала и жена му. Ще направя предварителна заявка за отделен салон.

— Благодаря! Довиждане, генерале! Не след дълго ще ви наричам... консул.

— Първи консул! — поправи го Бонапарт.

Когато излезе навън, Сюркуф разтърси глава и процеди през зъби:

— Първи консул... колко е нетърпелив...

Той бе видял в негово лице господаря, алчния тиранин, но и Цезар-римлянина, който Франция си даряваше и който щеше да я пожертвува пред олтара на неутолимата си жажда за власт.

Издание:

Луи Ноар. Сюркуф — Владетелят на океана

Френска. Първо издание

ИК „Вузов“, София, 1992

ISBN: 954-422-010-0

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.